Érdekességek: Canon EOS D30, Casio Wrist Camera, Sony CMD-J5

CHIP 1
CHIP
SZÁMÍTÁSTECHNIKA ÉS KOMMUNIKÁCIÓ
www.chipmagazin.hu
XIII. évfolyam, 1. szám • 2001. január • 1196 Ft • Előfizetéssel 868 Ft

2 CD-ROM: StarOffice 5.2 ABC • Magyar Windows 2000 Szervizcsomag • Virtual Pascal 2.1 béta • Angol Tsunami MPEG Encoder Beta 12b • 3D Aquarium • VirWare 4.4 • Micro DVD Player • 1st Page 2000 • Fasttracker 3 béta • Creative PlayCenter • Impulse Tracker 3 • Játékdemók: Sacrifice, I'm Going in, Sheep

Vigyázz, kész, tűz!

Teszt: *28 joy, 7 kormány, 23 gamepad*

Gigások harca
1000 MHz-es CPU 22 ezerért?!

Az újdonság varázslói
Microsoft Office 10

Olvasók találkozója
Teszt: 12 olcsó scanner

A hónap témája: **Távlatok**
Álmok és rémálmok

IBM Almaden
Új kezelőfelületek és beviteli eszközök

Grafika, TV, DVD
Ati All-in-Wonder Radeon

Házavató
26 számítógépház tesztje

CorelDraw 10
Ugrás? Lépés?

Netscape 6
A hatodik

9 770864 942006 01001

A CHIP Magazinnak ehhez a számához két CD-ROM tartozik. Ha hiányoznának belőle, kérje az elárusítótól!

Legújabb sorozat a Tomato alaplapokból

TOMATO™

PM 133

VIA Apollo KT 133 Socket A K7 Micro ATX alaplap

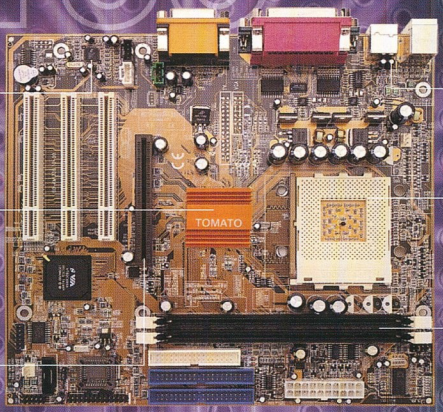

- Alaplapra szerelt AC97 hangchip 3D sztereó erősítéssel
- Túlfeszültség elleni védelem a billentyűzet és egér csatlakozóknál.
- VIA Apollo KT 133 VT8363 chipkészlet VT 82C686A South Bridge-dzsel
- Socket-A foglalatú AMD K7 Socket 462 processzor számára 200 MHz-es front side busszal
- Külső 4X-es AGP 266MHz-es grafikus sávszélesség támogatással
- 2 db DIMM foglalat 1 GB-os memória támogatással

MEGÉRKEZETT!

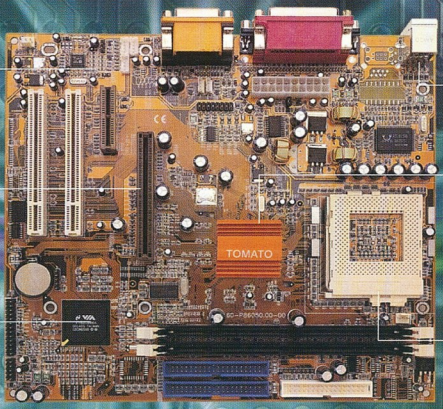

- Alaplapra szerelt AC97 hangchip 3D sztereó erősítéssel
- Túlfeszültség elleni védelem a billentyűzet és egér csatlakozóknál.
- Külső 4X-es AGP 266 MHz-es grafikus sávszélesség támogatással
- VIA VT8605 chipkészlet VT82C686A South Bridge-dzsel
- Alaplapra szerelt S3 Savage 4xAGP grafikus vezérlő
- Socket 370 foglalat Intel Pentium III FCPGA, Celeron PPGA vagy Cyrix III processzor számára

P 8605

VIA VT8605 Pentium III Micro ATX Alaplap

TOMATO™ AMD Norton AntiVirus 2001

ZIDA TECHNOLOGIES LTD.
http://www.zida.com

Budapest: Sowah Hungary 350-4539 • Ready Compker 331-0518 • Lap Studió 236-3000 • MT Computer 261-7072 • Kronos Trade 302-8888 • OrigoNet Kft. 456-1148 Vidék: Szolnok: Karakter (56)-413-891 • Miskolc: Diplex (46)-412-574 • Computer Art (46)-413-293 • Győr: Média Computer (96)-335-410 Mosonmagyaróvár: Média Computer (96)-216-412 • Debrecen: Materiál Teszt (52)-451-901, Nyíregyháza: Materiál Teszt (42)-315-976, Sopron: Materiál Teszt (99)-334-280, Pécs: Computer Art (72)-314-665, Szeged: Perfekt PC (62)-475-576

EuroCASE TECHNOLOGY

IDEÁLIS VÁLASZTÁS
OTTHONRA ÉS AZ IRODÁBA!

Millennium sorozat

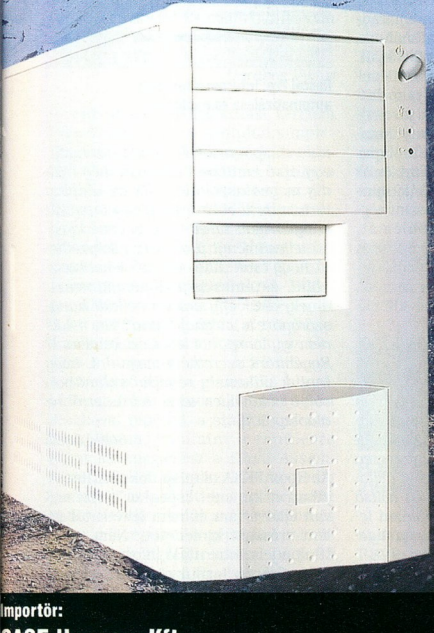

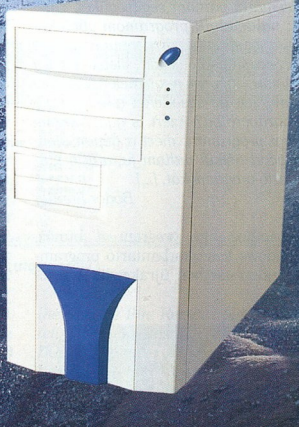

Európai gyártású
Utánozhatatlan minőségű
Rokonszenves árú
Otthonos és elegáns kivitelű
Cserélhető előlapos
Alapos belső kidolgozású
Stabil szerkezetű
Egyszerűen szerelhető

SZÁMÍTÓGÉPHÁZAK

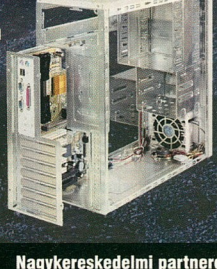

Importör:

CASE Hungary Kft.
1137 Budapest, Tahi út 69. Tel./Fax: 239-4065, 239-5673
E-mail: info@case.hu

Vargáné és Társa Bt.
1137 Budapest, Zsinór u. 17. Tel./Fax: 329-5091, 349-0760

Keressék minden számítástechnikai üzletben!

További viszonteladókat keresünk!

Nagykereskedelmi partnereink:

COMPEXPRESS KFT. Tel./Fax: 223-4900
COMPUTER FIRST KFT. Tel./Fax: 469-0430
EXPERT COMPUTER Tel./Fax: 350-3357
KVENTA KFT. Tel./Fax: 269-5262
LAKE 1000 KFT. Tel./Fax: 431-8730
PC PARTNER KFT. Tel./Fax: 363-3738
RAMIRIS RUBIN RT. Tel./Fax: 349-5363
SOWAH HUNGARY KFT. Tel./Fax: 350-4539

Olvasóink leveleire Giczy Gergő válaszol, a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.

[...] A töredezettségmentesítést csak megszakításokkal tudja a gépem végezni, mert folyton (egész pontosan 1 percenként) belekotyog valami a merevlemezen az ellenőrzésbe (legyen az ScanDisc vagy DeFrag). Sajnos eddig nem bírtam megtalálni az okát, és mivel a lemez 10 Gbyte-os, az est folyamán elindított DeFrag nem bír végezni másnap reggelig a teljes felülettel, mert mindig visszadobja az „elejére" [...] A helyi hálózatról is lehúztam már, hátha az a probléma, illetve többször újraindítottam a gépemet hálózaton kívül, és víruskeresőt is futtattam a gépen – eredménytelenül. Eddig problémám ugyan nem volt a programfuttatásokkal, de szeretném rendben tartani a merevlemezt a mérete, illetve a programok miatt. Ha van ötletük a hibakeresésre vagy beállítási problémára, várnám segítségüket. Ötletem: valamelyik programom „belekotyog" a folyamatba, de nem tudom, merre keressem a „kotyogót", illetve esetleg vírus van a gépemen, aminek nem látom ugyan jelét, de sose lehet tudni... Esetleg hardverhiba? Azért is gyanakszom valami programra, mert a gépen újonnan gond nélkül tudtam futtatni a karbantartó programokat. [...]

Bodor Sándor

Valószínűleg egy program a bűnös. A Windows lemezkarbantartó programjai minden esetben újrakezdik a tevékenységüket, ha munka közben változik a merevlemez tartalma, és így a karbantartási művelet nagyon hosszúra, esetleg végtelenné nyúlhat. Persze a nagy méretű FAT32-es, már régen töredezettségmentesített partíciók karbantartása amúgy is hosszú ideig, akár 1–9 óráig is eltarthat. A műveletet hátráltató programokat mindenképpen le kell állítani a karbantartás idejére. A Windows újraindítása után már nem szabad felhasználói alkalmazásokat futtatni, és az automatikusan elinduló programokat is le kell állítanunk vagy le kell tiltanunk. Ezek forrása a felhasználók által is elérhető StartUp (Indítópult) mappa, valamint a regisztrációs adatbázis Run (HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run) és RunServices (HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunServices) kulcsának bejegyzései. Ezeket a Registry Editor elindítása után – *Start → Run → REGEDIT* – meg kell keresni, és tartalmukat megvizsgálni. Itt ugyanis megbújhatnak olyan programok, amelyek időről időre végeznek lemezműveleteket. Rendszerint itt találunk olyan programmaradványt is, amelyet rég nem használunk, mégis foglalja a rendszer erőforrásait. Ezeket a kulcsokat azonban körültekintően kell szerkesztenünk. Gyakorlatlan(abb) felhasználóknak azt javasoljuk, hogy a [Ctrl Alt Del] billentyűkombinációval nyissák meg a Task Managert, majd az Explorer, a SysTray és az InterNat kivételével állítsanak le minden programot. Ez nagy valószínűséggel meg fogja oldani a problémát, ugyanis ritka az olyan automatikusan elinduló program, amelyiket nem mutatja a Task Manager. Igaz, a vírusok, de a Distributed.net kódtörő kliensprogramja is ilyen.

- Soha nem késő – CHIP, 2000/2/90

[...] Tanácsukat szeretném kérni. Van egy ISDN2-es Internet-előfizetésünk, havi 30 órás. Szeretném, ha ajánlanának olyan programot, ami méri az Interneten eltöltött időt, és mondjuk be lehet állítani, hogy 30 óránál szóljon, vagy állítsa le a kapcsolatot, havonta nullázni lehessen az időmérőjét, jó lenne, ha automatikusan nullázná magát stb. [...]

Becságh György

Az univerzális megoldás erre a problémára az előző számunkban bemutatott, az Internet-kapcsolat fenntartásához használható Rascal Pro nevű program lehet. A Rascal Pro amellett, hogy naplózza az alkalmi, napi, heti, havi és éves Internet-használatot, automatizálni tudja a föl-, illetve lekapcsolódás idejét (ideális a Matáv Mindenkinek díjcsomag teljes kihasználásához). Álforgalmazással életben tudja tartani a kapcsolatunkat, és megadott programot le tud futtatni a kapcsolat kezdetén és végén.

- www.basta.com/ProdRascalPro.htm
- \CIKKEK\WINTIPS\RASCALP.EXE – CHIP-CD, 2000/12

[...] A múlt hónapban sikerült beszereznem egy Epox 7KXA alaplapot K7 Athlon 550-es processzorral. Ez a párosítás számomra tökéletesnek bizonyult, egy apró kérdésem azonban még mindig megválaszolatlan. Ez az alaplap tartalmaz többek között egy integrált hangkártyát, amely elég gyenge kimenő teljesítményt produkál. Elképzelhető, hogy csak „line-out"-nak lehet használni, és nincs teljesítménykimenet, amely akár egy erősítő nélküli hangszórópárt is meghajthatna? Ha mégis nem így lenne, hol lehet ezt beállítani? Egyébiránt szeretném megtudni, hogy lapjuk valamely régebbi számában volt-e valamilyen teszt, leírás erről az alaplapról? [...]

Solti László

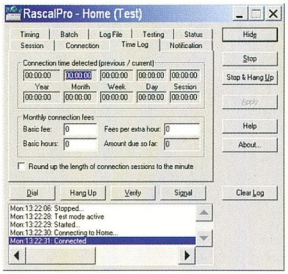

Rascal Pro: Internet-kapcsolat automatizálása és naplózása

Az Epox 7KXA alaplap dokumentációjában a kimenet „speaker" jelzéssel van ellátva (ám ez nem feltétlenül jelent erősített kimenetet). Nem találtunk a jelszintre utaló információt, így valószínűnek tartjuk, hogy az említett kimenet line-szintű, tehát erősítés nélkül legföljebb kisebb fülhallgatókat képes meghajtani. Érdemes az időnként ránézni Epox dokumentációfris-

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

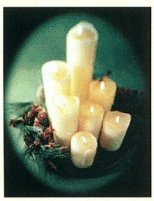

Kedves Olvasóinknak ezúton szeretnénk megköszönni 2000. évi kitartásukat (is) magazinunk mellett, és reméljük, hogy a jövő évszázadban is forgatják majd lapunkat. Szerkesztőségünk a jövőben is igyekszik érdekes témákkal jelentkezni, ehhez továbbra is várjuk észrevételeiket, kérdéseiket, kéréseiket a Fórum rovatba a chip@vogel.hu e-mail címen.

A szerkesztőség

I/O Shield Connector

The EP-7KXA is equipped with an I/O back panel. Please use the appropriate I/O shield (figure 3).

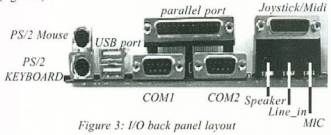

Figure 3: I/O back panel layout

Az Epox EP-7KXA v3.0 dokumentációjában nincs a jelszintre utaló (egyértelmű) jelzés

sítéseire, hátha belekerül majd ez az információ (is).

- www.epox.com/html/english/support/motherboard/manuals/manuals_slota.htm
- \CIKKEK\FORUM\EPOX – CHIP-CD, 2001/1

✍

[...] Az augusztusi számban olvastam a Microsoft Flight Simulator 2000-ről és a virtuális légitársaságról. Azt szeretném kérdezni, hogy milyen úton csatlakozhatok a légitársasághoz, milyen menüpontban? Továbbá még az, hogy hogyan lehet beilleszteni a programba a magyar vagy például a kanadai légitársaság színeit? És még egy: hogyan repülhetek a Boeing 737 és 777-en kívül például 747-400-zal? [...]

Darabos Viktor

Az első lépés a csatlakozási kérelem benyújtása a www.schiphol.simplenet.com címen: a képernyő jobb oldalán a *Joining AMS* gombra kattintva megjelenik egy oldal. Ha ezen az *On-line-Form* feliratú linkre kattintunk, megjelenik egy úrlap. Ezt kitöltve és elküldve jelentkezünk. Hamarosan (rendszerint másnap) levelet kapunk az ideiglenes kinevezésünkről. Végleges állásba csak az első sikeres út után kerülhetünk, addig tisztességes azonosítószámot sem kapunk, az ideiglenes számmal kell bejelentkezni. A következő lépés a maximális felszállótömeg (nem mindenki tud rögtön Jumbóval repülni), a szállított személyek száma, valamint a repülésre szánt idő megadása a *Flight Assignment* oldalon. Mindezek után pedig várhatjuk az e-mailt, hogy a megadott határértékeken belül melyik napon és hova kell repülni. A géptípust mi választjuk, de figyeljünk arra, hogy 25 utast ne Jumbóval fuvarozzunk. A repülések teljesítéséhez nem kell állandó Internet-kapcsolat, vagyis repülhetünk akár önállóan is, ha például nappali időpontot kapunk, és nem akarunk túl sokat fizetni a telefonért. Persze a SATCO (Simulated Air Traffic Control Organization) légirányításával sokkal izgalmasabbá válik a játék. A repülésekről naplót vezet a légitársaság, a sikeresen teljesített utakat ezért jeleznünk kell neki.

A ranglétrán való előrejutás a repült órák számától függ. Minden virtuális pilóta flight officerként kezdi, 10 óra után már captainek leszünk. Megcélozhatjuk a Commander ATP Captain címet is, ehhez azonban 3000 repült órát kell magunk mögött tudni.

Ami az új légitársaságokat és a repülőket illeti, ezeket külön kell importálni a programba. Tulajdonképpen csak a repülőt, mert a légitársasághoz való tartozását a festés (textúra) mutatja. Múlt év augusztusi és 1999 márciusi számunk CD-mellékletén, valamint az Interneten találhatunk jó néhány repülőt, különböző légitársaságok színeiben. Az igazi gyöngyszemek például az Air Canada Boeing B-747-400, vagy a Malév Tupoljev Tu-154 (és vele a teljes magyar légiflotta), továbbá néhány amerikai vadászgép és bombázó (például az SR-71 Blackbird és a B-52 Stratofortress). Az importálást a Flight Simulator 2000

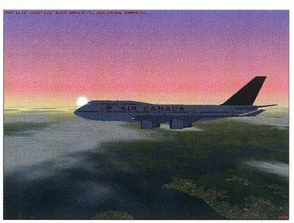

FS2000: Air Canada Boeing 747-400 a lenyugvó nap fényében...

saját programjával tehetjük meg (az FS98-hoz kell még a JAB98 nevű program).

A nagy repülőgépeknél (B-52, Jumbo Jet stb.) azonban figyelnünk kell még valamire: az alapbeállítás szerinti repülőtér, az illinoisi Chicagóban található Meigs Airfield felszállópályája még fékszárnyakkal is túl rövid a fel- és leszálláshoz, így a nagy madár könnyen a tengerben végzi, amikor még a kerékfékek és a sugárfordító együttes használatával is mintegy 60–100 csomós sebességgel leszalad a kifutópályáról vagy éppen nem tud elemelkedni.

Ezekhez a gépekhez válasszunk másik repülőteret. A közeli O'Hare ideális lehet a célra.

- Virtuális járat – CHIP, 2000/8/156
- Hangárbővítés – CHIP, 99/3/154
- www.schiphol.simplenet.com
- \CIKKEK\FS2KVIRT – CHIP-CD, 2000/8
- \CIKKEK\FORUM\FSIM – CHIP-CD, 2001/1

✍

[...] Hogy lehet egy letörölt könyvtárat visszahozni Windows 98 alatt, ha a Recycle Binbe a „Do not move files to the Recycle Bin. Remove files immediately when deleted." be volt kapcsolva? DOS Navigatort – [Shift F6] – nem tudok használni mert nagy FAT32-es 11 Gbyte-os partícióm van. És még nem piszkáltam a partíciót sem a törlés óta. Az Undelete sem jöhet szóba, mert a Windows 98-ban az nincs, de van valamilyen program hozzá. Melyik ez? [...]

x

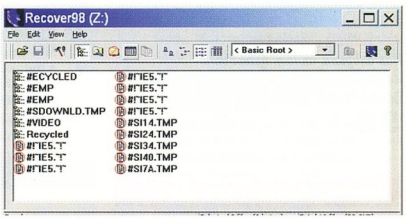

Recover98: az utolsó esély...

A megoldás a Recover98 nevű program lehet, amely könyvtárszerkezeteket is képes visszaállítani akkor, ha azok fizikai helyére még nem történt írási művelet a merevlemezen. A Recover98 először végigkutatja a merevlemez egész felületét, file-okat, illetve azok töredékeit keresve.

Ha érintetlen a partíció, akkor még a könyvtárszerkezet visszaállítására is van esély. Mi is használtuk már – sikerrel.

- www.lc-tech.com/Product.asp
- \CIKKEK\FORUM\UNDELETE – CHIP-CD, 2001/1

Giczy Gergő

Lapzárta után

8 Corel: kapható a CorelDraw 10 ● CA, Compaq, Dell, HP, IBM, Intel, Microsoft, SAP: Business Internet Consortium ● LG Electronics, Philips: közös kijelzőágazat ● Ericsson, Graphisoft, Richter: alapítvány a tudományos oktatásért

9 Microsoft, SAP, ZMNE: támogatás ● IBM: fejlesztőlabor a műszaki egyetemen ● Artphoto: fotógaléria az Interneten ● Digital Wallet: hordozható háttértároló

Az eszközök csillagképe

Min dolgozik az IBM Almaden kutatóközpontja? A USER csoport vezetője, Daniel Russell nyilatkozott lapunknak.

58

Kincstár

10 **Vigyázat, csalunk!**
Az új évezred első CHIP-CD-it a szemfülesebb olvasóink még karácsony előtt kezükbe kaparinthatják.

12 **Szegény ember Home Site-ja**
Az Interneten találtuk ezt a gyönygyszemet. A 1st Page az ismeretlen Evrsoft ingyenes terméke.

13 **DVD kicsiben**
Ha van videodigitalizáló kártyánk, a DVD igényességét élvezhetjük a Micro DVD Playerrel.

14 **Új hangok**
A zeneszerkesztés népszerű eszközei a trackerek. Fejlődésük – kisebb szünet után – folytatódni látszik.

16 **Tavalyi hó...**
CommView v2.3 ● Enigma Browser v3.4d ● Cubic's Rube v2.0.0 ● Graphpap v5.10 ● MegaView 5.03 ● Theme Maker v4.0 ● XFader 4.04 ● RegCleaner v3.6 ● Amn Task Manager v2.0 ● DBFView v1.04 ● DzSoft Perl Editor v3.2

20 **SAC, 2001. január**
SARC Intelligent Updater v1.7 ● Deleting Cookies 1.0 ● Download Mage 1.8 ● Mocha W32 PPP ● MultiProxy 1.1 ● Memler 2.1 ● Smart Reversi 2.0 ● Animated GIF Editor v1.4 ● PK GIF Optimizer ● Screen Paver 2.4 ● Ultimate FX 1.3 ● MixMP3 ● MP3 Navigator 2.0 ● CD Autostart Creator 2.0 ● EZ Cat 2.61 ● WinHex 9.6 ● Active ShutDown v1.0 ● Absolute HTML Compressor ● Char Map 1.0 ● Examine32 v3.20 ● Search and Replace ● Text2HTML 1.30

24 **Kalandos téli esték**
Sacrifice ● I'm Going in ● Sheep

26 **Út a BeIA-ig**
A Be Inc. az Internet Appliances piacra helyezi a hangsúlyt, ezért a BeIA-t fejleszti.

27 **Warpróságok, 2001. január**
Aki az OS/2-t használja, jól tudja, hogy bármilyen területen megállja a helyét.

28 **Kis kikapcsolódás**
Manapság a Linuxot nemcsak a munkavégzésre használják, hanem a kikapcsolódás lehetőségét is meglátják benne.

29 **Amiga a harmadik évezredben**
Az elmúlt év nagy eseménye: néhány lelkes embernek köszönhetően ismét működik az Amiga cég.

Karácsonyi lista

Egy tökéletes játékgép kötelező tartozéka a játékvezérlő. Tesztünkben a hazai kínálatot próbáltuk ki.

87

Aktuális

32 HP: új adattárolási termékek; bemutatkozott az OmniBook 500; a megoldás napja

33 IBM: NetVista csúcsmodell és IntelliStation Pentium 4-gyel ● EADS, Siemens: Tetrapol-megállapodás

34 Nokia: mobil multimédia kommunikátor ● Intel: Pentium 4 Magyarországon

35 GTS: kelet-európai érdekeltség eladása

36 Compaq: Pentium 4-es rendszerek; szerverújdonság proaktív felügyeleti eszközzel ● Panasonic: SD memóriakártyás mobiltelefon; elektronikus iskolatábla ● Compaq Computer Magyarország: 9 hónap alatt 28 milliárd

37 HomeGuard: kis nagy házőrző ● Novell: termékbejelentések a Comdexen; vezeték nélküli üzenettovábbítás ● Index Rádió: a rádiózás új korszaka ● PSINet Magyarország: személyi változások

38 Tally: robusztus sornyomtató ● ETIK: három új taggal bővült ● WSCAD: elektrotechnikai tervezőszoftver-újdonság

40 Canopus: professzionális videoszerkesztés ● BSD: magyar egyesület ● MatávNet: megrendelhető az ADSL

41 telnet Magyarország: megújult a stop! ● CityReach International: Közép-Európa első SiX központja Budapesten ● Globopolis: szórakoztatóközpont a Világhálón ● Kyocera Mita: egy környezetbarát és gyors nyomtató

42 Canon: expó Párizsban; digitális napok ● Multi-Tech: válasszon új útválasztót!; Askey, DrayTek: két mondatban

44 Computer 2000, Tech Data: az e-commerce új eleme ● Microsoft Magyarország: megbízott igazgató ● NEC Computers Germany: magyar képviselet ● Microsoft: szolgálat és védelem ● Írisz: vezeték nélküli Internet

45 Danka: sokoldalú nyomtató munkacsoportoknak

46 **Ha távközlés, akkor IP**
A távközlési hálózatok rövidesen akár teljes egészében IP-alapúvá válhatnak – vélik a Cisco szakértői.

Tartalom és forma

48 **CD-kirakat**
Szépüljünk?!: Smink Mester I ● Zöld Ödön a Földgömbön: színes történelem ● Mindenki a magáét hajtogatja: 3D Virtuális Origami

50 **Népszerű fizika**
Megjelent CD-ROM-on Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete című műve, amely könyv formájában is népszerű volt.

52 **A pötyögéstől a gépelésig**
Gépelni szinte mindenki tud. A kérdés csak az: hogyan? A Gépírás 2000-rel tökéletesíthetjük tudásunkat.

53 **DVD-kirakat**
Királyi: Halálsoron ● Csak tiszta forrásból: Csúcsformában ● Időzavar a zűrben: Lost In Space ● Régi ismerős a föld alól: Kisvakond kalandjai ● A játékkommandó akcióban: Toy Story – Játékháború 2. ● Táncturmix: Burn the Floor

55 **Egy igazi mozi**
A monumentális filmek ideje lejárt. Vagy mégsem? Az elmúlt év egyik legnagyobb sikere a Gladiátor volt.

56 **Könyvek**
Mark L. Chambers: PC-építés ● Ed Bott–Woody Leonhard: Microsoft Office 2000 felhasználói kézikönyv ● Debre Ferenc–Inotai László: CorelDraw 9

Magazin

58 **Az eszközök csillagképe**
CHIP Az IBM Almaden kutatóközpontja USER csoportjának vezetője, Daniel Russell telefoninterjúnkban a kezelőfelületek és a beviteli eszközök jövőjéről beszélt.

62 **A forrásokról**
Interjú Drajkó Lászlóval, a MATÁVnet vezérigazgatójával.

64 **Távlatok**
CHIP A hónap témája: álom vagy rémálom, avagy a kommunikáció jövője.

Hardver

66 **Hardverböngésző**
Primőrök a hardverek világából – Maxdisk: szárnyalhat a fantázia ● Mindent bele!: i2DVD interaktív internetes DVD-lejátszó ● Java a kulcsban: iButton ● Intel: AGP 8x ● AMD: roadmap ● nVidia: Crush ● 3dfx: a mélység titka ● 3D Labs: Emma ● nVidia: GeForce2 Go ● Ati: a harc folytatódik ● Number Nine: utoljára ● Seagate: óriáshal ● Kristofer

Pister: intelligens por ● IBM: szuperguberáló; szuperéles monitor ● Canon: ultravékony kijelző ● TFT kijelzők: PDLCD; árcsökkenés

70 Hardverkirakat
Kondigép a hangkártyának: Tempest hifierősítő ● Öltönyös, nyakkendós grafikus: Matrox G450 ● Fél lábbal a hifiben: Labtec hangrendszerek ● Kicsi a bors, és sokat tud!: Samsung Digimax 35 MP3 ● Finom pontok: Fujifilm FinePix MX-4900Zoom ● Határok nélkül: Nintaus N9901 asztali DVD-lejátszó ● Zene a zsebbe: Teac MP-3000

74 Gigások harca
CHIP Egy évvel ezelőtt még a CPU-tuningolóknak is elérhetetlennek tűnt az 1000 MHz.

79 A pirkadat istennője
Kipróbáltuk a Canon digitális fényképezőgépét, amely CMOS érzékelővel rögzíti a képeket.

81 Gyönyör tranzisztorokból
CHIP Az Ati új kártyája mindent tud képmegjelenítésből: Ati All-in-Wonder Radeon.

83 Kavalkád
Körképünkben négy nagy teljesítményű színes lézernyomtatót mutatunk be.

87 Karácsonyi lista
CHIP Egy tökéletes játékgép kötelező tartozéka a játékvezérlő. Tesztünkben a hazai kínálatot próbáltuk ki.

96 Olvasók találkozója
CHIP A scanner egyre inkább része lesz az otthoni gépeknek. 12 olcsó típust teszteltünk.

101 Házavató
CHIP A számítógépházak piacán olyan változások zajlanak, ami miatt érdemes alaposan megvizsgálni a hazai kínálatot.

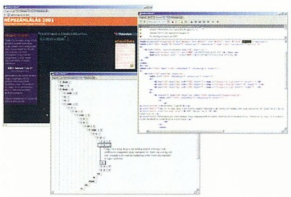

Kényelmes Web-szerkesztő
Az Adobe GoLive 5-tel a professzionális felhasználókat szeretnék megnyerni.
119

Szoftver

108 Szoftverböngésző
Primőrök a szoftverek világából – Linux: elbocsájthatnak miatta ● LinBox: nyúg a telepítés? ● IBM Small Business Suite for Linux 1.6: kisvállalkozói csomag Linuxhoz ● Mesa 3D: nyitott forrású 3D függvénykönyvtár ● Plex86: elindult a Windows 95 ● OpenWatcom: első fecskék ● Háttérben: Beonex Communicator ● Inprise–Borland: vissza a régihez; linuxos tervek; ingyenes Java-fejlesztő ● Microsoft: megjelenik az IE 6 bétája; rés a Media Playerben ● Big Brother: az Apache a díjazottak között ● SuSE: PowerPC-s Linux ● Vigyázat, csalunk!: microsoftos forráskódok a Kremlben? ● Macromedia: közel az új Dreamweaver csomag: Dreamweaver 4 ● Macromedia, Allaire: Flash és ColdFusion

112 Szoftverkirakat
Amikor a látvány segít: Ulead PhotoExpress 3 SE ● Szövegelők: Omni Page Pro 9.0, Recognita, PageKeeper ● Arcsoft PhotoStudio 2000, PhotoBase

114 Programozás fénysebességgel
A Borland legkeresettebb terméke a Delphi. De miért ilyen népszerű?

115 Az újdonság varázslói
CHIP Noha nem változtattak meg semmit drasztikusan az Office 10-ben a 2000-es verzióhoz képest, a kevés változtatás előny is lehet...

119 Kényelmes Web-szerkesztő
Az Adobe GoLive 5-tel a professzionális felhasználókat szeretnék megnyerni.

121 Nem csak tűzijátékot lehet rendezni!
A Macromedia apait-anyait beleadott a 2000. évben. Egyik nagyágyúja a Director 8 Shockwave Studio.

124 Ugrás? Lépés?
CHIP A CorelDraw 10 csomag sok szempontból mérföldkő a Corel életében.

127 Gombhoz a site-ot
Egy Web-oldalon sokszor könnyebb gombok között eligazodni, mint ha ikonokat használnánk.

Linux

131 Netes file-hordó
Nemcsak egyszerű FTP kliens, hanem mindenféle kényelmi szolgáltatásokkal felszerelt segédprogram: IglooFTP Pro.

133 Csatolt lemezek
Hogyan kell egy lemezegységet csatolni (mountolni) a gyökér file-rendszerünkhöz?

Kommunikáció

136 Internet-böngésző
Újdonságok az Internet világából – ICANN: hét új TLD; új elnök; lázadás ● Beaver's College: névváltozás ● Microsoft, EasyEverything: fizetős szoftver a kiberkávézókban ● Yahoo!: francia tiltás ● SEA-ME-WE-3: üzemszünet ● Digital View: interaktív mellékhelyiség ● World Internet Forum: érdeklődés hiányában elmaradt ● Boeing: Internet a levegőben ● Starband Communications: az első kétirányú műholdas Internet ● Iridium: van-e élet a halál után? ● Trusted Shops: megbízható boltok Európában ● eDevice, Lavazza: e-mailező kávéautomata ● HomeRF: SWAP ● UDDI: a keresőszerverek halála?

139 E-képeslapok
Közeledik a karácsony. Ilyenkor üdvözlő képeslapot, levelet küldünk – például a Neten.

140 Magánlakás a Hálón
CHIP Hogyan juthatunk ingyenes Web-helyhez a Világhálón?

142 Kommunikációs kirakat
Mobil háló integrált csatlakozóval: Xircom RealPort2 CardBus 10/100 Ethernet PC Card ● Irodai ISDN: Eicon Diva Server BRI-2M ISDN

144 A hatodik
CHIP Nem kevesebb mint két és fél évi fejlesztés után megjelent a végleges Netscape 6.

145 Interaktív Web-oldalak
Milyen módszerekkel hozható létre az Interneten a valós világ minél hűbb digitális mása?

148 Szerver nélkül
A CA késő őszi újdonsága az ARCserve termékcsalád NetWare-re és Linuxra készített változata.

149 Ami elromolhat, az el is romlik...
Mennyit kell költeni a biztonságra? A kérdésre sajnos nincs egyértelmű válasz.

Mobil világ

153 Mobilböngésző
ARM: multimédia codecek Symbian platformra ● Mindenki mindenkivel kapcsolatban: ICQ és SMS ● Symbian: 6. fokozat ● Samsung: mozifilm a mobilon? ● Entellect Mobile Office: mobil iroda Motorola telefonokhoz ● Nokia: színesebb kommunikáció ● SyncTalk: egymás nyelvén ● Ericsson: meglepő és mobil fejlemények; T20

155 Csuklóból fotóz
A Casiótól megszokhattuk, különleges órákat is készít, amelyeknek színte csak kiegészítő feladata az időmérés.

156 Nagy képernyős mobil
A Sony ismét kitett magáért, már ami a telefonja külcsínjét illeti.

Kikapcsolódás

158 James Bond-koktél
Elkészült az „emberszimulátorok" új etalonja, a No One Lives Forever.

159 A negyedik csoda
Negyedik részéhez ért a mindmáig töretlen sikerű Mechwarrior, a Microsoft csodálatos robotszimulátora.

Szerkesztőségi rovatok

4 Fórum
160 Impresszum
160 Hirdetőink
161 Index
162 Előzetes

Útjelzéseink

- Mutató: az így jelölt forrásokból további információkhoz lehet jutni az adott hírrel, cikkel kapcsolatban.
- ☎ Telefonszám.
- CHIP Az így jelölt cikkek a címlapon is szerepelnek.

Corel
Kapható a CorelDraw 10

A Corel vektorgrafikus illusztráló- és tördelőprogramjának korábbi verzióinál sem takarékoskodott a dobozba kerülő szoftverekkel, hiszen a CorelDraw mellé csomagolta professzionális bittérképes fényképszerkesztő és festőprogramját, a Corel Photo-Paintet egy sor hasznos segédprogram kíséretében. A CorelDraw 10 dobozában helyet kapott a Corel új üdvöskéje, a R.A.V.E. animációszerkesztő program is.

Újdonságok a Corel Web-helyén

A segédprogramok között található a Microsoft Visual Basic for Applications 6.2, a Bitstream Font Navigator betűkészlet-kezelő, a Canto Cumulus Desktop LE 5.0 katalóguskészítő, a CorelTrace 10, a Corel Texture 10 háttérkép-előállító, a Corel Capture 10 „képlopó", az Adobe Acrobat Reader 4.05 PDF-olvasó, valamint a Digimarc Digital Watermarking és a Human Software cég Squizz nevű Adobe Photoshop-kompatibilis plug-in szűrője.

A program részletes bemutatását e számunk Szoftver rovatában olvashatják.

- www.corel.hu
- A CorelDraw 10-ről: Ugrás? Lépés? – CHIP, 2001/1

CA, Compaq, Dell, HP, IBM, Intel, Microsoft, SAP
Business Internet Consortium

A Computer Associates (CA), a Compaq, a Dell, a Hewlett-Packard (HP), az IBM, az Intel, a Microsoft, az SAP és partnereik Business Internet Consortium névvel üzleti szempontból semleges, nonprofit vállalatot hoztak létre olyan technológiák és módszerek kifejlesztésére, amelyek az elektronikus üzletvitelre áttérő vállalkozásokat hivatottak segíteni az e-üzleti alkalmazások bevezetésében. A vevők és a szállítók elektronikus üzletvitellel kapcsolatos technológiai prioritásainak összehangolásán fáradozó konzorcium – nemzetközi szakmai szervezetként – ajánlásokat fogalmaz meg az e-business architektúrák követendő irányvonalaira, együttműködésre képes építőköveire, valamint olyan általánosan elfogadott eljárásokra nézve, amelyek megalapozzák az internetes e-üzleti környezet fejlődését.

A konzorcium négy különleges munkacsoportot állít fel a gazdasági döntéshozók, informatikai vezetők és végfelhasználók e-üzleti alkalmazások bevezetésével kapcsolatos problémáinak kezelésére. A munkacsoportok kutatási eredményei referenciatervek és fehérkönyvek formájában kerülnek a nyilvánosság elé.

A konzorcium a fentiek mellett szabványokra és technológiákra vonatkozóan is ajánlásokat tesz (bár a csoport nem fog szabványosítási szervezetként működni), és praktikus módszereket javasol az új e-business gyakorlat bevezetését tervező kis- és középvállalkozásoknak.

- www.businessinternetconsortium.org

LG Electronics, Philips
Közös kijelzőágazat

A Royal Philips Electronics és az LG Electronics szándéknyilatkozatot írt alá egy vegyesvállalat létrehozásáról, amely katódsugárcső-gyártó részlegeiket egyesíti majd magában. A folyamat 2001 első felében várhatóan le is zárul, miután az LG értékegyeztetéssel 1,1 milliárd dollárt kap az új vállalattól.

Az 50–50%-os tulajdont képező vegyesvállalat a világ első számú gyártójává kíván válni a katódsugárcsövek (CRT) piacán. Becsült éves forgalma meg fogja közelíteni a 6 milliárd dollárt, és 36 ezer alkalmazottat foglalkoztat majd. A közös vállalat viszi tovább a két tulajdonos összes CRT-vel kapcsolatos tevékenységét, a CRT-k mellett a fő alkatrészek gyártását is. A Philips és az LG plazmatechnológiai ágazatainak összevonását is fontolgatja.

Cél a CRT-ágazat vezetése: jelenlegi Philips és LG monitorok

- www.philips.com
- www.lge.com

Ericsson, Graphisoft, Richter
Alapítvány

A Graphisoft R&D Rt., az Ericsson Magyarország Kft., valamint a Richter Gedeon Rt. képviselői december 1-jén ünnepélyes keretek között jelentették be, hogy a három nagyvállalat közös alapítványt hoz létre a Magyar Természettudományos Oktatásért néven. Az alapítvány kuratóriuma évente ítéli oda a Rátz tanár úr-díjat összesen mintegy 6 millió forint értékben. Az alapítvány jövőbeli díjazottjai azok a középiskolai tanárok lesznek, akik az alapítók tevékenységi köréhez szorosan kapcsolódó magyarországi matematika-, fizika- és kémiaoktatásban kimagaslő szerepet töltenek be e tantárgyak népszerűsítésében és a tehetséggondozásban.

Az alapítvány a Rátz tanár úr-díjjal tisztelettel adózik azon pedagógusok előtt, akik áldozatos szakmai munkájuk révén kiemelkedő eredménnyel képzik a jövő tehetségeit. Az egyenként 1 millió forint összegű Rátz tanár úr-díjat az alapítvány kuratóriuma 2001 második félévétől kezdve évente ítéli oda két-két matematika-, fizika- és kémiatanárnak.

Rátz László (1863–1930) a XX. század fordulójának egyik kiváló pedagógiai érzékű és nagy tudományos felkészültségű tanár egyénisége volt. A híres Fasori Gimnázium matematikatanára lett és 35 éven át, nyugdíjazásáig ott tanított. Az ő tanítványa volt többek között Neumann János, az első számítógép megalkotója, és Wigner Jenő, akiből Nobel-díjas fizikus lett.

Ezzel egy időben kiosztották a 2000. évi Ericsson-díjakat is négy-négy matematika- és fizikaszakos középiskolai tanárnak.

- www.ericsson.hu
- www.graphisoft.com
- www.richter.hu

Microsoft, SAP, ZMNE
Támogatás

A magyar katonai célkitűzések és a NATO együttműködéséből következő feladatok korszerű, integrált logisztikai szaktudással bíró állomány meglétét feltételezik a Magyar Honvédségnél. A feltételek mielőbbi teljesítését és egy költséghatékony rendszer kiépítését segíti elő az a támogatói megállapodás, amelyet az SAP Hungary Kft. és a Microsoft Magyarország írt alá a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel (ZMNE). A megállapodás alapján lehetőség nyílik a honvédelmi logisztikai folyamatokat támogató SAP R/3 integrált informatikai rendszer, az ezt megalapozó Microsoft Windows 2000 operációs rendszer és az SQL Server 2000 adatbázis-kezelő, valamint más Microsoft szoftvermegoldások oktatási feltételeinek megteremtésére, továbbá a hallgatók rendszeres oktatására. Az SAP Hungary Kft. és a Microsoft Magyarország a szerződés értelmében biztosítja a szervert, az operációs rendszert és a licencet, valamint a kezelésük elsajátításához szükséges tanfolyamokon ingyenes részvételi lehetőséget nyújt az egyetem munkatársai számára. A támogatói megállapodás mértéke 20,5 millió forint.

- www.sap.hu
- www.microsoft.com/hun

IBM
Fejlesztőlabor a műszaki egyetemen

Az IBM Magyarországi Kft. üzleti partnereivel – Emerald Software Kft. és Inter-Computer Kft. – együttműködve nagy értékű S/390 Multiprise 2000-es mainframe számítógépet és azzal kapcsolatos szoftvert, valamint oktatási és karbantartási hátteret adományozott a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai karán az Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszéknek.

Az adományt a felhasználóoldali feladatok támogatására kiegészítette munkaállomásokkal, amelyek most egy IBM e-Server laboratóriumban működnek. Ez a laboratórium szolgál számtalan gyakorlat és mérés helyszínéül, tantervi órákon kívül pedig gyakran veszik igénybe a tanszék hallgatói feladataik megoldásához.

Használják önállólaboros és diplomatervező hallgatók, valamint mindazok, akik önszorgalomból akarnak ismerkedni az új technológiákkal. Az IBM eServer laboratóriumnak köszönhetően már eddig is több önállólabor feladat készült el, közülük egy nemrégiben első díjat kapott a Budapesti Műszaki Egyetem Tudományos Diákköri Konferenciáján. Ennek a dolgozatnak a témája egy általános, többnyelvű, heterogén környezetben is működő, Web-alapú B2C kereskedelmi rendszer megvalósítása volt.

Napjainkban a mainframe-ek szerepe nagy teljesítményüknek és megbízhatóságuknak köszönhetően egyre nő, ezért különösen fontos, hogy ennek az architektúrának a bemutatása az oktatás részét képezze, a hallgatók így a gyakorlatban is megismerkedhetnek vele.

A gépen – amely a lenti címen érhető el – OS/390 operációs rendszer alatt IBM DB2 UDB nagy teljesítményű adatbázis-kezelő, Lotus Domino levelező- és csoportmunka-kiszolgáló, IBM Web-szerver és WebSphere alkalmazáskiszolgáló fut, kísérletképpen pedig folyamatban van egy mainframe-es Linux-disztribúció telepítése is egy logikai partíción.

- zion.aut.bme.hu
- www-5.ibm.com/hu/products/s390

Artphoto
Fotógaléria az Interneten

Virtuális vernissage keretében nyitották meg az Artphoto Galériát, amely új fórumot nyújt az Internet világában a tehetséges fotóművészek bemutatkozására a műértő közönség előtt, másrészt lehetővé teszi, hogy a látogatók megvásárolják a nekik tetsző képeket. A galéria különleges szolgáltatása, hogy virtuális műhelyében minden fényképhez kiválasztható a vásárló ízlésének és igényének legjobban megfelelő méret, képkeret és passepartout. Az így összeállított és megrendelt képet a galéria elkészíti, és rövid időn belül a kívánt helyre szállítja. A művészi fényképek árukat tekintve az igényes poszterek, a grafikák és a művészi festmények között elhelyezkedő, széles közönség számára hozzáférhető, magas művészi színvonalú, egyedi alkotások. Az Artphoto Galéria termeiben elsőként Assay H. Péter, Forrásy Csaba, Gulyás Miklós, Kalló Iván, Kanyó Béla, Mayer András és Simon Attila egyéni kiállítása látható.

A galéria műhelyében méret, keret és passepartout választható vásárlás előtt

- www.artphoto.hu

Digital Wallet
Hordozható háttértároló

Az információ érték, és erre utaltak a Mediker forgalmazásában a magyar piacon is megjelenő Digital Wallet, azaz digitális pénztárca névadói is.

A mobil tárolóeszköz lelke egy 6 Gbyte-os 2,5 colos merevlemez és egy PCMCIA aljzat. A megfelelő adapter használatával az eszköz fogadni képes az IBM Microdrive-ot, a CompactFlash Type I és Type II, SmartMedia, MultiMedia, Memory-Stick memóriakártyákat.

A „pénztárca" mintegy négyezer 3 megapixeles kis tömörítésű JPEG fénykép befogadására alkalmas. Ez a mennyiség mintegy 1,5 óra alatt másolható USB porton számítógépre. Az eszköz Windows 98/2000 és Mac-OS alatt cserélhető lemezes meghajtóként jelenik meg, mint az összes többi kártyaolvasó. A pénztárca energiaellátásáról NiMH akkumulátor gondoskodik, kapacitása nagyjából 140 perces munkára elegendő, és a dokkolóegységen keresztül tölthetjük fel.

Digitális pénztárca értékes adatok elhelyezéséhez

A fényképek tárolásán kívül a digitális pénztárca bármilyen más digitális adat tárolására, mozgatására is alkalmas. Világosszürke és áttetsző kék színben hozzák forgalomba, a csomag CompactFlash PCMCIA adaptert, egy garnitúra akkumulátort, dokkolóegységet, valamint képrendszerező és képfeldolgozó szoftvereket tartalmaz.

- Mediker Bt. ☎ 225-0000
- www.mediker.net

Vigyázat, csalunk!

Lássuk, mi került az új évezred első CHIP-CD-ire! Igaz, hogy szemfülesebb olvasóink még karácsony előtt kezükbe kaparinthatják a korongokat, de ez akkor is a 2001. év első száma.

Természetesen minden program még az óévezredből való, de ez nem jelenti azt, hogy ne lenne érdemes megismerkedni velük.

StarOffice ABC
Amióta a magyar nyelv is helyesírási támogatást kapott a StarOffice 5.2-es verziójában hazánkban is egyre nagyobb népszerűségnek örvend ez a szoftvercsomag. Azonban mint mondják, minden kezdet nehéz: a StarOffice 5.2 használatának elsajátításához is szükség lehet segítségre. E segítséget a StarOffice ABC-ben találhatják meg olvasóink. A több mint száz nyomtatott oldalnak megfelelő magyar nyelvű HTML dokumentum végigkalauzol a StarOffice 5.2 alkalmazásain, bemutatja használatukat, a lehetőségeket és az apró trükköket, ügyelve az egyszerűségre és az érthetőségre.

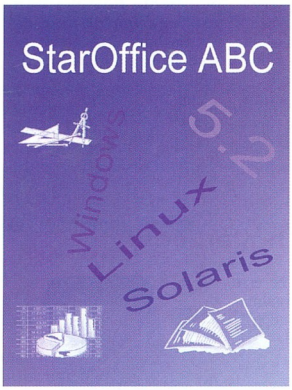

Amit a StarOffice 5.2-ről tudni érdemes

A StarOffice irodai programcsomag, mint a CHIP Magazin korábbi cikkében leírtuk, több operációs rendszeren is fut. Jelenleg a Microsoft Windowsait, a Sun Solaris operációs rendszerét és a Linuxokat támogatja, de a tervek szerint hamarosan a Macintosh gépek felhasználói is birtokba vehetik. Elterjedtségének köszönhetően a windowsos változaton keresztül mutatjuk be a lehetőségeket. A leírtak érvényesek a többi változatra is, apróbb eltérésekkel. Az alapelvek azonban ugyanazok.

Magyar Windows 2000 Szervizcsomag
Megkésve bár, de CD-nkre került a magyar nyelvű Windows 2000 első szervizcsomagja. Reméljük, hogy azért még időben érkezik...

Virtual Pascal 2.1 béta
A programot Vitalij Mirjanov kezdte el fejleszteni, és mára odáig jutott, hogy a hamarosan freeware-ként megjelenő 2.1-es verziója még a Delphi 2.0-val is teljesen kompatibilis. A magasabb verziójú Delphikből is implementálták már a főbb komponenseket, de még nem 100%-os a kompatibilitás. A program Win32 és OS/2 alatt fut, mindkettő alól készíthetünk DPMI32-es (kiterjesztett DOS), linuxos, OS/2-es és Win32-es binárisokat.

Új, angol TMPGEnc
A korábbi ígéreteknek megfelelően elkészült a Tsunami MPEG Encoder teljesen angol verziója. Milelőtt letörölnénk a korábbit, jó ha tudjuk, hogy a Beta 12b verzióból ideiglenesen kikerült az MPEG-2 tömörítés lehetősége.

Freeware rajzolók
Újabb japán freeware is meghódítani készül a világot, a Pixia. A korai Paint Shop Prókhoz hasonlítható, de rétegeket is kezelő rajzoló-fotoretusáló program ígéretes darab, tudása várhatóan még sokat fog fejlődni.

A windowsos GIMP legújabb verziója is felkerült korongunkra. Újdonságokat nem, csak hibajavításokat tartalmaz.

Beonex Communicator
Szoftverböngészőnkben írunk az új Mozilla-alapú böngészőről. A Windowsra és Linuxra is elkészített Beonex kisértetiesen hasonlít a Netscape 6-ra, azonban jóval kisebb hellyel is megelégszik.

VirWare 4.4
A magyar fejlesztésű víruskereső és -irtó rendszerek közül most is bemutatunk egyet, az idei Compfairen vásárdíjat nyert VirWare-et. Windowsos változata a legtöbb shareware víruskeresőhöz hasonlóan nem irt, csak keres.

Látogatóban a Mikulásnál
Előző számunkban bemutattunk néhány Web-helyet, ahol találkozhatunk a ma „létező" egyetlen, teljes mértékben „hagyományos" Mikulással, aki a finnországi Lappföldön él. Joulupukkiról a finn–magyar látogatásokat szervező Lokki-Sirály Egyesület vezetőjének, Kerekes György fotóművésznek a képeit láthatjuk CD-mellékletünkön.

Akváriumot, 8000-ért
Virtuális aranyhal (Mopy fish) már volt a CD-nken, most két shareware akvárium képernyővédőt töltöttünk a korongra – szerencsére egyik sem szivárog. A 3D Aquarium 30 napig használható, négyféle hallal, fajtánként legfeljebb 10 példánnyal.

A Sachs Marine Aquarium regisztrálatlanul csak egyetlen halat és egy bosszantó regisztrációs felhívást mutat csak, de a [szóköz] billentyűvel a menüjébe lépve beírhatunk egy ideiglenes regisztrációt, ezáltal a következő indításáig kapunk még két halat, és a bosszantó felirat is eltűnik. 20 dollárért regisztrálhatjuk, ekkor összesen hét gyönyörű halat kapunk, és a bosszantó szöveg végleg eltűnik. A program lehetőségeiről az [A] billentyűre előjövő súgójában érdeklődhetünk.

Sachs Aquarium: regisztrálva akár hét halunk is lehet

CHIP

www.chello.hu

hello,

nagy sebességgel,

telefonköltség nélkül,

non-stop, a nap 24 órájában.

itt a chello™

A chello több mint egyszerű internet-hozzáférés, mert utat nyit a jövő internet világába. A szélessávú technológiával élvezhetővé válnak a multimédiás alkalmazások, a különböző kép- és hanganyagok nagy sebességgel és kiváló minőségben tölthetők le. A chello non-stop, napi 24 órás internet kapcsolat, telekommunikációs díj nélkül. Az idő így egyáltalán nem számít, lehet böngészni, tévét nézni és a későbbiekben telefonálni is egyidőben, mert a chello a kábeltévés hálózaton keresztül érhető el. Állandó online hozzáférés havi fix előfizetési díjért.
(A chello szolgáltatás jelenleg Budapest egyes kerületeiben, illetve Miskolcon vehető igénybe. További információ: 06-40-333-872.)

chello™

eljuttatja Önhöz a UPC

Szegény ember Home Site-ja

Ha kitartóan kutatunk az Internetről ránk zúduló shareware-ek és freeware-ek között, előbb-utóbb rábukkanunk egy igazi gyöngyszemre. Ilyen a 1st Page is, a teljesen ismeretlen Evrsoft egyetlen terméke – ráadásul ingyenes.

Amikor először tévedtem a Webhelyükre, azt hittem rosszul látok: az egyik képernyőképről a HomeSite nézett vissza rám – ez keltette fel igazán a figyelmemet. A HomeSite az elsősorban nem vizuális eszközöket használó fejlesztők közkedvelt eszköze, rengeteg dolgot tud, és ennek megfelelően meg is kérik az árát. A 1st Page 2000 viszont ingyen nyújtja közel ugyanazt a felületet, és rendkívül sokoldalú.

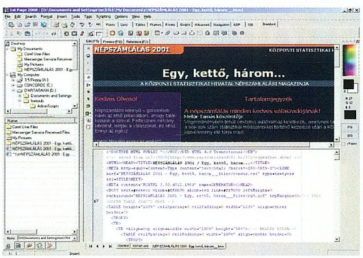

Osztott képernyős előnézet-szerkesztés

Fejlesztés ötödik sebességben

Mint általában az ilyen típusú szerkesztőknél, a 1st Page-nél is az volt az elsődleges célkitűzés, hogy minden eszköz a kezünk ügyébe essék, minél gyorsabban és hatékonyabban tudjunk dolgozni. Az már alapkövetelmény, hogy a programrészeket eltérő színnel jeleníti meg. A 1st Page szerkesztője a HTML mellett a Perl, a CSS, az ASP, a Cold Fusion, az SSI és a JavaScript nyelvet is felismeri, és a megfelelő módon jelöli, ezek jó részéhez programozási támogatást is ad. A Web-oldalak alapjainak gyors lerakásához számos műveletet kínál, képek, hivatkozások, különleges karakterek beszúrása pillanatok műve az előregyártott paneleken. Érdekes újdonság a jobb oldalon elhelyezkedő színpaletta, amelyről az előre beállított háttér-, előtér- vagy szövegszínt egy gombnyomással beszúrhatjuk a forrásba.

A program többféle megoldást kínál munkánk ellenőrzésére. A szerkesztőablak mellett külön, fülről érhető el a teljes képernyős előkép, ezt a telepített böngészőnk segítségével jeleníti meg. Ennél érdekesebb az osztott képernyős, valós idejű nézőkép megjelenítése, amely azonnal követi a forrás bármilyen változását. Elméletileg a böngészőben is megnézhetjük a készülő oldalt, de ezt nem sikerült előcsalni a programból: a beállításnál megtalálja az Internet Explorert, de nem tudja meghívni.

Lenyűgöző a 1st Page-hez járó kódgyűjtemény. Majdnem félezer, előre megírt JavaScriptet, 15 DHTML-t és 20 VBScriptet kapunk hozzá. A JavaScripteket feladatuk szerint kategóriákba osztották, külön katalógus segít eligazodni közöttük. Az általános problémák megoldását, például a rolloverek (egérkurzortól változó gombok) beépítését külön JavaScript varázsló segíti. A programba épített DHTML Zone bemutatja az ebben a formában szállított különleges effektusokat (eltűnő, gördülő mozgatható szövegek), illetve teljes menürendszereket – ezekkel szinte semmi más teendőnk nincs, mint a megfelelő tartalmat beletölteni, és már működnek is.

A kiegészítők között találunk még helyesírás-ellenőrzőt és szinonimaszótárt (angol nyelvre), és HTML-takarítót, amely „kipucolja", olvashatóvá, áttekinthetővé teszi a Web-oldal forrását. Ennek ellentéte a tömörítő, amely a felesleges szóközöket, sortöréseket veszi ki, ha lehetséges, egyes tageket rövidebb változattal helyettesít.

Kezdőktől a haladókig

A programot úgy tervezték, hogy bárki, aki HTML-írásra adja a fejét – legyen kezdő vagy profi – otthon érezze magát benne, gyorsan elsajátítsa működését, és kényelmesen tudjon dolgozni. Ezért három különböző felülettel látták el, amelyek mind másként próbálnak igazodni a felhasználó felkészültségéhez. A kezdőket szép színes ikonok várják, a komolyabb tudást igénylő műveleteket elrejti előlük a program. A haladóknak készítették a HomeSite-éra hasonlító kialakítást, ahol a fontosabb műveleteket kétsoros eszközsávra emelték ki, illetve a képernyő tetejére összegyűjtötték a Web-oldalak alkotóelemeinek beszúrását támogató eszközöket – ezek témakör szerint csoportosítva, különböző fülekből érhetők el. A „hard core" módot azoknak tervezték, akik villámsebesen kívánják összepakolni oldalaikat: itt nincsenek ikonok, csak a különböző nyelvek parancsai és tagjei legördülő menükbe szétválogatva – egy-két kattintással bármi elérhető.

A program kiterjedt információkkal szolgál magáról és az általa ismert nyelvekről. A beépített referencia „kézikönyv" helyzetérzékeny súgón keresztül is elérhető: a forrás bármelyik részén állva az [F1] megnyomására megjelenik minden tudnivaló az aktuális kódrészlettel kapcsolatban.

Kisebb-nagyobb gondok

Tüzetesebb próbálgatás után azért belebotlottam néhány problémába is. Az alapbeállítás szerinti billentyűkombinációk között néhány teljesen mást csinál, mint amit várnánk. A [Ctrl Home], [Ctrl End] például nem az oldal elejére, illetve végére ugrik, hanem átvált a betöltött dokumentumok között. A szerkesztőfelület sokkal kevésbé testre szabható, mint más hasonló programokban megszokhattuk. Kimondottan idegesítő, hogy a hosszú sorok törése kikapcsol, ha átlépünk egyik dokumentumról a másikra, és bár elég sok nyelvet támogat a 1st Page, nagyon hiányzik közülük az egyre népszerűbb PHP.

Van remény viszont arra, hogy ezek a gondok megoldódnak. A program jelenlegi verziója ugyanis több mint féléves, de mint a Web-helyén írják, a fejlesztése folyamatos. Még nem tettek közzé hibajavítást, de ígérik egy teljesen új verzió megjelenését a közeljövőben, amelyhez jelenleg egy hangzatosabb nevet is keresnek.

Spányik Balázs

DVD kicsiben

Manapság a nagyközönség számára is elérhetővé váltak a videodigitalizáló kártyák, amelyekkel DVD-felbontásban is rögzíthetünk filmeket. A DVD igényességét pedig a Micro DVD Player használatával élvezhetjük.

A DivX révén nagy felbontású filmjeinket kis helyen tárolhatjuk. Ami MPEG-2 formátumban egy DVD-lemezen férne el, az DivX-ben ráfér két hagyományos CD-re, igaz, a minősége picit romlik. Ez a lehetőség több szempontból is ígéretes. Az írható CD-k jóval olcsóbbak, mint a videokazetták, sőt még az újraírható CD-kkel is jobban járunk. A minőség tekintetében is jobb választás, mert azon felül, hogy a CD-n nagyobb felbontásban tárolhatjuk a filmeket, nem kell tartanunk a videokazetták bizonyos idő elteltével jelentkező minőségromlásától, sőt másoláskor sem következik be veszteség.

Tehát ha van videodigitalizáló kártyánk, tüstént térjünk át a családi videók CD-re történő archiválására. Akik digitális videokamerát vásárolnak, azoknak ez a megoldás kézenfekvő.

Mint a DVD

Ha megirigyelve a DVD-lemezek menüit, feliratait mi is többet szeretnénk annál, mint hogy CD-re írjuk a filmjeinket, akkor vessük be a Micro DVD Playert. A program ingyenes, és bármilyen zenei és videoformátumot lejátszik, amit a Windows Media Player.

A lejátszó automatikusan detektálja a CD-olvasóba helyezett Micro DVD-formátumú lemezeket. Többlemezes filmeknél akár két CD-olvasót is kezel egyszerre, ráadásul automatikusan vált az egyik CD-ről a másikra. A Micro DVD-formátumú film legfeljebb három CD-n foglalhat helyet, de merevlemezről is betölthetjük a filmet.

A lejátszás egyik legegyszerűbb módja az, amikor a WinAmpéhoz hasonló lejátszólistát (playlist) használva játsszuk le a file-okat. Valamivel fejlettebb megoldást kínál a Quick-INI mód. Ilyenkor INI file-t kell készítenünk, amelyben megadjuk a videoanyagot, hozzá a kívánt hangot tartalmazó file-t (ez több nyelv esetében érdekes, de ha a hang együtt van a videóval, akkor ugyanazt a file-t kell kiválasztani), és a feliratokat. A Quick-INI parancssorból is paraméterezhető: *MDVDP.exe /QuickINI /v: videofile neve /a: hangfile neve /s: feliratfile neve.*

A lejátszót távirányítóval (Realmagic remote control) is kezelhetjük. A szélesvásznú filmeket függőlegesen

Készül a menü

megnyújthatjuk, vagy a jobb és a bal szélt levágva tehetjük teljes képernyőssé. Lejátszás közben az OSD (On Screen Display) funkciók is megjeleníthetők teljes képernyős módban: óra, lejátszógomb, fejezetinformáció, tekerősáv, hangerő és egyéb, a filmmel kapcsolatos információk.

Készítsünk saját Micro DVD-t!

Ahhoz, hogy a lejátszó a behelyezett lemezt MDVD-lemezként detektálhassa, a CD-n a film mellett lennie kell egy MDVD.INI-nek is, amelyet különálló INI-szerkesztővel (INIeditor.exe) készíthetünk el. Bár a szerkesztésben segítenek különböző varázslók, a tisztességes végeredmény elkészítéséhez kézzel kell elvégeznünk a beállításokat. Szerencsére az INIeditor ebben is segít. Feleslege megtanulnunk például egy oldal elkészítési formáját vagy a paraméterként megadott akció számát, mert ezeket helyi menükből is beszúrhatjuk.

A lejátszás indulhat azonnal, vagy készíthetünk bejelentkező oldalt különböző menüpontokkal, amelyek további oldalakra mutathatnak, egyéb választási lehetőséget rejthetnek magukban. Az oldalak alapjaként állóképet és filmrészletet is használhatunk.

Az INI-ben minden akcióhoz megadhatunk célterületet a képernyőn, ahová kattintva az adott esemény bekövetkezik: ki kell jelölnünk a kívánt részt a képen, majd az INI szövegébe helyi menüből beszúrhatjuk a kijelölés koordinátáit. Ha varázslóval dolgozunk, akkor előfordulhat, hogy a kép neve hibásan kerül be az INIbe: valószínűleg programhiba miatt a kép nevének első betűje eltűnik, amit kézzel kell kijavítanunk.

A DVD-nél megszokott módon fejezetekre (chapter) bonthatjuk a filmet. Az INIeditorban lejátszva pontosan nyomon követhetjük, mikor melyik képkockánál állunk, így pontosan paraméterezhetjük a fejezeteket.

A képkocka számának kijelzése a feliratok elkészítésében is segít. A Micro DVD feliratai .sub kiterjesztésű file-ok, amelyek egy sora a következőképpen néz ki: *{185}{200} felirat szövege.* Az első szám azt a képkockát jelzi, ahol megjelenik a felirat, a második pedig azt, ahol eltűnik. Fontos, hogy a felirat készítésekor ASCII (DOS-os) karakterkészletet használjunk. A filmekhez többnyelvű feliratokat, ezek kiválasztásához pedig külön menüpontokat készíthetünk.

A DVD-hez hasonlóan filmünk több nyelven is megszólalhat, és egyéb kiegészítők kapcsolódhatnak hozzá, ezért ezek és a fejezetek kiválasztására külön menüpontokat hozhatunk létre, amelyeket a nekünk tetsző oldalon helyezhetünk el.

Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

Micro DVD Player a Weben:
http://aw-clan.gnw.de/mdvdp/

Új hangok

A zeneszerkesztés népszerű eszközei a trackerek. Fejlődésük – kisebb szünet után – folytatódni látszik. Trackerrel könnyen és gyorsan készíthettünk viszonylag jó minőségű zenéket, mert hangszerként tetszőleges digitális hangmintát használhattunk.

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer birtokában csak mosolyogtunk a General MIDI hangján. Ráadásul ezek a szoftverek ingyenesek voltak.

A DOS-os idők két legdivatosabb zeneszerkesztő programja a Fasttracker II és az Impulse Tracker volt. Még manapság is nagyon sokan használják őket, bár inkább csak segédeszköznek. Az utóbbi években úgy tűnt, hogy készítőik leállnak e programok fejlesztésével, miközben az operációs rendszerek multimédiás lehetőségei jócskán megnövekedtek, így lehetőség nyílt volna nagyobb előrelépésre. Igaz ugyan, hogy születtek már modern windowsos trackerek, de azok, akik megszokták a régi, jól bevált programokat, nehezen állnak át új rendszerre. Most végre megtörni látszik a jég, és e közkedvelt zeneszerkesztők újabb verzióit köszönthetjük hamarosan.

Fasttracker 3 béta

A Fasttracker 3-as verzióját gőzerővel készítik, de eddig csupán béta verziók jelentek meg belőle. Elérhetővé tették a program félig-meddig működő, de ezzel együtt még erősen fejlesztési stádiumban levő változatát, hogy a nagyközönség segítségével hatékonyabb legyen a hibák javítása. A Fasttracker 3 kezelőfelülete az előző verziókban megszokott szerkezetű, kényelmes, emellett kiegészítették számos új ablakkal. A manapság divatos bőrök (skin) használatára és különféle vizuális effektusok megjelenítésére is lehetőségünk nyílik majd.

- AxsFree 2.03: www.resolution-audio.nl/
- Fasttracker 3: www.fast3.org/
- Impulse Tracker 3: http://it3.dspaudio.com/
- Nomad: http://nomadworld.com/
- PlayCenter 2: www.soundblaster.com/liveware/playcenter2/

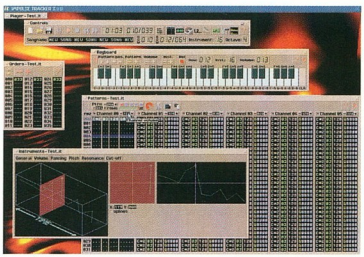

Az Impulse Tracker 3 valahogy így fog kinézni

A program béta verziója még csak Windows alatt működik, de fejlesztői azt ígérik, hogy hamarosan elkészül a linuxos változata is. A Fasttracker 3 végre egyesíti a MIDI és a trackerek előnyeit, ugyanis teljes körű MIDI-támogatást nyújt. Többek között hangszernek választhatunk MIDI-t is, így kiélvezhetjük például a Yamaha XG rendszer előnyeit. Másik forradalmi újítás a VST 2.0-s effektusok és hangszerek betöltési lehetősége. Ha az adott VST effektusnak nincs külön beállítófelülete, akkor a Fasttracker saját csúszkáival paraméterezhetjük, ellenkező esetben külön ablakban foglalatoskodhatunk a beállításokkal. További újdonság, hogy a hangminta alapú hangszerek szűrő (filter) beállításokkal is gazdagodtak, és most már sztereó mintákat is használhatunk. Külön ablakban állíthatjuk be a szűrő típusát, a cutoff és a rezonancia mértékét burkológörbével, vagy alacsonyfrekvenciás oszcillátorral. A program béta változatával még nem tudjuk lementeni a művünket, számos művelete hiányos vagy nem működik, és lefagyások is előfordulhatnak a futása során. A Fasttracker 3 beta 0.25 megtalálható CD-mellékletünkön, futtatásához Pentium II, Windows 9.x és a DirectX 7-es vagy újabb verziója szükséges.

Impulse Tracker 3

A Fasttracker nagy vetélytársa az Impulse Tracker 3. Sokkal többet ígér, viszont még nincs belőle kipróbálható verzió. Az ígéretek között szabadon alakítható kezelőfelület és billentyűzetkiosztás szerepel a külsőségeket tekintve. Technikai paraméterei: 999 sávot, 999 hangszert és mintánként akár 1000 sort használhatunk. Emellett teljes körű MIDI-támogatást ígér, továbbá valódi 3D-s hangkimenetet, DirectX-effektusok használatát, beépített szintetizátormodult és hangmintaszerkesztőt. Hangmintaként használhatunk akár MP3-at is, és kész művünket is lementhetjük MP3-ba. Egyszerre több dalt is szerkeszthetünk majd, sőt egy dalon hálózaton keresztül akár többen is dolgozhatunk. A biztonság kedvéért jelszavakkal védhetjük munkánkat, emellett egyszerű scriptnyelvet használhatunk az ismétlődő műveletek automatizálására.

AXS plug-in

Júliusi számunkban írtunk már az AXS szintetizátorprogram 2.03-as verziójáról, decemberi számunk 85-ös CD-jén pedig az azóta ingyenessé vált szoftver legfrissebb változatát üdvözölhettük. Készítői ugyan kijelentették, hogy nem fejlesztik tovább a programot, mégis elkészítettek egy WinAmp plug-int, amely alkalmassá teszi a lejátszót az AXS file-ok megszólaltatására. Ez még csak béta verziójú, esetenként apróbb hibák csúszhatnak a lejátszásba, és nem lehet még beletekerni a zenébe, de ettől eltekintve jól működik.

Creative PlayCenter

Ugyan nem a témába vág, de a Creative lejátszójának, a PlayCenternek megjelent a 2.1-es verziója. Audio CD, MIDI, MP3, VCD, WAV és WMA lejátszására képes, felülete 6 különböző bőrbe bújtatható. Nyilvántarthatjuk vele a zenéinket, támogatja az .m3u lejátszólistákat és a CDDB2 audio CD-adatbázist, audio CD-k beolvasására, MP3 és WMA tömörítésre képes, és támogatja a Creative EAX hangtechnológiáját. A PlayCenter kapcsolatot tud teremteni a Creative Nomad MP3-lejátszójával, igaz, ehhez frissíteni kell a Nomad belső programját (firmware). Ezek után MP3 és WMA formátumú zenéinket a PlayCenter 2.1-en keresztül küldhetjük át a Nomádba.

Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

Tudta, hogy SZKENNERE gépelni is tud?

Ne bajlódjon többet az időrabló újragépeléssel!

A Recognita Plus 5.0 szövegfelismerő programmal és egy szkennerrel pillanatok alatt szövegfájlokká alakíthatja nyomtatott iratait, legyenek azok egyszerű levelek, bonyolult újság- vagy könyvoldalak. A felismert szöveget, többek között, MS Word formátumban is tárolhatja és továbbszerkesztheti igényei szerint.

A program pontosan ismeri fel a többszörösen fénymásolt vagy a színes hátterű oldalakat, és képes az eredeti oldalszerkezet megőrzésére is. A táblázatokkal is könnyedén elbánik, melyeket Ön tetszés szerint MS Excel vagy MS Word formátumúvá alakíthat a Recognita Plus 5.0 segítségével.
A program kezelését egyszerű parancsok, grafikus gombok és számos beépített szolgáltatás teszi mindenki számára könnyeddé és élvezetessé.

Ráadásul a Recognita Plus 5.0 igazi nyelvtudós! 114 nyelvet képes felismerni, köztük a magyar mellett a latin, görög és a cirill ábécékre épülő nyelveket is, ezért kitűnően használható ott is, ahol többnyelvű iratokkal dolgoznak.

„A Recognita Plus 5.0-ról csak a legjobbakat mondhatjuk. Az előző verzióhoz képest még tovább fejlődött és gyorsult a program."

CHIP, 2000. január

THE EUROPEAN INFORMATION TECHNOLOGY PRIZE Winner

Mikrofutura 1996

PC

Designed for Microsoft® Windows NT® Windows 98

PRODUCT MARKET 6 2000 Schwarzwald

RECOGNITA PLUS 5.0

- Pontos szövegfelismerés
- Fejlett táblázatkezelés
- Együttműködés többek között az MS Word, MS Excel programokkal
- Színes képek és a lapszerkezet megőrzése
- Egyszerű szövegellenőrzés
- Cirill felismeréssel bővített

Nyerjen időt a Recognitával!

Most minden Recognita Plus 5.0 mellé ajándék karórát adunk, amivel akár meg is mérheti, mennyi időt spóról meg Önnek a program.*

UPGRADE MINDEN SZKENNERTULAJDONOSNAK AJÁNDÉK KARÓRÁVAL MOST

34 900 Ft

+ÁFA**

ScanSoft®

www.scansoft.com/recognita

A program megvásárolható a Recognita Információs Központban (Tel. 467-0166) és az alábbi kiemelt viszonteladóknál. **Budapest** • DATEN-KONTOR TRADE Kft. 1113 Bartók Béla út 152. IX. em. Tel. 302-7101 • KIMSOFT 99 Kft. 1118 Hegyalja út 70. Tel. 319 8973 • KVENTA Kft. 1067 Podmaniczky u. 37. Tel. 269-5262/125 m. • MACRODATA Kft. 1013 Attila út 63. Tel. 214-2392 • MIKROPO 1064 Nagymező u. 51. Tel. 353-0111 • PARTNERS HUNGARY Kft. 1149 Angol u. 6. Tel. 221-5126 • QWERTY Kft. 1111 Bartók Béla u. 14. Tel. 466-9377 • SCANDER Kft. 1146 Thököly út 61. Tel. 251-2960 • SPRINT COMPUTER Kft. 1087 Berzsenyi Dániel u. 3. Tel. 210-4836 • SZOFTVER ABC Kft. 1137 Jászai M. tér 3. Tel. 329-2737 • SZÜV Rt. 1145 Szugló u. 9-15. Tel. 251-6666 • **Debrecen** • WINTECH Kft. 4029 Domb u. 3. Tel. 52-423-235 • **Győr** • DIGITÁLTECHNIKA Kft. 9024 Nagy I. u. 35. Tel. 96-414-411 • **Kaposvár** • SOMOGY INFORMATIKA Kft. 7400 Füredi u. 1. Tel. 82-529-900 • **Székesfehérvár** • ALBACOMP Rt. 8000 Mártírok útja 9. Tel. 22-315-414 • **Szolnok** • KARAKTER Kft. 5000 Szapáry u. 6. Tel. 56-420-067 • **Zalaegerszeg** • PROCOMP Ltd. 8901 Bozsoki u. 3. Tel. 92-311-373.

*Az akció 2001. január 31-ig vagy a készlet erejéig tart. **A kereskedelmi forgalomban kapható szkennerszomagokban minden esetben található valamilyen egyszerű szövegfelismerő program. Ezt a ScanSoft elfogadja upgrade alapnak. Ajánlott végfelhasználói ár.

Tavalyi hó...

A tisztelt olvasó most bizony már egy új évezred CHIP Magazinját olvassa, ennek ellenére nem árt, ha visszatekintünk a „múlt évezredre", és számba vesszük, mi minden történt velünk.

Valószínűleg mindenki úgy fogja érezni, hogy hatalmas mulasztást követett el, mégpedig azt, hogy egyáltalán nem – vagy nem eléggé – böngészte át a decemberi számunk korongján található közel 400 Mbyte-os adagot a SAC-gyűjteményből. Itt az ideje, hogy pótoljuk ezt a mulasztást!

● *CommView v2.3:* LXXXVI. CD, \SAC\COMM\COMMVIEW.ZIP. Amikor egy számítógépet hálózatba kötünk, akkor a hátul bedugott vezetéken keresztül ellenőrizetlenül jönnek-mennek az adatok. Akinek fontos a biztonság és a tájékozottság, ezt nem engedheti meg magának. Tehát kell egy program, például a CommView, amely figyeli a hálózatot. Segítségével belepillanthatunk a számítógépre érkező és onnan kimenő csomagok tartalmába. A csomagokat a program dekódolja, így azok olvashatóvá válnak. A felhasználó által kódolt adatokkal persze nem tud mit kezdeni, azokat kesze-kusza karaktersorozatoknak mutatja. A csomag tartalmának megtekintése mellett IP-statisztikát is készít. Ebből látható, hogy az adott gép milyen IP-című gépekkel mikor, hogyan és mennyit kommunikál. Pontos adatot kapunk a távoli bemeneti adatról van-e szó. Ha kérjük, az eseményekről naplófile-t készít az általunk megadott helyre. A program helyi hálózatra és otthoni, modemre kapcsolt gépen egyaránt hatékonyan használható. A CD-re került változata legálisan 30 napig használható.

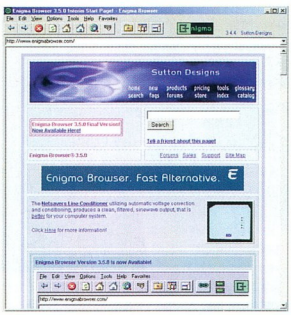

Internet-böngészés az Enigmával

● *Enigma Browser v3.4d:* LXXXVI. CD, \SAC\COMM\ENIGMA34.ZIP. A böngészők közül a Microsoft Internet Explorere a legelterjedtebb. Őt követi a Netscape Navigator, amelyet szintén sokan kedvelnek. Mostanában egyre többet hallani az Operáról is, már ebben a rovatunkban is bemutattuk. Most újabb böngészőt ismerhetünk meg, amelyet a múlt havi CHIP-CD SAC-gyűjteményében találtunk. Az Enigma nevű böngészőnek nincs saját motorja, az Explorerét használja – úgy is mondhatjuk, hogy más kezelőfelületet kölcsönöz annak. Az alap navigációs eszközök innen sem hiányozhatnak: lépkedés előre és vissza, leállítás és frissítés. A címsor – ahová a URL-t lehet begépelni – az eszközsor alatt helyezkedik el, és egy teljes sort lefoglal. A tulajdonságoknál két „home" címet adhatunk meg, ezeket az eszközlécen két házikó ikon jelzi. A kedvencek közé bevehetjük az Explorerben, a Netscape-ben és az Operában megadott kedvenceket is. Bár első ránézésre szerényebbnek tűnnek a képességei, attól még lehet jó böngésző. Ez hamarosan kiderül, hiszen ha újabb verziói visszaköszönnek a SAC-ban, akkor az nem véletlen.

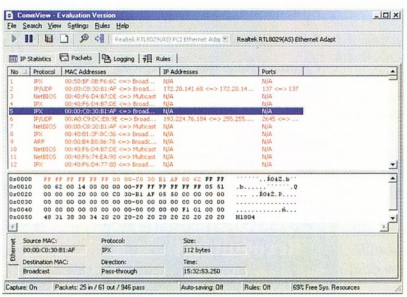

A CommView csomagfigyelő szolgálat

hostgép nevéről, látható, hogy milyen portot használnak az adatátvitelhez, valamint az, hogy ki- vagy

● *Cubic's Rube v2.0.0:* LXXXVI. CD, \SAC\EDUCULT\CUBRUB10.ZIP. Kikapcsolódni vágyóknak nyújthat jó szórakozást a Cubic's Rube. A játékot valószínűleg sokan ismerik. Van egy csomó négyzetünk a képernyőn, mátrixszerű elrendezésben. Mindegyik négyzeten egy szám van, de a mátrixból hiányzik egy darab négyzet. Ezt a helyet tudja használni a játékos a négyzetek tologatására. A számok sorrendben követik egymást. Egy gombnyomásra összekeveredik minden, a mi feladatunk az, hogy visszaállítsuk a rendet. A dolog azonban nem egyszerű, hiszen a

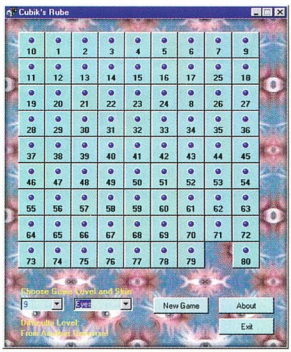

Tilitolis logikai játék: Cubic's Rube

kezünk meg van „kötve": egy kocka csak egy irányba, az üres rész felé tolható el. A programban 5×5-től 9×9-ig állítható a mátrix nagysága, és a háttér is variálható. A CHIP-CD-n az ingyenes változatát találják olvasóink.

● *Graphpap v5.10:* LXXXVI. CD, \SAC\GRAPH\GRAPH510.EXE. Bizonyos rajzokhoz, mérési eredmények, függvények ábrázolásához gyakran használunk milliméterpapírt. Ezt nem kell boltban vásárol-

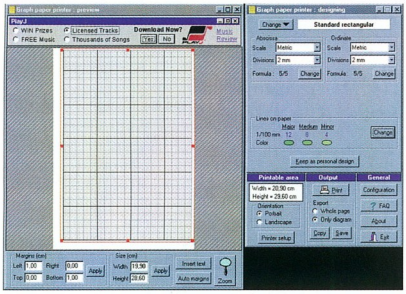

Milliméterpapír a nyomtatóból a Graphpap nevű programmal

nunk, ha telepítjük a Graphpap nevű programot. Nincs más dolgunk, csak ki kell választani a kívánt rácshálót, majd megadnunk a szükséges paramétereket (rácstávolság, vonalvastagság stb.), és már nyomtathatjuk is a kívánt formátumú milliméterpapírt. Ha színes nyomtatót is tudunk használni, a különböző vonalvastagságokhoz különböző színeket rendelhetünk. Egyszerű, de nagyszerű szoftver ez mindazoknak, akik sűrűn használják ezeket a papírokat.

● *MegaView 5.03:* LXXXVI. CD, \SAC\GRAPH\MEGAV503.ZIP. A SAC egyik leggazdagabb kínálata a képnézegetők témakörében gyűlik össze – és mindig van benne egy-két figyelemre méltó program. A MegaView 5.03-as verziója is ilyen, ugyanis amellett, hogy nagyszerűen megjeleníti a legtöbb képformátumot, megbirkózik a HTML file-okkal is, sőt segítségével belekukkanthatunk az Office programjaival készített file-okba is. Megjeleníti a Word dokumentumait, az Excel munkalapjait, de a PowerPoint bemutatói sem okoznak neki problémát. A programban emellett megtalálhatók mindazok a lehetőségek, amelyek az ilyen típusú szoftverekben nélkülözhetetlenek: diavetítés, amelynél beállítható, hogy előre vagy hátra, esetleg véletlenszerűen történjen a vetítés. Egyszerű file-műveleteket is végezhetünk, például átnevezést, másolást, mozgatást, törlést. Nagyszerű ötlet a beépített könyvjelzők használata. A program regisztráció nélkül 30 napig használható.

● *Theme Maker v4.0:* LXXXVI. CD, \SAC\GRAPH\THEMAK04.ZIP.

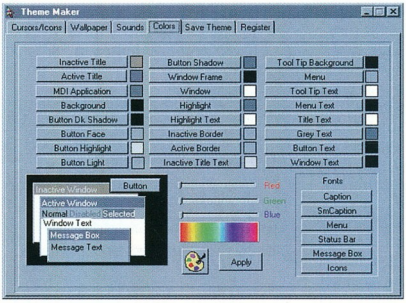

Saját windowsos témát gyárthatunk a Theme Makerrel

Az Internetről tömegével lehet letölteni a Windowshoz a nekünk tetsző különböző témákat (theme). De ha valaki szeretne maga is létrehozni újakat, a Theme Maker v4.0-ban tökéletes segítőtársra talál. Az első fül alatt az ikonokat és az egérkurzorokat rajzolhatjuk át egyszerű rajzolóprogrammal, amelynek még képlopó funkciója is van. A következő fülön a háttérre vonatkozó adatokat adhatjuk meg: a háttérképet, a Sajátgép (My Computer) és a szemeteskuka ikonját, valamint a képernyővédőt. A harmadik fülön hanghatásokat rendelhetünk az egyes eseményekhez (új levél érkezése, ablak bezárása és megnyitása, Windows indulása és leállítása stb.). A negyedik fül a színek beállítására való. Itt adhatjuk meg, hogy témánkban milyen színű legyen az ablakok fejléce, háttere, menüsora stb. Ugyanitt állíthatjuk be azokat a betűkészleteket, amelyeket a témánk használ. A negyedik fül segítségével elmenthetjük a kész beállításokat ZIP archívba vagy telepítő EXE file-ba. A CD-n található program talán egyetlen hátránya, hogy shareware, ezért korlátozták a képességeit, de akit komolyabban foglalkoztat, annak megéri regisztrálni.

● *XFader 4.04:* LXXXVI. CD, \SAC\GRAPH\XFADR404.ZIP. A SAC-ban időnként zseniális ötletre épülő programokat is találunk. Úgy érezzük, hogy a XFader 4.04-es verziója is ilyen. Nagyszerű képmanipuláló program, még ha első ránézésre kicsit furcsának is tűnik a kezelése. Az első nehézségek leküzdése után azonban rettentő gyorsan tudunk vele dolgozni. Például létrehozhatunk vele kép a képben effektust, vagy gombnyomással hullámossá varázsolhatjuk a képet. Minden műveletet szabadon konfigurálhatunk, a legtöbb esetben csúszka segítségével. Sajnos a regisztrálatlan verzió nem engedi a mentést, de a vágólap és a Paint beiktatásával még így is nagyszerűen használható.

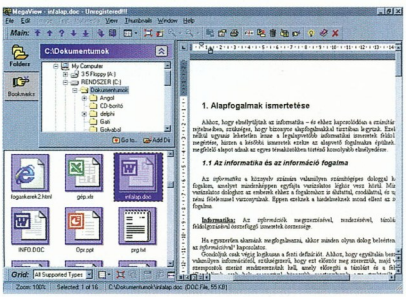

MegaView: akár Office-dokumentumokat is megjelenít

Egyszerű, de nagyszerű képmanipuláló az XFader

● *RegCleaner v3.6:* LXXXVI. CD, \SAC\UTILMISC\REGCLN36.EXE. Az ember csak telepít, csak telepít – aztán a merevlemezén egyszer csak elfogy a hely, és jön a törlés időszaka. Ilyenkor azonban hajlamosak vagyunk elfeledkezni arról, hogy a programok előszeretettel irkálnak a Windows regisztrációs adatbázisába, és hogy ezek a bejegyzések a program eltávolítása után is ott maradnak. Sajnos a regisztrációs adatbázis áttekintése bonyolult feladat. A RegCleaner v3.6 ezen próbál meg segíteni úgy, hogy a felhasználók számára sokkal barátságosabb környezetben próbálja megjeleníteni az egyes bejegyzéseket, mint a Windows RegEdit programja. A RegCleaner több kategóriát is felkínál, megmutatja a szoftverbejegyzéseket, a Windows indulásakor futtatandó programok listáját, az Uninstall (Programok eltávolítása) ablak tartalmát – hogy csak néhányat említsünk. Legnagyobb előnye azonban nem a kellemes kezelőfelület, hanem az, hogy freeware, így ingyenesen, mindenféle korlátozás nélkül használhatjuk.

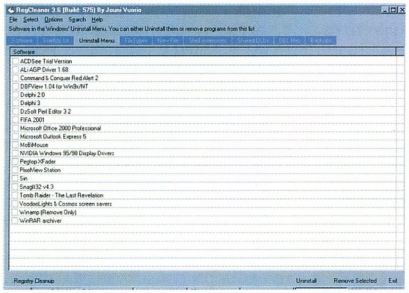

A RegCleaner áttekinthetőbbé teszi a regisztrációs adatbázist

● *Amn Task Manager v2.0:* LXXXVI. CD, \SAC\UTILTASK \AMNTM131.ZIP. Amikor a felhasználó ül a számítógépe előtt, láthatja a futó programokat és taszkokat. Azonban közel sem kap valós képet, mert a taskbar és a System Tray csak töredékét mutatja a futó programoknak. Ezen segít az Amn Task Manager. Első indításakor meg fogunk lepődni, hány olyan program dolgozik folyamatosan a háttérben, amelyről eddig fogalmunk sem volt. Az Amn Task Manager sorban kiírja a futó file pontos nevét, megmondja, hogy pontosan mikor lett elindítva, hol található a merevlemezen, sőt azt is, hogy hány százalékban terheli le a processzort. Ebben a programrészben bármelyik folyamatot megszakíthatjuk. Az éppen futó folyamatok mellett másik ablakban láthatjuk azokat, amelyek már befejezték a futásukat, a program kijelzi ezek indulási és leállási idejét valamint az összesített futási időt percben kifejezve a file neve és helye mellett. Egy harmadik ablakban a betöltött modulokat listázza ki. Ezek legtöbbször .DLL kiterjesztésű file-ok, de előfordulnak köztük .EXE-k és .DRV-k is. Végül egy negyedik ablakban a program statisztikát készít a CPU és a fizikai memória kihasználtságáról.

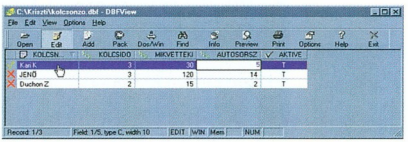

DBFView: lássuk, mit rejt az adatbázisunk!

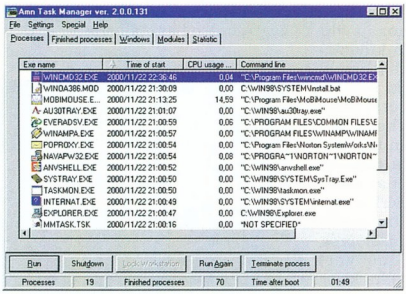

Az Amn Task Manager elárulja, mi folyik a háttérben

● *DBFView v1.04:* LXXXVI. CD, \SAC\UTILTEXT\DBFVIEW.ZIP. Ha valaki megkérdezné, melyik a legelterjedtebb adatbázis file-formátum, akkor valószínűleg tízből kilencen a dBase .DBF névkiterjesztésű file-jait említenék. Ezt figyelembe véve talán érthető, ha van igény olyan programra, amelylyel adatbázis-kezelő szoftverek nélkül is bele lehet kukkantani ezekbe a file-okba. A DBFView v1.04 pontosan ezt a célt szolgálja. Segítségével könnyedén kilistázhatjuk az adatbázistáblát. Nagyszerű ötlet, hogy a mezőnév mellett a program grafikusan jelzi az adattípust. Az adatok közt kereshetünk is. Bár a tábla adatait szerkeszthetjük, sajnos új rekordokat nem hozhatunk létre.

● *DzSoft Perl Editor v3.2:* LXXXVI. CD, \SAC\UTILTEXT\DZPERL32 .ZIP. Az egyik legkedveltebb szerveroldali programozási nyelv a Perl, amelynek igazi ereje a szöveges file-ok kezelésében mutatkozik meg. Egy-egy Perl rutin megírásához egyszerű szövegszerkesztőt is használhatunk, de miért ne dolgozzunk kifejezetten ehhez a nyelvhez készített szerkesztőben, ha már van ilyen? A DzSoft Perl Editor v3.2 nyelvspecifikus forráskódszerkesztő, amely sokkal kényelmesebbé teszi a Perl rutinok megírását. Kellemes, hogy kapunk hozzá öt példaprogramot is – ezek főleg a kezdő programozóknak segítenek. A szerkesztőt ajánljuk mindenki figyelmébe, aki a Web-oldalait interaktívvá kívánja tenni, és ehhez a Perlt akarja felhasználni.

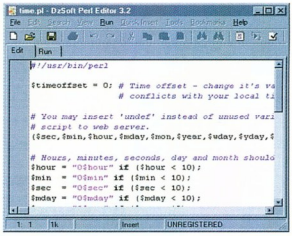

A DzSoft Perl Editort kifejezetten a Perl nyelvhez készítették

Dián Krisztián, Duchon Jenő

DataLifePlus Technologies
Exclusive from Verbatim!
Verbatim
DataLifePlus
2HD
IBM FORMAT
TEFLON
PROTECTED
metal AZO
CD-R PERFORMANCE & DURABILITY
AUTHORISED DISTRIBUTORS:
CORWELL
Tel.: 061 3069060
Tel.: 061 3495363
CHS
Tel.: 061 4513500
Verbatim
www.verbatim-europe.com

SAC, 2001. január

Így újév táján a freeware és shareware programok készítői mintha kicsit jobban igyekeznének – a SAC-archívum újdonságai egyre nagyobb helyet foglalnak el CD-mellékletünkön.

Mielőtt megnéznénk néhány új programot, tekintsük át, melyekből jelent meg új verzió! A PS, EPS, EPI, PDF és PRN file-okat megnyitni, menteni, nyomtatni képes GhostScript grafikus kezelőprogramjának új, 3.4-es verzióját telepíthetjük (\SAC\UTILTEXT \GSV34W32.EXE). A legnépszerűbb IRC kliens, a mIRC 5.81-es verziójának 16 bites (\SAC\COMM \MIRC581S.EXE) és 32 bites (\SAC \COMM\MIRC581T.EXE) változata került fel a CD-re. Az ET után kutatók 3.04-esre frissíthetik SETI kliensüket. A nagyon sok plug-innel ellátott ingyenes IrfanView-nak is új verziója jelent meg (\SAC\GRAPH \IVIEW330.ZIP). Az MP3 szerelmesei pedig a WinAmp 2.7-es verzióját telepíthetik (WAMP270F.EXE, WAMP270L.EXE, WAMP270S.EXE).

● *SARC Intelligent Updater v1.7:* \SAC\AVIR\1113i16.EXE és 1113i32.EXE. A Symantec Norton Antivirus 4.0-nál korábbi 32 bites vagy 16 bites (1113i16.EXE), illetve 32 bites, 4.0-nál újabb verziójához készített program, amely a vírusleírásokat tartalmazó adatbázist frissíti a legújabbra.

● *Deleting Cookies 1.0:* \SAC \COMM\DELCKY10.ZIP. Mint nevéből is kitűnik, a böngészés közben begyűjtött sütiket törli. Szükség is van rá, hiszen sok site csak úgy engedi magát böngészni, ha engedélyezzük a cookie-k letöltését. A program futásához szükség van a Visual Basic futtatókörnyezetre, ezt letölthetjük a Netről (▶ http://winfiles.cnet.com/apps/98/required.html#8819).

● *Download Mage 1.8:* \SAC\COMM\MAGE180.ZIP. Nagyon ritkán böngészgetünk úgy a Neten, hogy nem akadunk semmi letöltenivalóra. A böngészőprogrammal is elmenthetjük a kiszemelt anyagokat, de általában elég körülményesen, főként ha megszakad a folyamat. A gyors, kényelmes és megbízható letöltésre kiváló töltögetőprogramokat készítettek. A Download Mage képes folytatni a megszakadt letöltést, egyszerre több szálon is tud letölteni, támogatja a HTTP és az FTP protokollt, bármikor megállíthatjuk és később folytathatjuk a letöltéseket, hozzárendelhető a böngészőprogramhoz és az FTP-kezelőhöz, beépített file-kezelőt tartalmaz. Ha nem kívánunk elvándorolni az oldalra, ahonnan letölteni akarunk, megadhatunk neki URL-t. A letöltési folyamatokat láthatjuk a képernyőn is. Belenézhetünk vele a távoli gépen lévő ZIP archívokba, így még letöltés előtt láthatjuk, mi található bennük.

● *Mocha W32 PPP:* \SAC\COMM \MPPP.ZIP. A kézben tartható irodák, azaz a PDA-k terjedésével egyre több olyan szoftver jelenik meg, amellyel felruházhatjuk az apró szerkentyűket a PC-k tudásával. A PalmPilotok és a Windows CE-t futtató gépek tulajdonosainak készítették a Mocha W32 PPP-t, amelylyel a soros kábellel csatlakozó

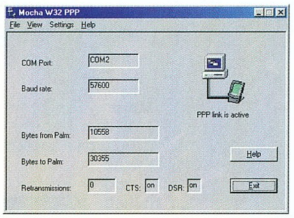

Mocha W32 PPP – hálózatban a PalmPilot

PDA-t lehet PC-s hálózatba kapcsolni. A program segítségével akár helyi hálózat, akár az Internet is elérhető a PalmPilottal, vagy a Windows CE-t futtató géppel. A PC-n keresztül lehet böngészni, levelezni, IRC klienst futtatni vagy bármit, ami TCP/IP-n keresztül elérhető. Regisztrációs díja mindössze 9,95 USD.

A MochaSoft több programja is megtalálható a COMM könyvtárban. A Mocha W32 TN3270-nel (\SAC\COMM\MW3270.ZIP) TCP/IP-n keresztül lehet 3287-es terminálemulációt használni a TN3270-es protokoll révén. A Mocha W32 TN5250 (\SAC\COMM\MW5250 .ZIP) képes TN5250-es protokollon keresztül emulálni az 5250 Information Display Systemet. A Mocha W32 Telnet (\SAC\COMM\MWTELUK.ZIP) pedig Telnet vagy SSH1 protokoll használatával VT220-as emulációra képes.

● *MultiProxy 1.1:* \SAC\COMM \MPROXY11.ZIP. A sűrűn látogatott Web-oldalak letöltését gyorsítják a proxyszerverek, amelyek mintegy átmeneti tárolók. A MultiProxy nagyon könnyen konfigurálható program. Noname proxykat használ, a biztonságot szem előtt tartva. Az adatbázisából válogatva mindig azt használja, amelyik épp a leggyorsabb. A böngészőben be kell állítani, hogy proxyt használunk. A 127.0.0.1-es címre és a 8088-as portra kell állítani.

● *Memler 2.1:* \SAC\EDUCULT\MEMLER21.ZIP. A nyelvtanulást lehet egyszerűsíteni és gyorsabbá tenni a Memler segítségével. Tetszőleges szavakkal bővíthető az adatbázisa, amelyből a program összeállítja a napi gyakorláshoz szükséges anyagot.

Memler – nyelvtanulás egyszerűbben

A gyakoroltatásnál jegyzi a jó és hibás válaszokat, utóbbiakat a későbbiek során sűrűbben teszi be a gyakorló anyagba. A fejlesztő Web-helyéről (www.ariolic.com) ingyenes nyelvkönyvtárakat tölthetünk le. Több témakör van spanyol–angol, angol–orosz könyvtárakból, de található még angol–francia, angol–német, örmény–angol is. Sajnos magyar nyelvhez párosított más nyelvű könyvtár még nem található.

● *Smart Reversi 2.0:* \SAC\EDUCULT\SMARTREV.ZIP. A klasszikus Othello táblás játék a számítógépes világban Reversi néven is megtalálható. A Smart Reversi minőssze feltuningolt Othello, amelyben a gép gondolkodását jelentősen felgyorsították. Ahogy sok más programnál, itt is megjelent a skinek használatának lehetősége.

● *Animated GIF Editor v1.4:* \SAC\GRAPH\AGIF9514.ZIP. Noha többféle módon is létrehozhatunk animációt a Web-oldalainkon, de a mozgó GIF-ek nem halnak ki könnyedén. Készítésükhöz szükség

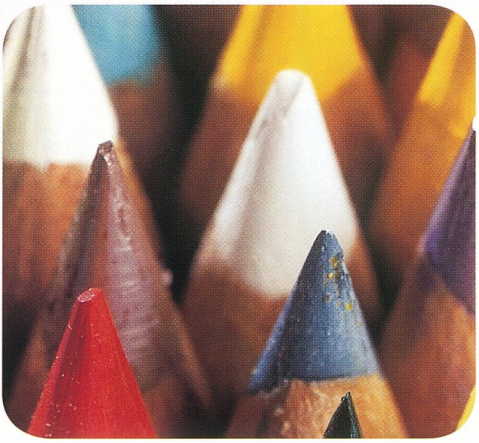

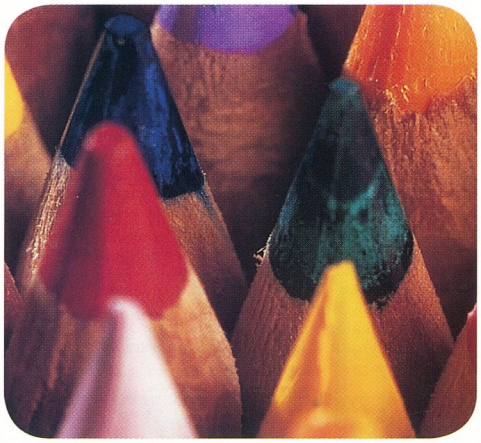

minden egyben – minden színesben

hp
invent

A **hp** számos különálló perifériát vont össze annak érdekében, hogy egy igazán jól használható eszközt hozzon létre. A **hp** officejet k80 gombnyomásra szkennel, nyomtat*, másol, **színesben faxol** és felismeri a nyomtatott szöveget.
Végre szabadjára engedheti képzeletét, a **hp** officejet k80 nem hagyja cserben: az eredmény mindig tökéletes lesz.

Sőt! Most minden **hp** officejet k80-hoz egy Philips TD9068 (Elegance 44) telefont adunk – amíg a készlet tart –, hogy az Ön kommunikációjának semmi ne állhasson útjába.

* A számtalan iparági díjat besöprő PhotoREt III színrétegző technológiával

Philips TD9068 (Elegance 44)
• **teljes kihangosítás** • 10+3 memória • utolsó szám újrahívás • TONE és PULSE tárcsázás • lánctárcsázás • falra szerelhető

www.hp.hu • hp vevőszolgálat: 382-1111

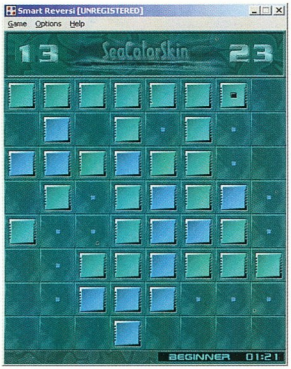

Smart Reversi – új ruhába öltöztetett Othello

van egy szerkesztőprogramra. Az Animated GIF Editorral könnyedén készíthetünk mozgó GIF-eket a program által felkínált rajzeszközök-

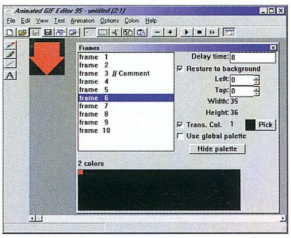

Animated GIF Editor – mozgó GIF-ek egyszerűen

kel vagy betöltött grafikákból. Az Animated GIF Editor shareware.

● *PK GIF Optimizer:* \SAC\GRAPH\PKGIFOPT.ZIP. Tanulságos végignézni a Web-helyeket abból a szempontból, hogy milyen bakikat követnek el készítőik. Ezek közül az egyik, amikor a képek mérete túlságosan nagy, amitől a letöltés ideje növekszik meg. A PK GIF Optimizer nevéből is látszik: optimalizálja a Webre kikerülő GIF képeket úgy, hogy a minőségük megmarad. A CD-re a program 15 napos próbaváltozata került fel.

● *Screen Paver 2.4:* \SAC\GRAPH\SCRPV24A.ZIP. Nagyon sok képernyővó található. Néha nem lenne rossz, ha kedvenc képeink jelennének meg a monitoron, miközben „pihen". A Screen Paver tetszőleges meghajtóról (hálózati is) képes megjeleníteni – képernyő-pihentetőként – JPG vagy BMP file-okat. Állítható a képméret, az egyes képek közötti átmenet és még számos apróság.

● *Ultimate FX 1.3:* \SAC\GRAPH\UFX13.ZIP. Ezt a programot az igazán kreatív felhasználóknak készítették. Olyanoknak, akik szeretnek kísérletezni különféle effektusokkal, szűrőkkel – ezekből több mint százat tartalmaz az Ultimate FX. Scannert is használhatunk a beépített TWAIN-támogatás révén. A következő file-okat képes betölteni: BMP, GIF, ICO, IFF/LBM, JPG/JFIF, PCX, PNG, TGA, WMF/EMF. Képoptimalizálója is van, amellyel a Webre kerülő képek méretét lehet optimálisra csökkenteni.

● *MixMP3:* \SAC\SOUND-MIXMP3.ZIP. Az MP3 formátum népszerűsége a Napster körüli felhajtás ellenére sem csökken, sőt! Az apró MixMP3 program a hangkártyára bejövő hangot röptében alakítja MP3 formátumú file-lá.

● *MP3 Navigator 2.0:* \SAC\SOUND\MP3NAV20.ZIP. Ahogy nő az MP3-as hangfile-jaink száma, egyre nehezebben lehet karbantartani a különböző könyvtárakban található file-okat. Az MP3 Navigator átvizsgálja a meghajtókat (hálózatit is), könyvtárakat és kategorizálja az MP3 és a WAV file-okat előadó, év, album címe és más jellemzők alapján.

● *CD Autostart Creator 2.0:* \SAC\UTILDISK\CDAC202.ZIP. A Windows 95-ben jelent meg az automatikusan induló – „autostartos" – CD-k lehetősége. Ennek hasznosságáról megoszlanak a vélemények. Szerencsére kikapcsolható az ilyen CD-k automatikus indítása. A kis méretű CD Autostart Creator-ral másodpercek alatt készíthetünk automatikusan induló CD-t. Mindössze annak a programnak a nevét kell megadni, amit szeretnénk, ha elindulna a CD-n. Elkészíti az AUTORUN.INF file-t, amelyet a CD írásakor a gyökérkönyvtárba kell tenni.

● *EZ Cat 2.61:* \SAC\UTILDISK\EZCAT261.ZIP. Ahogy a különböző cserélhető médiájú háttértárak ára csökken, a számítógép környékét úgy lepik el mind jobban a különböző lemezek – CD-k, floppyk, Zip lemezek stb. Ha meg

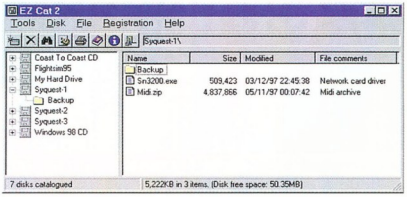

EZ Cat – megmondja, mit hol keressünk

kell keresni rajtuk valamilyen file-t, az bizony sokszor reménytelen vállalkozásnak tűnik. Az EZ Cat segítségével rendet tehetünk lemezeink között. Végignézi a lemezt (floppy, CD, Zip, merevlemez, hálózati meghajtó stb.) és listát készít, amelyet file-ba menthetünk vagy kinyomtathatunk. Később, ha keresünk valamit, akkor az EZ Cat megmondja, melyik lemezen találjuk. Shareware, regisztrációs díja 12 USD.

● *WinHex 9.6:* \SAC\UTILPROG\WINHEX96.ZIP. Jó, ha kéznél van egy hexaeditor. Az 1995 óta fejlesztett WinHex az elmúlt évek alatt

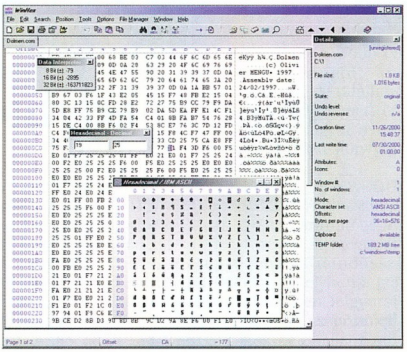

WinHex – a mindent tudó bináris szerkesztőprogram

sokat csiszolódott. Nemcsak betöltött file-okat szerkeszthetünk, hanem háttértárakon, bootszektorban és a RAM-ban is kutakodhatunk –

de csak óvatosan, hiszen helyrehozhatatlan károkat okozhatunk, könnyedén tönkretehetjük a merevlemez vagy a floppy tartalmát! Beépített file-konvertálójával ANSI ASCII → IBM ASCII, ANSI ASCII → EBCDIC, kisbetű → nagybetű, bináris → Hex ASCII átalakításokat végezhetünk – mindegyiket visszafelé is. Maximum 16 karakteres jelszóval titkosíthatunk file-okat, illetve visszaállíthatjuk ezek eredeti állapotát. A program regisztrációs díja magánszemélynek 32 USD.

● *Active ShutDown v1.0:* \SAC\UTILTASK\ASD10.ZIP. Ha valaki hosszadalmasnak találja a rendszer leállítását, újraindítását vagy az új felhasználóként való bejelentkezést a *Start → ShutDown* útvonalon, annak jól jön a freeware Active ShutDown. Telepítése után a taskbaron megjelenik egy aprócska ikon, erre duplán kattintva választható a leállítás vagy újraindulás. Ezekhez tetszőleges billentyűkombinációt is hozzárendelhetünk.

● *Absolute HTML Compressor:* \SAC\UTILTEXT\AHC101.ZIP. A Világhálón található oldalak jó része fércmunka. A HTML kódhoz egyáltalán nem értők is készítenek Web-oldalakat, aminek legtöbbször jó nagy, bonyolult és – rosszabb esetben – nem is szabványos HTML dokumentum az eredménye. Ezt a különféle rendszerek böngészői megpróbálják megjeleníteni – kisebb-nagyobb sikerrel.

Az Absolute HTML Compressor megpróbálja a megadott HTML dokumentumot úgy összenyomni, hogy annak tartalma ne változzon meg, csak a mérete legyen kisebb. A tömörítés eredményeként láthatóan felgyorsul az oldal letöltése – igaz, ettől még a szabványokat figyelmen kívül hagyó tagek megmaradnak. A program freeware.

● *Char Map 1.0:* \SAC\UTILTEXT\CRMPVW10.ZIP. A Windows beépített Charmap programját lehet leváltani ezzel a freeware alkalmazással. A kiválasztott fontot nézhetjük meg vele úgy, hogy egyszerre látszik 60 pontos, 14 pontos és egy tetszőleges méretű változata. Az általunk kiválasztott pontméretű betűt meg lehet nézni normál, félkövér, dőlt, áthúzott formában vagy ezek kombinációjában. A kiválasztott font kimásolható vágólapra és amint fölé állunk, megjelenik a kódja, amellyel az [Alt] billentyűt lenyomva tartva beírhatjuk.

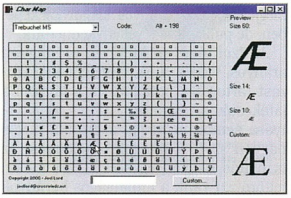

Lecserélhetjük a Windows charmap.exe-jét

● *Examine32 v3.20:* \SAC\UTILTEXT\EXA32320.ZIP. A szövegszerkesztők szövegkereső képességei nem mindig felelnek meg igényeinknek. Az Examine-nal használhatunk logikai operátorokat (OR, AND, NOT, XOR) a keresésnél, és ZIP formátumú file-okban is kereshetünk vele. A gépben lévőkön kívül a hálózati meghajtókon is képes keresgélni.

● *Search and Replace:* \SAC\UTILTEXT\SR350.EXE. A szövegszerkesztők, táblázatkezelők beépített keresőjének tudása elég korlátozott. A Search and Replace segítségével tetszőleges file-okban (.HTM, .HTML, .RTF, .TXT, .INI, .C, .CPP, .H) keresgélhetünk és cserélgethetünk részeket. Ennél jóval többet tud: képes megváltoztatni a fileok attribútumait, összefűzni a mentendő file-t tetszőleges másikkal, emellett könyvjelzőket, billentyűkombinációkat és scripteket is használhatunk, húzd és ejtsd módszerrel is kezelhetjük – és még jó néhány vonzó tulajdonsága van, ami miatt érdemes kipróbálni ezt a shareware-t.

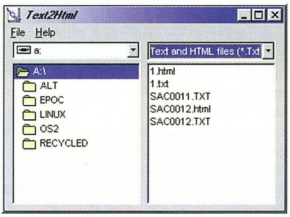

Text2HTML – pici és gyors, néhány hiányossággal

● *Text2HTML 1.30:* \SAC\UTILTEXT\T2HTM130.ZIP. Erre az egyszerű, freeware programra akkor lehet szükség, ha gyorsan kell valamilyen szövegfile-t HTML-be konvertálni. Az ékezetes karaktereket sajnos változatlanul hagyja.

Sponga Tamás
(stamas@linuxfreemail.com)

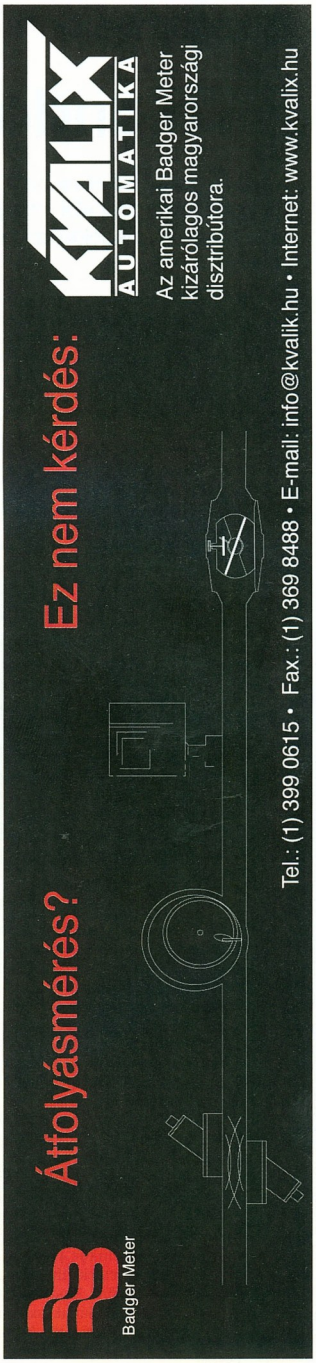

Kalandos téli esték

A tél beköszöntével nem menekülhetünk az eddig csak szivárgó játékáradat elől – meg kell birkóznunk minden újdonsággal. Rengeteg megoldatlan feladat vár ránk, nehéz dolgunk lesz.

Egyszer szuperhős, szexi bombázó bőrébe bújva kell megmentenünk a világot, másszor kommandósruhát öltve kell végigkúsznunk több ellenséges bázis szellőzőrendszerében. Olykor pedig nagy hatalmú mágusként istenünk akaratát kell érvényesíteni a világban. Egy biztos: nem lesznek unalmas, szabad perceink!

Sacrifice

Kezdjük talán az egyik legszebb játékkal, amelyet a Shiny boszorkánykonyhájában kotyvasztottak, és az Interplay adott ki. A T&L egységű videokártyák képességeit kihasználó játék hemzseg az újításoktól.

Lelkecskéim, gyertek a papához!

Feladatunk legalább olyan változatos, mint a játék színvilága. Nem szabad megriadni a feladattól, a gyakorlópályákon mindent szépen megtanulhatunk. Az irányítás összetett, mégsem túl bonyolult, a remekbe szabott egérkezelésnek és jó billentyűkiosztásnak köszönhetően. A grafika nagyon színes, de gyönyörű. A textúrák, a tárgyak, élőlények egyaránt szemet gyönyörködtetőek.

A történet szerint varázslóval vágunk neki a kalandoknak, aki most lépett le a falvédőről. Nem csöppenünk azonnal a dolgok kellős közepébe, hiszen még hitünk sem szilárdult meg. Enélkül pedig semmihez nem kezdhetünk a rengeteg manánkkal. Az öt főistenség egyaránt szeretne a kegyeinkbe férkőzni, ezért mindent el is követnek. Ha sikerül kiválasztanunk a nekünk legszimpatikusabb mestert, máris ott találjuk magunkat az első megpróbáltatások előtt. Az oltár felépítése alapkövetelmény, ez után következhet a különböző mágiák kitanulása, gyakorlása, és a szabadon kószáló lelkek begyűjtése. A lelkekre hatalmas szükségünk lesz, hiszen ezeket állíthatjuk szolgálatunkba. Manapontjaink elengedhetetlenek a varázslatokhoz.

A játékról órákig, napokig lehetne értekezni. Összetettségét tekintve unikum, az akciót és a gondolkodtató stratégiai elemeket egyaránt bőven tartalmazó Sacrifice kitűnőre sikeredett. A két stílus keveredése nem vált egyik kárára sem, rengeteg kaland és izgalom vár a varázslónövendékekre, azaz ránk. A játék – gépigényét tekintve – nagyszerűen skálázható, szerényebb konfigurációkon is szépen fut. Feltétlenül érdemes kipróbálni.

A játék teljes leírása a CHIP Magazin 2000/12-es számában olvasható!

I'm Going in

A játék címe ismerős lehet egyeseknek, akik játszottak (vagy élesben részt vettek?) már kommandós bevetésen. Az Eidos készülő üdvöskéje is ebben a stílusban domborít, nem is kicsit. Az ilyen stílusú játékoknál a grafika és a mesterséges intelligencia áll a fontossági lista élén. Ezt a készítők is szem előtt tartották. Bár a demóban elvétve találhatunk még „butácska katonákat", a végleges kiadásban már biztosan ők is nagyon okosak lesznek. A rengeteg fegyver és egyéb kommandós segédeszköz sem hiányzik. A pályák jól átgondolt, profi alkotások, izgalmas feladatokkal, sokszor elgondolkodtató szituációkkal. Nem csak lőnünk kell, jó, ha legalább ennyire értünk a lopakodáshoz és az ellenfelek csendes likvidálásához.

Ha nem megy lent, kezdd fent!

A játék különlegessége, hogy hatalmas térképekkel szerelték fel, soha nem ütközhetünk a pálya „végébe". Több kontinensen zajlik a csata, ellenséges bázisokon, de sok dolgunk akad majd repülőkkel, vonatokkal, autókkal is. A fő karakter, azaz Jones bőrébe bújunk, aki különleges kiképzést kapott, mielőtt rábízták volna a „Sötétebb, mint az éj" küldetés vezetését. A kaland során a történet meglepő fordulatokat vesz – de ne menjünk elébe a dolgoknak. Mindenki nézze meg, nagyon élvezetes, szép grafika és garantált szórakozás vár ránk!

Sheep

Beee! Kezdhetnénk így is a bemutatót, semmi alaptalant nem állítanánk. A bárányok többé nem hallgatnak! Ehhez azonban a mi ügyességünkre is szükség lesz, mert egy kombájn alá keveredett jószágnak aligha van kedve a bégetéshez. Rengeteg mókás, poénos veszély leselkedik állatkáinkra, tehát jobb vigyázni, ha teljes létszámú nyájjal szeretnénk célba érni.

A játék nagyszerű újításokat tartalmaz, amilyeneket eddig sehol sem láthattunk. Ilyen a tökéletes őrültség, azaz a báránykák mesterséges unintelligenciája (MU). Minden jel arra mutat, ezt maximálisan sikerült a készítőknek megvalósítaniuk. A négy bárányverzió is impozáns, a megszokott, extrák nélküli kiviteltől a rapperig, napszemüvegesig sokfajta állatra bukkanhatunk a játékban. Pásztorként is sokféle lehetőség közül választhatunk,

A bárányok öntörvényűek!

megjelenhetünk aranyos kislányka képében, de puliként is tevékenykedhetünk.

Az ízelítőből is kiderül, ez nagyon aranyos, vicces játék. Önfeledt szórakozást tartogat a fiatalabb és a korosabb játékosoknak egyaránt. 3D-s csodakártyára semmi szükség, a grafika mégis nagyon szép, a hangok tökéletesek, az irányítás nagyon egyszerű. Sok móka, fejtörő vár ránk a mulatságos bárányok társaságában.

Erdős Márton (martinm@umszki.hu)

intel inside
pentium® III

3 nyugodt év, 2 megbízható termék, 1 könnyű döntés

3 év
garancia*

A hp új vállalati számítógépe, a vectra vl400 a szokásos 1 helyett most 3 év helyszíni garanciával kapható.

Akció! Amennyiben a LaserJet 1100 és 1100A nyomtatóinkat 2000 december 31-ig vásárolja meg, a megszokott 1 év helyett 3 év garanciát vállalunk.

hp
invent

*A 3 év garancia igénybevételének nem feltétele a készülékek együttes vásárlása. A garanciális szolgáltatást a vectra vl400 esetében helyszínen, míg a LaserJet 1100 és a LaserJet 1100A esetében szakszervizeinkben teljesítjük. A 3 éves garanciát a hp LaserJet 1100 és 1100A esetében csak a hivatalos forgalmazóktól 2000. december 31-ig vásárolt készülékekre tudjuk biztosítani.

(1) 382 11 11 | www.hp.hu

hp vectra vl400 : Intel® Pentium® III Processzor 866 MHz › 15 GB vagy 10 GB merevlemez › 128MB vagy 64 MB memória › 3Com 10/100Base-TX LAN hálózati kártya › Intel® 815 video › 16-bit sztereó hang › Windows NT 4.0 vagy Windows 2000

Intel, the Intel Inside logo and Pentium are registered trademarks and Celeron is a trademark of Intel Corporation.

Út a BeIA-ig

Amióta a Be Inc. az Internet Appliances (IA) piacra helyezi a hangsúlyt, elsősorban a BeIA-tól függ a pénzügyi sikere. Sajnos – vagy szerencsére – az asztali BeOS-re most kevesebb időt fordít.

A briliáns OpenGL-megvalósítás és a bétatesztes BONE (BeOS Network Environment) program arra utal, hogy a BeOS-ről sem feledkeztek meg, bár ennél többet nem nagyon lehet tudni. A BeIA-ról sem jelent meg sok hivatalos információ, de híresztelések szerint 7 Mbyte-ban tartalmazza a BeOS-t minden kulcsfontosságú tulajdonságával együtt, a Personal Javát, amely képes futtatni appleteket, valamint az Operát. Egyre több megnyilatkozás utal arra, hogy a cégek a internetes kézi eszközeiket BeIA-val tervezik szállítani. Ez azért jó, mert a Be sokkal esélyesebb a kézigépek piacán, ahol még nem merevedtek meg a viszonyok, és a nagy szolgáltatókkal is egyszerűbb jövedelmező szerződéseket kötni, mint arra várni, hogy minél többen vásárolják meg a BeOS-t.

A Be Inc. legutóbbi bejelentése a BeIA MAP (Management and Administration Platform), amellyel a szolgáltatók könnyen felügyelhetik az általuk eladott kézigépek szoftvereit. Erre a részletre a vetélytársak nem fektetnek elég hangsúlyt, pedig a kézigépek tulajdonosainak többsége biztosan nem fog szoftverfrissítéssel bajlódni. Már sokan várják, hogy rádiójukon, hűtőszekrényükön, vagy idővel akár telefonjukon is BeOS fusson. A BeIA elkészültéig nézzünk néhány újabb alkalmazást meglévő BeOS-ünkre!

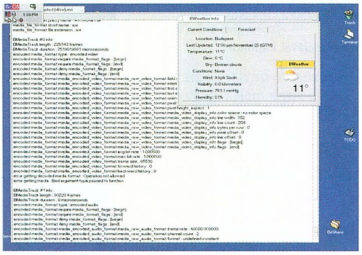

BWeather és a MediaInfo a háttérben

● *Opera:* BeOS-hez sokáig nem volt minden szempontból elfogadható böngésző. Az alap operációs rendszerben ugyan benne van a NetPositive, de az nem ismeri a JavaScriptet, ami pedig ma már alapvető elvárás. Előnye azonban, hogy nagyon gyors, ezért dokumentációk olvasására tökéletes. A Mozilla BeOS-es változata jobb ennél, de maga a Mozilla sincs még „fogyasztható" állapotban. Szerencsére van még egy versenyző, az Opera, amelynek ismerhetjük a windowsos és a linuxos változatát. A program mindössze 2–3 mega, ismeri a mai webes technológiákat, ráadásul gyors. Bár létezett BeOS-es átültetése, de az instabil volt. A BeIA miatt azonban komoly erőket fektettek a fejlesztésébe.

A most megjelent 3.61/beta7 verzió már lényegesen kevesebb hibát tartalmaz, mint az előző.

➧ www.operasoft.com

● *BWeather:* „Mi ez? Időjárás-előrejelző program. Tudod, vannak emberek, akiknek nehezükre esik felhúzni a redőnyt, hogy megnézzék, esik-e odakinn. A BWeather képes orvosolni az ebből fakadó szociális elszigetelődést, ugyanis ha például telefonon beszélsz valakivel, aki nem szenved ettől a problémától, akkor elég csak ránézned a desktopra, hogy te is megtudd, milyen ragyogó idő van odakinn, és folytathasd az értelmetlen beszélgetést erről." – mondja programjáról a szerző. A BWeather egy központi szerverről tölti le az aktuális időjárási adatokat, és előrejelzést is ad – ami már hasznosabb szolgáltatás.

➧ www.interius.com/be/

● *ZooLib:* BeOS alatt programozni élvezet – állítja sok programozó. Persze az élet nem ilyen egyszerű, ugyanis valószínű, hogy a BeOS-t használók tábora még sokáig nem lesz olyan széles, mint más operációs rendszereket használóké. Azaz BeOS alatt programozni pénzügyileg nem tűnik túl ígéretesnek. Ezen azonban könnyen lehet segíteni, ha platformfüggetlen programozói könyvtárat használunk, például a ZooLibet. Segítségével az általunk fejlesztett programok nagy része változtatás nélkül lefordítható MacOS-re, Windowsra és Unixra.

➧ www.zoolib.org

● *Lame:* Ahogy azt a GNU-s világban megszoktuk, a Lame neve is rekurzív: „Lame Ain't MP3 Encoder". A Lame egy Linuxon elterjedt parancssoros MP3-tömörítő, amelyet elkészítettek BeOS-hez is. Talán ez a legjobban paraméterezhető tömörítő, előre finomhangolt beállításokkal különböző esetekre (emberi hang, CD, telefon, magnó, stúdió).

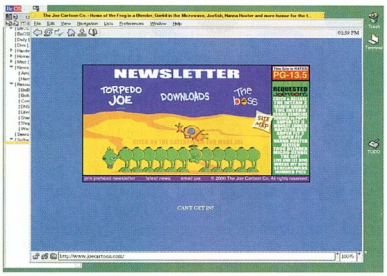

Az Opera és hozzá a Flash plug-in

➧ www.mp3dev.org

● *EasyMove:* az XWindow-nál ötletesen megoldották az ablakok mozgatását úgy, hogy nem kell eltalálnunk az ablak tetejét, amely vékony és esetenként nincs is a képernyőn. Ha nyomjuk az [Alt] gombot, akkor bárhol megfoghatjuk az ablakot, és arrébb rakhatjuk az egérrel. Valószínűleg az EasyMove szerzője is hiányolta ezt a lehetőséget, ezért megírta.

➧ http://kom.auc.dk/~thiriez/beos/

● *MediaInfo:* Már annyi hang- és videocodec létezik, hogy nehéz eligazodni közöttük. A káosz akkor a legkellemetlenebb, ha duplán kattintunk egy AVI file-ra, de nem tudjuk lejátszani, mert nincs telepítve a megfelelő codec. A MediaInfo felhasználva a BeOS Media Kitet részletes információt ad a média-file-okról, beleértve a hang- és videotömörítő codeceket is.

➧ www.queru.com/computer/beos

Lendvai Attila (101@inf.bme.hu)

Warpróságok, 2001. január

Az OS/2-t nem – vagy csak felületesen – ismerők általában azt szokták hangoztatni, hogy ehhez az operációs rendszerhez nagyon kevés program van. Aki használja, jól tudja, hogy bármilyen területen megállja a helyét.

A natív OS/2-es alkalmazásokon kívül futtatja a DOS-os, Win16-os, Win32-es (1.25-ig) és a platformfüggetlen Java programokat. Az XFree86/2 telepítésével kibővül a lista az X-es programokkal. Ha mindezek nem lennének elegendők, az OS/2 Netlabs keretében készülő Odin egyre több Windows 9x/NT-s programot képes futtatni – ma már nemcsak az egyszerű, rövid alkalmazások, hanem az összetett, nagy csomagok száma is nő. Így a RealPlayer 7.0 és 8.0, a PhotoShop 5 vagy a StarOffice 5.2 is működik az Odin legújabb buildjeivel. De találunk jó néhány windowsos játékot is, amely teljes képernyőn vagy ablakban is jól fut.

A CD-re felkerült programok közül válogattunk, bár érdemes szétnézni a könyvtárakban, mert sok újdonság jelent meg az utóbbi időben.

● *JSane:* Amióta folyik a Sane (Scanner Access Now Easy) OS/2-es átültetése, azóta a grafikus front-endeket is élénkebb tempóban készítik hozzá. A PM Sane mellett a közelmúltban újabb verzió készült a JSane-ből is. A futtatásához legalább 1.1.8-as JVM kell. Miután a leírásban megadott módon beállítottuk a szükséges Java elérési utakat, és némi kézi munkával bemásolgatunk néhány file-t a megfelelő könyvtárakba, kellemes felületet kapunk a szkenneléshez.

A Unixról átültetett Sane jórészt a SCSI scannereket ismeri, bár legújabb verziója már párhuzamos és USB portosakat is támogat.

● *9 Lives:* Sokszor tapasztaljuk, hogy már 1024×768-as felbontásnál is kicsinek bizonyul a képernyőnk, és nem látható annyi ablak, mint amennyit szeretnénk. A 9 Lives segítségével több virtuális desktopot kapunk. Az 1×1-estől 9×9-esig állítható a képernyők száma. A program most megjelent verziójában egy javított DLL van, így már gond nélkül együttműködik az egyre népszerűbb Scitech Display Driverrel. A programban több minden állítható: látszódjon-e a címsor – abból is csak a legfelső vagy a többi is –, megjelenjenek-e a fileratok, ha megállunk egy ikon felett az egérmutatóval stb. Nagyon kellemes, hogy a 9 Lives egyik asztalán lévő programablakokat egyszerűen áthúzhatjuk bármelyik másikba.

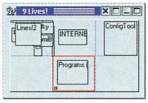

9 Lives: akár 81 virtuális desktopunk is lehet

● *Handy FTP 1.0 beta 1:* File-ok le- és feltöltése távoli szerverre FTP klienssel a legegyszerűbb. Nagyon népszerű a VIO ablakban futó NFTP és a grafikus felületű FTP Browser, bár az utóbbi Y2K-s javítása a mai napig nem készült el.

Brian Smith a Netlabs keretein belül fejleszti a Handy FTP-t, amely nagyon egyszerűen kezelhető kliens. A most megjelent, grafikus felületű program FTP és FXP file-átvitelt is tud. Felépítése a szokásos: két ablak, egyik a helyi, másik a távoli gép könyvtárait mutatja. Húzd és ejtsd módon lehet egyikből a másikba másolni. Az OS/2 mellett elkészítették Win32-höz és Linuxhoz is.

● *FixPak CD:* Az OS/2 javításait, a FixPakeket lehet telepíteni floppyról, CID szerverről vagy CD-ről, ha arra megfelelően van felírva az anyag. A FixPak CD nevű programmal egyszerűen készíthető olyan CD, amelyről könnyedén telepíthető a FixPak. A FixPak-How szövegfile-ban részletes leírás olvasható arról, hogyan kell elkészíteni az ilyen CD-ket.

● *Mr. File:* A mai napig az OS/2-ben működik legjobban a húzd és ejtsd módszer – ez az operációs rendszer objektumorientált felépítésének köszönhető. A programok nagyobb része, ahol szükség van rá, támogatja, legyen szó fontokról, színezésről, szövegekről stb. Bármennyire jó felépítésű egy desktop, file-kezelőre szükség van. Szerencsére bőséges belőlük a kínálat, bár a legnépszerűbb File Commandert valószínűleg egyik sem tudja megelőzni. A grafikus felületű Mr. File a hagyományos felépítést követi: két ablak, egyik a fastruktúra, másik a kiválasztott könyvtár tartalma. A szokásos műveletek (másolás, mozgatás, átnevezés, törlés stb.) mellett ismeri a különféle sorbarendezéseket (név, dátum, nagyság stb. szerint). A műveletek között egy előrehátra nyíllal mozoghatunk (mint a böngészőkben). Kérhetünk parancssort, megtudhatjuk egy file vagy könyvtár méretét. Külön állíthatjuk az attribútumokat a file-oknál, könyvtáraknál. A Mr. File nagyon jó tulajdonsága, hogy a húzd és ejtsd nemcsak ablakon belül, hanem tetszőleges másik ablakkal és a desktoppal is működik. A program ingyenes.

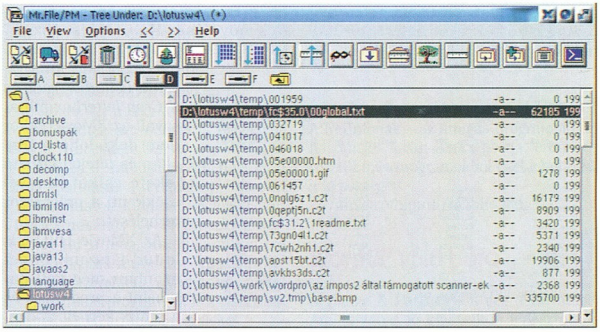

Mr. File: húzd és ejtsd mindenhol

Sponga Tamás
(stamas@konyvtar.c3.hu)

Kis kikapcsolódás

Egyre gyakoribb, hogy egy felhasználó a számítógépét nem csak a munkavégzés eszközének tekinti, hanem a szórakozás, kikapcsolódás lehetőségét is meglátja benne.

Ezzel a linuxosok is így vannak, főleg mióta egyre több olyan program készül el kedvenc operációs rendszerükre, amellyel különböző multimédiás anyagokat tudnak megnézni. Ezek közé tartozik az XMovie is. Akinek van windowsos előélete, annak biztosan ismerősnek tűnik a program neve, Windowsra ugyanis már régóta létezik. A programmal különböző formátumú audio- és videofile-okat játszhatunk le. Ismeri az alábbi formátumokat: MPEG-1 system streams, MPEG-2 system streams, MP3 audio, MP2 audio, AC3 audio, MPEG-1 video, MPEG-2 video, IFO.

Ha kicsit körülnézünk a beállítási lehetőségek tájékán, felfedezhetünk olyan opciókat is, mint például az SMP Extensions. Bekapcsolásakor a program a videodekódoláshoz több processzort is ki tud használni: ha a gépünkben több processzor van, elosztja közöttük a terhelést, ezáltal hatékonyabbá válik a dekódolás. Az XMovie „kompatibilis" a régebbi processzorokkal is. Ha például a CPU nem támogatja az MMX utasításkészletet, a programban kikapcsoljuk annak használatát, és már működik is. Ha CD-ROM-ról játszunk le file-okat, és a lejátszás akadozik, akkor segíthet a *Preload size* paraméter értékének növelése. Ha „szélesvásznú" MPEG file-t akarunk lejátszani, érdemes kísérleteznünk kicsit a *Letterbox ratio* és a *Crop letterbox* állításával: az XMovie ekkor nem dekódolja a film alján és tetején látható fekete csíkot, amivel csökkenti a processzor terhelését.

Indul az XMovie

Az XMovie DVD-t is le tud játszani. Ehhez azonban meg kell patchelni a programot és a Linux kernelt is. Ennek könnyítésére a CD-re feltettük az XMovie forrását és a DVD-lejátszáshoz szükséges patcheket.

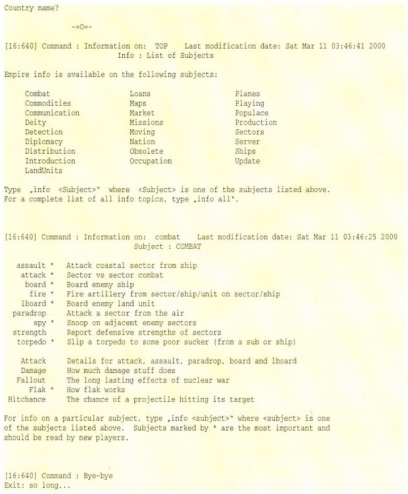

Az Empire 4 szöveges üzemmódú változata bő tárházát kínálja a parancsoknak

Kis játék: Empire 4

A kikapcsolódás sokak által kedvelt módja a játék. Az Empire 4 fordulókra osztott stratégiai játék. Nagy előnye, hogy többplatformos – nem csak Linux alól játszható, sőt ugyanabba a játékba is be lehet lépni különböző operációs rendszerek alól. Két fő komponense van: a kliens és a szerver.

A szerverprogram folyamatosan fut, és a beállított paramétereknek megfelelően generálja az események sorozatát. Mivel a játékosok száma sokkal magasabb a szokásosnál – egyszerre akár több százan is játszhatják –, a játékidő nagyon hosszú, inkább hetekben mérhető, mint napokban. Ilyenkor a szervergépen folyamatosan futnia kell a szerverprogramnak, ezért elsősorban az Interneten keresztül érdemes játszani.

Ha egy játékos belép, az azonosítás után a kliensprogramon keresztül összekapcsolódik a szerverrel, ahonnan információkat kap a pillanatnyi állásról, és parancsokat tud kiadni, ezzel befolyásolja a játék menetét. Ismerkedésként érdemes a *help* parancsot kiadni, amelynek hatására megkapjuk a kiadható utasítások listáját. Egy-egy utasítás használatáról, szintaxisáról a *help <utasítás>* parancscsal kapunk további segítséget.

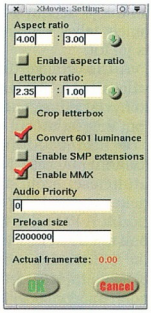

A legfontosabb beállítások. Az XMovie már több processzort is tud használni egyszerre!

Fontos tudnunk, hogy bár a játék fordulókra osztott, nem úgy működik, mint a Panzer General vagy a Free Civilization. A fordulók szigorúan időhöz kötöttek: ha például a fordulók óránként zajlanak, és tizenkét órán át nem léptünk be a játékba, akkor a tizenkét forduló utolsó beállításainknak megfelelően, de felügyeletünk nélkül fog lezajlani.

A játék használatához nélkülözhetetlen az angol nyelv minimális ismerete. Bár több platformhoz is van grafikus felülete, Linuxhoz még csak a parancssori változatát használhatjuk.

Horváth Zsolt

Amiga a harmadik évezredben

Ha visszatekintünk az elmúlt évre, nem kell szomorkodnunk. Néhány lelkes embernek köszönhetően az Amiga cég ismét működik, megjelentek a SDK-k Linuxra és Windowsra is, kiadták az AmigaOS 3.5-öt, és sok más is történt.

Nemrég bejelentették – a 3.5-ös nagyon jó piaci visszhangjára építve – a 3.9-es AmigaOS-t, amely december 9-én, a kölni World Of Amiga kiállításon debütált.

A Meternet januárban piacra dobja az első AmigaDE-alapú hardvert, amely egy Java Internet Device lesz. Még 2000 decemberében elkészítik az első 10 ezer darabot, ezeket 399 dollárért fogják árulni a tengerentúlon.

Elsősorban az európai piac igényeit igyekszik kielégíteni az Elbox cég, amely elkészítette – és már a boltokba is szállította – az első PCI bridge-et a klasszikus Amigákhoz. Az Amiga 1200-as sorozathoz készített csatolóval olcsó PC-s hardvereket lehet illeszteni az Amiga-architektúrához. Az Ethernet, SVGA, Voodoo 3D és SCSI kártyákhoz már elkészítették a drivert, hamarosan a tévévevő kártyák és az ISDN-eszközök is használhatóvá válnak. Ugyanez a cég januárban piacra dobja a SharkPPC fantázianevű G3/G4-alapú processzorkártyákat is, 68k-emulációval. Szoftveres oldalon sincs ok panaszra. Megszületett az első natív PPC-s AmigaOS-klón, a MorphOS, folyamatosan fejlesztik a PowerPC-s Linux (APUS) amigás kernelmoduljait, megjelent az UAE JIT-es változata, amely a normál emulációhoz képest akár tízszer gyorsabb is lehet – ezzel elérí a 68040-es vagy egyes esetekben a 68060-as CPU-val felvértezett Amigák sebességét.

Mediator PCI 1200 – az első PCI csatoló Amiga 1200-hoz

YAM v2.2

Minden idők legjobb amigás levelezőprogramja a 2.2-es verzióval belépett a nyílt forráskódú programok népes családjába, így remélhetőleg több platformon is viszontláthatjuk kedvencünket. Elsőként a MorphOS-es változata készült el, amely a szintén natív MUI v3.9-en alapul.

A YAM (Yet Another Mailer) jelenlegi verziója öt év fejlesztői munkájának eredménye, és bizton állíthatjuk, hogy sem az ingyenes, sem a kereskedelmi levelezőprogramok nem vetélytársai. Az alapvető levelezési képességeken kívül olyan tulajdonságok jellemzik, mint a tömörített levelek kezelése (xpk), az egyes fiókok tömörítése, valamint jelszavas védelme, többfelhasználós mód, 16 POP3-as account egyidejű ellenőrzése, off-line módú levelezés és beépített SMTP kliens az összevont küldéshez. A címjegyzékben a szokásos adatokon kívül fénykép is tárolható, így a beérkezett üzenet mellett küldőjének arcvonásai is megjelenhetnek. A beépített UUencode, MIME és PGP (2.6 és 5) támogatás lehetővé teszi file-ok csatolását a levelekhez, valamint a kódolt adatok küldését és fogadását. A levelek írásához WYSIWYG szövegszerkesztőt tartalmaz, amely – miként a program összes művelete – Arexxen keresztül is vezérelhető, így akár böngészőből vagy irodai programból is egyszerűen küldhetünk elektronikus leveleket.

A program hardverigénye szerény, legalább 68020-as processzorra és 4 Mbyte üres memóriára van szükség a futtatásához.

/amiga/chiputil/yam22.lha

YAM 2.2: a címlistába akár fényképet is tehetünk

NetInfo v2.8

A Vapor cég – az AmIRC, a MetalWeb és a Voyager forgalmazója – kiadta a NetInfo új verzióját, amely lényegében a TraceRoute, a Ping, a Whois és a Finger parancssori program együtt, grafikus kivitelben. Képes használni a „quick traceroute" technikát, amely egyetlen lépésben küldi el az összes csomagot, majd a beérkezett csomagok válaszidejét elemezve meghatározza az adott host „távolságát". A hostokat a WHOIS network alapján azonosítja, és az országokat szemléltető zászlócskákkal együtt jeleníti meg. A végponton elhelyezkedő szerverek verzióiról és operációs rendszeréről is képes adatokat szolgáltatni, ezeket

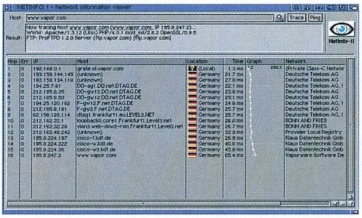

NetInfo v2.8: netes segédprogramok grafikusan

kettős kattintással lehet megjeleníteni. A NetInfónak – az amigás programokhoz hasonlóan – van Arexx portja, ezen keresztül más programokból is el lehet érni a képességeit.

/amiga/chiputil/netinfo.lha

WarpUP v5.0 béta

A Haage & Partner – a cég a hivatalos Amiga-vonal fő klasszikus fejlesztőjévé lépett elő (AmigaOS 3.5, 3.9) – PowerPC-s kernelének következő verziója nem tartalmaz forradalmi újításokat. Készítői elsősorban a hibák elhárítására és a sebesség növelésére törekedtek.

Viszont a csomag részét képező emulátor – amely az eredeti, Phase5 által készített PowerUP kernelt emulálja – 0.8c-s verziójának már nagyon jó a kompatibilitása. Végre a sokak által kedvelt CandyFactory is kifogástalanul fut rajta, és nincs gond a PowerUP-os Quake, az UAEPPC és a LinuxPPC-t indító BootStrap programmal sem.

/amiga/chiputil/warpup5b.lha

Nagy Lajos

70-80%-os
költségmegtakarítás

ha nyomtatója az InkTec töltőállomást választja

Termékpaletta

Az InkTec a legelterjedtebb tintasugaras és lézer printerekhez kínál fekete és színes refill kiteket, patronokat, tonereket, illetve papírokat akár fotó minőségű nyomtatás céljára.

Gazdaságos

Az InkTec termékek használatával a nyomtatási költségek jelentősen csökkenthetők a minőség feláldozása nélkül. Tintasugaras nyomtatóknál ez akár 70-80%-os megtakarítást is jelenthet. (Pl. egy 51629 patron újratöltése esetén az eredeti kb. nettó 8.000 Ft-os ár helyett nettó 1.900 Ft-ért tölthetjük fel a nyomtatófejet.

Egyszerű töltés, "Clipp On" technológia

A kiürült tintapatront néhány mozdulattal újratölthetjük a "Clipp On" refill keret segítségével, mely bizonyos típusoknál a fúvókákon keresztül juttatja a tintát a patron belsejébe, így az InkTec utántöltött patronok nem folynak. A forgalmazók kérésre szívesen segítenek a patronok újratöltésében, hogy az első lépések se okozzanak gondot.

Környezetkímélő

A tintapatronok típustól függően akár többször is újratölthetők (2x-5x), így a nyomtatófejet nem kell eldobni, miután az kiürült.

Kiemelkedő minőség

Az eredetivel megegyező nyomtatási minőség, éles kontúr, briliáns színek.

Kinek javasoljuk

Otthoni felhasználóknak, cégeknek, iskoláknak, intézményeknek, ahol az ár és a minőség egyaránt fontos. A teljes termékkínálat megtalálható a forgalmazóknál, illetve a www.inktec.hu weboldalon.

Néhány termék ÁFA nélküli, nettó végfelhasználói ára a teljesség igénye nélkül.

Refill kitek, patronok

InkTec 51626A	fekete	2x	töltésre	3.790
InkTec 51629A	fekete	2x	töltésre	3.790
InkTec 51625A	színes	2x	töltésre	3.890
InkTec 51649A	színes	2x	töltésre	3.890
InkTec 51645A	fekete	2x	töltésre	3.790

Lézer printer tonerek

InkTec3906	11.900
InkTec3900	22.900
InkTec4127X	15.300

A fenti árak ajánlott árak, melytől egyes forgalmazók kis mértékben eltérhetnek.

InkTec®

tintapatronok, refill kitek, tonerek, minőségi papírok

www.inktec.hu

InkTec forgalmazók:

Baja:	FAX Bt.	T: 79/322-015
Baja:	Kekko Kft.	T: 79/428-838
Baja:	Megaram Kft.	T: 79/424-687
Balassagyarmat:	Next Computer Bt.	T: 35/300-289
Balatonboglár:	Paradoxon Kft.	T: 85/352-630
Balatonfüred:	Byteline Bt.	T: 87/482-125
Balatonlelle:	TN Elektronika Kft.	T: 85/450-200
Békéscsaba:	B & T Irodatechnika	T: 66/442-614
Békéscsaba:	MT-Alföld Kft.	T: 66/450-133
Budapest II.ker.:	CBO Kft.	T: 200-8680
Budapest III. ker.:	EuroSand Computer Kft.	T: 388-1240
Budapest III. ker.:	HC Computer	T: 387-2777
Budapest IV. ker.:	Ferat Kft.	T: 370-8559
Budapest VI. ker.:	Demand 2000 Kft.	T: 269-3215
Budapest VIII. ker.:	Atom Kft.	T: 220-2200
Budapest VIII. ker.:	Nyomtató Áruház Kft.	T: 484-0755
Budapest XI. ker.:	P5 Kft.	T: 466-2576
Budapest XI. ker.:	Tigra Computer Kft.	T: 463-2157
Budapest XIII. ker.:	Enternet 2001 Kft.	T: 340-9968
Budapest XIII. ker.:	Compex Trade Kft.	T: 350-8238
Budapest XIII. ker.:	Lap Studió Kft.	T: 236-3000
Budapest XIII. ker.:	Light Computer Kft.	T: 239-6958
Budapest XIII. ker.:	Dynamic 2001 Kft.	T: 236-0236
Budapest XV. ker.:	PKS Computer	T: 410-6462
Budapest XVII. ker.:	Computer Garage	T: 256-4777
Budapest XVIII. ker.:	HVC Computer	T: 290-3796
Cegléd:	Dynamic 2001 Kft.	T: 53/321-390
Cegléd:	Firstep	T: 53/311-855
Cegléd:	Jankovics Árpád	T: 53/317-722
Celldömölk:	Pannon Pipics Kft.	T: 95/521-125
Debrecen:	Materiálteszt Kkt.	T: 52/451-901
Dévaványa:	Crazy PC	T: 66/484-741
Dunakeszi:	XY KFT.	T: 27/349-790
Dunaújváros:	Unitel Team Kft.	T: 25/408-719
Eger:	Dynamic 2001 Kft.	T: 36/410-009
Esztergom:	Dynamic 2001 Kft.	T: 33/401-130
Forró:	Infoteam 95 Kft.	T: 46/308-210
Gyöngyös:	Dynamic 2001 Kft.	T: 37/313-489
Gyöngyös:	Ferat Kft.	T: 37/301-980
Győr:	Bit Bolt	T: 96/335-318
Győr:	Dynamic 2001 Kft.	T: 96/417-608
Győr:	PC Center Kft.	T: 96/523-150
Hatvan:	Ferat Kft.	T: 37/347-581
Hódmezővásárhely:	Delfin Rt.	T: 62/246-810
Hódmezővásárhely:	Origo Kft.	T: 62/244-272
Jászberény:	5-N Computers Kft.	T: 57/403-930
Jászberény:	Dynamic 2001 Kft.	T: 57/405-077
Jászberény:	Ferat Kft.	T: 57/412-841
Kalocsa:	Pyramus Kft.	T: 78/466-754
Kaposvár:	Rulez Kft.	T: 82/410-048
Kaposvár:	Somogy Informatika Kft.	T: 82/529-900
Kazincbarcika:	Szanex Bt.	T: 48/312-941
Keszthely:	Neat Computer Kft.	T: 83/511-511
Kiskunhalas:	Telecomp Kft.	T: 77/424-184
Kiskunfélegyháza:	Skyline-Computer Kft.	T: 76/432-765
Kiskunfélegyháza:	Számker Computer	T: 76/430-171
Kiskunmajsa:	Colonial Computer Bt.	T: 77/483-660
Kisújszállás:	Lepker Bt.	T: 59/324-024
Kisvárda:	JUTÁN KFT.	T: 45/416-414
Kisvárda:	Nosztalgia Natura Bt.	T: 45/405-245
Komárom:	V. JOHN Bt.	T: 34/341-927
Körmend:	Maxmédia Kft.	T: 94/413-469
Martfű:	Bit-max SHS	T: 56/450-759
Miskolc:	Bell Computer Kft.	T: 45/560-355
Miskolc:	Computer Art Kft.	T: 46/505-272
Miskolc:	Enter Számítástechnika	T: 46/413-849
Miskolc:	Netex Kft.	T: 46/411-693
Miskolc:	Szoftver ABC	T: 46/505-578
Mohács:	C-C Computer	T: 69/300-380
Mohács:	MSH Computer	T: 69/302-311
Monor:	Computer System Bt.	T: 29/413-287
Nagykanizsa:	Kanizsa Computer Kft.	T: 93/320-724
Nyergesújfalu:	Dynamic 2001 Kft.	T: 33/457-267
Nyíregyháza:	3 Mérnök-Terminál Kft.	T: 42/440-048
Ózd:	Borsod Computer	T: 48/471-358
Ózd:	Dynamic 2001 Kft.	T: 48/570-116
Pápa:	Blue-Byte Kft.	T: 89/314-400
Pécs:	Computer Art Kft.	T: 72/516-770
Pécs:	MSH Computer	T: 72/212-201
Pécs:	Toner Plussz Kft.	T: 72/213-733
Salgótarján:	Dynamic 2001 Kft.	T: 32/422-447
Sárbogárd:	Lantax Kft.	T: 25/463-541
Sárospatak:	Bakos Bt.	T: 47/311-546
Sátoraljaújhely:	Zemplény Computer	T: 47/521-053
Siófok:	TEAM-COMP Kft.	T: 84/510-222
Sopron:	A-Z Team Kft.	T: 99/323-232
Sopron:	Fény-Szoft Kft.	T: 99/326-738
Sümeg:	Construct-Two Kft.	T: 87/550-044
Szeged:	Dynamic 2001 Kft.	T: 62/458-750
Szeged:	Eurocat Kft.	T: 62/555-720
Szeged:	Flash Pc Centrum Bt.	T: 62/484-462
Székesfehérvár:	PC Bizi	T: 22/327-817
Székesfehérvár:	PC Butik	T: 20/462-518
Szekszárd:	Digitech Kft.	T: 74/510-032
Szekszárd:	Fotocopy Kft.	T: 74/510-055
Szekszárd:	MSH Computer	T: 74/412-711
Szentendre:	Astra-Ker Bt.	T: 26/310-775
Szentes:	Hansa 98 Kft.	T: 63/560-220
Szerencs:	Bakos Bt.	T: 47/361-414
Szolnok:	Ferat Kft.	T: 56/340-401
Szolnok:	PC Office Kft.	T: 56/428-124
Szombathely:	A-Z Computer 2000 Bt.	T: 94/341-585
Szombathely:	GTS Computer Kft.	T: 94/511-490
Tab:	Dynamic 2001 Kft.	T: 84/326-009
Tamási:	Andok és Tsai Bt.	T: 20/3211-189
Tapolca:	Balaton Elektronika Kft.	T: 87/412-564
Tiszaújváros:	Bell Computer Kft.	T: 49/540-610
Vác:	Dunaweb Kft.	T: 27/301-571
Vác:	HC Computer	T: 27/312-622
Veresegyház:	Elektro-Center	T: 28/387-325
Veszprém:	Blue-Byte Kft.	T: 88/406-806

InkTec nagykereskedések viszonteladóknak:

Budapest:	Vargáné és Társa Kft.	T: 340-9213
Budapest:	Ramiris Rubin Rt.	T: 349-5363
Budapest:	Fotocopy Kft.	T: 303-6657
Budapest:	Unitel City Computer Kft.	T: 239-4800
Budapest:	Expert Computer Kft.	T: 350-3357
Budapest:	Demand 2000 Kft.	T: 215-7000
Debrecen:	Materiálteszt Kkt.	T: 52/346-916
Miskolc:	Borsod Computer Kft.	T: 46/413-141
Pécs:	Média-Computer Kft.	T: 72/551-258
Szeged:	Dualcomp Trade Kft.	T: 62/486-487
Szeged:	Eurocat Kft.	T: 62/488-455

enternet

www.enternet.hu

Mérjen tíz a tízszögen!

Amit az Enternetről tudnia kell...

- Kiváló és minőségi szolgáltatás
- Országos lefedettség (2001 elejére)
- Kifogástalan és rugalmas problémakezelés
- Hangulatos ügyféltér és segítőkész munkatársak

Dial-up szolgáltatásaink**

Korlátlan Enternet hozzáférés nettó 3000 forintért

- 1 db e-mail címmel
- 3MB tárhellyel
- 5MB WWW tárhelyel

Üzleti I. díjcsomag nettó 5000 forintért

- Korlátlan internet eléréssel
- 5 db e-mail címmel és 15 MB tárhellyel
- 10MB WWW tárhelyel

Üzleti II. díjcsomag nettó10.000 forintért

- Korlátlan internet eléréssel
- 10 db e-mail címet 20MB tárhellyel
- 20MB WWW tárhellyel
- Domain-név fenntartással

* Akciónk 2001. január 31-ig érvényes

**A további szolgáltatásainkat a www.enternet.hu honlapon találja.

Akciós Bérelt vonali szolgáltatásaink

Alap csomag havi nettó 20.000 forintért

- Havonta 1 GB ingyenes forgalommal csak a felhasználó felé irányuló forgalmat számlázzuk
- 64kbit/sec sávszélességgel
- Ingyenes domain-név regisztrációval
- Ingyenes domain-név karbantartással

Korlátlan csomag havi nettó 35.000 forintért*

- Korlátlan forgalommal
- 64kbit/sec sávszélességgel
- Ingyenes domain-név regisztrációval
- Ingyenes domain-név karbantartással
- **Ingyenes router használattal**

További szolgáltatásaink

- Server hosting
- Webhosting
- Weboldal tervezés, kivitelezés
- Kedvezményes router vásárlási és bérleti konstrukciók
- Előnyös sávszélességbővítési lehetőségek
- 24 órás ügyfélszolgálat
- Kedvezményes linux-szerver konfigurálás és adminisztrálás
- A bérelt vonal kiépítését és üzemeltetését átvállaljuk

HP
Új adattárolási termékek

A Hewlett-Packard Company (HP) bővítette méretezhető hálózati adattárolási termékkínálatát. A legújabb termékek közé tartozik a HP Surestore Ultrium család, a HP Surestore DLT1 szalagmeghajtó és automatikus szalagtöltő (autoloader), a HP Surestore Disk Array XP48 és számos XP megoldás.

Ultrium 230

A HP nagyban hozzájárult a Linear Tape-Open (LTO) technológiára épülő Ultrium formátum kifejlesztéséhez. December elsejétől a vállalat alapszintű szalagmeghajtókat és felső kategóriás könyvtárakat egyaránt tartalmazó HP Surestore termékcsaládját is felkészíti az Ultrium technológia alkalmazására.

Október 30-án mutatták be a Surestore Ultrium 230-at, ez a HP első generációs Ultrium formátumú szalagmeghajtója. Akár 200 Gbytenyi információt is képes rögzíteni egyetlen szalagon 30 Mbyte/s sebességgel. 2001 elején a vállalat az informatikai piac első félmagas meghajtója, a Surestore Ultrium 215 bevezetésére készül, amely 200 Gbyte kapacitást és 15 Mbyte/s átviteli sebességet kínál. A meghajtó innovatív adatátviteli-sebesség illesztési (DRM – data rate matching), kettős üzemmódú tömörítési (dual-mode compression), távvezérlési és adatátalakító képességei kimagasló teljesítményt, adatintegritást és kezelhetőséget biztosítanak. A HP Ultriumra vonatkozó négygenerációs fejlesztési terve minden egyes új generációval a teljesítmény és a kapacitás megduplázását irányozza elő, egészen az 1,6 Tbyte-os kapacitásig.

A HP Surestore DLT1 szalagmeghajtó az eddigi DLT termékeknél jóval kedvezőbb áron elégíti ki a 80 Gbyte-nál kisebb kapacitást igénylő felhasználók szükségleteit. A bevált DLT technológiát alkalmazó DLT1 6 Mbyte/s-os tömörített átviteli sebességet és 80 Gbyteig terjedő kapacitást biztosít egyetlen kazettán. A Surestore Tape Autoloader 1/9 szintén DLT1 szalagmeghajtókkal működik majd.

Disk Array XP512

A nagyvállalati szintű adattárolást támogató termékcsalád másik új tagja a Surestore Disk Array XP48, amely a nemrég bevezetett XP512-vel megegyező crossbar architektúrát és szoftvert kínál, alacsonyabb kapacitás és helyigény mellett. Katasztrófa utáni helyreállításhoz, regionális adatközpontban és egyalkalmazásos környezetekben használható. Az XP48 és az XP512 számos továbbfejlesztett szoftverrel támogatja a teljes körű, nyitott adattároló rendszerek kialakítását.

➧ www.hp.hu

Bemutatkozott az OmniBook 500

A HP sokoldalú, könnyű és rendkívül felhasználóbarát OmniBook 500 noteszgépét számos ergonómiai kritériumot szem előtt tartva tervezték, és vezeték nélküli működésre is felkészítették. A 12,1 col képátlójú, XGA felbontású aktív mátrixos képernyójú gép csupán 2,5 cm vastag, tömege 1,6 kg. Az OmniBook 500-ban az Intel legújabb, kis magfeszültséget igénylő mobil Pentium III vagy Celeron processzorai működnek 500 MHz-es frekvencián.

Az OmniBook 500 és az OmniBook 6000 termékcsaládhoz egy sor közös kiegészítő termék kapható: például CD-író, DVD-olvasó és LS-120-meghajtó, memória és tápadapter. A HP Image Engineer megoldása révén zökkenőmentesen egységesíthető a két noteszgép szoftvertükre.

A HP és a Lucent 802.11b LAN PC Card kártyája biztosíthat csatlakozást a helyi hálózathoz. A HP és a 3Com PC Card kártyájával pedig olyan vezeték nélküli nyilvános hálózatot (PAN-t) hozhatnak létre, amelynek Bluetooth technológiája támogatja a különféle eszközök rövid hatótávolságú kommunikációját.

A HP világméretű támogató- és szervizhálózata egy-vagy hároméves garanciát, valamint gazdaságos és átfogó kárvédelmet nyújt az OmniBookokhoz. Az OmniBook 500 modellek várhatóan 2001 első negyedévében jelennek meg az üzletekben. A noteszgépeket telepített Microsoft Windows 98-cal vagy Windows 2000-rel szállítják.

OmniBook 500: vezeték nélküli hálózateléréssel

➧ www.hp.com/omnibook

Hewlett-Packard
A megoldás napja

A Hewlett-Packard Magyarország *A megoldás napja* című rendezvényén mutatta be új termékeit és az ezekre, illetve a már forgalomban lévő készülékekre épülő teljes vállalati megoldásait.

A HP színes nyomtatói között szerepelt a kiváló fotóminőséget nyújtó asztali készülék, a DeskJet 990C. Láthatók voltak az új, munkacsoportoknak szánt Business InkJet 22xx család, valamint a Color LaserJet 45xx és 8550 színes lézernyomtató-családok tagjai. A látogatók megismerkedhettek a DesignJet 500/ps tintasugaras plotterrel is.

A nyomtatási feladatok zömét ellátó fekete-fehér lézernyomtatókból bemutatták a teljes HP LaserJet családot, köztük az új fejlesztésű LaserJet 8150-et, amely percenként 32 oldal megjelenítésére képes. Ezek a készülékek igény esetén fénymásolóvá alakíthatók, és távolról felügyelhetők. A hatékony hálózati nyom-

IBM

NetVista csúcsmodell...

Az IBM bejelentette új NetVista A60i asztali számítógépét, valamint IntelliStation M Pro rendszerét, amelyek az új Intel Pentium 4 processzorral felszerelve kiemelkedő multimédiás, képkezelési és internetes képességekkel bírnak. 1,4 vagy 1,5 GHz-es Pentium 4-et építenek.

Az A60i-ben lévő 45 Gbyte-os merevlemezre akár 63 órányi mozgókép is elfér a videomagnóéval azonos minőségben, de választható 75 Gbyte-os merevlemez is (100 órányi videó). A gép lejátssza a DVD-filmeket a hozzá kapcsolt televízión vagy a számítógép monitorán, MPEG-2 formátumú videorögzítésre alkalmas, jelentősen növeli a háromdimenziós játékkörnyezetek valószerűségét, illetve az otthoni videofelvételek rögzítésére és vágására is alkalmas. Az A60i-hez nVidia GeForce GTS 4×AGP vagy Ati Radeon All-in-Wonder grafikus kártya választható.

NetVista A60i: az IBM 554-es monitorával

Az IBM emellett az A60i üzleti változatát, a NetVista A60 számítógépet is bemutatta. Az új gépmodellek mindegyike januárban kerül forgalomba.

A NetVista A60i az elegáns és könnyen használható IBM NetVista termékvonal tagja. Az új rendszer innovatív grafikus szolgáltatásokat nyújt, az otthoni szórakozás központi elemévé teszi a számítógépet, mert videorögzítő képességeit videoszerkesztési és DVD-lejátszási képességgel egyesíti. A NetVista A60i-be

A processzort 128 Mbyte (1 Gbyte-ig bővíthető) RDRAM támogatja. A gép része még CD-író és DVD-meghajtó, 56k-s modem, integrált 10/100 Mbit/s-os hálózati csatoló. Rapid Access III billentyűzetet és ScrollPoint III egeret adnak hozzá. A mellékelt szoftverek között a Windows Millennium Editiont, a Lotus SmartSuite Millennium Editiont és az IBM Software Select CD csomagot találjuk. A hangrendszer Creative Labs Sound Blaster Live! hangkártyából, IBM hangszórókból és egyes modelleknél Altec Lansing mélysugárzóból áll. A NetVista A60i ára 2000 dollárról indul.

- www.ibm.com/netvista

...és IntelliStation Pentium 4-gyel

Az 1,5 GHz-es Intel Pentium 4-re épülő IntelliStation M Pro 6849 munkaállomást digitális tartalomkészítéssel, multimédiás fejlesztéssel, animációval, videovágással, műszaki tervezéssel és háromdimenziós tervezéssel foglalkozó szakembereknek szánják.

A gép alaplapján az Intel új 850-es chipkészlete található, amely akár 2 Gbyte ECC Rambus memóriát is tud kezelni. Az adatok a 400 MHz-es rendszerbuszon jutnak az Intel Rapid Execution Engine-jébe és a továbbfejlesztett lebegőpontos és multimédiás egységbe. A konfiguráció rugalmasan bővíthető, erre 5 PCI és egy 4×AGP Pro 50 bővítőhely szolgál, emellett összesen 7 tárolóeszköz befogadására képes (4 hely áll üresen). Tápegysége 340 W teljesítményű, akár négy hűtőventilátor is beszerelhető. Az IntelliStation M Pro végfelhasználói ára 2900 dollárnál kezdődik. Ez a sokoldalú minitorony asztali, fekvő házként is alkalmazható, elbírja egy 21 colos monitor súlyát, kiegészítő csomaggal rackbe is beszerelhető.

A gépbe választható Matrox Millennium G450 és nVidia Quadro2 MXR kártya is – mindegyik két monitort tud kezelni. A nagy 3D-s teljesítményt a Fire GL2 videokártya adja, amelyet az IBM rézalapú chiptechnológiája tett még gyorsabbá. Háttértárként 30 Gbyte-os ATA/100 EIDE vagy 36 Gbyte-os Ultra 160 SCSI illesztőjű merevlemez szolgál. Ha még gyorsabb merevlemezre van szükség, 15 000-es fordulatszámú, 18,2 Gbyte-os Ultra 160 SCSI modell is beépíthető. Az IntelliStation M Pro 6849 gépre a Microsoft Windows 2000 Professionalt telepítik, de a felhasználó választhatja a Windows NT 4.0-t is.

IntelliStation M Pro 6849: 2D-s és 3D-s grafikus munkaállomás

- www.ibm.com/intellistation

tatás elképzelhetetlen megbízhatóan működő, a szolgáltatások széles skáláját nyújtó és távolról felügyelhető nyomtatószerverek nélkül. A HP JetDirect nyomtatószerver-családnak vannak önálló és nyomtatóba építhető változatai is. A már bevált, és jelenleg leggyorsabb modell, a JetDirect 610N is bemutatkozott. A rendezvény látogatói emellett betekinthettek a Jetadmin 6.1 nyomtatókezelő szoftver szolgáltatásaiba.

HP Color LaserJet 8550

- HP Magyarország
  ☎ 382-1111
- HP Buda Szakáruház
  ☎ 466-6257
- www.hp.hu
- Digitális fotólabor – CHIP, 2000/11/32

EADS, Siemens

Tetrapol-megállapodás

Hetényi Péter, a Siemens Nemzeti Vállalat elnök-vezérigazgatója és Jacques Payer, a franciaországi EADS Defence and Security Networks telekommunikációs igazgatója november végén megállapodást írt alá a két vállalat együttműködéséről a Tetrapol mobil biztonságtechnológia területén.

A rendvédelmi szervek számára kifejlesztett Tetrapol végponttól végpontig titkosított adatkommunikációt tesz lehetővé, amelyet a budapesti pilotrendszer keretében 2000 márciusa óta használ a XIV. kerületi rendőrkapitányság, így már élesben is jelesre vizsgázott többek között a labdarúgó-vb olasz–magyar selejtezőjén.

- www.siemens.hu

Nokia
Mobil multimédia kommunikátor

A Nokia bemutatta a világ első integrált mobil multimédiás eszközét. A stílusos külsejű és ergonómiai szempontok figyelembevételével tervezett Nokia 9210 Kommunikátor a világon először színesben kínálja a multimédia élményét a GSM-eszközök között. A nagy felbontású kijelző, a multimédiás lehetőségek, valamint a széles körű irodai képességek bevezetésével a Nokia új távlatokat nyit a már eddig is egyedülálló kommunikátor kategóriájában. Az élénk színeket felvonultató kijelzőnek, a teljes billentyűzetnek, az egyértelmű ikonoknak és menünek köszönhetően a zsebben elférő eszközzel gazdagabb és hatékonyabb munkavégzés válik lehetővé. Az új Kommunikátort a Prágában megrendezett Nokia Mobil Internet Konferencián mutatták be, és a tervek szerint 2001 első felében jelenik meg az üzletekben.

A Nokia 9210 Kommunikátorral a mobil multimédia színgazdag világa tárul fel

A készülék kétsávos, EGSM900/1800-as, integrált, teljes körű szolgáltatást biztosító kommunikációs terminál. Faxot, e-mailt, naptárt, képmegjelenítést, WAP-elérést és internetes alkalmazásokat egyesít egy eszközön belül. A leggyakrabban használt irodai PC-s alkalmazások támogatása révén Microsoft Word és Excel dokumentumok hozhatók létre vele, illetve PowerPoint oldalak tekinthetők meg. A készülékhez 16 Mbyte-os memóriakártya is tartozik, SyncML-képessége pedig egyszerűvé teszi a határidőnapló, a telefonregiszter és a tennivalók listájának távszinkronizálását. Web-böngészője támogatja a keretek (frame) megjelenítését és a Java programkák futtatását. A PersonalJava-támogatással Symbian Epoc operációs rendszerrel működő Nokia 9210 Kommunikátor harmadik féltől származó szoftverek futtatását teszi lehetővé a vállalati alkalmazásoktól kezdve a szórakoztató tartalmakig.

Tömege mindössze 244 g, kijelzője 4096 szín megjelenítésére képes. A standard lítium-ion akkumulátor segítségével optimális körülmények között akár 10 órán át is beszélhet róla a felhasználó, készenléti ideje 230 óra, és támogatja a 43,2 kbit/s-os, nagy sebességű áramkörkapcsolt adatátvitelt (HSCSD).

- www.nokia.hu

Intel
Pentium 4 Magyarországon

Az Intel Magyarországon is bemutatta a nagy teljesítményű asztali számítógépekhez készített, új Pentium 4 processzorát, amelyet a kép- és hangfeldolgozásra, a modern internetes technológiák alkalmazására és a háromdimenziós grafikák megjelenítésére összpontosítva fejlesztett. A Pentium 4 az Intel NetBurst mikroarchitektúrára épül. A következő néhány évben ez az egyedi technológiakombináció támogatja majd az Intel üzleti és magánfelhasználók számára tervezett, legfejlettebb 32 bites processzorait.

– A Pentium 4 ott nyújtja a legnagyobb teljesítményt, ahol a felhasználóknak leginkább szükségük van rá – nyilatkozta *Paul Otellini*, az Intel Architecture Group elnökhelyettese és ügyvezető igazgatója –, legyen szó tartalomtovábbításról, játékokról, video-, illetve MP3 file-ok kódolásáról vagy akár internetes tartalom létrehozásáról.

A P6 mikroarchitektúrára épülő Pentium Pro processzor 1995-ös megjelenése óta az Intel most vezet be első ízben teljesen új asztali processzorkialakítást. Az új CPU egyik legfontosabb jellemzője a Hyper Pipelined Technology, amelynek révén a szoftverutasítások húszlépcsős „futószalagos" feldolgozására képes, szemben a Pentium III tízlépcsős megoldásával. A Hyper Pipelined Technology minden eddiginél magasabb órajel-frekvenciát támogat: a jelenlegi 1,4 és 1,5 GHz-hez képest a jövőben további jelentős növekedés érhető el általa.

A Rapid Execution Engine lehetővé teszi, hogy a gép a normál órajel-frekvencia kétszeresével hajtsa végre a gyakran alkalmazott egész számos, logikai és feltételvizsgáló (ALU) utasításokat. Az informatikai piac első 400 MHz-es rendszerbusza felgyorsítja a processzor és a főmemória között zajló adatcserét. A video-, audio- és háromdimenziós alkalmazások sebességének növelését 144 új utasítás segíti.

A Pentium 4 platform a nagy teljesítményű Intel 850 chipkészletre épül. A chipkészlet kettős RDRAM memóriablokkja – a CPU 400 MHz-es rendszerbuszát kiegészítve – akár 3,2 Gbyte/s-os adatátviteli sebesség elérését is lehetővé teszi. Az Intel a bejelentés részeként a Pentium 4-et támogató ATX-es Intel Desktop Board D850GB alaplap kifejlesztéséről is beszámolt. A SPEC CPU 2000 benchmarkon alapuló mérések szerint ma a Pentium 4 az Intel legnagyobb teljesítményű, asztali gépekhez tervezett processzora. Az 1,5 GHz-es változat 535 és 558 pontot ért el a SPECint 2000, illetve a SPECfp 2000 benchmarkban. A processzor teljesítményéről a lenti Web-címeken található bővebb tájékoztatás. Az új processzor eleinte 1,5 és 1,4 GHz órajelű változatban lesz kapható, és az Intel 0,18 mikronos technológiájával készül. Az 1,5 GHz-es modell ezer darabonkénti egységára 819 dollár, az 1,4 GHz-esé pedig 644 dollár.

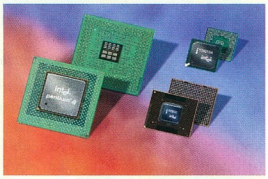

Az Intel Pentium 4 és a 850-es chipkészlet

- www.intel.com /pentium4
- www.intel.com /pentium4/launch
- www.intel.com/procs/perf

GTS

A kelet-európai érdekeltség eladása

A Global TeleSystems (GTS) közzétette, hogy négy üzleti egységbe csoportosítja tevékenységeit, és az átszervezés részeként el kívánja adni főként hangalapú Business, illetve közép-európai vállalati egységét.

Ezzel egy időben a GTS arról is beszámolt, hogy harmadik negyedéves forgalma 7,1%-kal növekedett, adózás előtti forgalmán alapuló vesztesége pedig a negyedévben a forgalom 3,3%-ára csökkent. A vállalat számos új, jelentős ügyfelet szerzett az elmúlt időszakban, például a Yahoo! Europe-ot, a Tiscalit, az Intranets.com-ot. A GTS a Microsofttal és a Compaq-kal közösen elindította Európa legnagyobb *streaming media* (on-line audio és video) szolgáltatását, valamint Frankfurtban és Stockholmban megkezdte a City Enterprise Networks működtetését.

A vállalati átszervezésről hozott döntés a GTS tevékenységének átstrukturálását célozza, hogy jobban kifejezésre jusson a cég alapvető szakterülete és szakértelme. Ennek értelmében a jövőben elsősorban szélessávú szolgáltatásokat kíván nyújtani az ilyeneket igénybe vevő szolgáltatóknak, Internet-szolgáltatóknak, Web-központú, illetve pán-európai vállalatoknak. Az új stratégiának megfelelően a GTS a továbbiakban négy önálló üzleti egységbe szervezi tevékenységét. Ezek: GTS Europe (szélessávú szolgáltatások), GTS Business Services, GTS Közép-Európa és Golden Telecom. A cég a továbbiakban Európában a szélessávú szolgáltatásokra kíván összpontosítani, ezért a Business Services (amely elsősorban hangalapú szolgáltatásokat nyújtott Nyugat-Európában), illetve a közép-európai üzletágát eladja, aminek lebonyolítására a Credit Suisse First Bostont kérte fel.

A GTS közép-európai egysége a Cseh Köztársaságban, Lengyelországban, Magyarországon, a Szlovák Köztársaságban és Romániában működik. Ezekben az országokban vezető Internet-, adat- és hangalapú szolgáltatónak számít, és sok multinacionális vállalat, Internet-szolgáltató az ügyfele. A közép-európai üzleti egység a GTS Europe-pal kötött szerződései alapján nyújt a továbbiakban szélessávú szolgáltatásokat és IP-hozzáférést ügyfeleinek.

– A GTS Magyarország, amint az anyacég sajtóközleményéből is kitűnik, jó pozícióban van – mondta *Pesti István*, a magyar leányvállalat vezérigazgatója –, önállóan, illetve más szervezeti, tulajdonosi formában is megállja a helyét. Az azonban még engem is meglepett, hogy percekkel a bejelentést követően milyen sok komoly érdeklődést és ajánlatot kaptunk cégünkre vonatkozóan.

A GTS Magyarországról decemberi számunkban olvashattak bővebben. E számunk lapzártájakor még nem voltak ismeretesek újabb fejlemények a GTS Magyarország tulajdonosváltását illetően.

- www.gts.hu
- Kis felhasználókból lesznek a nagyok. CHIP 2000/12/62

Compaq
Pentium 4-es rendszerek

A Compaq Computer Corporation új Deskpro Workstation számítógépet mutatott be az új 1,4 GHz-es és 1,5 GHz-es Intel Pentium 4 processzorokkal. A Deskpro Workstation 300 nagy teljesítménye és grafikai képességei összetett vizuális képek létrehozását és kezelését teszik lehetővé. A Pentium 4 mellett nagy teljesítményű 2D-s és 3D-s grafikai vezérlők találhatók benne, köztük a nemrég bevezetett Matrox Millennium G450 és az nVidia Synergy III, így maximálisan kielégíti a grafikaigényes alkalmazásokat. A Graphics Excellence Program keretében a cég elsőként kezdte forgalmazni az új nVidia Synergy III grafikai vezérlőt. A Compaq Deskpro Workstation 300 január folyamán jelenik meg a magyar piacon.

Deskpro Workstation 300

- www.compaq.com/products/workstations/300/index.html

Panasonic
SD memóriakártyás mobiltelefon

A Panasonic bemutatta a világ első SD memóriakártyás mobiltelefonját. Az új modelleket – a Panasonic KX-HS100 és a felhajtható előlapfedéllel készülő KX-HF300 típust – a Japánban üzemeltetett DDI Pocket szolgáltatás igényeinek megfelelően gyártják. A mobiltelefonok 64 kbit/s sebességű adatátvitelre képesek. Egyszerűsítették kezelésüket, és már elérhető velük a Világháló, valamint e-mail váltható a DDI Pocket többi előfizetőjével.

KX-HF300: négyórányi szöveg rögzítésére vagy négyezer e-mail tárolására is képes

A kedvtelésekre is figyelmet fordítottak az új készülékek tervezésekor: mindkét telefonnal elérhetők olyan multimédiás, fiataloknak szánt szolgáltatások is, amelyeken keresztül rajzfilmfigurák küldhetők a fogadó fél készülékének kijelzőjére.

A készülékekbe helyezhető 16, 32 vagy 64 Mbyte-os SD memóriakártya többek között 4 órányi hang vagy 4000 e-mail, 900 kép, illetve 100 dallam tárolását teszi lehetővé. A KX-HS100 LCD kijelzője 256 színárnyalatot jelenít meg, képe kontrasztos, minden fényviszony között jól látható. A telefont kompakt digitális kamerával összekapcsolva szöveges üzenetekhez csatolt képek is küldhetők és fogadhatók. A készülékek a közeljövőben kerülnek forgalomba.

- Panasonic Magyarország Kft. ☎ 382-6060
- www.panasonic.hu

Szerverújdonság proaktív felügyeleti eszközzel

A Compaq Computer új taggal, a ProLiant DL320 szerverrel bővítette termékcsaládját. Ezt az ultravékony, egyprocesszoros szervert elsősorban az Internet-gazdaság vállalatai és más dinamikusan fejlődő vállalkozások kiszolgálására fejlesztették ki. A Compaq ezzel egy időben vállalatvezetési eszközeinek körét is bővítette a Compaq Availability Agents bevezetésével, amely az internetes technológiákat támogató, összetett számítástechnikai infrastruktúrák kezelésének egyszerűsítését hivatott elősegíteni.

- www.compaq.com/products/servers/platforms/

Elektronikus iskolatábla

A Panasonic elektronikus iskolatáblája, a PanaBoard 135×85 cm-es, szárazon törölhető műanyag fólia írófelülettel rendelkezik, méghozzá egyszerre kettővel, amelyek között kezelőgombbal lehet „lapozni". A PanaBoard alján nyomtató található, amellyel kinyomtatható a táblán lévő írás vagy rajzolt ábra egy A/4-es lapra. A nyomtató fekete-fehér, de a táblához használható bármilyen színű, úgynevezett White Board toll.

A készülék olcsóbb változata tekercsből levágott faxpapírra nyomtat, amely aztán másológépen korlátlanul sokszorosítható. Külön vásárolható szoftverrel és megfelelő hardverrel BMP formátumban archiválni is tudja a táblára rajzolt képet PC-n. A hópapíros PanaBoard nettó ára teljes kiszerelésben, állvánnyal 382 600 Ft, míg a normál papírra nyomtató modellé 429 700 Ft.

- TZteam Computers Kft. ☎ 406-4444
- tz@tzteam.hu
- www.tzteam.hu

Compaq Computer Magyarország
9 hónap alatt 28 milliárd

Hazánk legnagyobb informatikai vállalata, a Compaq Computer Magyarország Kft. a 2000. év harmadik negyedének végére 28 milliárd forintot meghaladó összbevételt ért el, ami az egy évvel korábbi eredményhez viszonyítva mintegy 25%-os növekedést jelent.

Az anyavállalat is hasonló sikereket könyvelhetett el, minden idők legmagasabb negyedéves bevételi eredményét, 11,2 milliárd dollárt produkálva, jelentős nyereség mellett.

Ez a negyedév volt az első teljes időszak, amelyet dr. Beck György, a Compaq magyar leányvállalatának vezérigazgatója a közép-kelet-európai országokat magában foglaló CEE terület vezetőjeként dolgozhatott végig. Az első összehasonlítások néhány érdekessége: a Compaq Magyarország adja a négy országot felölelő CEE régió teljes forgalmának több mint egyharmadát, ami akkor válik igazán értékes eredménnyé, ha figyelembe vesszük, hogy a jóval nagyobb lengyel és a fejlettebb cseh piac is ide tartozik.

A harmadik negyedév végén az IDC adatai szerint a Compaq a magyar PC-piac 23%-át tudhatja magáénak – az asztali számítógépekének pedig a 24%-át –, amit a piacokét meghaladó növekedési ütemének köszönhet.

- www.compaq.hu

HomeGuard

Kis nagy házőrző

Megjelent a magazinunk júliusi számában már ismertetett MS9400/9700 biztonsági rendszer kisebb változata, az MS8000, becenevén HomeGuard. A HomeGuard mozgásérzékelővel, piezo szirénával és telefonhívóval egybeépített kis riasztóközpont. Saját billentyűzetén kívül kulcstartós távirányítóval is kezelhető. Segítségével lakásunk, irodánk védelme oldható meg. A HomeGuard bemeneti portjához tetszőleges számban további érzékelők (nyitásérzelők, további mozgásérzékelők, üvegtörés- és füstjelzők stb.) csatlakoztathatók.

MS8000: mozgásérzékelő és távirányító

A beépített mozgásérzékelő letiltása esetén az egység kis riasztóközpontként működik. Ha a bemeneti porthoz például vízérzékelőt csatlakoztatunk, csőtörés esetén is kaphatunk értesítést telefonon. A sziréna szintén letiltható, ilyenkor vészhelyzetben a kulcstartós távirányító segítségével telefonon keresztül kérhetünk segítséget, feltűnés nélkül.

- P5 Kft. ☎ 466-2576
- www.p5.hu

Novell

Termékbejelentések a Comdexen

A Novell új termékeket, szolgáltatásokat és partnerkapcsolatokat jelentett be a Las Vegas-i Comdexen, amelyek az – intraneteket, extraneteket és az Internetet egységbe olvasztó – *one Net* jövőképét hozzák közelebb. A termékújdonságok között találjuk a Novell címtáralapú szoftvereinek új változatait – az iChain 1.5-öt, az eGuide 1.5-öt és az eNDPS-t.

Az iChain 1.5 robusztus biztonsági és felügyeleti infrastruktúra, amely stabil alapot biztosít az e-üzlethez. A Novell NDS eDirectoryra épülő eGuide webes alkalmazás, egyfajta „hálózati telefonkönyv". Az emberek, helyszínek és eszközök összekötésével támogatja a dinamikus e-üzleti folyamatokat. Az eGuide szélesebb körben hozzáférhetővé teszi a felhasználói adatokat, és javítja a különféle hálózatok közötti kommunikációt, így lehetővé teszi, hogy az alkalmazottak, vásárlók és a beszállítói lánc partnerei hozzáférjenek a kritikus fontosságú e-üzleti folyamatokhoz. Az eGuide 1.5-öt minden Novell-vásárló ingyenesen letöltheti a lenti Web-címről.

A Novell megjelentette eddigi leggyorsabb nyomtatási szolgáltatását is, a beágyazott Novell Distributed Print Servicest (embedded NDPS, eNDPS), amely a NetWare és az NDS eDirectory képességeit kihasználva leegyszerűsíti a helyi, távolsági és hálózati nyomtatást.

- www.novell.com/download

Vezeték nélküli üzenettovábbítás

A Novell bejelentette Internet- és alkalmazásszolgáltatóknak kínált fejlett és robusztus vezeték nélküli üzenettovábbítási rendszere, a Novell Internet Messaging System (NIMS) 2.6-os verzióját. A Novell NDS eDirectory címtárszolgáltatására épülő NIMS olyan nagy teljesítményű központi e-mail szolgáltatást valósít meg a vezető hálózati platformokon, amely vezeték nélküli eszközökről és Web-böngészővel egyaránt elérhető. Kezeli a Wireless Markup Language (WML) 1.1 és a Global System for Mobile Communications (GSM) szabványt, lehetővé téve az egész világra kiterjedő vezeték nélküli kommunikációt.

- www.novell.com/wireless
- www.novell.hu

Index Rádió

A rádiózás új korszaka

December 1-jén indult az indexradio.hu adása, amely kizárólag az Interneten érhető el. Ez ma az egyetlen olyan internetes rádió Magyarországon, amely a nap 24 órájában „sugároz", és magában foglalja azokat a lehetőségeket, amelyeket az Internet nyújt.

Folyamatosan friss hírek, információk és ehhez kapcsolódó háttérműsorok mellett sport-, utazási, autós, divat- és mozimagazinok, interaktív talk show-k szórakoztatják majd az indexradio.hu hallgatóit, sőt nézőit. Az adásokhoz kapcsolódó interaktív beszélgetőcsatornán vitába szállhatnak a hallgatók a műsorvezetőkkel és egymással. Egyebek mellett különlegessége a rádiónak, hogy minden egyes műsorához olyan képi információt közöl, amely teljesebbé teszi az élvezetet, így valóban úttörő a rádiózás történetében.

- Indexradio.hu
  ☎ 349-0989
- www.indexradio.hu

PSINet Magyarország

Személyi változások

Az Elender Informatikai Rt. a közelmúltban jelentős szervezeti változásokon ment keresztül. Az átalakulás nyomán a tartalom- és alkalmazásfejlesztési üzletág a Webigen Rt. keretei között folytatja tevékenységét, az egyéni ügyfeleket pedig decembertől a jelenleg 100%-ban PSINet tulajdonú Inter.net Magyarország látja el a PSINet hálózatra épülő szolgáltatásokkal. A vállalati ügyfelek szolgáltatója az Elender jogutódjaként létrejövő PSINet Magyarország Kft., amely itthon is a nemzetközi minőségű PSINet hálózati technológiát kínálja ügyfeleinek.

Az átalakulás során az üzletágak élére új vezetők álltak. A Webigen Rt. vezérigazgatója Báthory Balázs, aki a cég megalakulása, 2000. július 1. óta tölti be ezt a pozíciót. Az Inter.net Magyarország Kft. vezetője Székely Herbert lesz. A PSINet Magyarország Kft. 2000. december 1-jétől két ügyvezető igazgató, Berki Endre (korábbi vezérigazgató-helyettes) és Graur Tamás (korábbi kereskedelmi igazgató) irányításával működik. Graur Tamás egyidejűleg átvette a PSINet magyarországi country manageri pozícióját.

Dr. Kóka János, aki négy éven keresztül cégvezetőként irányította az Elender Informatikai Rt.-t, az utóbbi 14 hónapban pedig mint a PSINet country manager állt a vállalat élén, 2000. december 1-jétől a PSINet európai vezető testületében alelnöki tisztséget kapott. Új feladata az európai üzletfejlesztés irányítása lesz, munkáját a jövőben is javarészt Magyarországon végzi. A Webigen Rt. igazgatótanácsában – a cég alapítása óta – vállalt elnöki tisztségét továbbra is megtartja.

- PSINet Magyarország ☎ 465-7800
- www.psinet.hu
- www.psinet.com

Tally

Robusztus sornyomtató

A Tally újonnan bejelentett T 6215 modelljével indítja útjára legfejlettebb sornyomtató-generációját. A T 6215 sebessége percenként 1500 sor, még Constant Density Font üzemmódban, 12, 15 vagy 17 cpi (character per inch) esetén is. A nyomtatót havi 275 ezer oldal kinyomtatására méretezték, nem kíván folyamatos felügyeletet. A maximális üzembiztonság érdekében a Tally továbbfejlesztette korábban szabadalmaztatott Stored Energy technológiáját. Az írómúben – más nevén kalapácssorban – erősebb rugókat alkalmaztak, aminek köszönhetően megbízhatóbb lett, és javult az íráskép. Egyedülálló megoldás, hogy az ütésből visszalendülő kalapácsmodul mozgási energiáját visszatáplálja a tápegységbe, így a T 6215 energiafogyasztását elődjéhez képest 40%-kal csökkentették. Ezáltal kevesebb hőt termel, ami nagyobb üzembiztonságot ad. Minden kalapácsmodult egy helyett két tekercs hajt meg. A kalapácssort mozgató mechanika csapágyainak mind a méretét, mind pedig a számát növelték. Külön ventilátor hűti a tápegységet és a vezérlőelektronikát.

T 6215: festékszalag-kezelése új szabadalom

A T 6215 teljes szélességű A/3-as leporelló befogadására alkalmas, amelyre 10 cpi karaktersűrűség esetén egy sorba 136 jelet tud nyomtatni. A papírt két traktorpár továbbítja. A T 6215 festékszalag-kezelése egyedülálló a maga nemében. Az újonnan szabadalmaztatott Smart Ribbon technológia előnye, hogy a használat során az íráskép csak kevéssé halványul el, a minőség csak a festék kifogyásakor romlik. Az Intelligens Szalag Szoftver (IRS) figyeli, hogy mennyi az aktuális nyomtatnivaló, és ennek megfelelően adagolja az éppen szükséges mennyiségű festéket. Az IRS vezérlésével a nyomtató automatikusan átugorja a szalag elejét és végét összekötő illesztést, azaz a hegesztésre nem nyomtat.

Zajszintje mindössze 52 dB. RISC processzoros elektronikája minden általánosan használt mátrix- és sornyomtató nyelvet ismer, háromféle grafikus emulációval és 52 nemzeti (közöttük magyar) karakterkészlettel rendelkezik, 12 vonalkód-típus mellett. Extra méretű karakterek (LCP) is nyomtathatók vele. A T 6215 nyomtatószerverrel csatlakoztatható a hálózatra, így távolról konfigurálható, felügyelhető és tesztelhető akár egy Web-böngészővel is, állapotáról pedig e-mailben küld értesítést.

- Kvint-R Kft. ☎ 477-4050
- www.tally.hu

WSCAD

Elektrotechnikai tervezőszoftver-újdonság

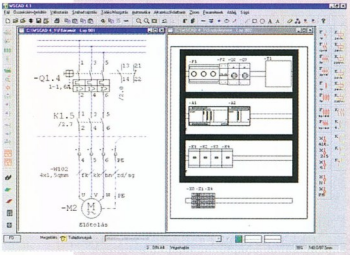

WSCAD 4.1: áramúttervből szekrényterv

Az elektrotechnika szakemberei által ismert WSCAD tervezőszoftver új generációja lapzártánkkal egy időben jelent meg. Az új WSCAD 4.1 is magyar nyelven, kézikönyvekkel, segédletekkel, valamint a legfontosabb készülék- és szekrénygyártók elektronikus katalógusaival kiegészítve áll a felhasználók rendelkezésére.

A szoftver számos új lehetőséget kínál. A legvonzóbbak közül kiemeljük a kapcsolószekrény-kezelőt, amellyel a kapcsolási tervből félautomatikusan készíthető realisztikus szekrényterv. A különböző böngészőkben az elkészült kapcsolási terv anyag-hozzárendelését, sorkapocs- és kábeltervét stb. módosíthatjuk úgy, hogy a módosítás eredménye a tervben azonnal megjelenik. Az idegen nyelvek kezelését első, bővíthető szótár biztosítja. Kattintás, és a kapcsolási terv szövegei más nyelven, vagy egymás alatt akár három nyelven is megjelenhetnek. A WSCAD-felhasználók a legfontosabb készülék- és szekrénygyártók támogatását is igénybe vehetik, és rendszeres képzés, továbbképzés is biztosított számukra. A kizárólagos magyarországi forgalmazó decemberben és januárban bevezetési akciót tart 20%-os kedvezménnyel.

- MD Mérnök Iroda Kft. ☎ 220-5596
- www.mdkft.hu

ETIK

Három új taggal bővült

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem által 1998-ban alapított Egyetemközi Távközlési és Informatikai Központ (ETIK) a közelmúltban három új taggal gyarapodott.

Az Antenna Hungária Rt., a Compaq Computer Magyarország Kft. és az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézete (SZTAKI) belépésével nyolcra nőtt azon szervezetek száma, amelyek támogatják a dinamikusan fejlődő infokommunikációs szektor kutatási és fejlesztési, valamint ehhez szorosan kapcsolódó oktatási tevékenységét.

A központ az egyetemi és ipari tagokkal mint jogi személyiségekkel, bejegyzett egyesületként működik. Pénzügyi alapját elsősorban az ipari partnerek éves tagdíja biztosítja.

A három teljes jogú taggá vált szervezettel tovább szélesedik az ETIK ipari háttere, ami lehetővé teszi a meglévő kutatási témák bővítését és újabbak indítását.

Az ETIK szakmai célkitűzése olyan nemzetközi színvonalú kutatás és fejlesztés az Internet-alapú távközlés és a mobil távközlő rendszerek területén, amely elősegíti az Internet és a nagy sebességű adatátviteli hálózatok működtetését, mobil távközlési rendszerek kifejlesztését és bevezetését, valamint különböző kommunikációs technológiák és szolgáltatások (hagyományos távközlés, Internet, vezeték nélküli kommunikáció) integrációját.

- www.etik.hu

IGAZUK VOLT A KÉTELKEDŐKNEK, HOGY CRAIG VENTER NEM FOGJA FELTÖRNI AZ EMBER DNS KÓDJÁT A TERVEZETT IDŐRE. KÉT ÉVVEL HAMARABB SIKERÜLT NEKI.

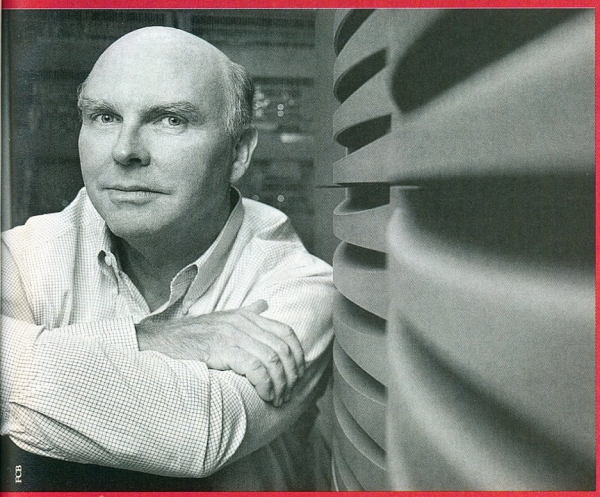

Amikor ilyen hatalmas és összetett a tét, amikor a siker eredménye az emberiség egészére nézve ennyire jelentős, az idő igen fontos tényező. Craig Venter, az emberi gén feltérképezésének úttörője felmérte, milyen technológiára lesz szüksége feladatához, és mindössze két olyan gépet talált, amely ekkora információtömeg feldolgozására képes lehet. Az első rendszer 87 óra alatt futtatta végig a tesztet. A Compaq Tru64 UNIX Alpha Server a StorageWorks háttértár alrendszerrel 7 óra alatt tette meg ugyanezt. A DNS kódot ezek után rekordidő alatt sikerült feltörnie. A Compaq Alpha gépeivel, melyek közel egy évtizede teszik lehetővé a mindennapi csodákat, az információs technológia – túllépve saját határain – valami igazán inspiráló felé halad. Az információs technológia mától az inspiráció technológiája. A Compaq üdvözli Önt az informatika új világában.

www.compaq.hu
06-80-266-727

COMPAQ
Inspiration Technology

© 2000 Compaq Computer Corporation. COMPAQ and the Compaq logo Registered in U.S. Patent and Trademark Office. Inspiration Technology is a trademark of Compaq Information Technologies Group, L.P. in the U.S. and other countries.

Canopus
Professzionális videoszerkesztés

Az amerikai Canopus számítógépes DV-szerkesztő kártyái jól ismertek az igényes hazai videósok körében. A már régebb óta piacon lévő EZDV, DVRaptor, DVRex és DVRexRT mellé most két újabb kártya jelent meg.

A videoszerkesztés már a DVStorm kártyával is nagyon kényelmes foglalatosság.

A natív DV, illetve DV Cam bemenet mellett S-Video és kompozit analóg be- és kimeneteket is találunk a beépíthető csatlakozó lapján. A 2, illetve 4 Gbyte-os file-határok nem okoznak gondot. Valós idejű 2D-s effektusok használhatók, és 10 csatornás feliratozásra nyílik lehetőség. Kombinálható és akár csak a kép egy részén is alkalmazható szűrők használhatók, és renderelés nélkül lehet kiírni mind az analóg, mind a DV portra.

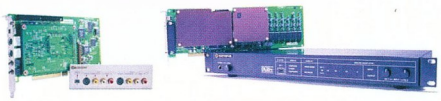

Canopus DVStorm és DVRexRT Pro

A DVStorm szolgáltatásait a félprofesszionális, míg a DVRexRT Próét a professzionális igényekhez igazították.

A DVRex RT Pro tulajdonságai kiegészülnek még YUV be- és kimeneti lehetőséggel. A Storm mellé csak opcióként megvásárolható MPEG-2 kimeneti modul is az alapkiépítés része, a csatlakozásokat pedig profi rackbe építhető panelre szerelték. Mindkét kártyához elsősorban a Canopus Edit programot ajánlják, de emellett használható hozzájuk az Adobe Premiere 5.1 RT is.

Corg Computer
☎ 466-6675
www.corg.hu

BSD
Magyar egyesület

A szabadon hozzáférhető és terjeszthető programok új bástyája alakult meg hazánkban, Magyar BSD Egyesület néven. A szervezet célja a BSD és a BSD-alapú Unix-szerű operációs rendszerek terjesztése, oktatása és bevezetése a Magyarországon elérhető operációs rendszerek közé. További feladatának tekinti az angol nyelvű dokumentációk lefordítását, a programok használhatóvá tételét magyar környezetben, és nem utolsósorban a BSD irányában történő kutatást. Az egyesület tagja lehet bárki, aki szeretne hozzájárulni a BSD magyarországi fejlődéséhez.

www.bsd.hu

MatávNet
Megrendelhető az ADSL

A MatávNet már fogad megrendeléseket ADSL-alapú Internet-szolgáltatására, amelyet nemrégiben jelentett be. A technológia a hagyományos kapcsolt vonali (modemes) Internet-eléréshez képest akár 23-szor gyorsabb adatátvitelre képes külön vonal kiépítése és telefonforgalmi díj nélkül. Az ADSL-alapú hozzáférést a MatávNet otthoni internetezésre, távmunkavégzésre, valamint kis- és középvállalatoknál irodai alkalmazásra ajánlja.

Az ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line – aszimmetrikus digitális előfizetői vonal) a hagyományos telefonvonalat rendkívül gyors internetezésre alkalmas, nagy sávszélességű digitális vonallá alakítja. Az aszimmetria az adatkommunikáció két irányának eltérő sebességére utal – a legtöbb internetező számára fontos letöltés itt sokkal gyorsabb, mint az általában alig használt feltöltés. Az ADSL modemek digitális kódolási technológiát használnak, amellyel 99%-kal nagyobb kapacitást préselnek ki a telefonvonalból – ráadásul úgy, hogy ez a jelfolyam nem akadályozza a telefonszolgáltatást, ezért az Internet használatával egy időben lehetséges a telefonálás vagy faxolás. Míg a telefonvonal vonalkapcsolt megoldás (azaz a kommunikációs csatorna a beszélgetés vagy hagyományos modemezés közben állandóan, teljes szélességében foglalt), addig az ADSL csomagkapcsolt módszerrel működik: a küldött vagy fogadott információt apró csomagokra bontja, és a csatorna csak azokban a rövid időszeletekben nyitott, amikor a csomagok utaznak.

A MatávNet négy ADSL-alapú Internet-előfizetési csomagot kínál. Mivel jelenleg Magyarországon csupán a Matáv nyújt ADSL háttérszolgáltatást, a csomagok e szolgáltatás szerkezetéhez illeszkedve épülnek fel: a legalacsonyabb sávszélességű szolgáltatáshoz (NetExpressz I.) a Home 40 és a Home 80 csomag havi 40, illetve 80 órányi Internet-elérést biztosít. A nagyobb sávszélességű szolgáltatáshoz (NetExpressz II.) a korlátlan Office, a legnagyobb sávszélességre épülő szolgáltatáshoz (NetExpressz III.) pedig a szintén korlátlan Power csomag illeszkedik. Az elérhető legnagyobb letöltési sebesség 384, 768, illetve 1500 kbit/s.

A MatávNet ADSL-alapú Internet-szolgáltatásának ismertetője a Világhálón

A Matáv NetExpressz szolgáltatása jelenleg Budapest legnagyobb részén igénybe vehető, később fokozatosan az egész ország területén elérhetővé teszik.

Az ADSL technológia használatához a számítógépen kívül szükséges egy ISDN vonal, a hálózati háttérszolgáltatás és az Internet-előfizetés. A műszaki és szoftvereszközöket (a LAN kártya kivételével) a szolgáltató biztosítja. Az előfizetési díj egyrészt a Matáv NetExpressz (vagy más távközlési szolgáltató majdani ADSL-hozzáférési szolgáltatásának) egyszeri bevezetési és a forgalomtól független fix havidíjából, valamint a MatávNet csomagjának havidíjából tevődik össze.

Utóbbiból a legolcsóbb, Home 40 nevű csomag (64/384 kbit/s) havonta nettó 6000 forintba, míg a legdrágább Power csomag (384/1500 kbit/s) nettó 260 000 forintba kerül.

A MatávNet ADSL-alapú Internet-szolgáltatásának multimédiás bemutatója az alábbi Web-címen található:

adsl.matavnet.hu

telnet Magyarország

Megújult a stop!

A telnet Magyarország Rt. által üzemeltetett *stop!* portál eddigi szolgáltatásai mellett önálló, szerkesztett tartalommal is jelen kíván lenni a magyar internetes piacon. Grafikai megjelenését és szerkezetét ennek megfelelően megújították, rendszerét pedig még könnyebben kezelhetővé tették. A portál egy sor népszerű alrendszert foglal magában: Extra, AproNet, NetPosta, Jövőnéző. Az oldalain megjelenő cikkeket és információkat önálló szerkesztőség készíti, és ezt a tartalmat folyamatosan frissített híranyag egészíti ki.

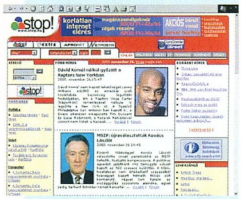

Pillantás a jéghegy csúcsára

Itt adunk hírt arról is, hogy a telnet Magyarország Rt. a hazai internetes cégek közül elsőként megszerezte az ISO 9001 szerinti minőségügyi rendszertanúsítványt. A független tanúsító cég a TÜV Austria volt, és a tanúsítvány kiterjed a cég minden tevékenységi körére, így a hozzáférés-szolgáltatásra, a tartalomszolgáltatásra, a webes fejlesztésekre, az on-line marketingre, illetve a rendszeradminisztrációra és a biztonságtechnikára is.

www.stop.hu

CityReach International

Közép-Európa első SiX központja Budapesten

Budapest VIII. kerületében decemberben megnyitotta kapuit a CityReach International (CRI) első közép-európai nagybiztonságú adatátviteli központja, amelyet 10 milliárd forint értékű zöldmezős beruházással építettek.

– Az infokommunikáció legfejlettebb lehetőségeit kínáló SiX (Secure Internet eXchange) központ a csatlakoztatás és a co-location szolgáltatások (a Web-szerver tartalma több helyen oszlik meg) új szabványának magyarországi meghonosításával Budapestet regionális informatikai centrum rangjára emeli, és a multinacionális befektetők újabb hulláma számára teszi vonzóvá – mondta *Szentágotay Vilmos*, a CityReach Central Europe alelnöke, a CityReach Hungary vezérigazgatója.

A CRI befektetői a Chase Manhattan, a Battery Venture, a Merill Lynch és a Vulcan Ventures. Londoni bejegyzésű multinacionális vállalatuk Amszterdam és London után harmadikként a magyar fővárost választotta újabb SiX központjának helyszínéül. A dublini, müncheni, berlini és stockholmi SiX-ek várhatóan 2001 első félévében készülnek el. Jövőre Milánóban és Varsóban építenek nagy biztonságú adatátviteli központot, és tervezés alatt áll a hamburgi, a brüsszeli, a madridi és a párizsi központ is.

A SiX központok a hálózatok optimalizálásával, illetve a nagybiztonságú, rugalmas szerverkörnyezet és a legmagasabb színvonalú, értéknövelt szolgáltatások biztosításával elősegítik a telekommunikáció, az elektronikus kereskedelem és az Internet gyors növekedését. A budapesti csúcstechnológiájú co-location és telehousing központ egyelőre 8800 m^2-nyi védett és rugalmasan bővíthető környezetet teremt a biztonsági szempontból kritikus berendezések és alkalmazások számára. Eddig hat szolgáltató kötelezte el magát optikai kábeleinek telepítésére a budapesti központban: a GTS, a Matáv, a Novacom, a Pantel, a Traficom és a Vivendi.

www.city-reach.com

Globopolis

Szórakoztató-központ a Világhálón

Globopolis.hu néven új hely gazdagítja a Háló magyar kínálatát. Az alkotók tervei szerint a tartalmas és sokrétű Webhely segítségével mindenki megtalálhatja az őt érdeklő kulturális híreket, szabadidős programokat, utazási információkat, magyar, angol és német nyelven. Emellett lehetőség nyílik arra is, hogy a látogató kinézzen egy érdekes koncertet, könnyűszerrel nyerjen utazási információt – mindezt online, a lehető leggyorsabb és legkényelmesebb módon. A Globopolis.hu nem csak programajánló – az oldalon széles körű visszatekintések, értékelések, tippek találhatóak a legjobb éttermekről, szórakozóhelyekről, emellett háttérinformációk a művészekről és azokról a helyekről, amelyeket érdemes meglátogatni.

www.globopolis.hu

Kyocera Mita

Egy környezetbarát és gyors nyomtató

A Kyocera Mita új FS-3800-as, festékkazetta-mentes EcoLaser lapnyomtatója 1200 dpi felbontással és maximum 24 lap/perc sebességgel nyomtat, rendkívül alacsony oldalankénti költség mellett. Az új, F. A. Porsche-formatervek alapján készült nyomtató kategóriájának legkisebb méretével dicsekedhet. Lelkét a Kyocera festékkazetta-mentes technológiája képezi, amely alacsony fenntartási költséget és környezetbarát kivitelt biztosít, havi 100 ezer A/4-es lapos terhelhetőség mellett.

FS-3800: 1200 dpi felbontás 24 lap/perc nyomtatási sebesség mellett

Mind az alapfelszerelés részét képező, mind az opcionális papíradagolók egyéni igények szerint történő egyszerű beállítása révén a nyomtató a lapméretek sokaságát kezeli, és megbirkózik az anyagtípusok széles skálájával, beleértve az öntapadós címkéket és írásvetítő-fóliákat is. Alapfelszerelés az 500 lapos papírkazetta és a 100 lapos univerzális papíradagoló, amit három 500 lapos adagolóval lehet kiegészíteni.

Az FS-3800 duplex egységet és iratrendezőt is képes kezelni, hálózatra csatlakoztatható és távolról felügyelhető. FS-3800N típusjelű változata még fejlettebb hálózati képességekkel bír.

www.hrp.hu

www.printer.kyocera.de

Canon
Expó Párizsban

A Canon Expo 2000 három részből álló rendezvénysorozat európai állomása Párizs volt október 30. és november 1. között. A párizsi eseményen a Canon a XXI. századra szánt technológiáit és berendezéseit, valamint azt mutatta be, hogy elképzelései szerint a jövő nemzedéke hogyan fogja alkalmazni az Internet és a hálózati megoldások adta lehetőségeket. A Canon nagy hangsúlyt fektet a képi adatok kezelésére (Imaging Across Networks) és a tartalmat adó szolgáltatásokra – a hálózati képkezelés vezetőjévé kíván válni.

A Canon szerint a közeljövőben a munkához és a szabadidőben használt digitális eszközök terén egyaránt várhatók jelentős változások, ezért mindkét nagy vezeték nélküli távközlési technológia – a DECT és a Bluetooth – fejlesztését támogatja, amelyeket a jövő irodájának megalkotásához kíván felhasználni. Az ImageRunner hálózati többcélú készülékeket például az Interneten keresztül a világ bármely pontjáról lehet vezérelni, ellenőrizni, sőt javítani is. A Canon kutatói jelenleg is dolgoznak a Canon Cordless Telecommunications technológián, amely 50 méteres hatótávolságon belül vezeték nélküli megoldást nyújt majd az irodai eszközök összekapcsolásához.

Ezen a rendezvényen is elhangzott, hogy a legkülönbözőbb alkalmazási területeken rövidesen várható a beszéddel vezérelt készülékek megjelenése, a JPEG 2000 szabvány pedig a képtárolásban jelent újdonságot, mert jobb képminőséget nyújt azonos file-méret mellett.

Digitális napok

A Canon Hungária a párizsi eseményt követően az Iparművészeti Múzeumban rendezte meg a Canon Digitális Napokat november 8. és 10. között. A rendezvény olyan vállalati gondolatkört mutatott be, amely elszakad a különálló készülékektől, és az összetett, teljes megoldásokat helyezi előtérbe.

Ezek a megoldások a gyakorlatban is vizsgáztak. Például a rendezvény napilapját a helyszínen készítették, és ebbe az egyes résztvevők fényképe is belekerült. Az előadások különböző szekciókban zajlottak. A *Szín-helyesen a szín-helyen* nevű színkalibrációs műhelyben a Canon egyik legújabb nyomdaipari megoldását ismerhették meg a látogatók.

Canon Expo 2000

A nyomdaipari megrendelők egyik legnagyobb gondja ma, hogy a grafikai stúdiókban készített anyagok és próbanyomatok nem mindig adnak pontos képet arról, milyen lesz a végtermék.

A Canon Color Management System képes elkészíteni a különböző nyomdagépek, nyomdaipari eszközök profilját, és a CLC színes fénymásolók, nyomtatók segítségével színhelyesen tudja megjeleníteni a nyomatokat.

Az *Archív állás* című bemutatóban a Canon archiválórendszereinek képességeit ismertették. A Canonfile for Windows szoftver hatékony segítséget nyújt az irodákban felhalmozódott papírtömeg megszüntetésében és elektronikus file-okká alakításában. Egy irodából nem hiányozhat a fax, a fénymásoló és a (hálózati) nyomtató sem. A Canon GP sorozat tagjai a mind népszerűbb többcélú eszközök családjába tartoznak, amelyek a fenti funkciók mindegyikét biztosítják – kompatibilitási problémák nélkül. A rendezvényen bemutatkoztak a G4 szabványt támogató, színes ISDN faxok is, amelyek a faxkészülékek következő generációját képviselik. Egy 20 oldalas dokumentum elküldése alig 3 percbe kerül, és a felhasználók jó minőségű képeket is továbbíthatnak segítségükkel. Az *iR a kódben* című bemutató keretében egy prototípust ismerhettek meg a látogatók. Az iR 3250 olyan jövőbeni lehetséges irodai eszköz, amely önálló hálózati kommunikációra képes, és integrálja mindazon képességeket, amelyekre a felhasználónak szüksége lehet.

A Canon Digitális Napokról az irodai alkalmazások mellett nem hiányzott a fotó és a videó sem. Itt a fő hangsúly szintén a digitális technológián volt. A látogatók nemcsak megtekinthették, hanem ki is próbálhatták a Canon legújabb digitális SLR fényképezőgépét, a D30-at, amelyet ebben a számunkban részletesen is bemutatunk.

- Canon Hungária Kft.
  ☎ 465-8020
- www.canon-europa.com
- www.canon.hu
- A pirkadat istennője – CHIP 2001/1

Multi-Tech
Válasszon új útválasztót!

A Multi-Tech új formába öltöztette routercsaládjának új darabját, az RF500S szélessávú routert, amelyet elsősorban ADSL szolgáltatáshoz és kábelmodemekhez készítettek.

A WAN oldalon 10M Ethernet port, a LAN oldalon egy 4x10/100M switch, a kettő között pedig a Multi-Technél megszokott minőségű tűzfal van.

A pótvonalról (backup) 460 kbit/s-os aszinkron port gondoskodik, amely behívásra is használható.

A DHCP, a NAT és a PpoE mellett a VPN-t is támogatja.

A Multi-Tech szerverkártyái (aszinkron modemek, ISDN/V.90 hibrid) a korábban megszerzett Novell és SCO Unix legmagasabb minősítés mellé most megkapták a Microsoft Windows 2000 minősítést (certificate) is. A Red Hat Linux szintén tanúsítja a kártyacsalád alkalmazhatóságát internetes oldalain.

Két mondatban

Az Askey Computer Corporation legtöbb termékéhez egyaránt letölthető a Windows 2000-es és a Windows Millenniumhoz való meghajtóprogram is.

A DrayTek Corporation megkezdte a mini-Vigor 128 miniatűr ISDN USB terminál-adapter maces változatának szállítását.

- GamaxNet Kft.
  ☎ 372-7180
- info@gamaxnet.hu
- www.gamaxnet.hu

ABIT

BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!

Nagykereskedés

Mycom Kft.
Budapest, Kelenföldi u.2.
Tel.: 204-5444, 204-5434 Fax: 204-7444
www.mycom.hu

COOMP-KER Computer center
Budapest, Nádasdy u. 6.
Tel.: 215-2923, 216-8206, Fax: 216-1163
www.coompker.hu

Computer 2000, Tech Data

Az e-commerce új eleme

A Tech Data Corporation – az informatikai termékek, a logisztikai irányítás és más értéknövelt szolgáltatások nemzetközi szállítója – felvásárolta a Computer 2000-et, és a folyamat lezárulásával a Computer 2000 Magyarország is felvette a Tech Data nevet.

A Tech Data Magyarország beindítja In Touch nevű elektronikus kereskedelmi rendszerét viszonteladói részére. A cég egyes szállítói élnek már az elektronikus kereskedelem nyújtotta lehetőségekkel. A nemzetközi számítástechnikai disztributor új kereskedelmi csatornájával viszonteladóit kívánja előnyökhöz juttatni, akik – költségeik csökkentése és a hatékonyabb üzletvezetés mellett – az In Touchhoz tervezett szolgáltatói hálózattal vásárlóik részére értéknövelt szolgáltatásokat nyújthatnak.

- Tech Data Magyarország ☎ 236-1101
- www.techdata.hu
- www.techdata.com

Microsoft Magyarország

Megbízott igazgató

Hercegh Tamás, a Microsoft Magyarország Kft. ügyvezető igazgatója 2000. december 1-től közös megegyezéssel elhagyja a vállalatot – áll a kiadott közleményben. Feladatait határozatlan időre Vityi Péter nagyvállalati kereskedelmi igazgató veszi át, aki 1999-ben közel egy éven keresztül egyszer már vezette a Microsoft Magyarországot megbízottként, Reisz Attila váratlan távozásától Hercegh Tamás kinevezéséig.

A Microsoft továbbra is elkötelezett a magyar piac mellett, és a magyarországi leányvállalat tevékenységét a történtek nem befolyásolják – zárul a közlemény.

- www.microsoft.hu

NEC Computers Germany

Magyar képviselet

Az NEC Computers Germany november 1-jén képviseleti irodát nyitott Budapesten.

Az iroda feladata lesz az NEC és a Packard Bell márka képviselete Magyarországon és a környező országokban (Bosznia, Bulgária, Csehország, Horvátország, Jugoszlávia, Macedónia, Románia, Szlovákia és Szlovénia).

Az új iroda fogja koordinálni az eladásokkal, a marketinggel és a technikai támogatással kapcsolatos teendőket.

Az NEC Computers az NEC márkanévvel a professzionális üzleti (asztali és noteszgépek, szerverek), míg a Packard Bell márkanévvel az otthoni (asztali és noteszgépek) felhasználókat célozza meg.

Az iroda vezetőjének és regionális igazgatónak Pucz Józsefet nevezték ki, aki korábban az Oki Magyarország vezetője volt.

- www.nec-pc.hu
- www.szinva-net.hu
- www.neccsd-europe.com
- www.packardbell-europe.com

Microsoft

Szolgálat és védelem

Vásárlói védelmében a Microsoft létrehozta a *Hogyan igazoljuk?* című Web-helyet.

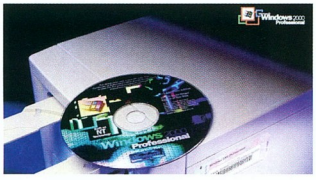

Jogtiszta-e a szoftver?

Az odalátogatók részletes információt kapnak arról, melyek azok az ismertetőjelek, amelyek alapján megbizonyosodhatnak a termékek jogtisztaságáról és eredetiségéről.

A fotóillusztrációk mellett letölthető videók is szemléltetik, milyen ismertetőjeleket kell vizsgálnunk a vásárláskor.

A Microsoft már a kilencvenes évek eleje óta alkalmaz hamisításgátló technológiákat – közöttük holografikus képeket – szellemi tulajdonának védelmében.

A Microsoft Magyarország Hogyan igazoljuk? oldalai az alábbi címen találhatók:

- www.microsoft.com /piracy/howtotell /hungarian/
- www.bsa.hu

Írisz

Vezeték nélküli Internet

Az Írisz új WaveNet szolgáltatása vezeték nélküli, mikrohullámú, nagy sávszélességű Internet-hozzáférést biztosít. Ez a bérelt vonali szolgáltatásoknál lényegesen kedvezőbben, járulékos telekommunikációs költségek nélkül nyújt állandó Internet-kapcsolatot. További előnye a páratlan rugalmasság.

Választék az Írisz Web-helyén

A rendszer néhány óra alatt telepíthető, a kapcsolat bővítése – például 64-ről 256 kbit/s-ra – egyetlen konfigurációs beállítás megváltoztatásával másodperceken belül elvégezhető.

Az Ethernet felületű csatlakozás eredményeként nincs szükség költséges routerekre.

A korszerű mikrohullámú adatátviteli technológia alkalmi Internet-szolgáltatásra is lehetőséget nyújt, például rendezvények nagy sávszélességű ellátására Budapest területén.

- Írisz ☎ 372-0050
- www.irisz.hu
- www.wirelessinternet.hu
- EuroWeb ☎ 224-4111
- www.euroweb.hu

Danka

Sokoldalú nyomtató munkacsoportoknak

Új digitális hálózati nyomtatót mutat be a Danka Magyarország Kft. 2001 elején. A 32 oldal/perc sebességű többcélú gépbe alaptartozékként beépített duplex egység egy különleges technológiának köszönhetően 25 oldal/perc sebességgel tud kétoldalas másolatot készíteni.

A nyomtatást 64 bites nyomtatásvezérlő irányítja, amely ismeri a PCL6 és a PostScript 3 laplerő nyelvet. PC-vel és Macintosh gépekkel is használható, a hálózati kapcsolatot pedig Ethernet kártya biztosítja. Az első nyomat elkészülésének ideje 5 másodperc.

Az A/4-es vagy A/3-as méretű lapokból teljes kiépítettségben 3100-at tud tárolni a berendezés öt papírtálcája.

Infotec P320: 25 oldal/perc sebességű kétoldalas üzemmód

A dokumentumok 1000 lap kapacitású tűzős egység szortírozza. A nyomatok elkülöníthetők 4 különálló tálcán.

A gép egyik képessége révén nagyobb példányszámú nyomtatási munka elindítása előtt mintapéldány készíthető.

Érdekesség, hogy a bizalmas nyomtatási lehetőséget használva a nyomtató a merevlemezén tárolja a munkát, és azt csak egy kóddal lehet a merevlemezről kinyomtatni.

Az Infotec P320 hálózati nyomtatót olyan 10–20 fős munkacsoportok kiszolgálására tervezték, havi maximális terhelhetősége kb. 20 ezer nyomat.

- Danka Magyarország Kft. ☎ 387-9110
- www.danka.hu

DIGITCAM
A DIGITÁLIS PARTNER

Fujifilm
FinePix 4900Zoom

- 4.3 millió képpontos képméret
- (max. 2400x1800-as felbontás)
- 2.4 millió képpontos Super CCD
- Nagyfényerejű objektív f: 2.8-3.1
- 6x optikai zoom: 35-210mm
- 55mm-s átmérőjű objektív
- Manuális élesség állítás gyűrűvel
- Központi érzékelős vakusaru
- Mini LCD kb. 96%-s képet adó kereső
- Egyedi fehérszínegyensúly állítás
- Érzékenység: ISO 125/200/400/800
- Sorozatfelvétel: 5 kép/másodperc
- 15x visszanézési zoom
- Li-Ion akku+töltő/hálózati adapter
- USB portos gyors áttöltés

Verhetetlen árértékarány!

Boltunk Canon, Fujifilm és Nikon digitális szaküzlet és bemutatóterem.

Digitális Mintabolt és üzlet
H-1072
Rákóczi út 4-6.
Astoria Üzletház
Tel: (36-1) 235 05 70, 71
(36-1) 352 16 77/ 30m
Fax: (36-1) 235 05 72

Nagy- és kiskereskedelmi értékesítés
H-1037
Kunigunda útja 66-68.
Tel/Fax: (36-1) 250 4303,
(06-30) 9849 822
www.digitcam.hu
digitcam@elender.hu

DigitCam. Együtt növünk az igényekkel.

Üzletünkben megtalálhatja a Canon, Casio, Fujifilm, Kodak, Nikon, Olympus és Ricoh digitális kínálatát. Valamint újdonságként a Canon digitális videókameráinak teljes választékát.

UBIMPEX Grafikai és nyomdai szolgáltatások Tel.: 06-20 33 84 129

Ha távközlés, akkor IP

A távközlési hálózatok rövidesen akár teljes egészében IP-alapúvá válhatnak, a hagyományos, vonalkapcsolt technológiába történő beruházások pedig az előrejelzések szerint 2002 folyamán várhatóan leállnak.

Ebben gyakorlatilag egyetért az a 30 európai távközlési szolgáltató, amely részt vett a Cisco Systems megbízásából a Yankee Group Europe által készített felmérésben. A Nyugat-, Kelet- és Dél-Európa-szerte volt nemzeti monopóliumokat és feltörekvő „alternatívokat", vezeték nélküli szolgáltatókat és kábeltévé-társaságokat egyaránt felölelő tanulmány az eddigi legátfogóbb a maga nemében. Arra keresték benne a választ, hogy milyen technológia alapjain, illetve milyen üzleti modellekben látják jövőjüket a 220 milliárd fontos európai távközlési piac szereplői. A Cisco és a Yankee Group közös sajtótájékoztatón ismertette a felmérés tapasztalatait Londonban, ahol magazinunk is képviseltette magát.

Miközben az Internet-forgalom éves növekedési üteme meghaladja a 400%-kot, az európai szolgáltatóknak ugyancsak nagyfokú újítókészségről kell tanúságot tenniük, derül ki a jelentésből. Ezek szerint az ágazat szédületes felpörgése közben a szolgáltatóknak csupán két típusa maradhat fenn hosszú távon: a globális vagy regionális érdekeltségű szolgáltatók, amelyek a legfejlettebb technológia alapjain szolgáltatások széles skáláját képesek nyújtani a magánfelhasználóktól a vállalati kategóriákon át a kisebb szolgáltatókig, valamint azok a kisebb rétegszolgáltatók, amelyek a fejlett technológiára építve a piac egy egy szegmensére specializálódnak. Minél előbb jelenik meg a szolgáltató a piacon IP-alapú (Internet Protcol) szolgáltatásaival, annál nagyobb szeletet hasíthat a tortából – utalnak rá az elemzők –, legyen szó fogyasztói vagy vállalati ügyfélkörről. Ugyanakkor figyelmeztetnek rá, hogy a technológiai újítást elhanyagoló szolgáltatók csakhamar ráébrednek majd: napjaink értéknövelt szolgáltatásai gyorsan fakulnak szokványossá, elvárható minimummá.

A hálózatok következő nemzedéke: az IP hullámának meglovaglása című elemzés ismertetésének részeként *Sameer Padhye*, a Cisco Systems európai, közel-keleti és afrikai szolgáltatói ágazatának alelnöke az új hálózati világ üzleti modelljeiről tartott előadást Londonban. Kifejtette, hogy a távközlési szolgáltatók jövőjét olyan fejlett szolgáltatások jelentik, mint az alkalmazás- és tartalomszolgáltatás, az egységes üzenetkezelés, a portálszolgáltatások, az on-line közösségek, az

Sameer Padhye, a Cisco Systems európai, közel-keleti és afrikai szolgáltatói ágazatának alelnöke

üzleti folyamatok kihelyezése, az épületautomatizálás és a távmunka. A puszta hozzáférés, az előfizető hálózatba való bekötése mint szolgáltatás megszűnik nyereséget termelni. Ennek illusztrálására Sameer Padhye amerikai példát hozott fel, ahol a távolsági hívások díja három év alatt a tizedére esett vissza. Ugyanakkor az SMS-t mint a jövő szolgáltatásainak előhírnökét említette, amelynél a távközlési szolgáltató nem a hálózat igénybevételének tartama, hanem a szolgáltatás minősége, tehát tartalma alapján számláz az ügyfelének.

Sameer Padhye előadásában a közeljövőről beszélt. E közeljövő Kelet-Európában, ahol még mindig az alapvető infrastruktúra fejlesztéséről és drága alapszolgáltatásokról beszélhetünk, távolinak tűnhet. A sajtórendezvényt követő interjúnkban a kelet-európai távközlési piac értékelésére kértük Padhye urat:

– A távközlési piac felszabadítását követően az Internet-használat minél szélesebb körben való elterjesztése a régió országainak legfontosabb feladata. Ez nyilván a távközlési díjak leszállításával gyorsítható folyamat, amit az adott ország kormánya és piacot uraló szolgáltatója döntő mértékben befolyásolhat, ha rászánja magát. Ugyanilyen jelentőségű azoknak a Web-alapú szolgáltatásoknak a megjelenése is, amelyek iránt megfelelő kereslet mutatkozik. Az Egyesült Államokban ez például a tőzsdeinformációk valós idejű továbbítása volt az Interneten. Európai sajátság a mobiltelefonok nagy arányú elterjedtsége, ami a WAP technológia alapjain szintén kedvező hatással lehet erre a fejlődésre.

Sameer Padhye szerint a kelet-európai régió országainak többsége már túljutott a távközlési vállalatok privatizációján és jelenleg a monopóliumok megszüntetése zajlik. A távközlési piacokat ezzel meg kell nyitni a verseny előtt, amihez a kormányoknak szabályozniuk kell a hálózatok összekapcsolásának tarifarendszerét, és „ki kell csomagolniuk a rezet", azaz az infrastruktúrát mindenki számára hozzáférhetővé kell tenniük.

– A kormányok felelőssége abban rejlik, hogy megfelelő szabályozással piacra segítsék a távközlési ágazat új szereplőit, akik a korábbi monopóliumokkal szemben lépéshátrányból indulnak – mondja Padhye úr –, és ezáltal biztosítsák, hogy az erőforrások ne vitákra fecsérlődjenek el, hanem a szolgáltatások fejlesztéséhez járuljanak hozzá. Ez nem lehetetlen, csupán elhatározás kérdése, amit saját tapasztalatból tudok példával alátámasztani. Mielőtt Londonba telepítették irodámat, szingapúri székhelyről dolgoztam vállalatunk ázsiai–csendes-óceáni régiójában, így figyelemmel kísérhettem, ahogy Dél-Korea mindezt egy év leforgása alatt véghezvitte.

A Cisco Systems a hálózatok jövőjével kapcsolatos meglátásait a kelet-európai régió kormányai és nagy távközlési szolgáltatói körében közvetlenül is ismerteti, hiszen az ágazat látványos fellendülése a vállalat üzletágának további gyarapodását is eredményezné a térségben. A tevékenység hatásfokáról Padhye úr diplomatikusan annyit mondott, hogy tapasztalataik szerint az általuk megkeresett illetékesek és vezetők kivétel nélkül tisztában vannak a kérdés horderejével, bár „az ember mindig úgy érzi, többet is végezhetett volna".

Kis Endre

APC Phantom Shopper

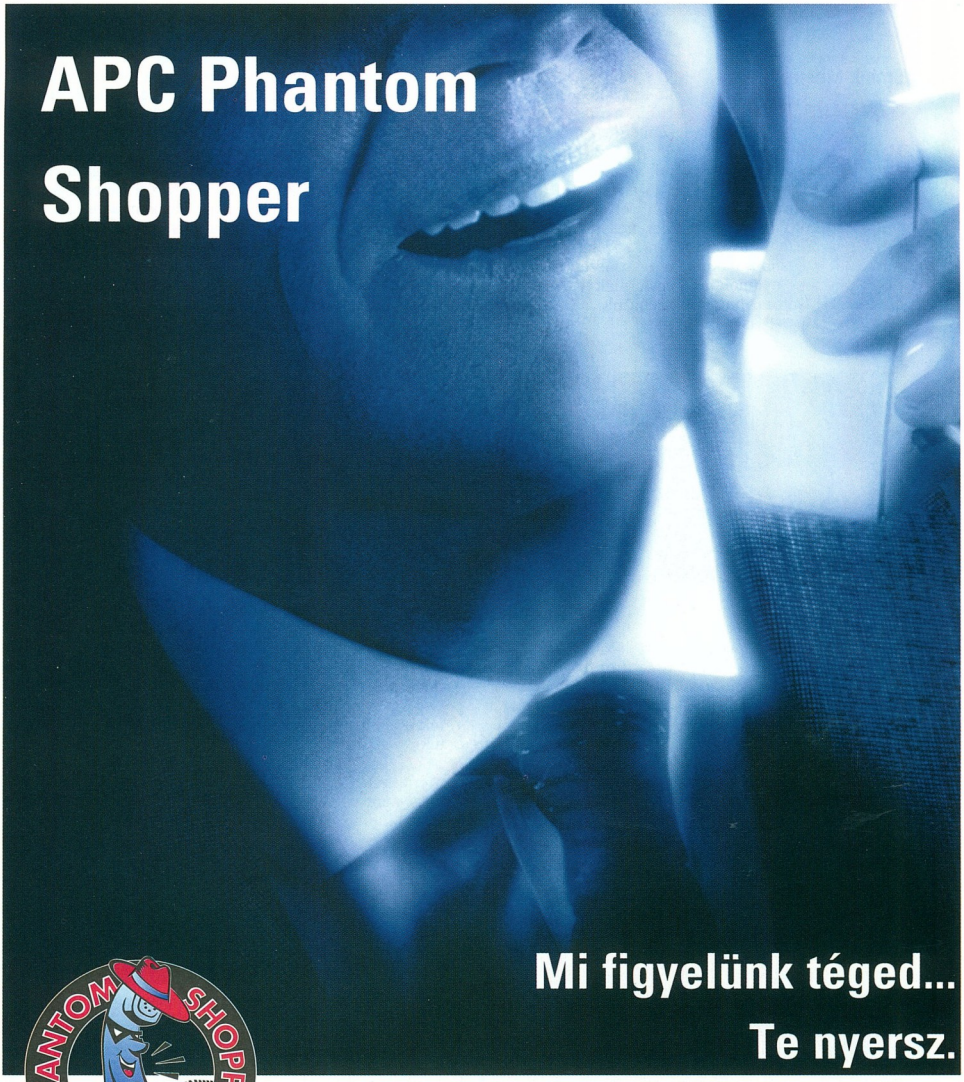

Mi figyelünk téged...
Te nyersz.

Az akció 2000. október 15-től 2000. december 15-ig tart és az APC Magyarország összes viszonteladó partnere részt vehet benne. Fantasztikus nyeremények! Regisztrációját küldje az alábbi címre.

APC
Legendary Reliability™

Powerline: +36 1 209 4678 - *Powerfax* +36 1 206 4677 - *E-mail:* apcHUN@apcc.com **Key Code 62609v**

©2000 American Power Conversion. Valamennyi védjegy a tulajdonosok birtokát képezi. APC4C0RF-HU

APC Hungary, 1114 Budapest, Könyves György u. 5. II/3

Smink Mester I

Szépüljünk?!

Mai ismereteink szerint az egyiptomiak voltak az elsők, akik már kifinomult kozmetikumokat használtak.

A görög kultúra legendás szépségtisztelete és testkultúrája jóval később alakult ki, de halvány nyomokban őrizte az egyiptomi hatást. A „koszmetikosz" is görög szó, jelentése: szépíteni, ékesíteni.

Tükröm, tükröm...

Ezt éppen nem, de sok egyéb információt megtudhatunk a Smink Mester CD-n található sminktörténetből, a sminkeléshez használt anyagok eredetéről. Megismerhetjük az arc festésének eszközeit, és megnézhetjük különböző típusú sminkek (nappali, alkalmi) elkészültét folyamatukban, de akár témakörönként csoportosítva is, így viszonylag könnyen ellesheték az alapvető technikák.

A CD bemutatófilmjén több eltérő típusú alanyt festenek ki, mégis hiányolunk egy kis magyarázatot hozzá, hiszen nem vagyunk egyformák – más az arcunk, szemünk, ajkunk formája, színe stb. S ezt mind másként lehet szépíteni, kiemelni, hangsúlyozni vagy éppen fedni.

A CD galériájában gyönyörű képeket láthatunk, tippeket kaphatunk kompozíciókra (arc, frizura és ruha együtt), de hiányoljuk a smink kiemelését a képből – külön bemutatva –, pedig erről szólna a CD.

Az itteni hiányosságokat remélhetőleg kijavítják a következő részben – legalábbis a CD címe folytatást sugall.

Ondrej Andrea

Tartalom: ★★★☆☆
Tálalás: ★★☆☆☆
Ár (bruttó): 3990 Ft
Unit Kft. ☎ 250-0889
www.unit.hu

Színes történelem

Zöld Ödön a Földgömbön

A bajai Profi-Média Kft. a Manó-kiadványok után újabb sorozatot indított, amelyben Zöld Ödön, egy tényleg zöld természetvédő és Beton Egon, a technokrata kalandjait ismerhetjük meg. A multimédiás kiadvány játszva tanítja a felső tagozatos iskolásoknak a történelmet. Az alaptörténet egyszerű: a fiúk megtalálják Egon feltaláló nagybácsijának időgépét, és kalandozni indulnak, de a gép menet közben elromlik. Ahhoz, hogy hazajussanak, végig kell menniük az egész történelmen az ókori Mezopotámiától napjainkig, és beszélgetni kell a korabeli emberekkel szokásaikról, arról, hogy mivel foglalkoznak, hogyan élnek, milyen problémáik vannak.

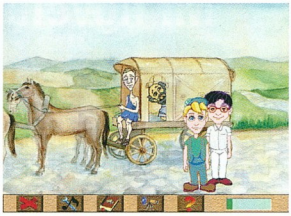
Ödön és Egon a hazajutás reményében Marcus Picullusszal beszélget a III. századi pannóniai viszonyokról

Minden beszélgetésből származó információ üzemanyagot eredményez az időgép számára, de csak annyit, hogy éppen eljussanak a fiúk a következő korba. Az utazás során segít NagyAgyVagy is, aki (ami?) nem más, mint egy kislexikon, és mindig sok érdekességet tud az adott korról. De hogy ne csak tanuljunk, menet közben játszhatunk is az egyes helyszíneken.

Például Egyiptomban számpiramist kell építeni, máshol a koszos és a tiszta folyó közti különbséget „szűrhetjük" le.

A túra legvégére hazajutnak hőseink, de sajnos Zöld Ödönnek nem igazán sikerül meggyőzni Beton Egont arról, hogy manapság a természet védelme a legfontosabb dolog.

A kaland végén egy teszt segítségével lemérhetjük, mi magunk mennyire gondolunk jövőnkre, mennyire védjük a természetet.

Weisz Tamás

Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★☆
Ár (bruttó): 4990 Ft
Profi-Média
☎ (79) 523-340
www.profi-media.com

Mindenki a magáét hajtogatja

3D Virtuális Origami

Origami, azaz hajtogatni a papírt. Gyerekeknek jó játék, nagyobbaknak jó szórakozás, ráadásul fejleszti a kézügyességet és a térlátást. Nagyon régóta kaphatók origamis könyvek, füzetek, ám a kezdőknek ezekből megtanulni az alapokat, megérteni egy-egy bonyolultabb figurát nem egyszerű.

Ezen a problémán próbál meg segíteni a Unit Kft. 3D Virtuális Origami című CD-ROM-ja, amely ígérete szerint „bevezeti önt az origami rejtelmeibe, elsajátíthatja az origami-technikákat, valamint megtanulhatja több mint 100 féle, különböző nehézségi fokozatnak megfelelő figura elkészítését".

Így készül a papírdinoszaurusz

A program ennek az ígéretének eleget is tesz: megmutatja az alaphajtogatásokat és ismerteti ifj. Papp László origamiművész által tervezett 130 papírszobor elkészítését.

Ezek között találunk fát, darut, bonyolultabb madarakat és emlősöket, vagy még ennél is bonyolultabb rovarokat és dinoszauruszokat.

Ám a kiadvány címével ellentétben nem 3D-s és nem virtuális. A figurákhoz tartozik egy-egy 2D-s ábra, fázisrajzok, kinyomtatható lap(ok), és a legtöbbhöz egy pár perces videó. Sehol egy forgatható, körbejárható objektum, sehol egy animáció, amely közelről, esetleg több szögből mutatná meg az egyes fázisokat. Ráadásul a program kezelőfelülete a végletekig leegyszerűsített, ám túlcsicsázott.

Weisz Tamás

Tartalom: ★★★★☆
Tálalás: ★★☆☆☆
Ár (bruttó): 5990 Ft
Unit Kft. ☎ 250-0889
www.unit.hu

SigmaLine® Computer

Komplett konfigurációk, alkatrészek értékesítése, kedvező hitel lehetőséggel!
Számítógépek átépítése, bővítése és komplett szervizelése

Gold 1+2ÉV Garancia!
- INTEL 566 CEL
- PIII/II 100Mhz ALAPLAP
- 7,5GB HDD, 56K MODEM
- 32MB SD RAM, SB HANG
- 8 MB 2D/3D AGP VGA
- 52X DELTA CD-ROM
- 1,44 FDD, BILL+EGER+HÁZ
- 14' SVGA MONITOR

NETTÓ 110.000.-

Diamond 1+2ÉV Garancia!
- INTEL 566 CEL
- PIII/II 100Mhz ALAPLAP
- 7,5GB HDD, 56K MODEM
- 32MB SD RAM, SB HANG
- 8 MB 2D/3D AGP VGA
- 52X DELTA CD-ROM
- 1,44 FDD, BILL+EGER+HÁZ
- 15' SVGA DIG. MONITOR

NETTÓ 119.900.-

Diamond PRO 1+2ÉV Garancia!
- INTEL 566 CEL
- PIII/II 100Mhz ALAPLAP
- 10,2GB HDD, 56K MODEM
- 64 MB SD RAM, SB HANG
- 8 MB 2D/3D AGP VGA
- 52X DELTA CD-ROM
- 1,44 FDD, BILL+EGER+HÁZ
- 15' SVGA DTK MONITOR

NETTÓ 139.900.-

Kiskereskedelmi üzletünk
Címünk:
1077 Bp. Dohány u. 54.
Tel.: 462-03-11
Tel./Fax: 462-03-10
Nyitva: H-V 10°-18°
www.sigmaline.hu

20% ELŐLEGGEL OTP HITELRE!

Használt alkatrészek

•14" MONITOROK	15.000.-	• ABIT ALAPLAPOK	18.000.-
•15" MONITOROK	25.000.-	• PIII 133Mhz ALAPL	12.000.-
•17" MONITOROK	40.000.-	• DIAMOND 8MB AGP	7.500.-
•Intel 233MMX	12.000.-	• TNT 2 M64 32MB	15.000.-
•Intel PII 266	14.000.-	• 1.44 FDD	2.500.-

Látogasson el megújult weboldalunkra!
www.sigmaline.hu Email: info@sigmaline.hu

CHIP

Ha előfizet, olcsóbb!

Akció 2001. január 31-ig!

1 évre 10 416 Ft, fél évre 5208 Ft.

Telefon: 349-4768
e-mail:
terjesztes@vogel.hu

CHIP

roline
A MINŐSÉGI VONAL

roline
COMPUTER ACCESSORIES

Minőségi kábelek, átalakítók, kapcsolók a Roline magyarországi disztributorától:

AlphaSonic Kft.

H-1134 Budapest, Csángó u. 13. Tel: 350-6822, 350-6826
E-mail: info@alphasonic.hu Web: http://www.roline.hu

Népszerű fizika

1995 végén a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár megrendezte a Rongyos könyvek című kiállítást. Ezen a tárlaton olyan könyveket mutattak be, amelyeket az évek során szó szerint rongyosra olvastak.

A kiállított könyvek között többek között megtalálható volt Arisztotelész Nikomakhoszi etikája, Plutarkhosz Párhuzamos életrajzokja, Schiller válogatott művei és Platón összes műve, valamint Simonyi Károly *A fizika kultúrtörténete* című könyve.

Simonyi professzor munkája 1978-ban jelent meg először a Gondolat Kiadó gondozásában. Három évvel később látott napvilágot az első kiadás javított és „kissé bővített" utánnyomása, majd 1986-ban új szedéssel készült el a lényegesebb változásokat tartalmazó harmadik kiadás. Ezt követte 1990-ben és 1995-ben a könyv német nyelvű változata (Kulturgeschichte der Physic), végül – remélem mondhatjuk, hogy egyelőre – 1998-ban az a negyedik magyar kiadás, amely figyelembe vette a magyar és a német nyelvű könyvekről szóló recenziókat. Ebből a negyedik kiadásból készítette el A fizika kultúrtörténetének multimédiás CD-ROM-ját a BioDigit Kft.

A szerkesztés csodája

A CD-ROM szerkesztői nem voltak egyszerű helyzetben. A könyvet ugyanis a professzor tudománynépszerűsítő olvasmánynak, egyszersmind egyetemi tankönyvnek készítette, sőt egyben fizikatörténeti olvasókönyvnek. Emiatt rengeteg idézetet tartalmaz, amelyeket eredetileg kék színű, apró betűs, párhuzamos szedéssel különítettek el, amit a negyedik kiadásban raszteralátét váltott fel. Ezenkívül mind a főszöveg, mind a – fizikailag – marginális rész rengeteg képet, illusztrációt tartalmaz. Ezek közül sok nagyméretű, részletgazdag kép, amelyek bizonyos méret alá nem kicsinyíthetők, ráadásul jelentős részükhöz képaláírás is tartozik. Mindezeken túl a szöveget rengeteg képlet – melyek többsége meglehetősen bonyolult – és egy több részre vágott időskála színesíti. A könyvben található több mint harminc színes tábla is, amelyek fotókat, festményeket, régi könyvlapokat, azonkívül fekete és kék szövegeket tartalmaznak.

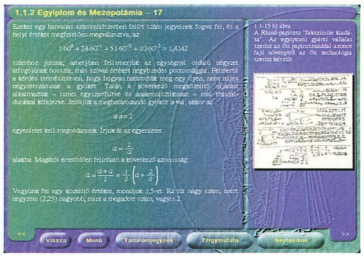

Szövegek, képek, képletek, képaláírások, bonyolult tördelés

A kiadvány alapját a BioDigit saját fejlesztésű multimédia-szerkesztő programja, a Lapoda adta, amelynek a felhasználók szempontjából az az egyik fő előnye, hogy a CD használatakor nem kell telepíteni: a CD-t a meghajtóba helyezve pár másodperc után már bele is lapozhatunk a könyv digitális változatába.

A könyv bonyolult szerkezetét többékevésbé sikerült jól átvinni a képernyő adta keretbe, ám néhány grafikai megoldás sajnos nehezíti az olvasást. Az egész kiadvány hátterét adó kékeszöld, dombornyomásos grafika (amely Kiss István borítója alapján készült) nagyon látványos a főmenüben, de a 2320 oldalnyi szöveg, főleg a ciánkékkel kiemelt részek olvasását már nehezíti. Ugyancsak a folyamatos olvasást akadályozzák a gyakran ritkuló sorok, valamint az élsimítás nélküli, zavaróan pixeles betűk, amelyeknek döntött változatai ráadásul időnként kilógnak a szövegkeret jobb szélénél. Azt sem értettem, hogy ha már annyi apró részletre oda tudtak figyelni a szöveg szerkesztésénél, miért maradtak felül a nyitó idézőjelek?

A multimédia csodája

Főleg azért bosszantottak az említett hibák, mert ugyanakkor a CD-n látszik a BioDigit másfél éves munkájának szinte minden egyes perce. A kiadvány a lehetőségekhez képest követi a könyv bonyolult szerkezetét, sőt néhány nagyon jó ötlet és a multimédia nyújtotta lehetőségek kiaknázásával rengeteg többletet nyújt. A már említett 2320 képernyőnyi oldalon 2019 kép és képlet található, mindezeket közel háromórányi hanganyag és félórányi videorészlet egészíti ki, többek között egy 1996-os portréfilm 17 perces részlete, vagy az, amelyen Juhász Ferenc saját versét olvassa fel. A képek közül néhány nem fér el a képernyőn, ám ezeket az egér segítségével elmozdíthatjuk az adott kereten belül. Sőt találunk olyan képet is (például az 1933-as brüsszeli konferencia résztvevőit bemutató 5.4-1 ábrát), amelyekre kattintva többletinformációkhoz juthatunk. A digitális könyv egyik legnagyobb előnye, hogy a hiperlinkek révén gyorsabban lapozhatunk egy-egy színes képhez, az irodalomjegyzékhez vagy a könyv „ki kicsodájához".

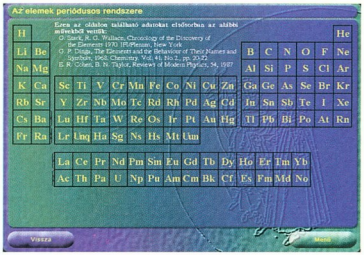

Az elemekre kattintva megtudhatjuk az adott elem nevét, atomtömegét, elektronszerkezetét, felfedezőjének nevét és felfedezésének évét

Weisz Tamás

Minimális hardverigény
Processzor: 150 MHz-es Pentium
Memória: 32 Mbyte
CD-olvasó: 2-szeres sebességű
Megjelenítő: 800×600 képpont, hi-color
Hangkártya:
16 bites, Windows 95-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 9x/2000
Korosztály: diák, felnőtt
Forgalmazó: Teletrio-BioDigit Kft.
☎ 222-2671
www.biodigit.hu
Ár (bruttó): 8400 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★☆

Új évezred...

...kezdődik most. Az elmúlt évezred utolsó százada szinte vallásként adta kezünkbe az információt. Az információs forradalom csak első lépése volt annak az innovációs folyamatnak, mely a most kezdődő ezer év fő irányvonala lehet. Az elektronikai iparban elért meghatározó helyünk nagy lehetőséggel és egyben óriási felelősséggel ruház fel bennünket. Ennek tudatában teljes odaadással készülünk az eljövendő időkre – az újévi ünneplés, pezsgő és fogadalomtétel után következő szürke hétköznapok munkájával igyekszünk, hogy munkánk eredménye ne csak egy szűk réteg kiváltsága, hanem mindannyiunk életének része, segítőtársa és barátja lehessen.

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

SAMSUNG
ELECTRONICS

A pötyögéstől a gépelésig

Gépelni szinte mindenki tud. A kérdés csak az: hogyan? Vannak, akik mutatóujjaikkal vadásszák a billentyűket, vannak, akik több ujjukat is (akár mind a tízet) használják, ám össze-vissza kóválygognak a gombok fölött.

A profik oda sem nézve percenként több száz betűt ütnek le. Mindazoknak, akik nem az utolsó kategóriába tartoznak, érdemes beszerezniük a Gépelés 2000-et. Ez a program nem ígér csodát, csak azt, hogy aki figyelmesen meghallgatja és elolvassa a tanácsokat, utasításokat, végigcsinálja a 63 gyakorlat több száz feladatát (némelyiket akár többször is) és a kiegészítő gyakorlatokat, a tanfolyam végére megtanul vakon gépelni. Ebben segítségére lesz a Kökény Sándor „Gépírás író- és számítógépen" című tankönyve alapján készült multimédiás anyag.

A nagyon szépen kidolgozott program helyettesíti a magyarázó, diktáló és értékelő tanárt – akár egy csoport számára is. A Gépelés 2000 szó szerint személyre, ez esetben diákra szabható, illetve a program tanulónként nyomon követi, ki hol tart a tanulásban, milyen eredményekkel végezte el az egyes feladatokat, gyakorlatokat. Mindezen adatok elmenthetők és esetleges újratelepítés után visszatölthetők.

A szoftver kezelése, gombjai már első pillantásra is érthetőek, világosak. Ha valakinek mégis kételyei lennének, forduljon nyugodtan a program súgójához, pontosabban súgóihoz. Ugyanis négy segítőkész figura közül választhatjuk ki a számunkra legszimpatikusabbat.

A programozók maximálisan kihasználták a Microsoft Agent technológia lehetőségeit, így Peedy, a papagáj, Merlin, a varázsló, Genie, a dzsinn és Robby, a robot nemcsak akkor segít, ha hívjuk őket, hanem a Microsoft Office segédeihez hasonlóan hasznos tanácsokat is adnak. Többnyire észreveszik, ha útban vannak, olyankor elegánsan arrébbállnak.

Másolni csak pontosan, szépen... és gyorsan

Gyakorolni, gyakorolni, gyakorolni...

Az első gyakorlatok során a gépelés alaptartását és a nyolc „lefogott" billentyű kezelését ismerjük meg. Az ezeket követő több mint harminc gyakorlat mindegyike egy vagy több újabb betűt, írásjelet vagy számot tanít meg. A program minden esetben először részletesen elmagyarázza, mikor mit kell tennünk, hogyan tudjuk leütni a megfelelő betűt, betűkombinációt, majd többször is gyakoroltatja velünk a tanultakat. A gyakorlatok második felében szövegeket fogunk másolni a képernyőről, előgyakorlatokkal elősegítve a pontosabb és gyorsabb gépelést.

A program azonnal gondoskodik a „korrepetálásról" is. A kiegészítő feladatok között találjuk a betűismétlő gyakorlást, amelyben az első 35 lecke kiválasztott feladatait ismételhetjük át. Szintén a kiegészítő gyakorlatok között találunk néhány gépírási szabványhoz (rövidítések, számok, számcsoportok, írásjelek stb. írása) tartozó speciális feladatot, a számbillentyűzet használatát bemutató részt, valamint hosszabb-rövidebb összefüggő szövegeket, amelyekkel tesztelhetjük gépelési tudományunkat. Ismert bemondók diktálják a szöveget a beállított ütemben, és a megfelelő gomb vagy billentyűkombináció megnyomására megismétlik az utoljára felolvasott szövegrészt. Nehezítésként a másolási minta kikapcsolható, ilyenkor csak a fülünkre – és egyre gyorsuló ujjainkra – támaszkodhatunk. Egyébként pihenésképpen érdemes külön meghallgatni, elolvasni a szövegeket, mert a 62 részlet között nagyon sok érdekesség található, amelyek tartalmára nem igazán tudunk odafigyelni, amikor éppen 200 leütés/perc sebességgel püfölünk a billentyűket.

A tanulás, gyakorlás monotonságát három játékkal törhetjük meg. Ezek a játékok is fejlesztik tudásunkat, hiszen csak akkor tudunk elegendő banánt áthozni a túlsó partról, csak akkor élhetjük túl a kocsma előtti lövöldözést, csak akkor nem esünk le a monociklíről, ha elég gyorsan gépeljük be a megfelelő betűsorozatokat. A játékok figyelembe veszik, hol tartunk a tanulásban, és csak olyan betűket várnak el tőlünk, amelyeket már tanultunk.

Weisz Tamás

Minimális hardverigény
Processzor: Pentium
Memória: 32 Mbyte
CD-olvasó: 4-szeres sebességű
Megjelenítő: 800×600 képpont, 16 bites színmélység
Hangkártya:
16 bites, Windows 95-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer:
Windows 9x/2000/NT
Korosztály: diák, felnőtt
Forgalmazó: DigitalSoft ☎ 467-0135
www.digitalsoft.hu
Ár (bruttó): 6680 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

Halálsoron
Királyi

A film Stephen King egyik itthon talán kevésbé ismert (folytatásokban megjelent) művének elképesztően szép és hű adaptációja. Címe ellenére nem a szerző egyik

Coffey igazságot szolgáltat

elszállt horrortörténetéről van szó, sokkal inkább az elgondolkodtató írásai közül való, mint amilyen a Remény rabjai is volt. Talán nem véletlen, hogy ugyanaz a Frank Darabont áll forgatókönyvíróként és rendezőként mindkettő megfilmesítése mögött. Ezúttal is remek munkát végzett, a jól összeválogatott színészek szintén parádés alakítást nyújtanak. A halálsor egy börtön halálraítélteket fogva tartó blokkjának folyosója, az elítélt utolsó méterei a villamosszékig. Egy napon új rab érkezik, hatalmas termetű fekete fickó, akit két kislány brutális meggyilkolásáért ítéltek halálra – és akiről hamarosan kiderül, hogy fél a sötétben, és csodákra képes, hogy megszabadítson másokat a problémájuktól. Megölhetjük-e isten egyik csodáját tévedésből, és ha igen, mivel bűnhődünk érte – erről szól a háromórás film. Az extrák között ezúttal a mozielőzetest és tízperces „Így készült" összeállítást találunk, amelyben a készítőkön és a színészeken kívül megszólal Stephen King is.

Spányik Balázs

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★☆☆☆
Dolby Digital 5.1: angol, spanyol
Felirat: angol, cseh, görög, horvát, héber, lengyel, magyar, portugál, spanyol, török
Képarány: 16:9
Hossz: 180 perc
Kiadó: Warner Bros.
Listaár (bruttó): 6750 Ft

Csúcsformában
Csak tiszta forrásból

A kínai nagykövet lányát elrabolták. Az FBI a filmekben megszokott arroganciával kezd nyomozásba, és enyhén szólva ellenzik azt az ötletet, hogy a nagykövet nyomozó barátja (Jackie Chan) beleártsa magát ügyeikbe.

A koloncot végül egy nagyszájú, ám csekély eredményeket felmutató rendőrre (Chris Tucker) bízzák, hadd menjen városnézésre.

Hőseink végül ráébrednek arra, hogy statisztaszerepre ítélték őket, és saját erejükből megoldják az ügyet, rengeteg ötletes verekedés és némi lövöldözés közben. Érdekes film a Csúcsformában. Ügyesen ötvözi a távolkeleti kung-fu filmeket a hagyományos amerikai krimivel, a hallgatag Jackie Chant a nagydumás Chris Tuckerrel, és rengeteg ismert film egy-egy jelenetét, képét, hangulatát. Jó hangulatban láttam a filmet, így ezt nem plágiumnak, inkább tiszteletadásnak, sőt egyfajta játéknak fogom fel. Mindenesetre a szereplők is csúcsformájukat hozták, hangulatosan pofozták és lőtték végig a filmet.

A lemez tartalma mesés, már-már aranybánya.

A szinte kötelező elemnek számító filmelőzetes és rendezői kommentár mellett a film elhíresült zenéiből készített két videoklipet is kapunk, valamint a szereplők és résztvevők életrajzát. Ezzel még mindig nincs vége a sornak, következnek a kihagyott jelenetek, megtekinthetjük mi maradt ki a filmből, és a monumentális „Így készült", benne sok érdekességgel, újabb bakiparádéval, ám sajnos feliratozás nélkül.

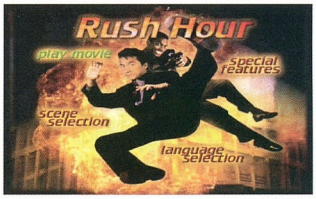

Tűz, jöjj velem!

Hab a tortán a rendező első, diákkori rövidfilmje egy tinisztár nyomában, amely egyben Rebecca Gayheart első bemutatkozása a showbiznisz-ben. Nagy öröm lenne, ha a kiadók a jövőben az extra tartalomhoz is hozzábiggyesztenének némi magyar feliratot.

Győri Ferenc

Kép: ★★★★☆
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★
Dolby Digital 5.1: angol
Felirat: cseh, héber, lengyel, magyar
Képarány: 16:9
Hossz: 100 perc
Kiadó: New Line Cinema
Listaár (bruttó): 6750 Ft

Lost In Space
Időzavar a zűrben

Vannak olyan sci-fi filmek, amelyek a látványos effektusok, űrcsaták, legkülönbözőbb űrlények stb. ellenére sem ütik meg igazán a mércét. Sajnos ezek közé tartozik a Lost In Space is.

A történet gócsörtjeit nem tudja feledtetni a látványos megvalósítás, így a színvonal megmarad a tizenéves gyerekeknek szánt rajzfilmek szintjén. Mesének viszont még elmegy. Aki nem akarja egy pillanatra sem komolyan venni, akár még jól is szórakozhat.

Felszáll az Orion... :)

De most nem filmkritikát, hanem DVD-bemutatót írunk.

A DVD-s változatban ízelítőt kaphatunk arról, hogyan készültek a kétségkívül látványos effektusok, láthatjuk az először még elnagyolt komputergrafikákat, a lények készítésének, animálásának eljárásait és más trükköket. Érdemes megnézni a kivágott jeleneteket is, olyan „szereplők" is láthatók bennük, amelyek kimaradtak a végső változatból.

Érdemes külön kiemelni a videoklipeket, amelyeket a kísérőzenékhez készítettek, és szintén megtalálhatók a DVD-n.

Az egyik az a szám, amellyel a film legtöbb promója látható volt, előadója az Apollo 440 – nagyon lendületes zene.

A másik szám előadója a Chrystal Method, hangzása pedig megfelel a mai kor techno, house, remix, stb. igényeinek.

A főszereplők nem csupán a filmben láthatók, a stáblistában mindegyik megszólal, és elmondja véleményét, érzéseit a filmről. S ha még a rendezői kommentárt is végighallgatjuk, akkor talán másképp tekintünk a filmre.

Nagy Zoltán

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★
Dolby Digital 5.1: angol
Felirat: cseh, héber, lengyel, magyar
Képarány: 16:9
Hossz: 124 perc
Kiadó: New Line Cinema
Listaár (bruttó): 6750 Ft

Kisvakond kalandjai
Régi ismerős a föld alól

Gyermekkorom egyik kedvenc mesefigurája volt – a tévéből és könyvekből – Kisvakond, ez a kedves, szeretetreméltó teremtmény. Nagy izgalommal vittem haza ezt a lemezt, amegombócot" nézi, megnyugodtam. A lemezről sajnos a létezésén és azon kívül, hogy újabb magyar DVD-t láthatunk a piacon, sok jót nem lehet mondani. Képminősége mint egy közepes vagy még gyengébb VHS kazettáé, hangja kicsit zajos mono, extra gyakorlatilag nincs rajta (kilenc – részben leendőnek mondható – lemez borítója, és egy önreklám, amelynek inkább füzetmellékletben lenne a helye), ám mégis, a közel másfél órás, tíz epizódot tartalmazó lemez gyöngyszem.

Hogyan lehet megszabadulni egy rágógumitól?

lyen a hatvanas-hetvenes évek cseh „sztárfigurájának" tíz története látható. Azon izgultam, mit fog szólni hozzá gyermekem, ő is úgy fogja-e szeretni az autózó, varázsszónyegen repülő, a rágógumitól szabadulni vágyó, vagy éppen egy nadrágjáért mindenkit megmozgató Kisvakondot? Amikor harmadik nap is arra értem haza, hogy esti mese gyanánt a kis fekete „ször-

Weisz Tamás

Kép: ★☆☆☆☆
Hang: ★☆☆☆☆
Extra: ★☆☆☆☆
Mono: magyar
Felirat: –
Képarány: 4:3
Hossz: 86 perc
Kiadó: DVD Video és Audio Kft.
Listaár (bruttó): 5000 Ft

Toy Story – Játékháború 2.
A játékkommandó akcióban

Andy táborba indul, ám indulás előtt „sikerül elszakítania" Woody karját, így a cowboy a tábor helyett a polcon köt ki, majd onnan – miután megmenti egy játéktársát a kirakodóvásártól – egy gaz játékrabló, Al McWiggin karmaiban. Al lakásában megtudja, hogy ő az ötvenes évek egyik nagy sorozatának főszereplője, és megismerkedik régi cimboráival: Jessie-vel a harsány cowgirllel, Stinky Pete-tel, az aranyásóval és Szemenaggyal, a csupaszív pacival. Mindeközben régi barátai Buzz Lightyear vezetésével expedíciót szerveznek Woody megmentésére. A film remek szórakozás gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, akik közben játszhatják a „ki ismer fel több klasszikust"

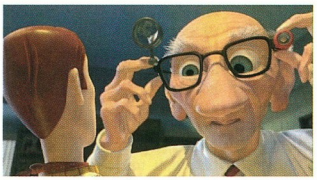

Régi ismerős új szerepben

című játékot. Habár eredetileg a Disney és a Pixar közös remekművének két epizódja egyszerre jelent volna meg, ám – állítólag technikai problémák miatt – a második rész „beelőzött", az első részre kicsit még várni kell. (Remélhetőleg mire ezek a sorok megjelennek, az első rész is a boltokban lesz.) A DVD képminősége osztályon felüli, hiszen közvetlenül a digitális alapanyagból készült. Ehhez párosul a szintén kiváló angol 5.1-es, és a valamivel szerényebb minőségű, ám remek fordításokat tartalmazó magyar szinkron. A lemezen a film mellett találunk néhány interjúrészletet a film készítőivel és a figurák eredeti hangjaival (Tom Hanksszel, Tim Allennel és a többiekkel), megnézhetjük a végefőcímben is látható „rontott" jeleneteket nagyban és a Pixar 1986-ban készített animációs rövidfilmjét ifjabb Luxóról, az ugráló lámpáról, „akiből" azután a cég híres logója lett.

Weisz Tamás

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★
Dolby Digital 5.1: angol, francia, holland
Dolby Surround: cseh, flamand, lengyel, magyar, szlovák
Felirat: angol, francia, holland, magyar
Képarány: 16:9
Hossz: 89 perc
Kiadó: Disney
Listaár (bruttó): 6000 Ft

Burn the Floor
Táncturmix

Nehéz nem észrevenni a hasonlóságot a Burn the Floor és a Riverdance között. Utóbbinak „eredetije" az 1994-es Eurovíziós Dalfesztiválon előadott egyik hatperces táncjelenet volt, míg az előbbi Elton John 50. születésnapi buliján bemutatott húszperces show, amely teljesen lenyűgözte a hatszáz vendéget.

A Riverdance, majd az abból „kinövő" Lord of the Dance és Feet of Flames sikerét azt hiszem, nem kell ecsetelnem. Ezekhez képest nálunk még kevésbé, vagy inkább egyáltalán nem ismert a Burn the Floor, pedig az elmúlt mintegy két évben hatalmas sikert aratott a világ nagyvárosaiban. A produkcióban rengeteg táncfajtával találkozunk: valcerrel, modern utcai táncokkal, flamencóval, lindy hoppal, salsával, akrobatikus rock and rollal stb. Minden zenéhez és minden tánchoz külön kosztüm dukál, így a közel ötven táncos több mint négyszáz ruhát visel az előadás alatt. A DVD-n a táncshow-n kívül félórás rövidfilm is található, amelyből megtudhatjuk, hogyan készült fel 9 hónap alatt 17 ország 46 táncosa Anthony Van Laast rende-

Az ötvenes, hatvanas, hetvenes évek slágerei...

ző és koreográfus vezetésével a londoni Pinewood Studiosban (ahol a James Bond-filmek első felvételei készülnek).

Weisz Tamás

Kép: ★★★★☆
Hang: ★★★★☆
Extra: ★★☆☆☆
Dolby Digital 5.1: angol
Dolby Stereo: angol
Felirat: angol
Képarány: 16:9
Hossz: 92 perc
Kiadó: Universal
Listaár (bruttó): 6900 Ft

Egy igazi mozi

A monumentális filmek ideje lejárt. Vagy mégsem? Az elmúlt év egyik legnagyobb mozisikere a Ben Hurt, a Spartacust és társait idéző két és fél órás történelmi film, a Gladiátor volt.

Róma, Kr.u. 180-ban. Maximus Decimus Meridius tábornok vezetésével a római hadsereg véres háborút nyer a germánok ellen, tovább növelve a Római Birodalom és Marcus Aurelius császár dicsőségét. Az idős császár szeretne visszavonulni, de hatalmát nem fiának, hanem Maximusnak adná át azzal a megbízással, hogy állítsa vissza a köztársaságot. Mielőtt kihirdethetné akaratát, fia megöli, és kivégezteti Maximust és családját. A tábornok túléli a kivégzést, de súlyosan megsebesülve rabszolgakereskedők kezére kerül, akik eladják Proximónak, aki egy gladiátoriskola tulajdonosa. Az egykori hadvezérnek egyetlen célja maradt: bosszút állni családja és az apjaként tisztelt császár haláláért.

A győztes jutalma az új császártól: kivégzés

Egy film és más semmi

A film két DVD-n jelent meg, amelyek közül az első „mindössze" a filmet tartalmazza. Ennek ellenére a lemezen több mint hat és fél Gbyte-ot foglal el, többet mint a legtöbb film az összes extrájával együtt. Ennek csak részben oka a film 2,5 órás hossza. Magyarországon ez az első hivatalosan megjelenő film, amelyik nemcsak Dolby Digital, hanem DTS hangsávot is tartalmaz – ami sokak szerint sokkal jobb hangminőséget ad. Lehet, hogy az én fülemmel van baj, az is lehet, hogy a DTS hang kipróbálásához használt eszközök nem voltak elég jók, de nem hallottam igazán különbséget a Dolby Digital 5.1 és a DTS között. Bármelyik hangsávot választjuk, tiszta magas hangokat és erőteljes mélyeket hallunk.

A képről – többórás, alapos vizsgálat után – egyetlen negatívumot lehet csak mondani: kicsi. De erről nem a DVD tehet. A készítők minden tőlük telhetőt megtettek: a kép éles, kontrasztos, jól fókuszált, a színek gyönyörűek, teltek. Ennél jobb eredményt csak a digitálisan előállított rajzfilmek tudnak produkálni. Ám ez a film – a régi klasszikusokhoz hasonlóan – csak nagy kivetítőn érvényesül. Ennek a korongnak a szolgáltatásait főleg azok fogják nagyra tartani, akik megengedhetnek maguknak egy jó kivetítőt.

Amikor a gladiátorból ismét hadvezér lesz

A már említett két hangsáv mellett található egy harmadik is, amelyen Ridley Scott rendező, John Mathieson operatőr és Pietro Scalia vágó mesél a film készítésének titkairól.

Légiónyi extra

A második korongon lévő extrák végignézése hosszabb időt igényel, mint a film. Először is a vágószoba padlójáról válogathatunk a tucatnyi kimaradt jelenetből. Ezeket megnézhetjük az eredeti hanggal vagy Ridley Scott kommentálásával. Pontosabban csak 11 ilyen jelenet van, ugyanis a tizenkettedik egy hétperces zenés klip, amelyet Pietro Scalia külön a DVD-kiadáshoz készített.

A 25 perces werkfilm (Így készült a Gladiátor) helyszínről helyszínre járva mutatja be a szereplőket, a filmkészítőket, a forgatás nehézségeit, a korhű ruhákat és fegyvereket, vagy azt, hogyan építették fel számítógéppel a korabeli Rómát és a Colosseumot. Nagyon sokat tanulhatunk a „Gladiátorjátékok: véres római sport" című ötvenperces dokumentumfilmből. Ebben archeológusok, a michigani és a harvardi egyetem professzorai, valamint a British School of Rome igazgatója mutatja be a játékokat és azok szereplőit, von érdekes párhuzamot az akkori és a mai gladiátorok (amerikai focisták, jégkorongozók stb.) között.

Kevés annyira ismert és népszerű filmzeneszerző van, mint az Oscar-díjas Hans Zimmer. Több mint húszperces interjúban mesél a filmzeneírás nehézségeiről, az egyes jelenetekhez készített zenékről, az együttműködésről a többi filmkészítővel, arról, hogy miért tekinthető zenei szempontból nyitánynak a film első 14 perce.

Szokatlan szemszögből is megismerkedhetünk a forgatással a császár unokaöccsét, Luciust alakító Spencer Treat Clark képes-szöveges naplójából, valamint a több mint 180 képet tartalmazó fotógalériából és a néhány főbb, illetve kimaradt jelenet storyboardjából és a koncepciórajzokból.

Akit érdekel, mi adta a film alapötletét, mi alapján válogatták a szereplőket, vagy hogyan épült fel újra a Colosseum, az megtalálja a produkciós jegyzetekben. Mindezeken túl a lemezen találunk még két mozi- és négy tévéelőzetest, valamint a főbb szereplők és a készítők életrajzát és filmográfiáját.

Sajnos az extrákhoz tartozó feliratok között nincs magyar. Remélhetőleg a kiadók egyszer majd eljutnak odáig, hogy ezekhez a többnyire nagyon érdekes kiegészítőkhöz is elkészítsék a magyar feliratot is.

Weisz Tamás

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★
DTS: angol
Dolby Digital 5.1: angol
Felirat: angol, arab, bolgár, cseh, dán, finn, görög, hindi, holland, horvát, héber, izlandi, lengyel, magyar, norvég, svéd, török
Képarány: 16:9
Hossz: 149 perc
Kiadó: Universal
Listaár (bruttó): 8500 Ft
InterCom Kft.: www.intercom.hu

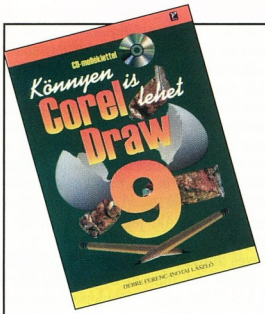

Debre Ferenc–Inotai László

Corel-Draw 9, Könnyen is lehet. CD-melléklettel

Panem, 2000, 412 oldal, 4900 Ft

Miközben olvastam ezt a könyvet, érzéseim szinte tengeribetegséget kaptak. Problémáim azzal kezdődtek, hogy a könyv szinte napra pontosan egyszerre jelent meg a CorelDraw 10-zel. Azután nem tetszettek az amerikai stílusú jópofizások, poénkodások, és találkoztam néhány pontatlansággal (például a telepítő nem a C:-t, hanem a Windows meghajtóját kínálja fel), hibás rajzzal (a 2.6-os ábra nem rögzített dokkolóablakot mutat), furcsa magyarítással is (bitmapből bitkép). A legkevésbé az tetszett, hogy a jelölés szerint kezdőknek is ajánlott könyv túlzottan elmerül a beállítás részleteiben, és csak a 78. oldalon kezd a lényeggel, a rajzolással foglalkozni. Ráadásul néhány fogalmat hamarabb használ, mint ahogy elmagyarázná, és túl sokszor hivatkozik a CD-mellékleten található szövegekre – eleve nem értek egyet a „fele a könyvben, fele a CD-n" megoldással.

Ugyanakkor a könyv egyes fejezetei nagyon jól sikerültek. Azt hiszem, nyugodtan mondhatom: az eddig megjelent magyar nyelvű CorelDraw-könyvek közül a legjobban. Ilyenek például a színkezelésről, a nyomtatásról és az effektusokról szóló fejezetek. A könyv ábrái, grafikái messze az átlag fölötti minőségűek, ám egy-egy képtől valószínűleg többet vártak a szerzők.

Weisz Tamás

Ed Bott–Woody Leonhard

Microsoft Office 2000 felhasználói kézikönyv I–III. kötet, CD-melléklettel

Kiskapu, 2000, 604+646+536 oldal, 3750+3360+3360 Ft

E háromkötetes könyv nem kisebb feladatra vállalkozik, mint hogy bemutassa a Microsoft Office 2000 programcsomagot, nem is akármilyen részletességgel. Az első kötet tartalmazza a Publisher, a FrontPage, a PhotoDraw, illetve a webes lehetőségek és az általános feladatok részletes leírását. A második kötetben sorra kerül a csomag három leggyakrabban használt tagja, a Word, az Outlook és a PowerPoint. Az anyag szervesen épít az első kötetre, az abban leírtakat ismertnek tekinti. A harmadik kötet az Excellel és az Access-szel foglalkozik, ráadásként pedig megismerhetjük a Visual Basic for Applications lehetőségeit. Az egyes kötetek önmagukban is érdekesek lehetnek, főleg akkor, ha egy meghatározott alkalmazás használatát kell elsajátítanunk. Ha azonban átfogó képet szeretnénk kapni az Office teljes felépítéséről, és szeretnénk mesteri szinten elsajátítani a programcsomag minden részének használatát, akkor mindhárom kötetre szükségünk lesz.

Az első kötethez CD-melléklet tartozik, rajta a Woody's Office Power Pack 2000-es verziója. A könyv olvasói így ingyen jutnak hozzá az egyébként közel 50 dollárba kerülő programcsomaghoz. A csomag rengeteg hasznos összetevőből áll (Enveloper – borítéknyomtatáshoz, PlaceBar Customizer – pultok testre szabásához), melyet még a Microsoft is ajánt az Office Update Web-helyen. Mindezek mellett képek, Word és FrontPage sablonok, a Project 98 próbaváltozata, az Excel Recovery, a könyv eredeti angol nyelvű változata PDF formátumban és még sok minden más is található a CD-n.

Giczy Gergő

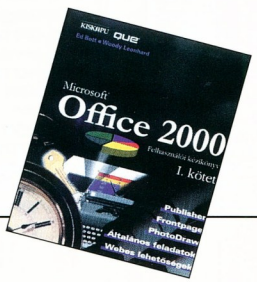

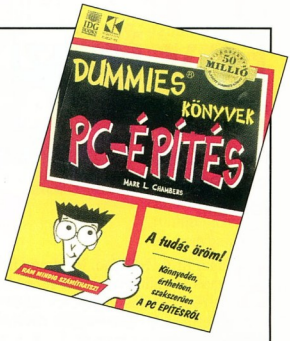

Mark L. Chambers

PC-építés

Kossuth Kiadó, 2000, 350 oldal, 2980 Ft

Magyarországon is népszerűvé váltak a már rendszeresen megjelenő Dummies-könyvek. Sikerük oka, hogy a világos, közérthető, kissé humoros nyelvezet, az áttekinthető szerkezet és a karikatúra jellegű illusztrációk a nem szakmabeli olvasóknak is érthetővé teszik a tudnivalókat.

A PC-építés az információk tekintetében valóban azt adja, amire címe alapján számíthatunk. Csavarhúzóval és e könyvvel felszerelkezve bárki nekiállhat, hogy összerakja álmai számítógépét. A kötet azoknak is segít, akik csupán hardveres ismereteiket, vagy meglévő PC-jüket szeretnék bővíteni.

A fejezetek mindegyike egy-egy hardvertípust tárgyal részletesen, a „kötelező" jellegűeket és az opcionálisan beszerelhetőket egyaránt. A olvasást bármely fejezetnél elkezdhetjük, mert mindegyik megállja a helyét önmagában is, ám akinek alapozásra is szüksége van, jobban teszi, ha az elejétől követi a szisztematikusan felépített anyagot. A könyv végén megtalálhatjuk a szakkönyvek elmaradhatatlan kelléket, a tárgymutatót, néhány függeléket a szakkifejezések magyarázatával, valamint a választást megkönnyítendő az egyes operációs rendszerek rövid leírásával.

A Dummies-könyvekre általában a fiatalos hangvétel jellemző, ami fokozottan igaz erre a kiadványra. Meg kell jegyeznem, hogy minden haszna ellenére csak annak ajánlom, aki vevő a fiatalabb nemzedék szlenggel tűzdelt stílusára, egyébként mindenki (főleg a gyengébb idegzetűek) kérdezze meg orvosát, gyógyszerészét!

Siposs Zoltán

**A bemutatott könyveket megvásárolhatják a CHIP könyvesboltban, az alábbi címen:
1132 Budapest, Visegrádi utca 11.
Tel.: 350-7144, tel./fax: 339-8617,
E-mail: chip.bolt@dnb.hu**

INTERNET SZÁMÍTÓGÉP NÉLKÜL!

ACORP INTERNATIONAL

Hivatalos importőr

www.acorp.hu

INTERNET SET-TOP BOX

TV TUNER KÁRTYA USB

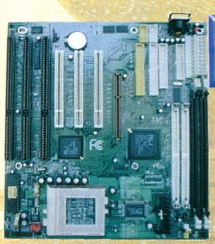

ALI61

Socket 7 processzor 233-500 MHz

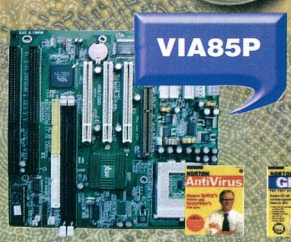

VIA85P

Intel Socket 370 PII/PIII, Celeron Coppermine Processzor 300-800MHz

M810C

Intel Socket 370 PII/PIII, Celeron Coppermine Processzor 300-800MHz

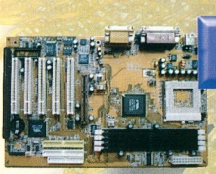

BX83

Intel Socket 370 PII/PIII, Celeron Coppermine Processzor 300-866MHz

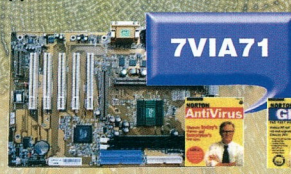

7VIA71

Slota A, VIA, KX133, ATX

7KTA

Socket A, VIA, KT133, ATX

Legtámogatotabb termék! ACORP SZERVIZ: 06 30 996 2437

797CA család

4H30A család

GM42A család

EO9A család

915GAS család

8850

MH28A család

BT16A család

917HAK család

Nagykereskedés

Mycom Kft.

Budapest, Kelenföldi u. 2.

Tel.: 204-5444, 204-5434 Fax: 204-7444

www.mycom.hu

COOMP-KER Computer center

Budapest, Nádasdy u. 6.

Tel.: 215-2923, 216-8206, Fax: 216-1163

www.coompker.hu

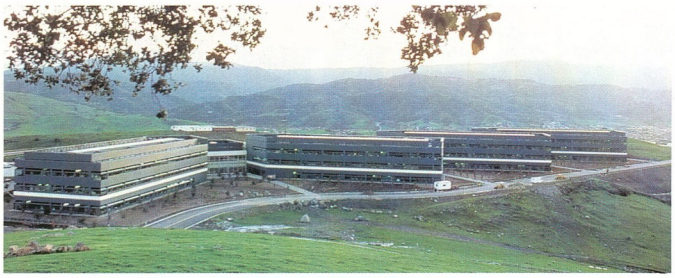

Az eszközök csillagképe

Az IBM Almaden kutatóközpontjának User Science and Experience Research csoportja az ember és a számítógép együttműködésének kiteljesítésén és természetessé alakításán dolgozik. Daniel Russell, a USER csoport vezetője exkluzív telefoninterjúban beszélt magazinunknak a kezelőfelületek és beviteli eszközök itt születő jövőjéről.

A kezelőfelület én vagyok – mondhatja majd magáról a közeljövő felhasználója abban az *átható, éber* és *érzékeny*, ugyanakkor *észrevétlen* információtechnológiai környezetben, amelynek megvalósításán a User Science and Experience Research (USER) csoport dolgozik Daniel Russell vezetésével az IBM Almaden kutatóközpontjában. Az *áttetsző* (transparent) számítástechnika kora lesz ez, amelyben minden szó, pillantás és mozdulat, sőt kedélyállapot jelentőséggel bír majd ember és számítógép – ezt már alighanem nevezhetjük így – párbeszédében.

A Szilícium-völgy fölé magasló hegyek lábánál mintegy 350 hektáron terül el az IBM Almaden Research Center, a világ különböző pontjain működő nyolc laboratórium egyike, amelyek együttesen a Kék Óriás kutatási ágazatát alkotják. Ebben a San Franciscótól dél-keletre fekvő kutatóközpontban mintegy hétszáz szakember – közöttük az ágazat legkiválóbb elméinek némelyike – fáradozik az alapvető tudományos ismeretek gyarapításán, és az IBM termékfejlesztőivel karöltve a kutatási eredmények hasznosításában is közreműködnek. Az IBM-en belül ez a létesítmény a mágneses és optikai adattárolás, valamint az adatbázis-kezelés technológiai fejlesztéseinek fellegvára, ahol az ötvenes években az első merevlemez és a hetvenes években a relációs adatbázis-kezelés született.

Az Almaden kutatóközpont munkatársai emellett elsősorban a fizika és az anyagismeret, valamint a számítógép-tudomány területén kutatnak. Utóbbihoz fűződik a USER csoport munkája is, amely kilenc évvel ezelőtt a beviteli eszközök természetét feltáró és az ergonómia megértését célzó alapkutatásokkal indult. A csoport érdeklődésének homlokterébe azóta mindinkább a szoftverek és a felhasználói élmény kutatása került. Két elődjét követően Russell, aki korábban a Xerox és az Apple laboratóriumaiban dolgozott, idén júniusban vette át a munka irányítását.

– Szeretném a csoportot továbbra is ebben az irányban vezetni – mondta beszélgetésünk elején –, hogy minél mélyrehatóbb ismeretek birtokába juthatunk az alkalmazások és a felhasználó velük szerzett tapasztalatai közötti összefüggésekről, és ezáltal jobban használható alkalmazásokat készíthessünk.

A USER csoport kimondottan multidiszciplináris felállású. Mintegy 35 tagja között gépész- és elektromérnökök, szoftverfejlesztők, a kognitív és szociális számítástechnika művelői, valamint elemzők és formatervezők egyaránt megtalálhatók, akik összetett számítástechnikai felhasználói környezetek kialakításával kísérleteznek. A felhasználói élmény elemzésének tudományos eredményeit jól használható és tömeggyártásra alkalmas termékek tökéletesítésére fordítják.

Az éber környezet

Napjainkban a USER csoport négy területre összpontosít. Közülük az első kézenfekvő módon a beviteli eszközöké, és a csoport történetében ez tekint vissza a legrégebbi múltra. Olyan eredményeket mondhat magáénak, mint a ThinkPad noteszgépekről ismert TrackPoint és a három évvel ezelőtt forgalomba hozott, majd két újabb modellben tökéletesített ScrollPoint Mouse görgetőegér, nem utolsósorban az IBM számítógépek méltán híres billentyűzetének kifejlesztése.

Mi ezúttal ezeknek az eszközöknek szenteljük a legkisebb teret. Álljon itt röviden annyi, hogy a TrackPoint visszaható képességeit fejlesztik tovább, amelyek révén a felhasználó érintés útján is tájékozódhat a kurzor helyzetéről. Az innovációs díjjal jutalmazott görgetőegér legújabb, ScrollPoint II típusának kifinomult képességei a szabadság 4. fokozatával ruházzák fel a felhasználót, aki a síkbeli, 2D-s kurzormozgatás mellett fel-le és jobbra-balra is görgetheti a dokumentumokat, illetve a Web-oldalakat. Ehhez nem kell minduntalan a görgetősávokra ugrania, csupán a ScrollPoint II görgetőgombját a megfelelő irányba mozgatnia. A görgetőgomb ráadásul nyomásérzékeny, így a felhasználó a görgetés sebességét is szabályozhatja

ScrollPoint II: a szabadság negyedik fokozata

ujjhegyével. A görgetőegér ezáltal híven tükrözi azt, amire a USER csoport törekszik: olyan felhasználói környezetet (eszközt) testesít meg, amely nem vonja el a figyelmet a tényleges feladatról.

Valahol itt tartunk ma, legalábbis ami a kereskedelmi forgalomban kapható eszközöket illeti. Tekintsünk azonban a közeljövőbe! A USER csoport kutatásainak következő fontos területe az *attentive environment*, az éber környezet kialakítása. Ez a munka a BlueEye, azaz Kékszem nevű projekt keretében zajlik, és több különböző prototípus fejlesztésére terjed ki.

– A számítógép olyan érzékelők útján, mint a mikrofonok és a kamerák, illetve olyan módszerek által, mint a hangfelismerés és a tekintetkövetés, figyelemmel kíséri és megérti, hogy a felhasználó mit csinál az adott pillanatban, illetve mit szeretne tenni a továbbiakban – magyarázza a projekt lényegét Russell. A tekintetkövetés révén a számítógép például figyelheti, hogy a felhasználó mikor melyik ablakra néz a képernyőn. A USER csoport egyik kísérleti alkalmazása, a SUITOR (Simple User Interest Tracker), miként neve is elárulja, ennek alapján követi a felhasználó érdeklődésének változását. Böngészés közben például, amikor a felhasználó szalagcímet olvas egy híroldalon, a SUITOR saját kis lebegő ablakában megkérdi, megjelentesse-e a teljes hírt, a hírben szereplő cég részvényárfolyamát vagy a város időjárás-előrejelzését, illetve az Interneten fellelhető és a témához fűződő más háttérinformációkat. A felhasználónak csupán döntenie kell, hogy mikor kíván élni ezzel az intelligens módon felkínált lehetőséggel, ami hatékonyabbá teszi tájékozódását.

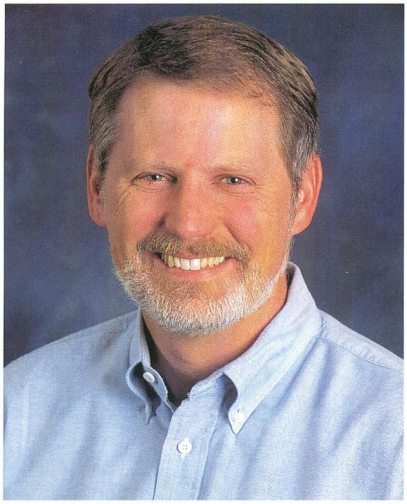

Daniel Russell, a USER csoport vezetője

Szintén a BlueEye projekt részét alkotja a *magic pointing*, azaz varázsmutató eszköz, amely a hagyományos mutatóeszköz feladatát ötvözi a tekintetkövetéssel. Az eszköz varázslatossága abban rejlik, hogy a felhasználónak nem kell az ablakok erdejében keresgélnie a kurzorát, ha másutt kívánja folytatni a munkáját, elég csupán az adott pontra pillantania, és kattintania egyet az egérgombbal – a kurzor máris ott terem.

További Kékszem-prototípus az a nagyítólencse, amely a csökkent látású felhasználók fejének mozgását követi a képernyőn, mindig azt a részt nagyítva ki, amelyre a tekintet irányul.

A USER csoport kutatói által fejlesztett technológiák ugyanis nagyban hozzásegíthetik a testi fogyatékos és mozgáskorlátozott embereket ahhoz, hogy kilépjenek elszigeteltségükből, és éljenek mindazokkal a lehetőségekkel, amelyeket az információtechnológia kínál számukra a munka és a társadalmi érintkezés területén.

Mindent átható információtechnológia

Harmadik kutatási területükön, amelyet *pervasive computing*nak, azaz áthatónak, mindenütt jelen levő számítástechnikának neveznek, a USER csoport tagjai több projekt keretében arra keresik a választ, miként illeszthető a kezelőfelület, ültethető teljes értékű felhasználói élmény a rendkívül kicsi, hordozható eszközökbe.

– Nemcsak a szokványos kezelőfelületek zsugorításával foglalkozunk – teszi hozzá Russell –, hanem új megközelítésekkel és eszközökkel is kísérletezünk. Ezek egyike egy karóra méretű számítógép, amely mindössze 3–4 cm^2-es VGA kijelzővel rendelkezik. A felhasználó több ilyen egészen kicsi eszközt viselhet a csuklóján, a fülében, a zsebében stb., amelyek a Bluetooth technológia révén vezeték nélküli összeköttetésben állnak egymással. Az általuk alkotott tér lehetőségeinek kiaknázásában az integráció és a kezelőfelület jelenti számunkra a legnagyobb kihívást. Arra keressük a választ, hogy ha a felhasználó újabb eszközt vásárol ebbe a rajba, az hogyan azonosul a csoporttal, és miként különbözteti majd meg a felhasználó hangját mondjuk a társaságában levő személyétől, amikor hangvezérlő üzemmódban működik.

Az IBM jelentős erőforrásokat állít a pervasive computing terén folytatott kutatásainak és fejlesztéseinek szolgálatába – aminek eredményeként már megszületett a viselhető PC. E sétálómagnó méretű, de asztaligép-teljesítményű, hang- és kézivezérlésű számítógép prototípusával, valamint jellegzetes, a felhasználó fél szeme előtt lebegő kijelzőjével annak idején magazinunk olvasói is megismerkedhettek (A PC öltöztet. CHIP 98/12/06).

A USER csoport másik eszközkoncepciója, a WorldBoard különösen érdekes képviselője ennek a területnek, mivel azon az elméleten alapul, hogy az információ helyi színekkel bír, és mindig azok az információk a legértékesebbek, amelyek az adott felhasználó tartózkodási helyéhez kötődnek.

– Nagyon sokféle szempont szerint csoportosítható és lokalizálható az információ – mondja Russell. – A WorldBoard lényege, hogy műholdas helymeghatározás révén felismeri a felhasználó tartózkodási helyét, és ennek megfelelő információt gyűjt a megadott szempontok alapján. Gondoljunk például városnéző sétára nyári szabadságunk idején, és a hozzá hasonló, tőle mégis lényegesen eltérő szituációra, amikor üzleti tárgyalásra érkezünk idegen városba. Mindkét esetben más és más információt keresünk majd elsősorban, és ezt a WorldBoard a szemünk előtt viselt kijelzőn, a karóránk képernyőjén jeleníti meg,

WatchPad: számítógép a csuklón

A viselhető PC

vagy akár felolvassa a fülhallgatónkba, tehát a mobil helyzetnek megfelelő módon közli velünk.

– Az ilyen eszközök fejlesztése közben nagyon érdekes problémákkal találkozunk – folytatja Russell. – Egyikük például az információ szervezése, hiszen a lokális információt sok felhasználó számára kell elérhetővé tenni megosztottan, miközben ezek a felhasználók állandóan cserélődnek. Érthető módon mindenki a saját pillanatnyi helyzetének legmegfelelőbb információt szeretné elérni, ezért képessé kell tennünk az információ szűrésére, rangsorolására és átcsoportosítására, hogy utat vághasson magának az adatszmogon keresztül. Másik probléma az információ regisztrációja vagy megfeleltetése, ami abból a késleltetésből adódik, amellyel a VR (virtual reality, azaz virtuális valóság) rendszerek képmegjelenítése a felhasználó mozgását követi. Ez a késleltetés egyrészt számítástechnikai, másrészt észlelési okokra vezethető vissza. A virtuális valóság gyorsabb megjelenítése a rendszer teljesítményének növelésével idővel kétségtelenül megoldást nyer. Az észlelés más kérdés. A valóságban az ember képes arra, hogy a látottakhoz hozzárendelje a megfelelő információt, az észlelést összekösse a birtokában levő ismeretekkel. Az érzékelő- és megjelenítőtechnológiát ezekben az eszközökben hasonló módon kívánjuk továbbfejleszteni.

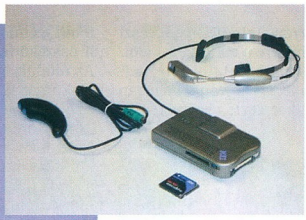

Az IBM kutatói egy szuper személyi információkezelőként leírt eszköz, az InfoPortal fejlesztésén is dolgoznak Almadenben. Ez a tabloid számítógép egyetlen helyen elérhetővé teszi a felhasználó elektronikus leveleit, hangpostáját és személyi file-jait – röviden az összes személyes információforrást és az Internetet. A folyadékkristályos érintőképernyős számítógép prototípusát mobillá, sőt viselhetővé teszik, és „érzékszervekkel", videokamerával, ujjlenyomat-olvasóval látják el. Ezek segítségével érzékeli környezetét, és összhangba hozza vele szolgáltatásait. Ha a felhasználó a szoba másik végéből utasítja, hogy nyissa ki a frissen érkezett levelet, akkor nagyobb betűméretet választ, hogy távolabbról is jól olvasható legyen. Az InfoPortal csak egyike azoknak a koncepcióknak, amelyekben a formatervezők kísérletei is testet öltenek. Ezek sorában a már említett, karórába épített személyi digitális asszisztens mellett uzsonnázóasztalba rejtett számítógép, sőt digitális ékszerek is találhatók, valamint

Az InfoPortal meggyőző prototípusa

mobiltelefon, amelynek kinyitható fedelében a nagy felbontású kijelző olyannak tűnik, akár a szokványos, 12 colos noteszgépképernyő 50 centiméterről, amikor a készüléket a felhasználó a fülénél tartja. A mobiltelefon hang és a TrackPointhoz hasonló hüvelykgomb segítségével vezérelhető.

Az IBM kutatói a hangvezérlést a mindenütt jelenlévő információtechnológia eszközeinek egész sorába kívánják beépíteni. Ennek érdekében egy konzorcium tagjaként az IBM is részt vesz a voice XML jelölőnyelv létrehozásában. Egy hangos kezelőfelület a PalmPilot és IBM WorkPad kéziszámítógépekhez várhatóan egy éven belül forgalomba kerülhet, öt éven belül pedig a legkülönbözőbb eszközökben találunk majd ilyet.

Ahogy az információtechnológiai eszközök mind hordozhatóbb formát öltenek, megfelelő információval való ellátásuk a kellő időben és helyen döntő jelentőségűvé válik. Ez a megfelelő formátumot, illetve a formátumok közötti fordítást is feltételezi.

– Ezt a feladatot látják el a Web Browser Intermediaries – röviden WBI, vagy Webby – technológiák, amelyek csoportunk tevékenységének negyedik fő területét alkotják. Egy részük már kereskedelmi forgalomban is kapható, mivel megtalálható WebSphere middleware szoftvereinkben, WebSphere Transcoding Publisher néven. A kódfordítás azonban csak egy része annak, amit fejlesztünk, a WBI technológia adataggregációs, cache-elési és adatszűrő szolgáltatásokat is nyújt majd. A Webbyhez nem csupán termék formájában lehet hozzáférni, mivel igyekszünk minél szorosabban együttműködni a nyílt kódú fejlesztői közösséggel is. Így a WBI 3.0 verzióját közkinccsé tettük saját *alphaworks.ibm.com* című Web-helyünkön, ahová a fejlesztőket várjuk, hogy megismerkedjenek legfrissebb szoftvertechnológiáinkkal.

A számítógép pillantása

A USER csoport az utóbbi pár évben kutatásokat végez az *affective computing* területén annak kiderítésére, miképp mélyíthető, árnyalható ember és számítógép kapcsolata. A számítógép a videokamera és a mikrofon mellett érzékelő kezelőfelületeken (perceptual interface) keresztül figyel

majd használójára, és a tapasztaltakat értelmezve igyekszik gördülékenyebbé tenni az interakciót. Kiindulásképp a kutatók kísérleti alanyok szívverését, testhőmérsékletét és bőrének galvánelektromos reakcióját mérték, majd az eredményeket hat érzelmi állapothoz rendelték: boldogság, meglepetés, harag, félelem, szomorúság és undor.

– Különböző „tenyérolvasó" eszközökkel kísérletezünk, amelyekkel a PC tájékozódhat a felhasználó érzelmi és hangulati állapotáról – mondja Russell. – A felhasználó kezének mozgása könnyen követhető az egérben elhelyezett érzékelőkkel, de az így kapott információ nem elégséges. Ezért gyarapítjuk az emocionális szenzorok számát, amelyekkel elég pontosan mérhető, milyen mértékű a felhasználó stresszállapota. Amint létrejön a fizikai kapcsolat, a számítógép hozzáhangolja működését a felhasználó lelkiállapotához, hogy csökkentse a stresszt. Ezzel nem az embert akarjuk kiszolgáltatni a számítógépnek, hanem a rendszert akarjuk simulékonyabb eszközzé tenni. Úgy hisszük, minél többet tud a személyről, aki használja, annál eredményesebben működik vele együtt.

A USER csoport fejlesztései még ennél is továbbmennek. Egyik prototípusuk Pong, a narancssárga fej, egy tenyérnyi robotarc, amelynek stilizálták a vonásait, és a számítógép „érzelmi állapotának" dramatizált megjelenítésére szolgál. A számítógép ennek segítségével fejezi ki, hogy „tudatában van" a környezetében tartózkodó személyek jelenlétének, fejének mozgásával követi, tekintetével kíséri őket, ha huzamosabb időn át mellőzik, akkor elszomorodik, de ha a felhasználó ismét elé ül, vagy csak ránéz a szoba távolabbi pontjáról, visszamosolyog rá.

– Nem öncélú fejlesztésről van szó. Gondoljunk csak bele, az emberek egymás közti kommunikációjában milyen fontos szerepe van a tekintetnek, milyen sokat elárul a szem. Tapasztalataink szerint az emberek sokkal nagyobb tetszéssel és lelkesedéssel viselkony eszköz. A népesség bizonyos százaléka ráadásul nem is élhet majd a hangvezérlés lehetőségével. A közeljövő legjelentősebb irányzata a kijelzők, a monitorok fejlődése lesz. Jelenleg az emberek túlnyomó többsége óriási vákuumcsövekhez van láncolva, ha PC elé ül, amelyek nagy helyet foglalnak el, miközben lényegében nincsen bennük semmi, csak üres tér. Az LCD-k térhódítása érthető módon bekövetkezik, és idővel aktívvá, érintésvezérlésre alkalmassá válnak a legkülönfélébb eszközökben. Ezek minden képessége és szolgáltatása hálózatképessé válik. Otthoni és irodai eszközeink elsősorban nem szerver–kliens, hanem peer-to-peer architektúrában kommunikálnak majd egymással, mindegyik mindegyikkel. Bizonyos szolgáltatások – nagy szoftverek, tárolóhelyek stb. – továbbra is szerver–kliens alapon működnek majd, de minden más peer-to-peer lesz.

– Mindennek következtében pedig a felhasználói élmény is átalakul – folytatta Russell –, és itt bontakozik ki az, amit mi gondolunk a jövő számítástechnikájáról. Mostanáig volt egy számítógépünk, és voltak perifériáink, eszközeink – tíz év múlva eszközeink lesznek. A tudományos fantasztikumból ismert központi számítógép, mely a lakóház vagy az autó vezérlésére szolgál, naiv elképzelés. Nem lesz ilyen középpont a felállásban, aminek fontos következményei lesznek a felhasználóra nézve. Az eszközök csillagképe vesz majd bennünket körül. Az egymással együttműködő miniatűr, vezeték nélküli eszközök személyi hálózata ruházatunkban, ékszereinkben és kiegészítőinkben, lakásunk vagy házunk berendezési tárgyaiban, amelyeket mindig a legcélszerűbb módon, hanggal, érintéssel, tekintettel, egérrel vagy billentyűzetről vezérlünk majd, illetve ezek kombinációival. Moore törvénye értelmében néhány éven belül ezek a parányi eszközök nagyobb számítási teljesítményre lesznek képesek, mint a mai asztali gépek. Mindebből következik, hogy a felhasználói gyakorlat paradigmája is megváltozik, fokuszából pedig eltűnik a számítógép.

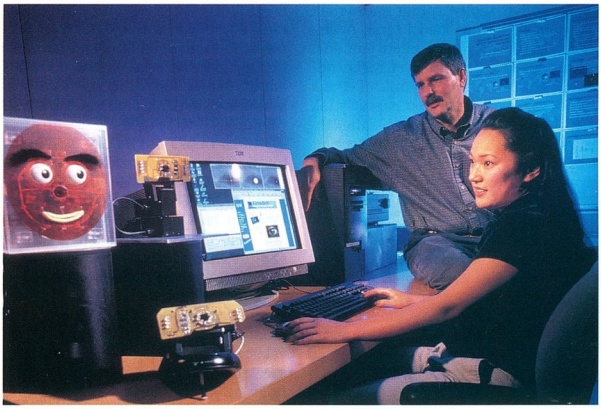

Pong, a narancssárga fej

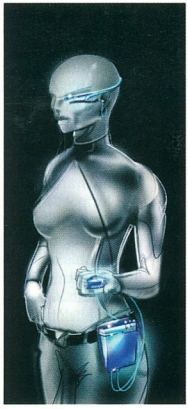

tetnek a narancssárga fej irányába, mint amilyen fogadtatásra valaha is számítottunk. A számítógép érzelmi reakciókra képes portréjának megformálása fontos lehet a jövő eszközeiben, mivel lényeges momentumot ad a rendszerhez. A minél hatékonyabb és egyúttal természetesebb módon használható interface-ek készítése közben felismertük, hogy a felhasználói élménynek az érzelmi sík – jóllehet sokszor passzív és a háttérben húzódik meg – ugyanolyan fontos része, mint az információ elrendezése, szervezése és megjelenítése. A narancssárga fej mókás arca mögött tehát nagy horderejű eredmény rejtőzik.

●

Beszélgetésünk végén arról kérdeztük Russell urat, szerinte melyek lesznek a közeljövő meghatározó változásai a kezelőfelületek fejlődésében.

– A billentyűzetre is igaz, ami a nyakkendőre – hangzott a válasz –, mindig használni fogjuk. A beviteli módszerek és eszközök tökéletesedésével egyre több szituáció adódik majd, ahol ésszerű lesz hangvezérlést használni, de a billentyűzet rendkívül haté-

Kis Endre

A forrásokról

Drajkó Lászlóval, a MATÁVnet vezérigazgatójával készített interjúnknak ötcsillagos aktualitást kölcsönöz a Fővárosi Bíróság december 1-jei határozata, amellyel névhasználatának ideiglenes korlátozására kötelezte a legnagyobb hazai internetes portált, az [origo]-t.

A MATÁVnet jogelődjét, az Origo Kft.-t a Matáv Rt. alapította 1998-ban. Százszázalékos tulajdonában levő leányvállalata a következő év elején felvette a MATÁVnet nevet, az anyacég pedig átadta neki teljes internetes üzletágát. Az azóta eltelt közel két évben ez a portfólió az Internet-szolgáltatás minden aspektusát felölelő kínálattá gazdagodott.

Az ötcsillagos portál

Az [origo] portál és a címére költöző AltaVizsla kereső alapjain felépült a vállalat fő webes kiadványa, amely a hírszolgáltatástól és strukturált linkgyűjteményektől kezdve az ingyenes e-mailszolgáltatáson és elektronikus fórumokon, társalgókon át az elektronikus áruházakig, valamint a letölthető szoftverek tárházáig mindazt nyújtja, ami napjainkban egy portáltól elvárható. A MATÁVnet adatai szerint az internetezők egyharmada napi rendszerességgel felkeresi az [origo]-t, ahol naponta átlagosan 900 ezer oldalt tekint meg. A portál levelezőrendszere több mint 400 ezer postafiókot számlál, és 68 ezer regisztrált felhasználó veszi igénybe személyre szabott szolgáltatásait.

Mielőtt folytatnánk a MATÁVnet internetes palettájának áttekintését, tegyünk kitérőt ennél a *kezdőpont*nál. Az [origo]-t működtető MATÁVnet és a Dunaholding Informatikai Stúdió Kft. között huzamosabb ideje védjegyoltalmi per folyik arról, kit illet a szóban forgó név. Mindkét cég jogosult az elnevezés használatára egymástól eltérő tartalom esetén. A Dunaholding Informatikai Stúdió ingatlanadatbázist működtet OriGo néven, és azt állítja a perben, hogy az azonos nevű portál tartalma sérti az érdekeit.

– Kiadói és kulturális tevékenység folytatására az Origo védjeggyel mi rendelkezünk – mondja *Drajkó László* –, miként egy lapengedéllyel is az Origo Kft. számára, így miénk a www.origo.hu domainnév, ami egyébként ma sem vitatott. A Weben történő publikálásról azonban a bíróság egyelőre nem tudta egyértelműen eldönteni, hogy azt számítástechnikai szoftverprogramozásnak vagy publikációs és kiadói tevékenységnek tekintse. Meglepő ellentmondás, mert amikor a domainnevet regisztráltuk, akkor a lapengedélyünk, illetve a kiadói tevékenységre szóló engedélyünk alapján tette ezt meg a hatóság. Mindebből kitűnik, a portál műfajának megítélése ma még tisztázatlan, és a hagyományos joggyakorlat az Internet-gazdaság új kategóriáival nehezen birkózik meg.

– A bírói határozat értelmében december 1-jével felfüggesztettük az [origo] név használatát portálunkon – amely [*****]-ként, azaz ötcsillagosként jelenik meg –, amíg a perben ítélet nem születik a február 23-i tárgyaláson. Sajnálatosnak tartom, hogy az ideiglenes bírói döntés egyenlőségjelet tesz két ennyire különböző dolog közé. Magyarország legnagyobb és legolvasottabb portáljának a névhasználatát felfüggeszteni szerintem nagyon durva beavatkozás a kialakuló Internet-versenypiacba – fűzi hozzá Drajkó László.

Az ADSL aszimmetriái

A MATÁVnet telefonvonalon és ISDN vonalon egyaránt kínál Internet-hozzáférést a lakossági felhasználóknak, kis-, közepes és nagyvállalati ügyfeleinek pedig bérelt vonali és webes szolgáltatásokat, a domainregisztrációtól a Web-helyek elhelyezésén át a szerverfelügyeletig és az elektronikus okmánykezelésig. Az ISDN vonalakra épülő ADSL-alapú Internet-szolgáltatás bevezetését – amelyre hivatalosan szeptember 1-jén került sor – nagy várakozás előzte meg. A Matáv meglepő hirtelenséggel, egyik napról a másikra közzétett bejelentése azonban nem adott okot a felhőtlen örömre. A szolgáltatás iránt érdeklődő felhasználók információéhségét az ügyfélszolgálat nem tudta csillapítani, ezért kezdetben bizonytalanság uralkodott az ADSL árát és fizikai elérhetőségét illetően. Csalódottak voltak az alternatív távközlési szolgáltatók is, akik a Hírközlési Főfelügyelet határozata értelmében november 1-jére nagykereskedelmi ajánlatot vártak a Matávtól ADSL-re, amely csupán a hónap végére készült el a Matáv Web-helyén olvasható, november 29-i keltezésű közlemény szerint. Térjünk vissza azonban a MATÁVnet szolgáltatásaihoz.

– Az ADSL szolgáltatást október második felében kezdtük, miután megérkezett a HIF erre vonatkozó engedélye – mondja Drajkó László. – Nem élvezünk semmiféle kizárólagosságot ebben az értékesítésben, hanem egyedüli viszonteladóként szerződés alapján árusítjuk a fizikai hozzáférést, amire Internetet szolgáltatunk. Mára 50 fölé emelkedett megkötött szerződéseink száma, és ezek között van már élő ADSL-előfizetés is. Nem mondanám tehát, hogy ennek a szolgáltatásnak a piacra vitele – amitől versenytársaink egyelőre óvakodnak – nekünk csalódást okozott volna.

Drajkó László szerint az ADSL-alapú Internet-hozzáférés, azoknak, akik ma sokat interneteznek magánelőfizetőként, megfizethető és megtérülő választás, ami havi húszezer forintos kezdőárával a MindenkiNet csomagnál perze jóval drágább. Hosszú távon a MATÁVnet mindenesetre sokat vár még ettől a termékétől. Az ADSL szolgáltatás műszaki háttere adott és működik, mondja a MATÁVnet vezérigazgatója válaszul azokra a feltevésekre, amelyek szerint ilyen okokra vezethető vissza, hogy az alternatív szolgáltatók még nem jutottak olyan értékesítési lehetőséghez, amilyent reméltek. A szolgáltatás jelenleg Budapesten értékesíthető bevezetett termék, országos lefedettségűvé való kiterjesztése bizonyos felfutási idővel történik meg.

Tartalmas stratégia

Drajkó László szeptember elején vette át a MATÁVnet vezetését. A cég a következő hónapban részvénytársasággá alakult, de a szervezeti átalakulás folyamata interjúnk idején – amelynek eredeti apropóját adta – sem zárult le.

– Olyan stratégiát kívánunk megvalósítani, amely Internet-hozzáférési és tartalomszolgáltatásaink egységes fejlesztését teszi lehetővé. Ezzel összhangban vállalatunkat a korábbi egyszerű funkcionális szervezetből – amelyben külön értékesítési, marketing, gazdasági és műszaki részlegek működtek – átalakítottuk három üzleti egységből álló szervezetté, amelyet a média és tartalom, a lakossági és a nagyvállalati ágazat alkot. Ezek önállóan rendelkeznek a termékfejlesztés, a marketing és a piacravitel felett saját szegmensükben. A részvénytársaságon belül kvázi önálló vállalatként működnek, élükön ügyvezetővel, és további leányvállalatokat hozhatnak lét-

re. Az átalakítással, amely immár végéhez közeledik, kevesebb döntéshozatali szintből álló szervezetet alakítottunk ki, nagyon sok személyi változással. A Matáv-csoporton belül erőösszevonást hajtottunk végre, ennek során a két legnagyobb vállalat, a Matáv és a Westel vezetőinek támogatásával értékes kollégákat hozhattunk a MATÁVnet zászlaja alá, de a mai magyar menedzserpiac kínálatából is toboroztunk.

A vállalati piacon a MATÁVnet nem csupán nagyvállalati Internet-szolgáltatóként látja magát, hanem ISP és ASP tevékenységének is fontos szerepet szán, amellyel egy strukturáltabb környezetben a kis- és középvállalatokat el kívánja mozdítani az Internet-gazdaság, az e-üzlet irányába. Egy példával érzékeltetve: ASP-ként nem Internetről letölthető Office-használatra gondol elsősorban, hanem arra, amit egyik legújabb terméke, a webEDI képvisel. Ez az Internet-alapú szolgáltatás tranzakciónkénti fizetés útján olyan e-üzleti infrastruktúrát tesz elérhetővé a kisvállalatoknak, amelyet azok egyébként nem tudnának megfizetni. A MATÁVnet emellett a lakossági ügyfélszolgálat továbbfejlesztését tekinti egyik legsürgetőbb feladatának.

A drágaság viszonylagos

A MATÁVnet új vezérigazgatója a Budapesti Műszaki Egyetemen és a hollandiai Delfti Műszaki Egyetemen folytatott tanulmányai végeztével a Novell Magyarország, majd a Compaq Computer magyarországi ügyvezető igazgatójaként tevékenykedett. Ezt követően a Compaq Münchenben található európai központjában 14 kelet-európai országot magában foglaló regionális piacfejlesztési csoportot vezetett mint vezérigazgató, egészen mostani kinevezéséig.

– Ha a mai kelet-európai piacot vesszük szemügyre, ami azért is nagyon fontos, mert az Internet világában nehéz nemzeti határokon belül maradni, akkor azt látjuk, hogy a kis országok sokkal gyorsabban fejlődnek, mint a kicsit nagyobbak – mondja Drajkó László –, és Magyarország a térségben kicsit nagyobb országnak számít. Számítástechnikai háttér, de talán gazdaság tekintetében is a két leggyorsabban fejlődő ország Észtország és Szlovénia. Az észtek fejlődése rendkívül gyors, a szlovének pedig alaphelyzetből magasabb színvonalról indultak, mint bárki más. Magyarországról nézve a helyzetet Csehországgal és Lengyelországgal szokás összemérni magunkat, okkal. Csehországban az információtechnológiai ágazat előbbre jutott, mint nálunk, a szolgáltatásoké nemkülönben, a telekommunikáció valamelyest lemaradt a miénktől, de forrásokban ott sincs hiány. Egy jó kormányprogrammal támogatva Csehországban az Internetet használók aránya meghaladta a magyarországit. Hasonló intézkedés történt Észtországban is, ahol szintén rendkívüli módon felgyorsította az Internet-használat elterjedését. Lengyelországgal többé-kevésbé egy szinten állunk. A térségben vannak még gazdasági téren velünk összemérhető országok, de azok

Drajkó László, a MATÁVnet Rt. vezérigazgatója

fejlődése lassabb, amire példaként Horvátországot említeném. A balkáni országokkal szembeni előnyünk pedig alighanem eléggé látványos. De az a meggyőződés, hogy az Internet elterjedtsége és használata, az információtechnológiai ágazat fejlettsége terén Magyarország vezet a szomszédos országokkal szemben, sajnos tévhit. Komoly társadalmi összefogásra lenne szükség, amelyben a piac szereplői és a kormányzat egyaránt rálelnének feladataikra, és a jó gazdasági hátterünk mellé gondolatiságfejlesztő programot valósítanának meg annak érdekében, hogy okosabban éljünk erőforrásainkkal.

Drajkó László arra is felhívta a figyelmet, hogy az Egységes Hírközlési Törvény életbe lépésétől és a magyar távközlési piac felszabadításától nem szabad forradalmi változásokat várni. Az adatforgalom terén jelenleg is versenypiac uralkodik, így a telefonkoncessziók lejárta a legnagyobb szegmensre nem gyakorolhat számottevő hatást.

– Néhányszor tízszázalékos áresés várható, 10–20% – mondja Drajkó László –, amely nagyobb is lehetne, ha az ágazat dinamikusabban növekedne. Kis- és középvállalataink több mint 60%-a, nagyvállalataink több mint 90%-a képes Internet-hozzáférést biztosítani a munkahelyeken. Nem hiszem, hogy zömük tiltaná alkalmazottainak az elektronikus áruházakban történő vásárlást. A munkaidőn kívüli Internet-használat a lakosság számára egy 4000 forintos Matáv-csomaggal és egy 4500 forintos MATÁVnet-csomaggal vagy más szolgáltató hasonló árú csomagjával elérhető. Összesen 8500 forintért este 6-tól másnap reggelig nincs korlátozva az Internet-használat, ami az amerikai bűvös 30 dolláros árszint alatt van. Szerintem irreális elvárás, hogy az azonos technológiára épülő Internet-szolgáltatás Magyarországon jóval olcsóbb legyen, mint a világ legnagyobb Internet-piacán, hiszen ehhez nem adottak a megfelelő méretgazdaságossági lehetőségek. Miként az autók vagy a számítógépek, úgy sajnos az Internet-használat árát sem a magyar átlagfizetés határozza meg. Bejelentették ugyan, hogy hamarosan ingyenes Internet-szolgáltatás indul Magyarországon (december 8-án, lapzártánkat követően – *a szerk.*), de ne feledjük, itt olyan vásárlóerő felhalmozása a cél, amelyet a hirdetőknek el lehet adni, és a szolgáltatást ebből finanszírozni. Kíváncsian várom, hogyan fog ez nálunk működni.

– Úgy vélem, hogy lehet ma Magyarországon olcsó Internet-hozzáférést vásárolni – mondja Drajkó László. – Amikor Németországból hazaköltöztünk, az Internet-számlánk a harmadára esett volna, ha mindent ki kellett volna fizetnem, de nekem természetesen van szolgálati Internet-elérésem. Németországban havonta 300 márkát költöttünk Internetre, amit ma idehaza a szokások megtartása mellett is 10 ezer forint alá lehet faragni. Érdemes tehát belegondolnunk, hogy miről beszélünk, amikor azt mondjuk, drága az Internet Magyarországon.

Kis Endre

Távlatok

Sok fontos témával foglalkoztunk már eddig is, de csak rövid távú előrejelzéseket igyekeztem adni, hogy ne az álmodozások közé soroljék cikkeimet. Az új évezred hajnalán azonban hajlamosak vagyunk nagyobb ívű előrejelzésekbe bocsátkozni. Remélem megbocsátják, hogy csak néhány részterületre kerítek sort, már csak terjedelmi okokból is.

Szinte természetesnek tartjuk, hogy előbb-utóbb a fejlett társadalmak minden tagja eléri az Internetet otthonából. A legvalószínűbb az, hogy ezt valamilyen tévére kötött eszközről teszi. A tévéhez kapcsolódó eszközök közül elsőnek a divió t (▶ CHIP, 2000/1/110) emelném ki, amely számítógép, nagy kapacitású merevlemezzel, MPEG-2-tömörítő és -lejátszó áramkörrel. Itt a képernyőn megjelenő műsorújság segítségével válogathatunk, rögzíthetünk műsorokat.

Egyre többször DVD is csatlakozik a tévéhez, aminek nagyon érdekes változatáról olvashatnak e számunk Hardverböngészőjében. Ez az i2DVD, amely Internet-böngészésre is alkalmas. Teljesen logikus lenne ezt a divióval keresztezni. Egyrészt hardverokokból: a divió merevlemeze jól jöhet a letöltött anyagoknak, az MPEG-2-lejátszó is közös lehet. Még nyomósabb érv a szolgáltatás: a műsorújság így az Internethez kapcsolódna, aminek előnyei nyilvánvalóak. Még egy eszközt szokás a tévéhez (és ma már az Internethez is) kötni: játékkonzolt, amelynek főbb hardverelemeit a 3D-s grafikus chipen kívül már beépítettük elképzelt készülékünkbe. Felvetődhet a kérdés: miért nem PC-t kötünk a tévére, hiszen gyakorlatilag minden alkatrészét felsoroltuk!? A válasz az, hogy az eszközök felépítése nem érdekel senkit, a PC architektúra szörnyű nehézkes, tehát nem valószínű, hogy ezzel birkózna a gyártó. A lényeg nem az architektúra, az eszközök képességei az érdekesek! Nem mellesleg, létezik már olyan játékkonzol, amelyik képes DVD-t lejátszani, Internetre csatlakozni, és még merevlemez is köthető rá: ez a Sony Playstation 2. A Playstation 2 mégsem az a „varázsdoboz", amit megálmodtunk, mert nem nyújtja a kívánt lehetőségeket, leginkább játékra használható.

A jövő tévéje nyilvánvalóan 3D-s lesz. Már 1977 óta láthattuk a Csillagok háborúja című filmben, miképpen fog kinézni a képe. Meglepő módon tényleg úgy is néz ki, ahogy ott láttuk, csak nem olyan szemcsés, hanem meglehetősen valósághű. A 2000 őszi Comdexen a Dimension Media mutatott be ilyen kivetítőt. Többeknek meglepetést okoztak, a Wired beszámolója szerint például „úgy rohangáltak a látogatók a stand körül, mint a fejetlen csirkék". Pedig számítani lehetett erre, itthon például 1996 óta Balogh Tibor villamosmérnök Holografi-

DVD, Internet, merevlemez..

ka nevű cége fejleszt holografikus kijelzőt a Sony támogatásával.

Így tehát szemünk előtt körvonalazódik egy újfajta nappali képe, ahol a 3D-s kivetítőre kapcsolt nagy teljesítményű célszámítógép minden szórakoztató funkciót ellát. Kissé ködös, mégis egyértelmű jóslat. A részleteket a piac mozgása fogja kialakítani.

Net 200x

Vajon milyen Internetet fogunk az új, 3D-s álomgépünkön keresztül nézni? Senki nem lepődik meg, ha azt mondom, hogy a mostanitól jelentősen különbözőt – és itt nem pusztán a 3D-s megjelenésből fakadó különbségre gondolok. Nagyon félek, hogy ahogy az Internet valódi tömegmédiummá válik, úgy alakul a könnyen megtalálható információ mind sekélyessebbé, leegyszerűsítettebbé. A tévé rengeteg csatornáján számtalan bárgyú sorozat ömlik a nyakunkba, kevés az olyan csatorna, ahol valamilyen értékre lelhetünk. Hasonló problémával küzd a filmvilág. Fölösleges abban reménykedni, hogy az Internet elkerüli ezt a sorsot.

Az információt megkeresni időbe és ekként pénzbe kerül. Vállalhatjuk, hogy megfizetjük ezt a pénzt, de a tömeg valószínűleg inkább választja a reklámokat. Ebben az esetben a tömegnek szóló információt fognak találni, és az általában nem szakkönyv mélységű... Bár az Internet felsőoktatási gyökerei miatt ez a folyamat eltart majd egy ideig, egyelőre túl sok az igényes felhasználó és az igényes anyag, de már ma is megfigyelhetjük az Internet lezüllését. Ehhez az Internethez valóban kényelmes kezelőfelület fog párosulni, amihez a fent említett 3D-s környezet jó támogatást nyújthat.

A múlt tapasztalatai alapján várható, hogy ez a felület a lehető legegyszerűbb lesz, ami könnyen oda vezethet, hogy az itt leírt szórakoztatóeszközzel még lehetőségünk sem lesz arra, hogy a szépen kiporciózott információn kívül máshoz is hozzáférjünk. Persze egy szűk réteg más eszközök segítségével – valószínűleg pénzért – hozzájuthat a valóban értékes információkhoz. Mindez talán ismerős lehet valamilyen sci-fiből. Ezt sem érzem véletlennek: ezeket olvassa, hallja és látja az a gyermek, akiből kutató lesz, így öntudatlanul is ezeket a mintákat keresi felnőttként. Persze az is lehet, hogy én olvastam túl sok pesszimista sci-fit, azért látom így a világot.

A háttér

Mindazt, amit látunk, természetesen valakiknek elő is kell állítania. Valószínűleg ez is a szórakoztatóipar sémája alapján épül majd ki. A lényeg itt az, hogy ugyanazt a terméket sok felhasználónak eladják, akik összekomponálják azt más termékekkel, és újra elosztják. Ilyen például egy tévéshow, ami fontos eleme lehet akár több tévéállomás programjának is, de akkor is csak más műsorokkal adja ki egy tévéállomás programját. Három fő kategória van: az *indítók* valamiféle tartalmat kreálnak, a *közvetítők* összegyűjtik, szelektálják, és továbbítják ezeket az *elosztókhoz*. Első ránézésre eddig is ez volt, mert a gyártó megfelel az indítónak, a

nagykereskedő a közvetítőnek, a kiskereskedő az elosztónak. Látni fogjuk, hogy ez több ponton is sántít. Mindenesetre a fenti példát figyelembe véve: egy terméket eddig csak egy fogyasztó vehetett meg, egy termék önmagában, más termékek nélkül is megállhatta a helyét, a többi változásról majd néhány példa után szólunk.

A Weben mindenfajta dologra működhet ez, információval már ma is sok helyen így történik. Például a Screaming Media tartalmat közvetít. 2900 nívós forrással dolgozik mint indítóval, és 1200 helyre közvetít. Ezek között vannak portálok, cégek, drótnélküli hálózatok stb. Az elosztó ugyan előfizethetne a Screaming Media helyett például az Associated Pressre közvetlenül, de onnan valószínűleg sok olyan hírt kapna, ami fölösleges a számára. Ráadásul még ha mind a 2900 indító fel is kínálná a pontos szűrés lehetőségét, ugyan ki akarna végigmenni közel háromezer helyen, hogy regisztrálja magát? Erre egy közvetítő jobban megfelel. A közvetítő lehet akár automata, azaz szoftver, vagy éppen félautomata, azaz emberek és szoftver együttese – ez teljesen mindegy.

Az egyik legnagyobb hírközvetítő site

A LinkShare például a kereskedelemben kívánja eljátszani a közvetítő szerepét. Az indítók itt kereskedők, akik árut vagy szolgáltatást kínálnak, és az a céljuk, hogy a fogyasztók megvegyék az árujukat, igénybe vegyék a szolgáltatásukat. Az elosztó linket helyez el az indító site-jára, és ha a fogyasztó a kívánt akciót ott megteszi, azért az elosztó fizetséget kap. Nyilván az elosztó is árusíthat valamit, ez okozhat némi keveredést a fogalmakban.

A LinkShare összegyűjti az indítók ajánlatait, az elosztók pedig sok száz jelentős kereskedő ajánlatából válogathatják össze a partnereiket. A jövőben az elosztók nyilván nem linkeket fognak elhelyezni, hanem helyben jelennek meg majd az indítók ajánlatai.

Vagy vegyük például az Inktomi esetét, amely egymaga eljátssza az első két fokozatot. Mire kifejlesztette saját Web-keresőjét, már mások is versenyben voltak. Ezért inkább Web-keresést, és nem szolgáltatást árul. Elképzelhető, hogy a későbbiekben lesz olyan közvetítő, amelyik több keresőn is keresztülfuttatja a keresést, és tőle veszik majd a Web-helyek a keresést. Ehhez is, a kereskedés ilyen irányú alakulásához is további szabványosítás szükséges, de ezt feltehetően meghozza majd az idő.

Nagyon érdekes a Motley Fool, amely különböző helyeken különböző szerepet játszik. Egyrészt indító – az általa készített tartalmat saját maga és más közvetítők is közvetítik. Azonban nemcsak a saját tartalmát közvetíti, hanem másokét is. Ebben a szerepkörben nagyon fontos partnerei vannak, többek között a Yahoo! és a SiliconValley.com. Végül elosztó is, a saját site-ján megjelenik a saját tartalma a közvetítőktől kapott anyagok mellett.

●

Foglaljuk össze a legfőbb változásokat: a cégek kapcsolata korábban viszonylag merev és lineáris volt – most lazává, hálószerűvé válik. A cégek szerepe a lineáris láncban állandó volt, a kapcsolathálóban viszont folyamatosan változhat. Kiskereskedő cég ritkán volt egyben gyártó is, ám mint a Motley Foolnál láthattuk, most egy cég eljátszhatja akár mindhárom szerepet. A hozzáadott érték mennyiségét a fizikai elosztás mértéke helyett az információ változtatásának mértéke adja majd. A hiányos erőforrások kézben tartása helyett a bőséggel kell tudni helyesen bánni.

Ami igazán érdekes, és nehézzé teszi az átállást, az az, hogy sok minden, ami eddig a cégek féltve őrzött titka volt, most árucikké válik. Erre jó példák a csomagküldő szolgálatok csomagkövető rendszerei. Ezek kifejlesztésébe, működtetésébe hatalmas energiát fektettek a cégek. Ma azonban ezekhez hozzáférhetünk a Weben keresztül, és ami a legérdekesebb: nemcsak a cégek saját Web-helyén, hanem bármelyik partnerüknél is. Itt a csomagküldő az indító, a közvetítő jelenleg többnyire hiányzik, végül a kereskedő az elosztó. A kereskedőnél megrendelt csomagot nyomon követhetjük a kereskedő site-ján. Ezen a csomagküldő is nyer, hiszen a rendszere összeépül a kereskedő rendszerével, amely így jobban kötődik hozzá. A vevők az ő emblémáját látják, erősödik a márkaneve stb.

Ez a háromosztatú modell igazából nem új, sok helyütt most vezetik be, és gyakran anélkül működik, hogy a résztvevők tudnának róla. Mindig lesznek olyan szolgáltatások, amelyek nem így működnek, de az alapvető változások akkor is megtörténnek.

Másik változás is lezajlik majd, amelynek első jeleit már tapasztalhatjuk: megszűnik az internetes cég fogalma. Az Internet új kommunikációs eszköz, amellyel élni lehet, akárcsak a telefonnal, és ahogy a telefonnak is voltak társadalmi és gazdasági kihatásai, úgy az Internetnek is vannak. De új gazdaság nem létezik, a gazdasági élet törvényei nem függnek attól, hogy egy cég alapvetően a Világhálón nyújt szolgáltatást vagy kőből épített üzlethelyiségekben kínálja áruit.

Négyesi Károly

Továbbra is Linux...

Mi történt az elmúlt hónapban a kedvencemmel?

Ezeken a hasábokon gyakorta olvashatnak az Eazel Nautilusról – először az asztali Linux, aztán a kezelőfelületek kapcsán szóltunk róla. Mire megírtam volna az első preview változatáról (PR1) az ismeretőt, már a második preview is megjelent a jövő file-kezelőjéből. A zoomolás a leginkább fantasztikus benne. Ha egy MP3 file fölött tartjuk a kurzort, lejátszik belőle egy rövid részletet. Ha rázoomolunk, akkor láthatjuk az MP3-lejátszót is, a szövegfile-okból megjelenik pár sor. A képfile-okból is egyre több részlet vehető ki, ahogy nagyítgatunk (ezt a CD-nken lévő képsorozaton is láthatják). A Nautilus által nem ismert file-típusoknak és a könyvtáraknak sincs bedrótozott ikonjuk, ezeket is tetszés szerint változtathatjuk. Míg a PR1-et elég nehéz volt telepíteni (külön Helix Gnome, Mozilla és végül a Nautilius), a PR2-nek már saját telepítője van. Reméljük, hamarosan már a végleges verziójáról tudósíthatunk.

www.eazel.com

Maxdisk
Szárnyalhat a fantázia

A háttértárolók között óriási sikert arattak a CD-k – gyárilag préselt és házi sütésű változatai egyaránt.
A CD-R unalmas kinézetén először szitázott ábrákkal próbáltak javítani, majd megjelentek a szivárvány színeiben pompázó írható CD-k. Most a Maxdisk cég jóvoltából tetszőleges alakú CD-vel etethetjük irónkat.
A kereszt, virág, fogaskerék, meg ki tudja milyen formákon kívül mi is tervezhetünk és rendelhetünk a cégtől egyedi lemezt, azzal a megkötéssel, hogy a kiegyensúlyozás miatt csak középpontosan szimmetrikus alakzatok jöhetnek szóba.
Néhány évvel ezelőtt már felbukkantak a gyárilag nyomott CD-k között ezek a különös alakzatok, az egyik első kólát reklámozott, aztán jöttek a névjegyek. Kicsit gyanakodva néz az ember ezekre a furcsa CD-kre: vajon tényleg nem károsítják a lejátszót? *(ST)*

- www.maxdisk.com /cardshapes.html

Mindent bele!
i2DVD interaktív internetes DVD-lejátszó

Divat lett, hogy egy bizonyos területre szánt célkészüléket újabb képességekkel bővítenek a gyártók, hogy egy másik piaci területet is meghódítsanak vele.
A Lafayette és a Philco cég DVD-lejátszóit gyártó iDVDBox olyan eszközzel kíván megjelenni az első negyedévben, amely egyesíti a CD- és DVD-lejátszót a set-top boxszal.
Az i2DVD nevű készülékben V.90-es (56 kbit/s) modemet találunk a netezéshez, de megfelelő bővítéssel használhatunk szélessávú elérést is.
Alkalmas hang-, kép- és videoüzenetek küldésére és fogadására is. Ezzel a készülékkel egyszerre akár az összes csatornát is nézhetjük bármilyen tévén.
Mindemellett egy manapság szokásosnak mondható DVD-lejátszó szolgáltatásait nyújtja: DVD-k, CD-k, MP3-as zenék lejátszása. *(ST)*

- www.idvdbox.com

Java a kulcsban
iButton

Az amerikai Dallas Semiconductor főként azokat a helyeket célozta meg iButton nevű termékével, ahol fontos az alkalmazottak megkülönböztetése.
A 64 Kbyte ROM-ot és 134 Kbyte-t RAM-ot tartalmazó, Java-alapú chippel működő elektronikus kulcs több mint 30 digitális aláírást tud tárolni, de alkalmas hálózatba való beléptetéshez is.
A számítógéphez USB porton keresztül csatlakoztatható. Használata egyszerű, a belépéshez szükséges kódot mindössze egyezred másodperc alatt olvassa el és értelmezi.
A Javára azért esett a választás, mert platformfüggetlen, így széles körben használható változtatás, újraírás nélkül.
A DS1957B típusszámú kulcsot az elektronikus beléptetőrendszerek területén lehet jól alkalmazni.
A kis méret miatt beépíthető órába, gyűrűbe, tollba vagy bármilyen személyes használati tárgyba. *(ST)*

- www.dalsemi.com/
- www.ibutton.com/

Intel
AGP 8x

Az Intel bejelentette a legújabb, leggyorsabb grafikus csatlakozófelület-szabványt, a AGP 8x-et.
A 8x gyakorlatilag az AGP 4x megduplázása. Ezt azonban nem a 66 MHz-es órajel emelésével érik el, hanem a DDR memóriákéhoz hasonló megoldással: minden jel le- és felfutó éle is aktív, azaz információáramlást hordoz. Ennek előnye, hogy a szabvány visszafelé is kompatibilis lesz az összes meglévő kártyával.
A szabvánnyal azonban nem, mert eltávolítanak néhány senki által nem használt funkciót, például a 3,3 V-os üzemet. Többféle adatátvitelt módosító funkciót is törölnek, és ezek helyére kerülnek az újabb opciók. Az AGP Pro szabvány viszont marad.
Az Intel szerint „2003 előtt nem igazán várhatóak ilyen csatlakozóval felszerelt termékek".
Egyes, nem hivatalos hírekből azonban úgy tudni, hogy az Itanium bevezetésével fogják összekapcsolni az AGP 8x-et, és azután terjedhet át más rendszerekre.

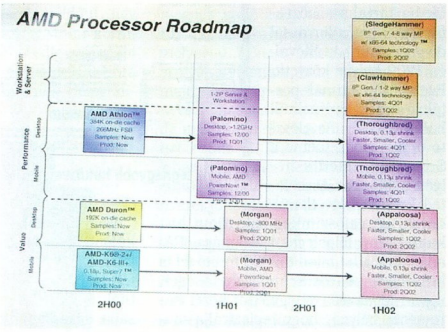

Az AMD térképe a jövőről

Ez azt jelentené, hogy a jövő év második felében már otthonunkban tudhatjuk AGP 8x-es rendszerünket, amely 2 Gbyte/s-os sávszélességet fog nyújtani. *(EM)*

- CD-mellékletünkön megtalálhatják az AGP 8x dokumentációját PDF formátumban.

AMD
Roadmap

A Pentium 4 bejelentésére az AMD-nek is reagálnia kellett, ezért pontosította Roadmapjét (a jövőben megjelenő termékek listája).
A cég azt is nyugodtan fogadta, hogy az Intel elhúzott az órajelversenyben 300 MHz-cel. Ezzel kapcsolatban Jerry Sanders (és Dirk Meyer), az AMD vezetője felhívta a figyelmet a tesztekre, amelyek szerint az 1,2 GHz-es Thunderbird „zsebre teszi" a Pentium 4-et. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a Comdexen az AMD kiállított egy hivatalosan is 1,5 GHz-en üzemelő Athlon-konfigurációt, és korábbi ígéreteik szerint még januárban megjelenik ilyen sebességű Thunderbird is.
A következő generációs két Athlon, a Palomino és a Morgan jövő év közepe felé jelenik meg, 1,7 GHz-es órajellel. Az Intel a 2 GHz-es Pentium 4-et 2001 harmadik negyedévében akarja piacra dobni. A Palomino 256 Kbyte másodszintű és 64 Kbyte elsőszintű cache-t kap, Athlon-alapokra épül, de kisebb a teljesítményfelvétele, és optimalizálták a mikroarchitektúráját.
Az első bemutatópéldányok 2000 végén, lapunkkal egy időben jelennek meg, a sorozatgyártás 2001 első negyedévében indul.
Ezt a termékvonalat ültetik át majd a mobil piacra.
A Morgan negyedéves késéssel jelenik meg a Palomino után. Nem lesz benne másodszintű cache, de sokkal olcsóbb is lesz.
Első 64 bites processzorukat, a Clawhammert asztali PC-kbe szánják, 2001 végén kerül a tesztelőkhöz.
Várhatóan ez lesz az AMD első processzora, amely eléri a 2 GHz-et.
A többprocesszoros rendszerekbe szánt Sledgehammer 2002 elején kerülhet a szerverekbe.
A 0,13 mikronos Clawhammer fizikai mérete nem fogja elérni a 100 négyzetmillimétert,

és ár–teljesítmény aránya kedvezőbb lesz a mai Duronénál. A Mustang fedőnevű CPU-t az AMD törölte. Várhatóan a Palominót fogja hasonló, de a Mustang terveihez képest korlátozottabb tudással ajánlani helyette.
Úgy tűnik, az AMD a 2001. év végi 64 bites „robbantásra" készül, amellyel mindent és mindenkit el kíván söpörni. *(EM)*

nVidia
Crush

Az nVidia eddig a grafikus chipek piacán aratott. Most idegen terepre merészkedik: egy Crush nevű integrált chipkészlettel akar megjelenni 2001 elején. Ezt a piacot hosszú ideig az Intel uralta, majd felzárkózott hozzá a Via, de említésre méltó még az Ali, a SiS és az AMD is.
Ez a rengeteg gyártó azonban a Crush által támogatott a Socket A-hoz (AMD Thunderbird/Duron) jelenleg egyetlen chipkészletet kínál, a Via KT133-at. Ez csak PC133-as memóriát kezel, és több okból is drága.
A beígért DDR-es chipkészletek pedig egyelőre még nem kaphatók. A Crush is kezel DDR SDRAM-ot, a PC1600 és PC2100 mellett már a PC2600 sebességet is ismeri, 166 MHz-es órajellel.
A Crushban emellett komplett GeForce2 MX-et, 10/100-as Ethernetet, ATA-100-as vezérlőt, AC'97-es hangchipet találunk. Ha bővíteni szeretnénk, akkor 5 PCI és 1 AGP kártyahelyet használhatunk.
A chipkészletnek két változata lát napvilágot, a 64 és a 128 bites memóriabuszú, utóbbiba párosával kell majd rakni a memóriamodulokat. Később várható, hogy az Aurealtól elhappolt tervezőmérnökök komplett, nagy tudású hangkártyát integrálnak a chipkészletbe, sőt talán az USB 2.0 is belekerül.
A jövő év közepe felé várható, hogy miután a Socket A-s chipkészletekkel bedolgozta magát, a nVidia az Intel processzoraihoz is elkészíti a maga változatát.

Jövő év elején hasonlóan erőteljes chipkészlettel jelenik meg az Ati ArtX S1-370TL nevű alaplapja (azt még nem tudni, hogy a chipkészletet kiadják-e más gyártóknak), amelyre Radeon-alapú videovezérlőt integráltak.
A SiS olyan chipkészleten (640-es és 740-es típus) dolgozik, amelybe T&L egységes Real256 chipet integrál. Úgy hírlik, az Ali is dolgozik egy, még ismeretlen videovezérlővel szerelt chipkészleten. *(EM)*

3dfx
A mélység titka

A cég, amely bevezette a PC-s világba a 3D fogalmát, most csak kullog vetélytársai után. Legutóbbi nyilatkozataik szerint a 3dfx vezetősége ezt drága, de felettébb tanulságos leckének fogta fel, és ennek tudatában szeretné továbbformálni a cég jövőjét.
Noha utolsó reménysugaruk, a Rampage késik, még nem adták fel a küzdelmet: átalakították a cég vezetését, szerkezetét. Részben a gyökerekhez tértek vissza.
A Voodoo1 és Voodoo2 esetében megismert gyártásfolyamatot kívánják folytatni: a chiptervezést és a technológiák kidolgozását megtartják, a kártyákat pedig távol-keleti cégekkel gyártatják. Azt még nem tudni, mi lesz a korábban megvásárolt mexikói STB gyár sorsa.
A technológiai fejlesztésekben egyformán fontos lesz a képminőség és a sebesség, és a szabványokhoz igazodó újításokat kíván implementálni a 3dfx. Saját API-jának, a Glide-nak a sorsa is bizonytalanná vált, mert egyik legfontosabb stratégiai partnere, az Epic Megagames újabban inkább a Microsoft DirectX-re fejleszt. A Linux alatti fejlesztők ráharaphatnak a Glide-ra, mert a 3dfx kiadta a fejlesztői segédletet. *(EM)*

3D Labs
Emma

A 3D Labs elkészült legújabb, rendkívüli erejű videochipjével. Az Emmában

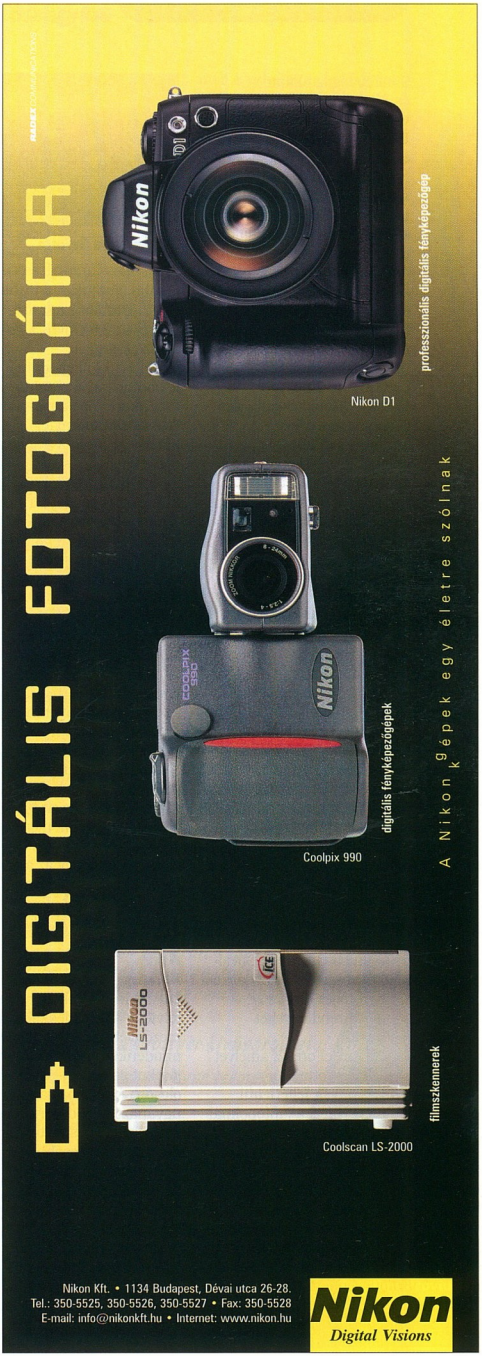

9 millió logikai kapu és 30 millió tranzisztor van – utóbbival túltesz a Pentium III-on és az UltraSparc III-on is. A chip annyira bonyolult, hogy hagyományos áramkörtervező programokkal nem lehetett elkészíteni, ezért a Magma cég Blast Fusion technológiáját vették igénybe. A terméket a felső kategóriás gépekbe szánják, ahol hatalmas grafikai teljesítményre van szükség. A gyártó szerint ez egy „intelligens" chip. SOC (System-on-Chip) technológiával készítik, ami gyakorlatilag teljes számítógépet jelent egy chipen. Ennek köszönhető, hogy nagyon rugalmas: bár az architektúra kötött, új effektusokra bármikor megtaníthatjuk a részegységeit. A támogatott API-k között megtaláljuk az ebben a szegmensben legnépszerűbb OpenGL-t, de a Microsoft DirectX 8.0-t is. A CAD-ezők álma lehet egy ilyen chippel szerelt kártya (gondoljunk csak a Mátrix című filmre, amelyet a 3DLabs termékeivel készítettek). Előbb-utóbb elérhető lesz ilyen tudású kártya az olcsóbb PC-khez is. Például a jövő év első felében megjelenő nVidia NV20 is tartalmaz programozható egységet, bár egyszerűbbet, mint az Emma. *(EM)*

nVidia

GeForce2 Go

Az nVidia a GeForce2 Góval a hordozható számítógépekből akar erőteljes, 3D-re is alkalmas rendszereket varázsolni.
Az alap a GeForce2, amelyet kissé lebutítottak.
Persze ez nem feltétlenül lebutítás, mert a laptopoknál fontos elemeket jobban kihangsúlyozták: például csökkentették a fogyasztást, bár 3D-s szoftvert futtatva ne számítsunk túl hosszú üzemidőre.
A chipről nyilvánosságra hozott adatok meggyőzőek. Különösen érdekes, hogy amikor nagy divat rendszermemóriát használni videomemóriaként, a Go mellé

Útra készen a GeForce

inkább 32 Mbyte DDR SDRAM-ot tesznek, igaz csak 2,6 Gbyte/s-os sávszélességgel.
A 2048×1536 képpontos felbontás külső monitor csatlakoztatásakor hasznos.
A pixeltranszformáció, amelyet a DirectX 8.0 teljes mértékben kihasznál, a GeForce2 architektúra következtében alaptartozék.
Fontos még megemlíteni a TwinView (két monitor kezelése) lehetőséget, és a HDTV/DVD hardveres támogatását.
Az új videochip 2001 tavaszán jelenik meg. Az nVidiának nehéz dolga lesz, ha piacot akar nyerni a Góval ebben a szegmensben.
Az Atinak ugyanis rengeteg szerződéses mobilgyártó partnere van, akik 3D-s chipnek az ugyancsak készülő mobil Radeont is választhatják. Ez nagyjából egy időben jelenik meg a GeForce2 Góval. Az nVidia abban bízik, hogy az asztali PC-knél elért sikere sok noteszgépgyártót átcsábít majd az ő oldalára. *(EM)*

Ati

A harc folytatódik

Továbbra is gyilkos küzdelem folyik a 3D-s videokártyák mezőnyében. A cél világos: mindenki mozifilm minőségű játékot szeretne – lehetőleg olcsón. A vezető gyártók ugyanazt a módszert követik: elkészítik csúcskártyájukat, majd annak olcsóbb, gyengített változatát.
Az Ati Radeon is ezt az utat járja be. A nVidia GeForce2 MX-éhez hasonlóan megjelentette a Radeon Value Editiont.
A VE ár–teljesítmény aránya nagyon jó – már az otthoni felhasználók számára is elérhető. A kártyán lévő DGI (Digital Flat Panel) kimenet 1600×1200 képpontos felbontásra képes.
Az Appian Graphics HydraVision technológiával két monitort tud meghajtani, sőt tévékimenete is van. Ezeket egyetlen chipbe integrálták, ami csökkenti a költségeket. *(ST)*

- www.ati.com/na/pages/products/pc/radeon_ve/index.html
- www.appian.com

Number Nine

Utoljára

Aki nem fejleszt, elveszett. A Number Nine Visual Technologynak is ez a sorsa. Az egykor legendás vállalat bezárta kapuit, megszüntette a telefonon és e-mailen keresztüli támogatást, Web-helyén is csak a terméktámogatási rész él. Ha a Revolution, Imagine, Reality, Motion, GXE sorozatok utolsó darabjai is elkelnek, nincs többé Number Nine... *(ST)*

- www.nine.com/

Seagate

Óriáshal

Manapság nem érdekes, ha egy gyártó 5–10 Gbyte-tal nagyobb kapacitású merevlemezt készített, mint vetélytársai. Na de 180 gigásat?! A Seagate Barracuda sorozat legújabb tagjára ennyi adatot rögzíthetünk Ultra160 SCSI csatolón keresztül.
AV változatán 16 Mbyte-os cache-t találunk. Az eset különlegessége, hogy most egy ideig megint SCSI merevlemez lesz a méretlista vezetője, pedig jó ideje az ATA csatolójúak foglalják el a trónt. *(NK)*

Kristofer Pister

Intelligens por

„– Mi van a kezemben? – Számítógép! – Jó, de hány?" Ezt a szakállas viccet teszi valósággá Kristofer Pister professzor a Berkeley Egyetemen. Hihetetlenül apró információgyűjtő egységeket készít. Katonai csapatok mozgását, kémiai anyagokat, időjárást egyaránt kutathatnak ezek a kis mikro-elektromechanikai (MEMS) rendszerek.
A védelmi minisztérium kutatási ügynökségének, a DARPA-nak tetszenek ezek a 62 köbmilliméteres jószágok, amelyeket 1 köbmilliméteresre akarnak zsugorítani. *(NK)*

- http://robotics.eecs.berkeley.edu/~pister/

IBM

Szuperguberáló

A világ 57. legerősebb gépe a szemétválogatás nemes feladatát kapta feladatul.
Az IBM által épített gépbe 320 darab Power3-II processzort, 224 Gbyte memóriát és 2,9 Tbyte háttértárolót építettek. Az úrszemét vizsgálatára használják: meg kell tudnia különböztetni a természetes és ember által alkotott űrhulladékot az interkontinentális rakétától. Ezt mintegy 3–5 másodperc alatt meg is teszi. Ebből az az érdekes, hogy a köznapi ember még jó pár évig nem fog olyan számítógépes rendszerhez hozzáférni, amely a mozgó tárgyakat nagy biztonsággal felismeri. *(NK)*

Szuperéles monitor

Az IBM új 22 colos LCD kijelzője már csak mérete miatt is hírértékű, de igazi újdonsága az, hogy egy colon 200 képpontot tud kirakni.
A katonaság ennek is azonnal megtalálta a helyét: a júliusban leszállított ASCI White nevű szuperszámítógép kijelzője lesz – ezzel a géppel vizsgálják az atomfegyverek öregedését. Emellett minden nagy felbontást igénylő alkalmazáshoz használható.
Az LCD-ben a szokásos ritka fémek helyett közönséges alumíniumot használtak, ezért az IBM reményei szerint viszonylag olcsó kijelző lesz.
A következő lépésben rezet akarnak használni a gyártásához. *(NK)*

- www.ibm.com/news/2000/11/10.phtml

Canon

Ultravékony kijelző

A Canon bemutatta annak a kijelzőnek a prototípusát, amelynek vastagsága mindössze 0,25 mm.

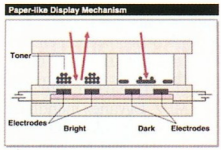

Felépítése teljesen más, mint a hagyományos LCD-ké

A kijelzőben két műanyag réteg között különleges toner van, ez jeleníti meg a képet. (A hagyományos LCD-ben két üveglap között folyadékkristály van.) Mivel csak a megjelenő kép megváltoztatásához kell energia, kikapcsolás után is megmarad a képernyő tartalma. A felhasznált műanyag filmréteg miatt az új kijelző hajlékony, ezért sokkal ellenállóbb a mechanikai hatásokkal szemben. A jövőben nagy karriert futhat be az e-könyvek, e-újságok területén. A bemutatott prototípus monokróm, és felbontása is elég alacsony. Az első kereskedelmi példányok 2001-ben jelenhetnek meg. A színes, 200 dpi felbontású kijelző megjelenését 2007-re tervezi a Canon. *(ST)*

- http://CanonExpo2000.com/en/techno/html/ta_05.html

TFT kijelzők

PDLCD

A gyártási költségek csökkentése is foglalkoztatja az LCD-gyártókat. Például a Philips ezért dolgozik műanyag tranzisztoros LCD (PDLCD) fejlesztésén. Az ilyen kijelző akár hajlékony is lehet. Az eddig elkészített műanyag LCD mindössze 4096 (64×64) képpontos, de a fejlesztők szerint hamarosan elérik a hagyományos LCD-k felbontását. *(ST)*

- www.displaysearch.com/
- www.research.philips.com/pressmedia/releases/000901a.html

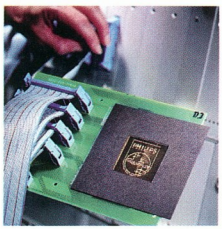

Polimeralapú LCD a Philipstől

Árcsökkenés

Várható, hogy a jövőben nagyobb teret kapnak az LCD-k. Ezt az is elősegíti, hogy áruk zuhanni fog, mert a nagy gyártók (Philips, LG Electronics, Samsung, NEC, Sony stb.) jóval több LCD-t gyártottak, mint amennyire az év első felében kereslet volt. Ráadásul a kisebb távol-keleti gyárak napjainkban állnak rá a tömeggyártásra. Az eladatlan raktárkészletektől csak úgy szabadulhatnak meg a gyártók, ha csökkentik áraikat. Ennek első hulláma már érezhető: az a 15 colos LCD, amelyért 2000 elején közel 1000 dollárt kértek, napjainkban 750 dollár körüli összegért már megkapható. Ez azonban még kevés ahhoz, hogy a vásárlók megrohanják a boltokat, hiszen egy hasonló képméretű CRT monitor ára mindössze 250 dollár. *(ST)*

***Erdős Márton** (EM),*
***Négyesi Károly** (NK),*
***Sponga Tamás** (ST)*

Tempest hifierősítő
Kondigép a hangkártyának

Szinte nincs olyan számítógép, amelyik ne lenne alkalmas zenehallgatásra, hiszen a hangkártya és a CD-meghajtó ma már teljesen hétköznapi eszköz. A munka is könnyebben telik, ha közben jó zene szól. A zeneforrás mellett azonban nagyon fontos az is, hogy min szólal meg a muzsika. A PC-k hangkártyáin a legtöbb esetben nincs erősítő, ezért csak aktív (saját erősítővel felszerelt) hangdobozokat lehet hozzájuk kapcsolni. Sajnos ezek közül az igényes zenehallgatás mércéjét csak a drágábbak ütik meg.

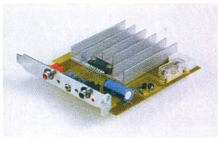

Tempest: ez még csak a prototípus

Igazán komoly hangzást hifi hangdobozokkal lehet elérni, de azokba nem szoktak erősítőt szerelni, így hangkártyáról nem lehet őket meghajtani. Ekkor jól jöhet egy önálló erősítő, amelyet a hangkártya és a hangszóró közé kell illeszteni. Ennek egyszerű, de jól használható megvalósítása a Tempest, amelyet ISA vagy PCI kártya kivitelben készítenek. A hazai gyártmányú, PC-be építhető eszköz kimeneti teljesítménye 2×20 W. A táplálást nem az ISA/PCI buszról veszi, mert az komolyan befolyásolná a többi eszköz tápellátását és veszélyeztetné a számítógép stabil működését. Ehelyett hagyományos, négypólusú tápaljzat található rajta, olyan, amilyen például a merevlemezeken is van, és azon keresztül közvetlenül a tápegységtől kapja az áramot. A PCI és az ISA csatlakozóél csak a stabil mechanikus rögzítésre szolgál. A tápcsatlakozó mellett biztosíték védi a túlterheléstől a számítógépet. Az erősítő áramkör egy IC-re épül, így kevés alkatrész található a kártyán. Ez főleg azért előnyös, mert így a kártya felületének nagy részét fel lehet használni a hűtőborda elhelyezésére.

Az erősítőnek sztereó mini jack bemenete és két hangszórókimenete van. Utóbbi kissé szokatlan, RCA kivitelű, aminek a szűk hely és a nagy áramerősség az oka. Hogy ne okozzon problémát a hangszórók csatlakoztatása, az erősítőhöz kábelt is mellékelnek, amelynek egyik végén RCA dugó van, a másikat pedig lecsupaszítják, és forrasztó ónnal vonják be. A hangkártyával, vagy ha az nincs, a CD-olvasóval külső kábel segítségével lehet összekötni. Persze a CD-meghajtót közvetlenül csak az előlapi fejhallgató-kimenetet használva lehet rákötni, ami nem a legelegánsabb megoldás, de így megmarad a hangerő-szabályozás lehetősége.

A Tempest hangminősége jó. Torzítása és zaja alacsony, csak a számítógép által egyébként is generált zajok szűrődnek be (már ha vannak egyáltalán). A torzításmentes hangzás érdekében érdemes legalább 40 W-os hangfalakat illeszteni hozzá, amelyek impedanciája 4–8 ohm között lehet (érdemes a nagyobbat választani, de semmilyen problémát nem okoz, ha valakinek csak 4 ohmos hangfalai vannak otthon).

Az általunk kipróbált prototípus még érzékeny volt a bekapcsolásra, amely nagy kattanásként hallatszott a hangszórón, de a sorozatban gyártott változatnál egy áramkörrel kiküszöbölik ezt. Előzetes hírek szerint sokcsatornás változat is megjelenik majd, amely a 4+ kimenetes hangkártyák tulajdonosait teheti kíváncsivá. A Tempest nettó ára 9200 Ft, a garancia 1 év.

Nagy Zoltán

- Major Group ☎ 387-3865
- www.majorgroup.co.hu /tempest.htm

Matrox G450
Öltönyös, nyakkendős grafikus

A Matrox miután nem változtatta be a G800-zal kapcsolatos ígéretét – hogy az ősz folyamán piacra dobja –, teljes erővel ráállt G450 sorozatú kártyáinak marketingjére.

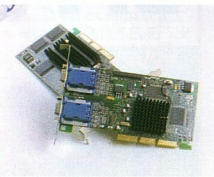

Matrox Millennium G450: apró újításokkal

Mivel nálunk is járt egy Millennium G450 16 MB DH, röviden megosztjuk tapasztalatainkat olvasóinkkal.

A G450 elnevezése nem véletlen: szolgáltatásait tekintve nagyon hasonlít a G400-as vezérlőhöz, örökölte annak jó és kevésbé jó tulajdonságait. Csodálatosan tiszta, éles, életteli színekben pompázó 2D-s, illetve a mai követelményektől már kissé elmaradó 3D-s grafikai teljesítmény jellemzi. A G450-et már 0,18 mikronos gyártási technológiával készítik (a G400 még 0,25 mikronos volt), de a gyárilag beállított órajel változatlan maradt: 125 MHz. Ugyanez mondható el a lokális grafikus memóriáról, amely 166 MHz-en ketyeg. Míg a G400 legfeljebb 32 Mbyte, és kizárólag SD/SGRAM típusú memóriát tudott kezelni, addig a G450 képes 64 bites buszszélesség mellett DDR SDRAM memóriát is, amelynek adatátviteli képessége lényegében megegyezik a 128 bites busszal megtámogatott SDRAM-éval – a nálunk járt modellen is 16 Mbyte, 128 biten szaladgáló, 6 ns-os Samsung SDRAM dolgozott.

Persze azért van néhány újítás a G450-ben a G400-hoz képest. Az elsődleges RAMDAC alapból a G400 maximumának szintjén, azaz 360 MHz-en fut, illetve integráltak rá egy másodlagos RAMDAC-ot is, amelynek órajele 230 MHz. Utóbbi szükséges is a kártya Dual-Head szolgáltatásának kihasználásához, azaz hogy az elsődleges monitor mellett használhatunk egy másodikat vagy akár egy tévét is a megjelenítésre. A második monitorcsatlakozó mindegyik Millennium G450-en megtalálható.

Ugyancsak beépített szolgáltatás a digitális LCD monitorok támogatása, ennek kihasználásához azonban a DVI kimenetű változatot, a Millennium G450 DVI-t kell megvennünk. A kártyára került egy tévéenkóder is (MGA-TVO), ezt a kártyához kapott és az egyik monitorkimenetre csatlakoztatható, S-Video és kompozit kivezetésű kábel révén tudjuk

Mérési eredmények

	G400 16 MB SH	G450 16 MB DH
Quake 3 Arena	62,6 frame/s	60,7 frame/s
3DMark 2000	2569 pont	2306 pont

használni. Ezek alapján logikusan adta magát a Millennium G450 16 MB DH és a Millennium G400 16 MB SH összehasonlítása (ajánlott kiskereskedelmi ára bruttó 35 700 Ft), hogy képet kapjunk az új grafikus chipkészlet 3D-s teljesítményéről. Dacára minden újításnak a G450 meglepő módon alulmúlta a G400-at mind a Quake 3 Arena, mind a 3DMark 2000 tesztben, igaz, csak kis mértékben. Teljesen nyilvánvaló a Matrox szándéka: a Millennium G450-es családdal az irodai felhasználókat és azokat célozza meg, akik otthoni gépüket főleg munkára használják.

Mindezt sikerrel tehetik, hiszen a Matrox G450-es kártyák olcsók, remek 2D-t produkálnak, és két monitor egyidejű használatának támogatása is közel áll hozzájuk. A Millennium G450 16 MB DH ajánlott kiskereskedelmi ára 52 369 Ft, a garancia 1 év.

Rixer György

- Juventus Team
  ☎ 469-5847
- www.juventus-team.hu
- www.matrox.com /mga/products /mill_g450/home.cfm

Labtec hangrendszerek

Fél lábbal a hifiben

A Labtec hangfalrendszerei mindig a minőséget képviselték a PC-s világban. Kipróbáltuk három 2.1-es rendszerüket, amelyek mindegyike más-más felhasználói igényt elégít ki.

A Labtec fivérek: kicsitől a nagyig

A legkisebb összeállítás, az LCS-2414 két kicsi, egy hangszórós frontsugárzóból és kis, kocka alakú mélyládából áll. A pozdorjából készített mélyládában a cég Max-X technológiáját alkalmazták. Ebbe az egységbe 4 colos, lágymembrános, a föld felé sugárzó hangszórót építettek. A rendszer hangja nem teljesen tökéletes, de kategóriájában meglepő, hogy különálló mélyládát adnak hozzá. A jobb oldali frontsugárzó tetején található hangerőszabályzó mindössze egy ellenállás, amely a bemenőjelet szabályozza.

A mélyhangkiemelés nem állítható, ezért aztán a basszus inkább dönge, néha még be is rezonál. A magasak nem elég szépek, inkább visszafogottak. Ennek ellenére árkategóriájában nem érheti rossz szó az LCS-2414-et, sőt dicséretes ennyi pénzből ilyen jót összehozni.

Az Edge-418 két flat panel és egy mélyláda kombinációja. A frontsugárzókat akár a monitorra is szerelhetjük, de az asztalra helyezve sem foglalnak el sok helyet. Ennek a rendszernek már jobb a hangképe. A magasak szépek, de nem elég erőteljesek, a közepek egészen jók, a basszus pedig meglepően hatásos. A dobozok felépítése jól átgondolt, rezonanciát még szélsőséges esetben sem tapasztaltunk. A hangerőt itt is a bemeneti jel szabályzásával változtathatjuk, de külön, kézbe simuló, illetve felszerelhető tekerős potméterrel is. A mélyláda a LCS 2414-éhez képest ugrott egy lépcsőfokot (nagyobb hangszóró, nagyobb doboz, változtatható mélykiemelés). Ez is a föld felé sugároz, aminek az a hátránya, hogy ha szőnyegre tesszük, a szövet rengeteget tompít a mély hangokon.

A csúcsösszeállítás az ATX-5820. Messziről látszik rajta, hogy beleadtak apait-anyait. A mélynyomót nem lehet nem észrevenni. Bár felépítése megegyezik kistestvéreiével, mérete jóval tekintélyesebb. Ezenkívül árnyékolt, és saját „padlója" van, amely kivédi a „szőnyeghatást".

Az ATX-5820 tápegysége három feszültséget állít elő: egyet a basszus erősítőjéhez, kettőt pedig a frontsugárzóba rejtett elektronikákhoz. A jobb oldali frontsugárzón vannak a kezelőszervek, ebbe építették a mély- és magashang-kiemelést, valamint a hangerőszabályzást végző előerősítőt. Van rajta egy *3D Stereo* potméter, amellyel a sztereó hangképet húzhatjuk szét – persze ilyenkor a középső tartomány gyengül. Egy kapcsolóval átválthatunk Virtual Dolby Surround üzemmódba, amelyen belül további négy lehetőség között válogathatunk.

Ebben az üzemmódban a 2.1 csatornán a Dolby Surround 4.1-es rendszer szólal meg, különböző módosításokkal, de jó minőségben. Ennek játékoknál, filmeknél vehetjük hasznát. A sugárzók hangja szép, a magasak nem cincognak, a közép erőteljes, a basszus végre nem dönge, hanem elemi erővel szólal meg. Persze a minőség az árban is tükröződik, de a jó hangzást sehol sem adják ingyen.

Az LCS-2414 ajánlott nettó kiskereskedelmi ára 16 300 Ft, az Edge-418-é 28 000 Ft, az ATX-5820-é pedig 55 000 Ft. A garancia mindhárom termékre 1 év.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Corwell Kft. ☎ 306-9060
- www.corwell.hu
- www.labtec.com/europe /atx5820.htm
- www.labtec.com/europe /edge418.htm
- www.labtec.com/europe /lcs2414.htm

Samsung Digimax 35 MP3

Kicsi a bors, és sokat tud!

A Digimax 35 MP3-ban három fontos, eddig csupán külön kapható szolgáltatást egyesítettek a Samsung mérnökei. Ha fényképezőgépnek nézzük, nem tévedünk sokat, hiszen elsősorban egyszerű, fixlencsés, automata vakus digitális fényképezőgépként használható.

Az oldalán azonban van egy mini jack kimenet, vagyis hordozható MP3-lejátszóként is bevethetjük. Ha pedig PC-hez csatlakoztatjuk, kiderül, hogy voltaképpen USB-s Webkamera.

Samsung Digimax 35 MP3: három készülék egy dobozban

Fényképezőgép üzemmódban választhatunk automata vakuzást, de akár ki is kapcsolhatjuk. Két felbontást támogat, a 640×480 képpontos tömö-

rített JPEG-et és a 320×240-es CIF-et. A három gombbal vezérelhető, apró kijelzőn megjelenő menü a lehető legegyszerűbb, a kezelés egyszerűségét az útmutató vékonysága is jelzi. MP3-lejátszóként sem kínál fel sok lehetőséget: lejátszás, megállítás és törlés – de ez bőven elegendő. Web-kameraként is megfelelően működik, bár kicsit lassú képfrissítéssel. A készülék 1/3 colos CMOS-ának felbontása nagyjából 310 ezer képpont, 24 bites színmélységgel dolgozik.

Alapkiépítésben 8 Mbyte-os Compact Flash kártyát kapunk hozzá, amelyet akár 128 Mbyteosra is cserélhetünk. Az MP3-lejátszó nélküli változat tartalmaz 2 Mbyte beépített flash memóriát is. A 8 Mbyte MP3-hallgatáshoz kevés, de fényképezéshez is csak a szerény felbontás miatt elegendő. (Egyébként ha az MP3-lejátszást kiegészítették volna felvételi móddal, hasznos lehetőséggel lett volna gazdagabb a készülék.) A készüléken van USB csatlakozó és a digitális kimenet. Az USB előnye, hogy gyorsabb rajta az adatforgalom, mint a párhuzamos porton.

Az MP3 file-ok feltöltése egyszerű, a mellékelt program használatának bonyolultsága egy pirítós elkészítésével vetekszik. Egy 4 perces számot 2 perc alatt juttathatunk a kamera flash kártyájába.

A lejátszó hangminősége nem profi, ám a vártnál sokkal jobb. Sajnos nem szabványos 3,5-es jack csatlakozó van rajta, hanem az ennél kisebb mini jack. A fejhallgató szép, hangminősége átlagos.

A Samsung új csodamasinája nem a legprofibb vásárlóközönséget célozza meg, nem is ilyen képességekkel ruházták fel, ám egy fiatalnak minden vágyát teljesíti, és még divatos is.

Nettó ára 55 990 Ft, a garancia 1 év.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Auchan ☎ 06-23-502-200
- www.auchan.hu
- www.samsungcamera.com/english/product/dsc/digimax35mp3/index.html

A hatszoros zoom nem éppen átlagos

Fujifilm FinePix 4900Zoom

Finom pontok

A Fujifilm új gépét kézbekapva először kicsit gondban voltam, sehogy sem sikerült rajta kényelmes fogást találnom. Kis idő után azért összebarátkoztunk, bár nyugtáznom kellett, hogy nem az én – viszonylag nagy – kezembe tervezték. A formatervezők azonban beleadtak mindent, a kezelőszerveket ergonomikusan helyezték el, a műveletek könnyen elérhetők, a zoomolás egyaránt végrehajtható a gép oldalán és a hátlapján található vezérlőkkel. A fényképezés és a megjelenítés között gyorsan, egyetlen mozdulattal lehet átkapcsolni.

Az 4900-at két műszaki paramétere emeli ki kategóriája átlagából: optikai rendszere és SuperCCD nevű képérzékelője. A gép zoom optikája hatszoros (manapság az átlag a háromszoros) átfogású, a gyújtótávolsága 35–210 mm-nek felel meg 35 mm-es formátumra átszámítva.

Ráadásul a fényerő terén sem kell szégyenkeznie (f/2,8-f/3,1). Ekkora átfogású objektívtől ilyen fényerő nagyon jó teljesítmény. Az objektíven forgatható gyűrűvel is beállítható az élesség, ilyenkor a gyűrű forgatásával vezérelhető a léptetőmotor.

A gépben nem egy szokványos CCD kapott helyet, hanem a Fuji saját fejlesztésű, 1/1,7 colos SuperCCD-je, érzékenysége ISO 125 és ISO 800 között állítható.

Ezen a SuperCCD-n a fizikai képpontok kicsit mások, mint a szokásos képérzékelőkön, így – a gyártó szerint – a 2,4 millió (1800×1200) fizikailag létező képpont által szolgáltatott képinformációból a 4900 hardveres interpoláló eljárással olyan képet tud előállítani, amelynek képminősége a 4,3 megapixeles (2400×1800) hagyományos CCD-évél egyenértékű.

Adta magát a kérdés: vajon tényleg meg tudja ezt csinálni a gép? Állványra tettük, és csak a felbontást változtatva készítettünk tesztképeket a legnagyobb fizikai felbontásnak megfelelő, majd a különleges interpolált módban. A kisebb felbontású képeket Photoshopban felhúztuk akkorára, amekkorák a gép interpolált fotói voltak.

A kétféle módszerrel kapott nagy felbontású képet összehasonlítva nem sikerült lényegi eltéréseket felfedeznünk, bár lehet, hogy egyes esetekben valóban jobb képet adna az interpolált mód. Ettől persze a FinePix még remek gép, az interpolált módot pedig használja mindenki a saját belátása szerint.

A 2,4 megapixeles felbontással nagyon jó képeket lehet készíteni, a színekre és a kontrasztra egy rossz szavunk sem lehet. Emellett a gép egyéb jellemzői és szolgáltatásai is figyelemre méltók.

A FinePix színes LCD keresőjének egyik előnye az, hogy pontosan azt a képet mutatja, ami rögzítésre kerül, a másik az, hogy a közepe egy gomb lenyomásával kinagyítható. Ez segíthet a kézi élességállításnál is, csak sajnos a gombot folyamatosan nyomva kell tartani a gyűrű forgatása közben.

A FinePix tud teljesen automatikusan is dolgozni (csak az exponálógombot kell nyomkodni), emellett programozott módokat (tájkép, portré stb.) is kínál. A tapasztaltabbak használhatják a rekeszprioritás, a zársebességprioritás vagy a teljesen manuális módot is.

Van mozi mód is – ennek „korszakalkotó" jelentőségét nem győzöm hangsúlyozni.

A 320×240 képpontos felbontás és a 10 kép/s játéknak jó lehet, ha valakinek éppen ez kell...

A gép sokkal hasznosabb szolgáltatásai között találjuk az expozíciósorozat lehetőségét (bonyolult megvilágítás esetén érdemes használni) és a szabadon és pontosan beállítható fehéregyensúlyt. Szintén nagyon hasznos, hogy a megvilágítás az élességtől függetlenül is rögzíthető – ehhez némi bűvészkedés szükséges, de meg lehet csinálni.

A FinePix 4900Zoom nettó ára 277 800 Ft, a garancia 1 év.

Csábi József

- Digitcam Bt. ☎ 235-0570
- www.digitcam.hu
- www.fujifilm.com
- A géppel készített képek megtalálhatók CD-mellékletünk \CIKKEK könyvtárában.

Nintaus N9901 asztali DVD-lejátszó

Határok nélkül

A PC-s DVD-lejátszás legnagyobb előnye az asztali lejátszókkal szemben, hogy hardverbe való beavatkozás nélkül megoldható a különböző régiókódú filmek lejátszása. Számos asztali típushoz létezik kódmentesítés, de az a legtöbb esetben a készüléket. Nemcsak DVD-t, hanem video CD-t, audio CD-t, sőt MP3 file-okat tartalmazó CD-t is le lehet vele játszani. Utóbbi esetben sajnos a számokat nem tudjuk cím vagy elhelyezkedés szerint válogatni, mert csak sorszámmal lehet rájuk hivatkozni. Mivel egy MP3-as CD-n több száz file lehet, így nehéz lehet egy számot megtalálni. Azonban nem kell kétségbe esni, nem ez a készülék fő funkciója. A képminőségre nem lehet panasz, mentes az egyszerűbb lejátszók foltosságától, a lejátszás folyamatos, nyoma sincs szaggatásnak. A hang a saját dekóderrel is nagyon jó, aki pedig igazán profi hangzást akar, úgyis külső dekódert használ. A legnagyobb élményt azonban az jelentette, hogy a Nintaus nem foglalkozik a DVD területi kódjával, bármelyikkel megbirkózik. Automatikus régiókód-lekérdezése és -beállítása révén azok a filmek is megnézhetők vele, amelyek egyébként nem hajlandók működni 0-s kódú lejátszókon. Másik nagyon hasznos szolgáltatás, hogy a lejátszott képre nem kever Macrovision másolásvédelmet, így nyugodtan illeszthető olyan lejátszási láncba is, amelyben a tévéhez a videomagnón át vezet az út, mert például nincs több videobemenete a tévének. (A Macrovision kód hatására a videomagnó áramkörei zavarjelet tesznek a képre, amivel élvezhetetlenné teszik.)

Nintaus N9901: az egyszerű külső szimpatikus belsőt takar

szülék szétszedését, egy áramkör hozzáépítését igényli, ami a garancia elvesztésével jár. Sajnos ilyen a filmforgalmazók által uralt mozivilág. Vagy mégsem?

A piacon nemrég megjelent Nintaus asztali lejátszó első ránézésre másodvonalbeli távol-keleti készülék benyomását kelti. Mi tagadás, láttam már mutatósabb készüléket is. Előlapján a legszükségesebb kezelőszervek vannak, kijelzője egyszerű egysoros mátrix. Hátlapja azonban izgalmas képet nyújt. Van rajta Euroscart csatlakozó RGB kimenettel, S-Video kimenet, 5.1 csatornás hangkimenet, amelyet a beépített Dolby Digital dekóder hajt meg, valamint RCA és optikai digitális hangkimenet, amellyel a külső DD vagy DTS dekódert lehet meghajtani.

Amikor tévére csatlakoztatjuk és bekapcsoljuk a Nintaust, nem káprázatot el csillogó-villogó grafikus menüvel. Kifejezetten egyszerű, mondhatni puritán szöveges menüje van, és mellőzi a márkás készülékek olyan beállítási lehetőségeit, mint például a dekódolt hangcsatornák hangerő- vagy fázisviszonyai. Azonban ezek nélkül is jól lehet használni a

Ha nem is a legdivatosabb készülék, tulajdonságai, kép- és hangminősége méltán teszi népszerűvé. Nettó ára 99 000 Ft, a garancia 3 év.

Nagy Zoltán

- Quark International Trading Co. ☎ 349-1053
- www.nintaus.hu
- www.nintaus.com

Teac MP-3000

Zene a zsebbe!

Miután szép lassan már a mikrohullámú sütőnk is képes MP3 formátumú zene lejátszására, kicsit megkésve ugyan, de a Teac is piacra dobta hordozható MP3-lejátszóit. Az alapmodell kellőképpen rászolgált a fenti összevetésre: külseje és szolgáltatásai is a noname gyártók igénytelen megoldásait idézik.

Ezzel szemben a 3000-es változat olyan, mintha

Teac MP-3000: zsebtündér

a rút kiskacsa láttán a fejlesztők kényszert éreztek volna arra, hogy bebizonyítsák: mégiscsak képesek elismerésre méltót előállítani. Ennek megfelelően az elit modell ultravékony, alig vastagabb 3–4 bankkártyánál. 64 Mbytes a memóriája, de nem lehet bővíteni, ezért a frissítések során kénytelenek leszünk folyamatosan a PC-s kommunikációra támaszkodni (azaz nincs mód a memóriakártyák cserélgetésére).

Szintén a méret átka, hogy kizárólag a beépített akkumulátorral működik, ezzel aktív használat mellett körülbelül két napig sikerült üzemeltetnünk. Sajnos a mellékelt fülhallgató nagy hangerőn már érezhetően torzít, ráadásul a basszus visszaadásában sem jeleskedik. Dicséretet érdemel viszont szép, kontrasztos LCD kijelzője, illetve kezelőfelülete, amely a készülék mérete ellenére is kényelmesen vezérelhető. Az MP-3000 előre definiált stílusokat kezel (pop, rock, classic), ám ezek nem javítják a lejátszás minőségét. További negatívum, hogy a számokban nem tudunk tekerni, ami egy félórás MP3-as mix során már idegesítő lehet.

Említésre méltó még a hangrögzítés lehetősége: a beépített mikrofon révén 3,6 órányi beszélgetést rögzíthetünk a memóriába.

Szerencsére a hiányosságok eltörpülnek a megdöbbentő design mellett: ez az első lejátszó, amelyet már gond nélkül pakolhatunk az ingzsebünkbe is (ha nem lóg ki a füles, ésszel lehet venni). A 64 Mbyte memória elegendő egy teljes album felmásolására, így a bővíthetőség hiánya nem égető.

A fülhallgató gyenge láncszem, bár hozzá lehet szokni, de inkább a gyors cseréjét javasoljuk. A készüléket Magyarországon egyelőre nem forgalmazzák.

Harangozó Csongor
(shoebaron@vogel.hu)

- www.teac.de

A Hardverkirakatban szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertától kapott Pentium III-as géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük.

- Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu
- A multimédia fellegvára – CHIP, 2000/4/117

Gigások harca

Egy évvel ezelőtt a CPU-tuningolóknak is elérhetetlennek tűnt az 1000 MHz. Mostanra azonban az otthoni felhasználók számára is kézzelfogható valósággá vált az 1 GHz.

Nyilvánvaló, hogy az AMD és az Intel technológiája egyaránt megérett a gigás órajelre, más kérdés, hogy a piac rétegzettsége miatt lassúbb CPU-kat is kibocsátanak. Ennek folyományaképpen tarolnak azok, akik nem félnek komolyabban hozzányúlni gépük lelkivilágához – magyarán a fölpörgetés útjára lépnek.

Az alábbiak szorosan kapcsolódnak lapunk előző számának processzortesztjéhez. Három processzormagot vettünk górcső alá 1000 MHz-en, hogy eldőljön: ki a legény a gáton. AMD Duron, Thunderbird és Intel Celeron II a palettán szereplők nem is oly meglepő névsora. Igen, hiányzik a körből az Intel Pentium III processzora, ám fájó szívvel kell tudatnunk olvasóinkkal – nem, nem hívta vissza az Intel... –, hogy fokozott erőfeszítéseink ellenére sem sikerült FC-PGA tokozású 1 GHz-es Pentium III-at szereznünk, de még 933 MHz-eset sem, amivel józan számítás szerint gyakorlati esélyünk lett volna a giga elérésére (7×142 MHz).

Asus A7V-sztori

Sok gondunk akadt a múltban az Asus Via KT133 chipkészletű alaplapjával (KT-133-as alaplapok – PC Guru, 2000/11/108), főleg amikor a tuning mezejére tévedtünk: nem akarta a megfelelő órajeleket produkálni.

Mostani tesztünk során fény derült a probléma okára: a DIP kapcsolók Jumper Mode-ra érvényes beállításai helytelenül vannak feltüntetve az alaplap gépkönyvében. A tüzetesebb átvizsgálás során rájöttünk, hogy az alaplapra szitázott értékek helyesek. Ezekkel a beállításokkal és az 1004C jelzésű BIOS használatával aztán sikerült megfelelő stabilitással és órajellel véghezvinni a tuningot. Az Asus FTP szerveréről már letölthető – bár nem hivatalos! – az A7V-hez az 1005E jelű BIOS, amelynek segítségével az órajelszorzó elvileg a BIOS-ból is állíthatóvá válik (ahogyan az Abit KT7-en), de ezt még nem tudtuk kipróbálni.

- www.asus.com.tw/products/motherboard/socketa/a7v/index.html
- ftp://ftp.asuscom.de/pub/ASUSCOM/BIOS/Socket_A/VIA_Chipset/Apollo_KT133/A7V/1005_03E.zip

AMD Duron – 1000 MHz-en?

Azt kell mondanom, hogy egy olcsóbb, akciós mobiltelefon-csomag áráért 1 GHz-es processzorhoz juthatunk ennek a technológiának, végső soron pedig az Advanced Micro Devicesnak köszönhetően. Hivatalosan nem létezik 1000 MHz-es Duron – a leggyorsabb 800 MHz-es –, de némi tuningolással jó esélyünk lehet arra, hogy akár már 600 MHz-es példánnyal is elérjük a 1 gigát.

Nekünk egy 36. heti 600-assal volt szerencsénk együttműködni, amely teljesen stabilan futtatta 1 GHz-en a tesztprogramjainkat. Ehhez az átlagosnál némileg erősebb, ám nem eszement hűtést kellett alkalmazni, Globalwin FOP32 hűtő, némi szilikonpaszta és ház nélküli szervírozás formájában.

A felfúrt Duron a Sysmark 2000 tesztben nagyjából a 733 MHz-es Pentium III-nak, illetve 750–800 MHz-es Thunderbirdnek megfelelő teljesítményt nyújtott, előbbi árának harmadáért, utóbbiénak pedig durván feléért.

A Sandra, illetve az RC5 kódtörő kliens esetében szinte dekára ugyanazokat az értékeket hozta, mint a Thunderbird 1 GHz-en, ami nem csoda, hiszen a másodszintű cache méretének kivételével a két processzormag teljesen azonos. 3DMark 2000-ben azt hozta a CPU, amit elvártunk tőle a többi tesztelt Duron mérési eredményeinek a fényében. A Quake 3 Arenával elért megdöbbentően alacsony frame/s érték magyarázatra szorul. Az előző tesztben az Asus A7V alaplapban 1004D BIOS volt besütve, a mostani tesztben pedig – másik alaplapról van szó – az 1004C jelzésű jutott szóhoz.

Összevetve az eredményeket, illetve számba véve tapasztalatainkat, azt tudjuk elmondani, hogy az 1004D BIOS általában gyorsabb munkavégzésre serkenti az alaplapot, de az kevésbé stabil, mint az 1004C BIOS-ú. Emellett a fagyások elkerülése és az összevethetőség érdekében az előző tesztben a Thunderbirdnél alkalmazott *Normal* alaplapi beállítást alkalmaztuk a Duronnál is.

A fentiekből egyenesen következik: érdemes venni és tuningolni AMD Duront. Olcsó, már alap órajelén is remekül teljesít, és maximálisan tuningbarát. Arra azonban felhívnánk olvasóink figyelmét, hogy nem mindegyik Duron megy 1000 MHz-en, a tuningszerencse ugyanis forgandó... Az órajelszorzó állításán alapuló fölpörgetéshez olyan alaplap kell, amely ezt támogatja, illetve segítségül kell hívnunk egy rotringceruzát a processzor fix szorzójának eltávolítá-

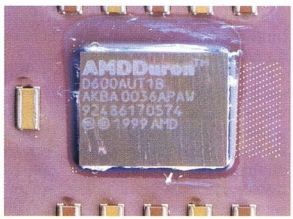

Duron 600? Nem, 1000!

sához, azaz az arany színű L1 hidak grafittal történő összekötéséhez (Fölpörgetés ceruzával! – CHIP, 2000/9/89). Tehát érdemes próbálkozni, de a fölpörgetésbe mindenki csak saját felelősségére foghat bele!

T1000-es modell

Az AMD zászlóshajójának számító Athlon/Thunderbirdnek hivatalosan is van 1000 MHz-es, egészen pontosan 1,2 GHz-es változata. Mi is ilyen szerkezetet vehettünk rövid időre birtokba. A Thunderbirdöknél nem próbálkoztunk hókuszpókusszal, bár esélyeink valószínűleg

Műszaki adatok és mérési eredmények*

Processzor	AMD Duron	AMD Thunderbird	Intel Celeron II
CPU órajele (gyári/tuningolt)	600/1000 MHz	1000/1000 MHz	633/1000 MHz
Buszsebesség (FSB)	200 MHz	200 MHz	105 MHz
Memória sebessége	133 MHz	133 MHz	105 MHz
Tokozás/platform	Socket A	Socket A	Socket 370
Gyártási technológia	0,18 mikron	0,18 mikron	0,18 mikron
Elsőszintű cache mérete	128 Kbyte	128 Kbyte	32 Kbyte
Másodszintű cache (L2) mérete	64 Kbyte	256 Kbyte	128 Kbyte
Teljes sebességű L2 cache	●	●	●
Magfeszültség	1,825 V	1,75 V	1,95 V
Optimalizáció/utasításkészlet	3DNow! Enhanced	3DNow! Enhanced	Intel SSE
Web-cím	www.amd.com/products /cpg/duron/index.html	www.amd.com/products /cpg/athlon/index.html	www.intel.com/home /prodserv/celeron/index.htm
A teszthez használt alaplap	Asus A7V	Asus A7V	Asus CUSL2
Mérési eredmények			
Windows 98-as RC5 kliens	3 598 885 keys/s	3 625 182 keys/s	2 835 230 keys/s
3DMark 2000 v1.1 3DMark	3426 pont	3694 pont	4449 pont
3DMark 2000 v1.1 CPU 3DMark	161 pont	170 pont	300 pont
SiSoft Sandra Dhrystone	2884 MIPS	2879 MIPS	2760 MIPS
SiSoft Sandra Whetstone	1395 MFLOPS	1395 MFLOPS	1341 MFLOPS
SiSoft Sandra MMX Integer	3398 it/s	3406 it/s	3136 it/s
SiSoft Sandra Floating Point	4707 it/s	4708 it/s	4171 it/s
Quake 3 Arena demo001	76,1 frame/s	77,0 frame/s	99,5 frame/s
Sysmark 2000 (Official Run)	156 pont	174 pont	152 pont
Sysmark 2000 – Official Run, Internet Content Creation	165 pont	179 pont	160 pont
Sysmark 2000 – Official Run, Office Productivity	150 pont	171 pont	146 pont
Sysmark 2000 viszonyszám a referencia CPU-hoz képest**	1,36	1,51	1,32
Kereskedelmi adatok			
Forgalmazó	Demo Stúdió	Silver Computer	Demo Stúdió
Telefonszám	329-2367	209-1915	329-2367
Web-cím	www.demostudio.hu	www.silvercomp.hu	www.demostudio.hu
Ár (bruttó)	22 375 Ft	105 350 Ft	30 500 Ft

Megjegyzés:
** A tesztek közvetlenül összevethetők előző számunk processzortesztjének eredményeivel.*
*** 500 MHz-es Pentium III FC-PGA = 1,00*

hp digitális fotószettek
digitális kamera fotónyomtató
C8575A C618 + P1000 222 700,-Ft+ÁFA
C4574A C315 + P1000 163 600,-Ft+ÁFA
C8573A C215 + DJ950C 114 200,-Ft+ÁFA

hp PhotoSmart P1000 fotónyomtató
hp C618 digitális kamera
hp C315 digitális kamera

A hp digitális fotószettjével készített felvételeit pillanatokon belül papírképként is viszontláthatja, olyan méretben ahogyan Ön szeretné!

A teljes típusválaszték megtekinthető üzletünkben

HEWLETT PACKARD BUDA SZAKÁRUHÁZ

invent

1111 Budapest, Bartók Béla út 18. Internet: www.libra.hu Tel.: 381-0750, Fax: 381-0743 E-mail: libra@libra.hu

itt is jók lettek volna. Árát tekintve az egygigás Thunderbird nagyjából a 866 MHz-es Pentium III-mal van

Szomjazik a sebességre

egy szinten, viszont annál nyers számítási teljesítményben jobb. Igazából arra voltunk kíváncsiak, hogy a jóval drágább Thunderbird mennyivel erősebb, mint a fölpörgetett Duron.

Mint fentebb írtuk, a processzormag számítási teljesítményét mérő programok nem mutattak ki különbséget a Duron és a Thunderbird között. 3DMark 2000-ben azonban a plusz 192 Kbyte második szintű cache a Thunderbird javára billentette a mérleget, de nem egetrengető módon.

A Sysmark 2000 csomag bizonyult az igazi vízválasztónak: ebben a Thunderbird 12%-ot vert rá a Duronra, mégpedig a 150 pont feletti kategóriában, ami szép teljesítménykülönbség. Az eredményen látszik, hogy a másodszintű gyorsítótárat intenzíven használó programoknál (PhotoShop, 3D Studio stb.) a Thunderbird jócskán lekörözi a hasonló órajelen ketyegő Duront. Ennek megfelelően csak annak érdemes megfizetnie a közel ötszörös vételárat a Thunderbirdért, aki javarészt professzionális grafikai (2D-s, 3D-s) alkalmazásokat futtat a gépén, és azt is pénzkereset céljából. A Socket A, illetve AMD iránt rajongók egyébként nézegessenek inkább a Duronok és az olcsóbb Thunderbirdök irányába.

Celeron II – gyorsítva

Az Intelnek égetően szüksége van most arra, hogy legyenek sikeres processzorai, processzorcsaládjai a piacon. Márpedig a Pentium 4 egyelőre nagyon nem felel meg erre... Még jó, hogy itt van nekünk az FC-PGA tokozású Celeron II. Hasonlóan az AMD Duronjához, ez is olcsó és jól tuningolható. Mi egy 633 MHz-est tuningoltunk 1 GHz-re (9,5×105 MHz).

Graf(f)it(i) a Duronon

A processzor további „különlegessége" volt az alapban 1,7 V-os magfeszültség – ezt 1,95 V-ra emeltük a tesztek alatt. Az Intel processzorainál lezárták az órajelszorzó állításának lehetőségét, ráadásul úgy, hogy a zár kiiktatása szinte lehetetlen feladat az egyszerű felhasználónak.

Ezért a rendszerbusz sebességével lehet és kell variálni. Ilyenkor jól jön a sokak által oly sokszor szidott 66 MHz-es busz, amelyet minden további nélkül – megfelelő alaplap, hűtő, esetleg átalakító stb.

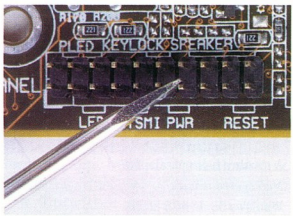

WOC: Wake On Csavarnyúzó

segítségével – 100 MHz-re vagy a fölé lehet emelni. Jelentékenyen nő az órajel, illetve bővül a rendszerbusz (ezzel együtt a memóriabusz) keresztmetszete is.

A Celeron II-t a bevezetőben említettek miatt nem tudtuk összevetni az azonos órajelű Pentium III-mal. Irányadó lehet azonban az, hogy a Sysmark 2000 tesztben a Celeron II nagyjából a 733 MHz-es Pentium III szintjén teljesített, a Quake 3 Arénában azonban már csak a 667 MHz-es Pentium III szintjét érte el, egyező képet mutatva a 3DMark 2000-ben leadott teljesítménnyel.

A tuningolt Celeron az RC5 klienssel és Sandrával azonban olyan eredményeket ért el, amelyek nyugodtan állhatnának az 1 GHz-es Pentium III listájában is. Elmondható, hogy a Coppermine-128 és a Coppermine mag esetében nagyobb súllyal esik latba a másodszintű cache 128 Kbyte-nyi eltérése, mint a Duron és a Thunderbird között a 192 Kbyte. (▶ A firingsquad.gamers.com/hardware/p4preview/default.asp címen érdekes összehasonlítás olvasható az 1,5 GHz-es Pentium 4-ről és az 1,2 GHz-es Thunderbirdről.)

Bár a Celeron II nagyon erős processzorrá válik fölpörgetve, mégsem az igazi.

Ezt támasztja alá az is, hogy a Duron 1000 MHz-en általánosságban (kihagyva a számításból az SSE-re optimalizált programokat) erősebb az ugyanilyen órajelű Celeron II-nél – persze Quake 3 futtatásakor még mindig az utóbbi a nyerő...

Rixer György

A tesztkonfigurációk

A mérésekhez az előző számunk processzorteszt jében alkalmazott konfigurációkat vetettük be. Az AMD processzorokhoz Asus A7V alaplapot használtunk (rev. 1.02, Via KT133 chipkészlet, Socket A, 1004C BIOS), a Celeron II-höz pedig Asus CUSL2-t (rev. 1.02, Intel i815 chipkészlet, Socket 370, 1002 BIOS) – mindkettőt a Macroda Kft. bocsátotta rendelkezésünkre.

A konfiguráció egyéb összetevői megegyeztek: Globalwin FOP32 hűtő (Kelly-Tech), 128 Mbyte-os VT PC133 SDRAM memóriamodul (Kelly-Tech), Asus V6600 Deluxe grafikus vezérlő (Macroda), Golden Melody Hi-Live PCI hangkártya (Kelly-Tech), 30,4 Gbyte-os IBM DTLA-305030 merevlemez (Juventus Team), Pioneer DVD-104S 10-szeres sebességű DVD-olvasó (Herta).

A szoftverkörnyezet is azonos volt: magyar Windows 98SE, DirectX 7.0, 1024×768 képpontos felbontás 32 bites színmélységgel. A különböző tesztprogramok részletes leírása előző számunk tesztjében olvasható.

▶ Számító alakok – CHIP, 2000/12/101

Vivendi Telecom Hungary

Összeköt minket

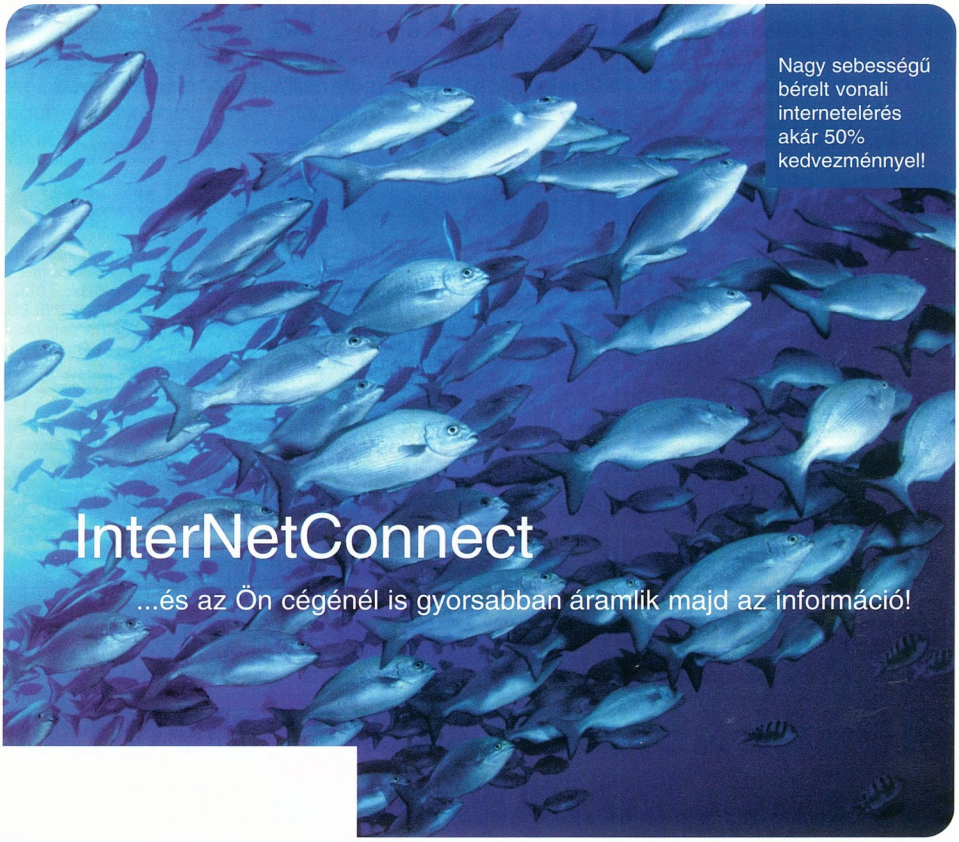

Költséghatékony és gyors internetelérés, bérelt vonalon

A felgyorsult kommunikáció minden esetben növeli a munka hatékonyságát. Az InterNetConnect közvetlen internetcsatlakozást tesz lehetővé nagy megbízhatóságú, digitálisan menedzselt bérelt vonalon. Így cége információáramlását akár a többszörösére is növelheti! Csökkentse tovább költségeit az InterNetConnect által felgyorsított, 64k-2Mbit/s-os sebességnek köszönhetően, és élvezze a tökéletes információáramlás előnyeit. Ha üzleti kommunikációról van szó, a V-com mindig a szolgáltatások széles skáláját biztosítja az Ön számára!

Ha InterNetConnect szolgáltatásunkkal kapcsolatban további részleteket szeretne megtudni, értékesítési csapatunk a 06-80-822-822-es zöld számon készséggel áll rendelkezésére.

V·com
üzleti kommunikációs szolgáltatás

A PartnerCom üzleti kommunikációs szolgáltató új neve.
www.vcom.hu • sales@vcom.hu

Csak stílusosan!

A stílus megkülönböztet. A stílus egyedivé tesz. Ez az üzleti életben is érvényes.

KREATÍV KIS- ÉS KÖZEPES IRODÁK SZÁMÁRA

Készítsen egyedi arculatú irodai nyomtatványokat, internetes oldalakat, grafikákat a **CorelDRAW 9 Office Edition** rajzolóprogrammal. A **hp ScanJet 5370C** szkenner a már meglévő képei és dokumentumai beolvasásához, a **Recognita Plus 5.0** pedig a szövegfelismeréshez nyújt Önnek segítséget.

A HÁROM ESZKÖZ ÁRA EGYÜTT 157 000 FT HELYETT

most 133 900 Ft*

MARKETINGRE HANGSÚLYT FEKTETŐ NAGYOBB CÉGEK SZÁMÁRA

Aknázza ki a **CorelDRAW 9** rajzoló-, **Corel PhotoPaint 9** képszerkesztő-, **Corel PrintOffice** kiadványszerkesztő programok teljes erejét. A profi képbeolvasás megvalósításához válassza a hálózaton is megosztható **hp ScanJet 6300C**** szkennert. A papír alapú dokumentumok szövegszerkesztő formátumú fájlokká alakításában pedig a **Recognita Plus 5.0** szövegfelismerő program nyújt gyors segítséget.

A HÁROM ESZKÖZ ÁRA EGYÜTT 250 000 FT HELYETT

most 189 500 Ft*

Most mindkét csomaghoz kedvezményes bevezető áron 85 000 Ft-ért* megvásárolható a **Corel KnockOut** (PC/Mac), a profi grafikusoknak készült maszkoló program. Vele még egy hajszál is könnyedén és pontosan körbevágható!

Keresse a termékeket a hp forgalmazóinál.

hp vevőszolgálat: 382-1111, ScanSoft információs központ: 467-0166.

www.hp.hu
www.scanjet.hp.com/products
www.codra.hu
www.recognita.hu

** Ajánlott végfelhasználói ár, az áfát nem tartalmazza. Az ajánlat 2001. január 31-ig érvényes. ** Lapadagoló vásárolható hozzá.*

hp invent ScanSoft COREL Designed for Microsoft Windows NT Windows'98

MAGAS IQ-VAL, STRAPABÍRÓ IRODAI ALKALMAZOTT, MUNKÁT VÁLLAL „VILLÁM JELIGÉRE”!

LEXMARK™

Lézernyomtatók

Optra E312L

Nettó 78 900 Ft

TZteam Számítástechnikai Kft. • 1161 Budapest, Rákóczi út 48. Tel./Fax: 406-4444, tz@tzteam.hu, www.tzteam.hu
Libra Computer Kft. • 1111 Budapest, Bartók Béla út 18. Tel.: 381-0750, fax: 381-0743, libra@libra.hu, www.libra.hu
Net Kft. • 1118 Budapest, Szurdok u. 1. Tel./Fax:246-5057, net@mail.datanet.hu, www.netkft.hu
Raab Computer Kft. • 9022 Győr, Pálffy u. 3. Tel./Fax: 06-96/310-797, raab.computer@matavnet.hu
Co-Net Computers Kft. • 7100 Szekszárd, Kölcsey ltp. 1. Tel.: 06-74/312-207, fax: 06-74/316-066, info@co-net.hu, www.co-net.hu
5P Kft. • 7400 Kaposvár, Ady Endre u. 2., Tel.: 06-82/511-560, fax: 06-82/422-185, fivep@5p.hu
Tele-Comp szaküzlet • 5600 Békéscsaba, Bartók Béla út 46-50., Tel.:06-66/520-600, fax: 06-66/451-088, tomtech@mail.datanet.hu

Hivatalos nagykereskedő: RCE Kft., 1118 Budapest, Szurdok u. 1., Telefon: 246-4050, fax: 246-4101, www.rce.hu

A pirkadat istennője

Már régóta keringenek mindenféle mendemondák a Neten arról, hogy a Canon olyan tükörreflexes digitális fényképezőgépet fog kihozni, amely CMOS érzékelővel rögzíti a képeket.

A híreket az idén a Canon is megerősítette, majd elkészült a gép, végül az egyik tesztpéldány bemasírozott a szerkesztőségbe. Az ismerkedés gyorsan lezajlott, mivel a D30 kezelése, felépítése a bevált EOS filozófiára épül – az EOS sorozat objektívjei, vakui és egyéb kiegészítői használhatók hozzá. 100/2,8-as és 50/1,4-es objektívvel, valamint 380EX vakuval felszerelkezve láttam neki a nyaggatásának.

A géphez a teljes EF lencsesorozat használható, a 14 mm-es halszemtől az 1200/5,6-os „nagyágyúig". (Utóbbinál a 16 kg-os tömeg mellett a pénztárnál kicsengetendő néhány tízezer dollár is visszatartó tényező lehet...)

A D30-on az objektívek gyújtótávolsága virtuálisan az 1,6-szorosára növekszik, mert a gép képérzékelőjének mérete kisebb, mint a hagyományos filmek kockái.

Ez kellemetlen lehet azoknak, akik elsősorban széles látószöggel szeretnek fotózni, azok viszont örülhetnek, akik – akárcsak jómagam – a tele tartomány felé orientálódnak.

A szorzótényezőnek köszönhetően például 300 mm-es objektív áráért lehet 480 mm-es optikánk – persze csak virtuálisan.

A gépben nem a ma szokványos CCD, hanem CMOS (Complementary Metal Oxide Semiconductor) érzékelő kapja el a fotonokat.

Azt már régebben felfedezték, hogy ezeket az eszközöket lehet fény érzékelésére használni, de sok probléma volt velük, amelyeket mostanra sikerült megoldani (lásd a keretes cikkrészt). A CMOS egyik lényeges előnye a CCD-vel szemben – azon túl, hogy az előállítása olcsóbb –, hogy minden egyes képpontnál külön szabályozható a kinyert elektromos jel erősítése.

Ennek következtében az érzékelő karakterisztikája is szabályozható, és az emberi látás jellegzetességeihez igazítható.

A D30-ban alkalmazott CMOS 3,25 megapixeles (2160×1440 képpont), érzékenysége ISO 100 és 1600 (!) között állítható, ami azt jelenti, hogy – jó fényerejű objektívet használva – gyakorlatilag vaku nélkül fotózhatunk vele átlagosan megvilágított belső terekben is. Az érzékenység növelésével a képzaj is növekszik (hiszen nő a jelerősítés), de még mindig jobb egy zajosabb kép, mint semilyen. A D30 CMOS-a színcsatornánként 12 bites színmélységgel dolgozik.

A D30 függőleges lefutású redőnyzárral rendelkezik, a záridő 30 s és 1/4000 s között lehet, emellett bulb expozíciót is használhatunk, azaz bármeddig nyitva lehet a zár – amit éjszakai felvételeknél alkalmazhatunk.

CMOS érzékelő lapul benne

A zár vakuszinkron-ideje 1/200 s, de megfelelő vakuval 1/4000-re is lehet szinkronizálni: ilyenkor nem egyet villan a vaku, hanem 50 kHz-es frekvenciával villanássorozatot bocsát ki. A D30 ismeri a Canon legfejlettebb vakuvezérlő rendszerét, az E-TTL-t, amelynek lényege, hogy az expozíció előtt a fénymérő rendszer egy elővillantás segítségével határozza meg a szükséges fényteljesítményt.

A gép minden fotográfiai paramétert (élesség, rekesz, zársebesség) tud automatikusan állítani, de manuálisan is szabályozhatjuk ezeket. A rekeszprioritás, zársebesség-prioritás, mélységélesség AE, teljesen manuális és teljesen automata mód mellett előre programozott módokat (tájkép, portré stb.) is használhatunk.

A gép fő vezérlőeszköze a filmes gépeken már bevált két vezérlőtárcsa.

Ezekkel nagyon gyorsan beállíthatók a kívánt értékek, amelyeket a gép tetején lévő LCD panel mellett a keresőben is nyomon követhetünk.

Az autofókusz-rendszer három érzékelővel dolgozik, az élességállítás lehet egyszeres vagy követő, sőt beállítható az is, hogy a fényképezőgép automatikusan átkapcsoljon a két mód között a téma jellegétől függően. Három fénymérési módszer közül választhatunk: a kiértékelő (mátrix), a középső részleges és a középre súlyozott mód közül.

A gépnek egyetlen menüje van, a menüpontok színkódoltak, így azonnal látható, melyik csoportba tartozó műveléttel van éppen dolgunk.

Funkciókból nincs hiány, ami miatt a sok menüpont közötti navigálás akár nehézkes és lassú is lehetne...

De nem az, mert nem nyomógombokkal, hanem a hátsó vezérlőtárcsa forgatásával lehet navigálni, a kiválasztott menüpont pedig a tárcsa közepén lévő *SET* gombbal aktiválható.

A megoldás nemes egyszerűséggel szeniális. (Ha esetleg ezt vala-ki túlzásnak érzi, próbálja ki egyszer ;).)

A gép viselkedése a *Custom Functions* menüpontban igazítható a fotós szokásaihoz. Ízelítőül néhány finomság az itt beállítható paraméterek közül: fényérték lépésköze 1/2 vagy 1/3 Fé, tükör felcsapása expozíció előtt a remegés csökkentése érdekében, élességállítás áthelyezése másik gombra, expozíciósorozat sorrendje, képzaj csökkentése hosszú expozíció esetén, vakuszinkron az első vagy a második redőnyre.

Nagyon hasznos, hogy megnézhetjük a rögzített kép hisztogramját, sőt azt is megmutatja a gép, hogy a kép melyik része lett túlexponálva.

A fehéregyensúlyt nemcsak előre rögzített értékek alapján lehet beállítani, hanem meg is lehet mérni a géppel, így a képeink nem szorulnak utólagos színkorrekcióra. (Az automata fehéregyensúly-állítás is hibátlanul működik.)

- Canon Hungária Kft. ☎ 465-8020
- www.canon-europa.com /products/products.html
- www.canon.hu/iterm.html
- www.luminous-landscape.com /canon_eos_digital.htm
- www.dpreview.com/reviews /canond30/
- Látomás – CHIP 2000/5/95
- A géppel készített képek megtalálhatók CD-mellékletünk \CIKKEK könyvtárában.

CMOS-újítások

A CMOS érzékelőkre jellemző problémák – például kis érzékenység és változó működési jellemzők – megoldásának érdekében a Canon három új technológiát vezetett be.

● *Zajelnyomás a chipen belül:* a képpontoknál jelentkező zaj csökkentésére az érzékelőbe építettek egy áramkört, amely kiolvassa a zajtényezőt az exponálás előtt, az optikai jel nélkül, és ezután kiiktatja a zajt a rögzített jelből. Ez a technológia jelentősen növeli a jel–zaj viszonyt.

● *A képpontok teljes elektrontöltésének továbbítása:* a nagy jel–zaj arányú optikai érzékelőben a molekuláris reakciók véletlenszerű zajt idéznek elő. Mivel a kezdeti jelszint mindig függ az előzőleg tárolt jeltől, ezért a chipen belüli zajelnyomás technológiája egymagában nem tudja ezt ellensúlyozni. A képpont teljes elektrontöltésének továbbításával minden esetben azonos kezdeti értékek alkalmazhatók mind az optikai jelnél, mind a zajnál, ami megszünteti a véletlenszerű zajt.

● *Chipbe épített analóg jelfeldolgozás:* a zaj megszüntetéséhez és a gyors jelkiolvasáshoz PGA-t (Programmable Gain Amplifier – programozható jelerősítőt) építettek a chipbe. Ez megszünteti a zajt és gyorsítja a jelkiolvasást (12 MHz).

A D30 Compact Flash kártyára dolgozik és jó canonos szokás szerint fogadja az IBM Microdrive-okat is. A JPEG módok mellett RAW formátumban is menthetjük a képeket, amelyek így veszteségmentesen tárolódnak, de „kinyitásukhoz" kell a fényképezőgép meghajtóprogramja.

Talán mondanom sem kell, hogy a D30-on van USB port.

●

Az EOS D30 a teszt alatt kiválóan vizsgázott. A vele készített képek magukért beszélnek, a színek megdöbbentően élethűek, a képekből árad a dinamika, a részletek a sötét tónusoknál sem vesznek el. (Egy kis *Unsharp mask* nem árt nekik, de ez minden digitális fényképezőgépből vagy scannerből származó képre igaz.) Kezelése nagyon könnyű és a műveletek gyorsan elérhetők. A próbálgatás során eleinte nehezményeztem, hogy az élesség beállításakor a fókuszpontok nem villannak fel vörös fénnyel, mint az az EOS-okon megszokott, de a gép többi tulajdonsága nagyon gyorsan elhomályosította bennem ezt a kifogást. Ma már szinte közhely, hogy a digitális szerkezetek előbb vagy utóbb kiváltják a filmes gépek többségét. A szegmens fejlődési iramát és a D30 tudását nézve azt hiszem, inkább előbb.

A pixelalapú fotonvadászok ismét elfoglaltak egy fontos harcállást...

Digitális gépről lévén szó, érzékeny kérdés az ár. (Viszonylag új még a technológia, nincs még tömegtermelés stb.)

A D30 ára sem alacsony, de szolgáltatásai – figyelembe véve a piac jelenlegi szereplőit – arányban állnak az árcédulán szereplő összeggel. Nettó ára 799 000 Ft, a garancia 1 év.

Csábi József

A kezelőszervek tökéletesen kézre esnek

Az EOS és Eos

Az EOS betűszó a Canon szerint az Electro Optical System kifejezés rövidítése, és ez „véletlenül" megegyezik a görög mitológiában a pirkadat istennőjének, Éosznak az angol nevével. A D30 méltó a sorozat névadójához, és könnyen lehet, hogy a CMOS-szal szerelt SLR digitális fényképezőgépek első jelentős képviselőjeként vonul be a technikatörténelembe.

CORG COMPUTER
Digitális Videó és Audió Centrum
DV ESZKÖZÖK
DV editáló rendszerek
– Canopus, Pinnacle, Matrox
DV kamkorderek
– SONY, Panasonic, Canon
DV bemenetek kialakítása kamkordereken
MPEG-I RENDSZEREK
Videó prezentációhoz, adatbázisokhoz, multimédia katalógushoz
MPEG-II RENDSZEREK
Professzionális archiváláshoz, DVD authoring-hez
MJPEG RENDSZEREK
DPS Reality és Velocity
– professzionális animációhoz, utómunkához
CORG COMPUTER KFT. 1111 BARTÓK BÉLA ÚT 46. TEL.: 466-6675, 381-0135 FAX: 365-6165
http://www.corg.hu

www.lifeview.hu
www.firewire.hu
LifeView
PRIMEFILM1800u
USB FILM SCANNER
1800x1800 Dpi
58000.-Ft+Áfa
ENCODER 4
PC-TV Átalakító
DOS/Windows/Linux
16800.-Ft+Áfa
SPY CAMERA 3 in 1
Digitális Fényképezőgép
Video Kamera+PC Kamera
25900.-Ft+Áfa
Flyvideo98/FM TV Tuner
15900.-Ft+Áfa
Nicam/A2 Sztereo kártyával
23500.-Ft+Áfa
USB WEB KAMERA
Videokonferencia Kit
Video mail, Capture
10500.-Ft+Áfa
EAST COMPUTER KFT 1107 BP.Ceglédi u 1-3 T/F:431-3439,06-30-944-6650 mail:eastcomp@matavnet.hu

Gyönyör tranzisztorokból

Az Ati évek óta szisztematikusan követi a jól bevált módszert: egy-egy új videochip megjelenésekor először egy egyszerűbb kártyát készít, amelyet egyre bonyolultabb, többcélú termékei követnek.

A Radeon chip sem kerülhette el sorsát, elkészült a köré épített „full extrás" Ati All-in-Wonder Radeon. A dobozban az AGP 4x-es kártya mellett kábeleket, három CD-t és leírást találunk. A kártyára 32 Mbyte DDR SGRAM és az aktív hűtésű Radeon chip mellé Ati Rage Theater chipet és tévévevőt is építettek.

Mivel a csatlakozók nem férnek el a hátlapon, ezért külső dobozkát mellékeltek hozzá. Ezen sorrendben S-VHS, kompozit, valamint két RCA bemenet van a jobb és a bal hangcsatornának. A kimenetek sora DVI csatlakozóval kezdődik, amelyet átalakítóval D-Subbá alakíthatunk (VGA). Emellett kompozit és S-VHS videokimenet, sztereó jack és RCA S/PDIF Dolby Digital kimenet teszi teljessé a listát.

Csodás összkép

Szeptemberi számunkban már megvizsgáltuk, mire képes a Radeon chip 3D-s alkalmazásokban, játékokban: dobogós helyezés illeti a sebesség, a képminőség és a tudás terén egyaránt. A nemrég megjelent DirectX 8.0-t hardveresen támogatja. Most inkább a videós képességeire figyeltünk, hiszen itt találkozhatunk több újdonsággal is. Ennek a résznek a lelke a Rage Theater chip, amely feldolgozza a kimenő és bejövő jeleket, szinkronizál és tömörít.

A bemeneteken érkező jeleket a kártya azonnal MPEG-1-be, MPEG-2-be vagy AVI-ba tudja tömöríteni. A hangot kapásból szinkronizálja a képpel, és tömöríti is. A tévévevő jó minőségű, nagy felbontású képet jelenít meg akár teljes képernyőn is. Újdonság, hogy ha a tévéprogramot lekicsinyítjük, a kép a Windows háttérképe lesz. Egyik legjobb tulajdonsága a TV on Demand. A kártya folyamatosan rögzíti az adást a háttértárolóra az általunk meghatározott tömörítéssel. Hogy hány percet rögzítsen, azt mi határozhatjuk meg, a határ a merevlemezünk kapacitása. Ha valamelyik részlet megtetszett, visszatekerhetünk a rögzített részben, és végleg elmenthetjük, de közben az adást tovább nézhetjük.

Sajnos a csatornák automatikus beállítását követően nincs lehetőség finomhangolásra. A teletext külön programot kapott, amely nagyon gyors, van keresőfunkciója, és támogatja a plain text üzemmódot.

A kimeneteket kezdjük a monitorral! A flat paneles opciót sajnos nem tudtuk kipróbálni, a VGA kimenet azonban nagyon jó, amihez az aranyozott csatlakozó is hozzájárul. A felbontásokban és a kép minőségében nem találhatunk kivetnivalót. Arról megoszlanak a vélemények, hogy az Ati vagy a Matrox kártyáinak jobb-e a

Ennyi csatlakozó nem férhet egy kártyára

képminősége – valószínűleg közösen foglalják el a dobogó legfelső fokát. A tévékimenet is hibátlanul működik.

A kártyához adott programcsomag vaskos. A meghajtószoftver tartalmaz minden segédprogramot, amelyek a kártya teljes tudását kihasználják. A másik két CD-re az Ulead VideoStudio 4.0 és az Ulead Cool 3D SE 2.5 került.

A bevetés

A kézikönyv melegen ajánlja, hogy telepítsük újra az egész Windowst, mert az sok problémának veheti elejét. Ezt mi is tapasztaltuk – de egy ilyen hardver ezt is megéri. A telepítés zökkenőmentes volt. A kártya 3D-s része hibátlanul és szélsebesen üzemelt, bár a DirectX 8.0 új lehetőségeit még nem tudtuk kipróbálni. A tévévevő időzíthető, azaz előre beprogramozhatjuk a felvétel idejét. Amúgy az MPEG-1-es és az MPEG-2-es felvételkészítés hibátlanul működött egy 850 MHz-es Celeron II-vel.

A DVD-lejátszás minden tekintetben jó, nem történt képkihagyás, a megjelenített kép vetekszik a Sigma-Design Hollywood Realmagic+ kártyáéval.

●

Az Ati All-in-Wonder Radeon minden tekintetben kimagasló minőségű videoalrendszer.

Bár nem olcsó, de ha szép apránként összeadjuk egyes részeit, meglátjuk, előnyös áron juthatunk hozzá

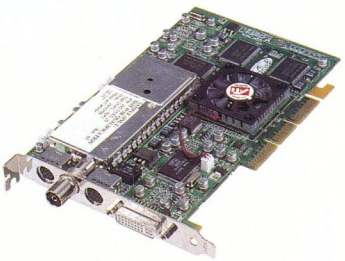

Nem kell kompromisszumot kötni

mindenhez, amire valaha is szükségünk lehet.

A tízes skálán nyugodt szívvel odaítélhetjük neki a 9,9-es osztályzatot, pedig néhány izgalmas lehetőségét, például a Guide Plus+-t (csak Észak-Amerikában alkalmazzák) és az S/PDIF-et nem tudtuk kipróbálni.

A kártya pontos ára lapzártakor még nem ismert, a forgalmazó információi szerint nettó 100 ezer Ft körül lesz, 1+1 év garanciával.

Erdős Márton
(martinm@umszki.hu)

- Axico ☎ 342-3255
- www.axico.hu
- www.atitech.ca
- www.ati.com/uk/pages/products/pc/aiw_radeon/index.html
- Mesterek csatája – CHIP, 2000/9/76
- A ti jövőtök – CHIP, 2000/5/94

Az újévben is
a város
öt pontján
várjuk
mindennel, ami
számítástechnika.

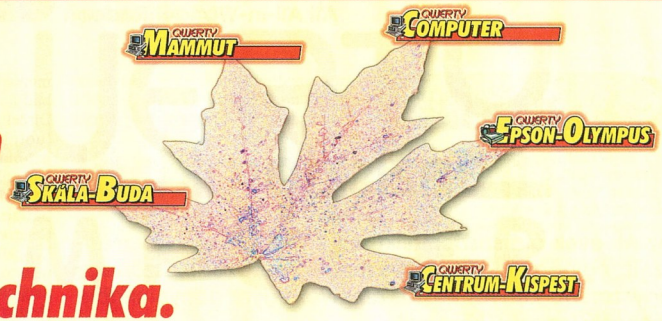

QWERTY COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

Qwerty Computer Bázis
1111 Budapest, Bartók B. út 14.
Tel.: 466-9377 Fax: 385-2687

Epson-Olympus Szaküzlet
1114 Budapest, Bartók B. út 9.
Tel.: 466-5419

Mammut Szaküzlet
Mammut Üzletház földszint

Centrum-Kispest Szaküzlet
Centrum Kispest Áruház

Skála-Buda Szaküzlet
Skála Budapest Áruház

ACCA COMPUTER

1035 Budapest, Kerék u. 6. Tel: (1) 453 0153 Fax: (1) 453 0154 http://www.acca.hu E-mail:info@acca.hu

DVD VIDEO

számítógép konfiguráció akciós áron:

Intel Celeron 600 konfiguráció
Abit SL6 alaplap, Celeron 600 CPU,
128MB SDRAM, 20GB HDD,
Asus M64 TNT2 32MB AGP VGA,
SB 128 PCI hangk., DVD-ROM, FDD,
ATX midi ház, bill., egér, hangszóró
15" színes monitor
+ ajándék DVD film!
230 000.- + ÁFA

Újdonságok DVD lemezen:

Női vonalak
5 950.-

A Mars mentőkció
5 000.-

Akciós DVD filmek (ÁFA-s árak)

A Part	7 900.-
A Rettenthetetlen	8 100.-
Gladiátor	7 450.-
Harcosok klubja	9 000.-
Hull a pelyhes	6 300.-
Stigmata	6 300.-
Tarzan	5 200.-
Vasmadarak	5 950.-

DVD film és hardver online shop www.acca.hu

Nyereményjátékunkon DVD filmet nyerhet!

Az áraink nem tartalmazzák a 25% ÁFA-t.
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk!

Kavalkád

Az utóbbi időben jócskán megnőtt a színes nyomtatók iránti igény. Körképünkben négy nagy teljesítményű példányt mutatunk be.

A négy berendezés három gyártótól érkezett – egy közös vonásuk azonban van. A nyomtatópiac éllovasainak műhelyéből kerültek ki. A Minolta, az Oki és a Xerox is nagyon fontos szerepet tölt be a nyomtatási és vagy) másolástechnikai iparban.

A LEDújabb és LEDszebb...

Új színes nyomtatócsaládot mutatott be az Oki. A C7000 LED nyomtatósorozat első darabja a 7200-as, amelyet módunkban állt kipróbálni. Az Oki által kifejlesztett LED-es technológia lényege, hogy a nyomtató a képet nem lézersugárral, hanem LED-sorral alakítja ki. Ennek számos előnye van, például egyszerűbb, gyorsabb, megbízhatóbb a lézeres nyomtatóműnél. Finomabb rajzolatot lehet vele létrehozni, mivel a képet alkotó elemi képpontok mérete majdnem fele az átlagos lézernyomtatók által előállított képpontokénak. Mechanikai felépítése is egyszerűbb, hiszen a lézert bonyolult optikai rendszer veszi körül, míg a LED-ek teljes lapszélességben egy sorban vannak elhelyezve, és közvetlenül maguk alatt „munkálják meg" a papírt.

A legújabb termékcsalád munkacsoportos készülékekből áll. A C7200 névleges teljesítménye 12 színes és 20 fekete-fehér lap percenként. A nyomtató single pass technológiával működik, tehát egy menetben készíti el a színes képet. Ez meghatározza a méretét is, hiszen a festékezőelemeknek egymás után kell elhelyezkedniük. A nyomtató gyorsaságához a felépítésen kívül az alkalmazott toner is hozzájárul. Az új típusú Capsule Toner rövidebb rögzítési időt és kevesebb energiát igényel, mint elődei – akár 40 lap/perces sebességet is el lehet érni vele (persze megfelelő nyomtatót használva).

A PostScript 3 lapleíró nyelv mellett elboldogul a PCL5c-vel is (ez a HP színes lézernyomtatóinak a nyelve).

A kommunikációhoz 10/100-as Ethernet hálózati vagy párhuzamos és USB csatolóit használja. A hálózaton ismeri a leggyakoribb protokollokat (EtherTalk, IPP, IPX/SPX, NDS, NetBEUI, SNMP, TCP/IP). A hálózat persze nemcsak az adatok leküldéséhez jó, azon keresztül felügyelni is lehet a nyomtatót, a beépített Web-szerver révén.

A nyomtató bővíthető 5 Gbyte-os merevlemezzel a fontok és a feladatok tárolásához, kiegészítő lapadagolókkal, valamint lapfordítóval a kétoldalas nyomtatáshoz. Utóbbit gyorsítja a beépített kétoldalas beégető.

Oki C7200N

A fejlesztők nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy a nyomtató karbantartása egyszerű legyen. Ennek része, hogy az Oki olajozóadalékot kever a tonerbe, amelynek beégetéséhez így nincs szükség külön olajozóra, amely amúgy költséges kellékanyag. A nyomtatóban csak a tonert és a fényhengert kell cserélni, az előzőt 10, míg az utóbbit 30 ezer oldalanként. A cseréhez nem kell szerszám, és bárki elvégezheti. A csere után a nyomtató automatikusan beszabályozza magát. Régebbi típusú készülékeknél külön tartály gyűjti a hulladéktonert, amelyet, ha megtelt, cserélni kellett. Ebben a típusban a hulladék visszakerül a tonertartályba, így azzal együtt lehet eltávolítani.

A 600×1200 dpi-s felbontásnak köszönhetően nagyon szép színes nyomatokat lehet vele készíteni. A színek élénkek, nincs nyoma zajnak, mintázatnak, raszternek, elszíneződésnek. A fekete nyomat is tökéletes, kontrasztos. Összességében nagyon szép képet előállító, jól terhelhető munkacsoportos nyomtatót kap, aki ezt választja. Az alapkészülék nettó ára 750 000 Ft, a hálózati változaté 825 000 Ft, lapfordítóval 1 000 050 Ft. A garancia 1 év.

A hasonmás

A Xerox márkanév ne tévesszen meg senkit, a Phaser típusnév jelzi, hogy igazából Tektronix nyomtatóról van szó. A készülékkel való személyes találkozás pedig meggyőzött arról, hogy a 1235-ös gyakorlatilag az Oki C7000 új nyomtatóművére épül. Így nem meglepő, hogy a Xerox nyomtató minőségben és teljesítményben, de még szolgáltatásaiban is hasonlít rá. 12 és 20 lap/perc sebességre képes színes, illetve monokróm üzemmódban, 1200×600 dpi felbontás mellett.

A 1235-nek is komoly munkacsoportos szolgáltatásai vannak, például webes felületen keresztüli kezelés, vagy az automatikus e-mailküldés a rendszergazdának, ha valami probléma van. Nagyon érdekes és hasznos a RIP-while-Printing funkció, amely még a nyomtatás alatt el-

LED-es Xerox

kezdi a következő feladat feldolgozását, hogy csökkentse a várakozási időt.

Színes üzemmódban a következő színkorrekciós eljárásokat ismeri: SnapColour, Grayscale, Fax Friendly Black, Automatic Image Correction (Image Fix), ICC és ICM. 60–203 g/m² között tud papírt, kár-

- Minolta Magyarország Kft. ☎ 206-2266
- www.minolta.hu
- www.qms.com/products/index3.html
- Oki Systems (Magyarország) Kft. ☎ 327-4070
- www.okihu.hu
- www.okieurope.com
- Folder Trade Kft. ☎ 349-0140
- www.foldertrade.hu

tyát, fóliát, felületkezelt vagy fényes papírokat, borítékokat, címkéket fogadni.

Mind sebessége, mind minősége hasonló az Oki C7200-éhoz, ami azt jelzi, hogy mindkét cég jó vezérlőelektronikát „fabrikált" ugyanazon nyomtatóműhöz. A Phaser 1235N nettó ára 1 159 000 Ft, a garancia 1 év.

Nehéztüzérség

A Xerox/Tektronix másik újdonsága a Phaser 790. A készülék igencsak termetes, nem véletlenül, hiszen a nyomtató A/3-as lapokat is tud fogadni, ráadásul alapszolgáltatása a kétoldalas nyomtatás. Az A/3-as lapméret a sebességre is jótékonyan hat, mert A/4-es lapokból egyszerre kettőt tud nyomtatni, így monokróm üzemmódban 26 lap/perces sebességet is elérhet. A 600×600 dpi-s felbontással kiváló nyomatokat lehet készíteni, színhűsége alapján pedig akár nyomdai proof készítésére is alkalmas.

Phaser 790: Nem probléma az A/3-as kétoldalas nyomtatás

Ez a típus is olaj nélküli festékrögzítést használ, ami egyszerűbbé teszi a karbantartását és némileg olcsóbbá az üzemeltetését. A nyomtatási feladatokat párhuzamos porton, illetve hálóza-ti csatolón keresztül tudja fogadni. 6 Gbyte-os merevlemezen tárolja a letölthető fontokat és a sorba állított nyomtatási feladatokat.

Az alacsonyabb felbontás (persze ez viszonylagos) egyáltalán nem látszik meg a nyomatokon, ráadásul kalibrált rendszerben nagyon jó színhűséget lehet vele elérni. A nagy méretű nyomtatómű kissé „nehezen" indul, az első lap általában hosszabb idő alatt készül el, ez meglátszik a mérési eredményeken. Ha azonban egyszer beindul, főleg fekete-fehér módban, akkor hozza a tőle elvárt sebességet. A Phaser 790 nettó ára 21 990 000 Ft, a garancia 1 év.

Érzékeny kocka és hű társa

A Minolta színes lézernyomtatóinak egyik legjobbját vizsgáltuk meg behatóbban, kiegészítve a QMS SC-200 laposvasóval. A cím mindössze arra utal, hogy a nyomtatót – és általában az összes színes lézerprintert – a beüzemelés után nem szabad megmozdítani, mert az olajzóműből kifolyhat az olaj.

Minolta-QMS Magicolor 2+

A cég mindennel felszerelte, amire csak szükség lehet – emellett megpróbálta kordában tartani az árát. Menüje egyszerűen kezelhető és áttekinthető, de a beállításra nagyon oda kell figyelni.

Hálózatra csatlakoztatva próbáltuk ki, mert az ilyen kaliberű nyomtatókat leginkább kisvállalatoknak készítik, és ott talán ez a leggyakoribb kapcsolódási mód. Konfigurálása után egyetlen gombnyomással telepíthetjük a programját, amihez többoldalas kézikönyv nyújt kielégítő segítséget. Ezek után már kezdődhet is a nyomtatás. Beállítópaneljén megnézhetjük a festéktartályok állapotát, a nyomtató beállításait, amelyek közül sokat módosíthatunk is. A nyomtatási parancs kiadásakor a hálózaton pillanatok alatt érkezik az adat, amit a közepesen hosszú felmelegítés követ. Ám ezután meglehetősen gyor-

Mérési eredmények

Nyomtatás
1 lap: 22 s
10 lap: 55 s

Másolás (a szkennelés 70 s-ot vett igénybe)
1 lap: 105 s
5 lap: 175 s
10 lap: 253 s

Műszaki adatok és mérési eredmények

Nyomtató	Oki C7200n	Xerox Phaser 1235N	Xerox Phaser 790DP	Minolta-QMS Magicolor 2+
Névleges nyomtatási sebesség (színes/monokróm)	12/20 lap/perc	12/20 lap/perc	6/26 lap/perc	8/16 lap/perc
Felbontás	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×600 dpi	2400×600 dpi
Memória (alap/maximum)	64/1024 Mbyte	64/512 Mbyte	64/512 Mbyte	96/384 Mbyte
Processzor	400 MHz-es	366 MHz-es, Intel	266 MHz-es, MIPS	150 MHz-es, RISC
Emuláció	PCL5c, PostScript 3	PCL5c, PostScript 3	PCL5c, PostScript 3	PostScript 2, PCL 6
Interface	párhuzamos, USB, 10/100 Ethernet	párhuzamos, 10/100 Ethernet	párhuzamos, 10/100 Ethernet	soros, párhuzamos, 10/100 Ethernet
Lapadagoló (alap/opcionális)	530+100/530+530 lapos	530+100/530+530 lapos	250+150/500+500 lapos	250+250
Duplex mód	opcionális	opcionális	szériatartozék	szériatartozék
Merevlemez	opcionális, 5 Gbyte-os	opcionális, 5 Gbyte-os	8 Gbyte	n.a.
Havi terhelhetőség	50 ezer lap	60 ezer lap	50 ezer lap	n.a.
Mérési eredmények				
10 oldalas levél	70 s	75 s	139 s	*
A/4-es fotó	271 s	292 s	334 s	*

Megjegyzés:
** többfunkciós eszköz, méréseit lásd külön.*

san dobálja ki magából az elkészült dokumentumokat.

Minőségére egyetlen rossz szavunk sem lehet, gyönyörű nyomatokat készít. A 2400x600 dpi felbontás elegendően nagy az A/4-es formátumhoz. A sebességre sem lehet panasz, a dokumentum típusától függően percenként 4–16 oldalt képes kinyomtatni. Hasznos tulajdonsága, hogy a nyomtatási folyamat független a bemenettől, azaz nyomtatás közben is képes fogadni adatot. A QMS 2+ beállítható webes felületen keresztül is – ez a távolból történő karbantartás legkényelmesebb módja.

Minolta-QMS SC-200

A SC-200 nem rejteget nagy technikai újdonságot, de van egy nagy előnye. Az olcsó lapolvasóktól megkülönbözteti vezérlőpanelje, amelyre akkor lehet szükségünk, ha éppen nincs kéznél a számítógépünk. Ugyanis innen minden fontos beállítást elvégezhetünk, majd egyetlen gomb megnyomásával a nyomtatón – amelyhez nyomtatókábellel csatlakozik – kinyomtathatjuk a kívánt dokumentumot. Lehetőségünk van 300 és 600 dpi-s nyomtatásra, háromféle papírtípust használhatunk, nagyíthatjuk vagy tükrözhetjük a dokumentumot, sőt *Quality* üzemmódban jó minőségű felvételt készíthetünk kisebb térbeli tárgyakról is. A panelen megadhatjuk többek között a színtelítettséget, a fényességet és a nyomtatni kívánt darabszámot. A scanner kizárólag Minolta QMS Magicolor 2 és 2+ (PostScript 2), 330 (PostScript 2), 2 DeskLaser (GDI), Magicolor 6100 valamint Monochrome Laser (PCL 5e) nyomtatóhoz képes így kapcsolódni.

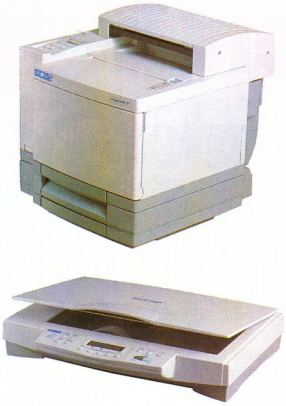

Modern Minolta-legó: nyomtató + scanner = fénymásoló

A tesztelés során kisebb állítgatások és próbálgatások után elfogadható minőséget tudtunk kicsikarni az együttesből, amelynek egyértelműen a lapolvasó a gyengébb, de korántsem rossz tagja. PC-hez kapcsolva átlagos, maximum 600 dpi-s scannerként használhatjuk a QMS SC-200-at. Szoftverei megfelelőek, a minősége is, de ne várjunk csodát: az ilyen másolat minősége észrevehetően elmarad az eredetiétől.

A nyomtató nettó ára 595 000, az SC-200 lapolvasóé 129 000 Ft. A garancia mindkét termékre 1 év.

Erdős Márton, Nagy Zoltán

ViewSonic®
A sík új definíciója
perfect flat monitorok

PF775 17" 0.25 AG 97KHz 1600x1200/77Hz TCO99

PF790 19" 0.25AG 97KHz 1600x1200/77Hz TCO99

P220f 22" 0.25AG 97KHz 1600x1200/77Hz TCO99

PIXEL Multimédia
1088 Budapest, Rákóczi út 13.
tel.: 266-6059 fax: 318-6651
nyitva: H-Cs: 10-18 P: 10-17

PIXEL Multimédia tel: 2666-059 **JUVENTUS TEAM** :469-5847 **CHS**: 451-3500 **FEFO**: 352-8870 **MURÁNYI** /Lurdy Ház/ 456-1111 **SENORG RT** :452-1000 **DVM** : 352-3077 **FEBA**: 466-9814 **A-Z FIP EC** Kecskemét: 30/9-589-139 **LS COMPUTER** : 311-5456 **PARTNERS HUNGARY** : 221-5123 005 **PC-KUCKÓ**: Debrecen 52/412-166 **MŰSZERTECHNIKA** Szeged: 62/442-020

Magyarországon ötven percenként vásárolnak egy

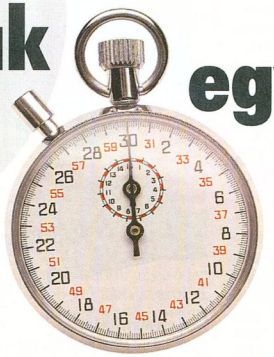

DTK számítógépet

Ha most telefonál és megrendeli, mi garantáljuk, hogy ötven perc múlva tulajdonosa lesz egy DTK számítógépnek.

A DTK APRI számítógépek 2+2 év garanciával, egy hónap ingyenes internet használattal, akár részletfizetéssel is megvásárolhatóak üzeltünkben. További információért érdeklődjön munkatársainknál.

dtk® Computer Márkabolt

ISO 9002 QUALITY ASSURED FIRM SGS

KOMEL KFT. DTK Disztribució
1118 Budapest, Csiki-Hegyek u..14
Tel.: 246-8411, 246-2734
E-mail: komel@komel.com

Karácsonyi lista

Aki szorgalmasan forgatja magazinunkat, valószínűleg össze tud állítani egy (legalább 2 hétig) tökéletes játékgépet. A PC Guruban megtalálja a teljes játékleírásokat, sőt néhány cheatet is. Mégsem igazi a játék? Megoldjuk.

A hiba bizony az ön készülékében van. Szomorú, de vitathatatlan tény: a billentyűzet munkához jó, játékhoz többnyire nem. Ahhoz valami egészen más kell, jobb szó híján játékvezérlő. Ezek az eszközök pont karácsony környékén szoktak elszaporodni, és mindenhonnan az óvatlan vásárlókra vetni magukat. Nem csoda – a fiatalabb generáció tagjai ilyenkor efféléket kérincselnek a számítógéphez. Mit tehet az ember, nagyot nyel, megpróbálja a dolog jó oldalát nézni: megfelelő eszközzel könnyebb a munka – vagyis hamarabb véget ér a játék, és több idő marad tanulni!

E huszáros vágással egyetlen apró probléma van: az üzletek polcain százegynéhány különféle vezérlő fordul elő. Meglepően széles a skála sohasem látott nevekben, és furcsa módon némelyik elég kellemesre sikerült. Ha valaki nem a legdrágább eszközök valamelyikét veszi meg, egyfajta zsákbamacska érzéssel is gazdagabb lehet, csak az első kipróbáláskor derül ki, mit kapott a pénzéért. Cserébe a legismeretlenebb, sőt kissé gyanús márkanevű (Sonnny, Ribak és társaik informatikai megfelelői) eszközről is kiderülhet, hogy maga a tökély. Mi viszont biztosra mentünk, és összegyűjtöttük, amit csak tudtunk a hazai termékskálából, hogy kiderüljön, melyikük mennyire éri meg az árát.

Így tesztelünk mi

Legfőképpen önfeláldozóan! Felháborító, de még nem került a szemünk elé kellően objektív tesztprogram játékvezérlőkhöz. Így nem maradt más választásunk (oh, szegény árvák), mint játékprogramokban kipróbálni tudásukat. Persze ez a tesztmódszer kissé laza, így házi szabályokat állítottunk fel. Minden eszköznek ugyanolyan körülmények között kellett kiállnia a próbákat, vagyis az adott játék ugyanazon pályáján, fordulójában, harcában. Meghozzá olyanon, amelyet már tökéletesen ismertünk, így kizárhattuk a tanulásból adódó hibaszázalékot – no meg a játékélményt, de valamit valamiért.

Az értékelés esetenként nagyon szikárrá vált, helyszűke miatt. Betonbiztos objektivitás hiányában eltekintettünk a százalékos értékektől. Sőt ez egyszer az ár–teljesítmény arányt sem igazán vettük figyelembe (kivétel erősíti a szabályt), így kissé (és nagyon méltánytalanul) háttérbe szorítottuk az olcsóbb, kevesebb értéket felmutató vezérlőket. Mentségünk egyszerű: jön a karácsony, ezért csakis a legjobb, legérdekesebb darabokat akartuk kiemelni, de azokat rögtön a CHIP-TIPP piedesztáljára.

Botkormányok

A legelterjedtebb, legegyszerűbb (már amennyire), leghasznosabb eszköz. A legtöbb játékkedvelő asztalán valószínűleg jelenleg is ott várakozik repülésre készen. Következzen néhány jó tanács az újoncoknak: mindig, de mindig olvassuk el a használati utasítást. A legtöbb új botnak van telepítőlemeze, de a régebbi modellek cseles módszereket követelnek a működéshez. A botkormány felismerése után jön a feketeleves, amit itt kalibrálásnak hívnak. Sok esetben az első eredmény szörnyű, a középpont instabil, a gázkar szinte sohasem pontos. Érdemes ezúttal is megfogadni Douglas Adams tanácsát: „Ne ess pánikba!" Előbb-utóbb sikerülni fog. Inkább utóbb, de akkor is sikerülni fog.

A botkormányokkal a következő játékokba vetettük bele magunkat: Fighter Squadron, Incoming, Star Wars: Racer, Star Wars: X-Wing Alliance, Wing Commander 5.

Genius Flight 2000 F-16
A zsenicsalád legkisebbje meglepő módon nem is annyira kicsi. Kar, 4 gomb, gáztekerentyű. A kormányfelülete ugyan kicsi, de jó a fogása. A gázkarral sajnos már akadtak problémáim, hát még az irányítással. Kissé túl analógra sikerült a kar, túl nagy mozgásszabadságot, és meglepően gyors mozdulatokat eredményezve. Helikopterezéshez és autóversenyhez kellemes, de precíziós bombázáshoz túl laza.

Genius Flight 2000 F-22
Akárcsak a hasonnevű vadászgép, ez a bot is megéri az árát, ugyanis adnak hozzá egy eredeti játékot, amely ha nem is idei termés, de ajándék legális programnak ne nézd a fogát – ilyen BSA-terhes időkben. Az F-16 bátyja, négytengelyes kivitelben. Vagyis a kar mellett található egy gáztekerőféleség, és egy másik tekerő a lábkormánynak. Utóbbi kissé nehezen használható a középállás hiánya miatt, jobb nem is próbálkozni vele.

Genius Flight 2000 F-23 és F-23 USB
Ugyan a hasonló jelű vadászgép soha nem épült meg (legyőzte az F–22-es terve), ez a bot jól sikerült produkció. A szokott 2 valódi, 2 virtuális tengely mellett 8 gombbal bír. Saját beállító-

Kolink Tiger: „a kis cicus nem veszélyes, kivéve, ha éppen éhes!?"

programja is van a gombokhoz. Nagy kár, hogy játék nem jár hozzá. Így a történelem megismételte önmagát, és az F-23 meginit alulmaradt az F-22-essel szemben.

USB-s változata önnönmagát telepíti és állítja be, de emiatt a gombbeállítást csak a játékokon belül lehet elvégezni. Na bumm.

Genius Digital MaxFighter F-31D
Valóban, ez kissé hosszú cím. Ebből is sejthető, ez a cég egyik csúcsmodellje. A formaterv jól sikerült, az első és második tűzgomb szinte teljesen beleolvad a karba. A tekerőcske meglepő módon a lábpedál irányítására szolgál, ugyanis a gázkart a jobb oldalon lévő kétállású kapcsolóval váltották ki. Elsőre kissé furcsa, hiszen a reakcióidő így megnyúlt, de a legtöbb játékban nincs szükség azonnali padlógázra. Ha mégis, arra beprogramozható a 10 gomb valamelyike, vagy a

kezelőprogramnak hála akár a nézetkapcsoló is. Az újszerű formának köszönhetően a kar szinte belesimul a kézbe. Remekül irányítható, pontos mozdulatokat tesz lehetővé.

Genius MaxFighter Force Feedback F-33D
Az újabb hosszú név újabb csúcsteljesítményt sejtet. És lőn. A formaterv csupán leheletnyit változott, de kissé macsóbbra szabták a színeket, így némi fémes, terminátoros hatás érezhető a karon. A kiegészítő billentyűket remekül helyezték el, kézreáll a 6 gomb és a tekerő is. De ez a tekerő sajnos nem a tolóerőé. Itt követtek el nagy hibát a tervezők, az oldalsó tárcsa a lábpedál, ráadásul középponti erő nélkül, a gázkar pedig egy csúszka lett, amelylyel nehéz pontosan állítani a sebességet. Annál is szomorúbb ez, mert a kormány belseje már nagyon kellemesre sikerült, a visszahatás mellett is igénybe vehetjük a középponti erőt, ami sokat könnyít a vezérlésen. Reméljük, hamarosan piacra kerül az F-33D Plus, azon megcserélték a második pár tengely irányítását.

Logitech WM Extreme: a birodalmi flotta réme

Kolink Jaguar Joystick
Mit várhatunk egy botkormánytól, amelyik előre közli, hogy ő botkormány? Túl sokat nem, az biztos: egyszerűséget és alacsony árat. Meg is kapjuk: 2 tengely, 2 gomb, mint a hősi C64-es és amigás időkben – szinte akkori árakon.

Kolink Tiger Joystick
A kistestvér után kissé lenézően vettük kézbe az új modellt. Nagyon meglepődtünk! Ez a darab ronda és finom, árkategóriájában nem kevéssé meglepő módon a bot 3 tengelyen mozgatható, és 4 gombja mellett még nézetkapcsoló is helyet kapott a tetején. Kellemes meglepetés a Tigris ereje, de azért pontosságban elmarad a nagyobb nevek mellett.

Logitech WingMan Attack
Mondhatni egyszerű kis darab, de a formaterve meglehetősen modern. Nem véletlen, hogy a forgalmazók az új Csillagok háborúja-filmmel hozták kapcsolatba új botkormány-generációjukat.

Logitech WM Strike Force: az erő vele van

Saitek Cyborg 3D USB II: ötből négy Terminator ezt ajánlja!

Ami a lényeg: bot, gázkarocska és 4 gomb, kényelmes elosztásban. A Logitech minőségét talán nem szükséges ecsetelnünk, és az áraik bár még mindig eléggé magasak, visszafogottabbá váltak mostanság.

Logitech WingMan Extreme Digital 3D
A Logitech csúcsragadozója. Formaterve az Attackénak a mása, de icipicivel többet tud annál. A kormány ugyanis három tengelyen képes mozogni, ami a megszokott pontossággal sokat segít a légiharcban. Nem maradt ki a gázkar sem, sőt jár mellé nézetkapcsoló és 7 gomb. Na ezt a hét gombot tankönyvbe illő előrelátással és empátiával helyezték el a boton. Nem olcsó mulatság, de minden fillérét megéri.

Logitech WingMan Force 3D
Két-három éve még elképzelhetetlen volt, hogy visszaható botkormány ilyen apró legyen. Gyakorlatilag ugyanakkora, de jóval nehezebb, mint az Extreme 3D. Újabb meglepetésként a 3 tengelyes vezérlést is sikerült összeházasítani a visszahatással, teljes megrökönyödésünkre. A szokott nézetkapcsoló és a 7 gomb szinte mellékes apróság. A visszahatás persze önmagában is remek móka, nehezebb fordulni, érezni a lövéseket, az utánégetőt, még a közeli robbanásokat is. De ha a játék nem támogatja a visszahatást (szerencsére ez ritka) akkor sincs baj, a hagyományos botkormányokra annyira jellemző középponti erő is bekapcsolható, de a két hatás együtt még nem igazán él barátságban.

Logitech WingMan Strike Force 3D
Ha egyszer kis méretben is működik a visszahatás, minek nosztalgiázni, és ilyen nagyban összerakni? Hogy jobban megrázhassalak – mondaná erre a gonosz farkas, és nem is hazudna. A nagyobb köntösbe nagyobb motor fért, így a hatások erőteljesebbek, és a repülés szerelmesei, sőt őrültjei második nézetkapcsolót kaptak (célpontmegjelöléshez kiváló), 2 újabb gombot, valamint kereket, amely fegyverzetváltásra lett teremtve.

Rockfire Fire Plus
No lássuk, mit tud a legkisebb Rockfire. Hát azt, hogy nem ő a legkisebb ebben a tesztben, hiszen 4 gomb is elfér rajta. A kar persze kissé apró (nagyobb markúaknak), és csuklótámasza sincs, de rovátkolt és jó fogású. Ifjabb pilótáknak ideális.

Rockfire Windstorm
Feljebb jutottunk egy fokkal a Rockfire ranglétráján. Kéttengelyes kar, 4 gomb és nézetkapcsoló. A bot hihetetlenül pontos. Ennek megvan az ára, legalább ötször neki kellett futni a kalibrálásának – de megérte. Rég láttunk ilyen kicsi kormányt ennyire precízen dolgozni.

Rockfire Dual Stick
A cég legújabb kormánya nyilván kissé irigy volt a Saitek kétkezességére, így azt próbálta háziasítani. Az alkalmazott technika kissé leegyszerűsödött, a joysticket saját középső tengelyére tükrözték, vagyis a 4 gombból kettő feladata felcserélhető, a gáztekerő pedig hátul kapott helyett. Pofonegyszerű. Egyetlen probléma, hogy így az ember erőteljesebb kanyaroknál odacsípheti a kezét, amellyel éppen gázt akart adni.

Joystickok

Gyártó, típus	Web-hely	Ár (bruttó)	Tengelyek	Gombok	Nézet-kapcsoló (hat switch)	Vissza-hatás	Csatlakozás	Extrák
Genius Flight 2000 F-16	www.geniusnet.com.tw /genius/pro/game/f-16.htm	3375 Ft	2+1	4	○	○	game port	○
Genius Flight 2000 F-22	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/f-22.htm	3750 Ft	2+2	4	●	○	game port	ingyen játék
Genius Flight 2000 F-23	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/f-23.htm	6750 Ft	2+2	8	●	○	game port	○
Genius Flight 2000 F-23 USB	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/f-23usb.htm	6875 Ft	2+2	8	●	○	USB	○
Genius MaxFighter Digital F-31D	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/f-31d.htm	12 500 Ft	2+2	10	●	○	game port, USB	○
Genius MaxFighter Force Feedback F-33D	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/f-33d.htm	35 500 Ft	2+2	10	●	●	game port, USB	○
Kolink Jaguar Joystick	www.kellytech.hu/gamecontr /kolink/kkj200.htm	1737 Ft	2	2	○	○	game port	nosztalgikus
Kolink Tiger Joystick	www.kellytech.hu/gamecontr /kolink/kkj800.htm	3625 Ft	3+1	4	●	○	game port	kicsi, de vad
Logitech WingMan Attack	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/23	7000 Ft	2+1	4	○	○	game port, USB	○
Logitech WingMan Extreme Digital 3D	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/22	13 250 Ft	3+1	7	●	○	game port, USB	egyszerűen csak jó
Logitech WingMan Force 3D	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/66	31 500 Ft	3+1	7	●	●	USB	○
Logitech WingMan Strike Force 3D	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/67	35 625 Ft	3+1	6+kerék	2	●	USB	ingyen játék
Rockfire Fire Plus	www.rockfire.net/000506/qf8ip.htm	2375 Ft	2	4	○	○	game port	○
Rockfire Windstorm	www.rockfire.net/000506/qf668ip.htm	3875 Ft	2	4	●	○	game port	○
Rockfire Dual Stick	www.kellytech.hu/gamecontr /rockfire/qf605l.htm	3950 Ft	2+1	4	●	○	game port, USB	○
Rockfire Avant Garde	www.rockfire.net/000506/qf606i.htm	5575 Ft	2+1	4	●	○	game port	○
Rockfire Halberd Knight	www.rockfire.net/000506/qf808i.htm	9987 Ft	2+2(+1)	4	2	○	game port	2 gázkar
Rockfire Sparta Fighter	www.rockfire.net/000506/qf8800d.htm	10 768 Ft	3+1	12	●	○	game port, AT billentyűzet	○
Saitek X8-30	www.orca.hu/jatek/saitek/xbot.htm	4875 Ft	2+1	4	●	○	game port	○
Saitek ST-50	www.saitek.com/uk/st50.htm	4875 Ft	2+1	2	○	○	game port	○
Saitek ST-200	www.saitek.com/uk/st200.htm	8500 Ft	2+1	4	●	○	game port	○
Saitek SP550	www.saitek.com/uk/sp550.htm	8625 Ft	2+1	6	●	○	game port	bizarr mutáció
Saitek Cyborg 2000	www.saitek.com/uk/cyb2.htm	9875 Ft	2+1	4	●	○	game port	○
Saitek Cyborg 3DII USB	www.saitek.com/uk/cybg.htm	12 375 Ft	3+1	10	●	○	USB	minden állítható
Saitek Cyborg Gold USB	www.saitek.com/uk/cybg.htm	14 875 Ft	3+1	10	●	○	USB	○
Saitek X-36	www.saitek.com/uk/x36.htm	37 375 Ft	3+1	40 programozható	2+1	○	game port, AT billentyűzet, soros egér	teljes vezérlés
Thrustmaster Top Gun Platinium	http://europe.thrustmaster.coml /products/products/flight /pc_topgun_plat_htm	7750 Ft	2+1	4	●	○	game port	○
Thrustmaster Flight System	http://europe.thrustmaster.com /products/products /flight/pc_elite.html	37 375 Ft	2+1+1	4+4+ kapcsoló	●	○	game port	álomcsomag

Rockfire Avant Garde

A név kötelez, ahogy azt a kellően idiótán fordított Pensacola – Wings of Gold című sorozatból is tudjuk. Így az Avant Garde teljesen új vezérlőcsalád kezdete. A kar tetején találhatók a hüvelykujj második percével működtethető gázgombok (elsőre furcsa, de elég praktikus), 4 tűzgomb és a nézetkapcsoló. A formatervére is igaz a név, furcsán néz ki a kormány, és nagyon kényelmes a fogása. Sajnos a csuklótámasz megint kimaradt az összeállításból, így a hosszú repülések kissé fárasztóak.

Rockfire Sparta Fighter

Furcsa névválasztás, mert erre a botra nem a spártai egyszerűség jellemző. A kar három tengelyen is cibálható, van hozzá gáztekerő, nézetkapcsoló és 12 programozható gomb. Úgy véljük, ez elég lesz mindenkinek. A kormány egyetlen problémája a nagy helyigénye – cserébe stabil, és kényelmes a fogása. Remek vétel.

Rockfire Halberd Knight

Újabb furcsaság a láthatáron. A boton ott a szokott 4 gomb, mellettük két nézetkapcsoló is helyet kapott, így a kormánynak természetesen van saját beállítóprogramja. A lábpedál tekerőjébe egy áldott tervező rugót szerelt, így anélkül használhatjuk, hogy örökké centizgetni kellene a középső állást. Furcsa módon két gázkar is található a szerkezeten, egyik alul, másik pedig a hüvelykujj magasságában. Sajnos ez bonyolulttá teszi a használatot, mert a billentyűzetet át kell vezetni a karon – és lám csak, ez itt egy régi billentyűzetcsatlakozó, jobb, ha kéznél van az átalakító. Gondoljunk csak bele, ha lemondunk a pedálról, a különleges gázkart használva csak egyik kezünk foglalt, a másik matathat a billentyűzeten. Ezen virtuális életünk múlhat.

Saitek X8-30
Hosszú sorozat utolsó mohikánja, szinte a „rúd gubuccal a végén" időkre tekint vissza. Mint a mezőny legidősebb és legmegfontoltabb tagja, a hagyományos rúd és gázkarocska mellé négyirányú nézetkapcsolót kapott, és pirosra festették a tűzgombokat (hogy sötétben is örülten lövöldözhessünk).

Thrustmaster Flight System: a hangulat szinte tökéletes, csak egy apró kiegészítő kéne még, egy F-14D Tomcat

Saitek ST-50
Furcsa példány. Nyilvánvalóan a Cyborg irányzatot kívánja meglovagolni, és persze felváltani azokat az olcsó és egyszerű botokat, amelyek az X sorozattal együtt szép lassan eltűnnek a süllyesztőben. Jó gondolat, hogy az alapfelszereltségű botkormányok is adjanak magukra, de talán fölösleges ezt a formatervezést és a vele járó magasabb árat 2 gombos, gázkaros példányra pazarolni. Mellette szól a nagyokra jellemző vezérlési technikája és az ebből eredő pontossága.

Saitek ST-200
4 gomb, nézetkapcsoló, gázkar. Pontos, megbízható, bár az ára már erősen közelít a Cyborg 2000-ehez, de az valamivel jobb nála. Ráadásul ez a széria pont úgy néz ki, mint az a Cyborg, amelyiket egy dühös játékos néhányszor falhoz vágott.

Saitek SP550
Mutáns, merthogy ez a valami joystick és gamepad is egyben. Bot, gázkarral, nézetkapcsolóval és összesen 6 gombbal. Az egész kicsit furcsa, de nagyon kényelmes, bár a fejrésze elég kicsi, jobb lett volna helyette egy Cyborg-szerű bumszli. A kar kissé laza, de éppen ezért a Racerben kiválóan bizonyított, és helikopterezni is jól lehetne vele. Vadászgépeknél azonban már vigyázni kell, hajlamos az ember egy kemény joystick vagy a billentyűzet után túlpörögni.

Saitek Cyborg 2000
A Y2K mánia egyik jeles terméke (nem sok hasonló akadt): 2 tengely, gázkar, 4 gomb, nézetkapcsoló. Azért ez a bot több ennél. Hogy miért? Mert a Cyborg család zseniális ötleten alapul. Azon, hogy vannak kis- és nagykezű, sőt balkezes emberek is a világon. Ezért a karon a jobb- és balkezes beállítás mellett változtatható a kéztámasz magassága, valamint a fejrész dőlésszöge előre-hátra és oldalirányban is. A formaterve is remekbeszabott – és teljesen futurisztikus. A kalibrálása kicsit nehéz, de megéri a fáradságot. A szintén ötletesen biztosított középponti erő komoly, ezért a bot nagyon pontos, sőt testépítésre sem utolsó.

Saitek Cyborg 3D USB II
Megjött a nehéztüzérség. A bot 3 tengelyen mozog, van hozzá gázkar, nézetkapcsoló és 10 gomb. Persze most is minden állítható, a formaterve is hagyományos. A két elülső oldalsó gomb hivatalosan váltóként működik, így ha elérnénk mindkettőt, a maradék 8 gombbal 24 funkciót használhatnánk ki, de ez utópia. Gyakorlatban 10 gombbal lehet kényelmesen elrepkedni, ha a gázkart is használnánk néhanapján. Az egyetlen komoly változást a kezelőprogram hozta, egyben kellemetlen meglepetéseket is okozott. A programhoz szükség van a DirectX 7.0a-ra, készséggel fel is telepíti nekünk, sajnos a DirectX 8.0-t korábbi verziónak nézi, és telepítené rá 7.0a-t, ami persze lehetetlen. Szerencsére a gyártó már kidolgozott erre egy megoldást, a Web-helyéről letölthető, és CD-mellékletünkön is megtalálható az a béta állapotú pótprogram, amely kezeli az új generációs kiborgokat.

Saitek Gold USB
Ő a gold! Ez nagyon jó! Ennek megfelelően szép ezüstszínű helyenként, és drágább. Ügyes trükk!

Saitek X36
Ezúttal szó nincs az X7-8 família újabb tagjáról, sőt ez a példány nem csupán mezei joystick, hanem „repülésvezérlő készlet". Aki szereti a harci repülőket, valószínűleg hasonló dromedárról álmodozott, birtokában örökre el lehet felejteni a billentyűzeten való keresgélést. Teljes pompájában nagyjából 40 gombot vált ki az együttes. Akinek ez kevés, az a bot kisujjkapcsolójával megduplázhatja ezt a számot, és utána a gázkar háromállású kapcsolójával még megháromszorozhatja. Ez ugye fejben is 240 gomb! Minden profi szobapilótának kell ilyen barát.

Thrustmaster Top Gun Platinium
Mit is mondhatnánk. A Thrustmaster az Thrustmaster, és kész. Örökre a szívébe zárta mindenki, aki szereti a harci repülőket. Sajnos az utóbbi időkben sokat romlott a tekintélye (nem véletlenül), és a hazánkban még szerencsére nem kapható új generációt elnézve beálltak az olcsó műanyagmütyür-gyártók sorába – de ez a példány még a hőskorból való. Eredeti, vadászgéphez méltó formaterv, alapképességek, nehéz kalibrálás, és 16 tonnás tömeg, ezek a rövid jellemzői az utolsó mohikánnak. Megfelelően beállítva kényelmes, gyors és pontos. Aki igazi botkormányt szeretne emlékbe, most vegyen, amíg nem jön a következő generáció.

Thrustmaster Flight System
A doboza nehéz – ez rossz. Sajnos azonban kimagyarázható, mert van benne botkormány, gázkar és lábpedál is. Hatalmas, fémből készített, dögnehéz, profi lábpedál. A botkormány is remek, a Top Gun gázkar nélküli változata, ugyanolyan nehezen kelthető életre, de ugyanúgy megéri a munkát. Az egyedüli probléma az lehet vele, hogy a hagyományos formáktól eltérően csupán téglalap, néhány gombbal. Feladatát teljességgel betölti, csak jobban mutatott volna egy ágas-bogas, igazi kar. Ettől a sznob nyafogástól eltekintve remekmű.

Kormányok

Gyártó, típus	Web-hely	Ár (bruttó)	Gombok	Pedál	Visszahatás	Csatlakozás	Extrák
Genius Speed Wheel Formula Lite	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/formula.htm	8250 Ft	6	○	○	game port	○
Genius Speed Wheel Formula	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/formula.htm	14 000 Ft	6	●	○	game port	○
Genius Speed Wheel Force Feedback	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/force-feedback.htm	44 375 Ft	10	●	●	game port, USB	○
Logitech WingMan Formula GP	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/69	19 125 Ft	8	●	○	game port, USB	○
Logitech WingMan Formula Force GP	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/70	46 000 Ft	8	●	●	game port, USB	ingyen játék
Rockfire Daredevil	www.rockfire.net/000506 /qf168i.htm és qf168ip.htm	11 862 Ft	4	●	○	game port	○
Rockfire Real Force Wheel	www.rockfire.net/000506/qf2000if.htm	42 000 Ft	12	●	●	game port, USB	rengeteg gomb

Gamepadek

Gyártó, típus	Web-hely	Ár (bruttó)	Irányítók	Gombok	Döntés-érzékenység	Vissza-hatás	Csatlakozás	Extrák
A4 Tech EZ Game Pad GP-8	www.a4tech.com.tw/gamepad.html	1856 Ft	1	8	○	○	game port	○
A4 Tech Wheel Gamepad GP-11	www.a4tech.com.tw/gamepad.html	2662 Ft	1	8	○	○	game port	görgető a turbótúzhöz
Genius MaxFire G-07	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/g-07.htm	2375 Ft	1	8	○	○	game port	○
Genius MaxFire G-08	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/g-08.htm	2625 Ft	1	8	○	○	game port	○
Genius MaxFire G-07USB	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/g-07usb.htm	3125 Ft	1	8	○	○	USB	○
Genius PowerStation	○	7750 Ft	1	6	○	○	game port	játéktermi kivitel
Genius MaxFire G-09D	www.geniusnet.com.tw/genius /pro/game/g-09d.htm	9500 Ft	2+1	8	○	virtuális	game port, USB	○
Kolink Panther Gamepad	www.kellytech.hu/gamecontr /kolink/kkj510.htm	1712 Ft	1	6	○	○	game port	○
Logitech WingMan Precision Gamepad	www.logitech.com/cf /products/productoverview.cfm/68	4000 Ft	1	6	○	○	USB	○
Logitech WingMan Gamepad	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/25	7875 Ft	1	11	○	○	game port, USB	○
Logitech WingMan Gamepad Extreme	www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/24	15 875 Ft	2	10	●	○	USB	ingyen játék
Rockfire Fire Bat II	www.rockfire.net/000506/qf3ix.htm	1875 Ft	1	6	○	○	game port	○
Rockfire Silver Hawk III	www.rockfire.net/000506/qf306ix.htm	2925 Ft	1	8	○	○	game port	○
Rockfire Space Patrol	www.rockfire.net/000506/qf307im.htm	5306 Ft	1	10	○	○	game port	○
Rockfire Rainbow Warrior	www.rockfire.net/000506/qf207u.htm	7894 Ft	2	10	●	○	game port, USB	szaporítható
Rockfire Sky Shuttle	www.rockfire.net/000506/qf505d.htm	7906 Ft	1	14	○	○	game port	○
Saitek X6-30	www.orca.hu/jatek/saitek/xpad.htm	1375 Ft	1	4	○	○	game port	○
Saitek X6-32M	www.orca.hu/jatek/saitek/xpad.htm	3125 Ft	1	8	○	○	game port	○
Saitek P-120	www.saitek.com/uk/p120.htm	4000 Ft	1	6	○	○	game port	○
Saitek Cyborg 3D Pad Digital Gamepad	www.herta.hu/jatek /saitek/cyborg.htm	10 625 Ft	2+2	12	○	○	game port	○
Saitek Cyborg 3D USB Gamepad	www.herta.hu/jatek/saitek /cyborg.htm	11 125 Ft	2+2	12	○	○	USB	bizarr!
Saitek P2000 Tilt Pad	www.saitek.com/uk/p2000.htm	12 375 Ft	3+1	10	●	○	USB	○
Thrustmaster Fusion Gamepad	http://europe.thrustmaster.coml /products/index-pad.htm	5250 Ft	1	8	○	○	game port	○

Kormányok

A számítógépkellékek talán legfurcsább darabjai a kormányok. Nagyok, sokszor drágák, és csak egy dologra jók: autóversenyezni. Arra azonban nagyon. A számítástechnika fejlődésével azonban a programok egyre gyorsabbak és szebbek lettek, így az autós játékok népszerűsége és száma is nőttön nőtt. Mostanra már a kormány sem akkora luxus, és ha több játékkal is használjuk, megéri a befektetést. Telepítésükkel sincs annyi gond, hiszen mindegyikhez jár külön erre a célra készített program.

A kormányokkal a következő játékokban irányítottuk járműveinket: Colin McRae Rally, Driver, Need For Speed 4, Star Wars: Racer.

Genius Speed Wheel Formula Lite

Nevében a tartalom, ennél már csak a kóla lehet „lájtabb". Annyira kicsi, hogy egyedülálló módon pedálja sincs. Könnyű, egyszerűen felszerelhető. A pedálok helyett a sebességváltókart lehet használni, amelynek kialakítása éppen ezért szintén egyedülálló, lévén analóg. Legalábbis virtuálisan, mivel apróbb érzékelőkkel hintették tele a

kar útját, döccenésük érezhető is. Remek ötlet, de félkézzel vezetni ralibajnokságon? Bátor dolog, ajánlatos inkább a gombokra irányítani ezt a feladatot. Mindenesetre aki kezdő, annak megéri, kedvező ára és egyszerű felépítése miatt.

Genius Speed Wheel Formula
A nagyobbik testvér a Genius irányelveit követve szélesebb vevőkörnek szánt olcsó, de jó minőségű és ötletes termék. A pedálok kényelmesek, nem nagyon csúsznak, és használhatók akár repülésre is. A kormánykerék rovátkolt, így nem csúszkál. Ez utóbbi tény, és a jól eltalált központi erő (amely minden kormány legfőbb tulajdonsága) jól vezethetővé teszi a Genius termékét, sőt a Driverben az egyik legpontosabb irányító volt, ami a tesztnek titulált kézifékes kanyart és 150 km/h-s szlalomot tekintve szép teljesítmény. Aki már ismeri a Genius termékeit, tudja mit kaphat: átlagos külső, kiváló belső, jó árfekvés, barátságos hangulat. Kezdőknek ideális.

Genius Speed Wheel Force Feedback
És íme a csúcsmodell, teljesen élethűen lehet vele fékcsikorogni a kanyarokban, sőt kis beleéléssel akár a nyelvünket is elharaphatjuk az újonnan divatba jött terepjáróversenyek hevében. A kormány könnyen felszerelhető, eléggé stabil, és kellemes a fogása, ahogy ez a csúcson el is várható. Szintén kellemetes újdonság a középponti erő ötvözése a visszahatással, így könnyebb egyenesben tartani az autót, motort, űrhajót. Egyetlen probléma, hogy a visszahatás nem mindig és nem minden hatást vezet át a karunkig. Ez sajnos a hasonló kormányok tipikus tünete, Colin McRae-vel minden apró döccenőt érezni, de ha a Driverben teljes sebességgel ugratunk, leérkezéskor néha meg sem rezdül a kerék. Érdemes ezért alaposan végigrágni a beállításokat, és hasonló esetben kikapcsolni a középponti erőt, ezzel legtöbbször teljesen helyreáll a rend.

Logitech WingMan Formula GP
Tökéletes, fenomenális, piramidális. A kissé ijesztő, kanárisárga színétől eltekintve kifogástalan. Remekül vezethető, kényelmes, profi munka. Kicsit visszafogottabbá vált a Logitech új kormánygenerációja, mind a színezett területben, mind a méretben. Mintha igyekeztek volna olcsóbbá tenni a kormányt, ami sikerült, de a tavalyi modellekkel összehasonlítva például érezhetően könnyebb a modell, kisebb a pedálrész, és ez az én szememben gyanús.

Logitech WingMan Formula Force GP
A dobozok kibontása nélkül is tudtuk, ez a kormány lesz a teszt legjobbja. Bár gyanítjuk, hogy gyengült kicsit a minőség a hírhedten vörös Formula Force óta, újfent elismeréssel kellett adóznunk a Logitech mérnökeinek. A legtöbb hatást a legpontosabban, a legerősebben adta vissza a kormány a tesztben szereplő visszaható példányok közül. A pedál ugyan összement, de továbbra is kényelmes, pontos, és végre nem csúszik. No és jó szokás szerint ingyenes játék is jár a dobozhoz, hogy rögvest legyen mivel kipróbálni.

Logitech WM Formula Force: reszkess Schumi!

Rockfire Daredevil
A kormányra pillantva úgy tűnik, valami szupersokgombos mesekormánnyal van dolgunk. Sajnos nem, csupán a gyártók megadták a lehetőséget, hogy a 4 programozható jelet a nekünk kényelmes helyről adhassuk le. Ami kiemeli vakmerő tesztalanyunkat a tömegből, az kis kamionos gombja bal oldalt felül. Ez játék közben egyáltalán nem használható, hiszen így lehetetlen pontosan irányítani autónkat, de vagánykodni, főleg társaságban, esetleg a Grand Theft Autóban tökéletes.

Rockfire Real Force Wheel
A Rockfire a demokrácia elkötelezett híve, így újfent teleszórta gombokkal a kormányát, de ezúttal a legtöbbjük működik is. No persze nem ez a vezető hír, hanem a visszahatás, amit lassanként kötelező kihasználnia minden magára valamit adó gyártónak. Nos, a Rockfire adott magára valamit, nekünk meg egy kedvesen pufók kormányt, amelyben így elfér a kellő megrázkódtatáshoz nélkülözhetetlen motor. A szokott sirámok itt is igazak: néha a holdak megfelelő együttállása kell ahhoz, hogy a jobb oldali ütközés ugyanolyan erős legyen, mint a bal oldali, de legtöbb esetben a kormány illően végzi feladatát, és szaggatja a játékos alkarját.

Gamepadek

A számítógépesek és a konzolosok háborúja már az ősidők óta tart. Ők kicsiktek minket a magas ár, az állandó elévülés, a rengeteg fagyás és a lassan induló programok miatt, mi pedig lenéztük egycélú gépüket, egysíkú programjaikat és röhejes kinézetű, használhatatlan játékirányítójukat. Azóta fejlődött picit a világ meg a demokrácia. A konzollovagok gépei és programjai egyre jobbak, ahogy a PC-k is egyre elfogadottabbak, és rájöttünk, a használhatatlan irányítójuk nagyon is használható! Kényelmesebbé tesz minden olyan játékot, ahol eredetileg a billentyűzetet használnánk. Jöjjön újból kis előzetes riogatás. Aki azt hiszi, hogy a gamepadeknél nem lesznek beállítási problémái, annak súgunk valamit: mini botkormány!

A gamepadeket három játékban nyúztuk: Incoming, Star Wars: Racer, Star Wars: Rogue Sqadron.

A4Tech EZ Game Pad
Ahogy neve is mondja, ez gamepad, se több, se kevesebb. A fogása átlagos, a pontossága is, az ára se vágja földhöz az embert. Kiegészítőnek, próbára kellemes.

A4Tech Wheel Gamepad
Az A4Tech mániája, hogy mindenre kereket szerel. De gamepadre? Ez mégiscsak túlzás. A magyarázatuk azonban tökéletes. A kisebb, sőt néha nagyobb gamepadek alapvető lehetősége a gyorsított tűzelés, amelyet gombokkal, kapcsolókkal hívhatunk elő. És ezzel a kerékkel. Tiszta üzlet – minél gyorsabban forgatjuk, annál gyorsabban lövünk, és annál valószínűbb, hogy túléljük a csatát. Érdekes ötlet, furcsa, meg kell még szokni, de érdekes ötlet.

Genius MaxFire G-07
Az egész zseniciselőd ugyanolyan helyre kis bumerángalakkal bír, ami kissé furcsa, de megnyugtató, hogy ennyire

határozott a cég, főleg hogy a bumerángjuknak nagyon kellemes a fogása. Bár ez a pad a legkisebb. Van 8 gombja, de program hiányában nem mind használható – a kísérőlapocska is megjegyzi, hogy ez a lehetőség a jövő programjainak szól. Oh, mily fennkölt... Ami az irányíthatóságot illeti, azon már nem lehet fanyalogni.

Genius MaxFire G-08
Ugyanaz a név, ugyanaz a forma, ugyanaz a teljesítmény. A változás kivételesen szoftveres, ugyanis a 08-as gombjai külön programozhatók.

Genius MaxFire G-07 USB
„Kis lépés az embernek, hatalmas ugrás az emberiségnek." Az USB csatolónak hála, az összes gomb használható. Cserébe le kell mondani a fénysebességű lövöldözésről, ami nem akkora veszteség.

Genius Power Station
Kétségtelenül ez volt a teszt egyik leghangulatosabb darabja. Pont olyan, mint a játéktermekben, hatalmas botkormányszerűség és hat hatalmas gomb (hiába, a méret a lényeg), ezeket nem lehet elég átéléssel püfölni. Kötelességünknek éreztük a pad strapabírását is tesztelni, nehogy kettétörjön egy vérmesebb vásárló kezében. Mindent kibírt. Ráadásul némi csavargatással kinyújtható a vezérlőrész, hogy még jobban kézre essen, és a rögzítéshez kötelező tapadókorongok talán még földrengés közben is biztosan tartanák a szerkezetet.

Genius PowerStation: ó, azok a boldog iskolakerülések a játéktermekben!

Genius MaxFire G-09D
Na ez a darab igencsak eltér kistestvéreitől. Bár a fennen hangoztatott három az egyben ötlettől kicsit megijedtünk, de a másik felirat, hogy force feedback (visszahatás), felkeltette a kíváncsiságunkat. Ami a három az egybent illeti, a hagyományos irányító mellett kapunk mini botkormányt és egy kormányt helyettesítő tekerőféleséget. Utóbbi nem az év ötlete, ellentétben a virtuális visszahatással. A visszahatás érdekes ötlettel lett majdnem megoldva. Nem a játékbeli környezetünk okozta erőhatásokat adja vissza a készülék, hanem a gombok lenyomása hozza elő a rezgést a kormányból. Mivel a programozhatóság kiterjed a visszahatásra is, külön élményt rendelhetünk a gázadáshoz, rúgáshoz, rakétaindításhoz, ahogy csak úri kedvünk diktálja.

Kolink Panther Gamepad
A Kolink termékeinek némelyike alapszolgáltatást nyújt, némelyiket minden extrával felvértezik. A Phanter Gamepad az előbbiek egyike – magyarul nagyon egyszerű kis padocska 6 gombbal, közepes menetteljesítménnyel.

Logitech WingMan Precision Gamepad
Úgy tűnik, a Logitech is szeretne megkaparintani egy kisebb szeletet az alapszintű irányítók piacából. Ennek jegyében született ez az egyszerű darab. De aki ismeri a Logitechet, és feltűnt neki a Precision szó, az sejtheti, a belbecs a szokott minőségű.

Logitech WingMan Gamepad
A nagyobb, idősebb testvér már korántsem szerény. Remek a fogása, pontos a vezérlése, és 11 gombot dobáltak szét rajta. Figyelemre méltó ötlet a nyolcirányú vezérlő elforgatása, ami a maga idején forradalminak számított, mindenesetre ettől könnyű és kényelmes az irányítás.

Logitech WingMan Gamepad Extreme
A teszt első, igazán mókás padja. Főképpen ha más játszik vele, mi pedig fotózunk. A Tilt – magyarabbul a mozgásérzékelés – eredménye, hogy nem csupán a szokott iránygombokkal irányíthatjuk a játékot, hanem a gamepad mozgatásával is. Pontosabb célzást és gyorsabb mozgást nyújt.

Rockfire Fire Bat II
Íme egy újabb sorozat kezdete! Nevével ellentétben nem igazán denevérforma, inkább csokornyakkendőre hasonlít. Akármennyire egyszerű is, van rajta 6 tűz- és két turbótűzgomb. Sajnos a dobozból hiányzott a megfelelő kezelőprogram, így csupán 4 gombosnak tudtunk beállítani a *Játékvezérlők → Egyéni* (Game controllers → Custom) menüpontban.

Rockfire Silver Hawk III
Meglehetősen arisztokratikus benyomást keltenek ezek a számozások, szívesen megismerkednék Ezüst Sólyom felmenőivel. Pedig első ránézésre nem nagy szám, 8 gomb, kettőhöz turbókapcsoló, és kész. Csakhogy a négy fő gomb sorrendje megfordítható. Apróság, szinte jelentéktelen, hiszen a legtöbb játékban beállíthatók a gombok, de akkor is jó ötlet.

Rockfire Space Patrol
Érdekes darab. Először is nem iránykapcsolója van, hanem lapos botkormánya, ami önmagában is elég érdekes, aztán az irányítón elfért még 10 gomb, ezeket a jó öreg Game Wizarddal lehet programozni. Elsőre ugyan kissé furcsa az irányítás, sőt még úgy ötödszörre is, de megéri kicsit kínlódni.

Rockfire Rainbow Warrior
Fura, fura, fura, fura. Az összes Rockfire eszközben van valami kis extravagancia. Ez a darab például kissé kövér, és átlátszó á la iMac. Ez még nem minden, mert Tilt technológiát használ, vagyis a pad mozgatásával is irányítható az iránygombok mellett vagy helyett. Sajnos nem annyira érzékeny, mint a Logiteché, de azért élvezhető. Ráadásul a készülék összeköthető közeli rokonaival, így remek pantomim párbajokat lehet vívni.

Logitech WM Gamepad Extreme: ezúttal sem bizonyultunk döntésképtelennek

Rockfire Sky Shuttle
Érdekes probléma, mi is ez a pad, például mi az irányítója, mert nem gomb, de nem is botkormány. Ráadásként a készülék összesen 14 programozható gombbal bír, ami már talán sok is, legalábbis az akciójátékokhoz. A furcsa kis irányítócsúszka jól kezelhető, és úgy általában kellemes a pad fogása.

Saitek X6-30
Újabb hosszú sorozat első tagja. A csúcsmodell Cyborg 3D-hez képest ez a darab ugyan csak kis vacak, de saját kategóriájában szépen teljesít. Denevérformájú, 4 gomb, pontos irányítás. Ennyi, és nem kevesebb.

Saitek X6-32
Némi formaváltás keretében szardíniásdobozzá változtatták ezt a vezérlőt. Összesen 8 gomb található rajta, meg nagy halom kapcsoló, ezek többsége egyáltalán nem fontos, de jól néznek ki együtt. Ugyanezt az elvet követve van

két mini izzó is, semmire sem jók, de szépen világítanak, amikor lövünk. A kezelhetősége maradt, a formája viszont megváltozott – előnyére.

Saitek P120
Kissé visszás érzéseket keltett bennünk ez a hibrid. Hagyományosnak tűnő, nyolcirányú, hatgombos példány, de a Saitektől méltatlan módon nincs hozzá kezelőprogram. A két alsó gomb (kényelmesek) gázkarként is használható, ezért ajánljuk a háromtengelyű négygombos beállítást, hosszú-hosszú kalibrálással fűszerezve. Meglepetésként az iránykapcsolóra rácsavarozható egy mini botkormány – nagyon formás, de sajnos szinte semmi értelme.

Saitek Cyborg 3D Pad és Cyborg 3D Pad USB
Ez a kissé bizarr kinézetű irányító egyszerre kormány, joystick és gamepad. A kormány rész nem igazán használható, mert a tekerőrészhez nehéz hozzáférni, ráadásul nagy a holttere. A repülőgép üzemmód már mókásabb, még gáztekerentyút is adnak hozzá a hátoldalon, egyedül a gombok jelentenek problémát. Bár 12 kapcsolót helyeztek el a vezérlőn, nem mindegyik esik kézre. Gamepad üzemmódban nagyon jól működik, kényelmes (letámaszthatjuk az asztalra), pontos, megbízható. Felszerelhető gumi kéztámaszt adnak hozzá, több magasságban is elhelyezhetjük. Így akár órákon keresztül is kényelmesen játszhatunk. Az USB-s változat könnyebben telepíthető, a digitálisnak pedig van turbótűz kapcsolója.

Saitek P2000 Tilt Pad
A legújabb, legfrissebb és legsokoldalúbb gamepad. Kísértetiesen emlékeztet a konzolok nagyágyúira. Nem elírás a 3+1 irányító (a +1 a gáztekerőcske). Használhatunk sima billentyűket, mini botkormányt vagy a Tilt rendszernek hála magát a gamepadot. Sajnos az utóbbi lehetőség nem működött. Időközben megérkezett a csere, de sajnos a P2000 így már nem lehet a legjobb, pedig nagyon úgy tűnt, hogy ő lesz az igazi. Elméletileg az is, de a teszt nem tréfa – a javítási lehetőséget csak azért használjuk, hogy megbizonyosodjunk, valóban működik az eszköz –, így erről a dobogóról sajnos lemaradt.

Thrustmaster Fusion Gamepad
Ez az egyik példa, hogy miért nem csillog már olyan fényesen a Thrustmaster név. Egyszerű, nem is túl jó fogású pad, 8 gombbal. A hozzá adott program elősze-

Rockfire Rainbow: a szivárvány alatt állítólag kincs van, ez a szivárvány pedig maga kincs

retettel akad össze a rendszerrel, ennek ellenére használható, kipróbálható, elfelejthető. Nem igazán rossz, elég pontos, elfogadható az ára, divatos a színe. De ettől a márkától sokkal többet vártunk.

Forgalmazók

Genius:
- Fan Elektronika Kft. ☎ 239-7020
- www.genius.hu

A4tech, Kolink és Rockfire:
- Kelly-Tech Kft. ☎ 350-1246
- www.kellytech.hu

Logitech:
- Libra-Computer Kft. ☎ 381-0750
- www.libra.hu

Saitek, Thrustmaster:
- Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu

CHIP-TIPP

A Kolink Tiger kiemelése nem véletlen. Elismeréssel kell adóznunk az olcsó, de jó teljesítményű botkormány előtt. A Logitech WingMan Extreme győzelme szinte evidens, remek eredményei, fogása, precizitása és felszereltsége miatt, ahogy a Saitek Cyborg 3D II USB is méltán léphet dobogóra felszereltsége, vezethetősége és testre szabhatósága miatt. A Logitech WingMan Strike Force 3D helyezését először a Genius MaxFighter veszélyeztette, de aztán alulmaradt a rossz gázkar–lábpedál páros miatt. Másik versenytársa a WingMan Force 3D, amely méretei miatt egyedülálló. Végül győzött a Strike Force nyers ereje, kényelme, és sok, könnyen elérhető gombja.

Saitek Cyborg 3D Gamepad: ilyen állat meg nincs is!

A Saitek X-36 és a Thrustmaster Flight System nagy harcot vívott egymással, és a Thrustmaster nyerte a párbajt. Hatásos érv az X-36 mellett, hogy valódi, profiknak való HOTAS (Hands On Throttle And Stick – kéz a gázkaron és a boton) rendszere van, megfelelő programozással soha nem kell a billentyűzetet használni. Ugyanakkor pont ez a bonyolultság riaszthat el sokakat, mert nincs szükségük 8–10 gombnál többre, és az AT billentyűzetcsatlakozó (bár áthidalható) kisebb rosszpont. A Thrustmaster Flight Systemnek is vannak hibái, például eltértek a régi jó, gázkar alaktól, a gombok száma is kevés komolyabb repüléshez, de a pedállal bármelyik szőrösszívű kritikust ellágyíthatják. Tartalmához képest barátságos áráról (főleg egy Thrustmaster esetében) nem is szólva.

A kormányok versenyében szinte az elejétől nyilvánvaló volt, hogy a győztes csakis visszaható példány lehet. A három jelentkező közül végül a Logitech nyert, főleg apróságok és a megbízhatósága miatt. Sokat segített nekik, hogy már komoly tapasztalataik voltak a visszahatás területén, amikor új kormányukat építették, szemben a másik két cég valamivel bizonytalanabb kezdőlépéseivel. Érdeklődéssel várjuk a következő kört.

A gamepadek háza táján eleinte kissé mulatságosnak tűnt, hogy három döntésérzékeny darab lesz a csúcson. Aztán a Saitek P2000 sajnos kiejtette magát, bár lovagias önfeláldozásával dobogóra segítette a Cyborg 3D USB-t. Persze ehhez az új győztes összetettsége, sokoldalúsága, kiváló teljesítménye is kellett. A másik két Tilt rendszerű gamepad eredetileg meg akart mérkőzni egymással, végül kölcsönösen elismerték egymás jó tulajdonságait, és megállapodtak döntetlenben, ahogy mi is. A PowerStation pedig, nos, egyszerűen csak van benne valami megfoghatatlan, ami kihozza az emberből a homo ludenst, és ez nagyon komoly érv.

Győri Ferenc

©2000 Hewlett-Packard Company

A mosoly a régi.
Minden más megváltozott.

Új korszak vette kezdetét. Ismerje meg a digitális fényképezés világát! Nem kell többé filmet vásárolnia, az előhívásért laborokba szaladgálnia, és bosszankodnia az elrontott képek miatt. A hp digitális kameráival azonnal láthatja az eredményt, és eldöntheti, hogy megtartja-e a képet. Sőt! Otthon számítógépe segítségével képeit saját maga alakíthatja, digitális albumokba rendezheti, és összes ismerősének elküldheti egy szempillantás alatt a világhálón. De ha úgy tartja kedve, akár számítógép és kábelek nélkül, infrakapcsolattal is kinyomtathatja őket.

Fényképezze le, ossza meg, tárolja el élményeit és mosolyogjon!

Digitális képek a hp-től. www.hp.hu

hp®
invent

Olvasók találkozója

A számítástechnika egyre inkább része lesz az otthonoknak is. Mind több háztartásban van számítógép, és ezek használói kezdik felfedezni, hogy a játékokon és a szövegszerkesztésen kívül még sok hasznos és szórakoztató célra lehet alkalmazni.

Ennek köszönhetően az asztalon (asztal alatt) „árválkodó" PC környezete kezd megtelni különféle eszközökkel, például nyomtató vagy lapolvasó kerül mellé. Ennek egyik oka, hogy a kezdeti időkhöz képest – amikor ezek még elsősorban irodai vagy nyomdai eszközök voltak, és ennek megfelelően sokba kerültek –, viszonylag olcsó eszközökké váltak. A másik, hogy bár egyre népszerűbb a digitális fényképezés, jó minőségű digitális formátumú képek készítése még mindig olcsóbb egy jó filmes fényképezőgéppel és egy jó, de olcsó scannerrel.

Szintén nem megvetendő szempont, hogy a modern élet rengeteg iratot, hivatalos levelet, számlát termel. Ezek tárolása, rendszerezése komoly feladat, és általában pont akkor nem lehet megtalálni egy befizetést igazoló szelvényt, amikor arra a legnagyobb szükség van. Ha az iratok képét digitális formában tároljuk, akkor némi plusz munka árán könnyebbé és áttekinthetőbbé lehet tenni az életet. Ehhez az elhatározáson kívül az is kell, hogy rendszeresen elvégezzük azt, amit egyszer kitaláltunk, és fontos az is, hogy az eredetiket mindentől függetlenül el kell rakni.

Örök probléma a lapolvasók piacán, hogy a gyártók nem mindig adják meg egyértelműen az eszközök paramétereit, például a felbontást. E készülékek legfontosabb jellemzője az optikai felbontás, amely azt jelzi, hogy érzékelőfejük önmagában milyen felbontásra képes. Ehhez képest előszeretettel szoktak megadni interpolált felbontást, amelyet a scannerek a beolvasott képből szoftveres úton állítanak elő. Ettől ugyan a kép szemcsézettsége finomabb lesz, de nem lesz részletesebb, így gyakorlati haszna igazából nincs – ugyanezt megfelelő szoftverrel is elő lehet állítani.

A másik fontos jellemző a belső színcsatornák felbontása. A scannerek a színes képeket három alapszínre bontják: pirosra, zöldre és kékre (red, green, blue – R, G, B). Ezeket a színcsatornákat egyenként legalább 8 bites számokkal ábrázolják, így alapszínenként 256 árnyalatot lehet megkülönböztetni. A legtöbb képkezelő szoftver 8 bites színcsatornákat tud kezelni, a professzionális programok pedig 16 biteseket. Az igazság az, hogy a 3×8, vagyis a 24 bites színmélység is elegendő ahhoz, hogy jó minőségű képet kapjunk, a több bit nem hordoz jelentős információtöbbletet. Miért használnak mégis nagyobb bitmélységet szkennelésnél? Egyáltalán nem mindegy, hogy azt a bizonyos színenkénti 8 bitet miből állítja elő a scanner. Részletgazdagabb, élethűbb képet lehet nyerni, ha a végső színmélységnél nagyobbal olvassuk be az eredetit, és a lapolvasó a többlet információt felhasználva hozza létre a végső képet alkotó adatokat. Tesztünkben szerepelt néhány olyan készülék, amely 48 bites képet is képes átadni a számítógépnek. Ez a file-méretet jócskán megnöveli, de nincs sok értelme, mert a kép színfelbontása nem javul tőle értékelhető mértékben. Nyugodt szívvel megállapíthatjuk, hogy ez is reklámfogás. (Ez nem azt jelenti, hogy nincs létjogosultsága a 48 biten szkennelt képeknek, csak ahhoz más kategóriájú beolvasót kell használni.)

Az Acer 4300U külsőre csak a gombokban különbözik a 3300-astól

Guillemot Maxi Scan A4 – az egyszerű külső mögött győztes lakozik

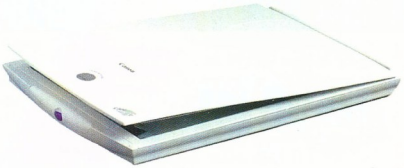

Canon N650U – ilyen vékony scanner nincs is

A scannerek a legtöbb esetben CCD-t használnak a képalkotásra. Ez hasonlít a kamerákban alkalmazott képérzékelőkhöz, ráadásul a scannereknél is optika képezi le a digitalizálni kívánt képet a CCD felületére. Egy jól kivitele-

- www.acercm.com/imaging/48bit_enhanced.html
- www.acercm.com/imaging/scanner_640bu.html
- www.acercm.com/imaging/scan_to_series.html
- www.agfahome.com/product/CatProd_DisplayPublic.html?id=3099
- www.canon-europa.com/products/products.html
- www.geniusnet.com.tw/genius/pro/scanner/hr6.htm
- www.geniusnet.com.tw/genius/pro/scanner/vividiii.htm#spec
- uk.guillemot.com/brand/gamme/video/mscana4usb36b/mscana4usb36b.html
- www.microtek.nl/english/products/scanners/sm3600.htm
- Szoftverkirakat – CHIP, 2001/1

zett CCD rendszer éles, részletgazdag képet tud előállítani. A lencsés megoldás előnye, hogy a digitalizálandó tárgyról összegyűjtött fényt kis helyre összpontosítja, így nagy jel–zaj viszonyt tud elérni. Hátránya, hogy az optika miatt nem lehet kis méretben előállítani, valamint az ára sem csökkenthető, szintén az optikai megoldás miatt. Emellett kényes a megfelelő beállításra.

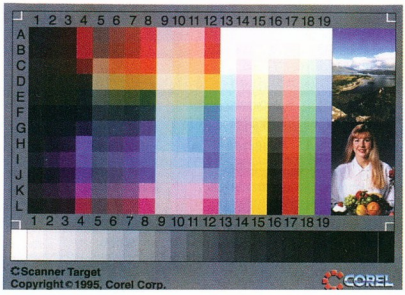

Ezzel az ábrával vizsgáltuk a színeket

Tesztünkben házi, vagy kis irodai felhasználásra szánt scannereket próbáltunk ki, nettó 30 ezer forint értékhatárig. A különböző márkák és típusok alapvetően hasonló paraméterekkel bírnak, a köztük lévő különbség az apró részletekben rejtőzik. Ma már jellemző az USB csatolófelület használata, érdemes ilyen csatolójú készüléket választani. A régebbi konstrukciók még párhuzamos porton viszik át az adatokat. Az USB előnye a nagyobb átviteli sebesség és az egyszerű telepítés. A párhuzamos portra köthető scannerek általában tartalmaznak egy nyomtatócsatlakozót is, így egy láncra lehet felfűzni a scannert és a printert. A nyomtatót a scanner kikapcsolt állapotában is lehet használni, annál is inkább, mert ilyen állapota nem is igazán létezik: a legtöbb típuson még kapcsológomb sincs, általában a számítógép bekapcsolásával élednek, majd elmennek „aludni", de mindig figyelnek (és fogyasztanak) kicsit.

A scannerek a TWAIN interface-en keresztül kommunikálnak a számítógépben lévő grafikai programokkal. Ez a szabványosított programozási felület teszi lehetővé a képadatok átadását a program számára. Ezt a felületet a scannerek vezérlőprogramjai tartalmazzák. Ezek önállóan is elindíthatók, a legtöbb közülük közvetlenül file-ba is tud menteni.

Nem csak vas

Aki professzionális scannert vesz, annak minden bizonnyal van olyan szoftvere, amellyel a beolvasott képeket fel tudja dolgozni. Ez azonban nem tételezhető fel azokról, akik otthonra, vagy kisebb irodába szánják frissen vásárolt lapolvasójukat. Ezért minden scannerhez mellékelnek olyan programokat, amelyekkel képmanipulálást vagy dokumentumrendezést tudnak végezni. A scannerekhez mellékelt leggyakoribb szoftverekről Szoftverkirakatunkban olvashatnak.

Hogyan teszteltünk

A scannerek kipróbálásához többféle dokumentumot és képet olvastattunk be. Szabványos mérőábrával vizsgáltuk a színfelbontást, az ábrát minden készülékkel alapbeállításban olvastuk be. A felbontás vizsgálatára vonalas ábrát használtunk, amely nyomdai úton készült, és maximálisan 2400 dpi optikai felbontásig használható. Az általános képminőség megállapítására A/4-es fotót szkenneltünk be, ezzel vizsgáltuk például a teljes szkennelési felület egyenletességét, a börszínek élethűségét, a részletességet, a kontrasztosságot és általában azt, hogy a beolvasott kép mennyire hasonlít az eredetire. A sebesség méréséhez A/4-es szöveges oldalt és a fénykép méretű színes mérőábrát olvastattuk be, előbbit fekete-fehér és szürkeskálás, utóbbit színes és szürkeskálás módban.

Nem hagytuk figyelmen kívül a járulékos dolgokat sem. Pontoztuk a tartozékokat, a telepítés gördülékenységét, a bővíthetőséget, a dokumentációt és a mellékelt szoftvereket is. A végső értékelésnél súlyoztuk az egyes részeredményeket, így a végső pontszám 60%-át a minőségre kapott pontok, 20–20%-át a sebességre és a felszereltségre, ergonómiára kapott pontok teszik ki.

Acer 3300U és 4300U

A 3300U a Scan to Web termékcsalád legkisebb tagja. Ez a hangzatos név leginkább marketingfogás, de a készülékekhez tartozó szoftvereket is jellemzi. A beolvasott képet közvetlenül az Internetre lehet küldeni, egy képmegosztási szolgáltatást kináló Web-oldalra, esetleg közvetlenül e-mailben lehet továbbítani, sőt külön lehetőségként közvetlenül Palm kéziszámítógépbe is lehet tölteni. A 4300U-n ezeket a műveleteket közvetlenül a scannerről lehet indítani a készülék elején elhelyezett nyomógombokkal. Ezenkívül még annyiban tér el a 3300U-tól, hogy képes 48 bites képeket küldeni a számítógépnek. A 3300U is képes a nagyobb testvére által nyújtott szolgáltatásokra, de csak szoftverből indítva. Cserébe a mezőny legolcsóbb tagja.

A vidám hölgyet is alaposan megnéztük

Acer 640BU, 640BT

A 640B sorozat nagyobbik tagja, a BT jelű kissé kilóg a tesztünkből, ára miatt. A magas árnak oka is van: teljes méretű, vagyis A/4-es átvilágító fedőlapja van, ezért filmek, diák digita-

Műszaki adatok és CHIP-értékelés

Gyártó, típus	Acer 3300U	Acer 4300U	Acer 640BT	Acer 640BU	Agfa SnapScan 1212u
Képbontó eszköz	CCD	CCD	CCD	CCD	CCD
Optikai felbontás (vízszintes×függőleges)	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi
Interpolált felbontás (vízszintes×függőleges)	19200×19200 dpi	19200×19200 dpi	19200×19200 dpi	19200×19200 dpi	9600×9600 dpi
Belső színmélység (színes/szürkeskálás)	48/16 bit	48/16 bit	48/16 bit	48/16 bit	48/12 bit
Külső színmélység (színes/szürkeskálás)	24/8 bit	48/8 bit	48/8 bit	48/8 bit	24/8 bit
Beolvasható felület (hossz×szélesség)	300×219 mm	300×219 mm	320×219 mm	320×219 mm	301×219 mm
Teljes hossz (vagy szélesség) munkakész helyzetben, a csatlakozókkal	46 cm	46 cm	54 cm	54 cm	48,5 cm
Csatoló	USB	USB	USB	USB	USB
Támogatott operációs rendszerek	Windows 98, Windows 2000	Windows 98, Windows 2000	Windows 98, Windows 2000, Mac OS	Windows 98, Windows 2000, Mac OS	Windows 98, Mac OS
Mellékelt szoftverek	Ulead Photo Express 3.0, Abby FineReader 4.0, PageManager 98 v4.0	Ulead Photo Express 3.0, Abby FineReader 4.0, PageManager 98 v4.0	Ulead Photo Express 3.0, Abby FineReader 4.0, PageManager 98 v4.0, Active Share	Ulead Photo Express 3.0, Abby FineReader 4.0, PageManager 98 v4.0, Active Share	Corel Print House Magic, Caere PageKeeper
Forgalmazó	Kelly-Tech	Kelly-Tech	Kelly-Tech	Kelly-Tech	Scander
Telefonszám	350-1246	350-1246	350-1246	350-1246	251-2960
Web-hely	www.kellytech.hu	www.kellytech.hu	www.kellytech.hu	www.kellytech.hu	w3.datanet.hu /~scander/
Ár (bruttó)	27 350 Ft	32 500 Ft	57 500 Ft	36 662 Ft	35 837 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év
CHIP-értékelés					
Képminőség	158 pont	151 pont	159 pont	157 pont	157 pont
Sebesség	222 pont	222 pont	225 pont	213 pont	174 pont
Felszereltség, ergonómia	68 pont	72 pont	88 pont	72 pont	92 pont
Végső pontszám (súlyozott)	143 pont	141 pont	151 pont	143 pont	144 pont

lizálására is alkalmas. Persze a 600×1200 dpi-s felbontás nem képes csodákra, például 24 mm-es diafilmet nem érdemes vele szkennelni. Ajánlott felhasználási mód például írásvetítő fóliák beolvasása.

A 640BU csak annyiban különbözik tőle, hogy nincs átvilágítója. Egyébként teljesen azonos a két készülék, amit a mérések is igazolnak. Elmondható még róluk, hogy ezek voltak a mezőny legnagyobbjai – legalábbis méretre –, a legkisebbtől 10 cm-rel hosszabbak, ami nehezíti elhelyezésüket.

Agfa SnapScan 1212U, SnapScan e20

A 1212U egyszerű kinézetű, de jó képminőségű készülék. Kissé vastag, ami bumfordi külsőt kölcsönöz neki. Az e20-t internetes célokra tervezték. Szolgáltatásai között szerepel a beolvasott kép azonnali átalakítása, például dokumentummá vagy HTML oldallá. Ezzel persze nem az Agfa találta fel a spanyolviaszt, hiszen az itt alkalmazott szoftveres módszerek már jó ideje léteznek, csak összedrótozták azokat a scanner vezérlőprogramjában, a ScanWise-ban. Sajnos az e20 képminősége már nem olyan jó, főleg a szürketónusok megkülönböztetésével van baja, így a minőséget tekintve messze az utolsó helyen végzett. Némi vigaszra adhat okot, hogy sebessége alapján az élmezőnyben helyezkedik el.

Canon N650U és N640P

A Canon nem CCD-t, hanem régi, jól bevált technológiát alkalmaz scannereiben, a CIS-t. Az eredetileg faxkészülékekhez kifejlesztett rendszer lényege, hogy olyan érzékelősort alkalmaznak a képfelbontásra, amely egy-két milliméterre helyezkedik el a beolvasni kívánt eredetitől. Azt egy piros, egy zöld és egy kék LED-sor világítja meg, így oldják meg a színérzékelést. A CIS előnye, hogy egyszerű és olcsó. Hátránya a kis mélységélesség és az optikai rendszer fényvesztesége. Ennek ismeretében igazán meglepő, hogy az N650U kifejezetten jó eredményeket ért el képminőségben, megelőzve számos CCD-s típust. Mindkét típus rendkívül vékony, ráadásul az USB-s változatnak (N650U) még tápegysége sincs, olyan kicsi a teljesítményfelvétele, hogy elég neki az USB tápegysége is.

A Guillemot vezérlőszoftvere hagyományos felépítésű

Genius ColorPage HR6, ColorPage Vivid III

A HR6-oson öt nyomógomb található, ezekkel közvetlenül indíthatók a beolvasóprogram egyes műveletei, például a

Agfa SnapScan e20	Canon CanoScan N 640P	Canon N 650U	Genius ColorPage HR6	Genius ColorPage Vivid III	Guillemot Maxi Scan A4	Microtek ScanMaker 3600
CCD	CIS	CIS	CCD	CCD	CCD	CCD
600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi	600×1200 dpi
9600×9600 dpi	9600×9600 dpi	9600×9600 dpi	19200×19200 dpi	19200×19200 dpi	19200×19200 dpi	9600×9600 dpi
36/12 bit	42/14 bit	42/14 bit	48/12 bit	48/12 bit	48/16 bit	42/12 bit
24/8 bit	24/8 bit	24/8 bit	24/8 bit	48/8 bit	24/8 bit	48/8 bit
301×219 mm	318×217 mm	318×217 mm	298×216 mm	298×218 mm	300×219 mm	298×218 mm
47 cm	44 cm	44 cm	52 cm	47 cm	50 cm	51 cm
USB	párhuzamos port	USB	párhuzamos port	USB	USB	USB
Windows 98/Me/2000, Mac OS	Windows 9x	Windows 98, Windows 2000, Mac OS	Windows 9x, Windows NT 4.0	Windows 98, 2000, Me, NT 4.0	Windows 9x, Windows NT 4.0, Windows 2000	Windows 9x, NT 4.0, Mac OS
Corel Print Office, Readiris	ScanGear Toolbox CS 2.2.0, PhotoStudio 2000, OmniPage Pro 9	ScanGear ToolBox, ArcSoft PhotoStudio, ArcSoft PhotoBase 2.1, Caere OmniPage SE 8.0	Adobe PhotoDeluxe 2.0, Xerox TextBridge OCR	Adobe PhotoDeluxe 2.0, Xerox TextBridge OCR	Ulead Photo Express 3.0, FineReader OCR	Caere PageKeeper 3.0, Caere OmniPage LE 5.1 Recognita OCR-rel, Adobe PhotoDeluxe 2.0, Ulead PhotoImpact 5
Scander	Scander	Canon Magyarország	Scander	Scander	Herta	Scander
251-2960	251-2960	465-8020	251-2960	251-2960	322-2232	251-2960
w3.datanet.hu /~scander/	w3.datanet.hu /~scander/	www.canon.hu	w3.datanet.hu /~scander/	w3.datanet.hu /~scander/	www.herta.hu	w3.datanet.hu /~scander/
36 142 Ft	33 737 Ft	33 737 Ft	44 042 Ft	28 350 Ft	23 625 Ft	38 887 Ft
1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év
85 pont	157 pont	165 pont	148 pont	135 pont	151 pont	151 pont
234 pont	129 pont	169 pont	150 pont	139 pont	305 pont	104 pont
88 pont	92 pont	96 pont	100 pont	80 pont	80 pont	108 pont
105 pont	136 pont	149 pont	137 pont	122 pont	153 pont	131 pont

Az Acer scannereinek vezérlőprogramja viszont eléggé high-techre sikeredett

másolás, a faxolás, a karakterfelismerés vagy e-mailküldés. A készülék érdekessége, hogy kisméretű átvilágítóegységet is mellékelnek hozzá, ennek segítségével 35 mm-es diát vagy negatívot lehet digitalizálni. A Vivid III-on csak két gomb található, az egyikkel a beolvasás indítható – másik feladata a scannervezérlő programból állítható be. Mindkét Geniushoz teljes magyar nyelvű dokumentációt adnak. Ez nem utólag készült, mert már a gyári telepítő CD-re is felkerült Word dokumentum formájában. Rajta kívül csak egy versenyző tudott ilyet felmutatni. A szkennelőprogram szintén tud magyarul.

Guillemot Maxi Scan A4

Kevésbé ismert név, legalábbis a scannerek világában. Aki azonban követi a hardverhíreket, tudja, hogy a Guillemot birtokolja többek között a Hercules márkanevet is. Bár nem a scannerek a cég fő termékei, ehhez képest igen jót alkotott. Olyannyira, hogy a pontozásos győzelmet a Maxi Scan viszi el. Gyors – sebességben messze maga mögé utasította a mezőnyt –, és képminősége is jó. Nem elhanyagolható az sem, hogy van magyar nyelvű dokumentációja – igaz, fénymásolt formában, de legalább van és használható.

Microtek ScanMaker 3600

A Mikrotek a DOT (Dual Optimisation Technology) segítségével igyekszik jobbat adni, mint a többi scanner. Ezt leszámítva teljesen átlagos a készülék, talán ScanWizard nevű programját érdemes kiemelni, amelynek felülete átkapcsolható egyszerű vagy profi üzemmódra. Az egyszerű mód amellett, hogy ronda, minimális beállítási lehetőséget ad, még az előnézeti kép zoomolása is kényelmetlen. Ehhez képest az *Advanced* (profi) mód felülete korrekt, jól használható.

Értékelés

Tesztünk csupa váratlan eredményt hozott. Az első meglepetést az okozta, hogy egy, ezen a piacon kevésbé ismert gyártó típusa maga mögé tudta utasítani a grafikai hardverekben profinak számító nagy neveket. Eredményei alapján a Guillemot Maxi Scan A4 típusa kapta a CHIP-TIPP-et. Nagyon gyors, és a képminősége sem hagy kívánnivalót maga után. A „legjobb vétel" címet két típus érdemelte ki. Az egyik az Acer 3300U – kedvező az árához (legolcsóbb a mezőnyben) kompromisszummentes minőség és sebesség társul. A másik a Canon N650U, amelynek képminősége sokkal jobb, mint amit az általa használt technológia ismerete alapján vártunk tőle. Ehhez járul különlegesen vékony felépítése és tápegység nélküli működése.

Nagy Zoltán

Next Software Kft.

Kibővített eszköztárral, több beépített osztállyal, megnövelt file-számmal nagyobb teljesítménnyel megjelent a

Új!

Visual DataFlex 7

Integrált fejlesztői környezet
- *alkalmazás, nézet és report varázsló*
- *Visual tervező*
- *Fordító*
- *Source-level debugger*
- *Adatbázis nézegető*
- *Adatbázis készítő*
- *Data Dictionary készítő*
- *Szöveg-érzékeny segítség*

Kibővített adat-kezelési osztályok és komponensek
4GL Objektum Orientált nyelv
Munkakörnyezet kezelő
Sokrétű alkalmazás példák
Dokumentáció
Crystal Reports 8 Standard Ed.

Enter record selection criteria to use

Enter record selection criteria to use

Export to XML

Enter record selection criteria to use

Visual DataFlex 7 Plus az előbbieken túl a Crystal Reports 8 for DataFlex Developer verzióját tartalmazza. Web-alapú reportok készítését támogatja, SQL és ODBC adatbázisok elérését lehetővé teszi.

Minden kedden 9-kor bemutató!

Mindkét verzióhoz tartozik a Client/Server Tool kit. Connectivity kit és server Pervasive SQL 2000, IBM DB2, MS SQL- hez 2 felhasználós és az ODBC-hez developer verzió

Next Software Kft Budapest, XI. ker. Andor u.60
Tel: 208-46-43 e-mail:nextsw@nextsw.hu
www.nextsoftware.hu www.dataflex.hu

VÁSÁROLJON EGÉRREL!

Rendeljen Interneten az ARECONET irodaszer-áruházból!
Újdonság a GBC-től: amerikai gyártmányú spirálozó, laminálló gépek, iratmegsemmisítők és tartozékaik széles választéka az INTERNETEN!

ARECONET

www.areconet.hu és www.irodaszer.com
ARECONET VEVŐSZOLGÁLAT
1065 Budapest, Podmaniczky u. 9. Tel.: 302-0158, fax: 331-0340

Az Ön felvételei letölthetők floppi meghajtóról?

Az OLYMPUS által készített felvételek IGEN!

OLYMPUS
A Digitális Specialista

2.1 millió pixel
10x optikai zoom

CAMEDIA C-2100 ULTRA ZOOM

2.5 millió pixel
3x optikai zoom
SLR tükörreflexes

CAMEDIA C-2500L

2.1 millió pixel
3x optikai zoom

CAMEDIA C-2020 ZOOM

3.3 millió pixel
3x optikai zoom

CAMEDIA C-3030 ZOOM/ C-3000 ZOOM

2.1 millió pixel
3x optikai zoom

1.3 millió pixel
3x optikai zoom

CAMEDIA C-990 ZOOM/ C-960 ZOOM

1.3 millió pixel

CAMEDIA C-860L

OLYMPUS Hungary KFT. Telefon: (00361) 459-7047

Házavató

A számítógépházak piacán az utóbbi időben olyan változások tapasztalhatók, ami miatt úgy gondoltuk, érdemes alaposan megvizsgálni a hazai kínálatot.

Sokáig a ház volt a floppymeghajtón kívül a legérdektelenebb alkatrész a számítógépeknél. Néhány évvel ezelőtt a forgalmazókat és a vásárlókat sem érdekelte, milyen külsejű és belsejű házba kerülnek az alkatrészek. Ám a gépházak szerepe és divatja az elmúlt 2–5 évben gyökeresen megváltozott.

A korabeli PC-knek (szinte) kivétel nélkül fekvő (úgynevezett baby – lásd a Házfajták című keretes írást) gépháza volt. Az álló kivitel akkoriban kissé idegennek hatott. Ennek nemcsak az álló számítógépek szokatlan látványa volt az oka: ebben az időben még nagyobbrészt csak mini toronyházakat árultak, ezek mérete gyakorlatilag megegyezett a fekvő babykével, de szerelésük az alkatrészek zsúfoltsága miatt időnként sokkal nehezebb volt. Tulajdonképpen a miditorony elterjedésével jött el az álló számítógépházak ideje. Ezzel egy időben a fekvő babykivitel napja leáldozott – ma már ritkán szerelik ilyenbe az alkatrészeket, kivételnek számítanak talán a márkás gyártók kész gépei, ezek kis méretű, fekvő microházba kerülnek.

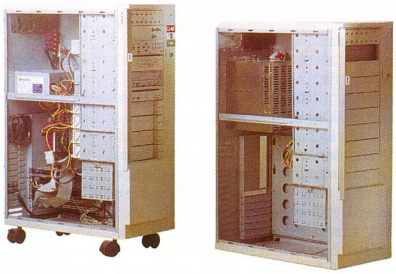

Meridian M-2001-01P – üresen és tele...

Szempontok

Ma már a számítógépházaktól nem csupán az alkatrészek biztos összetartását és takarását várjuk el, más szempontokat is ki kell elégíteniük. Míg az első PC-k alapfelszereltséggel (5,25 colos floppymeghajtóval és videokártyával, később merevlemezzel, utóbb hangkártyával és CD-olvasóval) kerültek forgalomba, és „életük végéig" így is maradtak, addig ma már zavarba ejtő a bővítési lehetőségek sokasága. A rendelkezésre álló hely kevés lett.

Ha az előbb említett alapfelszereltségen túl mást is akarunk csatlakoztatni számítógépünkhöz, bizony nagyobb helyre van szükségünk. A midi torony elegendő teret biztosít még pár (esetleg hűtővel ellátott) bővítőkártyának és 5,25 colos meghajtónak, de ha valaki szeretné kihasználni egy jobb alaplap minden képességét, elképzelhető, hogy csak nagy toronyban fog elférni. Már nem kivitelezhető a bármibe bármit megoldás, a beépíthető szabad hely olyan jellemző, amely mindig a felhasználó igényeihez mérten van vagy nincs meg az adott háztípusban.

A megfelelő hűtés egyes felhasználóknál (például tuningmesterek) és felhasználási területeken (például játékok) kulcsfontosságú a melegedő alkatrészek működőképessége szempontjából. Ehhez több összetevőre van szükség: nagy hőelvezető felületek, jó ventilátorok, továbbá szabad hely és jól megválasztott útvonal a levegő áramlásához. Utóbbiak a számítógépházak egyedi sajátosságai, hiszen kis méretű dobozban a kábelrengeteg miatt nem biztos, hogy úgy áramlik a levegő, ahogy az a jó hűtéshez szükséges lenne. A számítógépházak hűtésére külön fejezetben visszatérünk.

Az utolsónak maradt, ám ma már sokszor elsődleges szempont a külső megjelenés. Attól függően, hogy látható helyre, az asztalra, avagy az asztal alá, illetve elrejtve használjuk a számítógépet, más-más kinézetre van „szükség". Lassan (majdnem) minden munkaasztalnak része lesz valamilyen számítógép, így az összhatás szempontjából egyáltalán nem mindegy, hogyan néz ki a leginkább „ipari" összetevő, a gépház. Amit az Apple már évek óta elkezdett, a PC-k világában még csak most kezd divatba jönni. Ma már nem ritkaság a formatervezett, különböző színekben kapható ház és a cserélhető, színes előlap. Ezek a lehetőségek berendezési tárggyá teszik a számítógépet. Csöndesen jegyezzük meg, hogy ehhez a hátulról kilógó kábelek számának az Apple megoldásához hasonló drasztikus csökkentésére lenne szükség – például az USB csatoló nagyobb térhódításával.

Hűtés

A számítógépház kialakításának komoly szerepe van az alkatrészek megfelelő hűtésében. Lássuk, hogyan?

A számítógépházban a levegő hőmérséklettel. Elvileg. A működő számítógép alkatrészei elkezdik fölmelegíteni a gépház légterét, ami ahhoz vezet, hogy a processzor, videokártya, merevlemez

- \CIKKEK\HAZTEST\CASE – CHIP-CD, 2001/1

Motherboard Monitor és ShutDown Now!:
- mbm.livewiredev.com
- www.dworld.de
- \CIKKEK\FORUM\MONITOR – CHIP-CD, 2000/12
- \CIKKEK\HAZTEST – CHIP-CD, 2001/1

Hűtés:
- Hűtsd le magad! – CHIP, 2000/8/89
- A sebességért fizetett ár – CHIP, 99/12/147
- www.2coolpc.com
- www.heatsink-guide.com
- www.pcpowercooling.com
- www.subzeropc.com
- www.fastgraphics.com/pccooling.html
- www.coolpc.com.au
- www.thermalnet.com
- www.agaweb.com/coolcpu
- qbench.fastgraphics.com/system/miccool.html
- members.aol.com/espiesp/voodoo01.html

Karbantartás:
- Soha nem késő! – CHIP, 2000/2/90

Szerelés:
- Számítógép készül – CHIP, 99/6/138

stb. ventilátora csak az egyre melegebb levegőt tudja fújni az általa „hűtött" alkatrészre, ami önmagát erősítő folyamattá válik, és szélsőséges esetben – amikor valamelyik alkatrész eléri a kritikus hőmérsékletét – a működés leállásával ér véget.

Ennek elkerülésére mindig friss, azaz hűvös – szobahőmérsékletű – levegőt kell e ventilátoroknak beszívnia. A megoldás – gondolják sokan – a gépház borításának eltávolítása. Téves álláspont: a felmelegedett levegő a sűrűn elhelyezkedő kábelek és további alkatrészek miatt továbbra sem távolodik el a ventilátor közeléből. A valódi segítség az alkatrészek ventilátorainak tehát az, ha eltávolítjuk a meleg levegőt a közelükből – a gépház borításának segítségével vagy anélkül. Ám a számítógépek táp-

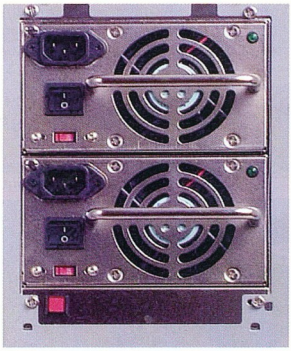

...az alkatrészeket dupla, redundáns tápegység látja el energiával

egységének ventilátora önmaga hűtésén kívül még egy fontos feladatot is ellát: kifújja a gépház meleg levegőjét, annak helyét ezáltal hűvös levegő foglalja el, amelyet az alkatrészek ventilátorai már hasznosítani tudnak. Mindezekből látható, hogy – jól működő tápegység-ventilátor esetén – többet ártunk, mint használunk a gépház eltávolításával, hiszen az előbbi módon a kritikus helyekre biztosan eljut a friss levegő, utóbbi esetben azonban mindez csak a szél által oldódik meg. Vagy sehogy.

Hogy állításunkat méréssel támasszuk alá, mindezt kipróbáltuk a mezőny legnagyobb számítógépházával, a Meridian M-2001-01P szerverházzal. Teleraktuk alkatrészekkel, a konfiguráció nagy vonalakban a Hűtés című keretes szövegrészben olvasható.

A ház összes ventilátorhelye ki van használva, működésük három ütemben kapcsolható.

Az említett keretes szövegrészből kiderül, hogy a legmagasabb (már-már veszélyesen magas) hőmérsékletet az oldalborítás eltávolításával lehetett előállítani, és azt visszahelyezve egyre több ventilátor bekapcsolásával 50%-os hőmérséklet-csökkenést értünk el. Jól elképzelhető, hogy kisebb számítógépház – háromszor-négyszer kisebb légtér – esetén még több esélye van a processzornak a kritikus hőmérséklet közelébe érni, ha a kábelekkel teli házban nem biztosítjuk a levegő áramlását a ház borításának fölhelyezésével. A leálló ventilátor hatására a gépház tetejére helyezett teáscsésze tartalma is fölmelegedik – erre volt már példa szerkesztőségünkben...

Ideális esetben tehát a gépházban áramlik a levegő, méghozzá a fizika meleg levegőre vonatkozó törvényei szerint lentről fölfelé. A háztípusok többsége ennek eleget téve a magasra helyezett tápegység szívóhatásának jóvoltából ele-

A miditorony UTT-3395...

get is tesz, azonban vannak olyan tápegységek is, amelyek befelé fújják a levegőt. Ezeket annak idején az ATX szabvány ventilátorszám-csökkentő tételének megfelelően találták ki, a korabeli Pentium MMX osztályú processzorokra ekkor nem kellett ventilátort helyezni, mert a tápegység egyenesen rájuk fújta a levegőt.

Ma már azonban ez nem elegendő, tehát az ilyen megoldás az előbb említett ideálissal pont ellentétesen járatja a levegőt a házban, ami a hatékonyságot egészen kicsivel csökkenti, de ennek a gyakorlatban alig van jelentősége. A lényeg csupán az, hogy a tápegység és az átellenes – rendszerint a számítógépház elején, alul levő – nyílás között szabadon, a hűtést igénylő alkatrészeket elérve vezessen a levegő útja.

Persze a ventilátorok zajt termelnek – az átszívott levegő zaját. A „csöndes" ventilátorral árult tápegységek kevesebb levegőt mozgatnak, sőt vannak (például a DTK házakban) a hőmérséklet függvényében fordulatszámukat változtató tápegység-ventilátorok is, ezek ideálisak

Házfajták

Fajta	Helyzet	5,25 colos külső meghajtóhely	3,5 colos külső meghajtóhely	3,5 colos belső meghajtóhely	Kártyahely-kivágás
PC micro	fekvő	1–2 db	1 db	1 db	2–5 db
PC baby	fekvő	1–3 db	1 db	1 db	6–7 db
PC minitorony	álló	1–3 db	1 db	1-2 db	7–8 db
PC miditorony	álló	3–4 db	1–2 db	2-3 db	7–8 db
PC nagy torony	álló	5–6 db	2–3 db	3-4 db	7–8 db
PC szervertorony	álló	7–12 db	2–3 db	4-8 db	7–8 db

Hűtés

Meridian M-2001-01P szerverház (munkaállomásként használva): Asus P3B-F alaplap, Intel Celeron 566 processzor, 4 db „töltött" mobil merevlemezkeret, DVD-olvasó, CD-író, audioerősítő, floppymeghajtó, nVidia Riva TNT2 videokártya, Sound Blaster Live! Value hangkártya, Abit HotRod 66 merevlemez-vezérlő, hálózati csatoló. A szobahőmérséklet 24 fok volt.

Ventilátorok, borítás *	Processzor hőmérséklete	Alaplap hőmérséklete
1 db, oldalborítás nélkül	55 fok	33 fok
1 db, oldalborítással	48 fok	32 fok
1+1 db, oldalborítással	45 fok	32 fok
1+3 db, oldalborítással	32 fok	30 fok
1+5 db, oldalborítással	28 fok	29 fok

*: minden esetben működött a tápegység ventilátora, ezt jelzi a kezdő 1-es.

a hűtőképesség és a zajhatás szempontjából.

Szerelés, karbantartás

A számítógépházak többsége csavarokkal szerelhető. Ez alól kivétel az EMKO EM-602 és az Elevation Case 219.

A szereléshez érdemes mindkét oldallapot eltávolítani, így könnyebben hozzáférhetünk a rejtett egységekhez, továbbá több fény jut a belső térbe. A csavarokat nem kell ész nélkül meghúzni, elég csak annyira, hogy a rezgéstől ne lazuljanak ki, biztosan tartsák az alkatrészeket. Figyeljünk a ház saját részeinek jó rögzítésére is, különben előfordulhat, hogy a merevlemez működése által keltett rezonanciát átveszik a szerkezeti elemek, és a ház ezt kifelé sokkal hangosabban közvetíti, mint amilyen valójában. Ennek elkerülésére megtehetjük például, hogy a csavarkötéseknél a részegységek közé kis gumigyűrűt készítünk – ezzel meglepő mértékben csökkenthető a valamennyire mindenképpen kialakuló rezonancia által keltett zaj.

Sajnos egyes számítógépházak szereléséhez balesetvédelmi oktatásra is szükség lenne, ugyanis sorjázatlan, éles felületek találhatók bennük. Tesztünk során ezek közül a legkritikusabbakat, a bővítőkártyák nyílásait vizsgáltuk. Itt a legnagyobb az esély a sérülésre. A bővítőkártyát úgy a legkönnyebb kiemelni, hogy az ember segít kívülről, a gép hátlapja felől is. BNC csatlakozós hálózati kártyáknál ez egyszerű, hiszen van mit megfogni. Modemeknél sincs sok nehézség, hiszen a telefoncsatlakozó nyílásába könnyedén beakaszthatjuk ujjunkat, majd a kártya engedve az erőnek, hirtelen kicsúszik a helyéről, és az él – mint ahogy e sorok írójával már megtörtént – csontig bevágja az ottfelejtett ujjat... Szóval ezzel legyünk nagyon óvatosak.

Az alkatrészek behelyezésénél is akadhat jó néhány olyan pont, ahol sérüléseket okozhatunk, immár a hardverelemeknek. A legjobban az alaplap és a merevlemez behelyezésénél kell odafigyelnünk. Az alaplap apró fémtartókon fekszik, hogy távol legyen a zárlatot okozó tartólemeztől. A tartók pontosan az alaplapon levő csavarlyukaknál helyezkednek el. Azonban amíg becélozzuk a lyukak helyét, az alaplapot mozgatni kell, miközben esetleg a tartók lekaparnak egy-két vezetősávot, amitől az alaplap működésképtelenné válik. A sérülést a garanciális próbálkozásoknál is észre fogják venni. A merevlemezek közül a Western Digital egyes sorozatai eshetnek könnyen áldozatul. Ezeknél a mechanika légmentes zárását vékony fóliacsíkkal oldották meg. Amikor az egységet betoljuk a helyére, ez a szalag megsérülhet, sőt el is szakadhat, így a por bejutását többé nem akadályozza meg, a merevlemez előbb-utóbb tönkremegy. A garancia érvényesítésével próbálkozni – az alaplaphoz hasonlóan – teljesen fölösleges.

Az alkatrészek összekötéséhez szükséges kábeleket ne össze-vissza hagyjuk „rendeződni", hanem készítsünk belőlük kábelkorbácsokat. Ehhez jobb híján még erős cérna is megfelel, de kaphatók pedig aki maga rakja össze a számítógépét, abban legyen annyi műszaki érzék, hogy „tudományosan" összeépíti – és nem összehányja – az alkatrészeket.

...és az Azona Mask MK-2003A – metálkék ragyogás, színes alkatrészekkel

A sokat működő számítógép belsejét a ventilátorok idővel teleszívják porral. Ezt a hűtés hatékonyságának szinten tartása érdekében időnként el kell távolítani. A „guruk" ilyenkor – legalább évente egyszer – ízekre szedik a gépet és egyenként tisztítják meg az alkatrészeket. Aki nem akar ennyi munkát belefektetni, elég, ha porszívóval a fontosabb helyekről (alaplap, processzor, ventilátorok) kiszívja a port. Különösképpen kell figyelni a tápegységre, ez – lévén a legnagyobb porfogó – szétszerelést igényel, azonban – ha még garanciális – a szellőzőrácsokon is kiszívhatjuk a por nagy részét.

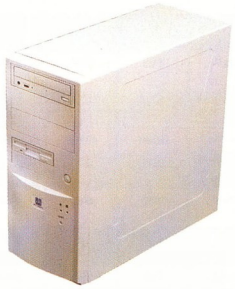

DTK TH/X – egyszerű szerelés, fordulatszám-szabályozós tápegység, kisebb zaj

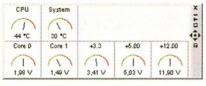

Motherboard Monitor – figyel és felügyel

A hűtésre üzem közben is érdemes odafigyelni. Erre több program is talál-

...és a Task Easy Case TK-3003 – nőies formák, cserélhető ruha...

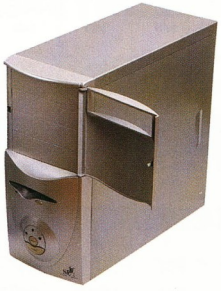

A miditorony CD-ezüst...

céleszközök is az elektronikai szaküzletekben. Figyeljünk oda, hogy a CD-meghajtók hangkábelét ne kössük bele a kábelkorbácsba, hanem mindentől – de legfőképpen az alacsony frekvenciás zajt sugárzó tápkábelektől – tartsuk távol. E kábelek egyébként a bővítőkártyák közelében is kifejthetik áldatlan hatásukat, tehát figyeljünk erre is. A kábelkorbácsokat rögzíthetjük a ház merevítőihez, így hasonló látványt tudunk elérni, mint a márkás PC-gyártók. Ezenkívül

Műszaki és kereskedelmi adatok

Gyártó, típus	EMKO EM-312	EMKO EM-722	Meridian Clio-I	Acorp 4H42A	Acorp 797AA	Acorp 915GAK	Acorp 917HAS	Azona Mask MK-2003A	Azona Mask MK-2013A	Azona Prime PR-720	Azona Royal RC-650	CD-ezüst
Web-cím	www .emko.cz /products /em_312 .html	www .emko.cz /products /em_722 .html	www .meridian-case.com /clio1%26 clio2.html	www .acorp .com.tw	www .acorp .com.tw	www .acorp .com.tw	www .acorp .com.tw	www .azona.hu /almenuk /haz.html	www .azona.hu /almenuk /haz.html	www .azona.hu /almenuk /haz.html	www .azona.hu /almenuk /haz.html	○
Műszaki adatok												
Forma	baby	mini torony	mini torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony
5.25 colos külső meghajtóhelyek	2 db	2 db	3 db	4 db	5 db	3 db	4 db	3 db	3 db	3 db	3 db	4 db
3.5 colos külső meghajtóhelyek***	1 db	1 db	1 db	2 db	1 db	2 db	1 db	2 db	2 db	2 db	2 db	1 db
3.5 colos belső meghajtóhelyek	1 db	1 db	3 db	1 db	2 db	1 db	2 db	1 db	1 db	1 db	1 db	1 db
Tápegység fajtája	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX
– teljesítménye	200 watt	230 watt	230 watt	235 watt	235 watt	250 watt	250 watt	300 watt	300 watt	250 watt	250 watt	300 watt
– főkapcsolója	○	●	●	○	○	●	●	●	●	●	●	○
– ventilátorának légmozgatási iránya	befelé	befelé	befelé	kifelé	kifelé	kifelé	kifelé	kifelé	kifelé	befelé	kifelé	befelé
– 115/230 volt közötti átkapcsoló	○	●	●	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus
Nagy tápcsatlakozók száma	4 db	5 db	2 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	5 db
Kis tápcsatlakozók száma	2 db	1 db	2 db	1 db	1 db	1 db	1 db	2 db	2 db	2 db	2 db	1 db
Házfedél fajtája	palást	palást	oldal	oldal	oldal	oldal	oldal	oldal	oldal	palást	oldal	oldal
Csavarkötések az alaplap kiszereléséhez	6 db	6 db	2 db	2 db	2 db	4 db	6 db	2 db	2 db	3 db	7 db	2 db
– a meghajtók kiszereléséhez	2 db	6 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	4 db	3 db	4 db	4 db
– a bővítőkártyák kiszereléséhez	7 db	6 db	2 db	2 db	2 db	2 db	2 db	2 db	2 db	3 db	2 db	2 db
Ventilátorhelyek száma	1 db	1 db	2 db	2 db	1 db	1 db	1 db	1 db	1 db	1 db	1 db	2 db
Kapcsolók	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset
Jelzőlámpák	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE+ reset	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE+ turbo	ATX+IDE+ turbo
Zár	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Éles felület	●	●	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○
Cserélhető előlap**	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○	●	○
Méret	437×136× 402 mm	180×370× 410 mm	210×392× 414 mm	200×430× 412 mm	190×440× 620 mm	210×400× 390 mm	210×400× 390 mm	190×410× 430 mm	190×410× 430 mm	130×460× 470 mm	210×400× 420 mm	180×420× 450 mm
Tömeg	9 kg	8 kg	8 kg	8 kg	10 kg	8 kg	8 kg	8 kg	8 kg	9 kg	8 kg	7 kg
Kereskedelmi adatok												
Forgalmazó	Macroda	Macroda	Herta	MyCom	MyCom	MyCom	MyCom	Miera Hungary	Miera Hungary	Miera Hungary	Miera Hungary	EnterNet 2001
- telefonszáma	214-2392	214-2392	322-2232	204-5444	204-5444	204-5444	204-5444	239-8511	239-8511	239-8511	239-8511	412-2001
- Web-címe	www .macroda .hu/em302 .html	www .macroda .hu	www .herta.hu	www .mycom.hu /case /42.htm	www .mycom .hu	www .mycom .hu/case /915.htm	www .mycom .hu/case /917.htm	www .azona.hu	www .azona.hu	www .azona.hu	www .azona.hu	www .enternet .hu
Ár (bruttó)	16 500 Ft	11 875 Ft	11 125 Ft	9625 Ft	15 125 Ft	9955 Ft	10 038 Ft	18 500 Ft	17 000 Ft	17 300 Ft	14 800 Ft	12 000 Ft
Garancia	1 év	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év

●: *igen, van.* ○: *nem, nincs.*
**: a házhoz 5.25 colos rekeszbe szerelhető floppy-modul is tartozik.*

CD-kék	CTK	CT-V	DTK TH/X	Elevation Case 219	EMKO EM-602	EuroCase Millenium MD-630A	Meridian Clio-II	Task Easy Case TK-3003	Task Leo TK-2002	UTT-3391	UTT-3395	Meridian M-2001-01P	Meridian M-2001-01P Dual
○	○	○	www.dtk.com.tw	www.iet-usa.com/case/lw219.html	www.emko.cz/products/em_602.html	www.eurocase.cz/EN/millenium.htm	www.meridian-case.com/clio1%26clio2.html	www.task.com.tw/tk3003.htm	www.task.com.tw/tk2002.htm	○	○	www.meridian-case.com/m2001_fileserver.html	www.meridian-case.com/m2001_fileserver.html
midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	midi torony	szerver torony	szerver torony
4 db	3 db	3 db	3 db	3 db	3 db	3 db	4 db	4 db	3 db	3 db	3 db	10 db	10 db
1 db	1 db	2 db	2 db	2 db	1 db	2 db	1 db	2 db	1 db	2 db	2 db	(1* db	(1* db
2 db	2 db	1 db	1 db	2 db	2 db	1 db	3 db	3 db	2 db	0 db	0 db	4 db	4 db
ATX	ATX	ATX	ATX (CE) /VDE /DEMKO	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	ATX	2 db ATX
300 watt	230 watt	230 watt	200 watt	250 watt	230 watt	250 watt	230 watt	250 watt	230 watt	235 watt	235 watt	300 watt	2×300 watt
○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	●	●	2
befelé	kifelé	kifelé	kifelé (fordulatszám-szabályozás)	kifelé	kifelé	kifelé	befelé	befelé	kifelé	kifelé	kifelé	kifelé	kifelé
automatikus	●	●	●	○	●	○	●	○	●	automatikus	automatikus	●	2
4 db	3 db	3 db	4 db	4 db	5 db	4 db	5 db	4 db	4 db	4 db	5 db	10 db	10 db
1 db	1 db	1 db	2 db	2 db	1 db	1 db	2 db	2 db	2 db	1 db	1 db	3 db	3 db
oldal	palást	palást	palást	oldal	oldal	oldal	oldal	oldal	oldal	palást	oldal	oldal	oldal
2 db	4 db	4 db	4 db	○	6 db	2 db	3 db	○	4 db	4 db	4 db	6 db	6 db
4 db	4 db	4 db	4 db	○	6 db	4 db	6 db	○	4 db	4 db	4 db	8 db	8 db
2 db	4 db	4 db	4 db	○	6 db	2 db	3 db	○	2 db	4 db	2 db	4 db	4 db
2 db	1 db	1 db	2 db	1 db	1 db	1 db	2 db	2 db	1 db	2 db	2 db	5 db	5 db
ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset+sleep	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset	ATX+reset
ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX+IDE	ATX + 7 IDE + 4 ventilátor	ATX + 7 IDE + 4 ventilátor
○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●
○	○	●	●	○	●	○	●	●	●	○	●	●	●
○	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	○	○
180×420×440 mm	200×420×430 mm	200×420×420 mm	180×410×420 mm	194×450×450 mm	205×410×435 mm	210×405×430 mm	210×445×414 mm	420×190×440 mm	340×200×440 mm	200×340×440 mm	200×340×430 mm	230×680×485 mm	230×680×485 mm
6 kg	8 kg	8 kg	8 kg	7 kg	10 kg	9 kg	9 kg	9 kg	6 kg	6 kg	6 kg	13 kg	13 kg
EnterNet 2001	Herta	EnterNet 2001	Komel	EnterNet 2001	Macroda	Case Hungary	Herta	Juventus-Team	Juventus-Team	Case Hungary	Case Hungary	Herta	Herta
412-2001	322-2232	412-2001	246-8411	412-2001	214-2392	239-4065	322-2232	469-5847	469-5847	239-4065	239-4065	322-2232	322-2232
www.enternet.hu	www.herta.hu	www.enternet.hu	www.komel.com	www.enternet.hu	www.macroda.hu/em602.html	○	www.herta.hu	www.juventus-team.hu	www.juventus-team.hu	○	○	www.herta.hu	www.herta.hu
12 000 Ft	10 250 Ft	9288 Ft	19 500 Ft	13 275 Ft	17 000 Ft	9775 Ft	18 625 Ft	15 000 Ft	8500 Ft	8750 Ft	9775 Ft	49 875 Ft	149 875 Ft
1 év	1 év	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év	1 év	2 év	2 év

**: a többféle színben kapható házat is így jelöltük.*
***: ide is szerelhető merevlemez.*

ható az Interneten és a CHIP-CD-ken. A figyelő- és felügyelőprogramokat egy korábbi cikkünkben bemutattuk, legjobb közülük a Motherboard Monitor legújabb, 5-ös verziója. Méri a hőmérsékleteket, a ventilátorok fordulatszámát és a feszültségeket, magyar nyelven is elérhető, továbbá együttműködik a ShutDown Now! nevű „erőszakos" leállítóprogrammal, amely mindenképpen kikapcsolja a lelassult vagy álló ventilátorokkal a meghibásodás közelébe érő, forró gépet, akkor is, ha egyes felhasználói programok például mentetlen dokumentumok miatt nem akarják engedni.

Mire figyeltünk?

A hozzánk érkezett házakat megvizsgáltuk kívülről és belülről, a fent felsorolt elvárásoknak megfelelően. A látottakat táblázatban foglaltuk össze, továbbá CD-mellékletünkre fölhelyeztük a házak méretarányos fényképét. Figyelmünk az alábbiakra terjedt ki:

- 5,25 colos külső meghajtóhelyek száma: a beszerelhető nagy méretű meghajtók (például CD-meghajtó, keret hordozható merevlemezhez stb.) száma.
- 3,5 colos külső, illetve belső meghajtóhelyek száma: a beszerelhető kis méretű meghajtók (például floppymeghajtó, Zip-meghajtó, merevlemez stb.) száma. A külső helyekre a kívülről kezelendő, belülre a (fizikai) hozzáférést nem igénylő egységeket (merevlemez) szerelhetjük.
- Tápegység fajtája, teljesítménye: a mezőny minden tagja ATX tápegységű, amelynek fő újítása az AT-hez képest az alaplap vezérelhetősége. A teljesítmény általában elegendő az adott gépházba szerelhető alkatrészmennyiség kiszolgálására. Ezért kapható az egyetlen szerverház dupla, redundáns tápegységgel is.
- Tápegység főkapcsolója: az alkatrészeket gyakran cserélgető felhasználóknak a ki- és behelyezés idejére áramtalanítani kell a számítógépet. Az ATX-es „soft" kikapcsolás nem áramtalanít, ezért ki kell húzni a tápkábelt. Kivéve, ha van a tápegységen főkapcsoló a fizikai áramtalanításhoz.
- Tápegység ventilátorának légmozgatási iránya: a hűtési mód szempontjából fontos jellemző – lásd a Hűtés című fejezetünket.
- 115/230 volt közti átkapcsoló: a tápegység mindkét fajta elektromos hálózaton használható? Az automata típusokat átkapcsolni sem kell.
- Nagy és kis tápcsatlakozók száma: a tápegységből belülről kilógó csatlakozók. Érdemes figyelni, hogy ezek száma nagyjából megegyezzen a fizikailag beépíthető egységek számával. Ha nem így van, akkor Y-kábelt (elosztó) kell vásárolnunk.
- Házfedél fajtája: nem mindegy, hogy a szereléshez a házat ki kell-e húznunk az asztal alól. A palást kivitelű házhéjakat csak fölfelé tudjuk leemelni, míg az oldalsó fedelek egyszerűbben levehetők.
- Csavarkötések az alaplap, a meghajtók és a bővítőkártyák kiszerelésé-

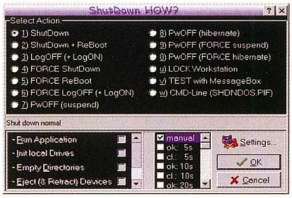

ShutDown Now! – végrehajt

hez: megszámoltuk, hány csavarkötést kell oldanunk ahhoz, hogy elérjük a megnevezett alkatrészek saját rögzítőcsavarjait. Inkább érdekes, mint hasznos adat – 1 vagy 2 csavar igazán mindegy, ha újabb alkatrészt szerelünk be...

- Ventilátorhelyek száma: a ház falára szerelhető keringető ventilátorok helyei. Lehetséges hatásuk a Hűtés című fejezetben olvasható.
- Kapcsolók, jelzőlámpák, zár: a gépház külső kezelőszervei. A zár lehet billentyűzár, illetve ajtózár.
- Éles felületek: a bővítőkártyák helyének hátsó nyílásánál végzett élességvizsgálat eredménye.

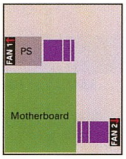

A ventilátorok egymás ellen dolgoznak – rossz megoldás

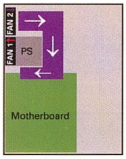

A levegő nem érinti az alkatrészeket – rossz megoldás

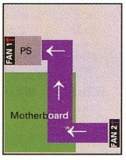

Átáramló levegő...

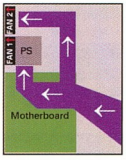

...a helyes út

- Cserélhető előlap: a gépház elülső oldalát vagy annak részeit cserélgetni lehet-e különböző színekre és(vagy) formákra. Itt jelöltük a többféle színben kapható házakat is.

Értékelés

Úgy döntöttünk, hogy nem készítünk abszolút értékelést, és nem adunk CHIP-TIPP-eket sem. Ennek oka az, hogy a felhasználók többsége nem a belső felépítés, inkább a külső kinézet alapján választ magának számítógépházat. Ennek megkönnyítésére CD-mellékletünkön megtalálható az össze gépház fényképe, ezek – teljes mértékben szubjektív – értékelését nem vállalhattuk. Azt javasoljuk tehát, hogy a fotók végigböngészése után az eddigiek ismeretében vessük össze elvárásainkat a műszaki adatokkal, és ha a kiszemelt ház belülről is megfelel, már mehetünk is megvásárolni.

Mindezek mellett megemlítjük a nekünk tetsző – vagy nagyon extrém – egyedeket, illusztrációként ezek képei láthatók.

A mezőny legtekintélyesebb résztvevője egyértelműen a Meridian M-2001-01P. Szerverház, de tökéletesen megfelel munkaállomáshoz is. Olyannyira, hogy e sorok írója már több mint egy éve ezt használja. 10 meghajtóhelye inkább sok, mint kevés – de mit lehet tudni... Eddig probléma nélkül működött.

A midi torony UTT-3395 és a Task Easy Case TK-3003 egyszerű, ám formatervezett ház. Aki nem szereti a megszokottól nagyon eltérő színeket, annak mindkettő jó választás lehet. Változatos előlapokkal kaphatók, továbbá a Task előlapja mögé opcionálisan beszerelhető egy kis érzékelő, amely figyeli azt, ha valaki illetéktelenül szét akarja szedni a házat, például az iskolában.

A midi torony CD-ezüstnél és az Azona Mask MK-2003A-nál inkább a színre összpontosítottak a tervezők. Az ezüst, illetve metálkék színre festett házak nagyon jól, bár kissé futuristikus eszközként mutatnak az asztalon. Azért, hogy a beszerelt meghajtók ne törjék meg e rendet, a CD-ezüstöt ajtóval is ellátták, míg a Maskhoz kapható külön ilyen színű hangszóró, valamint floppy- és CD-meghajtó.

Végül megemlítjük a DTK TH/X házát. Kívülről egyszerűbb kivitelű – ideális a hagyományos formákat jobban kedvelőknek –, ám fordulatszám-szabályozós tápegysége rendkívül csöndessé teszi a működését, így akár éjjel sem zavaró, ha valaki járatja például Distributed.net RC5-64 kódtörésre, SETI-program futtatására vagy – pénzért – reklámok „nézegetésére".

Giczy Gergő

HERTA

Bp. VII., Dohány utca 37. Tel./fax: 322-7846
(Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)

Bp. VI., Ybl M. sétány 2. Tel.: 238-7393
Westend City Center (HERTA Multimédia szaküzlet)
Bp. XV., Szentmihályi út 131.
(Pólus Center) Tel./fax: 419-4020

Bp. III., Bécsi út (EURO Center) Tel/fax:437-4622
Bp. IX., Könyves Kálmán krt. 12-14.
(Lurdy ház) Tel./fax: 456-1131
Bp. XXII., Nagytétényi út. 27.-47.
(Campona Bevásárló Központ) Tel.: 424-3043
Bp. II., Gábor Áron u. 74-78.
(Rózsakert Bevásárló közp.) Tel./fax: 391-5840

Bp. X., Kerepesi út 73.
(Park Plazza üzletközp.) Tel./fax: 262-3164
Bp.XX., Kossuth L. u. 33. Tel./fax: 285-6004
(Erzsébet Áruház)
Bp. V., Belgrád rkp. 12. Tel./fax: 266-5052

www.orca.hu

Linux
Elbocsájthatnak miatta

Amióta számítógép-hálózatok vannak, a rendszergazdák állandó félelme, hogy olyan hardverek, operációs rendszerek tűnnek fel, amelyeket hivatalosan nem engedélyeznek. Tovább fokozza az ellenállást, ha olyan megoldásokon kapják rajta a felhasználókat, amelyekhez a rendszerek gazdái nem nagyon konyítanak. A mainframe-ek korában a Novell NetWare és a Windows NT telepítése volt a renitensek kedvence, most a Linux. Egyes informatikai vezetők ezt elviselik, mások megpróbálják tűzzel-vassal irtani.
A Kingsport iskolakerület technikai vezetője, Jeff Shapiro egyenesen kirúgással fenyegetőzik, ha valakit rajtakap azon, hogy engedély nélkül használ Linuxot, sőt a szervert is megsemmisíti. Shapiro szerint egy informatikai szervezetben az irányelvek és szabványok betartása kulcsfontosságú, nem lehet eltűrni a megsértésüket. Véleményét sok informatikai vezető osztja, bár többen bevallják, nem lehet teljesen kirekeszteni az új, egyre jobbnak bizonyuló szoftveres és hardveres megoldásokat. Chip DiComo, a Hellman Worldwide Logistics hálózati mérnöke szerint sem szabad eltűrni a szabálysértéseket, de ő engedékenyebb: hozzáértő lengyel felhasználóknak megengedte a Linux használatát a cég hálózatán, de csak azzal a feltétellel, hogy ők felelnek az operációs rendszer okozta károkért. *(ST)*

- www.hellmann.net/
- www.kingsportchamber.org/

LinBox
Nyűg a telepítés?

A francia LinBox linuxos „vékony" klienseket készít. Ez önmagában nem lenne újdonság, de a hozzá használt Linux disztribúció a DemoLinux CD-ről bootol, és indulás után RAM-lemezre „telepíti" magát. A Debian 2.2-re (Potato) épül, egyaránt támogatja a KDE-t és a Gnome-ot, StarOffice-t is tartalmaz. Ha mindent használni szeretnénk benne,

LinBox – CD-ről futó Linux

ahhoz rendkívül sok RAM kéne, ezért csak „demó" ez a Linux. Kétségtelen, hogy megfelelően méretre vágva kiváló vékony kliens készíthető így. Nem kell semmit telepíteni, újratelepíteni, adminisztrálni. Ha új verziója jelenik meg az operációs rendszernek vagy valamelyik alkalmazásnak, csak egy új CD-t kell átadni a felhasználóknak stb. *(NK)*

- www.linbox.com
- www.demolinux.org

IBM Small Business Suite for Linux 1.6
Kisvállalkozói csomag Linuxhoz

Az IBM kis- és közepes vállalatoknak olyan linuxos szoftvercsomagot jelentet meg, amellyel a fejlesztők, felhasználók és integrátorok egyszerűbben tudnak létrehozni együttműködési és üzenőrendszereket, Web-helyeket, könnyíthetik az adatok kezelését.
A szoftvercsomagokat áttekintve láthatjuk, hogy a szerveralkalmazások – Domino, DB2, WebSphere, HTTP Server – Linux-alapúak, míg az asztaliak – egyelőre? – windowsosak. 1999-ben az 1,3 millió eladott linuxos szerver 48%-át olyan cégeknél telepítették, ahol száznál kevesebb alkalmazott dolgozik. Részben erre a piacra számít az IBM, részben az NT (illetve a Windows 2000 Server) felhasználóit szeretné Linuxra csábítani. Ebben sokat segít a kedvező ár: a 3600 dolláros listaárú szoftvert 499 dollárért kínálják. A felhasználónkénti licencdíj 90 dollár – legfeljebb 100 licencet vehetünk hozzá,

- http://commerce.www.ibm.com/cgi-bin/ncommerce/CategoryDisplay?cgrfnbr=2054848&cntrfnbr=1&cgmenbr=1&cntry=840&lang=en_US

Mesa 3D
Nyitott forrású 3D függvénykönyvtár

1995 februárjában kezdték el fejleszteni a Mesa 3D-t. A célkitűzés az volt, hogy a Silicon Graphics Inc. által kifejlesztett OpenGL-es függvénykönyvtárnak elkészítsék a nyílt forrású változatát. A Mesa 3D ezáltal gyakorlatilag teljesen kompatibilis az OpenGL-lel. Az eredetileg Unix/X11 alá indított projekt fejlesztői időközben több operációs rendszert is megcéloztak, így jelenleg a következő platformokra fejlesztik a Mesa 3D-t: Acorn RISC OS, AmigaOS, Linux, MacOS, OS/2, Windows 9x/NT. A támogatott platformok között van még a BeOS, az MS-DOS, a NeXT és a VMS (mutatókat lásd CD-mellékletünkön).
John Carmack (id Software)

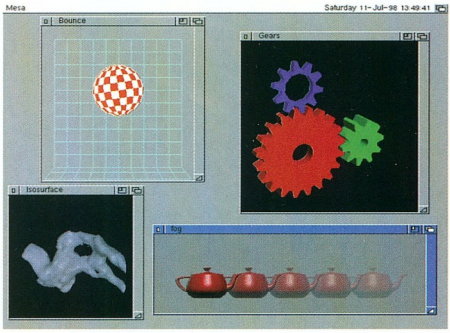

Jó néhány platformra folyik a Mesa 3D fejlesztése

hiszen ez kisvállalkozói csomag. Az IBM elsőként a Red Hattel kötött – nem kizárólagos – forgalmazói szerződést. Hamarosan a Calderával, a SuSE-vel és a TurboLinuxszal is megállapodik a szoftvercsomag forgalmazásáról. *(ST)*

tetszését is elnyerte a Mesa 3D, aminek az lett a következménye, hogy felvette a kapcsolatot Keith Whitewellel és elkészült a MesaQuake2 – a 3dfxEngine Quake2-höz optimalizált, ingyenesen letölthető változata. A Mesa legújabb, 3.4-es verziója a következő

videokártyákat támogatja (főként Linux és Windows 9x alatt): 3dfx (Voodoo1, Voodoo2, Rush, Banshee, Voodoo3), Matrox (G200, G400), nVidia Riva, Ati Rage Pro, Intel 810. *(ST)*
- www.mesa3d.org

Plex86
Elindult a Windows 95

Az otthoni felhasználók Linuxtól való húzódozásának egyik oka, hogy a megszokott

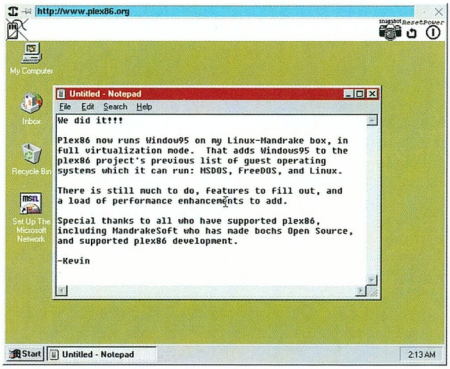

A Plex86-tal már fut a Windows 95 Linuxon is

DOS-os, windowsos programok helyett nem mindig található megfelelő helyettesítő. Ha a hegy nem megy Mohamedhez... Kézenfekvő ötlet, hogy használjuk a meglévő DOS-os, windowsos programokat Linux alatt. Az egyik ilyen megoldás a VMWare, de az meglehetősen drága, és a forráskódja nem hozzáférhető. A VMWare mellett indult FreeMWare projekt ingyenes és nyílt forráskódú. Márciusban több változás is történt: átnevezték a projektet Plex86-ra és Kevin Lawtont, a projekt vezetőjét alkalmazta a MandrakeSoft. Ráadásul a MandrakeSoft megvette a Lawton (és mások) által vezetett kereskedelmi PC-emulátort, a Boscht és nyílt forrásúvá tette. Ezzel a Plex86 előtt is nagy lehetőségek nyíltak meg. Júliusban a DOS, októberben a Linux, novemberben pedig a Windows 95 is elindult Linux alatt a Plex86 révén. *(NK)*
- www.plex86.org
- www.bochs.com

OpenWatcom
Első fecskék

Augusztus 22-én bejelentette a Sybase: a Watcom C/C++ és Fortran 77 fordítókat nyitott forrásúvá teszi.
Az OpenWatcom site-ja eddig teljesen üres volt, most már letölthetjük a dokumentációkat. Az OpenWatcom állítása szerint a Watcom fordítók lesznek az első kereskedelmi termékek, amelyek nyílt forrásúvá válnak – ez igaz, de már van egy nagyon jó fordítócsalád (a GNU C), amely mindig is nyílt forrású volt. *(NK)*
- www.openwatcom.org

Háttérben
Beonex Communicator

Miközben az internetes világ figyelme a Microsoft Internet Explorer és a Netscape Communicator legújabb verzióinak versenyfutására irányul, a háttérben kisebb nyilvánosságot élvező fejlesztések is folynak. Amikor a Netscape észrevette, hogy rohamosan csökken a részesedése a böngészőpiacon, először ingyenessé tette böngészőjét, majd pedig a forráskódját is

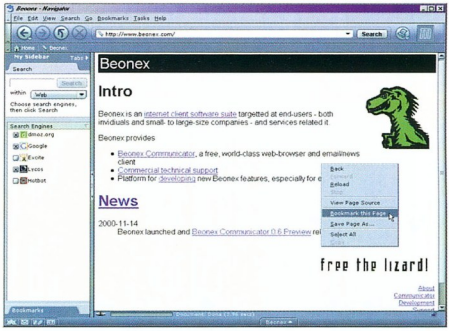

Beonex Communicator – jó bemutatkozás

közzétette. A szabad forrást felhasználva készül a Mozilla – jó néhány operációs rendszer alá. Eddig csendben volt és csak november első felében lépett a nyilvánosság elé egy másik csapat. Ők szintén a Netscape forráskódját felhasználva, Mozilla-alapú böngészőt készítenek és mindjárt meg is jelentették 0.6-os előzetes verzióját. A Web-böngészőn (Navigator) kívül e-mail- és hírcsoportolvasót (Mailnews), valamint Web-oldal szerkesztőt (Composer) tartalmaz.
A böngésző támogatja a HTML 4, a DOM level1, a CSS1, az XML és a JavaScript 1.5 szabványt. Az e-mail kliens a POP3 és az IMAP szabványt is támogatja. Az ingyenes programcsomag Windows 9x/NT/2000 és Linux alá érhető el (bináris formában és forrásban). Méretét tekintve is versenyképes: 6,5, illetve 7,8 Mbyte. Az első tapasztalatok alapján meglepően stabil, többórai használat után sem esett össze. *(ST)*
- www.beonex.org
- www.beonex.com

Inprise–Borland
Vissza a régihez

A régóta szoftverfejlesztéssel foglalkozók számára csak Borlandként ismert vállalat két és fél évvel ezelőtt váratlanul Inprise névre keresztelte át magát, és az addigitól eltérő marketingstratégiába vágott. Ez eddig majdhogynem szokványos esetnek mondható az informatikai ágazatban. Az új vezetés 1998-ban, élén Del Yocammel a tanácsadói iparágba próbált betörni, és elektronikus kereskedelmi szoftvereket kívántak eladni a legnagyobb vállalatoknak. A cég korábbi fejlesztői rendszerei megmaradtak, és meglepő módon ezeket továbbra is a Borland márkanév alatt terjesztették. Úgy tűnik, a kísérlet nem sikerült, ugyanis az elmúlt hónapban irányt változtattak: újra Borland a cég neve, és ismét a fejlesztők állnak figyelme középpontjában. Az új cél: az ASP (Application Service Provider) piacra törekvőket segíteni korszerű fejlesztői eszközökkel. Hamar rádöbbent a cég: nem való neki a konzultációs iparág, ha van egy vevőkör, ahol nagyon jó hírnévnek örvend. *(FL)*
- www.borland.com/about

Linuxos tervek

A Borland is csatlakozott a GNOME Alapítványhoz, és Kylix fedőnevű fejlesztői rendszerével támogatja a Linux alapú fejlesztést. A Kylix az első olyan RAD (Rapid Application Development – gyors alkalmazásfejlesztő) eszköz, amely lehetővé teszi natív linuxos alkalmazások készítését. A Kylix alapja a nagy sebességű Delphi/C/C++ fordító lesz, és tartalmazza a Borland Visual Component Libraryt. *(FL)*

Ingyenes Java-fejlesztő

A Borland ingyenessé tette a JBuilder 4 Foundation változatát, amely a cég Web-helyéről a mutatónál jelzett címen már letölthető. A Foundationre is jellemző, hogy tiszta Java kódot generál, és a legújabb Java 2-es szabványt támogatja. A kor szelleméhez méltóan már Linux alatt is fejleszthetnek a Java megszállottjai a JBuilder 4 linuxos változatával, amely szintén letölthető a Borlandtól. *(FL)*

- www.borland.com /jbuilder/foundation/

Microsoft

Megjelenik az IE 6 bétája

Nemrég jelent csak meg az Internet Explorer 5.5 első hibajavító csomagja, és máris az IE 6.0 béta változatával képeszti el híveit a Microsoft. Az eddigi hírek szerint az új verzióval kettéválik a Microsoft böngészőinek termékvonala: az MSN Explorer nevű mutációt a számítástechnikával csak most ismerkedőknek szánják, míg az IE 6.0-t a tapasztaltabb számítógép-használóknak ajánlják. A tervek szerint mindkettő hasonló belső motorra épül majd, pusztán a testreszabási lehetőségekben térnek majd el. Az új verzió érdekességei között szerepel az Outlook Express bővítése vírusellenes modullal, a böngészőrész pedig az újabb HTML-tulajdonságokat, valamint a multimédiát támogatja majd jobban, mint eddig. A tervek szerint az IE 6.0 már a Whistler fedőnevű Windows része lesz. *(FL)*

Rés a Media Playerben

Megszokhattuk már, hogy egyre újabb biztonsági résekre derül fény az IE-ben és a Windowsban. A Microsoft azonban nem tanult hibáiból, immár a Media Playerben is elkövettek ilyen bakikat. Egyrészt a Media Player 7 testre szabásához használt skinekbe futtatható kódot is lehet tenni, és rosszakaróink kihasználhatják ezt. A program 6.4-es és a 7-es verzióját egyaránt érintő másik hiba, hogy az Active Stream Redirector (ASX) kezelőrutinjában egy klasszikusnak nevezhető buffer overrun típusú bug van. *(NK)*

- www.microsoft.com /technet/security /bulletin/MS00-090.asp

Big Brother

Az Apache a díjazottak között

A hónap őrült hírei között szerepelhetne, hogy az Apache Consortium is megkapta a Big Brother-díjat. A díj odaítélői azzal indokolták döntésüket, hogy az alapbeállítások mellett sok adatvédelmi probléma merülhet fel. A Big Brother-díjat hagyományosan azoknak ítélik oda, akik az adott évben kimagaslóan sértik a felhasználók anonimitását, személyiségi jogait. *(FL)*

- www.privacyinternational .org/bigbrother/

SuSE

PowerPC-s Linux

A SuSE GmbH megjelentette 7.0-s Linux-disztribúciójának PowerPC-s változatát. Az öt CD-n forgalomba hozott

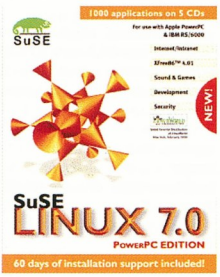

SuSE Linux 7.0 PowerPC-s gépekre

nyílt forrású operációs rendszerhez több mint ezer alkalmazást csomagolnak – irodai, grafikai és hálózati programokat, emulátorokat, játékokat, ablakkezelőket és még számtalan alkalmazást. Grafikus felületnek a KDE 1.1.2-t telepíti, de a 2.0-s béta verzió is megtalálható a CD-n. A SuSE telepítője, a YaST2 automatikus hardverdetektáló képessége segíti az egyszerű telepítést. A SuSE Web-helyén olvasható listában felsorolják, melyik PowerPC-vel szerelt gépet támogatja (Apple, IBM RS/6000, Motorola, Power Computing, Umax) és melyiket nem a SuSE Linux. *(ST)*

- www.suse.de/
- http://support.suse.de /sdb/en/html /olh_ppc_machines.html

Vigyázat, csalunk!

Microsoftos forráskódok a Kremlben?

A hónap legmegbízhatatlanabb forrásból származó híre következik. Egyesek szerint a Microsofttól nemrég megszerzett forráskódok már a Kremlben vannak, ugyanis az orosz hackerek továbbították azokat a megfelelő nemzetbiztonsági szerveknek. Érzésem szerint teljesen érdektelen, hogy igaz-e vagy sem a fenti hír, a fontos az, amit sugall: a számítástechnikai fejlesztések már régen nem a cégek belső magánügyei, főleg, ha olyan rendszerről van szó, amelyet a világ 80%-a használ. Bizony, fel kell nőni a globális világhoz az adatvédelemmel foglalkozó szakembereknek is. *(FL)*

Macromedia

Közel az új Dreamweaver csomag

A webes fejlesztőeszközeiről jól ismert Macromedia bejelentette a Dreamweaver sorozat újabb tagjait: a Dreamweaver 4-et, a Dreamweaver UltraDev 4-et és a Fireworks 4-et. A csomag legnagyobb újdonsága a javított együttműködés: az egyes programok már hatékonyabban képesek egymás között cserélgetni a képeket, oldalszerkezeteket, és a program-, illetve HTML kódokat. A korábban megjelent Flash 5 formátumot is kezelhetjük, sőt szerkeszthetjük a programokból. A fejlesztők nagy örömére a Macromedia hároméves szerződést írt alá az O'Reilly & Associatesszel, így a teljes HTML, CSS és JavaScript referencia kézikönyv on-line változata is beépül a fenti csomag programjaiba. *(FL)*

Dreamweaver 4

A Dreamweaver 4 igazi újdonsága a beépített JavaScript Debugger, ugyanis így akár Netscape, akár Internet Explorer üzemmódban tesztelhetjük oldalainkat, és gyorsabban észrevehetjük, mi, hol és miért nem működik megfelelően. Töréspontokat és változófigyelést is beilleszthetünk az ellenőrzés során. Fontosnak érzem, hogy végre támogatják a Microsoft Visual SourceSafe, illetve a WebDAV szabványait, így a HTML forráskódot akár többen is szerkeszthetik, és nem vesznek el az egyedi változatok dzsungelében. A kibővített Site Reporting művelettel immár könnyebb az elveszett ALT szövegek, valamint a „névtelen" feliratú Web-oldalak kiszűrése. *(FL)*

- www.macromedia.com /software/studio/

Macromedia, Allaire

Flash és ColdFusion

Két nagy versenytárs, a webes eszközöket fejlesztő Macromedia, illetve Allaire egyesíti erőit, és elkészítik a Harpoon nevű fejlesztőeszközt. A Harpoonnal a ColdFusion Java-alapú JRun környezetében is kihasználhatjuk a Macromedia Flash lehetőségeit (gyors kezelőfelület-készítés, gyors navigáció), így a fejlesztők jóval szebbé és használhatóbbá tehetik dinamikus alkalmazásaikat. *(FL)*

Fazakas László *(FL)*,
Négyesi Károly *(NK)*,
Sponga Tamás *(ST)*

Leadtek
WinFast GeForce2-MX

VGA+TV kimenet
(vagy TV nélkül)

VGA+TV+DVI kimenet
(LCD monitorokhoz)

Van még variáció?

2 VGA+TV kimenet
(dual head)

KOLINK

PCM POWERCOM Complete Power Solution™

MSI MICRO STAR INTERNATIONAL

JS

Kolh-Tech

Rádiófrekvenciás,
3 gombos, 2 görgetős,
vezetéknélküli egér

Optikai egér,
700dpi érzékenység,
5 gomb, 2 görgető

4D++ egér,
5 gomb,
2 görgető

A fejlődés nem állhat meg,
Gördül tovább...

AQ TECH
SINCE 1987

Ulead Photo Express 3 SE

Amikor a látvány segít

Ha scannert vásárolunk, legtöbbször olyan programokat is kapunk, amelyekkel frissen digitalizált képeinken további munkálatokat végezhetünk.

A legtöbb scanner mellé a Ulead Photo Expresst adják, ezért vele kezdjük az ismerkedést. A Ulead Photo Express version 3 SE valóban hatékony eszköz a házi képszerkesztéshez. Kezelőfelülete első ránézésre túlságosan is felhasználóbarátnak tűnhet, de a díszes külső ne tévesszen meg senkit, mert ahhoz képest, hogy scanner

Ulead Photo Express: ilyen egyszerű!

mellé osztogatott szoftver, meglepően sokat tud. A látványos kezelőfelület a képfeldolgozásban kezdők számára nagyon kellemes lehet, mert például az effektusok kiválasztásánál kis mintaikonon láthatjuk, hogy az adott művelet milyen változást idéz elő a képen. A műveletek beállításai gyakran elnagyoltak, de szükség esetén újabb almenüpontban finomhangolhatjuk a paramétereiket.

A program három fő részre oszlik. Az elsőnél a fényképeink osztályozását, rendezését tűzték ki célul, itt csinos digitális fotóalbumokat állíthatunk össze. A képeket a különböző adathordozókon kívül közvetlenül digitális fényképezőgépről, scannerről, videokameráról is fogadhatjuk.

A második szekcióban a képet szerkeszthetjük. Ez a manapság használatos pixelgrafikus programok általánosnak mondható lehetőségeit kínálja.

A színek, a fényerő és élesség változtatása mellett a kamera fókuszpontjának beállítására, repedések és zajok, valamint a vörösszem-effektus eltüntetésére szolgáló eszközök is helyet kaptak. Hiányoltuk az objektumtranszformációk közül a perspektivikus torzítást és a 3D-s elforgatást (érdekes módon a szövegeknél erre is módunk nyílik). A kijelölések közül kiemelkedően jól működött a *smart select*, amellyel színérzékeny kijelölést tehetünk meg oly módon, hogy egerünkkel húzva mi dönthetjük el, melyik kontúrhoz közelítsen a kijelölés. A kijelölésből objektumok készülnek, amelyek átlátszóságát tetszés szerint szabályozhatjuk, és különféle effektusoknak vethetjük alá. Az ecsetek és más általános rajzszerszámok mellett szerepelt klónozóeszköz, kontraszt-, fényerő-, színcserélő és textúrázóecset is, viszont a smear és smudge maszatoló-, elkenőeffektusokkal nem találkoztunk. (Ezen a ponton erősen gyanítható a szándékosság, mivel a program *Morph* szekciójában használhatjuk ezeket az eszközöket.)

Lehetőségünk nyílik továbbá árnyékolásra, előre elkészített objektumok, képkeretek és különböző csicsás effektusokkal megbolondított szövegek beszúrására is.

A harmadik fő részben teljes projektünket lementhetjük, a különböző elemeket összepakolva. A képek nyomtatása is gyerekjáték.

A hagyományos nyomtatás mellett kimondottan ruházatra szánt formában, esetleg automatikusan kitöltve a papírt, de akár nagy méretű posztert is készíthetünk, több lapra felosztva a képet. Sőt, a teljes albumunk tartalmát bemutató katalógust is nyomtathatunk kis képekkel.

Emellett egyszerűen elküldhetjük a műveinket e-mail vagy fax formájában, netán közvetlenül olyan cégnek, amely a képek ruházatra és különböző tárgyakra történő nyomtatásával foglalkozik. Az *Express* szekcióban rövidke animációkat készíthetünk, képünket torzítgatva. Portrénk felhasználásával előre definiált sémák szerint naptárat is készíthetünk.

A *Web studio* részben előre elkészített sablonokba illesztve HTML-fotóalbumot vagy mozgó objektumokat tartalmazó üdvözlőkártyát készíthetünk.

A program megmosolyogtató hibájaként néhol találkozhatunk olyan titkolódzó üzenetablakokkal, amelyeken csupán vízszintes vonal jelzi a felirat szükséges volját.

- www.ulead.com/pe/features.htm

Omni Page Pro 9.0, Recognita, PageKeeper

Szövegelők

Szövegfeldolgozás céljából gyakori vendég a scannerek dobozában az Omni Page Pro 9.0 karakterfelismerő (OCR) program, amely számunkra sajnos kevésbé jól használható, ugyanis nem támogatja a magyar nyelvű szövegeket. Angol nyelvű szövegek felismerésére persze használható, de mégsem működik olyan hatékonysággal, mint mondjuk a magyarul is értő Recognita.

Szerencsére a Recognita különféle verziói is gyakoriak a scannerek mellett, ezért érdemes vásárlás előtt megtudnunk, milyen OCR programot adnak a készülékhez. A PageKeeper is előfordul a szoftverkörítésben. Ez dokumentumaink rendezésére és megtekintésére alkalmas adatbáziskezelő.

- www.scansoft.com/products/omnipage/pro/features.asp
- www.recognita.hu/magyar/index.html

Arcsoft PhotoStudio 2000, PhotoBase

Az Arcsoft PhotoStudio professzionális képszerkesztő program szeretne lenni, de sajnos nem az. Képességei a Photoshop régebbi verzióihoz hasonlóak, sőt kompatibilis is a Photoshoppal. Sajnos az elképzelés megvalósítása kevésbé sikeres. Az effektusok és eszközök nem nyújtanak a professzionális

Arcsoft PhotoStudio: van még mit csiszolni rajta

munkához megfelelő minőséget. Például a smudge effektus végrehajtása botrányosan lassú, ráadásul csúnya eredményt is produkált.

Vele együtt jár az Arcsoft fényképek katalogizálására, diabemutatók, webes albumok és videoképeslapok készítésére alkalmas programja, a PhotoBase. A PhotoStudio 2000 önállóan is megvásárolható.

- www.arcsoft.com/mainproducts.html

Dvorák Bence
(rigor@vogel.hu)

DIGITÁLIS SÖTÉTKAMRA

DC4800 3,3 MEGAPIXELES CCD A KREATÍV FOTÓSOKNAK GAZDAG TARTOZÉKKÉSZLET

DC3800 2,3 MEGAPIXELES CCD KISMÉRETŰ, ELEGÁNS, USB OLVASÓVAL

EZ200 FÉNYKÉPEZŐGÉP, MOZGÓKÉP FELVÉTEL USB WEBKAMERA

Kodak

A HIVATALOS MAGYARORSZÁGI KODAK ÉS DATAFAB DISZTRIBUTOR

DIGITÁLTECHNIKA Kft.
Budapest, 1149 Egressy út 5.
T./f.: 221-6779, 221-6772
Győr, 9024 Nagy I. u. 35.
T./f.: 96/517-500, Fax: 517-501
www.digitaltechnika.hu/kodak
kodak@digitaltechnika.hu

HOGY MEGY BE AZ A NAGY TELE-FÁJL A SZÁMÍTÓGÉP GYOMRÁBA?

DATAFAB KÁRTYAOLVASÓVAL
CompactFlash, SmartMedia, Memory Stick, MultiMedia, PC kártyákhoz sokféle interfésszel

Komplett számítógépek 1+2 év garanciával

Válasszon tesztnyertes konfigurációinkból!

Abit BE6-2 Raid, Pentium III 800, 128 SD 133 Mhz, 20.4 GB HDD, Ricoh CD+CD-író+DVD, SB Live!, Diamond modem, ATX miditorony

Neves és olcsóbb alkatrészek, elemek, kellékek széles választéka

Napi árainkat megtalálja honlapunkon: WWW.READY.HU

READY COMPKER kft.
1054. Budapest, Vadász u. 36.
Telefon: 331-0518 Fax: 311-8671
Nyitvatartás: H-P: 9.30-18.00 Sz: 9.00-13.00

Ready COMPUTERS

Árlista faxra: 2-333-666/1310# Viszonteladói árak: 06-30-9413-453

Megvilágításban a minőség!

Tektronix® COLOR PRINTERS BY XEROX

A leggazdaságosabb: PHASER 850
A leggyorsabb: PHASER 1235
A legkiválóbb: PHASER 750
A legNAGYszerűbb: PHASER 790

A PHASER nyomtatók kizárólagos importőre

FOLDER TRADE Kft.
1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.
T/F: 349-0140, 349-7189
e-mail: folder@foldertrade.hu
honlap: www.foldertrade.hu

KeSzo Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: 332-8717 Fax: 302-5136
WEB: www.keszo.com e-mail: sales@keszo.com

Szoftver csemegék utánozhatatlan áron

Wingate 3 standard 3 / 6/ 12 user	**36.000/63.000/105.000**
Sygate Home Network 4.0 3/6/10/25 users	**25.000/47.000/68.000/102.000**
Norton Antivirus 2001 angol	**17.000**
Norton Internet Security 2001 (benne az Antivirus 2001 is, házi tűzfal, stb.)	**21.000**
MS Windows ME (angol/magyar) / upg.	**67.000/35.000**
Paint Shop Pro 7.0	**44.000**
Adobe Photoshop 6.0 PC / upg.	**280.000/105.000**
Toad 6.0 Oracle Debugger + 1 year maint.	**250.000**
Pkzip 2.50 for DOS (hosszúfájlnév, 2000. év komp.)	19.000
Far 1.63 / RAR 2.71 WinRAR-ral együtt/ ARJ 2.7x Winzip 8.0	10.500 / 10.500 / 16.000 15.000
LINUX: S.uS.e 7.0 Pro / **RedHat 6.2**	19.000/**21.000**
Adobe Acrobat 4.0 / upgr.	109.000/49.900
NERO 5.0 / WinOnCD 3.7 CD író software	**32.000/48.000**
Adobe Illustrator 9.0 / Upg.	185.000 / 49.000
Windows Commander 4.0 16/32bit regisztráció (magyarul is)	11.000
QuarkXPress 4.1 PC / 3.32 Passport / Helyes-e for Quark	**382.000 / 160.000** / 59.000
Macromedia Flash 5.0 PC/MAC	**155.000**
Adobe Design Collection (Acrobat, Indesign, Illustrator, Photoshop	**715.000**
Visio 2000 Standard / Professional / Technical	**65.000 / 130.000 / 130.000**
Procomm Plus32 v4.8 W95/NT / PC Anywhere 9.2 W98/NT	55.000 / 73.000
System Commander 2000 W95/NT Deluxe / Spec. Ed98	33.000/18.000
Multikey 3.5 DOS,Win, W95, W98 (szabadon definiálható billentyűzet) / upg. 4.000 / 2.000	
Diskeeper 5.0 Server / Upg. / Workstation / Upg.	110.000 / 64.000 / 28.000 / 15.000
MultiEdit 8.0 W9x/NT / Multi Edit 7.0 DOS	54.000/44.000
MathCAD 2000 Prof. / upgr.	198.000/95.000
Autocad 2000 / Autocad LT 98	633.000/162.000
Microsoft Resource Kit könyvek:	
MS Win98 / Office 2000 / NT Serv. / NT WS	17.000/18.000/39.000/18.000
Scriptum szótárak széles választéka raktárról!	
Országh féle Angol Magyar szótár / Halász féle Német Magyar szótár	16.000/16.000
Francia-Magyar nagyszótár / Orosz-Magyar Nagyszótár	14.000/20.000

Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák, az október 10.-i állapotot tükrözik.
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk.

Programozás fénysebességgel

A Borland legkeresettebb terméke a Delphi. Ez az új generációs vizuális fejlesztőkörnyezet az egyik legkedveltebb a gyors alkalmazásfejlesztés (Rapid Application Development, RAD) területén.

A Delphi jelenleg 5-ös verziójánál jár, több változatban kapható – ezek tudásban és árban is eltérnek egymástól. A legegyszerűbb és egyben legolcsóbb a Standard, amely a legalapvetőbb szolgáltatásokat nyújtja, míg a Professional csomaggal sokkal több lehetőséget és kiegészítő programot kapunk. Az Enterprise változat borsos árának kifizetésével pedig a Borland által nyújtott legmagasabb szintű Delphi csomagot kaphatjuk meg. Aki a Professional vagy a Enterprise változatot választja, a Borland termékei közül a C++ Builder 3-as és a Java Builder 2-es verzióját is megkapja. További bónuszként hozzájutunk a Delphi Companion Tools CD-hez, amely a Borlandtól független gyártók Delphihez szánt komponenscsomagjait és más kapcsolódó termékeit tartalmazza. Megkapjuk a VMware 2.0 verzióját is egy ennek futtatására felkészített SuSE Linux 6.3-mal és TurboLinux Workstation 6.0-val. Végül egy kislexikon méretű könyvre is rálelhetünk a dobozban, amelyből a fejlesztők angol nyelven megismerhetik a Delphi minden fortélyát.

A Delphi 5 újdonságai a kezelőfelületnél kezdődnek: a felületet tetszés szerint átalakíthatjuk. A Professional és Enterprise változatban kényelmesebb a programírás, mert ezekben új kódböngésző segíti a projekt kódjának áttekintését. A változókat, objektumokat, függvényeket, eljárásokat hierarchikus fastruktúrában jeleníti meg, így könnyebben eligazodunk a nagy méretű programokban.

Az adatszerkezetek készítésénél fastruktúra és diagramnézet segíti az eligazodást. Az ablakokat egymáshoz dokkolhatóvá tették, ami könnyebbé teszi az ablakok közti mozgást. Számos új varázslóval bővült a nyelv, amelyek segítségével pár paraméter megadása után generálhatjuk egy tipikus alkalmazás alapjait, de számos új mintaalkalmazással is találkozhatunk. A Delphi 5 komponenseinek száma a különböző változatokban eltérő. A Standard változat 100 komponenst tartalmaz, a Professional 175-öt, az Enterprise pedig 230-cal büszkélkedhet.

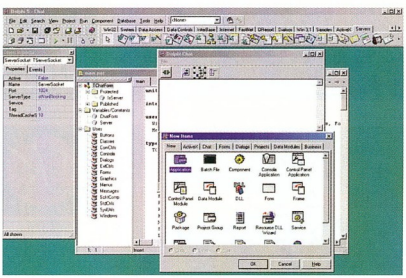

Csak könnyedén

A bonyolult alkalmazások készítését keretek (frame) is segítik az Enterprise és a Professional változatban. A frame különleges űrlap (form), amelyet más formok részévé tehetünk. Ez segíthet eligazodni egy összetett formon, de frameet egyszerre több helyen is elhelyezhetünk az alkalmazáson belül.

A Standard változat kivételével egy Internet Explorer komponenssel is bővült az eszköztár, amellyel könnyedén integrálhatunk HTML-böngészőt az alkalmazásunkba, és egy Microsoft Office komponenskészletet is felfedezhetünk, amelynek révén az Office alkalmazásaihoz (Word, Excel, Outlook) illeszthetjük programunkat.

A hibakeresés terén újdonság az ideiglenes *Process Options* a több processzből álló programok debuggolásához. Az Enterprise és a Professional változatban találkozhatunk egy *debug inspector*ral, amellyel a komponensek hibásan beállított tulajdonságait javíthatjuk ki.

A munka sebességét tovább növeli a debugger és a kódszerkesztő integrálása, többek között a vágólap és a húzd és ejtsd kezelésmód révén.

Sok újítás segíti a webes alkalmazások fejlesztését, és számos internetes, intranetes varázslóval és komponenssel is bővítették a kelléktárat. A Standard változat felhasználói ezekből az újításokból bizony keveset élvezhetnek, és bár a Professional esetében már nem panaszkodhatunk, az újítások legtöbbje mégis az Enterprise változatot használók életét édesíti meg. A konzolalkalmazás varázslóval hamar nekiláthatunk egyszerűbb programok írásához, de a kibővített ActiveX vezérlők is megkönnyítik a munkánkat, nem is beszélve a HTML 4 formátumú új előnézeti ablakról. Újdonság a Spare Vtable-ek támogatása a VisualBasic serverek felé, és a COM szerverek komponenskénti való importálása vizuális fejlesztéshez. Az Enterprise változat Active Server Object varázslót kínál a nagy teljesítményű ASP szerverek fejlesztéséhez, valamint állapotmentes DataBrokert a mobil és alacsony átviteli sebességű helyzetek kézben tarthatóságához, a WebConnection nevű komponens pedig az alkalmazások tűzfalon kívüli területekre való biztonságos mozgatásához nyújt segítséget. További újdonság még a CommandText property, amely kliensoldali lekérdezések felépítéséhez nyújt lehetőséget.

Az Enterprise változatban új lehetőségek nyílnak meg előttünk a nemzetközi programok párhuzamos fejlesztéséhez és a fordításhoz. Az adatbázis-kezelés tekintetében fontos még megemlíteni a Professional és az Enterprise változatbeli Borland Database Engine továbbfejlesztését, az automatikus frissítés támogatását és a TcustomConnection osztály megjelenését, amely más gyártó által készített adatbázisok illesztéséhez nyújt lehetőséget. Az Enterpise változat új Interbase Expressz ad a nagy teljesítményű Interbase-eléréshez, továbbá Interbase v5.5, Microsoft SQL Server 7 és Oracle 8 támogatást is kínál.

Delphi 5 Standard nettó ára 47 800 Ft. A Professional változaté 199 900 Ft, a Delphi 5 Professional upgrade nettó ára 129 900 Ft. A Delphi 5 Enterprise nettó ára 829 900 Ft.

Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

- www.borland.hu
- Forgalmazó: KimSoft '99 Kft.
  ☎ 319-8967
- www.kimsoft.hu

Az újdonság varázslói

Előző számunkban futólag már szóltunk a legújabb Office-verzióról. Az alábbiakban kicsit alaposabban is bemutatjuk a jövőre megjelenő programcsomagot.

A béta változat lemezeire rápillantva rögtön észrevehető egy újdonság: nincsenek külön nemzeti változatok, hanem az „alap" Officehoz külön CD-ken kapjuk a Language Packeket. Ezek a csomagok tartalmazzák a szükséges különleges fontokat, a nemzeti menüket, a helyesírás-ellenőrzőt, a súgót és más sajátságokat. A magyar támogatást is tartalmazó csomag még nem készült el, de a kísérletező kedvűek például az arabot és a kínait már kipróbálhatják.

Emellett az 1-es bétához még kaptunk egy clipart CD-t is, de az még nem biztos, hogy ezt minden Office kiszerelés tartalmazni fogja.

Telepítés

A telepítés menete nagyon hasonló az Office 2000-nél megszokotthoz. Az erőforrásokkal sem bánik sokkal pazarlóbban, mint elődje, már 32–64 Mbyte memóriával és 350 Mbyte lemezhellyel is beéri. Mint korábbi cikkünkben említettük, az egyetlen komoly változás, hogy a programcsomagot telepítés után élesíteni kell az Interneten vagy telefonon keresztül.

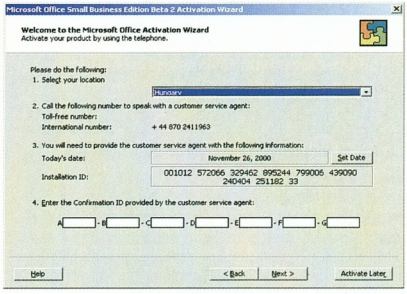

50 jegyű számot kell bediktálni a telefonos élesítéshez...

A telepítés témakörében említésre méltó az újonnan érkezett *Save My Settings Wizard:* egyetlen gombnyomással elmenthetjük és visszaállíthatjuk az Office-szal kapcsolatos beállításainkat, és az így elkészített file-t akár rögtön a Webre is feltölthetjük. Aki több gépen is használ Office-t, bizonyára jó használt veszi ennek a lehetőségnek.

A rendszergazdák a csomagban megtalálhatják a jól ismert Custom Install Wizardot, amellyel saját telepítési sémákat hozhatnak létre. Ez a lehetőség tovább is fejlődött, egyrészt egyes komponensek már teljesen elrejthetők a felhasználók elől, másrészt finomodtak a biztonsággal kapcsolatos beállítások.

Újdonság a Maintenance Wizard, amellyel karbantartási sémákat hozhatunk létre a feltelepített rendszer finomhangolására, frissítésére.

Közös jellemzők

Mielőtt részletesen kitérnénk az egyes programok újdonságaira, lássuk, mely fejlesztések közösek a csomag mindegyik tagjában!

Először is jó hír, hogy a file-formátumok kompatibilisek maradtak az Office 97 formátumaival – természetesen ha a régebbi Office-szal nyitunk meg egy dokumentumot, abból néhány új formázási jellemző hiányozhat. Az egyetlen kivétel az Access, amelynél választhatunk a régi és egy új, hatékonyabb formátum között.

Elkerülhetetlenül a menük és egyes ablakok kinézete is változott, kihasználva a Windows 2000 újításait, az árnyékokat, elhalványulásokat és áttetszőséget. Sajnos sok helyen felesleges díszítésként szolgálnak ezek a módosítások, ahol pedig igazán hasznos lett volna – például a keresés ablakánál az áttetszőség – nem éltek a lehetőségekkel.

Mindegyik alkalmazásban feltűnt egy új ablaktípus, a *Task Pane*, amely a képernyő oldalára dokkolható. Segítségével többek között kényelmesebben nyithatunk új file-okat, könnyebben követhetjük a – 24 elemet támogató –

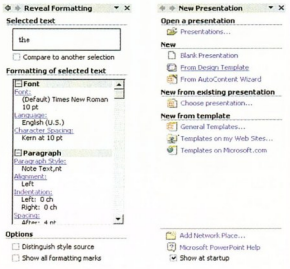

Néhány példa a task pane szolgáltatásaiból

vágólap tartalmát, és áttekinthetőbben kereshetünk.

A vágólapnál már nemcsak keveset sejtető ikonokat láthatunk, hanem a forrásalkalmazás jele mellett képek esetén a másolt elem kicsinyített mása is felbukkan, szöveg esetén pedig az első néhány szó. Új file létrehozásakor saját Web-helyünkről vagy a Microsoft oldaláról is betölthetünk sablonokat és clipartokat, egyetlen kattintással. (Sajnos mindezek a lehetőségek csak akkor működnek, ha az Internet Explorert választjuk alapböngészőnknek.) Ugyanilyen egyszerű sablonként használni egy kész dokumentumot.

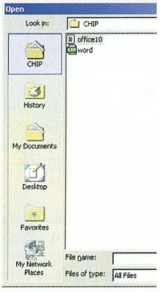

Saját mappákat is adhatunk a My Placeshez

Ha már létező dokumentumot próbálunk megnyitni, észrevehetjük, hogy az erre szolgáló ablak is megokosodott, a bal *My Places* oszlop nem korlátozódik a bedrótozott helyekre, hanem saját mappákat is hozzáadhatunk.

Nemcsak a megnyitás, a mentés is bővült új lehetőséggel – közvetlenül a Web-helyünkre is menthetjük a dokumentumokat. Ez a Web-hely vagy a Microsoft Server Extensionst támogató terület a szolgáltatónknál, vagy pedig

az MSN-en létrehozott ingyenes hely lehet (ilyen automatikusan jár az összes Passport jelszóval rendelkező felhasználónak, így például a Hotmail „előfizetőknek" is). Apró könnyebbség, hogy ahol HTML file-t tudunk menteni, ott webes archívot (Web Archive) is készíthetünk, amely egyetlen – könnyen kezelhető és továbbítható – tömörített file-ban tartalmazza a fő HTML oldalt és a hozzá tartozó képeket.

Ugyancsak mindegyik alkalmazáson végigvonuló elem a *Smart Tag* nevű gombocska, amely a legutóbbi művelet jellegétől függően felbukkanva a leginkább odailló szolgáltatást kínálja. Miután például bemásolunk Excelbe egy adathalmazt, a felbukkanó Smart Tag segítségével eldönthetjük, érték szerint kívánjuk-e beillesztení az adatokat, vagy esetleg élő kapcsolatot fenntartva a forrásukul szolgáló dokumentummal vagy Web-oldallal. Ugyanitt a dokumentum fontbeállításaihoz is illeszthetjük a kívülről érkező adatokat. Sok művelethez beépített Smart Tag áll rendelkezésre, például automatikus részvényárfolyamokat illeszthetünk a beírt tőzsdeszimbólumok mellé, vagy a címtárunkból kikereshetjük az adott névhez tartozó címet, de a rendszer azt is lehetővé teszi, hogy saját intelligens tageket illesszünk be további szolgáltatásokkal.

A felhasználók a legkitörőbb lelkesedéssel valószínűleg az AutoCorrect Smart Taget fogadják majd, amellyel újragépelés és közelharc nélkül visszavonhatók az automatikus javítások, valamint a menükben való barangolás nélkül is kikapcsolhatók a bosszantóbb javítástípusok.

Biztonság

Lassan kezdi felismerni a Microsoft, hogy fontos a felhasználóknak dokumentumaik biztonsága. Ennek jegyében az Excel, a Word és a PowerPoint már képes a Windows 2000-ben debütált Crypto API felhasználásával titkosítani a file-okat, sokkal nagyobb biztonságot nyújtva a korábbi, saját beépített kódolásnál. Emellett digitális aláírással is elláthatjuk file-jainkat, amelyekről így biztosan megállapítható, hogy tőlünk érkeztek, módosítás nélkül.

Végszükség esetén

Ahogy előző cikkünkben említettük, jobban kezelik az Office részei a hallgatólagosan elkerülhetetlennek minősített lefagyásokat is. Ha valamelyik program észleli, hogy lefagyni készül, utolsó leheletével felajánlja a dokumentum mentését. Ha mégis lefagy, az Application Recovery nevű külső programmal „betörhetünk", és így is kimenthetjük szorgos munkánk eredményét. Újraindulásor a program egy task pane-ben kilistázza a rendelkezésre álló mentéseket, és választhatunk, hogy melyikkel szeretnénk tovább dolgozni.

Lefagyás után kiválaszthatjuk, melyik változattal dolgozzunk tovább

Már nemcsak a Windowst, hanem az Office programjait is elindíthatjuk Safe módban, így lehetőségünk nyílik az elindítást megakadályozó hibás beállítások kijavítására. A lefagyást okozó bugok elcsípésének érdekében a programok katasztrófa esetén rögvest diagnosztikai jelentést is tudnak küldeni a Microsoftnak vagy a helyi rendszergazdának. Emellett a hagyományos automatikus mentést is kiterjesztették a fejlesztők: immár a Publisher és az Excel is képes periodikus mentegetésre.

Word

A Word első pillantásra nem sokat változott elődjéhez képest. A gondosabb vizsgálat is csak két fő területet fed fel, ahol jelentősebb események történtek. Az egyik az egységes formázás, a másik a változat- és a korrektúrakövetés.

A korábbi Wordökben a nagyobb dokumentumok összeállítói kénytelen voltak megismerkedni a stíluslapokkal, és gondosan ügyelni, hogy mindig mindenhol a megfelelő stílust alkalmazzák. Ez sok kezdő felhasználónak nehézségeket okozott, és még a rutinosabbaknak is meggyűlt a baja a több forrásból összeállított művek egységesítésével.

A Microsoft fejlesztői huszárvágással próbálják megoldani a problémát, a formázási task pane formájában.

Ennek segítségével rögvest láthatjuk, milyen formázási beállításokat használtunk a szövegben, és az összes hasonló beállítást használó szöveget egyszerre ki is választhatjuk. Ezt a kiválasztást másik újítás teszi lehetővé: már nemcsak folyamatos tartományt, hanem különálló szövegrészeket is kijelölhetünk.

Francialecke

Csak a Microsoft háza táján újdonság, hogy végre megtekinthetjük a kijelölt szövegrészre vonatkozó összes formázást, illetve összehasonlíthatjuk két különböző rész tulajdonságait.

A Word másik hagyományos Achilles-sarka a képek kezelése volt. Ez még mindig nem tökéletes, de a *Drawing Canvas* nevű újítással végre lehetőségünk van együtt tartani az összetartozó rajzelemeket, így azok a szöveg elcsúszásakor nem esnek darabokra.

Kedves figyelmesség, hogy az új Word beépített szótárat tartalmaz, amely szintén egy task pane formájában érhető el. A program a helyi szótárbeli egyszerű szókeresések mellett azt is megkönnyíti, hogy teljes szövegfordításokat végezzünk a megfelelő webes szolgáltatások igénybevételével. Az még nem tisztázott, hogy melyik nemzeti csomagban pontosan melyik szótárakat kapják meg a vásárlók, de a Microsoft igyekszik az adott országban leggyakrabban előforduló idegen nyelveket elérhetővé tenni.

Kérdés, hogy veszik-e majd a fáradságot magyar szótárak készítésére, megvételére.

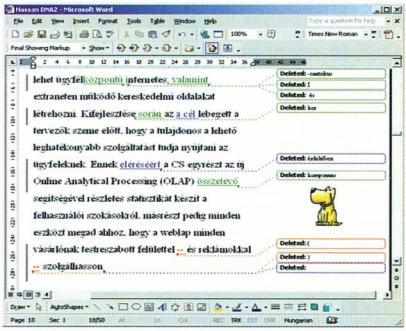

Sokkal áttekinthetőbbé váltak a korrektúrajelölések

A korrektúrakövetés teljesen átalakult, a formázást teljesen felborító áthúzogatás és melléírogatás helyett a margón is megjeleníthetők a változtatások, külön korrektúrabuborékokban. Ha többen dolgoztak a dokumentumon, a jobb áttekinthetőség érdekében külön-külön ki- és bekapcsolhatjuk az egyes személyek javításait. Sokat fejlődött a párhuzamosan létrehozott változatok egyesítése is. Csak hab a tortán, hogy a *Send for review* menüponttal rögtön úgy küldhetjük el kollégáinknak a dokumentumot e-mailben, hogy a változáskövetés be legyen kapcsolva, így biztos nyomon követhetők lesznek javításaik (érthetetlen, de nem meglepő, hogy a Word ilyenkor nem az alapbeállítás szerinti levelezőprogramból akarja elküldeni a dokumentumot, hanem Outlookból).

Az apróságok között még említésre méltó a lebegő szószámláló ablak, amelyben folyamatosan követhetjük a szerkesztett dokumentum hosszát, valamint az, hogy a Word 2000-ben debütált ál-SDI mód, amikor is minden dokumentum külön Word-alkalmazásként jelenik meg, kikapcsolható – az egyszerre nagyon sok dokumentummal dolgozó felhasználók örömére.

Excel

Az Excel két területen táltosodott meg. Az egyik a formulák kezelése, a másik a webes export.

A formulák írását megkönnyítendő a Visual Studióból már ismert tooltipeket kapunk a függvények paramétereihez. Az elkészült művet ellenőrzi az Excel, és szól, ha azt gyanítja, hogy hibás tartományt jelöltünk ki, például oszlop összegzésénél lehagytunk egy-két sort.

A webes exportért felelős részt teljesen átalakították. Egyrészt lehetővé vált, hogy amikor megváltozik a dokumentum, automatikusan új változatot exportáljunk – akár közvetlenül Web-helyünkre –, másrészt egyszerre az összes ívet is kimenthetjük HTML-be, nem csak az aktuálisat. A böngészőben ilyenkor külön keretben (frame) megjelennek az ívekhez tartozó fülek, és – némi JavaScript-varázslattal – úgy váltogathatunk közöttük, mintha még mindig Excelben dolgoznánk. A webes változat meglehetősen formázáshű, feltéve, hogy Netscape 6-tal vagy Internet Explorerrel nézzük (de leginkább az utóbbival).

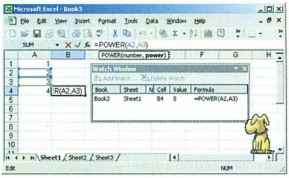

Újdonság az Excelben a Watch ablak és a formulasúgó

Ennél radikálisabb mentéstípus is van: a szerkeszthető webes változat. Ilyenkor a Web-oldal az Office Web Components ActiveX plug-int használva leegyszerűsített Excelként viselkedik, így az olvasók könnyen végezhetnek gyors összegzéseket vagy rendezéseket a publikált dokumentumban

Meglátni és megrendelni csak egy pillanat műve

A Juventus Team on-line Web-áruházában (www.juventus-team.hu) a csak regisztrált látogatók rendelkezésére álló oldalakon ezentúl egy jelenti azokat a termékeket, amelyekből ÉPPEN nincs szabad készlet raktáron. Azonban érdemes gyakran visszatérni hozzánk, hiszen ami az egyik pillanatban még nem rendelhető, a folyamatos árufeltöltésnek és fejlett internetes technológiánknak köszönhetően akár néhány perc múlva Önre várhat az áruház polcain. Reméljük, ezzel az apró módosítással még kényelmesebbé válik a rendelésfeladás. Amit pedig még meg tudunk ígérni, hogy a fejünkben vannak a további módosítások, amelyekkel a közeli jövőben fogjuk meglepni ügyfeleinket és versenytársainkat.

Juventus Team
Számítógép alkatrész nagykereskedelem

A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT

1145 Budapest, Laky Adolf utca 36. • E-mail: info@juventus-team.hu
Honlapunk: www.juventus-team.hu • Telefon/Fax: (06-1) 469-5847

(a változásokat nem menthetik el).

Annak is egyszerűbbé vált a dolga, aki importálni szeretne adatokat a Webről. Elég kijelölni a kívánt adattáblát az Internet Explorerben, beilleszteni Exceldokumentumba, és a felbukkanó Smart Tag menüjéből a frissülő Web-lekérdezést választani. Ezután a kiválasztott adatok automatikusan követni fogják a forrásul szolgáló Web-oldal változásait – így az ezekre támaszkodó formuláink végeredménye is folyamatosan változhat.

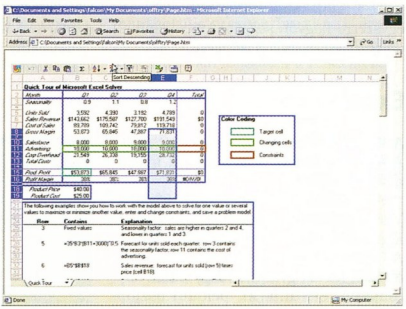

Szerkeszthető Web-oldalt készíthetünk az Excel-dokumentumból

Még egy apró fejlesztés érdemel szót: a fejlesztőeszközökből ismert Watch window, ahol lebegő ablakban folyamatosan szemmel követhetjük a kijelölt cellák változását anélkül, hogy az őket tartalmazó ívre kellene kapcsolnunk.

PowerPoint

A PowerPoint kiválóan kihasználja a task pane-ek lehetőségeit. Ide kerültek át a séma- és animációs beállítások is, ezekkel így sokkal kényelmesebben tudunk kísérletezni. Az animációs beállítások változtatásakor például azonnal láthatjuk az eredményt. Itt említendő, hogy már saját animációkat is létrehozhatunk, méghozzá aránylag kényelmesen.

Végre lehetséges több master megadása egy dokumentumon belül – ez hasznos lehet például akkor, ha külön részekre oszlik az előadás, vagy több előadó dolgozik rajta. A PowerPointban is van már *Print Preview*, így nem a nyomtatás után kell bosszankodnunk, hogy valamit rosszul állítottunk be. Az újdonságlista utolsó jelesebb pontja a beépített diagramszerkesztő, ez azonban jelenleg még csak a legalapvetőbb ábratípusokat ismeri (például Venn- és piramisdiagram, szerkezeti felépítés jellegű ábra).

FrontPage

A FrontPage-nek leginkább a felülete alakult át, az új füles rendszerrel könnyebb egyszerre több dokumentumon dolgozni. Emellett kényelmesebbé vált a feltöltés a Webre, és immár látogatási statisztikákat is könnyedén készíthetünk megfelelő (Microsoft) Web-szerver esetén.

Akik csak a képeiket szeretnék ország-világ elé tárni, egyszerűen megtehetik ezt a *Photo Gallery* varázslóval, ez összegyűjti a képeket, és elkészíti a pici előnézeti változatokat.

Outlook

Elsősorban a munkacsoportok kegyében szeretett volna járni a Microsoft az Outlook renoválásakor. Sokat javult az integráció az Exchange 2000 szerverrel, így kevesebb adatot kell átvinni a kliensek és a szerver között, és akkor is zökkenőmentesen használhatók a kliensek, ha a szerver átmenetileg nem elérhető.

A jobb naptárkezelés és a naptárak összehangolásának megkönnyítése mellett sok apró újdonság is fellelhető, például az Outlook Expressből korábbról ismert módszer az e-mail cím automatikus kiegészítésére, az automatikus Hotmail-kezelés, a jobb MSN Messenger-integráció (a kapcsolatlistáról közvetlenül kezdeményezhetünk csevegést). Végre csak egyetlen ablakot kapunk a program indulásakor, akkor is, ha több értesítés is időszerűvé vált (korábban ilyenkor mind külön ablakban jelent meg, amelyekre hosszasan kattintgathattunk).

Az új Outlookba beépítették a hangzatos nevű *Digital Dashboard* technológiát. Ez nem más, mint szerkeszthető Web-oldal, amelyen az általunk kívánt hírek és információk jelennek meg.

SharePoint

Kicsit eltér az Office-csomag többi tagjától az Office Server Extensions utódjának tekinthető SharePoint csoportos Web-alkalmazás. Ez voltaképp nem más, mint ügyesen kialakított Web-szerver scriptgyűjtemény. Segítségével csapatunk számára közös webes felületet alakíthatunk ki, ahol többek között file-okat cserebérelhetünk, híreket terjeszthetünk, és felméréseket végezhetünk. Korábban aki ilyenre vágyott, annak vagy saját rendszert kellett építenie – igaz, ingyenesen beszerezhető komponensekből –, vagy az egroups.com és az intranets.com helyhez hasonló szolgáltatást kellett igénybe vennie, külső szerveren.

A készen megkapott alkalmazás is képes minden gyakoribb feladat ellátására, ha azonban ez nem elég, az Office Designerrel saját rendszert is fejleszthetünk, komponensekből összerakosgatva a lehetőségeket.

Szöveg- és hangfelismerés

Sajnos nem volt időnk rá, hogy alaposan teszteljük az Office-ba becsempészett optikai karakterfelismerő és hangfelismerő modulokat. Futó tesztjeink alapján az előbbi egyszerűbb felhasználásokra tulajdonképpen megfelel – bár nem versenyképes az erre készített célalkalmazásokkal –, míg az utóbbi elég kiábrándító eredményt nyújtott. Mindez azonban az Office 2002 (akarom mondani 10) megjelenéséig hátralévő több mint fél évben még változhat.

Ami hiányzik

Terjedelmi korlátok miatt itt nem tértünk ki részletesen sem az Access újdonságaira (amelyek közül a pivot táblák és diagramok, valamint az XML-import és -export a legérdemlegesebb), sem pedig a – Word importáló varázslóval, valamint fontsémákkal és designkészletekkel kibővített – Publisher változásaira.

Érdemes frissíteni?

A második béta verzió alapján kicsit korai lenne végső következtetéseket levonni. Mint a fentiekből kiderült, igazán drasztikus változtatások nem történtek az Office 2000-hez képest. Kérdés, hogy megéri-e a borsos upgrade árát a néhány tökéletesítés.

Ugyanakkor a kevés változtatás előny is, hiszen így valószínűleg nem sok új, dokumentumaink épségét veszélyeztető hiba került be az alkalmazásokba. Igaz, a béta 2 tesztjeink során nem igazolta ez utóbbi feltételezést, kicsit többet fagyogatott az általunk vártnál.

Reméljük, a végleges változat sokkal közelebb kerül a tökéleteshez, mi pedig addig is érdeklődve figyeljük az igéretes fejlesztést.

Kerecsen Tamás

Kényelmes Web-szerkesztő

A vizuális HTML-szerkesztő programoknak kezdetben az volt a céljuk, hogy nagy tömegek készíthessenek velük saját Web-oldalakat, lehetőleg programozás nélkül. Az ilyen szerkesztők által generált kaotikus forráskód miatt azonban a komolyabb fejlesztők fintorogva fordultak el tőlük.

A mai HTML-szerkesztőkkel éppen a professzionális felhasználókat szeretnék megnyerni, az ő igényeikhez igazítják ezeket, mindamellett a bonyolult vagy unalmasan ismétlődő feladatokat leegyszerűsítik. Az Adobe GoLive 5-öt is ebben a szellemben készítették.

Régi-új felület

A GoLive 5 indítása után először az tűnik fel, hogy a felület kisebb fazonigazításon esett át. Új kinézete sokkal inkább hasonlít az Adobe más termékeire. A hasonlóságon túl más előny is származik ebből, mégpedig a szoros integráció a Photoshoppal, az Illustratorral és a LiveMotionnel.

A képernyő javát a dokumentumablak teszi ki, itt szerkeszthetjük az oldalakat. Ehhez a program többféle nézetet kínál, közülük az ablak tetején látható fülekkel válthatunk. Az első a *Layout* – tulajdonképpen maga a vizuális szerkesztő, ahol az egyszerűbb szöveg- vagy képbeviteltől a komolyabb táblázatokig szinte minden feladat könnyedén megoldható, a GoLive viszonylag egyszerűen kezelhető, kiterjedt eszköztárának köszönhetően. Ha frame-ekre akarjuk építeni az oldalainkat, ehhez külön tervezőnézet tartozik.

A másik legfontosabb a *Source* (forráslista), ahol a már alapkövetelménynek számító kódszínezésen kívül említést érdemel a beépített szintaxis-ellenőrző. Előbbi révén több szempont alapján különböző színekkel jeleníthetjük meg az eltérő forráselemeket, míg az utóbbi az ismert böngészők (Navigator, Internet Explorer) különböző verziónak tudása, illetve a HTML szabályai alapján értékeli ki az oldalt. Az így kapott hiba- és figyelmeztetőlista rendkívül hasznos az esetleges problémák kiküszöbölésében.

A szerkezeti felépítést ábrázoló nézet az egymásba ágyazott főbb elemeket és azok paramétereit mutatja meg. Az elemek tetszőleges mélységben kibonthatók és vizsgálhatók. A sort a *Preview* zárja, amely úgy mutatja meg az oldalt, ahogy az a legnagyobb valószínűség szerint az érdeklődők képernyőjén megjelenik majd. Az előzetes kép megjelenítéséhez az Internet Explorert használja, de ez a programban átállítható.

A felület többi részét a paletták teszik ki, amelyek tetszés szerint ki- és bekapcsolhatók – persze érdemes a legfontosabbakat mindig fent hagyni. Ilyen például a Web-oldalak szinte összes lehetséges alkotóelemét felsoroló *Objects*, ahonnan ezek az elemek a legtöbb esetben egyszerű húzd és ejtsd módszerrel felvihetők az oldalra. A *Color* palettán grafikus programokat megszégyenítő számú lehetőség kínálkozik arra, hogy az egyes objektumoknak színt definiáljunk. Talán az *Inspector* paletta a legfontosabb, mert itt lehet beállítani az éppen kijelölt objektumok jellemzőit. Emellett van például lehetőség arra is, hogy az oldal forrását különálló palettán jelenítsük meg, így míg mondjuk a Layout nézetben dolgozunk, párhuzamosan láthatjuk a létrejövő kódot is. A paletták az Adobe programjaiban megszokott módon viselkednek, azaz szabadon csoportosíthatók, illetve felbonthatók. Elhelyezésüket nagyban segíti, hogy ha közel kerülnek egymáshoz vagy a képernyő széléhez, akkor „odatapadnak".

Okos objektumok, intelligens kódkezelés

A GoLive 5 a Photoshoppal, az Illustratorral és a LiveMotionnel a Smart Objects funkción keresztül működik együtt. Ez egyszerűen kezelhető, és rengeteg időt takaríthatunk meg vele. Szenzációs dolgokra képes.

Vegyünk egy egyszerű példát: be szeretnénk illeszteni az oldalunkba egy Photoshop (PSD) formátumú képet. Az Objects palettán lévő Smart Photoshop elemet egyszerűen rá kell dobnunk az oldalra, a helyére mozgatni, és a kívánt módon átméretezni. Az Inspector palettán többféleképpen is megadhatjuk, hogy pontosan melyik PSD képet illessze a program erre a helyre. Ezt követően a GoLive megjeleníti a Photoshopból talán már ismerős *Save For Web* felületet, ahol beállíthatjuk, hogy a PSD file-t milyen formátumra – GIF, JPG, PNG stb. – szeretnénk alakítatni, illetve e művelet paramétereit. Több változatot is kipróbálhatunk és összehasonlíthatjuk az eredményüket, akár úgy, hogy egyszerre négyet is láthatunk a képernyőn! Ezután már csak el kell menteni az így kapott új file-t, amely azonnal megjelenik az oldalban.

A java csak ezután jön! Ha például nem sikerült egyből eltalálni a jó méretet, semmi gond: a Layout nézetben egyszerűen átméretezzük a képet, és a GoLive az eredeti PSD file-ból a korábban kiválasztott művelettel újragenerálja a képet. Ha valamit meg kell változtatni rajta, az sem gond: elvégez-

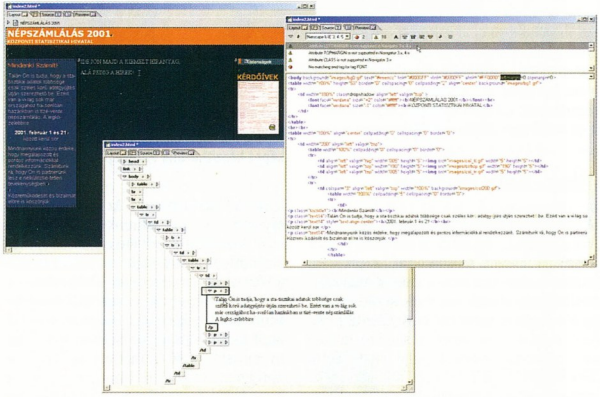

A dokumentumablak három nézete: jobb oldalt fent a vizuális szerkesztő, jobbra a forráskód, alul pedig a főbb alkotóelemeket megjelenítő struktúradiagram

zük a megfelelő módosításokat az eredetin (ehhez persze szükség van a Photoshopra), majd visszaváltunk a GoLive-ra, amely rögtön észreveszi a változásokat, és ez alapján ismét létrehozza az oldalhoz tartozó képet.

A módszer ugyanígy működik az Illustrator és a LiveMotion file-jaival, azzal a különbséggel, hogy ott a támogatott formátumok nagyobb száma miatt több lehetőség van. Mindehhez szükség van ezekre a programokra (a Smart Photoshop használatához alapjában véve nincs szükség a Photoshop meglétére).

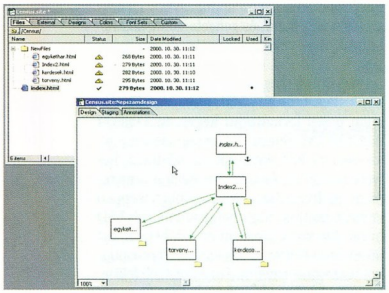

A Design ablakban felvázolhatjuk a leendő site szerkezetét. Az index.html-ből kiinduló oldalakat a GoLive automatikusan létrehozza

A Web-programozókat alighanem felvillanyozza a GoLive új, *360Code* nevű képessége, amely biztosítja, hogy a forrásnézetben a hozzáírt vagy beillesztett kódrészlet érintetlen maradjon. A 360Code számos nyelvet támogat, a JavaScripttől kezdve az ASP-n keresztül a ColdFusionig. Ha a kódrészlet beillesztése után visszatérünk a Layout nézetre, a program újragenerálja az oldalt, ezzel magába fogadja a változást, de ezt követően ellenőrizhetjük a forrásban, hogy az általunk beírt sorokat érintetlenül hagyta, nem formázta át. Szintén a 360Code-nak köszönhető a különböző böngészők ismeretére épülő szintaktikus kódellenőrzés is.

Web-hely építése

A GoLive site-kezelő képességei eddig is kiválóak voltak, ám az 5-ös verzióban ezt a részét is teljesen megújították. A program külön ablakot tart fenn a site-tal kapcsolatos információknak, amelyek között ezúttal is fülecskékre kattintva navigálhatunk. Az első oldal a *Files*, amely a site-hoz tartozó mappákat és file-okat foglalja össze, illetve lehetőséget kínál arra, hogy szabadon hozzátegyünk vagy elvegyünk belőlük, kialakítsuk a megfelelő hierarchiát közöttük stb. Külön részben találjuk az oldalakon használt színeket, betűket és formátumokat, a hivatkozott Web-oldalak címét és az előforduló e-mail címeket – egyszóval mindent, ami ahhoz kell, hogy egyszerű, átlátható módon karbantarthassunk bonyolult, sok oldalas Web-helyeket.

Ha teljesen elölről kívánunk felépíteni egy site-ot, vagy egy meglévőhöz akarunk új oldalakat hozzátenni, érdemes az egészen kiváló tervezési lehetőséget használni. Ebben az ablakban ugyanis pár kattintással felvázolhatjuk az oldalstruktúrát, meghatározhatjuk az oldalak címét, és hogy melyik melyikre mutasson. Mindezt anélkül, hogy ezek az oldalak egyáltalán léteznének – viszont ha végeztünk, a GoLive gombnyomásra létrehozza őket. Szabadon kísérletezgetünk az ideális kialakítás megtalálásáig. A program minden elképzelésünket hűen ábrázolja a diagramban, generálja a változásokat, amelyek ha nem úgy alakulnak, ahogy gondoltuk, akár vissza is vonhatók.

Gombnyomásra adatbázis-kezelés

Az 5-ös verzió másik szenzációs újdonsága a beépített adatbázis-kezelési lehetőség, azaz a dinamikusan változó oldalak létrehozása. Ehhez mindössze a *Dynamic Link* palettát kell használnunk. Az eljárás mesésen egyszerű: meg kell adnunk egy ODBC felületen keresztül kezelhető adatbázist, majd a rekordok egyes mezőit hozzá kell rendelni a Web-oldal elemeihez – és kész!

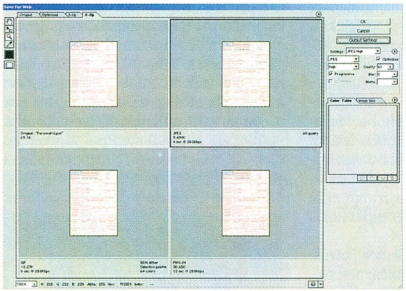

A Safe For Web művelettel Web-oldalakon is felhasználható képet készíthetünk Photoshop formátumú file-ból

A linkekhez olyan műveleteket rendelhetünk, mint a következő vagy az előző rekord megmutatása, de például pár gombnyomással megjeleníthetünk egy teljes rekordlistát, vagy csak bizonyos számú rekordot. Mindezt a GoLive ASP (Active Server Pages) kóddal oldja meg, ami kicsit behatárolja a felhasználhatóságát, ugyanis ASP csak Microsoft IIS, vagy ASP-t támogató más szervereken futtatható. Másik gond, hogy a használathoz négy megadott mappát fel kell másolnunk a szerverre – ezek közül az egyik ad otthont az adatbázisnak –, ami felvet néhány biztonságtechnikai problémát.

File-szinkronizálás WebDAV-támogatással

A korábbi verziókban remekül működő, FTP felületű fel- és letöltéstámogatást a GoLive 5-ben a WebDAV technológiát támogató, ennélfogva sokkal több lehetőséget kínáló megoldással helyettesítették.

A WebDAV (Web-based Distributed Authoring and Versioning) kimondottan adatfile-ok cseréjére, szinkronizálására létrehozott eljárás. Legfőbb erénye talán a csoportmunka támogatása, azaz egy site-on egyszerre akár rengeteg ember is dolgozhat, miközben megfelelő szabályok kialakításával pontosan meghatározható, ki melyik file-t módosíthatja. A WebDAV kétirányú szinkronizálással biztosítja, hogy egy adott helyről ne csak az ott készült új anyagok kerüljenek fel a szerverre, de letöltődjenek a mások által frissített file-ok is. Ahhoz, hogy ez működjön, szerveroldali támogatásra is szükség van (állítólag a legelterjedtebb szerverekhez egyszerű kiegészítőként illeszthető, ezért sokhelyütt használják már most is).

Másik hasonlóan hasznos művelet a *Clean Up Site*, amellyel eltüntethetők azok a file-ok, amelyekre egyik oldal sem hivatkozik, így csak feleslegesen foglalják a helyet.

Összbenyomás

A viszonylag rövid tesztelés során nagy tudású, hasznos képességekkel felruházott szerkesztőprogramnak bizonyult a GoLive 5. Akadtak gondjaim is vele, például a szövegek, a fontok és az ékezetes betűk kezelésének terén, máshol pedig a teljes körű CSS implementációt és JavaScript fejlesztői környezetet kérték rajta számon. Ettől függetlenül azt gondolom, jó néhány, lenyűgözően elegáns megoldása gondolkodás nélküli verziófrissítésre serkenti a régi híveit, a letisztult és áttekinthető felülete, a fejlesztőknek nyújtott támogatása pedig várhatóan elcsábíthat néhány felhasználót a konkurens termékektől is.

Spányik Balázs

Nem csak tűzijátékot lehet rendezni!

A Macromedia apait-anyait belead a 2000. évben. Új szoftverek fejlesztése, régi szoftverek teljes átalakítása, új technológiák bevezetése egyaránt szerepel a palettán. Egyik nagyágyúja a Director 8 Shockwave Studio.

A cég az idén sorra jelentette meg szoftvereinek újabb és újabb verzióit, az év végére teljes kollekcióját lecseréli. A szoftvereket nem csupán tessék-lássék csinosítgatták, nagyon sok újdonságot is beépítettek. Mivel a cégnél megoldásközpontúan gondolkoznak, a termékekből „Studio" csomagokat állítanak össze, amelyekben több, egymást kiegészítő szoftvert vásárolhatunk meg – olcsóbban, mintha külön-külön vennénk meg őket. Ez történt a Director 8-cal is, amely a Fireworks 3-mal és sok mással együtt került egy dobozba.

Multimédia felsőfokon

A Macromedia Director évek óta a multimédiás fejlesztőeszközök csúcsát jelenti. Régebben csak maces környezetben volt elérhető ez a profi fejlesztőkörnyezet, de az utóbbi években a Windowsokra is megjelenik újabb és újabb verziókban. A Director a multimédiás fejlesztéseket korábban alapvetően CD-ROM-ra optimalizálta, így a hangsúly a látványon volt, a file-méret nem igazán számított. Internettel átszőtt korunkban erőteljes igény merült fel az elkészült multimédiás projektek netes közzétételére. Nos, a Macromedia ennek a feladatnak is megpróbál megfelelni a rá jellemző színvonalon a Shockwave kiegészítéssel.

Manapság a legtöbb multimédia tartalmú Web-helyet a Macromedia szoftvereivel készítik, többnyire a Flash vagy a Director felhasználásával. Mivel a Flash csak egyszerűbb animációk és interaktív elemek fejlesztésére alkalmas, sokan választják a Director kiterjesztett lehetőségeit. A bonyolult program bonyolult kezelőfelülettel jár – gondolják sokan. A Macromedia megpróbált ráácfolni erre a közvélekedésre. Korábbi, főleg a programozók számára áttekinthető kezelőfelülete sokat egyszerűsödött, de azért így is maradt elég ablak. A menük és a gombsorok szerkezete a cégen belül egységesebbé vált, így kisebb gondot okoz áttérni egyik programról a másikra.

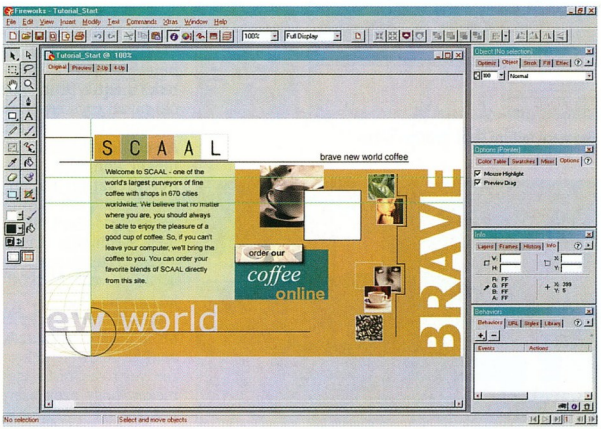

Web-oldalak szerkesztése Fireworks 3-mal

A legfontosabb eseményekre is a *Cast*, a *Score* és a *Stage* ablakban történnek.

A *Cast* ablakban gyűjthetjük össze, milyen anyagokat szeretnénk felhasználni a projektben – mozgó- és állóképek, hangok stb. Az egybegyűjtött elemek bármelyikére kattintva azokat akár helyben is szerkeszthetjük, legyenek raszteres vagy vektoros képek. A *Score* ablakban határozhatjuk meg, hogy ezeket az anyagokat hol, milyen sorrendben, hogyan szeretnénk felhasználni. Itt lehet beállítani a projekt alapvető jellemzőit és módosítani az egyes elemek egyszerűbb tulajdonságait. A rajzi elemeket például lehet méretezni, tükrözni, elforgatni és nyújtani. Itt állítható be az is, milyen áttűnések legyenek az egyes képkockák között, valamint az aláfestő hang hogyan legyen szinkronban a képi világgal. A végeredményt, azaz az egyes képkockák majdan látható részeit és működésüket pedig a *Stage* ablak mutatja meg. Az elemek kijelölésére, szerkesztésére itt is nyílik lehetőség, hasonlóan a *Cast* ablakhoz, de ami igazán fontos, ekkor állíthatjuk be a rajzok viselkedését (Behaviors).

A rajzok és szövegek tulajdonságait, viselkedését és az aktuális memóriafelhasználást felügyelőkön (inspector) keresztül lehet nyomon követni, bizonyos esetekben megadni. Például a viselkedésablakban a rajzi elemhez kisebb-nagyobb makrókat írhatunk a Macromedia saját fejlesztésű Lingo nyelvén. A makrókkal határozhatjuk meg, hogy az elem milyen körülmények között hogyan reagáljon. Aki már régebbről követi a Director fejlődését, ismerheti ennek a szintaxisát, de a súgóba épített Lingo-szótár segítségével az is gyorsan elsajátítja, aki újonc ezen a téren.

A projekt összeállítása után eldönthetjük, milyen környezetben szeretnénk felhasználni. Alapvetően két lehetőségünk van. Az egyik, hogy

ScanDer Kft. ☎ 251-2960
http://w3.datanet.hu/~scander/

a Director készít egy futtatható EXE-t, amelyet elindítva az általunk megadott lehetőségekkel, viselkedésekkel használhatunk. Ez a már régi, jól megszokott, CD-re való kisalkalmazás.

A másik lehetőség, hogy a szoftver internetes környezetben használható formátumba fordítja a projektet, amihez erőteljesen optimalizálni kell a képeket, videókat és más elemeket. Erre és az így készített webes alkalmazások megtekintésére fejlesztette ki a Macromedia a Shockwave technológiát. A lejátszó ingyenesen letölthető, és beépül a felhasználó böngészőjébe. Így amikor egy ilyen alkalmazás lejátszására kerül sor, a felhasználó szinte észre sem veszi, mi történik, csak „használja" a Web-oldalt.

A Director mellett megtalálható az ezen a technológián alapuló Shockwave Multiuser Server 2 is, amellyel egyszerűen készíthetünk chatprogramot vagy többfelhasználós – legfeljebb 1000 fős – játékot.

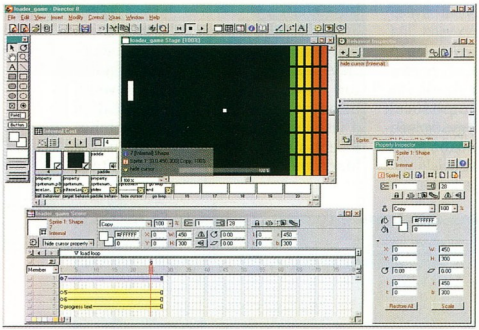

Egyszerű faltörő játék Director 8-ban

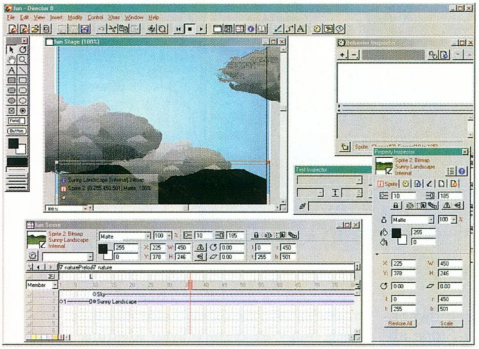

Bár ezek a felhők látszólag állnak, a valóságban mozognak...

Tűzijáték felsőfokon

Web-helyet sokféle módon lehet készíteni. A legegyszerűbben a HTML nyelv segítségével – ehhez a Notepad is elég. Csakhogy manapság azok vannak többségben, akik inkább a látvány tervezéséhez értenek, ezért olyan eszközt keresnek, amely leveszi a vállukról a kódírás feladatát. A Fireworks sokaknak nyújthat megoldást így – egyszerű vele a szerkesztés, és az általa készített HTML-kód jól átlátható. A Fireworks-öt elsősorban arra készítették fel fejlesztői, hogy a Web-oldalak kialakításakor nélkülözhetetlen elemek (gombok, menük, animációk) minél egyszerűbben legyenek elkészíthetők. A vele létrehozott elemeket könnyen be lehet illeszteni bármilyen más, profi HTML-szerkesztő szoftverbe. (A Macromedia erre a feladatra természetesen a Dreamweavert ajánlja, nem ok nélkül!)

A szoftver úgy építi be a más alkalmazásokkal készített vektoros vagy raszteres elemeket, hogy azok szerkeszthetők maradnak, és ehhez tartalmazza is a megfelelő vektoros és raszteres szerkesztési funkciókat. Ezenkívül több effektust is használhatunk a szoftverben, de akár külső plug-ineket (például Alien Skin Eye Candy vagy Photoshop plug-inek) is hozzárendelhetünk. Hasznos lehetőség, hogy a munkafelületen nem csupán szerkeszthetjük az oldalt, hanem a *Preview* fülre kattintva egyből megnézhetjük az eredményt. Ez főleg animált gombok, menük tesztelésénél fontos, mert így nem kell állandóan váltani a böngésző és az alkalmazás között. Azért váltogatásra is van lehetőség, sőt egyszerre több böngészőben is tesztelhetjük munkánkat. Érdekes kiegészítésnek tűnik a nyomógombkészítő varázsló, amellyel lépésről lépésre beállíthatjuk a gomb hozzárendeléseit, paramétereit és viselkedését. Ha elkészült a gomb, csak át kell húzni a *Library* (könyvtár) ablakba, ott egyszerűen tárolhatjuk, katalogizálhatjuk a működő nyomógombjainkat elkészített logóinkkal, képeinkkel együtt. A gyors munkát segíti a stílustár is, amelyben szövegek, kifestések stílusait raktározhatjuk a Macromedia által előre elkészítettek mellett.

A szoftver kitűnően együttműködik a Macromedia többi szoftverével, ami többek között azt jelenti, hogy a kész anyagot exportálhatjuk Flash SWF formátumba, valamint a Fireworks által generált HTML-kódot automatikusan beilleszthetjük a Dreamweaverbe.

Hasznos apróságok

A dobozban a szoftverek maces és windowsos változatán kívül sok más hasznos dolog is található. Az egyik fontos kiegészítő az Extensis cég Portfolio Browser programja, amely multimédiás anyagaink keresésére, rendszerezésére alkalmas. A szoftverrel könnyen tallózhatunk a közismert formátumú kép-, hang- és videofile-ok között.

A „kezdő" grafikusok, botcsinálta webes fejlesztők többnyire gondban vannak akkor, amikor egy Web-hely látványát kell kitalálni. Az ötlet megvalósításához sok apróság kell: menüpanelek, gombok, nyilak, vonalak. Ehhez (legalábbis az alapok létrehozásához) ad nagy segítséget a CD-n található textúrák, minták, clipartok, példák és stílusok sokasága. A sablonlapokat felhasználva egyszerűen lehet tetszetős Web-helyeket összeállítani.

A Fireworks 3 CD-jén a néhány száz oldalas felhasználói kézikönyv Acrobat PDF formátumú változata mellett megtalálhatók a Macromedia szoftvereinek demói, amelyek 30 napig használhatók. Sajnos ezek egyike sem a legfrissebb verzió, hanem annál eggyel régebbi, de a képességüket ezeken is lemérhetjük.

A csomagba belefért még két hangszerkesztő szoftver is. A Bias Peak LE 2.1 Macintoshokon, a Sound Forge XP 4.5 pedig windowsos gépeken használható hanganyagaink vágására, formázására, konvertálására.

Összességében elmondhatjuk, hogy ha CD-re vagy az Internetre multimédiás anyagot kell összeállítanunk, ehhez az egyik legjobb eszközt a Macromedia ajánlja.

Tóth Tamás

Ki védi az Internetet?

FireWall-1
VPN-1
RealSecure

CHECK POINT™
Software Technologies Ltd.

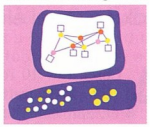

Mi védjük az Internetet!

www.checkpoint.com

2F 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.

1016 Budapest, Hegyalja út 5.
Telefon: 488 7700 **Fax:** 488 7709 **web:** http://www.2f.hu/ **e-mail:** info@2f.hu

PROVIEW

Igény és termék találkozása

Multimédiás monitorcsalád kiváló ár/teljesítmény hányadossal!

- Multimédiás monitorok* 14"-tól 19"-ig
- LCD monitorok**
- Flatron (vékony, sík képcsöves) monitorok

Tapasztalja meg a különbséget!

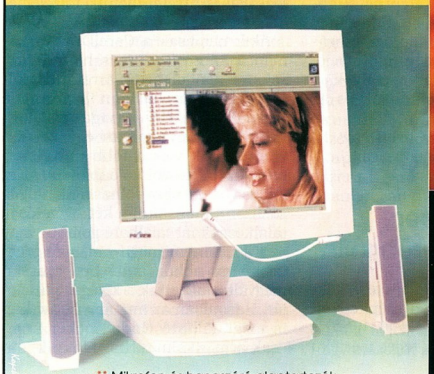

** Mikrofon és hangszóró alaptartozék

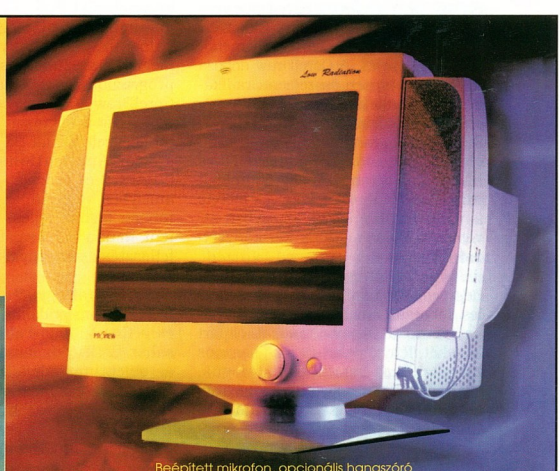

Beépített mikrofon, opcionális hangszóró

Keresse viszonteladóinkat:

3 Comp Kft • 4029 Debrecen, Senyei Oláh I. u. 16. • (52) 413-690
Borsod Computer Kft • 3529 Miskolc, Zrínyi I. út 59. • (46) 413-141
Compactive Számítástechnikai Kft • 1143 Budapest, Gizella u. 19. • (1) 220-0318
Enter- Com Kft • 9026 Győr, Ady E. u. 25. • (96) 523-181, 523-182
Expert Computer Kft • 1139 Budapest, Pannónia u. 33. • (1) 320-3310
Kelly-Tech Kft • 1139 Budapest, Üteg u. 6. • (1) 350-1246, 349-6477
PC Partner Kft • 1144 Budapest, Limanova tér 25. • (1) 363-3738
Trio-Com Kft • 2800 Tatabánya, Dózsakert u. 16. • (34) 510-533, 510-534

Ugrás? Lépés?

A Corel másfél évvel a CorelDraw 9 megjelenése után, november 13-án kiadta grafikus programcsomagjának legújabb, 10-es verzióját. Ez a csomag sok szempontból mérföldkő a Corel életében.

A CorelDraw 10 rengeteg meglepetést – kellemest és kellemetlent – okozott ismerkedésünk kezdetétől. Június végén kaptam meg a program legelső béta verzióját, és igazán tetszettek az újdonságai, ám néhány tételt nagyon hiányoltam a növumokat felsoroló listából. Azután jöttek az egyre újabb és újabb béták, az újabb és újabb javítások, bővítések, kezdett egyre inkább tetszeni a program, ám némi hiányérzet még mindig maradt bennem. Azután egyre jobban közeledett a nyár végén beharangozott novemberi megjelenés, és a Corel inkább kihagyott egy tesztciklust, csakhogy tartani tudja az ígért időpontot.

Nem sokkal az udvarias köszönőlevél után (amelyben megkérték a tesztelőket, hogy továbbra is küldjék a hibajelentéseket, de ezeket már csak a Service Packben fogják figyelembe venni), megérkezett a program. Ekkor ért az egyik legnagyobb és legkellemetlenebb meglepetés. A CorelDraw doboza ugyanis jelentősen összement: radikálisan csökkentették a kézikönyvek méretét és terjedelmét. Míg a CorelDraw 9 két fő programját több mint 1500 oldalon mutatták be, addig a 10-es három fő programjáról alig 500 oldalt írtak. Ráadásul még a könyvek mérete is csökkent, szinte egy az egyben átvették a MetaCreations kézikönyveinek formáját.

Az pedig teljesen megdöbbentett, hogy először találkoztam olyan coreles dobozzal, amelyben nem volt benne a fontokat, szimbólumokat, clipart képeket, fényképeket és más hasznos kiegészítőket bemutató katalógus. Hiába mondják, hogy ott van a Canto legújabb katalogizálóprogramja, a Cumulus Desktop 5.0, mivel a programhoz kapott Limited Edition egy „csomagban" csak 2000 elemet tud kezelni. Ez alkalmas arra, hogy a saját képeimet rendben tartsam – erre a célra valóban kiváló –, ám arra már képtelen, hogy megtaláljon egy keresett képet a több mint 26 ezerből. Márpedig megfelelő katalógus nélkül gyakorlatilag használhatatlan ez az értékes gyűjtemény (amely egyébként szinte teljesen megegyezik a 9-es verzió kollekciójával). Ám szerencsére nem teljesen reménytelen a helyzet, ugyanis Alex Vakulenko „ezer-éves", Corel Scriptben írt Thumbnailer programja némi módosítás után gond nélkül fut CorelDraw 10 alatt is, így valószínűleg a lelkes magánzók el fogják készíteni a clipartkatalógust PDF formátumban. Vagy még valószínűbb, hogy megírják a szükséges programot, ugyanis a CorelDraw 10 csomagnak része a Microsofttól licencelt Visual Basic for Applications (VBA) 6.2-es verziója – amelyben valószínűleg többen fognak fejleszteni, mint a Corel saját fejlesztésű scriptnyelvében.

A VBA-val együtt települő súgófile-okban megtalálható a CorelDraw és a Corel Photo-Paint programozásához szükséges minden információ: az objektummodell, az osztályok, a tulajdonságok, a metódusok és az események leírása.

Nézzük, melyek a CorelDraw 10 csomag legfontosabb újdonságai!

Kényelmesebben, gyorsabban

A nyilatkozatokban, a sajtóanyagokban, de még magában a beépített újdonságlistában – *Help → What's New?* – is a programok teljes mértékű és nagyon egyszerűen elvégezhető testre szabása áll az első helyen. A CorelDraw 10 mindhárom fő programjában húzd és ejtsd módszerrel állíthatjuk össze menüinket, ikonsorainkat és az állapotsort. Mivel minden utasításhoz, művelethez tartozik ikon (amelyeket tetszés szerint átrajzolhatunk), bármely parancs (elvileg) egyértelműen azonosítható, akár a menüben találkozunk vele, akár valamelyik ikonsoron. Innen már csak egy lépés, hogy az *Options* ablakot megnyitva (vagy akár anélkül is) tetszőlegesen mozgassuk vagy másoljuk a kívánt elemeket a nekünk megfelelő hely(ek)re. Szerintem még ennél is kényelmesebbé teszi a munkát az, hogy gyakorlatilag mindegyik művelethez hozzárendelhetünk billentyűkombinációt, így például már azért sem kell megnyitnunk az *Align and Distribute* ablakot, ha egyenletesen akarjuk elosztani objektumainkat, vagy például megtehetjük, hogy billentyűkombinációt rendelünk 80%-os szürke körvonalhoz, és így akár egy gomb megnyomásával is átszínezhetjük rajzelemeink körvonalát.

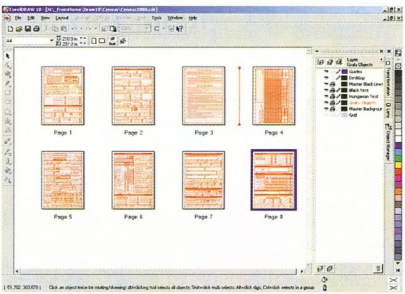

A többoldalas dokumentumokat könnyebben berendezhetjük az új Page Sorter nézetben

Akik nemcsak a CorelDraw-t, hanem a Photo-Paintet is használják, sokszor gondolhattak arra az elmúlt másfél évben, milyen jó lenne a Draw-ban is egy navigátorablak, vagy hogy ugyanolyan egyszerűen vonhassunk vissza több műveletet, mint az *Undo* dokkolóablakkal. Nekik is, de a többi felhasználónak is sokszor jól fog jönni a két görgetősáv találkozásánál található gombra vagy az [N] billentyű megnyomására megjelenő kis ablak, amelyben gyorsan megváltoztathatjuk a kivágat pozícióját. Hasonlóan az immár a Draw-ban is mégtalálható Undo docker nemcsak arra alkalmas, hogy lássuk, mit

- Corel Photo-Paint 9: CHIP, 99/8/85
- CorelDraw 9: CHIP, 99/7/98
- CorelDraw 8: CHIP, 98/3/118
- CorelDraw 7: CHIP, 97/2/56
- www.corel.com/draw10
- www.corel.hu

Nem jó jel, ha egy programhoz „elszállásdetektort" is adnak – de így legalább elmenthetjük a rajzokat és az animációkat

csináltunk az elmúlt percekben, és oda-vissza léphessünk pár lépésnyit, hanem arra is, hogy elmentsük későbbi újrafelhasználásra az elvégzett műveletsort.

Szintén rengeteg időt lehet megtakarítani az előre elkészített különleges szimbólumokkal, a Perfect Shape objektumokkal. Ezeknek abban áll a specialitásuk, hogy a legtöbbhöz tartozik egy vagy több fogó, amelyekkel megváltoztathatjuk az elemek alakját. Például a mosolygó fejnél a száj görbületét, a papírlapnál a sarok felpöndörödésének nagyságát, a nyilaknak a szárvastagságát, csúcsosságát stb.

A valós idejű előnézet (Real Time Preview) többnyire nagyon hasznos, hiszen azonnal látjuk, az egyes paraméterek változtatása milyen hatással lesz rajzelemünkre, ám egy-egy esetben nagyon lelassíthatja a munkát, hiszen a módosuló effektusok újraszámolása hosszabb időt is igénybe vehet. Sőt, néha az is előfordul, hogy hiába kattintunk a *Cancel* gombra, a program úgy felejti az objektumunkat, mintha jóváhagytuk volna a módosítást.

Biztosan sokan örülnek annak, hogy a késsel és a radírral immár nemcsak a vektoros objektumokat, hanem a pixelgrafikus képeket is vághatjuk, törölhetjük. Nekem azonban sokkal inkább kedvemre való lett volna, ha bitmap kijelölésekor az *Effects → Add Perspective* sor nem szürkülne el.

A textúrás és a mintás kifestések lehetőségei között megjelent a tükrözéses kitöltés is, amellyel eltüntethetők a jellegzetes mintaváltási határvonalak. Legalább ilyen hasznos újdonság, hogy ha módosítani szeretnénk több objektumnak mondjuk a vonaltípusát, de változatlanul szeretnénk hagyni a vonalszíneket és -vastagságokat, akkor ezt megtehetjük egy lépésben is: a CorelDraw csak azokat a paramétereket fogja módosítani, amelyeket megváltoztatunk, a többit nem. Hasonló a helyzet a szövegekkel is, vagyis csak azokat a jellemzőket fogja átírni a program, amelyeknek új értéket adtunk meg.

Apropó szövegek! Ez mindig érzékeny pontja volt a CorelDrawnak. Most is az, bár történt előrelépés. Végre nem robbantja szét elemeire a unicode-os fontokat, ám például az extended karaktereket nem tudja rendesen kiskapitálissá alakítani. Immár többnyelvű szövegkereteket is használhatunk, amelyekben a billentyűzetmeghajtó állása alapján is meg tudja állapítani a használt szöveg nyelvét. Sajnos a magyar nyelvvel még mindig akadnak problémái: nagyon sok szót nem ismer fel, így ezeket elválasztani sem tudja automatikusan. Marad a kézi munka, ha szép, egyenletes szöveget szeretnénk kapni. A Codra Kft. tájékoztatása szerint ez a probléma remélhetőleg hamarosan megoldódik.

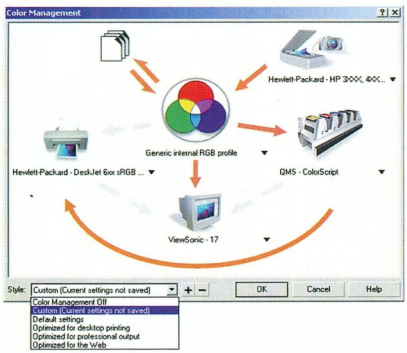

Az új színkezelővel még egyszerűbb a különböző források és kimenetek összehangolása

Állandósuló színek

A grafikai alkalmazások legkényesebb pontja a színkezelés. A felhasználók teljesen jogos kívánsága, hogy ugyanazokat a színeket szeretnék látni a szkennelt képeken, a monitoron munka közben, a tintasugaras nyomtatóval kinyomtatott próbanyomatokon, a levilágítás után készült proofon és legfőképpen a nyomdából kijövő anyagokon.

Sőt, napjaink elvárásainak eleget téve az Internetről vagy az intranetről letöltött oldalakon is. Semmi sem pótolhatja a szakemberrel elvégeztetett kalibrálást, ám a CorelDraw 10 megpróbál minél többet segíteni a felhasználóknak.

Az újratervezett, látványos, de ami ennél is fontosabb, áttekinthető beállítóablakban választhatjuk ki a programokban eszközeinkhez (scanner, digitális fényképezőgép, nyomtató, levilágító, monitor) tartozó ICC (International Color Consortium) színprofilokat, kapcsolhatjuk ki vagy be a különböző színkompenzálásokat, színszimulálásokat. Eldönthetjük, hogy a Kodak Digital Science vagy a Microsoft Image Color Matching (ICM) 2.0 színkezelő modulját (Color Management Module) szeretnénk-e használni, illetve a négy renderelési mód közül melyik felel meg leginkább az igényeinknek.

Azt is megadhatjuk, hogy importáláskor a programok figyelembe vegyék-e a file-okban található ICC színprofilokat vagy se, illetve exportáláskor elhelyezzék-e a megfelelő színprofilt a file-ba. Mindezeket persze csak akkor alkalmazhatjuk, ha olyan file-formátumot használunk, amely képes magával vinni ICC színprofilokat. Ilyen például az Adobe Acrobat (PDF), az Encapsulated PostScript (EPS), a Tagged Image File Format (TIFF), a Joint Photographic Experts Group által fejlesztett JPEG, valamint a CorelDraw és a Corel Photo-Paint saját formátumai.

Elemi kockákból

Annak a Photo-Paintnek a formátumait, amely első pillantásra (sőt még a másodikra is) alig változott az előző verzióhoz képest – már az említett designváltáson túl. Pedig a mélyben érdekes kísérlet zajlik. Ugyanis a Photo-Paint 10 teljes egészében COM

architektúrára épül. Az egyes eszközök és effektusok különálló DLL-ekbe lettek „szétdobálva". Ennek az (lesz) az előnye, hogy újratelepítés nélkül lehet kicserélni az egyes eszközöket, műveleteket, vagy újabbakkal bővíteni a programot.

A javításokat és a bővítéseket az Internetről lehet majd letölteni, esetleg pénzért. A csomag főprogramjaiban található kis beépített böngésző, a Web Connector Docker élő Internet-kapcsolat esetén elnavigálja a felhasználót a megfelelő Web-oldalakra. A Beta 3-ban például a kivágó- és a maszkolóeszközök csoportja volt a két kísérleti nyúl, ezeket kihagyták a telepítőből, és a Netről lehetett őket letölteni (illetve a CD-ről offline-ban).

A „legófelépítésnek" köszönhetően új elemekkel bővíthetjük a Photo-Paintet – remélhetőleg hamarosan

Az ötlet nem rossz, hiszen nagyszerű lehetőségeknek nyit teret – mintha ilyet már láttunk volna valahol.

Nem ezt hívják plug-in technológiának? És ha már a plug-ineknél tartunk: miért nem tették lehetővé a KPT Vector Effects gyűjtemény csatlakoztatását a Draw-hoz, amikor ez a csomag már április óta a Corel tulajdona?

Furcsa, hogy a Corel egyik termékét csak Adobe Illustratorral vagy Macromedia Freehanddel lehet együtt használni.

Mozgó vektorok

Többször említettem, hogy a CorelDraw 10 csomagnak három fő programja van, de eddig csak kettőről beszéltem, pedig a harmadik nagyon sok felhasználó kedvence lesz (főleg, ha kicsit stabilabbá válik). A program végül is harmadik menetre találta meg végleges (?) nevét: Corel R.A.V.E. Még a nyár közepén indult mint Corel Animator, ebből augusztusra lett Corel Motion FX, végül ősszel megérkezett a Corel Real Animated Vector Effects, avagy Corel R.A.V.E. – 1.0-s a sok 10-es verzió között.

Ez a program első pillantásra úgy néz ki, mint egy CorelDraw, csak kicsit furcsa beállításokkal, illetve érdekes, eddig nem látott dokkolóablakkal. Alaposan szemügyre véve kiderül, hogy hiányzik egy-két művelet, docker stb., de van egy új menünk, a *Movie*, és van egy új dokkolónk, a Timeline. Utóbbival és az előbbi műveleteivel viszont életre kelthetjük eddig statikus rajzainkat.

A R.A.V.E. három animációs eljárást támogat. Az egyiknél kockáról kockára megrajzoljuk az egyes fázisokat, amelyeket a program mozgóképként jelenít meg. Ebben segít az *Onion Skin* kapcsoló, amely lehetővé teszi, hogy az aktuális előtti és utáni képkocka is látható legyen – halványítva. A következő animációs eljárás a Tweening. Ebben kulcsszerephez jutnak a kulcskockák. Ugyanis nekünk csak ezeken az általunk meghatározott pontokon kell megadnunk az objektumok helyzetét, színét, átlátszóságát, méretét és más jellemzőit (akár alakját is), a program pedig kiszámolja a köztes fázisokat. A harmadik animációs technika az átváltozás (Blending). Ehhez a CorelDraw-ból jól ismert *Interactive Blend* eszközt vagy a *Blend* dokkolóablakot fogjuk használni, azzal az eltéréssel, hogy az átváltozás nem egy képen fog látszani, hanem a folyamatból készülnek el az egyes képkockák.

Az így elkészült – akár hangos és interaktív – animációkat elmenthetjük AVI, QuickTime vagy animált GIF formátumba, Macromedia Flash fileként.

Irány a Web

Végül szót kell ejteni a CorelDraw 10 csomag programjainak Internet-irányú fejlődéséről. Ennek két fő elemét már említettem: a beépített böngészőt a javító- és bővítőlehetőséggel, illetve a Flash-formátumú mentést, amelyre nem csak a R.A.V.E. képes, hanem a CorelDraw is (ahogyan már a 9-es is tudott az időközben megjelent SWF-exportszűrővel). Mindezeken túl említést érdemel az ImageReady-stílusú képoptimalizáló, valamint az, hogy a Draw-ban és a R.A.V.E.-ben létrehozhatunk olyan objektumokat, amelyek megváltoznak, amikor föléjük ér az egérkurzor, amikor lenyomják vagy felengedik az egér gombját. Sőt az eseményekhez hanghatást rendelhetünk. Az így elkészített aktív oldalakat sokkal egyszerűbben, de pontosabban konfigurálható módon menthetjük el HTML formátumba.

Talán érthető, miért mérföldkő az új Draw a Corel életében. Ám arra még néhány hónapot várnunk kell, hogy kiderüljön, valójában milyen és mekkora hatása lesz.

Weisz Tamás

Az utóbbi időben divatossá vált ez az elrendezés a Webre szánt képek optimalizálásához

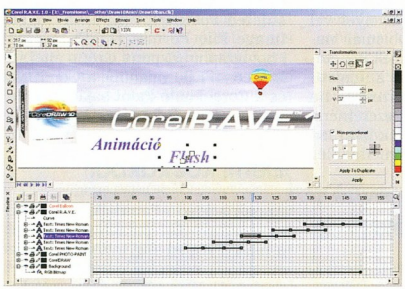

Az ablak felső része akár a CorelDraw-é is lehetne – leszámítva a Movie menüpontot

Gombhoz a site-ot

Nemrég súlyos kritika érte egyik intranetes oldalunkat. Állítólag több felhasználó nem találta a főoldalon – amelyen mindössze némi grafika és három ikon volt látható – hova kattintson. Az volt a kérésük, hogy az ikonok helyett gombokat szeretnének látni.

Belőlem szinte azonnal előbújt a kisördög, és rövid gondolkodás után azt kértem a site „főtervezőjétől", hadd rajzoljam meg én azokat a gombokat. A főoldal ikonjainak helyére végül is a mellékelt ábrán látható gomb három változata került, több kollégánk nagy örömére. Az a legszebb az egészben, hogy a hamarosan bemutatásra kerülő módszerrel gyakorlatilag bármilyen alakú és anyagú gombot készíthetünk másodpercek alatt.

Egyszerű, avagy mezei gomb

Nyissunk új lapot a CorelDraw-ban (*File → New* vagy [Ctrl N]), majd az ellipszis eszközzel (Ellipse Tool [F7]) húzzunk 160 mm átmérőjű kört.

A legegyszerűbb és leggyorsabb módszer, ha rajzoláskor nyomva tartjuk a [Ctrl] billentyűt, hogy ne ellipszist, hanem kört hozzunk létre, majd a *Property Bar*on az *Object(s) Size* vagy a *Transformation* dokkolóablak méret (Size) oldalán ([Alt F10]) található *H* és *V* mezőbe beírjuk a 160;160 értékpárt.

A kör kitöltését szüntessük meg (kattintsunk bal egérgombbal a színpaletta tetején lévő X-re), körvonalát színezzük át feketére (kattintsunk jobb gombbal a fekete színre a palettán), és vastagítsuk meg 20 mm-esre az [F12] billentyű megnyomására megnyíló *Outline Pen* beállítóablakban. Bár ezúttal teljesen lényegtelen, de ha nem kör alakú gombot készítünk, akkor még a sarokat (Corners) le is kell kerekíteni.

A kört helyezzük a lap közepére az *Arrange → Align and Distribute* ablakban található *Center of page* kapcsolóval, vagy még egyszerűbben a [P] gomb megnyomásával (utóbbi csak a CorelDraw 9-ben és 10-ben működik).

A körről a szürke [+] megnyomásával készítsünk másolatot, és a másolat körvonalát színezzük át fehérre, illetve vékonyítsuk le 2 mm-re. A fehér kört toljuk feljebb és balra 2-2 milliméterrel a már úgyis nyitott *Transformation* docker *Position* lapját vagy a kurzormozgató billentyűket használva. Utóbbihoz előtte nem árt az *Options* ablakban – *Tools → Options* – az *Edit* lap *Nudge* keretében a Nudge értéknek 1 mm-t megadni. Ha ezzel megvagyunk, akkor az *Interactive Blend Tool*lal készítsünk 20 lépéses átmenetet, és már készen is van gombunk külső része.

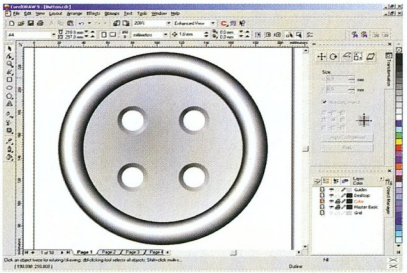

A gomb alapja készen van, már csak a „bőrt" kell ráhúzni

A gomb belsejéhez szükségünk lesz egy 160 mm és négy 25 mm átmérőjű körre. Miután az előbb már ismertetett módon létrehoztuk a nagy kört és az egyik kicsit, utóbbit hagyjuk kijelölve. Ezután a *Transformation* dokkolóablak *Positions* lapján a vízszintes eltolásnak (H) írjunk be 40 mm-t, függőlegesnek (V) 0-t, majd kattintsunk az *Apply To Duplicate* gombra.

Nullázzuk ki a vízszintes eltolást, ezúttal a függőleges legyen 40 mm, és ismét kattintsunk az *Apply To Duplicate*-re. A negyedik kört úgy hozzunk létre, hogy a vízszintes eltolás legyen –40 mm, a függőleges nulla, és így kattintsunk az *Apply To Duplicate*-re. Jelöljük ki a négy kis kört, és az *Arrange → Combine* (vagy [Ctrl L]) művelettel készítsünk belőlük egy objektumot. Ehhez a négyeshez vegyük hozzá az imént rajzolt nagy kört, és az *Arrange → Align and Distribute* vízszintes és függőleges *Center* dobozait kipipálva igazítsuk őket középpontosra. CorelDraw 8-nál újabb verziót használva gyorsíthatjuk ezt a lépést, ha megnyomjuk a [C] és az [E] billentyűket.

Amikor ismét használjuk az *Arrange → Combine* (vagy [Ctrl L]) műveletet, akkor olyan kört kapunk, amelyben található négy lyuk. Ennek az objektumnak szüntessük meg a körvonalát, és fessük ki úgy, hogy az [F11] megnyomására megjelenő *Fountain Fill* beállítóablakban az átmenet típusát állítsuk sugarasra (Type: Radial), a középpontot toljuk el (Center Offset) –8;8-cal, és hagyjuk meg a feketéből fehérbe tartó átmenetet. Ezt a rajzelemet illesszük a lap közepére (ahogy azt kicsit feljebb már megtettük a körökkel), és az *Arrange → Order → To Back* művelettel ([Shift PgDn]) tegyük el leghátulra.

Most létrehozzuk a gomblyukak élletöréseit. Ehhez először is szükségünk lesz két koncentrikus körre. A nagyobbik átmérője legyen 25 mm, a kisebbiké pedig 15–18 mm, attól függően, hogy milyen nagy gomblyukat szeretnénk.

A két kört a már többször használt *Arrange → Combine* (vagy [Ctrl L]) művelettel egyesítsük, az így létrejövő gyűrűnek szüntessük meg a körvonalát, és fessük ki –45 fokkal elforgatott, kúpos, feketéből fehérbe tartó színátmenettel (Fountain Fill – Type: Conical, Angle: –45). Ebből a gyűrűből hozzunk létre még hármat, pontosan ugyanúgy és ugyanakkora eltolást használva, ahogyan nem sokkal ezelőtt a négy kis körnél. Lényeges különbség, hogy ezeket nem kombináljuk, hanem csak csoportosítjuk (*Arrange → Group* vagy [Ctrl G]).

Amikor ezt a csoportot a lap közepére igazítjuk, tulajdonképpen készen is vagyunk gombunk alapjával. Ugyanis most már nincs más dolgunk, mint különböző mintákat húzni erre a vázra.

Ez úgy történik, hogy létrehozunk egy 180 mm (a legelőször készített kör átmérője plusz a körvonalának vastagsága) átmérőjű kört, amelynek eltüntetjük a körvonalát, és a lap közepére igazítjuk. Ezt a kört is ki kell

lyukasztanunk, méghozzá négy akkora kört használva, mint amekkora a gomblyuk belső köre (15–18 mm), és amelyeket ugyanúgy sokszorozunk meg és helyezünk el, ahogy már kétszer tettük.

Ha most elővesszük az átlátszóság eszközt (Interactive Transparency Tool), majd a Property Baron az átlátszóságok típuslistájából (Transparency Type) kiválasztjuk az egyenletes (Uniform) típust, már látható, miért dolgoztunk ennyit. Nincs más dolgunk, mint kísérletezni különböző kifestőszínekkel és mintákkal, valamint az átlátszóság értékével.

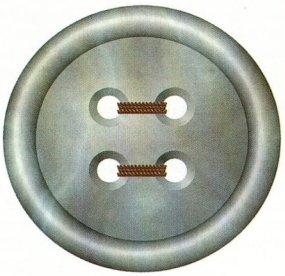

Ez a gomb nem fog leesni a háttérről

Ha egy file-ban akarunk különböző színű és mintájú gombokat tárolni, akkor az a legegyszerűbb, ha a gomb alapját adó elemeket külön rétegen helyezzük el, amelynek bekapcsoljuk mesteri jellegét (Master Layer), majd az egyes oldalakra a vágólapon keresztül átmásoljuk az egyetlen fedőelemünket (amely másik rétegre kerül).

Így oldalanként – a legelsőt kivéve – elegendő egy-egy objektummal foglalkoznunk, mégis ezernyi gomb közül válogathatunk.

Bár innentől tényleg mindenkinek szabadon szárnyalhat a fantáziája, javasolnám a különböző textúrák, különösképpen a *Samples 6* csoportban található *Elephant skin* és *Waterfall*, a *Samples 9* csoportbeli *Mahogany*, *Velvet* és *Wood Grain*, valamint a *Styles* listában fellelhető *Rocky-Cloudy-Cracked 2C* kipróbálását. Egyes mintáknál és színeknél nem árt „utánállítani" a fedő átlátszóságát.

Miután az elkészített képeket exportáljuk pixelgrafikus formátumba, még arra is lehetőségünk nyílik, hogy a Corel Photo-Paintben található képszóróval (Image Spray Tool) a gombokat odavarrjuk háttereinkhez. Ehhez mindössze annyit kell tennünk, hogy kiválasztjuk a *Brown Rope* nevű sprayt, elvékonyítjuk a kötelet cérnává (vagyis csökkentjük az ecset szélességét), majd néhány szép öltéssel, egymást részben fedő vonalakkal rögzítjük a gombot a háttérhez.

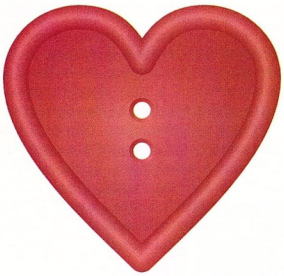

Valentin-napi gombot is helyezhetünk oldalainkra

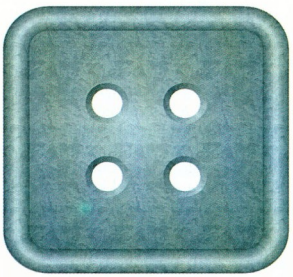

Bármilyen alakú gombot készíthetünk

Mostanában divatosak az ír site-ok

Gombok egyedi alkalmakra

Nemcsak kör alakú és négylyukú gombokat készíthetünk. Úgy gondolom, hogy a lyukak számának és (vagy) elrendezésének megváltoztatásával nem érdemes foglalkoznunk, eléggé adja magát.

Az már érdekesebb feladat, hogyan készítsünk fedőlemezt tetszőleges – lekerekített négyzet, szív, karácsonyfa stb. – alakú gombjainkhoz. Mert azzal gondolom senkinek nem lesz gondja, hogy a szükséges három alakot (a vastag fekete és a vékony fehér körvonalú, valamint a kilyukasztott színátmenetes) másolatként létrehozza. De hogyan lehet megalkotni azt a rajzelemet, amelyik pont akkora és olyan alakú, mint a vastag körvonallal keretezett a körvonalával együtt?

Minden kedves rajzolónak kellemes karácsonyt és boldog új esztendőt kívánunk!

Ez sem gond – ugyanis erről még a blendelés előtt másolatot készítünk (például arrébb húzzuk az egérrel, és menet közben egyszer megnyomjuk az egér jobb gombját), majd az *Arrange → Convert Outline To Object* (vagy [Shift Ctrl Q]) művelettel átalakítjuk a körvonalat külön rajzelemmé. A körvonal viszont két darabból áll, ezeket az *Arrange → Break Apart*tal ([Ctrl K]) „robbanthatjuk szét". Ráadásul az egész alatt ott van az eredeti objektum is, megfosztva körvonalától. Most vagy kibányásszuk a feleslegessé vált két objektumot a mindkettőt eltakaró alól, vagy egy kerettel kijelöljük mindhármat, és rákattintunk a Property Baron megtalálható *Weld* ikonra. Teljesen mindegy, a lényeg, hogy egyszerűen és gyorsan elkészítettük azt a borítóelemet, amelyet még ki kell lyukasztani a gomblyukaknál.

Weisz Tamás

Szeretné elkerülni az internethez kapcsolódó kockázatokat?

Biztonságos és könnyen használható megoldást keres elérhető áron?

Bemutatjuk a BorderWare™ e-business biztonságtechnikai termékcsaládját.

A **BorderWare™ Firewall Server™** tűzfal megoldás egyesíti a biztonságot a kényelemmel. Amellett, hogy könnyen installálható és felhasználóbarát kezelőfelületet nyújt, a Common Criteria EAL4 minősítését is elnyerte, így a legmagasabb biztonságtechnikai minősítéssel rendelkezik - eddig egyedül a világon.

A **BorderWare™ Office Gateway™** terméket kisebb cégek, szervezetek védelmére ajánljuk. Segítségével maximálisan kihasználható az internet csatlakozás, anélkül, hogy tartani kellene a hekkerek támadásától, vagy szabotázs akcióktól. Installálása kevesebb idő alatt elvégezhető, mint egy Windows vagy NT installálás.

A **BorderWare™ Document Gateway™** egyszerű, biztonságos megoldás a file-ok és dokumentumok tárolásához, megosztásához és közzétételéhez az interneten keresztül. Használata nem igényel szakértelmet.

A **BorderWare™ Mail Gateway™** kulcsrakész megoldást nyújt a levelező rendszer védelmére, a beépített csatolt file vizsgálat és az egyéb szolgáltatások biztonságossá teszik az interneten keresztüli és belső levelezést. Egyedül a browser-ére lesz szüksége.

Kérjük látogasson el még ma a **www.borderware.com** oldalaira, hogy meglelje amit keresett.

Kockázat mentes e-business.
Hogy Önt ne érjék meglepetések...

EMJ

EMJ Hungary Kft.
1145 Budapest, Szugló u. 54.
tel.: 469-6050 fax: 469 6051 e-mail: sales@emj.hu

www.emj.hu

BorderWare™
No risk e-business

ÚJ CD-GYÁR MAGYARORSZÁGON!

CD-ROM

CD-AUDIO

CD-VIDEO

GYÁRTÁS AKÁR 36 ÓRÁN BELÜL

UTÁNGYÁRTÁS AKÁR 12 ÓRÁN BELÜL!

KAZETTAGYÁRTÁS TOVÁBBRA IS TÖKÉLETES MINŐSÉGBEN!

MC&CD KFT.
Budaörs,
Baross u. 77.
Telefon/fax:
(23)416-007
E-mail:
mccd@mccd.hu

GEMOFIS KFT.
Bp, Hungária krt. 131.
Tel: 364-1539,
384-7080 Fax:384-7082

AutoCAD LT 2000i	185.320/51.750
AutoCAD 2000i Hun/Eng	597.870
Acrobat 4.0/Upg.	119.700/47.500
PhotoShop 5.0 Hu.	246.050/103.550
PhotoShop **6.0** En.	303.050/100.700
Illustrator 9.0	208.050/76.000
Delphi 5.0 Std.	44.800
Delphi 5.0 Prof.	200.800/125.600
C++Builder 5.0 Std.	44.800
C++Builder 5.0 Prof.	215.100/112.100
CorelDraw 10	219.000/95.000
Corel 9 Office Edition	55.000
WordPerfect Office oktatási	15.900
Flash 5.0	**147.250/55.100**
Freehand 9.0	199.500/72.200
Win 98 Hun 2.kiad	67.400/35.100
Win Millennium Eng.	**67.400/35.100**
Win Mill. upgr. Win 98 ról	**18.400**
Windows 2000 Hun	**104.100/49.100**
Win 2000 Server 5 User	318.800/159.000
Office2000 Std.Hu	164.600/100.100
Novell SBS server + 5 user	Hívjon
Novell 1 user add on Hun	21.250
Novell NetWare 5.1+ 5 user	288.700
Utilities 2000 Win95/98	13.800
System Works 2000	20.200
VirusBuster 1 user	17.630
McAfee VirusScan 5.0	9.900
F-Secure/F-Prot/ 1 user	56.700
Norton Antivirus 2000 Hun	**12.000**
Süse Linux 7.0 St.	12.540
Süse Linux 7.0 Prof.	16.460
Red Hat Linux 7.0 St.	14.110
Red Hat 7.0 DeLux	29.010
Red Hat 7.0 Prof.	57.620
Profonts 2000 Hun font	**33.000**
WinZip 8.0 Win95/98/NT	11.900
Paint Shop Pro 7.0	36.100
System Commander 2000	26.190

Az árak nettó árak. A 2. ár az upgrade ár.
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk!

Ha előfizet, olcsóbb!

Akció!!!
Január 31-ig.

1 évre 10 416 Ft,
fél évre 5208 Ft.

Telefon: 349-4768

e-mail:
terjesztes@vogel.hu

CHIP

Dynamic 2001 Számítástechnikai Üzlethálózat

Nagykereskedelmek:
1134 Budapest
Kassák L. u. 74.
Tel./fax: 236-0236
9024 Győr
Közép u. 7.
Tel.: (96) 417-608

Kiskereskedelmek:
Eger (36) 410-009
Gyöngyös (37) 313-489
Salgótarján (32) 422-447
Cegléd (53) 321-390
Ózd (48) 570-116
Jászberény (57) 405-077
Esztergom (33) 401-130
Nyerges (33) 457-267

Kellemes karácsonyt kívánunk menden kedves vevőnknek

árlista: www.dynamic.hu

www.notebook.hu

HEWLETT PACKARD Omnibook XE2

Intel Pill 500 — 12,1" TFT kijelzővel
Intel Celeron 500 — 14,1" TFT kijelzővel
64mb memória
5 gb merevlemez
24x CD-rom
56k Internet / Faxmodem
Windows 98 SE HUN, McAffee Virusscan

~~612.000,~~ helyett **498.000,- Ft**

TOSHIBA Satellite 2800-100

Intel Mobile Celeron 650 MHz DVD-vel!
(A kapható modell először nálunk!!)
64mb memória
6 gb merevlemez
8x DVD-rom
13,3" TFT kijelző, 56k Faxmodem
Windows Millenium, Corel Wordperfect Office

~~633.900~~ helyett **579.000,- Ft**

Nem új notebook kínálatunkból:
IBM 486-os **39.000,-**
Dell PENTIUM **80.000,-**
Siemens P166/32/2gb/CD/13.3 TFT kijelző Garanciával! **199.000,-**

RÉSZLETFIZETÉS! HASZNÁLT BESZÁMÍTÁS!

Békés Karácsonyt és Boldog Új Évezredet kíván a

notebook.hu Kft a MIKLANC csoport tagja
H-1012 Budapest, I. Attila út 117.
tel/fax: 375-33-40 v. 355-81-65
notebook@notebook.hu
www.notebook.hu

AKCIÓS nettó árak, az árváltozás jogát fenntartjuk!

Netes file-hordó

Aki gyakran használ FTP programot, szívesebben dolgozik olyan szoftverrel, amely nem csupán egyszerű kliens, hanem mindenféle extrákkal és kényelmi szolgáltatásokkal felszerelt segédprogram is. Nos, a linuxos IglooFTP Pro éppen ilyen.

Nagyon sok FTP kliensprogram esik ki a versenyből a tűzfalak miatt: ha nem tud átmenni rajta, tehát a cég szeparált helyi hálójáról nem tud kijutni a Netre, akkor erősen korlátozott a használhatósága. Szerencsére ezt az IglooFTP-ben megoldották. Az *FTP → Settings → Preferences...* vagy az *Options → Preferences* menüvel előhozható ablakban adhatjuk meg több más paraméter mellett a tűzfalra vonatkozó információkat.

A tűzfal adatainak megadásához a bal oldali listán ki kell nyitnunk az *Advanced* kategóriát, és ekkor megjelenik a listában a *FireWall* elem. Itt a legfontosabb adat a tűzfalgép neve, valamint az, hogy melyik porton fogadja az FTP-kéréseket. Ha a belépéshez felhasználónév és jelszó is tartozik, akkor azt is begépelhetjük, valamint meg kell adnunk a tűzfal típusát. Ha tűzfalon keresztül megyünk ki a Netre, akkor mindenképp be kell kapcsolnunk a tűzfalbeállítások használatát az *Enable firewall access* kapcsolóval. Szükség lehet még a passzív módra, amelyet a *PASV mode* nyomógombbal kapcsolhatunk be. Hogy kell-e ez a beállítás, az a tűzfal típusától függ.

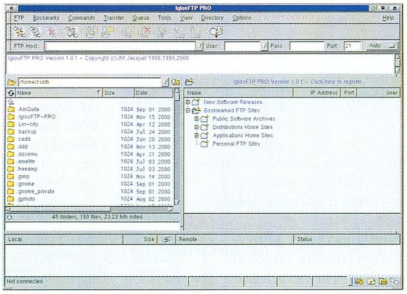

Indul az IglooFTP Pro

Beállítási lehetőségek

Ha már a beállításoknál tartunk, érdemes sorra venni a lehetőségeket. A *General settings* fülre kattintva megadhatjuk az alapbeállítás szerinti felhasználói nevet és jelszót. Ide mindenképp érdemes felvenni az „anonymous" azonosítót és ehhez jelszóként az e-mail címünket – ez gyakran használt megoldás az FTP-s világban –, de ha valahová saját azonosítónk van, akkor érdemes azt is megadni, így később listáról választhatjuk ki az éppen szükségeset, amihez az IglooFTP rögtön hozzáteszi az itt megadott jelszót. Ehhez csupán az *Add* gombot kell megnyomnunk.

Itt adható meg az alapbeállítás szerinti helyi útvonal is. Ez a szolgáltatás nem nyerte el a tetszésemet, mert az IglooFTP minden egyes kapcsolódáskor automatikusan az útvonalban megadott könyvtárra áll. Ha valaki nem szereti, hogy egy program automatikusan vált könyvtárat, ezt a mezőt hagyja üresen. Sajnos ezt nem minden esetben tehetjük meg: ha az *Add* gombbal új azonosító–jelszó párost veszünk fel, akkor az összes mezőt ki kell tölteni – tehát ezt is. Ilyenkor jó szolgálatot tesz az, hogy a „." (pont). Ez az aktuális könyvtárat jelenti.

Az *Appearance* fülre kattintva a program kinézetét állíthatjuk be: megjelenjen-e az eszközléc, a konzolablak, hogyan nézzenek ki az ikonok, legyen-e 3D-s keret, valamint mi minden jelenjen meg a file-okról a helyi és a túloldali listaablakban a név mellett. Itt alapbeállításban minden be van kapcsolva, és ezen nem is nagyon érdemes változtatni.

Az *Applications* fül alatt megadhatjuk azokat a programokat, amelyeket az IglooFTP alól indítani szeretnénk, például az Internet-böngészőt vagy a levelezőprogramot, sőt indíthatunk szövegszerkesztőt is.

Az *Advanced* fül alatt az időtúllépéseket, valamint a küldő- és fogadópufferek méretét állíthatjuk be. Itt adhatjuk meg azt is, mi történjen akkor, amikor az egérrel duplán kattintunk a helyi vagy a távoli gépen lévő file-ra.

A beállítások közül érdemes még megemlíteni a *Cache* fül alatt megadható cache-opciókat és a *Files association* fül alatt beállítható file-összerendeléseket. A *Cache*-nél a távoli gép könyvtárlistájának helyi tárolását kapcsolhatjuk ki és be. Ezzel a könyvtárváltásokat gyorsíthatjuk, mert ha helyi tárolást választunk, csak új könyvtár esetén kell beolvasni a listát. A *Files association* fül alatt a kiterjesztések alapján nézegető- és szerkesztőprogramokat rendelhetünk a file-okhoz, hogy egyetlen kattintással megnézhessük vagy szerkeszthessük az adott file tartalmát.

Kezdődjék a munka!

Miután konfiguráltuk a programot, nézzük, hogyan használhatjuk! Az egérgyülölők és a billentyűzet megszállottjai számára jó hír, hogy szinte az összes művelet elérhető menüből és forrógombbal egyaránt – de az eszközléc beszédes ikonjai is ugyanilyen jól használhatók.

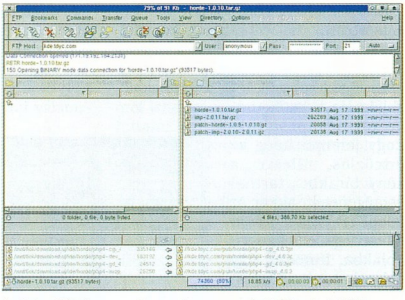

Az IglooFTP éppen a Queue-ban megadott file-okat tölti

Első lépésként az *FTP Host* mezőt kell kitölteni, hogy mely gépre is akarunk belépni. Az IglooFTP megjegyzi az utolsó 15 bejelentkezést, így ezeket a gépeket listáról is választhatjuk, ek-

kor a program automatikusan kitölti a felhasználónév–jelszó–port hármast. Ha új helyre lépünk be, akkor ezeket nekünk kell megadnunk, de előre definiált felhasználónév–jelszó párosokkal ezt is gyorsíthatjuk. Itt adható meg a célgép portja, de ez ritkán szorancs hiányzik, és a *copy* is attól függően használható, hogy honnan hova másolunk, lehet *download* – ez a gyakoribb –, illetve *upload*. A program tudja folytatni a korábban megszakadt file-átvitelt, ha ezt a szerver is támogatja. Szimpatikus, hogy könyvtárakat is tud másolni. A letöltendő file-ok kijelöléséhez érdemes egeret használni, mert a [Shift] és a [Ctrl] gombbal kombinálva sokat könnyít a munkán.

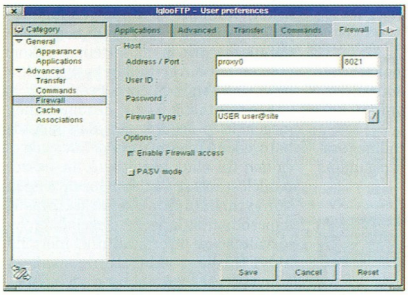

A beállítások legfontosabbika: a tűzfal paramétereinek megadása

Besorozva

Az IglooFTP szolgáltatásai közül talán a Queue (várakozási sor) a leghasznosabb. Az átvitelre kijelölt file-okat eltehetjük a várakozási sorba, majd miután mindent összeválogattunk, egyszerre elindíthatjuk a műveletet. Ez különösen akkor hasznos, ha több könyvtárból is akarunk le- vagy feltölteni file-okat, ugyanis egyszerre mindig csak egy könyvtárban tudunk file-okat kijelölni. Ha nem használjuk a Queue-t, minden könyvtárból külön el kell végeznünk a le- vagy feltöltést, ami nem igényel több időt, de figyelmet igen, hiszen mindegyik könyvtár feldolgozása után be kell avatkoznunk.

A várakozási sor tartalmát az állapotsor fölötti ablakban látjuk. Itt megjelenik az is, melyik file-t honnan hova kell átvinni. A várakozási sor tartalmát módosíthatjuk: a már felvett file-okat törölhetjük, illetve megváltoztathatjuk az átviteli sorrendjüket.

A *Queue* menü *Transfer Queue* parancsával indíthatjuk el a sorban álló file-ok átvitelét. A sikeresen átvitt file-ok törlődnek a sorból. Hibás átvitel esetén a következő file-lal próbálkozik a program, és ha végigment a teljes soron, a sikertelen bejegyzéseknek újra nekikezd. A próbálkozások számát a konfigurációs menüben állíthatjuk be – alapbeállításban kétszer tesz kísérletet az átvitelre.

Egy sor tartalmát elmenthetjük, és később visszatölthetjük – például ha a file-okat délután gyűjtjük össze, de a letöltésüket munkaidő utánra hagyjuk, hogy ne nehezítsük a kollégák netezését.

Amit még érdemes tudni

Az IglooFTP nagyon stabilan működött, kiakasztani egyszer sem sikerült. Ennek azonban ára van: a program nem ingyenes. Bár az Internetről

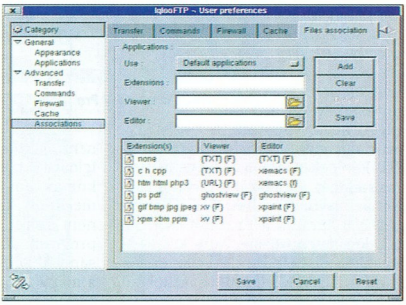

Az IglooFTP alapbeállításban ezeket a programokat használja a kiterjesztések alapján

kott eltérni az alapbeállítás szerinti 21-estől.

Megadtuk az adatokat, tehát kapcsolódhatunk az *FTP* menü *Connect* parancsával vagy a [Ctrl C] gombkombinációval, esetleg az eszközléc első ikonjára kattintva. A kapcsolódás folyamatát a két file-listaablak fölötti nyomkövető ablakban figyelhetjük. Ha sikertelen a kapcsolódás, ott visszanyomozhatjuk, mi volt a hiba, és – ha nálunk van probléma, – mit tehetünk ellene. A hibalehetőségek tárháza elég nagy: rossz azonosítót, jelszót adtunk meg, esetleg elvétettünk valamit a tűzfal beállításakor stb.

Sikeres kapcsolódás esetén az állapotsorban a „not connected" üzenetet a „connected" váltja fel, majd a gyökérkönyvtár listájának beolvasása után file-okkal telik meg a jobb oldali ablak. Ha a konfiguráláskor bekapcsoltuk, hogy jelenjen meg az üdvözlés, illetve a könyvtárakhoz tartozó listaüzenetek, akkor az IglooFTP ezeket külön kiteszi egy kék hátterű ablakba. Innentől úgy dolgozhatunk az IglooFTP-vel, mintha file-kezelő lenne: a bal oldali panelen a helyi gép file-jai láthatók, a jobb oldalin a távoli gépé. A program annyiban persze eltér a file-kezelőktől, hogy a *move* parancs hiányzik.

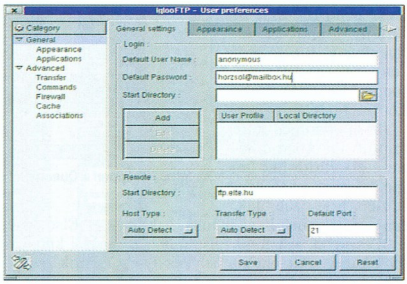

Az alapbeállítás szerint megadandó adatok

szabadon letölthető (www.littleigloo .org), csupán 30 napos próbaidőt engedélyez a fejlesztő cég. A demó mindazt tudja, amit a regisztrált változat, így mindent kipróbálhatunk, sőt az is a becsületünkre van bízva, hogy a 30 nap elteltével mit teszünk: az IglooFTP Pro ugyanis csupán figyelmeztet, hogy ideje lenne regisztráltatnunk a terméket – ám a *Cancel* gombot megnyomva a program továbbra is tökéletesen működik.

Iskolák, egyetemek és nonprofit szervezetek számára a regisztráció ingyenes.

Horváth Zsolt

Csatolt lemezek

A Linux – és a többi Unix – sajátossága, hogy minden lemezegységet, amelyet el szeretnénk érni, először csatolni (mountolni) kell a gyökér file-rendszerünkhöz.

Cikkünkben a mountolás automatizálása mellett foglalkozunk a „fapados" *mount* parancs rejtelmeivel, és bemutatunk néhány grafikus kezelőfelületű alkalmazást, melyek segítségével két kattintással is elvégezhetjük meghajtóink csatolását.

Szerencsére a főképp kezdő felhasználókat megcélzó disztribúciók – például a Mandrake, a Corel vagy a S.u.S.E. Linux – alapból tartalmaznak valamiféle megoldást arra, hogy a mountolást megkönnyítsék. De a Linux működését és lelkivilágát akkor érthetjük meg igazán, ha bepillantunk a „színfalak" mögé, és nem riadunk vissza néhány konfigurációs file átírkálásától. Hiszen a Linux belső világa éppen ott, a „háttérben" tárul fel teljes valójában. A csillogó-villogó grafikus rendszer, amelyet a telepítő három gombnyomással helyezett üzembe, csak a felszínt mutatja.

Mint tudjuk, a Unixok – ellentétben a DOS-szal, a Windowszal, az OS/2-vel és más operációs rendszerekkel – minden különálló lemezegység file-jait a saját, gyökér file-rendszerükhöz csatolják, és így egyetlen, egységes könyvtárstruktúra jön létre. Ez sokkal nagyobb rugalmasságot kínál a felhasználónak, mintha minden file-rendszert különállóan kezelnénk.

Lemezegység mountolásához három dolgot kell tudnunk a csatolni kívánt egységről. Az első: melyik könyvtár alatt szeretnénk elérni a file-okat? A csak ideiglenesen felfúzni kívánt partíciókat, lemezeket érdemes a /mnt könyvtár alá mountolni – például CD-ROM-ot a /mnt/cdrom-ba, floppyt a /mnt/floppy-ba stb.

A második: mi a csatolni kívánt lemezegység eszközének (device) neve? Az elsődleges floppymeghajtóé például /dev/fd0, az első IDE merevlemezé pedig /dev/hda. Ha ennek a merevlemeznek az első partícióját akarjuk mountolni, /dev/hda1-et kell eszköznévnek megadnunk. A CD-olvasót általában a második IDE vezérlő primary bemenetére kötik, tehát ebben az esetben /dev/hdc az eszköze. Egyes disztribúciók telepítés közben megkeresik a CD-olvasót, és készítenek a megfelelő eszközre egy /dev/cdrom nevű linket. Így a /dev/cdrom-ot is megadhatjuk eszközként.

A harmadik: mi a csatolni kívánt file-rendszer típusa? Ha linuxos partícióról van szó, „ext2" a típus, CD-olvasóknál „iso9660", ha pedig windowsos FAT partíciókkal van dolgunk, „vfat" vagy „msdos" stb.

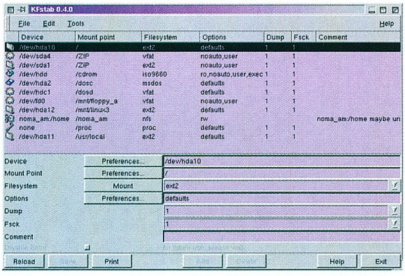

A Kfstabbal könnyedén átszerkeszthetjük a /etc/fstab file-t

A mount parancs

Lemezegységet a *mount* paranccsal tudunk csatlakoztatni. A következőképpen használhatjuk: *mount -t típus eszköznév mountpoint*. A típus a csatolni kívánt file-rendszer típusa, az eszköznév a lemezegység eszköze. A „mountpoint" azt a könyvtárat jelöli, amely alá be akarjuk mountolni például valamelyik partíciót.

Nézzünk példát! Az elsődleges windowsos (FAT) partíciónk adataihoz szeretnénk hozzáférni: *mount -t msdos /dev/hda1 /mnt/c*. E parancs hatására a /mnt/c könyvtár alatt találjuk a Windowsban „C:" néven ismert partíciónkat.

Ha nem sikerül a mountolás, annak általában három oka lehet. Az első, hogy nincs /mnt/c könyvtárunk. Mountpointnak csak létező könyvtárat lehet megadni. A másik ok az lehet, hogy rossz device-t adtunk meg. A legtöbb esetben viszont az a gond, hogy azt a típusú file-rendszert, amit csatolni szeretnénk, nem támogatja a kernelünk. Az alapkernelek (a telepítő által feltett kernelek) szinte kivétel nélkül támogatják a FAT és az ISO 9660 (CD) file-rendszert. Előfordulhat, hogy az adott file-rendszer támogatása modulba került. Ilyenkor a *modprobe* parancs segítségével betölthetjük a megfelelő modult (a fenti esetben: *modprobe msdos*).

A lecsatolást az *umount* paranccsal végezhetjük. Itt elég csak a könyvtárat vagy az eszköznevet megadnunk, például: *umount /mnt/cdrom*.

Mivel ezek a paraméterek többnyire statikusak, beírhatjuk őket a /etc/fstab file-ba, és a következő mountoláskor elég csak a mountpointot vagy az eszköz nevét megadnunk.

Ha megnyitjuk a file-t, láthatjuk, hogy a swap és a gyökér partíciónk (disztribúciótól függően a floppy és a CD-ROM is) már benne van. A /etc/fstab szerkezete egyszerű. Minden lemezegység paramétereit külön sorba kell írni. Az első oszlopba az eszköz neve, a másodikba a mountpoint kerül. A harmadik oszlopban a file-rendszer típusát kell megadni. A következő oszlopban további opciókat határozhatunk meg a mountolásra vonatkozóan. Nézzük a legfontosabbakat!

- *ro:* csak olvasásra mountoljuk a partíciót.
- *rw:* a partíciót olvasni és írni is lehet.
- *nouser:* a partíciót csak a rootfelhasználó tudja csatolni, illetve lefúzni (ennek az opciónak az ellentéte a *user*).
- *auto/noauto:* indításkor csatolja vagy ne csatolja automatikusan a partíciót.
- *exec/noexec:* a felmountolt partícióról lehet vagy nem lehet programokat futtatni.
- *suid/nosuid:* a partícióról lehet vagy nem lehet úgynevezett „Set User-ID"-s programokat futtatni (az ilyen programok öröklik tulajdonosuk jogköreit).
- *defaults:* ha ezt írjuk, akkor a következő opciók érvényesek: rw, nouser, auto, exec, suid.

Az utolsó két paraméter számunkra most érdektelen. Az első szám azt jelöli, hogy rendszerösszeomlás esetén kiírja-e a memória tartalmát a partícióra. A második azt mondja meg, hogy ellenőrizze-e a file-rendszert mountoláskor. A legegyszerűbb, ha mind a két számot 0-ra állítjuk.

Akik az egyszerűbb és kényelmesebb megoldásokat szeretik az /etc/fstab file szerkesztgetésére, azoknak a *Kfstab* nevű alkalmazást ajánljuk ➧ http://kfstab.purespace.de/kfstab/. Ezzel a KDE-s programmal grafikus környezetben, áttekinthetően beállíthatunk mindent.

Ha a *mount*ot „-a" paraméterrel futtatjuk, az minden lemezegységet felmountol, amit a /etc/fstab-ban talál, kivéve azokat, amelyeknél az opciók között szerepel a noauto direktíva.

Számtalan grafikus alkalmazást készítettek a *mount* parancs helyettesítésére. A legegyszerűbb az *fstool*. Ez csak szimpla mountolásra és lecsatolásra alkalmas. A program letölthető gzip és RedHat (RPM) csomagban is a Netről ➧ www.bit.net.au/~bhepple/fstool/.

A *mount.app* nevű alkalmazás már több mindenre használható. A partíciók csatolásán és lefűzésén kívül kiírathatjuk a szabad hely mennyiségét, külön ikont rendelhetünk minden lemezegységhez stb. Ezt az alkalmazást a RedHat és a Debian disztribúcióban is megtaláljuk ➧ http://mountapp.sourceforge.net. A csomag két részből áll: konfigurációs programból (mount.conf) és a főprogramból (mount.app), amely a mountolást és a többi műveletet is végzi. A program a WindowMaker ablakkezelővel használható.

Automatikus mountolás

A Linux már arra is kínál lehetőséget, hogy automatizálhassuk a cserélhető lemezek és partíciók csatolását. Ha KDE-t használunk, akkor könnyű dolgunk van, ugyanis sok disztribúció alapból tartalmazza a *kautorun* nevű alkalmazást, amely leveszi vállunkról a CD-ROM mountolásának problémáit.

Sokkal több lehetőség kínálkozik a *supermount* és az *autofs* nevű csomagban. Ezek beállítása korántsem könnyű, tehát gondot okozhat a kezdő felhasználóknak. Ezért igyekszünk minden lépést részletesen bemutatni.

Nézzük először a supermountot ➧ www.geocities.com/SiliconValley/Lab/8144/supermount.html. Ez kernelpatch, amely többletszolgáltatásokkal egészíti ki a kernelt. Sajnos a patcheket elég lassan frissítik, e cikk írásakor csak a 2.2.14-es kernelhez való supermount patchet találtuk meg a Neten.

A mount.app és az fstool alkalmazás

Telepítsük a kernel forrását, majd töltsük le a supermount patchet, és másoljuk be a kernel forrásához. Adjuk ki a következő parancsot: *cat supermount.diff | patch -sp1*. Ha mindent jól csináltunk, az összetevők kiválasztásánál meg fog jelenni a *Supermount removable media support* is.

Előfordulhat, hogy a disztribúció alapkernele már tartalmazza a supermountot. Erről úgy győződhetünk meg, hogy a következő bekezdésben foglaltak szerint próbálunk supermounttal csatolni egy partíciót. Ha a mountprogram panaszkodik a supermount támogatás hiányára, az azt jelenti, hogy mégsincs ilyen a kernelünkben.

A kernel lefordítása után pedig a supermountot a következőképpen aktiválhatjuk: *mount -t supermount -o <opciók> mountpoint*.

Mint láthatjuk, a supermount úgy került a kernelbe, mintha filerendszer-támogatás lenne. A supermount opciói a következők lehetnek:

- *fs=<típus>:* a filerendszer típusa. Például msdos vagy iso9660.
- *dev=<eszköz>:* a csatolni kívánt lemezegység eszköze, például /dev/cdrom.

Másik alternatíva az *autofs* ➧ ftp://ftp.kernel.org/pub/linux/daemons/autofs. Ez nem kernelpatch, hanem külön csomag, de szüksége van kernelszintű támogatásra is. Az alapkernelek általában tartalmazzák ezt a támogatást. Az autofs démonként fut.

Az autofs fő konfigurációs file-ja a /etc/autofs.master. Itt tudjuk párosítani a mountpointokat a map file-okkal. A map file-ok tartalmazzák a lemezegységek adatait és a mountolás opcióit.

A map file első oszlopában az úgynevezett key vagy ID (azonosító) található. Ez az a név, amellyel hivatkozunk a csatolt lemezegységünkre. Ha az 1. listán szereplő beállításokat vesszük alapul, akkor a CD-ROM-unkat a /mnt/cd, a floppyt pedig a /mnt/floppy könyvtár alatt tudjuk elérni. Az autofs csak akkor mountolja nekünk a kívánt lemezegységet, ha belépünk a könyvtárba. (A könyvtárat sima *ls* paranccsal nem is látjuk addig, amíg az autofs nem mountolta a lemezegységet.)

A második oszlopban a mountoláshoz szükséges opciókat adhatjuk meg, az utolsóban pedig az eszköz nevét. Ezek szinte teljesen megegyeznek a /etc/fstab file-nál tárgyaltakkal.

Garzó András

1. /etc/auto.master

```
# $Id: auto.master,v 1.2 1997/10/06 21:52:03 hpa Exp $
# Sample auto.master file
# Format of this file:
# mountpoint map options
# For details of the format look at autofs(8).
/mnt     /etc/auto.misc
```

2. /etc/auto.misc

```
# $Id: auto.misc,v 1.2 1997/10/06 21:52:04 hpa Exp $
# This is an automounter map and it has the following format
# key [ -mount-options-separated-by-comma ] location
# Details may be found in the autofs(5) manpage

cd  -fstype=iso9660,ro,nodev,nosuid  :/dev/hdc
floppy  -fstype=auto,sync,nodev,nosuid  :/dev/fd0
```

PROCOMP

EGY IGAZÁN JÓ VÁLASZTÁS!

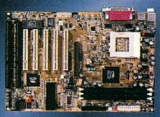

BVD 2A
VIA 694 chipset
FC-PGA / S370
66/150 Mhz, 4x AGP
Integrált IEEE 1394
ATX, ATA 66

BVC 2B
VIA 693a chipset
FC-PGA / S370
66/150 Mhz
ATA 66
AT

BST 1B
SIS 630 chipset
Slot1/FC-PGA/S370
66/150 Mhz, ATA 66
AC '97 32bit Sound
2D/3D VGA128 (4-32MB)
Baby AT, AMR slot

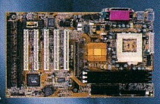

BVC 3A
VIA 693a chipset
FC-PGA / S370
66/150 Mhz
ATA 66
ATX

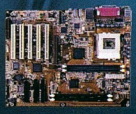

BVKIM
VIA KT133 chipset
Socket A (AMD Duron)
200 Mhz, ATA 66
AC'97 32bit sound
Micro ATX, AMR slot

BIS 2M
INTEL 815 chipset
FC-PGA / S370
66/150 Mhz, ATA 100
AC '97 32bit Sound
4MB VGA, Micro ATX

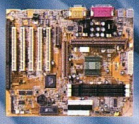

BVK 2A
VIA KT 133 chipset
Socket A (AMD Duron)
AC '97 32bit Sound
200 Mhz, ATA 66
AMR slot, ATX

BST 1M
SIS 630 chipset
FC-PGA / S370
66/150 Mhz, ATA 66
AC '97 32bit Sound
2D/3D VGA128 (4-32MB)
4x AGP Micro ATX

BIW 2B
INTEL 810 chipset
Slot1/FC-PGA/S370
66/150 Mhz, ATA 66
AC '97 32bit Sound
AMR slot, AT

SPEED DEMON 400
- PC-hez IEEE 1394 kártya
- 3 soros 1394 csatlakozó
- 100/200/400 Mbps seb.
- 63 csatlakoztatható külső eszköz
- digitális kamera, scanner
- DVD-ROM, HDD
- 4-6 vezetékes soros busz
- Plug & Play
- Hot-Plugging

AMAZON REPT 400
- IEEE 1394 repeater
- 3 soros 1394 csatlakozó
- 100/200/400 Mbps seb.
- 63 csatlakoztatható külső eszköz
- digitális kamera, scanner
- DVD-ROM, HDD
- alacsony áramfelvétel
- PC/MAC kompatibilis

AMAZON PLUS 400
- IEEE 1394 repeater
- 6 soros 1394 csatlakozó
- 100/200/400 Mbps seb.
- 63 csatlakoztatható külső eszköz
- digitális kamera, scanner
- DVD-ROM, HDD
- alacsony áramfelvétel
- áramellátás a buszról

SPEEDGENIE 400
- PCMCIA IEEE 1394 csatl.
- 100/200/400 Mbps seb.
- 63 csatlakoztatható külső eszköz
- digitális kamera, scanner
- DVD-ROM, HDD
- 4-6 vez. soros busz
- Plug & Play

FEEL THE FIRE!

Flash Design Kft.

A PROCOMP termékek hivatalos forgalmazója.

Bp., 1141 Miskolci u. 51.
Tel.: 302-2177 Fax: 353-2140
Web: www.flashdesign.hu/procomp

ELKÖLTÖZÜNK!

Termékinformáció: (20) 9-328-715

Automex Kft. 1077 Bp., Wesselényi u. 21. Tel.: 461-57-43
Expert Computer Kft. 1139 Bp., Pannónia u. 33. Tel.: 320-33-10
HardverComp Kft. 1117 Bp., Budafoki u. 64. Tel.: 204-53-75
Juventus Team Kft. 1145 Bp., Laky Adolf u. 36. Tel.: 469-58-47
Műszertechnika Computer Rt. 1107 Bp., Szállás u. 21. Tel.: 432-95-29
PC-Partner Kft. 1144 Bp., Limanova tér 25. Tel.: 363-37-38
Professzional Salgótarján Kft. 3100 Salgótarján, Kővár u. 1. Tel.: 32/520-540
Ramiris Rubin Rt. 1134 Budapest, Klapka u. 9 Tel.: 349-53-63
Sowah Kft. 1134 Bp., Lőportár u. 9-11. Tel.: 350-45-39
SZÜV Rt. 1145 Bp., Szugló u. 9-15. Tel.: 363-3688
Unitel City Computer Kft. 1139 Bp., Teve u. 41. Tel.: 239-48-00

Viszonteladók jelentkezését várjuk!

PROCOMP

MEGBÍZHATÓSÁG
HOSSZÚ ÉLETTARTAM

2 ÉV TELJESKÖRŰ GARANCIA

ICANN
Hét új TLD
Mindössze hét új TLD-t fogadott el az ICANN (.aero, .biz, .coop, .info, .museum, .name, .pro). A vesztesek szidják az ICANN-t, mert úgy érzik, hogy a tőkeerős, gazdag cégeket részesítették előnyben.

Vajon Jon Postel hogyan döntött volna? (Postel Obi-Wan Kenobiként)

A WHO valószínűleg valamilyen jogorvoslatot is keres, amiért nem kapta meg a .health TLD-t. *(NK)*

Új elnök
A mostani döntéssel le is járt az ICANN elnökének, Esther Dysonnak a kétéves megbízatása. A szervezet új elnöke Vinton Cerf, akit az Internet atyjának is neveznek. Az ő személye is vitára ad okot, mert bár a hetvenes években ő vezette azt a csoportot, amelyik a TCP/IP-t írta, ma viszont az MCI WorldCom egyik vezetője. Az ICANN bírálói attól tartanak, hogy ez a profitérdekelt szféra további előretörését hozza az ICANN-en belül. Én picit optimistább vagyok. Cerf azt írta Postelről két évvel ezelőtt a megemlékezésében, hogy a problémákra megoldást keresve felteszik majd a kérdést: „Jon mit tett volna?" Ha Cerf valóban így cselekszik, akkor az ICANN jól jár az új elnökkel, aki valóban hiteles végrehajtója lehet Postel szellemi örökségének. *(NK)*

Lázadás
Miközben a gTLD-k bővítése jól-rosszul, de megoldódott, a ccTLD-k problémája nem. A ccTLD az országonkénti felső szintű domain. Az ezeket fenntartó szervezetek sokallják az ICANN-nek fizetendő tagdíjat, ezért valószínűleg kérik majd, hogy minősítsék őket támogató taggá.
Ha ez nem megy, végső esetben más root DNS szervereket választhatnak. Ehhez valószínűleg az elutasított gTLD-k reménybeli regisztrálói is csatlakoznának. A DNS-rendszer hierarchikus, csúcsán a rootszerverek vannak, amelyeket jelenleg az ICANN felügyel. Ezekben található az összes TLD. A hierarchikus felépítésnek az a következménye, hogy ha a ccTLD-t fenntartó szervezet más rootszervert választ (az esélyes a SuperNet, ahonnan az „Obi-Wan Postel" kép is származik), akkor az adott országban működő összes szerver átáll arra. Ez azt jelentené, hogy nemcsak az ICANN által felügyelt TLD-ket látná, hanem az alternatívokat is – mert léteznek ilyenek is. *(NK)*

- www.supernet.net

Beaver's College
Névváltozás
A beaver jelentése magyarul többek között hód. De például Pennsylvaniában találunk Beaver nevű megyét, amelyről elneveztek egy kis női egyetemet 1853-ban, és ez a mai napig működik (persze már koedukált). Mivel a szót a szlengben használják a női nemi szerv rendkívül durva elnevezéseként is, az egyetem Web-helyét több szűrőrendszer is kiszűri mint pornósite-ot.
Ezért az egyetem megváltoztatta a nevét Arcadiára. A tanulság csupán annyi, hogy hihetetlenül ostoba szűrőrendszerek léteznek. *(NK)*

- www.arcadia.edu
- www.beaver.edu

Microsoft, EasyEverything
Fizetős szoftver a kiberkávézókban
A Microsoft használatalapú fizetési koncepciójáról már olvashattak magazinunkban. A világ egyik legnagyobb internetes kávézóláncában, az EasyEverythingben a vendégek már az Office szoftvercsomag szolgáltatásait is igénybe vehetik.

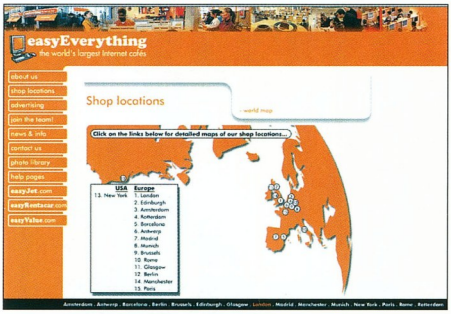

Már fél Európában használhatjuk az Office-t

Ha böngészés közben eszükbe jut egy-egy gondolat, gyorsan lejegyezhetik a Microsoft irodai csomagjával. Ilyenkor be kell fizetniük hozzávetőleg 2 dollárt, amellyel egyszeri alkalomra megváltják az Office használatát. A hírek szerint így akár 12 órára is lehet szoftvert bérelni. *(FL)*

Yahoo!
Francia tiltás
Egy francia bíróság elrendelte, hogy a Yahoo! február 20-ig építsen be szűrőket árverező rendszerébe, hogy a francia polgárok ne tudjanak hozzáférni azokhoz az árverésekhez, amelyeken náci tárgyak is kalapács alá kerülnek.
A határidő lejártával napi 100 ezer francia frank büntetést kell fizetniük addig, amíg nem teljesítik a kirótt feladatot.
A bíróság szakértők meghallgatásával bizonyosodott meg arról, hogy lehetséges a szűrés. Egy tanú – bizonyos Vinton Cerf – elmondta, hogy feltehetően 70%-os hatékonyságú szűrés valósítható meg, de emellett aggodalmát fejezte ki, hogy sérülhet az Internet szabadsága. A Yahoo! ügyvédjei a szabad szólás joga mellett érveltek, és a történeti kutatással példálóztak. A francia döntés valóban vet fel problémákat, de én úgy érzem, hogy a döntés jóval többet használ, mint árt. *(NK)*

SEA-ME-WE-3
Üzemszünet
Az összekötött régiók (Délkelet-Ázsia, Közel-Kelet, Nyugat-Európa) után elnevezett SEA-ME-WE-3 kábel a világ egyik legnagyobb óceán alatti kommunikációs vonala: 40 ezer kilométer hosszú, 39 helyen lép partra, és 40 Gbit/s sávszélességű. November 21-én éjszaka Ausztrália partjainak közelében 24 méter mélyen eltört.
Egy hét alatt sikerült megjavítani, ennek költsége napi egymillió dollár volt. Főleg Ausztráliában, Szingapúrban és Indonéziában voltak gondok a külföldi site-ok elérésével. Az igazi probléma az, hogy egy kábeltörés zavart okozhatott – ez ellentmond az Internet lényegének. Tökéletes csomagkapcsolt hálózatban nincs kritikus pont. Időnként hallhatunk adatokat arról, hogy az Internetről szándékosan vagy véletlenül hány hostot lehetne lekapcsolni úgy, hogy még egyben maradjon, arról azonban még

nem hallottam, hogy vajon a kábelezésre ezek a számok hogyan alakulnak. *(NK)*

Digital View
Interaktív mellékhelyiség

Hát már mellékhelyiségben sincs nyugta az embernek az átkozott Világhálótól?! Angliában jó pár éjszakai mulató, étterem és pub mellékhelyiségébe Viewrinal nevű készüléket szerelnek, ezen keresztül az Internetre lehet kapcsolódni, és miközben a vendég a dolgát végzi, szörfözhet a Hálón. Az ötlet pénzügyileg is megalapozott: a vécébe épített érzékelő rögzíti, hogy a vendég hány hirdetést látott, így a szponzorok pontos képet kaphatnak a vendégekről. A hölgyek részére a Viewloo nevű változatot készítették el, de ezeket a mellékhelyiségek közös terében helyezik el, hogy csökkentsék a várakozás unalmát. *(FL)*

World Internet Forum
Érdeklődés hiányában elmaradt

Elmaradt a Londonba tervezett első World Internet Forum, mert kevesebben jelentkeztek rá, mint ahány előadót meghívtak. A háromnaposra tervezett konferencia célja az lett volna, hogy a kormányokat és az üzleti vállalkozásokat megismertesse az Internet valódi arcával. Több mint száz előadót hívtak meg, közöttük a brit e-commerce minisztert, Patricia Hewittet.
A szervezőket meglepte az érdeklődés hiánya, pedig a magyarázat egyszerű: a konferencia kiagyalásakor még menő téma volt az e-business, azóta a befektetők lelkesedése alábbhagyott, amit az internetes cégek részvényeinek több mint 60%-os zuhanása is jelez. *(FL)*

➧ www.icp.co.uk/wif

Boeing
Internet a levegőben

2001 végétől a Boeing-gépeken utazók T1-es vonal sebességével szörfözhetnek a Neten. Sajnos egyelőre csak az Egyesült Államokban tervezik a szolgáltatás bevezetését.
A kommunikációs kapcsolatot egy pár kétcolos antenna segítségével 6 műhold biztosítja. A rendszert 12–12 katonai és polgári gépen próbálják ki, mondta Scott K. Carson, a Connexion és a Boeing vezetője.

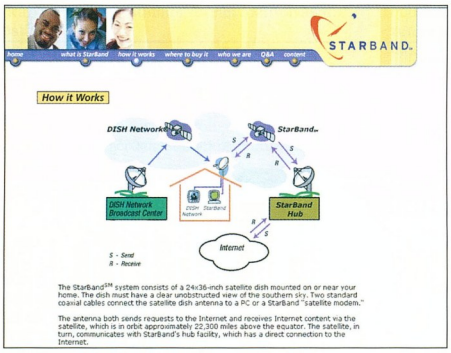

Íme, a kétirányú műholdas kapcsolat

Ne feledjük: a monitor, a billentyűzet által keltett jeleket is le lehet hallgatni egy-két szobányi távolságból, a műholdadóról is biztosan szóródik annyi jel, hogy mondjuk a ház mellé parkoló furgonból jól vehetők legyenek a jelek.
Ezt hatékony tűzfalakkal, másrészt az adatfolyam megfelelő erősségű kódolásával lehet kivédeni. Erre azonban már a szolgáltatónak kell figyelnie, ezért a Starband a 3DES kódolás bevezetését tervezi. *(FL)*

Az érdeklődők már az őszi Comdex 2000-en is találkozhattak a rendszerrel, sőt azt is megtudhatták, hogy a szolgáltatás árát a mobiltelefonokéhoz hasonló nagyságrendűre tervezik. *(FL)*

Starband Communications
Az első kétirányú műholdas Internet

A Starband Communications kétirányú műholdas Internet-kapcsolatot tesz lehetővé akár magán-előfizetőinek is. 500 kbit/s sebességgel tölthetünk le, 150 kbit/s-mal fel, és valódi műholdas kapcsolatot élvezhetünk 60–70 USD (hozzávetőleg 20 ezer Ft) havidíjért.
A szolgáltatást egyelőre csak az Egyesült Államokban lehet használni.
Biztonsági szakértők felhívták a figyelmet arra, hogy a műhold és a számítógép között áramló adatfolyamba könnyű belehallgatni.

Iridium
Van-e élet a halál után?

A Motorola Iridium rendszerét már többször eltemette a szaksajtó. Eközben úgy tűnik, az Iridium újraéled. A megmentő az Iridium Satellite konzorcium, szörfözőtől-böröstől megvásárolta a rendszert. A konzorcium talán már tisztában van azzal, hogy időközben megjelent a GSM rendszer, és igencsak szűk azoknak a köre, akik csak az Iridium révén tudják továbbítani fontos közlendőiket. *(FL)*

Trusted Shops
Megbízható boltok Európában

Megjelent az első olyan európai tanúsítvány, a European Seal of Approval, amely azt jelzi az on-line boltokban vásárlóknak, hogy ezen a helyen figyelnek a személyiségi jogaikra.
Több európai fogyasztóvédő szervezettel és állami intézménnyel közösen a Gerling Insurance Group dolgozta ki.
A tanúsítványt azok kaphatják meg, akik 24 órás on-line vásárlói támogatást adnak, továbbá vállalják a pénz-visszafizetési garanciát. Emellett átvilágítják a jelentkezőket, hogy rendszerükben valóban védettek-e a vásárlók adatai.
A tervek szerint 2001 végére 1250 minősített on-line bolt lesz Európában, és több mint 750 ezer regisztrált vásárló élvezhet védelmet.
A rendszer irányításának jogát a Trusted Shops szervezet kapta meg. *(FL)*

➧ www.trustedshops.de/

P5 Kft
1111 Budapest
Budafoki út. 16-18.
Tel / Fax: 466-2576
www.p5.hu
Viszonteladókat keresünk !
Kép- és hangátvitel kábelezés nélkül
GV30
Speciális ajánlat
Mp3, DVD lejátszókhoz!
ÚJ! VideoLink sorozat
Több km hatótávolság!
Kültéri kivitel
Biztonsági alkalmazások
Telephelyek közötti képátvitel
Helyszíni közvetítések
DUPLA MENNYISÉG FÉLÁR ALATT
inkTec
Tintapatron újratöltő
HP, Canon
Epson, Lexmark
nyomtatókhoz
Kis- és
nagykereskedelem

eDevice, Lavazza
E-mailező kávéautomata

Angliában az eDevice és a Lavazza közösen mutatta be az első olyan kávéautomatát, amely e-mailben kommunikál karbantartójával. A Lavazza e-espressopoint nevű eszköze nemcsak e-mail küldésére képes, ha kifogyott az áruja, vagy karbantartásra van szüksége, hanem az e-mailben érkezett választ is értelmezi. A tervek szerint rövid időn belül több tízezer ilyen automata kihelyezését tervezik. A közeljövő fejlesztési terveiben szerepel, hogy érintésérzékeny kijelzővel szerelik fel az automatákat, ezen keresztül a cég egyedi portálját nézegethetik a kávézók. Mint a példa is mutatja, megindult az Internet átalakulása: egy-két év múlva pusztán kommunikációs technológiát jelent majd, jelenlegi formájában csak a beavatott megszállottak használják majd. *(FL)*

HomeRF
SWAP

Hat óriáscég, a Compaq, az Intel, a Motorola, a National Semiconductor, a Proxim és a Siemens csatlakozott a HomeRF Working Grouphoz, hogy a vezeték nélküli otthoni hálózatok elterjedését és fejlesztését segítsék. A tervek szerint beszállnak a Shared Wireless Access Protocol (SWAP) 2.0 szabvány elkészítésének utolsó fázisába is, amely az 1–10 Mbit/s sebességű, vezeték nélküli átvitelre fogalmaz meg irányelveket. *(FL)*

UDDI
A keresőszerverek halála?

Hamarosan Magyarországon sem fognak megjelenni telefonkönyvek (Franciaországban például régóta nincs), de a szakmai névsorok is hasonló sorsra juthatnak. Iszonyú pénzbe kerül a vastag könyvek évenkénti kinyomtatása, ennél olcsóbb, ha a magánszemélyeknek havonta néhány tudakozóhívást ingyen adnak, a vállalkozások meg úgyis az Interneten keresnek a kapcsolattartásra szolgáló adatbázisokban. Az UDDI (Universal Description, Discovery and Integration) kezdeményezés célja, hogy összekapcsolja az üzleti vállalkozásokat és vásárlóikat. Erre először is egy platformfüggetlen leírás szolgál, ebben az itthoni *Szolgáltatások Jegyzékéhez* hasonlóan a lehetséges szolgáltatások leírása olvasható. Ezekből választhatják ki a vállalkozók a rájuk illőt. A rendszert globális regisztrációs szervezet felügyelné, lehetővé téve, hogy a vásárlók hozzájussanak a szervezetek nevéhez, illetve tevékenységi köréhez. A kezdeményezést támogatja többek között az Ariba, a Compaq, a Dell, az IBM, az ICG és a Microsoft. Az ötlet jó, de nagy a bukásának esélye, ugyanis ilyen nemzetközi adatbázisban minden cég a lehető legtöbb helyen szeretne szerepelni, ezért a hazai helyzethez hasonlóan sokkal több tevékenységet jelölnének meg, mint amennyivel valóban foglalkoznak.
Ennél talán jobb lenne olyan nyitott, a vásárlók által készített adatbázis, amelybe a valós adatok kerülnének a tevékenységekről. *(FL)*

Fazakas László (FL), Négyesi Károly (NK)

E-képeslapok

Közeledik a karácsony. Szeretteinknek, rokonainknak, ismerőseinknek ilyenkor üdvözlőlapot, levelet küldünk. Ezt azonban az Internet jóvoltából elektronikus úton is megtehetjük az on-line képeslapküldők segítségével.

A húsvéti, karácsonyi és újévi ünnepek táján a világi postaládák megtelnek képeslapokkal és üdvözlőlevelekkel, a vállalati postafiókok pedig protokoll jellegű jókívánságokkal. Utóbbiaknak azonban – ha tetszik, ha nem – elolvasás után (vagy előtt) jó része azonnal a szemétkosárban végzi. Az ilyen levelek egy részét remekül ki tudjuk váltani valamelyik elektronikus képeslapküldő szolgáltatással. Ezeknek ma már annyi fajtája létezik az Interneten, hogy biztosan mindenki talál olyat, amelyik kedvére való, és jó szívvel tud küldeni a kínálatából ismerőseinek.

A képeslapküldő szolgáltatások voltaképpen két csatornán működnek: egyaránt kihasználják az e-mail személyreszabott voltát és a World Wide Web kiszolgálóinak jóval nagyobb tárolókapacitását. Ha tehát eszünkbe jut, hogy valakinek elektronikus képeslapot akarunk küldeni, találnunk kell egy, a stílusunkhoz és a kívánságunkhoz közel álló szolgáltatást. Ebben segíthetnek az alább felsorolt Web-helyek.

Ezután ki kell választanunk az (animált) képet, fotót, puszit vagy virágot, írni hozzá némi szöveget, majd megadni a címzett nevét, e-mail címét, és esetleg a sajátunkat is.

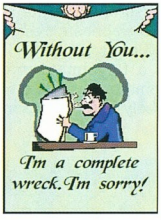

Bocsánat – férfiaknak jól jöhet...

A legtöbb site ezután lehetővé teszi az elkészült képeslap megtekintését úgy, ahogy majd a címzett is látni fogja. Az elküldés után a szolgáltató szerverén tárolódik az oldal, a címzett pedig e-mailt kap, amely azt a Web-címet tartalmazza, ahol a neki küldött képeslap megtalálható. A linkre kattintva betöltődik a képeslap.

Ez a módszer azért jó, mert így a – többnyire kis tárkapacitású postafiókot birtokló – címzettnek nem ezzel telik meg a postafiókja. A képeslapot akkor tölti le, amikor akarja, és nem akkor, amikor levelet akar olvasni.

Gyöngyszemek

Cikkünk keretei között nincs módunk az összes felsorolt site bemutatására, a legérdekesebbekre fogunk szorítkozni. A grafikus képeslapküldők mindenféle vicces, esetenként mozgó ábrái közül talán a GeoCities szerverén található micimackós szolgáltatás a legérdekesebb, ahol kizárólag Milne mesehősei a grafikák szereplői.

Micimackó és Malacka egy képeslapon

Virtuális puszi – rúzsos képernyő

A BlueMountainhoz hasonló többi site sok kategóriában sok grafikát tartalmaz, ám ez képes MIDI alafestő zenét is megszólaltatni a képeslap megtekintésekor. További érdekességet jelentenek a képeslapküldővel kombinált emlékeztetőszolgálatok, amelyek a beállított dátumot előre jelzik a felhasználónak e-mailben.

A távolság áthidalására legjobban „használható" szolgáltatások azok, amelyek puszit, csókot vagy ölelést közvetítenek. A virtuális puszi földrészeken is keresztülér pillanatok alatt. Ez az egymástól vita miatt távol levő pároknak is segíthet e szűkös napokon, de ilyen esetekre sokkal jobban ajánljuk a Gazoo's Gold elektronikus bocsánatkérő szolgáltatását, amely bizonyos esetekben az uraknak jöhet nagyon jól...

●

A névtelenül vagy ismeretlen embereknek küldött elektronikus képeslapok kéretlen e-mailnek számítanak – aki ilyet küld, az megsérti az internetes etikett szabályait. Ne éljünk vissza a névtelenséggel, használjuk arra a képeslapküldés lehetőségét, amire kitalálták: kedveskedésre...

Giczy Gergő

Grafikus képeslap:
- www.bluemountain.com
- www.blab.com
- www.e-cards.com
- www.tulipsandbears.com
- www.nicecards.com
- www.geocities.com /EnchantedForest/Dell /9779/card.htm

Fotóképeslap:
- www.q.com
- www.animalcard.com
- www.afreegreetingcard.com
- www.virtualpresents.com

Képeslap- és emlékeztetőszolgálat:
- www.card4you.com
- www.tellall.com
- www.regards.com

Párkapcsolat:
- www.virtualkiss.com
- www.hugkiss.com
- www.cyberkisses.com
- http://cards.lovingyou.com
- www.gazoo.net/card.htm
- www.geocities.com /Paris/Rue/4700/
- www.lovecards.com
- www.whodoyoulove.com/love-cards

Virág:
- http://virtualkiss.pcflowers.com

Magánlakás a Hálón

Ma már majdnem minden jelentősebb cégnek, vállalatnak van Web-helye. Szinte presztízskérdéssé vált, hogy az internetes cím domainrésze kizárólag az adott vállalat nevét tartalmazza. De mi a helyzet a magánfelhasználókkal?

Félreértés ne essék: a magánemberek (természetes személyek) pontosan ugyanolyan domainbejegyzési jogokkal bírnak, mint bármelyik cég vagy vállalat (jogi személy).

A bökkenő csak azzal van, hogy a szolgáltatás nem ingyenes, pontosabban az kerül pénzbe, hogy a bejegyzett domainnév mutasson is valahova, ahol tartalom lakozik. Enélkül ugyanis a személyre szóló domainnév és az ez alatt bemutatni kívánt tartalom sohasem fog találkozni, hiszen nincs kapcsolat közöttük.

Ezt a kapcsolatot domainnév-karbantartás címen szolgáltatásként árulják az ezzel foglalkozó cégek.

A bejegyzés árát még ki lehet bírni, a karbantartásért havonta kért összeg azonban akár egy vezetékesvagy mobiltelefon-előfizetés árába is belekerül. Márpedig a magánszemélyek általában ritkán használják üzleti – tehát hasznot hozó – tevékenységre saját Web-oldalaikat, így miért fizetnének érte?

Ez jól látszik a magánoldalak URL-jein is: http://www.szolgáltató.hu/felhasználó – és ez még a viszonylag rövid megoldások közé tartozik. Az ilyen címeket nehéz megjegyezni, ráadásul legtöbbször nem is hangzanak valami jól. A megoldás az lehet, ha valaki saját domainnevet (vagy domainnévrészt) használ. Ez azonban pénzbe kerül.

Egy lehetséges kerülőút, hogy valamelyik ingyenes szolgáltatót vesszük igénybe a célra. Ezek a saját domainnevért (például www.giczy.com) csak minimális évi bérleti díjat kérnek (15–25 USD), a saját aldomainnevért (például giczy.50megs.com) pedig el kell viselnünk a reklámokat, amelyekkel végül is fizetünk a szolgáltatásért. A reklám lehet beugró (popup) ablak, reklámcsík (banner) vagy keret (frame). (Persze némi HTML-programozói tudással üzembiztosan ki lehet kerülni a reklámokat – aztán ki-ki számoljon el a lelkiismeretével.)

Lehet olyan szolgáltatót is találni, amelyik reklám nélkül ad nekünk aldomainnevet. Problémát náluk esetleg a szűk sávszélesség okozhat, de nem kötelező, hogy az aldomainnév és a tartalom egy helyen legyen. Elég, ha az aldomainnevet szolgáltató szerverén csak egy kezdőoldalt tárolunk, amely átirányítja (redirect) a böngészőprogramot egy másik ingyenes szolgáltató gépére, ahol nagyobb a sávszélesség.

Az ilyen „őszvér megoldás" magánszemélyeknek is lehetővé teszi a saját domainnév használatát elviselhető sávszélességgel, ráadásul teljesen ingyen és – kis HTML-programozói tudással – esetleg reklámmentesen.

Szolgáltatók

Az elinduláshoz segítségül összeválogattunk néhány szolgáltatót, ahol érdemes elindulni. A felsorolt kategóriák korántsem teljesek, de figyeltünk arra, hogy mindenhol lehető-

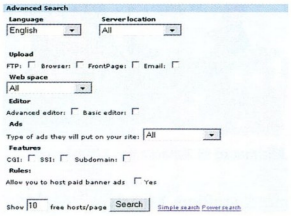

Keresési szempontok...

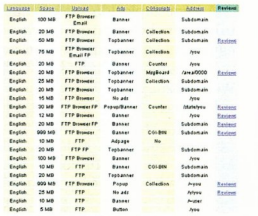

...és találatok

Saját domainnév – ingyen

ség legyen FTP-s feltöltésre és CGI scriptek futtatására. Akit nem elégítenek ki az itt felsorolt szolgáltatások lehetőségei, a webhostkeresőkkel újabbakat találhat.

Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy az ilyen domainnév alatt lévő tárterületen vesszőzes tiltott információt (például gyermekpornó, terrorista cselekményekhez szükséges információ stb.) elhelyezni, ugyanis a várható következmények nem biztos, hogy kimerülnek az oldalak eltávolításában...

Giczy Gergő

Saját (bérelt) domain reklám nélkül:
- www.doteasy.com
- www.openhosting.co.uk

Saját aldomain reklámmal:
- www.ascensionweb.com
- webhosting.bootbox.net
- www.jumpworld.net
- www.sfxserve.co.uk
- www.surecity.com
- www.virtualave.net
- www.webprovider.com
- www.vr9.com
- www.xoasis.com
- www.50megs.com

Saját aldomain reklám nélkül:
- hosting.jmwebdesigns.com
- www.freesqlhost.com

Saját „/felhasználó" tárhely reklám nélkül:
- www.fthosting.net
- www.marmoset.net
- > www.freeshell.org
- www.shoon.net

Webhostkereső:
- www.freewebspace.net
- www.hostspot.com

radix FP40i és FP40D – minden körülmények között használható, hordozható, strapabíró nyomtatók

- IrDA szabványnak megfelelő vagy "D" csatlakozón keresztüli adatátvitel,
- Robusztus tervezésének köszönhetően mindenféle körülmények között használható,
- Könnyűsúlyú,
- Könnyen használható,
- Hangjelzéssel kiegészített nyomtatási állapot jelző rendszer,
- Microsoft® Windows™ meghajtó.

A Radix FP40i típusjelű nyomtató a legkíméletlenebb környezetekben történő termikus nyomtatás és a páratlan színvonalú teljesítőképesség megvalósítása érdekében a legmodernebb infravörös technikára épülő, kábelnélküli adatátvitelt használja. Ideálisan használható olyan esetekben, amikor a gyors és magas minőségi követelményeket támasztó nyomtatást a megbízható áramellátást biztosító csatlakozási lehetőségtől távol eső helyen kell megvalósítani.

Forgalmazó:

SMP Kft. Tel: 350-0464, www.smp.hu

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c Tel.: 372-7180 fax: 372-7181
info@gamaxnet.hu www.gamaxnet.hu

Alaplapok
Amptron, Abit, Acorp, Asus

Monitorok
Likom, Proview
3 év garanciával!

HDD-k
Quantum, Seagate, Fujitsu

Faxmodemek, hangkártyák, monitorvezérlők, CPU-k, memóriamodulok, CD-ROM-ok, számítógépkiegészítők, házak.

Számítástechnikai termékek széles választékával, folyamatos raktárkészlettel állunk rendelkezésére!

ASUS®
ABIT Your Reliable Partner
ACORP® INTERNATIONAL

HB-Computer Kft.
számítástechnikai nagykereskedés
VISZONTELADÓKNAK

1135 Budapest,
Reitter Ferenc u. 28/a.

Tel./fax:
320-3637
239-0590

Amptron®

Xircom RealPort2 CardBus 10/100 Ethernet PC Card

Mobil háló integrált csatlakozóval

Előző számunkban már bemutattunk egy Xircom PC Card kártyát, amelyre gyárilag integrálták az ISDN csatlakozót. A képen látható termék kívülről szinte megszólalásig hasonlít ISDN csatlakozós testvéréhez, de ez 10/100 Mbit/s adatátviteli sebességű Ethernet-csatolót rejt magában. A CardBus Ethernet fizikailag kompatibilis a Xircom PC Card szabványú kártyacsaládjával, ugyanúgy a bal oldalon helyezkedik el a csatlakozó, mint ISDN-es társán – ez mindegyik Xircom PC Card kártyára igaz. A felhasználónak azonban nem szükséges zavarba esnie: ha két kártyát kíván használni a mobilgépben, csak fordítsa meg az egyiket, és máris befernek egymás fölé a szűk csatlakozónyílásba.

További érdekessége e kártyáknak, hogy a hálózati aktivitást (hasznos forgalmat, adatátviteli kérelmeket) egészen sajátos módon jelzik. Az állapotjelző LED-et a csatlakozó mélyedésébe építették be, így működés közben az átlátszó RJ-45-ös dugót világítja ki.

A kártya nettó ára 49555 Ft, a garancia a kártya egész élettartamára szól.

Giczy Gergő

- Sprint Computer ☎ 210-4835
- www.sprint.hu
- www.xircom.com
- Mobil ISDN – CHIP, 2000/12/168

RealPort2 CardBus 10/100 Ethernet PC Card – fizikai kompatibilitás

Eicon Diva Server BRI-2M ISDN

Irodai ISDN

Bár az ISDN terminéladapterekről már többször is írtunk magazinunkban, de a kifejezetten szerverekbe szánt eszközeik még itthon sem igazán elterjedtek.

Miben különbözik egy szerverbe szánt ISDN adapter az átlagos ISDN kártyáktól? Az első és legfontosabb jellemző, hogy sokkal kevésbé terheli a processzort, ugyanis aktív elemeket is tartalmaz. Ezt ebben az esetben a kártyára épített RISC mikroprocesszor és két DSP (Digital Signal Processor) segítségével valósították meg a fejlesztők. Ebből a megoldásból fakad, hogy a Diva Server analóg modemként is működhet, így lehetőséget teremt a hagyományos faxokkal, modemekkel való kapcsolattartásra. Ez nagy előny, hiszen így nincs szükségünk az ISDN terminéladapter mellé hagyományos modemre, sőt az ISDN-BRI-t (a megszokott kétszer 64 kbit/s-os digitális csatorna neve) használva egyszerre akár két V.90-es (56 kbit/s sebességű) modemes kapcsolatot is létesíthetünk. A DSP alkalmazásából fakadó másik előny, hogy könnyű követni a telekommunikációs szabványok változását: pusztán szoftvert kell cserélni kártyánkon.

Kezdetben csodálkoztunk a kártyás megoldáson, de hamar rá kell jönnünk, hogy szerverbe szánt megoldásról lévén szó, sokkal nagyobb teljesítményt és kisebb erőforrásigényt lehet elérni így. A szokványos modemek, illetve olcsóbb ISDN-eszközök ugyanis a soros (COM), illetve USB portot használják, ami asztali gépeknél nem okoz látványos sebességcsökkenést, de szervernél már megengedhetetlen terhelést jelenthetnek a processzornak.

Mindezen túlmenően az Eicon kártyáját olyan helyeken is jól lehet használni, ahol munkatársaink otthonról vagy útközben kérdezik le adataikat szerverünkről, esetleg telephelyek közötti összeköttetést kell megoldani.

Mindezt a hozzá adott, Windows NT/2000 alatt használható, RAS-t támogató vezérlőprogram segítségével tehetjük meg.

A Diva Server kártya telepítése Windows 2000 alatt nagyon egyszerű volt. Valódi plug and play egységként villámgyorsan települt: a szükséges vezérlőprogramokat már eleve tartalmazta a Windows 2000. Jó érzés volt, hogy a beállítások közzött csupán az ISDN-telefonszámainkat kérdezte a kártya, nem kellett az IRQ- és egyéb beállításokkal bajlódni.

A Diva Server BRI-2M-et alapvetően olyan irodákba ajánljuk, ahol már működik kommunikációs célú szerver, és az ISDN-BRI kapcsolat megfelel a kommunikációs igényeknek.

A kártya segítségével faxátjárót alakíthatnak ki, és például a Symantec WinFaxát használva könnyen megoldhatják a központi faxkezelést.

A banki terminálprogramok is használhatók a kártyával, és ami a legfontosabb: központi, akár kétcsatornás Internet-elérést is megvalósíthatunk vele.

A még nagyobb igényűek faxbankot vagy hangpostarendszert is kialakíthatnak irodájuk számára.

Fontosnak érezzük megemlíteni, hogy az Eicon Web-helyéről gyorsan hozzájutottunk a vezérlőprogram legújabb verziójához, így maximálisan elégedettek voltunk a technikai támogatással is.

Az Eicon Diva Server BRI-2M ISDN nettó ára 174160 Ft, a garancia 5 év.

Fazakas László

- www.eicon.com
- www.modem.hu
- Sci-Modem ☎ 465-5033

Eicon Diva Server BRI-2M – ISDN-kapcsolat erőforrásmentes irodai elosztására

TOPINFO®

Y2K GARANCIA

Integrált Vállalatirányitási Rendszer

Pénzügy-számvitel-tervezés
Kereskedelem és logisztika
Tárgyieszköz és beruházás
Humánpolitika
Vezetői információ, controlling

Windows NT, Windows 9x, Novell, Unix környezetben,
ORACLE, Ms-SQL adatbáziskezelővel, egy gépen is.

"A győztes kombinánció"

TOPSOFT Rendszerház Rt.
1027. Budapest, Kapás u. 11-15
tel: 457-9200, fax: 457-9201
homepage: www.topsoft.hu
e-mail: sales@topsoft.hu

"A jelen filozófiája, a jövő technológiája"

A hatodik

Nem kevesebb mint két és fél évi fejlesztés után megjelent a végleges Netscape 6. A preview változatokhoz képest nem hoz igazi újítást, inkább csak tovább csiszolták a szolgáltatásait.

A Netscape 6 megjelenésével egy időben a Netscape.com portál is átalakult, az új szerkezetben a különböző témák különálló színes, vízszintes csíkot kaptak. Érdekes lesz megfigyelni, követni fogják-e más portálok ezt a koncepciót.

A programra visszatérve, a legszembetűnőbb változás az új, 3D-s jellegű felület. Akinek ez nem tetszik, a Netscape „Theme park" kollekciójából rögvest másikat szerezhet helyette.

De nemcsak „skinezni" lehet, hanem mivel a program kezelőfelületét is a Gecko motor jeleníti meg, elméletileg akár teljesen új felületek is készíthetők hozzá. Alig várjuk, milyen Netscape–Mozilla-mutánsokkal fognak előállni a független fejlesztők.

A lapunkban is ismertetett előzetes verziók minden szolgáltatása megmaradt, és a programozók igyekeztek betömködni az ezekben tátongó réseket is. Így például már ki lehet nyomtatni a Web-oldalakat, és elkészültek az e-mail kliens hiányzó részei (kivéve az LDAP címtárelérést). Címjegyzékünket a végleges változatban már tudjuk szinkronizálni a netscape.com webes címjegyzékével, de ez a változat sem nyújtja a tenyérgépekkel való szinkronizáció lehetőségét, ami pedig a korábbi Netscape-ekben megvolt.

A leggyakrabban nézegetett információk gyors elérésére hivatott *My Sidebar* is tovább finomodott, kényelmesen ki- és bekapcsolhatjuk az egyes füleket, és a kezdeti sokk elkerülésére telepítéskor csak a legfontosabbak kapcsolódnak be. Sajnos a *Search* rész továbbra sem támogatja az összes népszerűbb keresőt. A profibb felhasználóknak nagyon kellemes szolgáltatás, hogy a könyvjelzőkhöz kulcsszót rendelhetnek, amelyet a címsorba beírva rögtön az adott helyre ugrik a böngésző. Így nem kell a teljes címet mindig bepötyögni vagy az idővel méretesre duzzadó listában keresgélni. Modulárissá vált a telepítő, így nemcsak egyetlen hatalmas csomagként tölthetjük le a Netscape-et, hanem a szükségtelen részeket teljesen el is hagyhatjuk (természetesen ez a CHIP-CD-tulajdonoskanak nem okozhat problémát).

Az egyik fő újdonság a variálható kinézet

A Java programkák futtatásáról a Sun Java plug-inje gondoskodik, így a legfrissebb Java-specifikációknak megfelelő appletek is elindíthatók. Cserében a Netscape indításakor meg kell várni a Java-platform betöltését, ami még gyors gépeken is jó pár másodpercbe telik.

A biztonságukat és személyes információikat féltők számára tovább fejlesztették a cookie-kezelőt, és már teljes képességű a jelszavakat biztonságosan tároló rész is. Mielőtt azonban ide mentjük legtitkosabb kódjainkat, érdemes néhány hónapot várni az első feltörési kísérletek eredményére.

Stabilitás

Meglepően kevésszer fagyott le a Netscape 6, mind a preview változathoz, mint a 4.x-ekhez képest. Ez nem jelenti azt, hogy tökéletes lenne, jó pár helyen tapaszta ltunk furcsa működést, hiányzó feliratokat vagy éppen elkóborolt tooltipeket. Remélhetőleg a 6.1-es verzióban már eltűnnek ezek az apró, de kiábrándító hibák.

Versenytársak

Joggal merül fel a kérdés: vajon jobb-e az új Netscape az Internet Explorernél vagy az Operánál? A válasz leginkább attól függ, mi a fontos az adott felhasználónak. Lassú gépeken és egzotikus platformokon egyértelműen győz az Opera. Ha a HTML-szabványok pontos követéséről van szó, hajszállal vezet a Netscape az Opera előtt, míg az Internet Explorer jó pár méterrel követi csak őket.

Ha viszont a kényelmes felület és az összehangolt szolgáltatáscsomag a cél, az Internet Explorer nagyon jó pozícióból indul. Kicsit fura, de a Netscape 6-

nak a szabadforrású ikertestvére, a Mozilla is versenytársa, ugyanis néhány lehetőségét üzleti megfontolásokból kihagyták a „hivatalos" Netscape-ből. Így például béta szinten már kipróbálható az LDAP elérés, és beépített IRC klienst is kapunk.

Kerecsen Tamás

- http://home.netscape.com/browsers/6
- www.mozilla.org

Interaktív Web-oldalak

Az internetes tartalommegjelenítés egyre inkább felrúgja az egyoldalú kommunikáció régi hagyományait. Milyen módszerekkel hozható létre az Interneten a valós világ minél hűbb digitális mása?

A kezdetekben egy hiperszöveges oldal már önmagában csodának számított a sok keresztülhivatkozás megvalósítása miatt. A szöveg bármelyik részéből egyetlen kattintással egy teljesen új dokumentum tűnt elő, ahonnan újabb oldalakra juthattunk el. Nem sokkal később már grafikus feliratok és képek díszítették az oldalakat. A grafikai elemek ugyanúgy „linkké" válhatnak, mint a mezei szöveg bármelyik része. A grafikának köszönhetően az oldalak sokkal esztétikusabb megjelenítést tettek lehetővé az Interneten keresztül. Manapság rengeteg helyről tölthetők le például elektronikus könyvek. Az állóképek kibővítése gyanánt megjelentek a mozgóképek és a videofelvételek. Legnagyobb hátrányuk a nagy sávszélességigény, ami arra késztette a fejlesztőket, hogy minél kisebb file-okba sűrítsenek jó minőségű videókat. Az eredmény számos tömörítési szabvány megjelenése lett.

A látványos megoldások és a csinos külalak ellenére azonban a legszebben elkészített oldalak is statikusak maradtak. Megjelentek a szörföző ember monitorán, de semmilyen kapcsolatba nem léptek vele. Mára kifejlesztettek néhány megoldást, melyekkel a képek dinamikussá, az oldalak pedig interaktívvá válhatnak.

Leszálláshoz kérjük bekapcsolni az öveket!

QuickTime és iPix

A HTML dokumentumokba beágyazott képek látványossá teszik az oldalakat. Azonban még vonzóbbá, ha interaktívvá tesszük őket azáltal, hogy a képek nemcsak beépülnek az oldalakba, hanem a szörföző ember alakíthatja, beleszólhat a kinézetükbe. Essen szó most két, ezen a területen bevált megoldásról.

Tulajdonképpen riválisnak is tekinthető az Apple cég QuickTime technológiára épülő QuickTime VR-je és az Internet Picture Corporation iPix megoldása. Mindkettő virtuális panorámát tár a szemünk elé, az egér mozgatásával körbefordulhatunk, körülnézhetünk az adott helyszínen úgy, mintha tényleg ott állnánk. Rendkívül látványos, de ahhoz, hogy lássunk is belőle valamit, a böngészőnek szüksége van egy kis kiegészítőre. Szerencsére ezt a kiegészítőt az Internet Explorerhez és a Netscape Navigatorhoz ingyen hozzáférhetővé tették gyártóik.

Virtuális toronyházak: mintha valóban ott lennénk

Az Apple 1995-ben mutatta be a QuickTime Media Layer új elemét, a QuickTime VR-t. Azóta sok változáson ment keresztül, mire elérte mai formáját. Két fő típusa közül az egyik a „panorámamozi", ilyenkor a valós világ egy pillanatáról készítünk panorámafelvételt. A másik az objektummozi, ekkor egy tárgyat lehet körbejárni a VR technológiának köszönhetően. Ez kicsit egyszerűbb feladat, hiszen a tárgy nem változik minden pillanatban, a valós világ azonban igen. Ezt a QuickTime Playerrel vissza lehet játszani. Noha ezeknek a file-oknak a kiterjesztése .MOV, nem tartalmaznak mozit.

Felvetődik a kérdés, hogy mekkora helyet foglal el egy ilyen file? Meglepően keveset. Az iPix képek már 50 Kbyte-ba belesűrítenek egy teljes 360 fokos képet – persze kis felbontásban. A nagyobb felbontás és jobb minőség akár 2 Mbyte-os végeredményt is hozhat. A QuickTime VR file-jai picit nagyobbak.

Elkészítésükben lényegesen eltér a két módszer. A QuickTime VR-nél a panorámakép egy hengerre feszül. Ebből adódik a vertikális irányú mozgáskorlátozás, hiszen a henger teteje lapos, így nem tudunk például az égbolt tetejére nézni. A panorámaképet egyszerű fényképezőgéppel is létre lehet hozni úgy, hogy összeillesztünk több képet.

Az iPix technológiánál a panoráma képe két félgömbre feszül fel, így a

- www.apple.com/quicktime/qtvr
- www.cult3d.com
- www.discreet.com
- www.ipix.com
- www.metastream.com
- www.pulse3d.com
- www.s21net.com
- www.viewpoint.com

vertikális mozgás is teljesen 360 fokos, akárcsak a horizontális.

Nagy az ára ennek, mert az ilyen képek elkészítéséhez sokkal drágább optikai eszköz, halszemoptika szükséges.

Mindkét megoldás hasonlóképpen ágyazható be a HTML oldalakba. A MOV kiterjesztésű file-okat az EMBEDDED taggel lehet beilleszteni, innentől kezdve a plug-in futtatni tudja azokat.

Paraméterezhető, más dolga nincs is vele a webmesternek, a többit a böngészőre lehet bízni. Az iPixnél is működik ez a megoldás. De itt van egy másik lehetőség is, a Java. Ilyenkor Java programka jeleníti meg a képet – a programka nem más, mint egy „iPix Viewer".

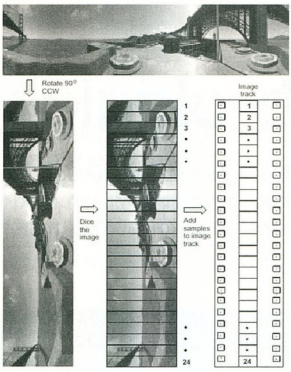

Így áll össze egy virtuális QuickTime mozi

3D-s Internet

Az eddig említett megoldások is interaktívak, de vajon kialakulhat-e még közvetlenebb kapcsolat az ember és az Internet között? Vannak olyan megoldások, amelyekkel életet vihetünk a Web-oldalakba, ezáltal sokkal intelligensebbé és emberközelibbé válnak. Már ma is számos cég használja ezeket termékeik bemutatására, reklámozására, „kipróbálására". Az internetes áruházaknak hatalmas előny, hogy termékeikről nemcsak képet láthat az érdeklődő, hanem körbeforgathatja, belemehet, működtetheti azt. Az előbbi módszereknél, szont itt ténylegesen 3D-s objektumokkal kell dolgozni.

Találkozhatunk olyan webes megjelenítéssel, amikor egy tárgy 3D-s, valósághű leképezése jelenik meg a böngészőablakban. Ekkor a cél általában egy termék minél realisztikusabb bemutatása az Interneten keresztül. A tárgy forgatható, hihetetlen mértékben nagyítható, és a látvány minősége ennek ellenére sem romlik. Mindez belefér egy pár Kbyte-os vektoros file-ba.

Autóvásárláshoz nem kell az üzletbe menni

A következő lépésben a tárgy nemcsak megjelenik előttünk, hanem működtethetjük is azt. Például kinyitjuk egy autó ajtaját, bekapcsoljuk lámpáit, sőt be is indíthatjuk, így annak mozgása sem marad titok a vásárlók előtt.

Az élettelen dolgok megjelenítése sem könnyű az Interneten, de még ennél is nehezebb az élő karakterek mozgásának bemutatása. Ilyenkor egy karakterisztikus figura mozog a képernyőn és a felhasználó beleszólhat a történésekbe. A karakterek reagálnak a felhasználó utasításaira, azoknak megfelelően mozognak.

A Muppet Show figuráival az Interneten is játszhatunk

bár háromdimenziós térben mozogtunk, valójában köznapi fényképekből állt össze a végleges forma. Végül a teljes környezet virtuális megvalósításához értünk el. Ezt leginkább az internetes áruházak használják, például a Népszabadság Internet Plazája.

Ilyenkor teljes egészében körülveszi az internetezőt a 3D-s virtuális világ, mivel így hasonlít legjobban a valós világ áruházaihoz.

Hogyan jön létre mindez? A modellt el kell készíteni arra alkalmas programmal. Amikor kész, a testen vagy karakteren külön programmal hozzák létre a Webre szánt mozgásokat.

E programok különálló szoftverek lehetnek, vagy beépülhetnek egy komplett 3D-s animációs szoftverbe, például a 3D Studióba. Itt minden olyan eseményt elkészítenek, amelyet a Weben is lát majd a látogató. Amikor kész a file, a Web-szerverre kerül. Innen töltik le a böngészőprogramok a megjelenítéshez.

A HTML dokumentumban csak hivatkozás mutat a file-ra, amelyet majd a böngésző fog kezelni. Pontosabban ahhoz, hogy olvasni tudja, szüksége van egy kiegészítő eszközre, amely képessé teszi – hasonlóan a fentebb említett képek megjelenítéséhez – az interaktív háromdimenziós alkalmazások olvasására.

Ezek a kiegészítők általában ingyenesen hozzáférhetők, sőt automatikusan letöltődnek a megfelelő helyről, amikor a szörföző ilyen oldalra téved. Igaz, ez néhány percet igénybe vesz, de a műveletet csak egyszer kell végrehajtani, és ha a plug-in beépült a böngészőbe, legközelebb már nem kell letölteni. Az interaktív fileok többsége pár tíz Kbyte-tól pár száz Kbyte-ig terjed, ennyi adat letöltése egy 56 kbit/s sebességű modemmel szinte egy percet sem vesz igénybe.

Dián Krisztián

CHIP

A CHIP Magazin és a PC GURU minden száma két CD-ROM-mal jelenik meg.

Ha előfizet, olcsóbb.

Megrendelés esetén kérjük, ogy a mellékelt megrendelőlapot öltse ki nyomtatott nagybetűkkel, s küldje vissza postán vagy faxon (350-8731)

PC GURU

Előfizetem a CHIP Számítógép Magazint:

❑ példányban egész évre 10 416 forint ❑ példányban fél évre 5208 forint

Előfizetem a PC GURU-t:

❑ példányban egész évre 14 112 forint ❑ példányban fél évre 7056 forint

Akció 2001. január 31-ig!

Az előfizetés kezdete: 2001/.....szám

Név: .....

Cég neve: .....

Cím: ☐☐☐☐.....

Fizetés módja: ❑ csekken (a kiadó biztosítja) ❑ átutalással

Kelt: .....

.....
Aláírás

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, fax: 350-8731, tel.: 349-4768, Fehér Ildikó

2001/1

CHIP PC GURU

CHIP tár

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség.

Megrendelem az alábbi kiadványokat:

❑ példányban	CHIPTÁR 13 Windows 98, CD-melléklettel	1120 forintért
❑ példányban	CHIPTÁR 15 Mozivarázs otthon, CD-melléklettel	1232 forintért
❑ példányban	CHIPTÁR 16 Windows 2000, CD-melléklettel	980 forintért
❑ példányban	Játékkollekció I.: PC GURU 1999/5., 6., 7. száma	1555 forintért
❑ példányban	Játékkollekció II.: PC GURU 1999/8., 9., 10. száma	1555 forintért
❑ példányban	Játékkollekció III.: PC GURU 1999/11., 12. száma	998 forintért
❑ példányban	Játékkollekció IV.: PC GURU 2000/2., 3. száma	1331 forintért

Név: .....

Cég neve: .....

Cím: ☐☐☐☐.....

Fizetés módja: ❑ csekken (a kiadó biztosítja) ❑ átutalással

Kelt:.....

.....
Aláírás

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, fax: 350-8731, tel.: 349-4768, Fehér Ildikó

CHIP tár

CHIP

Tisztelt Olvasónk!

Hardverrovatunkban rendszeresen kívánunk foglalkozni azzal, hogy milyen feladatra milyen PC-t érdemes összeállítani, illetve összeállíttatni a hardverforgalmazókkal. Konfigurációajánlónkban csak elképzelt általános felhasználási célokból tudunk kiindulni, melynek során nagyon sok szempontot figyelmen kívül kell hagynunk.

Ha kitölti az alábbi levelezőlapot, az ön igényének megfelelő gépet is tudunk ajánlani, ehhez azonban tudnunk kell néhány nagyon fontos adatot.

1. Maximálisan mekkora összeget kíván a gép beszerzésére költeni? .....
2. Milyen képátlójú monitort szeretne vásárolni a géphez? (A lehetséges válaszok: 14 vagy 15, 17, 19, 21 colos, nem tudom eldönteni.) .....
3. Szeretné-e a későbbiekben saját kezűleg fejleszteni a konfigurációját? .....
4. Ki használná még a gépet önön kívül? .....
5. Milyen feladatoknak kellene megfelelnie a gépnek?

.....

.....

.....

.....

Minden konfigurációajánlóban csak egy-egy kérést tudunk teljesíteni.

CHIP

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP

A CHIP Magazin és a PC GURU minden száma két CD-ROM-mal jelenik meg.

Ha előfizet, olcsóbb.

Megrendelés esetén kérjük, hogy a mellékelt megrendelőlapot töltse ki nyomtatott nagybetűkkel és küldje vissza postán vagy faxon (350-8731)

PC GURU

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP tár

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség.

Név: .....

Cím: ☐☐☐☐.....

.....

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP

Tisztelt Olvasónk!

Hardverrovatunkban rendszeresen kívánunk foglalkozni azzal, hogy milyen feladatra milyen PC-t érdemes összeállítani, illetve összeállíttatni a hardverforgalmazókkal. Konfigurációajánlónkban csak elképzelt általános felhasználási célokból tudunk kiindulni, melynek során nagyon sok szempontot figyelmen kívül kell hagynunk.

Ha kitölti az alábbi levelezőlapot, az ön igényének megfelelő gépet is tudunk ajánlani, ehhez azonban tudnunk kell néhány nagyon fontos adatot.

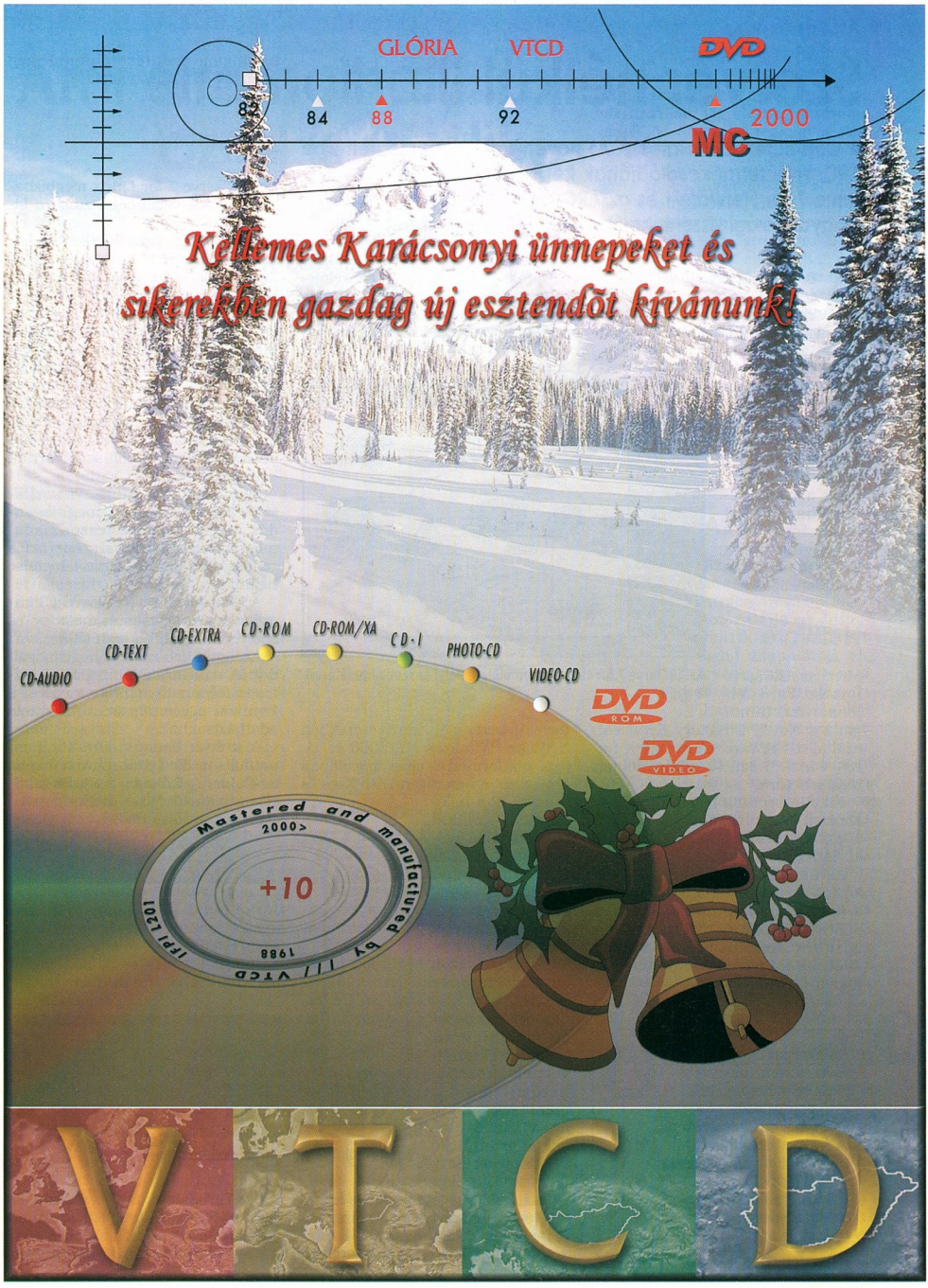
GLÓRIA
VTCD
DVD
84
88
92
2000
MC
Kellemes Karácsonyi ünnepeket és
sikerekben gazdag új esztendõt kívánunk!
CD-AUDIO
CD-TEXT
CD-EXTRA
CD-ROM
CD-ROM/XA
CD-I
PHOTO-CD
VIDEO-CD
DVD ROM
DVD VIDEO
Mastered and manufactured by VTCD
2000>
+10
1988
VTCD

Szerver nélkül II.

A Computer Associates (CA) november 1-jén jelentette be ARCserve termékcsaládjának két legújabb tagját: az ARCserve 7 for NetWare-t és az ARCserve 7 for Linuxot, amelyek magyarországi viszonteladóinak a palettáján is szerepelnek.

A CA az új verziónál visszatér az ARCserve névhez, és elhagyta a termékcsoportra utaló IT végződést.

A jelenleg minden platformon (Unix-ra 2001 első negyedévében készül el) a 7-es verziónál tartó ARCserve azonban nem csak a névhasználatban hozott újdonságot.

Vegyük sorra főbb jellemzőit és az újdonságokat!

NetWare

Mivel az ARCserve for NetWare teljeskörűen támogatja a Novell Directory Servicest, ezáltal a NetWare környezetek natív, vállalati szintű adatvédelmét teszi lehetővé.

Emellett fontos jellemzője, hogy könnyű adminisztrálni, széles körű a platformtámogatása és szinte korlátlanul skálázható.

Az alapműveleteken túl többek között az on-line adatbázismentés, a katasztrófa utáni visszaállítás és a SAN-támogatás (Storage Area Network) teszi lehetővé a változó adatvédelmi igényekhez történő alkalmazkodást.

Újdonság a Web-stílusú kezelőfelület, amelyen keresztül a teljes mentési rendszert központosítottan, platformfüggetlenül lehet felügyelni heterogén környezetekben NetWare, Windows NT/2000 és Linux platformon. Teljes mértékben támogatja a heterogén IP/IPX-es és a tiszta IP-s hálózatokat. Logikai particionálás nélkül megvalósítható vele a SAN-hoz kapcsolódó Tape Libraryk és más mentőeszközök megosztása a netware-es és a windowsos szerverek között.

A teljes képességű, integrált InoculateIT szoftvernek köszönhetően mind a mentések, mind a visszaállítások garantáltan vírusmentesek lesznek. A továbbfejlesztett Open File Agent a telepítést és adminisztrációt egyszerűsíti. A Linux Client Agenttel a linuxos munkaállomások és szerverek intelligens mentése oldható meg kliensoldali előcsomagolással és tömörítéssel.

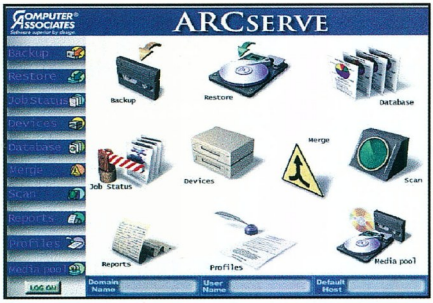

Az ARCserve 7 for Linux kezelőfelülete helyi és távoli hozzáférést is nyújt

Linux

Az ARCserve 7 for Linux megbízható natív adatvédelmet biztosít a Linux-környezetnek. Adatmentési eljárásai többszintű adatazonosítást, maximális adatintegritást és gyors katasztrófa utáni visszaállítást biztosítanak.

Az ARCserve for Linux kiterjesztett NetWare- és Windows-támogatással bír, és ezzel teljes körű megoldást kínál heterogén környezetben is.

A linuxos változat újdonságai közé tartozik az integrált vírusmentesítés, az integrált, teljes képességű InoculateIT szoftvernek köszönhetően.

A katasztrófa utáni visszaállítás végzetes szervermeghibásodás esetén lehetővé teszi az adatok visszaállítását az operációs rendszer és az ARCserve telepítése nélkül.

A Windows és NetWare Client Agent a windowsos és netware-es szerverek mentését biztosítja.

Külön ki kell emelni, hogy megoldották a tranzakcióintegritást biztosító folyamatos on-line mentést a Linuxon egyre népszerűbb Oracle adatbázisokhoz.

A szoftver linuxos változata kompatibilis a Red Hat Linux 6.x-es, a Caldera 2.3-as, a SuSE 6.3-as, a TurboLinux 6.0-s, valamint a Debian 2.2-es és magasabb számú verzióival.

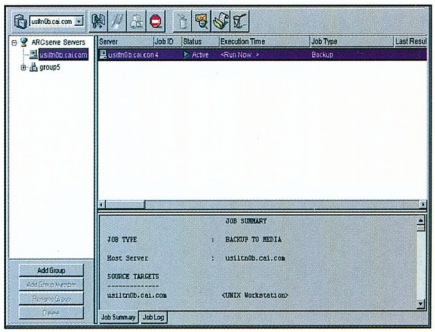

Egy konzolról felügyelhető minden művelet

- CA Magyarország ☎ 374-9600
- www.ca.com/arcserve/arcserve_netware.htm
- esupport.ca.com
- www.ca.com/arcserve/arcserve_linux.htm
- Ingram Micro Magyarország ☎ 237-7000
- www.ingrammicro.hu
- www.aberdeen.com
- www.snia.org

Váradi Csaba (CA Magyarország)

Ami elromolhat, az el is romlik...

A biztonság egy-két százalékos növelése megéri-e a ráfordításokat? Ilyen esetekben elsősorban a válaszadó pozíciója (vevő vagy eladó, vezető vagy beosztott) határozza meg a választ... Ha nincs 100%-os biztonság, mekkora az elfogadható?

A kérdés egyértelműen nem válaszolható meg a következő információk hiányában: a rendszer működési biztonsága, a védendő eszközök értéke, valamint a biztonság növelésének a költségei.

Ha nem lennének költségkorlátok, a teljes rendszer egységes, minden szintre kiterjedő, azonos minőségű védelme jelentené a legnagyobb biztonságot.

A gyakorlat azt mutatja, hogy az optimális biztonság szelektív. Ami értékesebb, az fokozottabb védelmet igényel.

Szinte biztos, hogy minden környezetben, így a számítástechnikában is kialakulnak a biztonságra törekvés ösztönös, logikus formái. A nagy és bonyolult rendszereknél azonban az ösztönösség többnyire nem elegendő.

Egy banki rendszernél feltételezhetően az adatok biztonsága a meghatározó jelentőségű, a számítástechnikai eszközök biztonsága pedig lényegében csak az eszközök piaci értéke szempontjából érdekes.

A hordozható számítógépekkel lehet, hogy más a helyzet. Itt a gép az igazi érték, a rá feltelepített szoftverek elvesztése nem okozna nagy fejfájást – kivéve, ha értékes, céges adatok vannak rajta, ami viszont megint felveti a biztonság kérdését.

Vannak eszközök (gépek, hálózatok, programok) és ezek segítségével kezelt be- és kimenőadatok, adatbázisok. Az értékes, védendő információ ennek a rendszernek a terméke. Jó közelítéssel ez az informatikai biztonság tárgya. A kör elméletileg jól behatárolható, és erre a körre megfogalmazhatók az általános informatikai biztonsági feladatok.

Az itt körülhatárolt rendszert egy sor külső és belső hatás éri vagy érheti. Vírus, tűz, emberi mulasztás, szándékos károkozás, rendszerelemek meghibásodása stb. Ezek a hatások mérhetők, becsülhetők, rendszerbe foglalhatók, vizsgálhatók és modellezhetők.

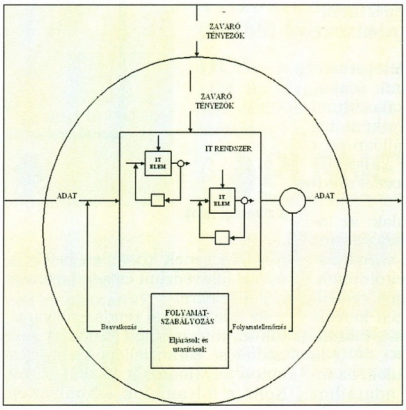

A szabályozott informatikai biztonsági rendszer sémája

A költségek általában peremfeltételként vagy célfüggvényként jelennek meg.

Létezhet egy adott költségkeret, amelyből a védelmet meg kell valósítani, de feltehető úgy is a kérdés: vajon az informatikai biztonság adott mértékű növelése mennyibe kerül?

Védekezési lehetőségek

A védekezésben az a legnehezebb, hogy folyamatos készenlétet és cselekvést igényel. Téved az, aki úgy hiszi, hogy a biztonság megvásárolható áru vagy szolgáltatás formájában.

A biztonság folyamatos fenntartásához szükségesek áruként és szolgáltatásként megvásárolható elemek, de a globális biztonság ennél jóval több: a szervezet életébe beépülő, folyamatosan ellenőrzött, karbantartott és végrehajtott terv.

Az átfogó informatikai biztonság megteremtéséhez szükséges egy technológia, amelynek keretrendszerét az ide vonatkozó szabványok szerint kidolgozott eljárások gyűjteménye adja. Ennek elemei az informatika rendszeréhez illeszkednek, ott válnak előírásokká, végrehajtható utasításokká.

Cikkünk további részében egyfajta védekezési lehetőségként a Kürt Computer Rendszerház munkatársai által létrehozott IBiT-et (Informatikai Biztonsági Technológia) mutatjuk be.

Az IBiT

Az informatikai biztonság mérhető és meghatározható fogalom. Célja az informatikai rendszer azon állapotának elérése, amelyben a kockázatok elfogadható intézkedésekkel elviselhető mértékűre csökkenthetők. Ez az állapot olyan nemzetközi szabványokon alapuló előírások és megelőző biztonsági intézkedések betartásának eredménye, amelyek az információk elérhetőségét, sérthetetlenségét és megbízhatóságát érintik. Ezen eljárások, előírások és szabályok rendszere az Informatikai Biztonsági Technológia (IBiT).

Az IBiT bevezetése során az informatika szervezeti egységének, az ott dolgozóknak a tevékenysége bővül, de új szervezet létrehozására

- Kürt Computer Rendszerház ☎ 228-5410
- www.kurt.hu
- www.kurt.hu/szolgalt/mellek1.htm
- www.kurt.hu/szolgalt/mellek2.htm
- www.kurt.hu/szolgalt/mellek3.htm

vagy szervezeti átalakításra nincs szükség.

Az IBiT alapgondolata a többszintű, visszacsatolásos folyamatszabályozás.

A több szint az informatikai elemeket, az ezekből felépülő logikai, fizikai egységeket alkotó alrendszereket és egyben a teljes rendszert jelenti.

A technológia bevezetése biztosítja a tervezett karbantartások költségének, valamint a rendszerkiesések számának és idejének csökkenését, javítja a teljes informatikai rendszer rendelkezésre állását, a szolgáltatási folyamatok zökkenőmentes kiszolgálását. Az IBiT-hez kapcsolódó szabályzatok a vállalat szabályzati rendszerének integráns részei: az IBiT felhasználja a meglévő szabályozásokat, deklarált kapcsolatrendszereket.

Az IBiT moduláris felépítésű. Külön egységként vannak szabályozva az egymástól elválasztható fogalmak, melyeket keretként fog össze a modulokhoz önállóan és a modulok között átkötve kapcsolódó alapfunkciók szabályozási rendszere.

● Adatvédelemi modulok: az informatikai rendszerek adatvesztés elleni védelmét biztosító szabályzatok, folyamatok és megoldások. Ezek a modulok az adatok rendelkezésére állásával, és ezen keresztül az üzleti folyamatosság biztosításával is foglalkoznak.

● Adatbiztonsági modulok: az informatikai rendszerek adataihoz való illetéktelen hozzáférést gátló szabályozások, folyamatok és megoldások tartoznak ide.

● Informatikai rendszerfolyamatok és informatikai szervezeti folyamatok moduljai: e két csoportba azok a modulok tartoznak, amelyek nincsenek közvetlen befolyással az adatvédelmi és adatbiztonsági kérdésekre.

Az informatikai rendszerfolyamatok az informatikai rendszer működtetése során fellépő napi, általános folyamatokat szabályozzák. Noha e folyamatok szabályozása nem alapfeltétele az IBiT működésének, ezek beépítésével hatékonysága jobb, funkcionalitása pedig kiterjedtebb lesz.

Az informatikai szervezeti folyamatok pedig az IBiT nem szorosan informatikával foglalkozó területeinek csoportjába tartoznak. Ezek a folyamatok az informatikai szervezet működésének hatékonyságát befolyásolják, így csak közvetett módon hatnak az informatikai biztonságra.

● Audit-előkészítés: független informatikai auditáláshoz (például ISACA) szükséges egyéb, különleges folyamatok szabályozása.

● Katasztrófaelhárítási terv: az informatikai rendszerben bekövetkező katasztrófahelyzetek szabályozott kezelését biztosítja, ezáltal minimalizálja a károkat és a helyreállítás időigényét. (A katasztrófahelyzet olyan nem kívánt állapot, amikor egy rendszer működőképességét a szabályzatokban megállapított helyreállítási időn belül nem lehet visszaállítani.)

●

Ma az a tendencia figyelhető meg a világban, hogy minden nagy horderejű műszaki eljárás szabványosítási folyamaton megy keresztül. Így van ez az informatikai biztonsággal is.

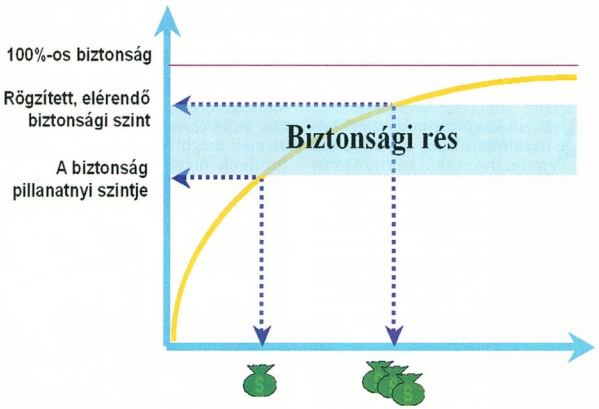

Az informatikai biztonság szabványosításának célja az informatikai biztonság eljárásainak egységes keretbe foglalása annak érdekében, hogy az informatikai biztonság dokumentált, visszakereshető, elemezhető, módosítható és a megelőző tevékenységet támogató legyen. Ez a mondat a maga bonyolultságában azt fejezi ki, hogy a biztonsági technológia visszacsatolt, önjavító folyamat (vagy legalábbis annak kellene lennie). Az informatikai biztonság eljárásai szabványosítottak, illetve szabványosításuk folyamatban van.

A szabványokra épülő Informatikai Biztonsági Technológia megvalósításának további feltétele a felső vezetés elkötelezettsége.

A felső vezetés felel a rábízott értékekért, ő képes eldönteni az adatvesztés okozta károk mértékét és ennek megfelelően az informatikai biztonságra fordítandó (vagy fordítható) erőforrások nagyságát.

Ha egy cégvezetőnek nincs valamilyen – bármilyen – informatikai biztonsági stratégiája, a veszély ott leselkedik. Ha pedig lecsap, sokszor esély sem marad a menekülésre.

Giczy Gergő

Áldozatok

A Kürt Computer Rendszerház szakembereinek tapasztalata szerint az informatikai biztonság több irányból is megközelíthető. Adatmentési és katasztrófaelhárítási munkájuk során naponta találkoznak negatív példák tucatjával.

Évente kétezer adatmentés kerül hozzájuk. Ezek több mint 20%-ában (vagyis évente legalább négyszáz esetben) nincs megoldás.

Többéves kutatási eredmények, műszaki alkotások dokumentációi, közintézmények, kórházak adatbázisai az áldozatok. Utólag szinte minden esetben levonhatók a következtetések, és egyértelmű válasz adható a „Mit kellett volna tenni?" kérdésre...

NABUCO
NATIONAL BUSINESS COMMUNICATION
MICROTEST®

Szeretne egy cat.5,5E,6,7 hálózatot leteszteltni?
Lepje meg magát egy régen áhított OmniScannerrel.

OmniScanner2

gyors, pontos, sokoldalú

- Single-és Multi Mode Fiber egy adapterrel
- Mentés 10000 Autotest-ig
- Link Adapterek cat 6-os AMP, IBM, Lucent, Panduit, CDT stb. kábelrendszerek számára.

Mért értékek:
Next,ELFEXT, Return Loss, Wiremap, hossz, csillapítás, PSNEXT, ACR, PSACR, PSFLEXT, ellenállás.

Magyar Microtest Distributor
NABUCO Kft. 1033 Budapest, Sorompó u. 1. Tel.: 436-0730 Fax: 436-0749

PLANET
Networking & Communication

Ethernet hálózati eszközök teljes választéka!
Korlátozott élettartam garancia!
Kérje részletes árlistánkat, ízelítő nettó árainkból:

10Mbps hubok:

5-port hub	7480Ft
8-port hub	10200Ft
16-port hub	22800Ft

10/100-as eszközök:

5-port dual hub	17820Ft
8-port dual hub	22400Ft
16-port dual hub	47000Ft
5-port switch	19300Ft
8-port switch	23800Ft
16-port switch	54400Ft

Viszonteladóknak további kedvezmény!

HCS - Nagykereskedelem
1144 Bp, Remény u. 42/b.
Tel: 4670706, 30/921-02-58
info@hcs.hu, www.hcs.hu

PLANET
Networking & Communication

NOTEBOOK
S H O P
Nagy választék, kedvező árak!
www.notebookshop.hu
Csúcs teljesítmény házimozihoz!
MILLENNIUM
P-III 700 MHz
14,1" TFT LCD
12 GB HDD
128 MB RAM
8xDVD
Csúcs!
Beépített 56K F/Modem + 10/100 LAN
549 900 + áfa

ASUS irodai felhasználáshoz!
12,1" TFT LCD / Intel Celeron 550 MHz
64 MB / 5 GB / 24x CD / 56K Fax Modem
399 900 + áfa
Csak 2,7kg • 3,5 óra akkuról magyar bill.

Intel Celeron
Akció!
• 500 MHz / 12,1" TFT LCD / 6,4 GB / 32 MB / 24x CD
339 900 + áfa
• 500 MHz / 14,1" TFT LCD / 12 GB / 64 MB / 24x CD
449 900 + áfa

IBM ThinkPad ultra vékony
12,1" TFT LCD / Intel P - 233 MMX
32 MB / 4 GB / CD-ROM
250 000 + áfa

Használt notebookok Internethez
62.000 Ft-tól!

Kiegészítők nagy választékban
PCMCIA * USB
FAX/MODEM (ISDN), ETHERNET, VIDEO/TV-KIT, CD-író, DVD, CD-ROM, LS-120, külső HDD, HUB

Adatmentés egyszerűen!
PCMCIA külső HDD akciós áron!

SZERVIZ: javítás, bővítés használtgép adásvétel; bérlés, lízing, részletfizetés

ENVICOM Kft. 1085 Bp., József krt. 25.
T: 317-7072, 06-309-516-460, T/F: 317-2080

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútnál

Fuji - Nikon
Casio-Olympus-Canon

digitális fototechnika kis- és nagykereskedelme
Fuji Finepix 4900·4700·2400·1400
Nikon Coolpix 990-880-950-800
CasioQV-3000-2800-2300-8000
Olympus C-2100-3030-2020-2500
990-960-860

FUJI Finepix
2,4 MPixel SuperCCD, 2400×1800, USB
4900 6× opt. zoom
4700 3× opt. zoom

Nikon Coolpix
2048×1536 pixel, USB
990
880

CASIO 2800
2 Mpixel, 8× opt. zoom
3000 2048×1536 pixel

OLYMPUS 2100
1600×1200 pixel, 10× opt. zoom, USB

CompactFlash, SmartMedia kártyák
IBM microdrive 340 MB - 1GB
FireWire-USB-PCMCIA-IDE olvasók
6 GB Digital Wallet hordozható háttértár óriás

MEDIKER T: 225-0000
1013 Budapest I. ker., Attila út 47.
szombaton is nyitva !!!
www.mediker.net

Nem tudja mi az a LINUX?
Szeretné profi szinten megismerni?

LINUX
tanfolyamok
alapoktól a profi szintig
Linux: 36 óra
Linux rendszergazda: 40 óra

szolgáltatások
- Rendszerépítés
- Rendszerfelügyelet
- Konzultáció
****

WEBMESTER
tanfolyamok
HTML, Design, Javascript, DHTML, CGI/Perl, Webes adatbáziskezelés
Webmester alapok: 40 óra
Webmester: 80 óra
****
Tel: 311-7211, 302-2472
www.tradegate.hu
info@tradegate.hu

PYRO 1394 FireWire eszközök

Minőségi digitális videószerkesztő rendszerek
Külső meghajtók, csatolók PC-hez, Notebookhoz
Canon, Panasonic, Sony digitális camcorderek

48 900 Ft
21 900 Ft
31 900 Ft
31 900 Ft

mail@atcomp.hu
www.atcomp.hu
www.adstech.com
ATCOMP
1107 Budapest
Ceglédi út 1-3.
(I. em. 115-116)

Viszonteladók jelentkezését is várjuk (4313-415, 445)

GYORS, MEGBÍZHATÓ, TAKARÉKOS!

Előfizetési AKCIÓ!

Ha 2001. január 31-ig előfizet,
vagy meghosszabbítja előfizetését,
akkor kedvezményesen, 10 416 forintért,
azaz számonként 1196 forint helyett
868 forintért
jut egy példányhoz!

Ne késlekedjen!

VOGEL Telefon: 349-4768 ● e-mail: terjesztes@vogel.hu

ARM
Multimédia codecek Symbian platformra

A novemberben, Londonban megrendezett Symbian fejlesztői expón a Psion kézigépeinek 16 és 32 bites RISC processzorait gyártó ARM bejelentette új audio- és videocodec (coder/decoder) szoftvertechnológiáját Symbian platformra. Az új technológia teljes egészében támogatja a vezeték nélküli információs eszközöket. Ezen a piacon a Symbian az utóbbi időben komoly növekedést ért el. A fejlesztéseit az Ericsson, a Nokia, a Motorola és a Panasonic kézigépeiben alkalmazzák. Az ARM a meglévő ARM MP3 Audio Decoderét, az MPEG-AC Audio Decoderét, az MPEG-4 Video Decoderét és az MPEG-4 Video Encoderét ülteti át. *(ST)*

- www.ibcglobal.com /managedevents /symbiandevexpo/

Mindenki mindenkivel kapcsolatban
ICQ és SMS

A rengeteg Web–SMS átjáró után az on-line töltött időben ismerőseink megtalálására kifejlesztett ICQ (I Seek You) is kínál lehetőséget arra, hogy mobiltelefonra küldjünk üzenetet. Az ICQ 2000b 4.54 (build 3256) az első erre alkalmas verzió. Ehhez a telefonikonra kattintás után ki kell választani az országot, majd megadni a körzetszámot és a telefonszámot. Az új ICQ listájában szereplő személyekhez mobilszámot társíthatunk. A szolgáltatás működik visszafelé is, azaz mobiltelefonról is lehet UIN-re küldeni szöveges üzenetet. Ez a szolgáltatás egyelőre nem számíthat nagy sikerre, mert az SMS-küldés drága. Ennek ellenére az SMS hihetetlenül népszerű, sőt a Nokia 3310-esben is SMS-

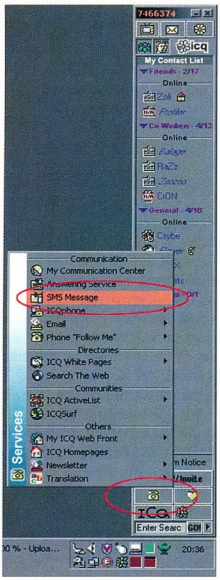

Már nemcsak az on-line kapcsolatban lévő ismerőseinkkel cseveghetünk

alapú chatelést találunk, a Motorola V.100 pedig kifejezetten SMS-hez való. *(ST)*

- www.icq.com
- web.icq.com/

Symbian
6. fokozat

A novemberi európai fejlesztői expón jelentette be a Symbian a v6.0 platformját, amelyet teljes egészében a tollas–billentyűzetes kézieszközökre optimalizált. Lehet vele WAP-ozni, e-mailt küldeni, HTML dokumentumokat nézni, SMS-t küldeni, és egy sor böngésző- és üzenőfunkciót építettek bele. Az Epoc operációs rendszert használó eszközök (Psion, Ericsson MC218, GeoFox stb.) híresek megbízhatóságukról. A Symbian v6.0 is a többfeladatos Epoc kernelre épül, kiegészítve azt multimédiás, adatkezelési, kommunikációs, titkosítási, Java, WAP és HTML lehetőségekkel. Az új platformot használó készülékek 2001 első felében jelennek meg. *(ST)*

- www.symbian.com

Samsung
Mozifilm a mobilon?

A Samsung Electronic digitális fényképezőgéppel egybeépített mobiltelefonja után ismét meglepte a világot. Az egyelőre típusjelzés nélküli telefon, amelyet a koreai cég a Geo Interactive Media Grouppal közösen fejlesztett ki, az utóbbi Geo Emblaze A2 videochipjét használja. Ennek segítségével képes a mobil MPEG-4 formátumú videók

A Samsung újabb meglepetése: videofon

streaming módú (folyamatosan töltődő, vagy megjelenő), illetve beérkezett üzenetek anyagából való lejátszására. A telefon kompatibilis a CDMA (Code Division Multiple Access) rendszerekkel, többek között a jelenleg is használatos cdmaOne-nal (maximálisan 64 kbit/s-os sávszélesség), illetve a trónkövetelő cdma2000-rel (maximum 144 kbit/s). Ilyen átviteli sebességek mellett már elképzelhető a kielégítő minőségű videó folyamatos adása és vétele. Bár a Geo ígérete szerint a technológia működőképes a jelenlegi hálózatokon is, a közleményben csak a CDMA rendszereket említették. A Samsung először az európai és az ázsiai piacokra kívánja bevezetni telefonját, de később kapható lesz az amerikai kontinensen is – mindezt egy éven belül ígérik az illetékesek. *(RGY)*

Entellect Mobile Office
Mobil iroda Motorola telefonokhoz

A mobiltelefonokhoz programokat fejlesztő Entellect Solutions megállapodott a Motorolával, hogy az minden WAP-os telefonjához mellékeli a szoftvercég Mobile Office programcsomagját. A csomag segítségével hozzáférhetünk a belső hálózatunkon lévő Exchange Serverhez. Bármikor, infravörös vagy kábelkapcsolat nélkül letölthetjük elektronikus leveleinket, megnézhetjük a címjegyzéket, a teendők listáját, a határidőnaplót stb. A program már működik élesben is: a Telstra távközlési óriáscég 1500 alkalmazottja használja nap mint nap. Egyelőre csak a Motorola forgalmazhatja a Mobile Office csomagot, amely a WAP-képes telefonjain fut (Accompli A6188, L sorozat, V.8088, T.2288, V.2288). *(ST)*

- www.entellectsolutions .com
- www.motorola.com.au
- telstra.com.au

Nokia
Színesebb kommunikáció

A Nokia 9000-es kommunikátora az egyik első volt ezen a piacon. A nemrégiben bejelentett 9210 valószínűleg tovább öregbíti a cég hírnevét. Mind külsőleg, mind belsőleg sokat változott a telefon. Mérete becsukva

158×56×27 mm, tömege 244 g. Az ívelt antennáról könnyű felismerni az új készüléket, de csak szétnyitása után tárul elénk a valódi meglepetés, a 4096 szín megjelenítésére képes, nagy kijelző.
Az alapcsomaghoz adott akkumulátor maximum 10 óra beszélgetést biztosít, készenléti ideje akár a 230 órát is elérheti.
A készülék a Symbian Epocját használja. Támogatja a Microsoft Word és Excel formátumú dokumentumok írását és olvasását, és a PowerPoint bemutatókat is meg tudjuk nézni rajta. A készülék határidőnaplójának távszinkronizálására is lehetőség van. Támogatja a HSCSD szabványú adatátvitelt, amelynek sebessége elérheti a 43,2 kbit/s-ot, tehát mozgóképes tartalom is küldhető élő folyamban a készülékre.
A készülék 2001 első félévében kerül piacra, árát egyelőre nem tudni, bár van egy olyan sejtésünk, hogy nem ez a készülék lesz a szolgáltatók akciós csomagjainak sztárja... *(RGY)*

Az új kommunikátor egyben irodai gép

SyncTalk
Egymás nyelvén

Többen is próbálkoztak annak megoldásával – több-kevesebb sikerrel –, hogy szót értsenek egymással a különböző operációs rendszereket futtató asztali gépek.
A SoDeog Technologies Inc. ezen felbuzdulva kifejlesztett egy programot, amely megoldja az IrDA csatlakozós – de különböző operációs rendszerű – PDA-k között az adatok cserélhetőségét. A SyncTalk program segítségével az Epoc, PalmOS és Windows CE operációs rendszerű gépek érthetnek szót egymással.
A 29,95 dolláros szinkronizálószoftverrel naptárbejegyzéseket, szövegeket, elektronikus névjegyeket lehet az infravörös porton keresztül egyik gépről a másikra átvinni. *(ST)*

- www.sodeog.com
- www.synctalk.com
- www.2synctalk.com

Ericsson
Meglepő és mobil fejlemények

Az Ericsson, miután az év első kilenc hónapjában félmilliárd dolláros veszteséget volt kénytelen elkönyvelni mobil-készülékei gyártásából adódóan, törölte programjából a decemberben esedékes T36-os csúcstelefont. A cég elemzői rájöttek, hogy nem fordítanak elég figyelmet a belépő szintű (azaz nagyon olcsó) telefonokra, hiszen míg világszerte a vásárlók kétharmada ilyen készüléket keres, addig az Ericsson mobiltelefonjainak csak 25%-át készíti erre a piacra. Még szerencse, hogy a svéd vállalatnak az új generációs 3G rendszerekhez szállított hálózati berendezései szépen jövedelmeznek.
Az Ericsson mostani húzása ellenére tervezi egy továbbfejlesztett változat piacra dobását 2001 második negyedévében, de erről a készülékről csak január végén lesznek információk.

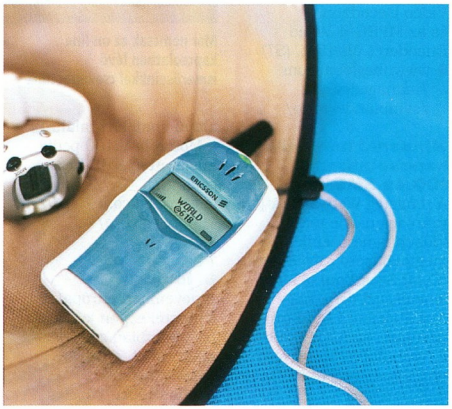

Fiatalos, WAP-os T20

T20

A fenti irányvonalnak megfelelően már lépett is az Ericsson. Október utolsó napjaiban bejelentette új, főleg fiataloknak szánt – ezért viszonylag olcsó – telefonját, a T20-at, amely a cég állítása szerint az eddigi leginkább Internetre termett készülékük.
Ezt igazolja, hogy 1.1-es WAP-böngészőt építettek bele. A telefon támogatja a világújdonságnak számító Swatch Internet Time-ot, amely időzónáktól független időmeghatározásra szolgál, valamint a Bluetooth szabványt egy adapter segítségével.
A 900/1800 MHz-en egyaránt használható telefon a standard akkumulátorával 128 g tömegű. Maximálisan 200 óra készenléti és 10 óra beszélgetési időre képes.
A T20 négy színkombinációban kerül (várhatóan) lapunk megjelenésével egy időben a hazai boltok polcaira. A T20 további szolgáltatásai: hangvezérelt tárcsázás, vibráló hívásjelzés, előregyártott SMS-formák, SMS-számláló. Emellett FM rádió és MP3-lejátszó is csatlakoztatható hozzá.
Hazai ára egyelőre ismeretlen. *(RGY)*

***Rixer György** (RGY),*
***Sponga Tamás** (ST)*

Csuklóból fotóz

A Casiótól megszokhattuk, hogy mindenféle különleges órát is készít, olyanokat, amelyeknek szinte csak kiegészítő feladata az időmérés. Ilyen az a „karkamera" is, amelyet nemrég próbálhattunk ki. Ennek különleges kiegészítője a beépített digitális kamera.

A nagy, vastag óra első feltűnő jellegzetessége az órákéhoz képest hatalmas kijelző. A 120×120 képpontos, 16 szürkeárnyalatot megjeleníteni képes LCD egy órához kifejezetten nagy, képekhez viszont kissé apró. Mégsem kell kompromisszumot kötnie a fényképek megjelenítésekor, mivel azok felbontása megegyezik a kijelzőjével. A képeket az óra számlapja fölötti apró optikával lehet elkészíteni, keresőként a kijelzőt használva. Sok állítási lehetőség nincs az exponálás előtt, mindössze azt kell meghatározni, hogy napfényben, 50 vagy 60 Hz-es megvilágításban fotózunk.

A memória 100 képet tud tárolni, ezeket infravörös adatátvitel révén át lehet tölteni PC-re. Ehhez mellékelnek egy infravevőt is, amelyet a gép soros portjára kell dugni. Az órához mellékelt program elvileg működne a noteszgépek infraportjával is, de nekem azokkal nem sikerült kommunikációra bírnom, ennek talán a Windows 98-nak a 95-étől eltérő infraportkezelése lehet az oka. A képeket nemcsak PC-re lehet átküldeni, hanem másik órába is, egymás között cserélgetve azokat. A PC-re telepített kommunikációs és képkarbantartó programmal rendszerezni, némileg módosítani lehet a képeket. A fényképezés mellett természetesen az időt is mutatja a Wrist Camera. A nagyméretű kijelzőnek köszönhetően a számok is nagyok lehetnek, viszont nincs világítása, így sötétben nem lehet vele az idő múlását követni (ezen nemcsak a koromsötétet, hanem például egy tévénézéshez elsötétített szobát is lehet érteni). A naptár átkapcsolható a teljes dátum, vagy a hét napjainak kijelzésére. A pontos idő mellett stopperként, visszaszámláló időzítőként is tud működni és ötféle ébresztési időpontot lehet beállítani.

Sajnos a PC-s kommunikáció ellenére sem lehet beállítani PC-ről a pontos időt vagy az ébresztéseket. Ez leginkább azért fájó, mivel az Internetre kapcsolt számítógépek legtöbbje időszerverhez szinkronizálható, így az órája pontos. Nincs időzóna-kezelés sem, így távoli utazásnál mindig kézzel kell átállítani az időt. Ez szokatlan egy Casiótól.

Sokakban felmerülhet a kérdés, hogy a 120×120 képpontos felbontás mire elég. Érzésem szerint nem sok mindenre. Az óra első bekapcsolása után már tartalmaz két képet, ezek akár még élvezhetőnek is mondhatók. Pár napos próbálkozás után rá lehet jönni, hogy a demóképeket nem ezzel a kamerával készítették, csupán lekicsinyítették a megfelelő méretre. A Wrist Camerával csak nagyon szigorú feltételek mellett lehet elfogadható képeket készíteni. Fontos a megfelelő megvilágítás: szobában, mesterséges fényben nem könnyű ezt elérni. Az is kérdéses, hogy az elkészült képeket mire lehet felhasználni. Családi fotóalbumot nem érdemes vele készíteni, arra vannak sokkal célszerűbb eszközök is. Turistaélményeink megörökítésére sem használható. Legcélszerűbb felhasználási módja talán szeretteink fényképeinek tárolása. A beszkennelt vagy más digitális géppel készített képet lekicsinyítve és áttöltve rá egészen élvezhető minőséget kapunk – legalábbis jobbat annál, mint amit a Wrist Camerával lehet készíteni. Így a képeket bátran lehet nézegetni, akár másnak is mutogatni, azt pedig nem kell elárulni, hogyan készültek.

Egy óra két funkciója – az egyik legalábbis szokványos...

Ebből nehéz lesz komoly fotót előállítani...

Az órát nagyméretű (CR-2032) gombelem látja el árammal. Gyári adatok szerint hat hónapig képes áramot szolgáltatni. Ehhez némi takarékosság is szükséges, így a kijelző egy idő után lekapcsol, ezután gombnyomással lehet megtudni a pontos időt. Az elemet a felhasználó is cserélheti, csak egy pénzérme kell a hátsó fedőlap felnyitásához. Az óra csak fröccsenő víz ellen kapott védelmet, így már autót mosni sem érdemes benne, úszni pedig ne is próbálkozunk.

A Casio Wrist Camera egy jó elképzelés első megvalósítása. Érdekes kezdeményezés, de még van rajta mit csiszolni. Ára 89 000 Ft, a garancia 1 év.

Nagy Zoltán

Műszaki adatok

Képernyő	20×20 mm, 120×120 képpont
Memória kapacitása	1 Mbyte (100 kép)
Képfelvevő elem	1/14 colos monokróm CMOS szenzor, 225 344 hasznos képpont
Lencse	fix 2.8-as rekeszű, 1,1 mm-es gyújtótávolságú
Fénymérés	automatikus, a teljes képen mérve
Zársebesség	1/11 és 1/1660 s között automatikus
Az óra pontossága	±15 s havonta

BL Marketing Kft.
☎ 06-23-500-371

Nagy képernyős mobil

A Sony ismét kitett magáért, már ami a külcsínt illeti. A nagyon vékony és hihetetlenül könnyű telefon hamar belopta magát környezetem hölgytagjainak szívébe.

Hossza pontosan megegyezik a Nokia 3210-ével, csak a Sonynál ehhez hozzájön még egy kis antenna is. Tömege viszont sokkal kisebb, emellett keskenyebb és vékonyabb is. A kifejezetten nagy kijelző alatt keskeny gombok kaptak helyet, de mivel ezek nincsenek kis helyre összezsúfolva, ezért könnyű akár még vakon is megtalálni a megfelelő gombot, és kicsi az esély arra, hogy véletlenül másikat nyomunk meg.

A Sony készülékeinél elmaradhatatlan tekerőgomb ezen a készüléken is megtalálható, ezzel lehet a menüt kezelni, a telefonkönyvben lapozgatni. A tekerő felett van a fejbeszélő (James Bond-szett) csatlakozója – egy mezei mini jack aljzat (ha a Nokia egyszer ezt eltanulná...). A tekerő alatti billentyűzár újszerű megoldás, lehúzható kapcsoló aktiválja, s ugyanezzel lehet felszabaditani is. Ennek legnagyobb előnye, hogy bal kézben tartva egy kézzel lehet „kinyitni" a telefont, kiválasztani a hívni kívánt számot és kezdeményezni a hívást.

A telefon szoftvere mind kinézetben mind kezelhetőségben csúcs. 3D-s elemek teszik látványossá a menük tartalmát. A nagy kijelzőn hat sor szöveg fér el, ez különösen SMS-ek olvasásakor hasznos. Ha valami mégsem fér ki, akkor csak a görgőt kell használni, hogy a kilógó részt is láthassuk. A óriási kijelző szürkeárnyalatok megjelenítésére is képes, olyannyira, hogy például háttérképet lehet a fő kép alá rakni.

A telefonkönyv kibővíti az alaplehetőségeket. Egy névhez több szám és feljegyzések is fűzhetők. A kártyán található memóriahelyeken túl 500 memóriahelyet nyújt maga a telefon is. Más gyártók telefonjaival ellentétben a Sonynak nem okoz problémát a belső és a kártyán lévő telefonkönyv együttes megjelenítése.

A mobiltelefonok egyik legvitatottabb lehetősége a különböző csengőhangok beállítása, komponálása. A Sony nagy választékot kínál csengetésekből, sőt SMS-jelzésekből is – komponálni viszont nem kell, helyette fel tud venni bármit, mondjuk zenét vagy szöveget. Ezzel igazán egyedi hívásjelzést lehet kialakítani, ha valakinek van hozzá türelme. A beépített hangjelzések sem elhanyagolhatók, mivel a telefon kétcsatornás hanggenerátora révén két szólamban szólnak a zenék. A jó hangzást segíti elő a hátul lévő külön hangszóró, amelyen a hangjelzések szólalnak meg. Kell is a nagy hangerő, mert sajnos vibrálni nem tud a telefon. Ez komoly hiányossága, mert tulajdonosa biztosan előszeretettel hordja majd a zsebében, ahonnan viszont nem mindig szűrődik ki a hangjelzés.

Alapfunkció a WAP- és az e-mail-kezelés. Az árnyalt, nagy kijelzőn a grafikák szépek, a szövegek jól olvashatók. A WAP-oldalak listájában a görgővel lehet lapozni, kiválasztani is annak megnyomásával lehet. Böngészőként egyébként a Microsofttól licencelt Mobil Explorert használja a CMD-J5, a legtöbb telefonhoz hasonlóan.

Nem telefon a telefon, ha nincs benne legalább két-három játék. Persze ne egymást, vagy saját magát bekerítő kígyóra, esetleg más egyszerű játékra gondoljunk

A CMD-J5-ben lévő játékok sokkal inkább emlékeztetnek egy Gameboyra, mint telefonra. Van egymást dobáló két majom (az egyik a telefontulajdonos :), tili-toli, MindMaster, vagy lecsorgó homokkal rajzolás (ez mire jó?). Mindegyik játék alatt kétszólamú zene szól, ezt nem árt elnémítani, ha diszkréten akarjuk elfoglalni magunkat.

Komoly naptár is található az órában. Különböző eseményeket, tennivalókat lehet feljegyezni, ezekre aztán figyelmeztethet is a készülék. Ismét csak a nagy kijelző előnye, hogy egyszerre egy egész hónapot meg tud jeleníteni, így könnyen át lehet tekinteni, melyik napokon vár ránk elfoglaltság.

Nemcsak előnye, hátránya is van a kis készüléknek. Az egyik a vibrálás hiánya. Gondolom, egy vibramotor érezhetően megnövelné a tömegét. Így viszont még az egyébként exkluzív csengőhangok sem biztosítják, hogy zajos környezetben meg lehessen hallani a hívást (vagy akinek ilyen telefonja van, az nem vegyül el a nép között? :). Hiányzik még az infravörös port, pedig szinte minden valamirevaló telefonon megtalálható és jól ki is használható, ha kéziszámítógép vagy noteszgép is van a birtokunkban. Külön kábellel meg lehet oldani a kapcsolódást, de az macerás. Ezeket leszámítva elegáns kinézetű, jól használható a Sony CMD-J5. Bruttó ára 89 900 Ft, a garancia 1 év.

Nagy Zoltán

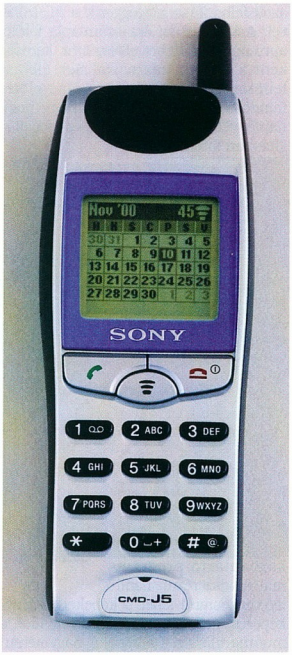

A naptár jól mutatja a kijelző képességeit

- X-Multimédiashop ☎ 236-0818
- www.x-multimediashop.hu

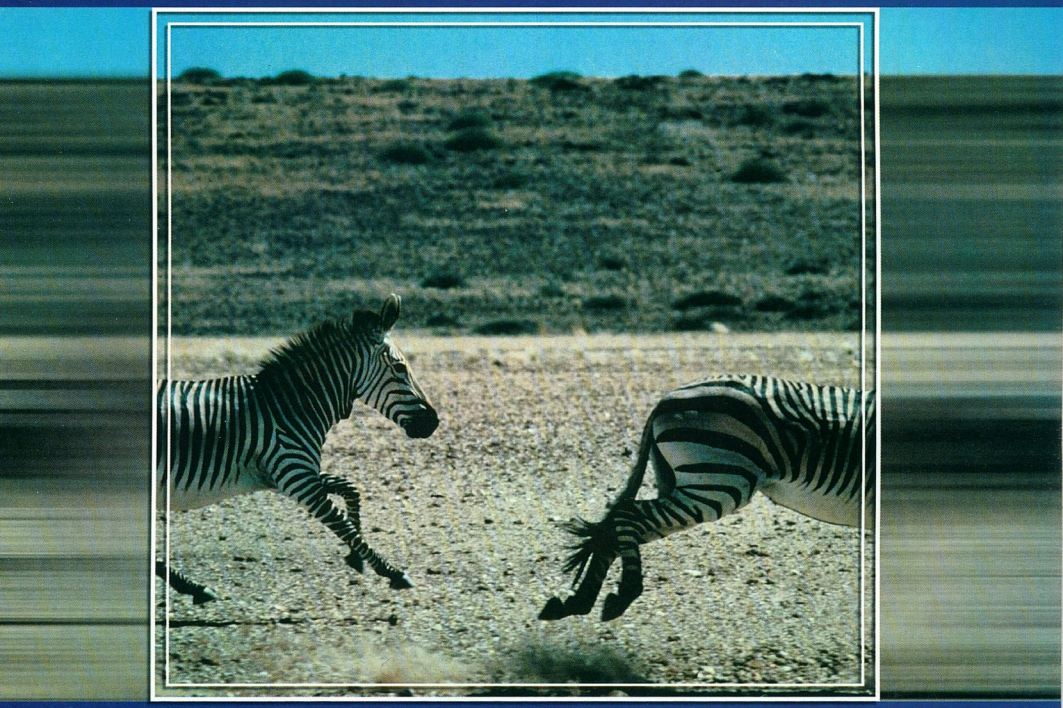

Rabok leszünk és szabadok!

Hogyan lehet gyorsan, akadálytalanul, korlátok nélkül internetezni? Próbálja ki, és rabja lesz! Rabja lesz a szabadságnak, amit a **PSINet bérelt vonalas internet-hozzáférése** biztosít Önnek!

Az **egy hónapos próbaidő** alatt mi vállaljuk az internetszolgáltatás és az installálás díját, valamint a vonal kiépítésének költségét, Önnek csupán a távközlési díjat kell fizetnie.

Ha ajánlatunk meggyőzte, legjobb ha a 465-7859-es telefonszámon önként feladja magát!

PSINet®
THE INTERNET SUPER CARRIER

PSINet Magyarország/Elender Informatikai Rt. Tel.: 465-7859 Fax: 465-7899 1134 Budapest, Váci út 37.
sales@psinet.hu, www.psinet.hu

James Bond-koktél

Ha két nappal ezelőtt megkérdezi tőlem valaki, melyik a legjobb egy résztvevős módra kiélezett First Person Shooter, gondolkodás nélkül rávágtam volna: a Half Life.

Most azonban félre kell tennem a Sierra gondozásában megjelent Valve csillagot, hiszen az „emberszimulátorok" etalonját ezentúl No One Lives Forevernek hívják. Vajon miért? A válasz egyszerű. A Monolit által kifejlesztett LithTech grafikus motor fantasztikus látványvilággal ajándékozza meg a kategória szerelmeseit, ehhez társul a Fox Interactive lebilincselő története, és az ezzel párosuló kihívásokkal teli játékélmény – ami így együttesen tökéletes Bond-koktélként realizálódik a képernyőn. Nincs mese, megszületett a 2000. év legjobb FPS-e!

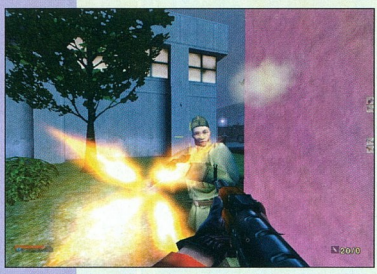

Kaphatnék egy kis tüzet?

A tökéletes kémhatás

A No One Lives Forever nem más, mint profin kivitelezett James Bond-film, azzal az apró eltéréssel, hogy itt minden rajtunk múlik. A Cate Archer főszereplésével végigjátszható virtuális kémhistória minden elemét tökéletesen kidolgozták. A történet a film noirra emlékeztető elemekből tevődik össze, ennek köszönhetően a játék hangulata fantasztikusra sikeredett. A nyitó marokkói epizódban a Nikita című filmben megismert orvlövészeti feladatokkal kell megbirkóznunk. Berlinben az ajtó alatt átnyújtott dokumentumot kell eljuttatunk kollégánknak, aki addig szóba sem áll velünk, amíg tüzet nem adtunk neki öngyújtónkkal. Ezután földön, vízen, levegőben, búvárruhában, motoron és hósiklón száguldva kell felgöngyölítenünk a sorozatgyilkossággokkal induló történetet.

A No One Lives Forever végre a lehetőségekhez képest kiforrott, jól működő mesterséges intelligenciával (AI) lett felvértezve, amihez a játék készítői a Deus Exéhez hasonló interaktív környezetet készítettek. Az AI által irányított, életünkre törő ellenfelek látnak, hallanak, és ha kell, egymást riadóztatva összehangolt támadást hajtanak végre. Ezt tetézi, hogy a mesterséges intelligencia felhasználja a terepből és tereptárgyakból kiaknázható lehetőségeket – ellenfeleink lesből vagy a maguk elé rántott asztal, hordó stb. mögül, fedezékből támadnak. Ha halkan végzünk az alakulat valamelyik tagjával, társai azonnal odarohannak hozzá, megpróbálják felsegíteni, és csak akkor fújnak riadót, ha megbizonyosodtak néhai cimborájuk haláláról.

A játék egyik főgonosza

Ha már itt tartunk, meg kell említenem, hogy a partizánakcióink következményeként megvalósuló halálesetek számtalan formát öltheten. Ha netán lépcsón lőjük le az életünkre törő gaz ellenfelet, az a szemünk láttára bucskázik le a lépcsőkön, és azon se lepődjünk meg, ha a teraszról lövöldöző őrt leszedve az a fakorlátot áttörve zuhan elénk. A hihetetlenül élethű karakteranimációkért a 18 sérülési zónára osztott modell a felelős, amely lehetővé teszi a fej-, has- és láblövések kivitelezését.

A fejlövés azonnali halálhoz, míg a láb, kéz stb. sérülése jajveszékeléshez vezet.

A már említett motor és hósikló használatakor is kölcsönhatásba kerülhetünk a természettel, ugyanis az életünkre törő katonákat szélvédőnkön üdvözölhetjük, arra azonban vigyáznunk kell, nehogy a tereptárgyakkal történő gyakori ütközések végeredményeként elemeire robbantsuk járművünket.

Több résztvevős mód

Napjaink egyik legnépszerűbb játékmódját a No One Lives Forever sem nélkülözi, hozzá kell tennem azonban, hogy sajnos! Ugyanis a tökéletes egy résztvevős mód elkészítése mellett mintha a fejlesztőknek nem jutott volna elég ideje a multiplayer játékmódra.

A mindössze két módot tartalmazó opció elég siralmas. A szokásos *Deathmatch* semmi extrát nem tartogat, csakúgy, mint a már jól ismert *Capture the Flag*re hasonlító mód, ahol az egymással szemben álló csapatok a zászló megszerzése helyett az ellenfél titkos dokumentumáért harcolnak. Egy bizonyos: nem ez lesz az a játék, amelyikért sarokba dobjuk a Quake III Arenát!

●

A No One Lives Forever képes új színt vinni a napjainkban reneszánszukat élő „emberszimulátorok" világába. Hangulata és látványvilága a tökéletesség határát súrolja, bár hozzá kell tennem, a gyönyörű grafikáért nagy árat kell fizetnünk.

Ha élvezni szeretnénk a játék minden egyes pillanatát, érdemes beruháznunk minimum egy GeForce videokártyába és 128 Mbyte memóriába. Ha azonban kellő erőművel rendelkezünk, mindenképpen érdemes időt szakítani minden idők legjobb egy résztvevős FPS-ére.

Sasa (Sasa@vogel.hu)

A negyedik csoda

Negyedik részéhez ért a mindmáig töretlen sikerű Mechwarrior-sorozat. Újra megelevenednek a BattleTech univerzum óriásrobotjai, felizzanak a hatalmas lézerágyúk, beindulnak a gigantikus reaktorok, és mi ismét nem tehetünk mást, csak állunk, és tátott szájjal lessük a Microsoft csodálatos robotszimulátorát.

Sokan próbálták utánozni az eredetit, de még senkinek sem sikerült felülmúlnia azt az élményt, amelyet e fantasztikus szimuláció szerezhet számunkra.

Sokaknak megfordulhat a fejükben az a gondolat, hogy egy robotszimulátor nem lehet más, csupán gyermeteg szórakozást nyújtó játékocska, amelyet nehéz komolyan venni. Nem szabad azonban előítéleteink alapján leírnunk a programot, mert nem csupán szépségeiben veszhetünk el, de izgalmas játékmenete is könnyen rabul ejtheti azokat, akik kipróbálják.

Pontos találat

A XXXI. század elején járunk, az űrutazás teljesen hétköznapi tevékenység, és a világűr környező csillagrendszereit rég benépesítette az emberiség.

A terjeszkedést háborúk és viszálykodások követték, a periférián lévő területekre száműzött Klánok és a Belső Szféra nyughatatlan háborúi már-már véget nem érőnek tűnnek.

De idővel a Szféra kivívja végsőnek hitt győzelmét, és mi – megérdemelt jutalmunk gyanánt – visszatérhetünk szülőföldünkre, hogy lepihenhessünk. Ám nagyon rossz hírre érkezünk haza: otthonunkat feldúlták, apánkat meggyilkolták, ezért bosszút kell állnunk!

Azok, akik veterán harcosként veszik fel a kesztyűt, hogy a pilótafülkébe ülve ismételten bebizonyítsák rátermettségüket, bizonyára tisztában vannak a szövevényes háttértörténettel és az alapvető kezelési lehetőségekkel.

Ők már tudják, miről szól a Mechwarrior-sorozat, de azért szeretném felelevéníteni a lényeget.

A történet szerint a jövő legmodernebb harci gépezetei a csatamechek lesznek, amelyek hatalmas, 30–100 tonnás, megállíthatatlan gyilkológépek.

Pilótáik – a mechwarriorok – a legjobb katonák az univerzumban, ezek egyikét alakítjuk a játékban. Ezek a gépek csupán egymásnak jelentenek kihívást, ezért többnyire nincs más dolga a játékosnak, mint az ellenség robotjainak elpusztítása. Akadnak más feladatok is, például épületek elpusztítása, vagy járműkonvojok megállítása, de igazán vérpezsdítő élményt csak az ellenség csatamechjeivel való küzdelem ad.

Újdonságok

Kevés újdonság került a sorozat negyedik részébe, de ezek egytől egyig alapos munkát tükröznek. Elsőként a vadonatúj grafikai motort említeném, amelynek köszönhetően a dimbes-dombos táj érzékletesebb látványt nyújt, mint az előző részekben. Ezúttal sokkal gyakrabban kell majd kihasználnunk a hegyek és a dombok által nyújtott fedezékeket.

Fejlődött az a képernyő is, ahol a gépek felfegyverzésével foglalkozhatunk. Egyszerűbbé és átláthatóbbá vált ez a rész, ami sokak számára jelenthet megkönnyebbülést.

Apró információk is segítik az eligazodást, mostantól nem kell BattleTech enciklopédiát nyitva tartanunk a programhoz.

Lenne még mit felsorolni a módosításokból, de őszintén szólva azt szeretném, ha inkább a játék mesélne helyettem. Igaz ugyan, hogy a hadjárat küldetéseinek hamar a végére juthatunk, de a több résztvevős és a sokszor újrajátszható egyszemélyes játékmódok feledhetetlen élménnyel gazdagíthatják a bátor pilótanövendékeket.

Városi „nagy" vagányok

Chris

www.microsoft.com/games/Mechwarrior4/

Szerkesztőség

Főszerkesztő:
Ivanov Péter
Főszerkesztő-helyettes:
Bérces László
Szerkesztőségvezető:
Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László (Kincstár, Szoftver)
Csábi József (Hardver)
Giczy Gergő (Fórum, Kommunikáció)
Kis Endre (Aktuális, Magazin)
Weisz Tamás (Tartalom és forma)
CHIP Online: **Nagy Zoltán**
Munkatársak: **Dvorák Bence, Győri Ferenc, Rixer György**
Tesztlaborvezető: **Nagy Zoltán**
Tervezőszerkesztő: **Pécsi Gábor**
Tördelőszerkesztő: **Nagy Gyula**
Korrektor: **Szabó Eszter**
Szerkesztőségi asszisztens: **Ondrej Andrea**
Címlap: **Solti Balázs**

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., II. emelet. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276
Fax: 350-8731

E-mail címünk:
chip@vogel.hu
Honlapunk:
www.chipmagazin.hu

Terjesztési adatok

2000. I. félévi terjesztett példányszám

MATESZ* által auditálva: 30 603

A MATESZ 2000. III. negyedévi gyorsjelentése alapján
a terjesztett példányszám: 28 872
A 2000. októberi szám eladott példányszáma: 25 369
Magazinunk e havi száma 32 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a Vogel Publishing Kft.
a Magyar Terjesztésellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.
A kiadásért felel:
Ivanov Péter
ügyvezető igazgató
Tel./fax: 350-8731
Lapigazgató:
Ali Mehdi
Tel./fax: 350-8731
Titkárságvezető:
Szalay Zsóka
Tel./fax: 350-8731

Hirdetésfelvétel

Magyarország:
Vogel Publishing Reklámiroda Üzletkötők:
Czétényi Zsolt, Czidor Rózsa, Kálnoki Kis Emese, Szabóné Véghelyi Anna
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
Tel./fax: 350-8004
Németország: VPI Vogel Publishing International, Erik N. Wicha, München, Poccistraße 11., D-80336, tel.: +49-897/464-2318
fax: +49-897/464-2217
CIS: 100070,474
Nagy-Britannia:
Media Partners Ltd.
5/15 Cromer Street
Gray's Inn Rd
GB-London WC1H 8LS
Tel.: +44-171/837-3330
Fax: +44-171/833-0764
USA/Kanada:
Vogel Europublishing, Inc.,
Mark Hauser, 632 Sunflower Court
San Ramon, CA 94583, USA
Tel.: +1-925/648-1170
Fax: +1-925/648-1171
Tajvan: Taiwan Bright Int. Co., Ltd.,
Vincent Lee 4 FL 1,
Sec. 3, 200 Hsin Yi Road,
Taipei 106, Taiwan R.O.C.
Tel.: +886-2/2755-7901-5,
Fax: +886-2/2755-7900

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, Kerbolt Pál
telefon: (36-1) 349-4768
e-mail: terjesztes@vogel.hu
Megjelenik havonta, ára 1092 Ft.
Előfizethető
megrendelőlevélben
a kiadónál: Vogel Publishing Kft., Budapest. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768

Előfizetési díj: 5712 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 11 424 Ft (22% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj negyed évre: 2856 Ft (3 szám), fél évre: 5712 Ft (6 szám), egész évre 11424 Ft (12 szám).

A tördelés a CHIP Magazin szerkesztőségében, QuarkXpress 3.1, Adobe Illustrator 5.0, Adobe Photoshop 2.5, Adobe Super ATM és az Adobe Dimensions programok segítségével történik.
Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A Német Szövetségi Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Media International GmbH, Würzburg, Deutschland.
A Magyar Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Publishing Kft., Budapest, Magyarország.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 0864-9421

VOGEL

HIRDETŐINK

2F 2000	123	Gamaxnet	141	Notebook	130
Abit	57	Gemofis	130	Olympus	100
Acca Computer	82	HB Computer	141	PiFive	137
AEG SVS	82	HCS Hungary	151	Pixel Multimédia	85
Alpha Sonic	49	Herta	107	Qwerty	82
APC	47	Hewlett-Packard	21	Ramiris	30–31
Areco Informatika	100	Hewlett-Packard	25	RCE	78
Atcomp	151	Hewlett-Packard	78	Ready	113
Cache Trade	123	Hewlett-Packard	95	Samsung	51
Case Hungary	3	Juventus Team	117	Scansoft	15
Compaq	39	Kelly-Tech	111	Senorg	B/3
Corg Computer	80	Keszo	113	SigmaLine	49
Datanet	35	Komel	86	SMP	141
Digitcam	45	Kvalix	23	Sprint	71
DIT Digitáltechnika	113	Libra	75	Tomato	B/2
Dynamic	130	Logitech	B/4	TopSoft	143
East Computer	80	MC & CD	130	Trade Gate	151
Elender	157	Mediker	151	UPC	11
EMJ	129	Mycom	43	V-Com	77
Envicom	151	Nabuco	151	Verbatim	19
Flash Design	135	Next	100	Virus Buster	138
Folder Trade	113	Nikon	67	VTCD	147

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagokban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntettük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windows-ra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

1st Page 2000 12
3Com PC Card 32
3D Aquarium 10
3dfx 67,108
3dfxEngine 108
3DLabs 67–68
9 Lives 27
A4Tech EZ Game Pad 92
A4Tech Wheel Gamepad 92
Abby FineReader 4.0 98–99
Abit KT7 76
Absolute HTML Compressor 23
AC'97 67
Acer 3300U 97
Acer 4300U 97
Acer 640BT 97–98
Acer 640BU 97–98
Acorn RISC OS 108
Acorp 4H42A 104–105
Acorp 797AA 104–105
Acorp 915GAK 104–105
Acorp 917HAS 104–105
Active Share 98–99
Active ShutDown v1.0 23
Adobe Acrobat 125
Adobe Acrobat Reader 4.05 8
Adobe GoLive 5.0 119–120
Adobe PhotoDeluxe 2.0 98–99
Adobe Photoshop 8
Adobe Premiere 5.1 RT 40
Agfa SnapScan 1212U 98
Agfa SnapScan e20 98
Ali 67
Allaire 110
Altec Lansing 33
AMD 66–67,74–76
Amiga 29
Amiga 1200 29
AmIRC 29
Amn Task Manager v2.0 18
Animated GIF Editor v1.4 20
Apache Consortium 110
Appian Graphics HydraVision 68
Apple 58,110,145
Application Recovery 118
APUS 29
Arcsoft 112
ArcSoft PhotoBase 2.1 98–99
ArcSoft PhotoStudio 98–99
Arcsoft PhotoStudio 2000 112
Arexx 29
ARM 153
ARM MP3 Audio Decoder 153
Artphoto Galéria 9
Askey Computer Corporation 42
Asus A7V 74
Asus CUSL2 76
Asus V6600 Deluxe 76
Ati All-in-Wonder Radeon 33,81
Ati ArtX S1-370TL 67
Ati Radeon 68
Ati Rage Pro 108
Aureal 67
Axico 81
AXS 2.03 14
Azona Mask MK-2003A 104–106
Azona Mask MK-2013A 104–105
Azona Prime PR-720 104–105
Azona Royal RC-650 104–105
Banshee 108
Battery Venture 41
BattleTech 159
Be Inc. 26
BelA MAP 26
Beonex Communicator 10,109
BeOS 108
Bitstream Font Navigator 8
BL Marketing Kft. 155
Blast Fusion 67–68
BootStrap 29
Borland 109–110
Borland Delphi 5 114
Borland Visual Component Library 109
Bosch 109
BSD 40
Business InkJet 22xx 32
Business Internet Consortium 8
BWeather 26
C++ Bulider 3 114
CA ARCserve 7 for Linux 148
CA ARCserve 7 for NetWare 148
Caere OmniPage 98–99
Caere PageKeeper 98–99
Caldera 108
Caldera Linux 2.3 148
CandyFactory 29
Canon 42,68–69,98–99
Canon Color Management System 42
Canon EOS D30 79–80
Canon Expo 2000 42
Canon N640P 98
Canon N650U 98
Canonfile for Windows 42
Canopus 40
Canto Cumulus Desktop LE 5.0 8
Case Hungary 104–105
Casio Wrist Camera 155
Cate Archer 158
CD Autostart Creator 2.0 22
Char Map 1.0 23
Cisco Systems 46
CityReach International 41
Cold Fusion 12,110
Color LaserJet 45xx 32
Color LaserJet 8550 32
Comdex 37,66,137
CommView v2.3 16
Compaq 8,35–36,38,138
Compaq Availibility Agents 36
Compaq Deskpro Workstation 300 36
Computer 2000 44
Computer Associates 8,148
Connexion 137
Corel 8,124–126
Corel Capture 10 8
Corel Motion FX 126
Corel Photo-Paint 8
Corel Print House Magic 98–99
Corel Print Office 98–99
Corel R.A.V.E. 8,126
Corel Texture 10 8
CorelDarw 127–128
CorelDraw 10 8,124–126
CorelTrace 10 8
Corg Computer 40
Corwell Kft. 71
Creative EAX 14
Sound Blaster Live! 33
Creative Nomad 14
Crush 67
Crypto API 116
CSS 12,110
CT-V 104–105
CTK 104–105
Cubiç's Rube v2.0.0 16
Dallas Semiconductor 66
Danka Magyarország Kft. 45
DBFView v1.04 18
Debian Linux 2.2 108,148
Deleting Cookies 1.0 20
Dell 8,138
Delphi 2.0 10
Demo Stúdió 75
DemoLinux 108
DesignJet 500/ps 32
DeskJet 990C 32
Deus Ex 158
Digimarc Digital Watermarking 8
Digimax 35 MP3 71–72
Digital View 137
DigitalSoft 52
Digitcam Kft. 72
DirectX 67
DirectX 7.0 14,76
DirectX 8.0 67–68,81
DivX 13
Download Mage 1.8 20
DPMI32 10
DrayTek Corporation 42
Dreamweaver 4 110
DS1957B 66
DTK TH/X 104–106
DzSoft Perl Editor v3.2 18
EADS Defence and Security Networks 33
EasyEverything 136
EasyMove 26
EcoLaser FS-3800 41
eDevice 138
eGuide 1.5 37
Eicon Diva Server BRI-2M ISDN 142
Eidos 24
Elbox 29
Elender Informatikai Rt. 37
Elevation Case 219 103,104–105
Emerald Software Kft. 9
EMKO EM-312 104–105
EMKO EM-602 103–105
EMKO EM-722 104–105
Emma 67–68
Empire 4 28
eNDPS 37
Enigma Browser v3.4d 16
Entellect Solutions 154
EnterNet 2001 104–105
Epic Megagames 67
Epoc 153–154
Ericsson 8,153–154
Ericsson MC218 153
Ericsson T20 154
EuroCase Millenium MD-630A 104–105
European Seal of Approval 137
EuroWeb 44
Evtsoft 12
Examine32 v3.20 23
Excel 34,116–117
Exchange 2000 Server 118
Exchange Server 154
EZ Cat 2.61 22
EZDV 40
Fan Elektronika Kft. 94
Fasttracker 3 14
FineReader OCR 98–99
Finger 29
Fire GL2 33
Fireworks 4 110
FixPak CD 27
Flash 5 110
Folder Trade Kft. 83
Fortran 77 109
Fox Interactive 158
FreeMWare 109
FrontPage 118
Fujifilm FinePix MX-4900Zoom 72
GamaxNet Kft. 42
GeForce2 Go 68
Genius ColorPage HR6 98–99
Genius ColorPage Vivid III 98–99
Genius Digital MaxFighter F-31D 87
Genius F-23 USB 87
Genius Flight 2000 F-16 87
Genius Flight 2000 F-22 87
Genius Flight 2000 F-23 87
Genius MaxFighter Force Feedback F-33D 88
Genius MaxFire G-07 92–93
Genius MaxFire G-08 93
Genius MaxFire G-09D 93
Genius Power Station 93
Genius Speed Wheel Force Feedback 92
Genius Speed Wheel Formula 92
Genius Speed Wheel Formula Lite 91
Geo Emblaze A2 153
Geo Interactive Media Group 153
GeoFox 153
Gerling Insurance Group 137
GhostScript 3.4 20
GIMP 10
Glide 67
Global System for Mobile Communications 37
Global TeleSystems 35
Globalwin FOP32 76
Globopolis.hu 41
Gnome 108–109
Golden Melody Hi-Live PCI 76
Graphics Excellence Program 36
Graphisoft R&D Rt. 8
Graphpap v5.10 16
GTS 41
Guillemot Maxi Scan A4 99
Haage & Partner 29
Half Life 158
Handy FTP 1.0 beta 1 27
Harpoon 110
Herta 76,94,98–99,104–105
Hewlett-Packard 8,32
HomeRF Working Group 138
HP JetDirect 32
HP LaserJet 32
HP OmniBook 500 32
HP OmniBook 6000 32
HP Surestore Disk Array XP48 32
HP Surestore DLT1 32
HP Surestore Ultrium 32
HTTP Server 108
Hyper Pipelined Technology 34
I'm Going in 24
i2DVD 66
IBM 8–9,33,58–61,68,108,138
IBM DB2 UDB 9,108
IBM DTLA-305030 76
IBM Microdrive 9
IBM NetVista A60i 33
IBM RS/6000 110
IBM Small Business Suite for Linux 1.6 108
IBM Software Select CD 33
iButton 66
ICANN 136
ICC 125
ICG 138
iChain 1.5 37
ICQ 2000b 4.54 153
id Software 108
IDC 36
iDVDBox 66
IglooFTP 131–132
ImageRunner 42
Impulse Tracker 3 14
In Touch 44
Indexradio.hu 37
InoculateIT 148
Inprise 109
Intel 8,34,66–67,74–76,138
Intel 810 108
Intel 815 76
Intel 850 34
Intel Architecture Group 34
Intel Celeron II 74–76
Intel Desktop Board D850GB 34
Intel Pentium 4 33
Intel Rapid Execution Engine 33
IntelliStation M Pro 6849 33
Inter-Computer Kft. 9
Inter.net Magyarország 37
Interbase v5.5 114
Internet Appliances 26
Internet Explorer 110,144–145
Internet Explorer 5.5 110
Internet Explorer 6.0 béta 110
Internet Picture Corporation 145
Interplay 24
Intranets.com 35
iPix 145–146
iR 3250 42
IrfanView 20
Iridium 137
Írisz 44
Itanium 66
Java 66,110,146,153
Java 2 110
Java Builder 2 114
Java Internet Device 29
JavaScript Debugger 110
JBuilder 4 Foundation 110
Jetadmin 6.1 32
JetDirect 610N 32
JPEG 2000 szabvány 42
JRun 110
JSane 27
Juventus Team 70,76,104–105
JVM 1.1.8 27
KDE 108
KDE 1.1.2 110
Kelly-Tech Kft. 76,94,98–99
Kolink Jaguar Joystick 88
Kolink Panther Gamepad 93
Kolink Tiger Joystick 88
Komel 104–105
Kossuth Kiadó 56
Kvint-R Kft. 38
Kylix 109
Kyocera Mita 41
Labtec ATX-5820 71
Labtec Edge-418 71
Labtec LCS-2414 71
Lafayette 66
Lame 26
LaserJet 8150 32
Lavazza 138
LG Electronics 8,69
Libra-Computer Kft. 94
LinBox 108
Linux 9,10,28–29,65,67–68, 108–110,131–134
LinuxPPC 29
LithTech 158
Logitech WingMan Attack 88
Logitech WingMan Extreme Digital 3D 88
Logitech WingMan Force 3D 88
Logitech WingMan Formula Force GP 92
Logitech WingMan Formula GP 92
Logitech WingMan Gamepad 93
Logitech WingMan Gamepad Extreme 93
Logitech WingMan Precision Gamepad 93
Logitech WingMan Strike Force 3D 88
Lotus Domino 9,108
Lotus SmartSuite Millennium Edition 33
Lucent 802.11b LAN PC Card 32
Mac OS 26
Macintosh 10,45
MacOS 108
Macroda Kft. 76,104–105
Macromedia 110
Macromedia Director 8 Shockwave Studio 121–122
Magyar BSD Egyesület 40
Major Group 70
MandrakeSoft 109
Matrox 108
Matrox G800 70
Matrox Millennium G450 33,36,70
Matáv 41
MatávNet 40,62–63
Maxdisk 66
MCI WorldCom 136
MD Mérnök Iroda Kft. 38
Mechwarrior Vengeance 159
Media Player 7 110
MediaInfo 26
Mediker 9
MegaView 5.03 17
Memler 2.1 20
Meridian Clio-I 104–105
Meridian Clio-II 104–105
Meridian M-2001-01P 102,104–105
Merill Lynch 41
Mesa 3.4 108
Mesa 3D 108
MesaQuake2 108
MetalWeb 29
Meternet 29
Micro DVD Player 13
Microsoft 8–10,35,44,67–68,110, 115–118,124,136,138,159
Microsoft Office 114
Microsoft ICM 2.0 125
Microsoft Internet Explorer 109
Microsoft Magyarország 9,44
Microsoft Office 10 beta 2 115–118
Microsoft Office 2000 56
Microsoft SQL Server 7 114
Microsoft Visual Basic for Applications 6.2 8
Microsoft Visual SourceSafe 110
Microsoft Windows 2000 33,42
Microtek ScanMaker 3600 99
Miera Hungary 104–105
miniVigor 128 42
Minolta Magyarország Kft. 83
Minolta-QMS Magicolor 2+ 84–85
Minolta-QMS SC-200 84–85
mIRC 5.81 20
MixMP3 22
Mobile Office 154
Mocha W32 PPP 20
Monolit 158
MorphOS 29
Motorola 110,137–138,153
Motorola V.100 153
Mozilla 10,144
MP3 Navigator 2.0 22
Mr. File 27
MSN Explorer 110
MSN Messenger 118
MUI v3.9 29
Multi-Tech 42
MultiProxy 1.1 20
MyCom 104–105
National Semiconductor 138
NDS eDirectory 37
NEC 44,69
NEC Computers Germany 44
NetExpressz 40
NetInfo v2.8 29
Netscape 109–110
Netscape 6 10,144
Netscape Communicator 109
Netscape Navigator 145
NetWare 37
NeXT 108
NIMS 37
Nintaus N9901 72
No One Lives Forever 158
Nokia 34,153
Nokia 3210 156
Nokia 3310 153
Nokia 9210 Kommunikátor 34,153
Novell 37,42
Novell Distributed Print Services 37
Novell Internet Messaging System 2.6 37
Novell NDS eDirectory 37
Novell NetWare 108
Number Nine Visual Technology 68
nVidia 67–68
nVidia GeForce GTS 4xAGP 33
nVidia NV20 67–68
nVidia Quadro2 MXR 33
nVidia Riva 108
nVidia Synergy III 36
O'Reilly & Associates 110
Odin 27
Office 136
Oki C7000n 83
Oki Magyarország 44,83
OmniPage Pro 9 98–99,112
OpenGL 67–68,108
OpenWatcom 109
Opera 26,144
Oracle 8 114
OS/2 108
OS/2 Netlabs 27
OS/390 9
Outlook 118
P5 Kft. 37
Packard Bell 44
PageKeeper 112
PageManager 98 v4.0 98–99
Paint Shop Pro 10
PalmOS 154
PanaBoard 36
Panasonic 153
Panasonic KX-HF300 36
Panasonic KX-HS100 36
Pantel 41
Panzer General 28
Pentium 4 34
Perl 12
Personal Java 26,34
PGP 29
Phase5 29
Philco 66
Philips 69
Photo-Paint 10 124–125
PhotoBase 112
PhotoShop 5 27
PhotoStudio 2000 98–99
PHP 12
Ping 29
Pioneer DVD-104S 76
Pixia 10
PK GIF Optimizer 22
PlayCenter 2.1 14
Plex86 109
PM Sane 27
Power Computing 110
PowerPoint 34,116,118
Profi-Média Kft. 48
ProLiant DL320 36
Proxim 138
PSINet 37
Psion 153
Quark International Trading Co. 72
Quick-INI 13
QuickTime 145
Radeon Value Edition 68
Rambus 33
Rapid Access III 33
Rapid Execution Engine 34
Readiris 98–99
Real256 67
RealPlayer 27
Recognita 98–99,112
Red Hat 108
Red Hat Linux 42,148
RegCleaner v3.6 18
Revolution 68
RF500S 42
Richter Gedeon Rt. 8
RISC 38,153
Rockfire Avant Garde 89
Rockfire Daredevil 92
Rockfire Dual Stick 88
Rockfire Fire Bat II 93
Rockfire Fire Plus 88
Rockfire Halberd Knigh 89
Rockfire Rainbow Warrior 93
Rockfire Real Force Wheel 92
Rockfire Silver Hawk III 93
Rockfire Sky Shuttle 93
Rockfire Space Patrol 93
Rockfire Sparta Fighter 89
Rockfire Windstorm 88
Royal Philips Electronics 8
Rush 108
S.u.S.E. GmbH 110
S/390 Multiprise 2000 9
Sachs Aquarium 10
Sacrifice 24
Saitek Cyborg 2000 90
Saitek Cyborg 3D Pad 94
Saitek Cyborg 3D USB II 90
Saitek Gold USB 90
Saitek P120 94
Saitek P2000 Tilt Pad 94
Saitek SP550 90
Saitek ST-200 90
Saitek ST-50 90
Saitek X36 90
Saitek X6-30 93
Saitek X6-32 93
Saitek X8-30 90
Samsung 69–72,153
Samsung Digimax 35 MP3 71–72
Samsung Electronic 153
SAP 8,9
SAP R/3 9
SARC Intelligent Updater v1.7 20
Scander 98–99
ScanGear Toolbox CS 2.2.0 98–99
Sci-Modem 142
Scitech Display Driver 27
SCO Unix 42
Screen Paver 2.4 22
ScrollPoint III 33
SEA-ME-WE-3 136
Seagate Barracuda 68
Search and Replace 23
SETI 3.04 20
Shared Wireless Access Protocol 2.0 138
SharePoint 118
Sheep 24
Shiny 24
Siemens 33,138
Sierra 158
SigmaDesign Hollywood Realmagic+ 81
Silicon Graphics Inc. 108
Silver Computer 75
SiS 67
Smart Reversi 2.0 20
Smink Mester I 48
SoDeog Technologies Inc. 154
Sony 69
Sony CMD-J5 156
Sony Playstation 2 64
Sprint Computer 142
SQL Server 2000 9
Squizz 8
SSI 12
Starband Communications 137
StarOffice 108
StarOffice 5.2 10,27
STB 67
Sun Solaris 10
SuperNet 136
SuSE 108
SuSE Linux 110,114,148
Swatch Internet Time 154
Sybase 109
Symbian 153
Symbian Epoc 34
Symbian v6.0 153
SyncTalk 154
Tally T 6215 38
Task Easy Case TK-3003 104–106
Task Leo TK-2002 104–105
Teac MP-3000 72
Tech Data Corporation 44
Tektronix 83–84
Teletrio-BioDigit Kft. 50
telnet Magyarország Rt. 41
Tempest 70
Tetrapol 33
Text2HTML 1.30 23
Theme Maker v4.0 17
Thrustmaster Flight System 90
Thrustmaster Fusion Gamepad 94
Thrustmaster Top Gun Platinium 90
Thumbnailer 124
Tiscali 35
TraceRoute 29
Traficom 41
Trusted Shops 137
Tsunami MPEG Encoder Beta 12b 10
TurboLinux 148,108
TurboLinux Workstation 6.0 114
TwinView 68
TZteam Computers Kft. 36
UAEPPC 29
UDDI 138
Ulead Cool 3D SE 2.5 81
Ulead Photo Express 3 SE 112
Ulead Photo Express 3.0 98–99
Ulead PhotoImpact 5 98–99
Ulead VideoStudio 4.0 81
Ultimate FX 1.3 22
UltraSparc III 67–68
Umax 110
Unit Kft. 48
Unix 26–27,40,108,148
USB 2.0 67
UTT-3391 104–105
UTT-3395 104–106
UUencode 29
Vapor 29
VBScript 12
Via 67
Via KT133 67,74
Viewloo 137
Viewrinal 137
Virtual Pascal 2.1 béta 10
VirWare 4.4 10
Visual Basic for Applications 6.2 124
Visual Studio 118
Vivendi 41
VMS 108
VMWare 109
VMware 2.0 114
Voodoo1 67,108
Voodoo2 67,108
Voodoo3 108
Voyager 29
Vulcan Ventures 41
WAP 153,154
WarpUP v5.0 béta 29
Watcom C/C++ 109
WaveNet 44
WebDAV 110
Webigen Rt. 37
WebSphere 9,108
Whistler 110
White Board 36
Whois 29
Win16 27
Win32 27
WinAmp 14,20
Windows 2000 9,10,32,42,115–116
Windows 2000 Server 108
Windows CE 154
Windows Millennium Edition 33,42
Windows NT 108
Windows NT 4.0 33
WinHex 9.6 22
Wireless Markup Language 1.1 37
Word 34,116–117
World Internet Forum 137
World Of Amiga 29
WSCAD 4.1 38
X-Multimédiashop 156
X11 108
Xerox 58
Xerox Phaser 1235N 83–84
Xerox Phaser 790DP 84
Xerox TextBridge OCR 98–99
XFader 4.04 17
XFree86/2 27
Xircom RealPort2 CardBus 10/100 Ethernet PC Card 142
XMovie 28
Yahoo! 136
Yahoo! Europe 35
YAM v2.2 29
Yankee Group Europe 46
YaST2 110
ZooLib 26

Következő számunk január 23-tól kapható az újságárusoknál

ELŐZETES

FEBRUÁR

Házi filmstúdiók

Ha valaki nem elégszik meg a ma kapható videokamerák nyújtotta lehetőségekkel, a számítógépével csodákat művelhet a szalagra rögzített anyaggal. Ehhez csupán egy videodigitalizáló kártya kell. Tesztünkben a hazai kínálatot vizsgáltuk.

A „hivatali" út

Novemberi számunkban az „egy merevlemezen két Windows" eljárás ismertetésekor említettünk egy sokkal egyszerűbb és kényelmesebb módszert, amellyel hatékonyabban tudunk több operációs rendszert használni egy gépen. Ezt mutatjuk be.

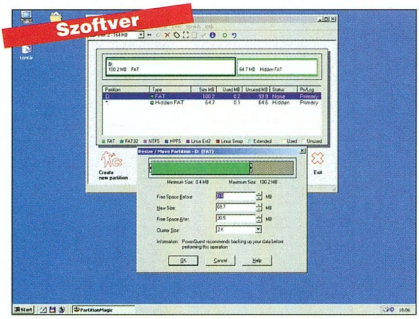

Gondolatátvitel a monitoron

Nyilván kedves olvasóink is sokszor hallottak már a távoktatásról. Most nem a jól ismert, tankönyvekre épülő képzésekről lesz szó, hanem az intelligens, internetes technológiát használó lehetőségeket mutatjuk be.

További témáink

Természetesen természetes
Ha valaki elindítja a Bryce-t, azonnal látni fogja, ki volt a szoftver szülőatyja. A 2000 áprilisa óta a Corel-istállóba tartozó programról messziről lerí Kai Krause keze nyoma.

A Föld digitális térképe
Az információk 80%-a földrajzi helyhez köthető, ezért a térinformatikai szoftverek jelentősége a közeljövőben valószínűleg tovább növekszik. Közülük ezúttal egy nagyobb figyelmet érdemlő magyar fejlesztést mutatunk be.

Már otthon vagyok, mielőtt hazaértem?
Nemrég röviden bemutattuk a FlatStack modult. Most kicsivel több helyet szentelünk a kis Web-szervernek, ugyanis a FlatStack nemcsak egy áramkör, hanem komplett filozófia a (közel)jövő elektronikus gépeinek távoli elérésére.

Irodai négylövetű
Egyre többen ismerik fel, hogy egy alkalmazás akkor is jó lehet, ha nem foglal el a merevlemezen negyven, nyolcvan vagy több Mbyte-ot... És ez teljesen ráillik az egyelőre kevesek által ismert irodai csomagra, a Papyrus Office-ra.

Kezdőlépések szöveges módban
A Unix második virágkorát éli. Egyre népszerűbbek a szabadon terjeszthető változatai – Linux, FreeBSD stb. A Unix azonban sokakat riaszt: túl komoly, bonyolult rendszernek tartják. Pedig kényelmes és hatékony rendszerré tehetjük.

Az erő vele van!
A 4.4BSD-Lite rendszeren alapul a FreeBSD, amelyet a Computer Systems Research Group (CSRG) fejlesztett ki Berkeleyben a University of Californián. A projektben több ezer órát forditottak a rendszer finomitására és a valós élet feladataira való optimálására.

Hol tart az Irix?
Bizonyára sokak számára ismerősek a Silicon Graphics cég (most már SGI) szuperszámítógépei, szerverei és munkaállomásai. E gépek főleg nagy grafikai teljesítményükkel emelkednek ki a mezőnyből – ezt a teljesítményt azonban operációs rendszerüknek, az Irixnek is köszönhetik.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

www.senorg.hu

SENORG SERVER 740

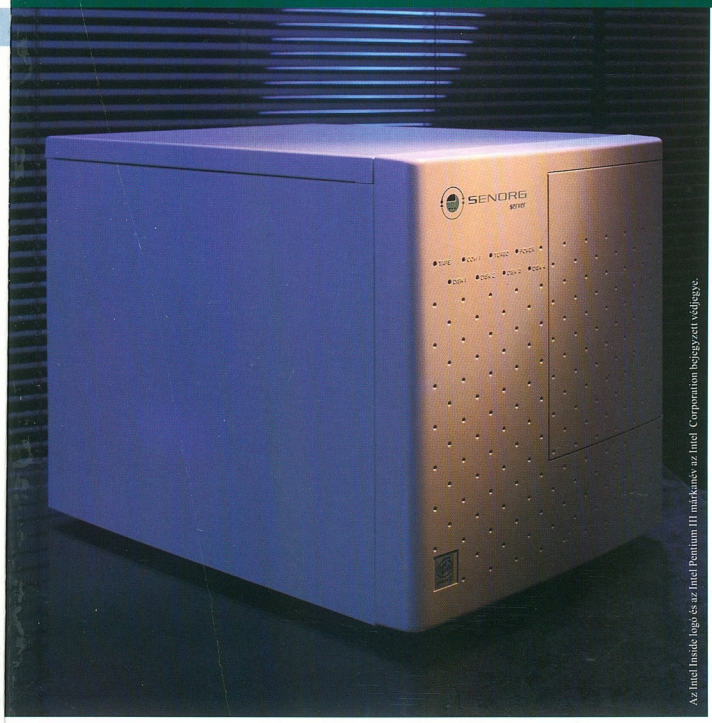

Az Intel Inside logó és az Intel Pentium III márkanév az Intel Corporation bejegyzett védjegye.

- Intel® Pentium® III 800 MHz processzor
- 256 MB, 2 GB-ig bővíthető memória
- 9,1 GB Ultra2 SCSI merevlemez
- Adaptec Ultra2 Wide SCSI-vezérlő
- Cirrus Logic GD 5480 2MB VGA
- CD-ROM IDE-ATAPI
- Intel® 440GX chipset,
- 4 x33 MHz. 2x66 Mhz PCI, 1 ISA
- Intel® L440GX szerveralaplap
- 6 merevlemez-bővítőhely, max. 210 GB
- Intel® PRO/100+ (82559) hálózati kártya
- ATX-technológia
- Speciális hűtés
- Intel® Server Control rendszerfelügyelet
- Emergency Management Port
- 3 év garancia, a ház megbontható

Ár: 399 900 Ft + áfa

Miért használna egy PC-t szerverként, ha ugyanannyiért egy Senorg Servert kaphat?

Sokan gondolják azt, hogy szerverként bármely magasabb kategóriájú számítógép alkalmazható. Ez azonban kockázatos megoldás, hiszen a személyi számítógépet arra tervezték, hogy egyetlen felhasználót szolgáljon ki naponta 8-10 órán keresztül. Ezzel szemben egy szervertől elvárjuk, hogy éveken keresztül, kikapcsolás nélkül, megbízhatóan működjön, miközben akár 10-20 felhasználó is ellátja feladatokkal. A Senorg most egy valódi, Intel® technológiára épülő 740-as szervert már az asztali számítógépekével megegyező áron kínál. Ez a típusunk ideális olyan vállalkozások számára, ahol fontos, hogy a jó teljesítmény alacsony árral párosuljon. Ráadásul tartalmaz minden olyan szolgáltatást, amelyekkel korábban csak nagyobb társainál találkozhattunk, így például a szervizprocesszort és a távmenedzselhetőséget. Mindehhez a hagyományos Senorg minőség, és három év teljeskörű garancia társul.

SENORG®

Senorg Hungary Rt. • Tel.: (06-1) 452-1000 • Fax: (06-1) 452-1069
Internet: www.senorg.hu/server • E-mail: server@senorg.hu

intel premier PROVIDER 2000

intel inside pentium® III

kötetlen szabadság

Cordless Desktop Pro

Cordless Trackman® Wheel

Cordless Wheel Mouse

Ahol dolgozik. És ahogyan dolgozik. Inkább Ön döntse el. Válassza a Cordless Desktop™ iTouch™ szabadságát. Irányítsa számítógépét vezeték nélkül, akár kétméteres távolságból, tetszőleges helyzetben és bármilyen szögből. Lépjen közvetlenül a Világhálóra az iTouch gyorsbillentyűk segítségével. Vegye át az irányítást a Logitech® eszközeivel. **www.logitech.com**

Logitech®

©2001 LOGITECH. Minden jog fenntartva. A Logitech név a Logitech logója és egyéb Logitech termékek a Logitech tulajdonát képezik.